

LETOPIŠ

SLOVENSKE
AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

69. KNJIGA
2018

1938
2018
80

LJUBLJANA
2019

ISSN 0374-0315

LETOPIŠ
SLOVENSKE AKADEMIJE
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
69/2018

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENIAN ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS
VOLUME 69/2018

ANNALES
ACADEMIAE SCIENTIARUM
ET ARTIUM SLOVENICAE
LIBER LXIX (2018)

Na naslovnici:

Gojmir Anton Kos: *Potonike* (detajl), 1954, olje, platno

LETOPIS

SLOVENSKE
AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

69. KNJIGA
2018

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
VOLUME 69/2018

1938
2018

80

LJUBLJANA
2019

SPREJETO NA SEJI PREDSEDSTVA
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI
DNE 8. FEBRUARJA 2019

Naslov - Address

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI

SI-1000 LJUBLJANA, Novi trg 3, p.p. 323,

telefon (01) 470-61-00, faks (01) 425-34-23, elektronska pošta: sazu@sazu.si

spletna stran: www.sazu.si

VSEBINA / CONTENTS

OSEMDESETLETNICA SAZU	8
Jože (Joseph) Straus: Pravni red na prepihu – Evropa na pragu 100. obletnice Versajske mirovne pogodbe	11
Željko Oset: Slovenska akademija znanosti in umetnosti in prelomnice v njenem razvoju	24
I. ORGANIZACIJA SAZU / SASA ORGANIZATION	27
Skupščina, redni, izredni, dopisni člani / SASA Assembly, Full Members, Associate Members and Corresponding Members.....	29
II. POROČILO O DELU SAZU / REPORT ON THE WORK OF SASA	39
Slovenska akademija znanosti in umetnosti v letu 2018.....	41
Delo skupščine SAZU.....	46
I. Razred za zgodovinske in družbene vede	47
II. Razred za filološke in literarne vede.....	49
III. Razred za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede	50
IV. Razred za naravoslovne vede.....	53
V. Razred za umetnosti.....	55
VI. Razred za medicinske vede	63
Svet za varovanje okolja	64
Svet za energetiko	66
Svet za razvoj.....	68
Pravopisna komisija	70
Komisija za tisk in publikacije	71
Komisija za statutarna vprašanja	73
Komisija za človekove pravice.....	73
Komisija za slovenski jezik v javnosti.....	75
Fundacija dr. Bruno Breschi.....	77
Fundacija akademika Ivana Vidava.....	79
Kabinet akademika Franceta Bernika.....	79
Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo SAZU / Department of International Relations and Scientific Coordination	80
Raziskovalni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda	89
Jubileji	92
Nagrade, odlikovanja, priznanja, izvolitve, imenovanja članov sazu	92
Znanstvena in umetniška srečanja / Scientific and Art Gatherings.....	99

Predavanja na SAZU.....	133
Predstavitve knjig.....	141
Projekcija filma.....	144
Srečanje akademikov.....	145
III. ČLANI / MEMBERS.....	147
I. Razred za zgodovinske in družbene vede.....	149
II. Razred za filološke in literarne vede.....	153
III. Razred za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede.....	156
IV. Razred za naravoslovne vede.....	162
V. Razred za umetnosti.....	165
VI. Razred za medicinske vede.....	169
Znanstveni svetniki in svetovalci SAZU.....	173
BIBLIOGRAFIJA ČLANOV AKADEMIJE V LETU 2018 / 2018 BIBLIOGRAPHY OF SASA MEMBERS.....	175
POKOJNI ČLANI / DECEASED SASA MEMBERS /	263
UMRLI V 2018 / DEPARTED IN 2018.....	291
Janko Pleterski.....	293
Veljko Rus.....	297
Helmut Rumpfer.....	299
Primož Simoniti.....	302
Erich Prunč.....	305
Črtomir Zupančič.....	307
Drago Grdenič.....	310
Alojz Rebula.....	312
Ciril Zlobec.....	324
Metka Krašovec.....	343
Vill Grimič.....	351
Mateja Matevski.....	352
IV. BIBLIOTEKA IN PUBLIKACIJE / SASA LIBRARY AND PUBLICATIONS.....	355
Biblioteka SAZU v letu 2018.....	357
Publikacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti za leto 2018.....	367
V. SUMMARY.....	371
The Slovenian Academy of Sciences and Arts in the year 2018.....	373
SASA Organization.....	379
MEMBERS.....	381
Section I: - Historical and Social Sciences.....	381
Section II. - Philological and Literary Sciences.....	386
Section III. - Mathematical, Physical, Chemical and Technical Sciences.....	391
Section IV. - Natural Sciences.....	397
Section V. - Arts.....	401

Section VI. - Medical Sciences.....404

IMENSKO KAZALO ČLANOV SAZU / MEMBERS IN ALPHABETICAL ORDER..... 411

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je leta 2018 praznovala visok jubilej, slovesnosti pa so se sklenile 12. novembra s slavnostno skupščino. Ta je bila natanko osemdeset let po rojstvu Akademije: leta 1938 so se namreč na ta dan prvič uradno sestali njeni ustanovni člani.

Akademijske zgodovinske prelomnice

Jedrnat zgodovinski pregled, ki ga je napisal akad. France Bernik, je objavljen na naši spletni strani, podrobneje pa je zgodovina Akademije opisana v knjigah *Zgodovina Slovenske akademije znanosti in umetnosti I in II*: prva zajema obdobje od prizadevanj za ustanovitev in prva leta njenega delovanja, druga pa razvoj te najvišje znanstvene in umetniške ustanove med letoma 1945 in 1992. Avtor obeh delov je dr. Željko Oset, ki je imel v okviru praznovanja akademijske osemdesetletnice na SAZU predavanje 6. novembra; v njem je podrobneje spregovoril o akademijskih prelomnicah. Povzetek predavanja objavljamo v nadaljevanju.

Okrogli obletnici Narodne galerije in SAZU se združita

Predavanje pa je bil samo eden izmed dogodkov, s katerim smo počastili visoko obletnico. Začeli smo z razstavo v Narodni galeriji – ta je v tem letu obhajala ravno stoletnico –, kjer so bila od 11. aprila do 3. junija na ogled najkvalitetnejša dela likovnih umetnikov članov SAZU, slikarjev oz. kiparjev Riharda Jakopiča, Matije Jame, Maksima Gasparija, Anice Zupanec - Sodnik, Gojmirja Antona Kosa (njegove *Potonike*, ki krasijo platnice kataloga Narodne galerije, imamo tudi na naslovnici tokratnega Letopisa), Božidarja Jakca, Franceta Miheliča, Avgusta Černigoja, Lojzeta Spacala, Zorana Mušiča, Gabrijela Stupice, Janeza Bernika, Andreja Jemca, Valentina Omana, Emerika Bernarda, Metke Krašovec, Jožefa Muhoviča, Krsta Hegedušiča in Tošihira Hamana ter kiparjev Lojzeta Dolinarja, Zdenka Kalina, Borisa Kalina in Draga Tršarja.

Preplet grafik in poezije

Nekaj dni pred uradno obletnico, 8. novembra, smo v Galeriji Prešernovih nagrajencev v Kranju odprli razstavo grafik iz zbirke SAZU, ki jo je predstavil akad. Milček Komelj, s pesniškim recitalom pa so ga pospremili Prešernovi nagrajenci, člani SAZU, akad. Niko Grafenauer, izr. člana SAZU Milan Dekleva in prof. dr. Boris A. Novak ter dramska igralka Darja Reichman in Borut Veselko. Ob tej priložnosti je izšla tudi sijajna knjiga *Drzne ptice sanj*, ki združuje poezijo in grafike akademijskih članov. V njej so zastopani Mile Klopčič, Avgust

Černigoj, Jože Udovič, Božidar Jakac, Matej Bor, France Mihelič, Ivan Minatti, Lojze Spacal, Ciril Zlobec, Zoran Mušič, Tone Pavček, Janez Menart, Drago Tršar, Dane Zajc, Janez Bernik, Kajetan Kovič, Andrej Jemec, Niko Grafenauer, Valentin Oman, Tomaž Šalamun, Metka Krašovec, Milan Dekleva, Emerik Bernard in Boris A. Novak. Posnetek slovesnosti si je mogoče ogledati na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=zp72W9LYWBs>

Pomen miru za družbo, znanost, kulturo

Zadnja v nizu dogodkov je bila 12. novembra slavnostna skupščina, ki se je začela ob 11. uri prav tako kot ustanovna pred davnimi leti, na njej pa je poleg predsednika Akademije akad. Tadeja Bajda nastopil še dopisni član SAZU prof. dr. Jože (Joseph) Straus s predavanjem *Pravni red na prepihu – Evropa na pragu 100. obletnice Versajske mirovne pogodbe*. Prof. Straus se je za to temo odločil zaradi razmer v svetu v letu 2018 in skrbi glede miru v Evropi sto let po koncu prve svetovne vojne in sto let po tem, ko je prva slovenska vlada prevzela upravljanje slovenskega ozemlja in s tem končala petsto let vladavine habsburške monarhije. Njegovo predavanje v celoti objavljamo v nadaljevanju.

SAZU se pokloni pokojnim članom

Ob tej priložnosti je izšel tudi *Biografski zbornik SAZU pokojnih članov*, ki je nadaljevanje zbornika ob akademjski 75-letnici, posvečenega živim članom. Uredništvo je za prispevke zaprosilo člane Akademije, kolege, ki so pokojnikovo delo najboljše poznali, strokovnjake z istega področja kot predstavljeni akademik ali zunanje sodelavce, in sicer z željo, da bi bili njihovi sestavki ne samo faktografski opis življenja in dela, ampak da bi ga napisali s svojim pristopom, iz svojega zornega kota: s to osebno, vendar diskretno in nemotečo noto smo dobili dodano vrednost, ki je denimo v enciklopedijah ali leksikonih ni.

Druga dodana vrednost je, da je po zamisli uredniškega odbora poleg uradne, portretne slike vsak pokojni član SAZU predstavljen še s tako imenovano neformalno sliko: ta ga večinoma prikazuje med delom oziroma ustvarjanjem ali pa je upodobljen na sliki, risbi, karikaturi ali v kipu, nekajkrat tudi z naslovnicami kake svoje pomembnejše knjige.

Žal je kar nekaj članov, ki so bili v prejšnji publikaciji predstavljeni še na višku svojega raziskovanja in ustvarjanja, medtem umrlo in so zdaj predstavljeni v tem zborniku (med njimi kar 23 rednih članov, ena izredna članica in 18 dopisnih članov). Med njimi je tudi prejšnji predsednik, akad. Jože Trontelj, ki je umrl med mandatom, slab mesec po praznovanju akademjske 75-letnice.

Izšla je tudi *Bibliografija publikacij SAZU 1991–2015* s 843 izdanimi publikacijami in skoraj 3400 navedenimi avtorji. Iz nje je razvidno, da je Akademija razvijala ne samo lastno izdajateljsko dejavnost, temveč je kot soiz-

dajateljica intenzivno sodelovala tudi z drugimi znanstvenimi in kulturnimi ustanovami.

Jože (Joseph) Straus

I.

Ko sem preteklega februarja prejel pismo predsednika SAZU, akademika profesorja Tadeja Bajda, z vabilom, da naj govorim na svečani seji Akademije ob njeni osemdesetletnici, sem bil obenem zelo presenečen, se čutil nenavadno počaščene in bil v nemali zadregi. Najprej sem se vprašal, kako da je ravno mene kot dopisnega člana nagovoril in mi celo prepustil izbiro teme. Morda, ker sem le nekaj tednov mlajši od SAZU? Ali morda ker se ukvarjam z aktualnimi interdisciplinarnimi vprašanji modernih tehnologij, kot so *gene editing*, humane zarodne celice ali pa umetna inteligenca, ki obvladujejo tudi javno diskusijo o tem, kaj nam obeta prihodnost? Po daljšem premisleku in glede na razmere, v katerih se svet in Evropa nahajata v letu 2018, in potem ko sem tudi sam sebe vprašal, o čem največ razmišljam in kaj me najbolj skrbi, sem ugotovil, da je to predvsem mir v Evropi, sto let po koncu prve svetovne vojne in sto let, odkar je prva slovenska vlada prevzela upravljanje slovenskega ozemlja, in s tem končala petsto let vladavine habsburške monarhije. Glede na pomen miru za prosperiteto družbe v celoti stopi vse ostalo v ozadje. Odločil sem se, da sprejemem vabilo, in predlagal kot temo *Pravni red na prepihu – Evropa na pragu 100. obletnice Versajske mirovne pogodbe*. Z izbiro te teme se kot pravnik, ki se je desetletja ukvarjal s pravom intelektualne lastnine, podajam na spolzek led pravne filozofije, mednarodnega javnega prava in celo nekaj politike, kar ni brez tveganja. Pri tem gre predvsem za vlogo prava ter pravnih in pravnikov za krojenje pravnega reda in njegovo trajnostno uveljavljanje.

II. Pravni red na prepihu

Kot jasna znamenja, da je pravni red na »prepihu«, morda celo že v nevihti,¹ naj samo omenim, da npr. Združene države Amerike že nekaj časa ovirajo

* Govor na slavnostni skupščini Slovenske akademije znanosti in umetnosti ob njeni osemdesetletnici 12. novembra 2018. Razširjeni in priložnosti prirejen slovenski prevod članka, ki ga je avtor z naslovom *Legal Order in the Draft: Europe on the Eve of the 100th Anniversary of the Treaty of Versailles* objavil v *Annals of the Fondazione Luigi Einaudi* 2018/1, str. 95–106. Upoštevana je literatura, objavljena po februarju 2018. Akademiku prof. dr. Marijanu Pavčniku se iskreno zahvaljujem za literaturo o udejstvovanju Slovencev na versajski mirovni konferenci leta 1919, ki bi mi bila sicer nedosegljiva.

¹ Revija *The Economist* je poročilo „Present at the destruction“ podnaslovlila „America’s president is undermining the rules based international order. Can any good come of it?“ (*The Economist* od 9. junija 2018, str. 20), Silvie Kauffmann ugotavlja, da je “...our current international order in disarray”, torej v neredu (gl. Who will lead Europe now? *The New York Times* od 8. junija 2018, str. 13).

delovanje sodnih organov Svetovne trgovinske organizacije (STO),² da Hrvaška in Kitajska ignorirata odločbe mednarodnih arbitražnih sodišč, da Madžarska ne zanima sodba Evropskega sodišča in da Poljska žaga neodvisnost svojega pravosodja. Seznam aktualnih izzivov mednarodnega, regionalnega in nacionalnega prava bi se dal poljubno podaljšati in predstavlja nadvse skrb zbujajoč fenomen. Vsem omenjenim in neomenjenim izzivom je skupno, da ne priznavajo pravnih vrednot, kot so pravičnost (v pomenu načela enakosti), smotrnost (ideja namena) in pravna varnost.³

Odgovornim za te izzive je skupno, da ali ignorirajo izkušnje preteklosti ali pa jih, zavestno ali ne, zelo pristransko tolmačijo: ZDA so bile iniciator in glavna pogonska sila za ustanovitev STO in njenega pravnega reda, od katerega so ameriška mednarodno delujoča podjetja veliko pridobila. Za to, da so makroekonomske posledice za ZDA manj ugodne, pa niso odgovorni sodni organi STO in njihova judikatura. Hrvaški je dosledna in nepristranska uporaba evropskega prava članic Evropske unije, ne nazadnje Slovenije, odprla pot v Unijo in k njenim pridobitvam; Kitajski je na pravnem redu STO sloneča globalizacija bistveno pripomogla do vzpona na drugo mesto ekonomskih in kmalu tudi tehničnih in znanstvenih velesil, s perspektivo, da v nekaj letih celo ujame ali prehiti ZDA.⁴ Madžarska uživa sadove judikature Evropskega sodišča, ki je skozi desetletja odgovorno sokrojilo pravni red Unije, in tako merodajno prispevalo k njenem razvoju; in navsezadnje je eden stebrov prosperitete Poljske njeno članstvo v Evropski uniji, katere integralni in nepogrešljivi temelj je neodvisno sodstvo.

Vprašanje je, ali se iniciatorji teh izzivov zavedajo rizikov in posledic njihovega delovanja in njihove odgovornosti za vse neposredno ali posredno prizadete. Mednarodni, regionalni in tudi nacionalni pravni red redko pravno sankcionira politično odgovorne, razen z demokratičnimi volitvami. Izkušnje na žalost kažejo, da napake preteklosti, ne glede na to, kako katastrofalne posledice so imele, redko preprečujejo njihovo ponavljanje. Najnovejši znanstveni dosežki nam kažejo, kako nas v tem oziru prekaša narava: naše celice natančno

² Gl. Bradley J. Condon, *Captain America and the Tarnishing of the Crown: The Feud Between the WTO Appellate Body and the USA*, *Journal of World Trade*, Vol. 52, Issue 4 2018, str. 535-556; in Ernst Ulrich Petersmann, *Between 'Member-Driven' WTO Governance and 'Constitutional Justice': Judicial Dilemmas in GATT/WTO Dispute Settlement*, *Journal of International Economic Law*, 2018, 21, str. 103-122.

³ Marijan Pavčnik, *Iskanje opornih mest*, Ljubljana 2017, str. 13, 14.

⁴ Po statistikah US National Science Foundation (NSF) je Kitajska že prehitela ZDA po skupnem številu znanstvenih publikacij (gl. Jeff Tollefson, *China Declared Largest Source of Research Articles*, *Nature*, 553: 390 (2018)). Gl. tudi John Deutsch, *Is Innovation China's New Great Leap Forward? The United States is the world's innovation leader, but it can no longer take its premier position for granted*, *Issues in Science and Technology*, Summer 2018, str. 37-47, in Shawn Donnan, *The Trump Administration's Trade War is Rooted in Anxiety About Chinese Technological Prowess. Across the Spectrum, US Politicians are Rethinking Their Attitude Towards Foreign Investment*, *Financial Times* od 6. julija 2018, str. 7.

beležijo dogodke iz preteklosti, da lahko napovedujejo prihodnost in se nanjo pripravljajo.⁵ Taki mehanizmi manjkajo pravnim redom, ki jih snujejo države na vseh ravneh. Sicer predstavljajo v »naravnem pravu«, ki ga je zasnoval človek, uveljavljena načela tako legitimacijsko osnovo kot tudi kritično presojno instanco pozitivnega prava. Po predstavah tako imenovanega »racionalističnega naravnega prava« naj bi bila načela naravnega prava v človekovem razumu predeterminirana in njihova uporaba naj bi človeka usposobila, da prepozna tisto (tudi v pravnem smislu), kar je njegovi naravi primerno.⁶ To sicer dobro zveni, a ker »naravno pravo« ni podrejeno zakonom narave, na podlagi katerih delujejo naše celice, njegova načela nimajo takih neposrednih in neizogibnih učinkov. Končno prepoznavo tistega, »kar je njihovi naravi primerno« tudi glede na pozitivno pravo, si pravni subjekti, posebej še na ravni držav, po pravilu pridržujejo za lastno presojo. Sklicujejo se na načelo suverenosti. Pri tem se ni lahko iznebiti občutka, da ravnajo po izreku »quod licet jovi non licet bovi«, se pravi v nasprotju s pravnimi vrednotami⁷ in v zaupanju svoji moči.⁸

Ker pravna stroka aktivno sodeluje pri snovanju pozitivnega prava, je zadolžena tudi za to, da pozitivno pravo (tudi mednarodno pravo) sloni na načelih pravičnosti/enakosti, smotrnosti in pravne varnosti in na ta način skrbi za to, da se že v kali zatre nevarnost, da pride v nasprotje s pravnimi vrednotami v smislu znane Radbruchove formule, namreč da:

»kjer si zakon niti ne prizadeva za pravičnost, kjer je pri postavljanju pozitivnega prava zavestno zanikana enakost, ki pomeni jedro pravičnosti, tam zakon ni, denimo, le 'nepravilno pravo', temveč v mnogo večji meri sploh nima narave prava. Kajti prava, tudi pozitivnega prava, sploh ne moremo opredeliti drugače kakor red in uzakonitev, ki je po svojem smislu namenjena temu, da služi pravičnosti«.⁹

⁵ Prim. Gavin Kelsey, *et al.*, Single-cell epigenomics: Recording the past and predicting the future, *Science* 358, 69–75 (6 October 2017).

⁶ Več pri Jürgen Mittelstraß, Rechtsphilosophie und Rechtstheorie - Bemerkungen zum Rationalitätsbegriff der Wissenschaftstheorie und des Rechts, *Jahrbuch des Öffentlichen Rechts der Gegenwart*, Neue Folge/Band 61, 2013, str. 513sl. (str. 514).

⁷ »...the phrase, which translates as 'what is permitted to Jove (or Jupiter, the king of the gods) is not permitted to cows', has always seemed to me to symbolize the opposite of what I consider to be the rule of law« (Danny J. Bogge [Chief Judge, the United States Court of Appeals for the Sixth Circuit], Challenges to the Rule of Law: Or, *Quod Licet Jovi Non Licet Bovi*, *Cato Institute Supreme Court Review*: 2006.2007 (<https://www.cato.org/supreme-court-review/2006-2007>)).

⁸ Skoraj neverjetno novo kvaliteto takega razumevanja predstavlja izjava John Boltona, varnostnega svetovalca Bele hiše, da bodo ZDA prepovedale vstop v ZDA sodnicam/sodnikom Mednarodnega kazenskega sodišča v Haagu, če bo to sodišče uvedlo preiskave proti ameriškim vojakom zaradi domnevnih vojnih zločinov, zagrešenih v Afganistanu. To naj bi bil poseg v suverenost ZDA. Zaradi tega bodo ZDA "let the International Criminal Court die on its own" (gl. Demetri Sevastopulo/Michael Peel, Bolton threatens international court with sanctions if it targets Americans, *Financial Times* od 10. septembra 2018, str. 1).

⁹ Gustav Radbruch, *Gesetzliches Unrecht und übergesetzliches Recht*, 1946, str. 277 (navedeno po Marijanu Pavčniku, op. cit., 15). Po Marijanu Pavčniku (op. cit., str. 15) ima Radbruchova formula

III. Konec prve svetovne vojne in konec hladne vojne v retrospektivi

Glede na Radbruchovo formulo, in ker doslej Rusija in mednarodnopravni izziv v zvezi z Krimom še nista bila omenjena, naj tukaj postrežem s citatom, ki nam nadvse jasno predoča in opozarja na nevarnosti, ki nastanejo brez dovoljšnega upoštevanja pravnih vrednot in nauk iz preteklosti. Ti so izpod peresa Jamesa A. Bakerja, bivšega zunanjega ministra ZDA, ki je leta 2002 v članku "Russia in NATO" med drugim napisal:

«The Treaty of Versailles solved the German problem' in exactly the wrong way - by sealing the defeat with territorial and economic retribution. This resolution certainly demoralized Germany in the immediate aftermath of war, but the resulting grievances fueled something unimaginably worse and more dangerous. One hesitates to stretch historical analogies too far, but little is required to see something similar happening in Russia. The end of the Cold War was certainly not settled by anything like Versailles, but from Russia's perspective, the results have been much the same - a humiliating loss of territory, prestige and power. Russia's economic and political problems have stemmed largely from Russia's own failure to implement the necessary reforms to encourage the creation of a market economy, but it would not be difficult - indeed, it has not been difficult - for Russia demagogues to blame the West for the troubles ordinary Russian men and women have experienced during the past decade. Couple these developments with the expansion of NATO up to Russia's doorstep and the use of NATO as an offensive (as opposed to defensive) alliance to bomb Russian allies, and you have a recipe for disaster. By continuing to treat Russia like a potential adversary, we may encourage it to become our enemy, the very thing we fear. The best way to find an enemy is to look for one, and I worry that that is what we are doing when we try to isolate Russia. The same principle would apply, of course, if we were to embark on a policy to try to isolate China.»¹⁰

dve izpeljavi: Formulo neznosnosti, ki utemeljuje, »da se mora tedaj, ko nasprotje med pozitivnim pravom in pravičnostjo doseže 'nevzdržno mero', zakon kot 'nepravilno pravo' umakniti pravičnosti«, in formulo zanikanja, ki je podana, ko zakon zavestno zanika enakost in zaradi tega ni samo 'nepravilno pravo', »temveč sploh nima narave prava«.

¹⁰ James A. Baker III, *Russia in NATO*, *The Washington Quarterly*, Vol. 25, No. 1, Winter 2002, str. 95 sl. (str. 100). Omembe vredno bi seveda tudi bilo, da sicer iz zelo različnih razlogov niti Rusija, prvotno eden od temeljnih kamnov antante, niti Nemčija nista bili povabljeni na konferenco v Versailles, čeprav se je za to zavzemal ameriški predsednik Wilson. (gl. Uroš Lipušček, *Sacro egoismo - Slovenci v krempljih Londonskega pakta* 1915, Ljubljana 2012 (v nadalnjem *Sacro egoismo*), str. 372–373). Posledična arbitrarna določitev mej poraženih Nemčije in Avstro-Ogrske je med drugim bila povod za začetek druge svetovne vojne (gl. Uroš Lipušček, *Ave Wilson: ZDA in prekrjanje Slovenije v Versaillesu 1919–1920*, Ljubljana 2003 (v nadalnjem *Ave Wilson*), str. 8.

IV. Evropa včeraj, danes in jutri

Leta 2018 obhajamo stoto obletnico konca prve svetovne vojne, katere genezo in vzroke je Christopher Clark v knjigi *The Sleepwalkers* opisal izredno podrobno. V letu 2019 se bo Evropa spomnila stote obletnice podpisa Versajske mirovne pogodbe. S tem v zvezi se bo predvsem Slovenija tudi spomnila programa »14 točk«, ki ga je ameriški predsednik Woodrow Wilson 8. januarja 1919 predstavil obema domovoma Kongresa, in s tem razkril svoja načela za novo ureditev sveta. Med njimi načelo pravice narodov do samoodločbe, načelo o zaščiti manjšin in idejo za Društvo narodov.¹¹ Ta načela so bila sicer zelo odmevna in imela tudi dolgoročni vpliv, a so bila v praksi versajskih mirovnih pogajanj predvsem v škodo Slovencev »grobo zanikana«.¹² Če piše Christopher Clark knjigo o vzrokih za drugo svetovno vojno, so gotovo v središču njegovih razmišljanj ne samo Versajska pogodba in njene posledice,¹³ temveč tudi bilateralne pogodbe ZDA z zmagovitimi zavezniki, med drugimi tudi s Srbijo, glede vračanja njihovih vojnih dolgov, in bilateralne pogodbe ZDA z Nemčijo. Te so, čeprav se o njih redko razpravlja, imele za končno posledico temeljito spremembo geopolitičnega in ekonomskega ravnotežja sil na svetu, med drugim zamenjavo britanskega funta kot vodilne mednarodne nadomestne valute z ameriškim dolarjem,¹⁴ nekaj, kar je bivši francoski predsednik Valéry Giscard d'Estaing označil kot »eksorbitanten privilegij« ZDA.¹⁵

Proti pričakovanjem so razmišljanja bivšega zunanjega ministra Bakerja o posledicah napak, napravljenih v Versajski pogodbi, in njegova diplomatsko ovita zgodovinska analogija o nevarnih posledicah napak, napravljenih ob/po

¹¹ Gl. Peter Sturm, *Der Weltkrieg war stärker*, Frankfurter Allgemeine Zeitung od 8. januarja 2018 (dostopno na <http://www.faz.net/aktuell/politik/der-erste-weltkrieg/vor-hundert-jahren-woodrow-wilsons-14-punkte-15375290.html> (dostop: 9. oktobra 2018)). Zanimivo je, da je že o načrtu Wilsonovega programa imel informacije poznejši član jugoslovanske delegacije na konferenci v Versaillesu Milenko Vesnić (več o tem pri Andrej Rahten, *Med Kakanio in Wilsonio – Poklicne in politične preizkušnje Hansa Schwegla alias Ivana Šveгла*, Ljubljana 2018, str. 120).

¹² Tako Uroš Lipušček, *Ave Wilson*, op. cit., str. 7.

¹³ Za analizo ekonomskih posledic, gl. John M. Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, v *The Collected Works of John Maynard Keynes*, vol. 2, London 1971 [original 1919].

¹⁴ O temu podrobno Michael Hudson, *Super Imperialism. The Economic Strategy of American Empire*, London 2003, 2016 (v nemškem prevodu, *Finanzimperialismus. Die USA und ihre Strategie des globalen Kapitalismus*, Stuttgart 2017, str. 19–69). Po teh pogodbah so morale zaveznice, vključno s Srbijo, povrniti ZDA vse dolgove za pomoč, ki so jo dobile, preden so ZDA stopile v vojno. Omembe vredno je tudi, da ZDA niso pogodbena stranka Versajske pogodbe, ker je senat ni ratificiral, in da je konstrukcija vseh teh pogodb predvidevala, da zaveznice povrnejo ZDA svoje dolgove iz reparacij za katere plačilo je Versajska pogodba obvezovala Nemčijo. Gl. tudi Peter Sturm, op. cit.

¹⁵ To zato, ker dolar v enaki meri kot ameriška vojaška moč omogoča ZDA, da izvajajo pritisk tako na svoje zaveznike kot tudi sovražnike (gl. Gideon Rachman, *Donald Trump's decision to pull out of the Iran deal is the latest in a series of unilateral announcements by the president. The US is forging a new international order that is based on power rather than rules*, *Financial Times* od 12./13. maja 2018, str. 5).

Direktorica Narodne galerije dr. Barbara Jaki na odprtju razstave likovnih umetnikov, članov SAZU / National Gallery Director, Dr Barbara Jaki at the opening of the exhibition of SASA Members - painters

Razstava ob 80-letnici SAZU je bila na ogled od aprila do junija. / The exhibition marking 80 years of the Slovenian Academy of Sciences and Arts ran between April and June.

Akad. Milček Komelj na odprtju razstave v kranjski Galeriji Prešernovih nagrajencev predstavlja grafični opus članov SAZU. / Full Member Milček Komelj at the opening of the exhibition of graphic art by SASA Members at the Prešeren Award Winners Gallery in Kranj.

Odprtju razstave je v kranjskem gledališču sledil pesniški recital ... / The exhibition opening was followed by a poetry recital ...

... z izrednim članom SAZU Milanom Deklevo,
... / with Associate Member, Milan Dekleva, ...

... z akad. Nikom Grafenauerjem, ... / Full
Member, Niko Grafenauer, ...

... izrednim članom Borisom A. Novakom ... /
Associate Member, Boris A. Novak, ...

... in dramskima igralcema Darjo Reichman
in Borutom Veselkom. / ... and actors Darja
Reichman and Borut Veselko.

Slavnostna skupščina natanko 80 let po ustanovitvi SAZU, 12. novembra / *The festive jubilee session on 12 November, exactly 80 years after SASA was founded*

Slavnostni predavatelj je bil dopisni član SAZU prof. dr. Jože (Joseph) Straus. / *The Academy Corresponding Member, Prof Dr Jože (Joseph) Straus during his festive lecture*

koncu hladne vojne,¹⁶ ostala v Evropi brez odmeva, ki bi ga prav gotovo zaslужila. Prav nasprotno, kaže, da je evropska javnost te katastrofalne posledice povsem pozabila. Drugače kot Baker, ki s svojo zaskrbljenostjo ni bil sam,¹⁷ se odgovorni za bodočnost Evrope tega ali sploh niso zavedali ali pa so namerno zapirali oči pred Bakerjevimi lucidno analizo in skrbmi. Kaže, da še do pred kratkim sploh niso razmišljali o tem, kako najti in uresničiti uravnovešene in obremenljive rešitve za povsod vidne probleme dediščine hladne vojne.

Kako svet zaznava evropsko bodočnost, zelo dobro ponazarja izjava Henryja Kissingerja, tudi nekdanjega zunanjega ministra ZDA. Ko ga je v novembru 2016 Jeffrey Goldberg, urednik revije *The Atlantic*, vprašal, "Why is there no vision in Europe?", je Kissinger odgovoril:

"Maybe they have gone through too much. Maybe they have lost too much. If you look at the succession of leaders in 19th century Britain - Castlereagh, Canning, Disraeli, Gladstone, Salisbury - they were all significant men governing a coherent society. At Queen Victoria's Jubilee at the end of the 19th century, 100 warships paraded for her. Today, the entire British navy has only one capital ship. Beyond Britain, the EU, despite the economic Eurozone, has not been able to unite around a uniform political or strategic approach to the world. It does not seem possible to create a European army. Actually, I do not even see a mechanism with which the continent could develop a strategic concept. Born in Europe, I say this with regret and the hope that I am describing an interval, not a trend. The decline of Europe, which shaped international order for centuries, is going to be a serious loss."

In na naslednje vprašanje: "Do you consider it a loss?", je Goldberg dobil odgovor:

¹⁶ Po ruskem zunanjem ministru Sergej Lavrovu vzrok problemov med Rusijo in Zahodom ni ukrajinska kriza, temveč so ti predvsem posledica politike ZDA in članic NATO po koncu hladne vojne. »Zahod se je odločil za ekspanzijo NATO, namesto da bi zagrabil zgodovinsko priložnost, da osnuje resnično strukturo evropske varnosti in sodelovanja.« (Navedeno po Pierre Mirel, *Union européenne - Russie après trois décennies perdues, vers une cohabitation nouvelle?*, Fondation Robert Schuman Policy Paper, Question d'Europe No 483, 10 September 2018, str. 1-11 (str.7)).

¹⁷ James A. Warren npr. komentira in citira iz dnevnikov umrlega ameriškega diplomata Georgea Frosta Kennana: »George Frost Kennan, America's most influential 20th century diplomat, wouldn't have been at all surprised by Russia's recent military incursion into Ukraine. Indeed, it could very well be said that he predicted such a development as early as 1997. 'I have been rendered most unhappy,' wrote the former US Ambassador to Moscow, by the admission of 'Poland, the Czech Republic and Hungary to membership in NATO.' How was such a development 'to be reconciled with the assurances to the Russians that they need not worry, that the extension of NATO's borders to the east has no military implications?' Indeed, Kennan saw nothing in the rapid and reckless expansion of NATO 'other than a new Cold War, probably ending in a hot one, and the end of the effort to achieve a workable democracy in Russia.« (The Man Who New Russia Best: George Kennan Revealing Diaries. Dostopno na: <https://www.thedailybeast.com/the-man-who-knew-russia-best-george-kennans-revealing-diaries> (dostop: 8. februarja 2018)). Gl. tudi Pierre Mirel, op. cit., str. 1.

“It is not yet a loss, but it is striking that three weeks after Brexit, not one European statesman has articulated a vision of Europe’s future. They are the continent that built the international world. And no one has stood up with the vision of Churchill. They’re talking about tactical matters while they’re in the process of giving up the essence of what they’ve struggled for and what they’ve represented throughout history. Today, a standard statement is that when Europe is weak, it cannot conduct great foreign policy, therefore it must be, at a minimum economically cohesive. That is only partly true. At the end of World War II, when Europe was exhausted and devastated, they produced Adenauer [in Germany] and Schuman [in France] and De Gasperi [in Italy]. They had a vision. Now, their successors risk transforming their vision in bureaucracy.”¹⁸

Novembra 2016 niti Henry Kissinger, ki, presenetljivo, med vizionarji Evrope ni omenil generala Charlesa de Gaulla, ni mogel predvidevati, da bo 7. maja 2017 izvoljen za francoskega predsednika devetintridesetletni Emmanuel Macron, ki je potreboval samo štiri mesece, da je ovrigel Kissingerjevo presojo, da v Evropi ni vizije za njeno prihodnost: 26. septembra 2017 je namreč v govoru z naslovom »*Initiative pour l’Europe - discours pour une Europe souveraine, unie, démocratique*«¹⁹ razvil nekaj, kar bi Kissinger imenoval „vision for Europe’s future“. Za nekatere komentatorje si je novi francoski predsednik »oblekel« plašče svojih predhodnikov, npr. generala de Gaulla ali François Mitteranda, ki so v Evropi videli »surogat« za izginjajoči vpliv Francije v svetu.²⁰ In res, kar angleška sinteza Macronovega govora, ki jo je pripravil Elysée, navaja pod prvim »Ključem do evropske suverenosti«, zelo spominja na stara francoska prizadevanja,²¹ namreč:

»I. Evropa, ki v vseh ozirih zagotavlja varnost in obrambo; Evropa mora ustanoviti skupno intervencijsko silo, skupni obrambni proračun in skupno

¹⁸ Jeffrey Goldberg, *World Chaos and World Order: Conversations with Henry Kissinger*, 2016. Dostopno na: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2016/11/kissing-er-order-and-chaos/506876/> (dostop: 8. februarja 2018).

¹⁹ “Initiative pour l’Europe – Discours d’Emmanuel Macron pour une Europe souveraine, unie, démocratique”. Dostopno na: <http://www.elysee.fr/declarations/article/initiative-pour-l-urope-discours-d-emmanuel-macron-pour-une-europe-souveraine-unie-democra-tique/> (dostop: 8. februarja 2018).

²⁰ Pierre Briancón, 5 Takeaways From Macron’s Big Speech on Europe’s Future, *Politico* 2017, dostopen na: <https://www.politico.eu/article/5-takeaways-from-macrons-big-speech-oneuropes-future/> (dostop: 8. februarja 2018).

²¹ Kot zunanji minister je Robert Schuman s takratnim francoskim premierom Renéjem Plevonom oktobra 1950 predlagal ustanovitev Evropske vojske, pri čemer sta imela predvsem namen, da se na ta način “nevtalizira” bodočo nemško vojsko, ki naj bi bila vključena v evropsko. V decembru leta 1950 je v Bruslju Svet NATO sprejel ta francoski predlog. 20. maja 1952 je bil v Parizu podpisan sporazum o Evropski obrambni skupnosti, ki je bil pozneje ratificiran od vseh podpisnic, tj. Belgije, Italije, Luksemburga, Nemčije in Nizozemske, razen Francije (ZDA in Velika Britanija niso bile podpisnice). Kljub dveletnim prizadevanjem je namreč francoski parlament zavrnil ratifikacijo in s tem posredno odprl pot sprejemu Nemčije v NATO 23. oktobra 1954 (podrobnosti pri Paul-Henri Spaak, *Combats Inachevés* (1969), nemški prevod “*Memoiren eines Europäers*”, Hamburg 1969, str. 210–248).

doktrino za delovanje. Čim prej moramo pospešiti implementacijo Evropskega obrambnega sklada in trajno zgrajeno sodelovanje ter ju dopolniti z Evropsko intervencijsko iniciativo, ki bo na vseh ravneh omogočila boljšo integracijo naših oboroženih sil.«²²

Kako urgentna sta za Macrona vidika varnosti in suverenosti Evrope, izhaja iz konca angleške sinteze njegovega govora, kjer predsednik posredno spominja na neuspeh Versajske pogodbe:

»Čas, ko Francija predlaga, se je vrnil. V tem trenutku mislim na Roberta Schumana, ki si je 9. maja 1950 drznil predlagati gradnjo Evrope. Spominjam se njegovih pretresljivih besed: »Združena Evropa ni bila dosežena in imeli smo vojno.«

Emmanuel Macron, 26. september 2017«.²³

Ne more biti slučaj, da se »uradna« sinteza govora predsednika Macrona končuje s citatom, ki dramatično spominja na preteklo tragedijo Evrope, katere ponovitev je treba na vsak način preprečiti. Za predsednika Macrona, čigar ime sledi neposredno Schumanovem citatu, se zdi nevarnost vojne v Evropi realna.²⁴ Presenetljivo, celo zelo zaskrbljujoče je dejstvo, da v ospredju diskusije, ki je v Evropi sledila temu govoru, nista bila suverenost in varnost Evrope, temveč skoraj izključno izzivi migracije, Afrika in Mediteran, Evropa kot vzor za »trajnostni« razvoj itn. Težave, ki jih ima s sprejemanjem Macronove vizije Evrope celo francosko-nemški »evropski« motor, dobro ponazarja komentar Jürgena Habermasa, objavljen pod naslovom *How much will the Germans have to pay*. Habermas sicer vidi v Macronovi iniciativi zgodovinsko neprimerljivo priložnost, in Nemčijo obvezano, da »prevzame žogo, ki jo je francoski predsednik

²² Dostopno na: <http://www.elysee.fr/assets/Initiative-for-Europe-a-sovereign-united-democratic-Europe-Emmanuel-Macron.pdf> (dostop: 8. februarja 2108). (Smiselni prevod J. S.)

²³ Smiselni prevod J. S. Naj omenim, da se popolno besedilo govora v francoščini, ki ga je objavil Elysée, ne konča s citiranimi stavki uradne angleške sinteze, ki se v originalu glasijo: "Mais le temps où la France propose pour avancer avec l'Europe et avec tous les Européens qui le souhaitent, ce temps-là est revenu, et je pense à cet instant à Robert Schuman le 9 mai 1950, à Paris, osant proposer de construire l'Europe. Je pense à ses mots saisissants lorsqu'il dit: 'L'Europe n'a pas été faite et nous avons eu la guerre'".

²⁴ Kako realna je ta nevarnost, je tudi predstavil generalni sekretar Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), Švicar Thomas Greminger, v intervjuju za *Delo* 10. septembra 2018 z naslovom »Koristni bolj kot kdaj prej«. Med drugim je izjavil: »Čedalje več je vojaških vaj, zlasti nenapovedanih, in spet se dogajajo spopadi v Evropi. Veliko je območij, kjer lahko izbruhnjejo konflikti. S tem se moramo ukvarjati in edini način je dialog. OVSE je nemara še zadnja neizključujoča platforma za pogovore.« (Dostopno na: <https://www.delo.si/novice/svet/koristni-smo-bolj-kot-kdaj-prej-89829.html> (dostop: 10. septembra 2018)). Da nečesa, kar je bilo desetletja nepredstavljivo, ni mogoče popolnoma izključiti, kaže grožnja ameriške ambasadorke pri NATO, Key Baily Hutchinson, da ZDA razmišljajo o oboroženi intervenciji proti Rusiji za uničenje prepovedanih raketnih sistemov, ki naj bi jih razvijala Rusija, ki pa to zanika (gl. Verbotenes Raketensystem - Amerikanische Diplomatin droht Russland mit Militärschlag, *Frankfurter Allgemeine Zeitung* od 2. oktobra 2018 (dostopno na: <http://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/amerikanische-nato-botschafterin-droht-rus...> (dostop 2. oktobra 2018)).

podal na njeno polovico polja«, obenem pa celo dvomi, da bi nemška vlada sploh razumela pomen Macronove iniciative.²⁵

Francoski predsednik Macron upravičeno zahteva, da naj postane Evropa s svojimi petsto milijoni prebivalcev resnično suverena in prepreči, da postane, če že ne celo ostane, v globalnem kontekstu, da parafraziram Georgea Orwella, „an animal which is less equal than others“.²⁶ Zato mora Evropa nujno in bistveno izboljšati svoje vojaške obrambne sposobnosti. Vendar bi eden od naukov, ki bi se jih morala naučiti Evropa iz ponesrečene Versajske pogodbe, gotovo moral biti, da vojaška sposobnost braniti se sam ali tudi s pomočjo drugih še ne zagotavlja trajnega miru. Sicer lahko in to dejansko tudi predstavlja pomembno svarilo potencialnim agresorjem, ampak celo če je v premoči, ne more preprečiti oboroženih spopadov s katastrofalnimi razdejani.

Ko je Robert Schuman maja 1950 ugotavljal neobstoj združene Evrope pred drugo svetovno vojno kot njen razlog, zelo verjetno ni imel v mislih samo neobstoja združenih evropskih oboroženih sil, temveč Evropo, ki si deli skupne politične, ekonomske in socialne vrednote in stoji za njimi ter spoštuje legitimne interese svojih držav. Kar torej Evropa potrebuje za trajnostni mir in prosperiteto, ni samo kredibilna obrambna sposobnost, temveč racionalen, uravnotežen, koherenten in tudi koheziven politični, pravni, ekonomski in socialni red, ki upošteva interese vseh neposredno udeležениh/prizadetih, ne glede na to, ali so članice EU ali ne, in ki uživa njihovo brezpogojno podporo! Če pomislimo, da so se v preteklih 16 letih skrbi in napovedi prejšnjega zunanjšega ministra ZDA Jamesa A. Bakerja na žalost že v veliki meri uresničile, mora Evropa ukreniti vse, kar je v njeni moči, za pogajanja za sprejem pravnih instrumentov, ki bodo dopolnjevali njena prizadevanja, da vzpostavi in zagotovi svojo suverenost v globalnem kontekstu.²⁷ Tako razumem tudi predsednika Macrona, ki je 27. av-

²⁵ Jürgen Habermas, How Much Will the Germans Have to Pay, je 2017 komentiral: “When looked at dispassionately, though, it is just unlikely that the next German government will have sufficient farsightedness to find a productive, a forward-looking answer when addressing the question Macron has posed. I would find some measure of relief were they even able to identify the significance of the question.” *Spiegel Online* (dostopno na <http://www.spiegel.de/international/europe/juergen-habermas-on-the-european-vision-of-emmanuel-macron-a-1174721.html> (dostop 8. februarja 2018).

²⁶ George Orwell, *Animal Farm*, Harmondsworth 1961 (ponatis), str. 114. Dejstvo je, da se Evropa pri tem, kako je delno mednarodno obravnavana, počuti ponižano (gl. Silvie Kauffmann, op. cit., ibidem).

²⁷ Henry Kissinger, označen kot “*consigliere of American diplomacy*” in “the doyen of cold war diplomacy”, je 20. julija 2018 v razgovoru s *Financial Times* poudaril, da je sedanje obdobje “a very, very grave period for the world” in, da je potrebna diskusija o tem, kako oblikovati ureditev sveta. Dobesedno je dejal: “Zbig [Brzezinski, J.S.] was almost unique in my generation. We both considered ideas about the world order to be the key problem of our time. How could we create it? We had somewhat different ideas. But for both of us, we were above all concerned to raise diplomacy to the level of influence... There is no debate today... It is something we need.” (Edward Luce, “Henry Kissinger: We are in a very, very grave period”, *Financial Times* od 21. julija 2018, FT Weekend, str. 3 (dostopno na: <https://www.ft.com/content/926a66b0-8b49-11e-8b-bf9e-8771d5404543>, dostop 31. julija 2018)).

gusta letos v diskusiji s svojimi ambasadorji in ambasadorkami predlagal revizijo evropske obrambne in varnostne arhitekture in začetek obnove dialoga z Rusijo.²⁸

Pri pripravljanju primernih pravnih instrumentov in ugotavljanju legitimnih pravnih interesov vseh udeleženih v hladni vojni in prizadetih tako od »vojne« kot tudi od posledic njenega konca bi pomagala skrbna analiza pogajalnih dokumentov, nastalih ob koncu hladne vojne, ki so med tem postali javno dostopni. Ti dokumenti pričajo o okoliščinah in pogojih, ob katerih je bila končna hladna vojna.²⁹ Naj spomnim, da je Samuel Pufendorf po koncu westfalskega miru iz leta 1648³⁰ v prizadevanju, da se prepreči ponovitev verske vojne, razvil teorijo o »moralnih odnosih med predstavniki (posamezniki ali skupinami), o avtoriteti in obveznostih držav ter pravičnih razmerjih med njimi. Njegov glavni cilj je bil tudi izogniti se destruktivnim socialnim konfliktom in degeneraciji v anarhijo na vseh ravneh ter, kot je mislil, tudi samouničujočemu stanju, znanemu kot naravno stanje.«³¹ Za Pufendorfa lahko samo sistem pravil, kadar je to le mogoče, sestavljen v obliki pravic in dolžnosti, predstavlja koherentno strukturo, ki zasluži ime sistem.³² Kot vse kaže, krparija iz memorandumov in pogodb,³³ ki so bile podpisane, a ne dejansko uresničene po koncu hladne vojne, ne zadostuje tem kriterijem.

²⁸ Povzeto pri Pierre Mirel, op. cit., str. 9. Gl. tudi prispevek "Macron will Europa militärisch unabhängig machen", *Frankfurter Allgemeine Zeitung* od 27. avgusta 2018 (dostopno na: <http://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/macron-will-europa-militärisch-unabhängig...> (dostop 27. avgusta 2018)). Kot dober poznavalec zgodovine predsednik Macron gotovo ni prezrl, da so pred 80 leti, 29. in 30. septembra 1938, v Münchnu Eduard Daladier, Neville Chamberlain, Benito Mussolini in Adolf Hitler podpisali Münchenski sporazum, ki stoji za »britansko-francoski« *appeasement*, ki ni mogel preprečiti druge svetovne vojne. Predpostavljam, da ima predlog predsednika Macrona ravno za cilj, da se taka zgodovina ne ponovi.

²⁹ Prim. npr. Svetlana Savranskaya in Thomas Blanton, *NATOExpansion: What Gorbachev Heard*, 2017, dostopno na: <https://nsarchive.gwu.edu/briefing-book/russia/2017-12-12/nato-expansion-what-gorbachev-weard-western-leaders-early> (dostop: 8. februarja 2018).

³⁰ Za Henryja Kissingerja predstavlja Westfalski mir prvi poskus, da se ustanovi mednarodni red z dogovorjenimi pravili in mejami, postavljenimi na številnih silah, in ne na dominanci ene določene dežele. Prvič so se tu pojavile ideje kot »državni raison« in »nacionalni interes«, in to ne v smislu na politični moči temelječe prevzetnosti, prav nasprotno, kot poskus razumne uporabe moči in omejevanja ekscesov. (Henry Kissinger, *World Order*, 2014, nemški prevod, "Die Weltordnung", München, str. 42.)

³¹ Pufendorf's Moral and Political Philosophy, *Stanford Encyclopedia of Philosophy* (prva objava 3. septembra 2010, revidirana 3. novembra 2015) (dostopno na: <https://plato.stanford.edu/pufendorf-moral/>) (slovenski prevod J. S.).

³² Gl. Stig Strömholm, *Human Rights and the Philosophy of Law*, v Christian Dahlman in Werner Krawietz (izd.), *Values, Rights and Duties in Legal Philosophical Discourse*, *Rechtssphikosophie*, (suppl.) 21: str. 1, sl., 3 (2005).

³³ N. pr. Budapest Summit Declaration: Towards a Genuine Partnership in a New Era of December 6, 1994, Treaty on Conventional Armed Forces in Europe of March 9, 1989, Treaty on the final Settlement with respect to Germany of September 12, 1990, Charter of Paris for a New Europe of November 21, 1990 (ki je s svojimi ambicioznimi "Institutional Arrangements" ostal »mrtva črka«),

V. Facit

Predsednik Macron je prepričljivo ugotovil, komu zvoni. Ne upoštevati njegove vizije Evrope in ne slišati njegove budnice in ne ukrepati za uveljavljanje vsaj pravega jedra njegove vizije, ki se nanaša na najbolj vitalni interes Evrope, njeno varnost, bi bilo skrajno neodgovorno. Evropski voditelji, ki predsednika Macrona kritizirajo, nekateri od njih celo zelo nespoštljivo, bi se lahko lepega dne zbudili in ugotovili, da je njihova dežela vroče bojišče, nekaj, česar se je bal in leta 1997 napovedoval modri pokojni ambasador George Frost Kennan.³⁴ Samo, takrat bi ugotovili, da je spopad, ki bi najbolj prizadel njihovo deželo, izbruhnil brez njihovega aktivnega sodelovanja, in ne zaradi njihovih *genuinih* interesov. Spoznali bi tudi, da bi konflikt lahko preprečili, če bi bila Evropa postavljena na temelj suverenosti, za katero se zavzema predsednik Macron, in bi delovala temu primerno, se pravi uspešno zastopala in branila svoje interese na način, ki bi 500 milijonom Evropejcem zagotovil, da so „as equal“ in tako neodvisni „as other global players“. Jedro tako pojmovane suverenosti je sposobnost povsem neodvisno odločati o odnosih z drugimi geopolitičnimi silami na podlagi lastnih geopolitičnih, ekonomskih in socialnih interesov.³⁵ To pomeni tudi sposobnost, da Evropa ne dovoli, da postane nasprotnik v odnosih s tretjimi državami, v nasprotju z lastnimi interesi, kot posledica geopolitičnih interesov in delovanja tretjih. Ne gre toliko za to, da Evropa postane resničen

Convention on Conciliation and Arbitration within the OSCE of December 15, 1992, Agreement on Partnership and Cooperation establishing a partnership between the European Communities and their Member States, of one part, and the Russian Federation, of the other part of June 24, 1994, ali Memorandum on Security Assurances in connection with Ukraine's accession to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons of December 5, 1994, da omenim samo nekatere. Več o tem pri Pierru Mirelu, ki kot nekdanji direktor EU komisije za razširitev podrobno opisuje razvoj odnosov med EU in Rusijo med letoma 1990 in 2017 in med drugim tudi usodo in vzroke za neuspeh pogodbe o partnerstvu in sodelovanju med članicami takratne Evropske skupnosti in Rusijo iz leta 1994 (op. cit, str. 3).

³⁴ Gl. opombo 17.

³⁵ Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker, čigar mandat se konča leta 2019, je končno našel prave besede, da konkretno definira postulate, kako naj postane EU resna geopolitična sila. V poročilu, ki ga je podal 12. septembra 2018 v Evropskem parlamentu, je odločno zahteval, da mora Evropa „pokazati mišice“, da poglobi ekonomsko integracijo, da postane evro poleg ameriškega dolarja druga vodilna nadomestna mednarodna valuta in da mora EU razviti obrambne sposobnosti, ki bodo neodvisne od zveze NATO, ki jo vodijo ZDA. Alastair Macdonald, „EU Must Grasp World Role as U.S. retreats, Juncker says“, poroča o Junckerjevem govoru, med drugim: “In repeating his support for deeper economic integration, he also pushed the idea that Euro should challenge the dollar as the world's leading currency, calling it ‘absurd’ that the EU pays for most of its energy in the U.S. currency despite buying it mainly from the likes of Russia and the Gulf states. He said airlines should also buy planes priced in Euros not dollars. Juncker renewed calls for states to push ahead in developing an EU defense capability independent of U.S. -led NATO alliance.” (Dostopno na <https://www.reuters.com/article/us-eu-juncker/eu-must-grasp-world-role-as-u-s-retreat...> (dostop: 12. septembra 2018).

„global player“, temveč v prvi vrsti za to, da sama po svoji presoji zagotovi mir in razcvet Evrope.

Vprašanje je, kakšno vlogo bi pri tem lahko igrala majhna Slovenija. Spomnimo se, da so bili v jugoslovanski delegaciji (najprej še delegaciji države Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS)) na mirovnih pogajanjih v Versaillesu kar trije redni profesorji leta 1919 novoustanovljene Pravne fakultete v Ljubljani, namreč: dr. Ivan Žolger kot član, dr. Bogumil Vošnjak kot generalni sekretar delegacije³⁶ in dr. Leonid Pitamic, eden ustanovnih članov SAZU, kot pravni svetovalec.³⁷ Razen njih je igral za interese Slovenije precej pomembno in zanimivo vlogo še dr. Ivan Švegel, bivši konzul Avstro-Ogrske v ZDA in Kanadi, ki je kot izvedenec delal v tiskovni sekciji delegacije.³⁸ Predvsem zaradi tajnega Londonskega pakta, v katerem so bile Italiji za njen vstop v vojno pripravljene velike ozemelske koncesije,³⁹ so imeli jugoslovanska delegacija in predvsem Slovenci zelo težek položaj pri uveljavljanju svojih upravičenih zahtev. Kljub velikim prizadevanjem niso mogli preprečiti, da je izven meja Jugoslavije ostalo kar nekaj sto tisoč Slovencev, ki so bili »pod avstro-ogrskim gospostvom – četudi politično brezpravni, vendar v eni sami državi združeni in (smo) zaradi tega imeli možnost kulturnega razvoja in samoohranitve«. ⁴⁰ Skrbno branje poročanja o mirovnih pogajanjih v Versaillesu in delovanju sodelujočih Slovencev kaže, da si je slovenska delegacija kot predstavnik »nezgodovinskega naroda« le priborila nekaj posluha, saj se je po zaslugi dr. Ivana Švegla in dr. Bogumila Vošnjaka kar dvakrat sestala s predsednikom Wilsonom,⁴¹ kar zastopnikom mnogo večjih držav ni uspelo.⁴²

Konec druge svetovne vojne je za Slovence sicer nekoliko omilil krivice, ki jim jih je prizadel Versailles, vendar šele osamosvojitve leta 1990 in članstvo v

³⁶ Razen njih je bil član delegacije tudi dr. Otokar Rybář, ki je v dunajskem parlamentu zastopal tržaške Slovence. Gl. Andrej Rahten, op. cit., str. 117; Uroš Lipušček, op. cit. 374. Prim. tudi Gorazd Kušej, Ob 50-letnici Slovenske Pravne fakultete (1920–1970), Ljubljana 1970, str. 3.

³⁷ Gl. SAZU, dostopno na: <http://www.sazu.si/clani/leonid-pitamic> (dostop 9. oktobra 2018). Pitamic je bil član SAZU od 1938 do 1948, ko je bil črtan iz političnih razlogov. Posmrtno je bil rehabilitiran decembra 1996.

³⁸ Gl. Andrej Rahten, op. cit., str. 122.

³⁹ Med drugim so Francija, Rusija in Velika Britanija prepustile Italiji Primorsko in Istro. Za vsebino tega sporazuma in njegove posledice, predvsem tudi za Slovence, gl. Uroš, Lipušček, Ave Wilson, op. cit., str. 46, in isti, Sacro egoismo, op. cit., str. 243 sl.

⁴⁰ Tako dr. Janko Brejc, predsednik Deželne vlade Slovenije, v avdienci z ameriškim predsednikom Wilsonom dne 5. junija 1919 (navedeno po Andrej Rahten, op. cit., str. 142–143).

⁴¹ Gl. npr. Uroš Lipušček, Ave Wilson, op. cit., str. 7.

⁴² Seveda ta srečanja niso obrodila zaželenih rezultatov. Glede na posledice 14 točk ameriškega predsednika ugotavlja Andrej Rahten, da »samih po sebi ni povzročilo narodnostnih konfliktov, ki so v naslednjih letih najedali versajski sistem. To je bila v prvi vrsti posledica nepripravljenosti velesil, da na podlagi Wilsonovih načel že na pariški mirovni konferenci pridejo tudi do za male narode ustrežnejše evropske ureditve« (op. cit. 146). Posledice teh napak so doslej navzoče in tudi v sklopu EU doslej niso rešene. Predstavljajo celo resno nevarnost za notranji mir Unije.

EU s Schengenskim sporazumom počasi nižata pregrade, ki Slovence politično še vedno ločujejo. Državnost in članstvo v EU dajeta Sloveniji mednarodno tudi drugačno težo, kot so jo imeli Slovenci v Versaillesu. Pri tem ničesar ne spreminja dejstvo, da se mora Slovenija tudi v okviru EU boriti za uveljavljanje svojih pravic, celo tistih, ki so ji bile prisojene z mednarodno arbitražo, kar kaže na nevarnost, da tudi v EU pravne vrednote niso dovolj upoštevane in njene članice še ne vse "as equal as others".⁴³ Glede na izkušnje, ki so jih Slovenci in Slovenija zbrali v zadnjih sto letih, Sloveniji ne bi smelo biti težko uvideti pravilnosti in upravičenosti, da, nealternativnosti Macronove pobude, in jo po svojih močeh podpreti. Pri tem sicer Slovenija svojega vpliva ne bi smela precenjevati glede na svojo zgodovino in izkušnje ter dobro poznavanje okoliščin hladne vojne, v kateri je bila v sklopu Jugoslavije nekje med jarki hladnega bojišča⁴⁴ –, pa tudi podcenjevati ne. Ne smemo prezreti, da je tudi "v poteku zgodovinskih procesov" pomembna vloga „subjektivnih dejavnikov“.⁴⁵ Visoko kvalificirani, dobro pripravljeni in dovolj odločni predstavniki Slovenije bi lahko bili tak dejavnik. Ker pri podpori Macronove iniciative Slovenija ne bi uveljavljala samo slovenskih, temveč evropske interese, bi imela gotovo več uspeha, kot ga je imela slovenska delegacija v Parizu.⁴⁶

Tudi za prihodnost Slovenije ter njeno samostojnost in suverenost, na katero je čakala tisočletje, je nadvse pomembno, da bi Henry Kissinger leta 2016 opisal samo "an interval" evropske šibkosti, in ne "tendence", ki vodi k njenemu končnem potonu kot resne geopolitične sile. Zato se mora v Evropi vzpostaviti mirovni red, ki bo izpolnjeval standarde, ki jih je na podlagi Westfalskega miru postuliral Pufendorf, se pravi predvsem zagotovil pravična razmerja med vsemi evropskimi državami, in s tem dokončno dosegel, da se odpravijo napake, napravljene ob/po koncu hladne vojne.

Vloga akademij znanosti in umetnosti, ki jih pojmem tudi kot »varuhe zgodovinskega spomina«, je ne samo, da politično odgovorne podpirajo s svojim

⁴³ Pri tem je ravnanje Evropske komisije oziroma njenega predsednika težko razumeti kot pledoaje za pravne vrednote (gl. Peter Müller, Why did EU Commission Chief Go Silent in Border Dispute? The president of the European Commission is ignoring his own legal staff's advice to issue a position statement in the long-simmering dispute between Croatia and Slovenia. Has he gone quiet to help the Croatian prime minister, who is a member of the same political party?, *Spiegel Online* od 14. septembra 2018, dostopno na: <http://www.spiegel.de/international/europe/eu-commission-chief-silent-in-slovenia-cr...> (dostop 16. oktobra 2018).

⁴⁴ Čeprav naj bi se hladna vojna začela na nebu nad Bohinjem 19. avgusta 1946, ko je jugoslovanska aviacija sestrelila ameriško neoboroženo transportno letalo zaradi kršitve zračnega prostora (gl. Vojko Urbančič, Kako se je na nebu nad Bohinjem začela hladna vojna, Delo od 5. oktobra 2018 (dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/kako-se-je-na-nebu-nad-bohinjem-zacela-hl...>).

⁴⁵ Uroš Lipušček, *Ave Wilson*, op. cit., str. 8.

⁴⁶ Uroš Lipušček upravičeno označuje nastop slovenskih delegatov v Versaillesu kot »prvo veliko dejanje dotlej 'nezgodovinskega' naroda oziroma naroda brez države na mednarodnem prizorišču.« (*Ave Wilson*, ibidem).

znanjem in izkušnjami pri reševanju kompleksnih problemov, ampak da na podlagi svojega znanja in izkušenj po potrebi tudi same dvignejo glas in si priborijo posluš, s tem pa preprečujejo ponovitev usodnih napak iz preteklosti: se pravi da sto let po koncu prve svetovne vojne preprečijo »mesečnost« politično odgovornih v Evropi, ki jo je tako podrobno opisal Christopher Clarck kot njen vzrok.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti in prelomnice v njenem razvoju (Povzetek predavanja dr. Željka Oseta ob 80-letnici SAZU)

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je bila ustanovljena leta 1938; 11. avgusta 1937 je bila izdana uredba o podržavljenju društva Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, oktobra 1938 pa je bilo imenovanih 18 ustanovnih članov, ki so se 12. novembra 1938 sešli na ustanovni skupščini. Slovenski znanstveniki so sprva poskušali ustanoviti najvišjo akademsko institucijo z lastnimi silami, s čimer bi zaobšli državno podprta prizadevanja za oblikovanje enotnega jugoslovanskega naroda, vendar so bili neuspešni zaradi razprtij med slovenskimi kulturniki in skromne finančne podpore slovenskih podjetnikov in družbe. Ugoden političen trenutek je nastopil v drugi polovici tridesetih let, ko si je dvor na čelu z regentom Pavlom Karađođevićem prizadeval za reševanje narodnega vprašanja v Kraljevini Jugoslaviji, napovedana pa so bila večja vlaganja v razvoj znanstvene infrastrukture.

Ustanovitev Akademije predstavlja uspeh generacije slovenskih znanstvenikov, ki je postavila trdne temelje slovenske znanosti, zato jih poznejši pretresi niso izruvali. Poslanstvo Akademije ob ustanovitvi je bila izvedba pomembnih skupinskih projektov (med drugim Slovar slovenskega knjižnega jezika in ostali slovarji slovenskega jezika) in tiskanje slovenskih znanstvenih knjig.

Do druge svetovne vojne je bila le delno izvedena notranja organizacija, ki se je nadaljevala po okrepitvi pritiskov italijanskih okupacijskih oblasti od poletja 1942; akademiki so strnili vrste in se odločili, da raziskovalno delo financirajo iz akademijskega sklada. Novembra 1943 je bila Akademija preimenošana v Slovensko akademijo za znanost in umetnosti v Ljubljani; po vojni je bilo preimenovanje odpravljeno, sedanji naziv (Slovenska akademija znanosti in umetnosti) pa je institucija pridobila maja 1948.

Obdobje po drugi svetovni vojni (od 1945 do 1992) je bilo obdobje pogostih sprememb, reformnih predlogov, reform, ki so bili le delno izvedeni, zato lahko govorimo o več prelomnicah v njenem razvoju. Prelomnice so naslednje: začetek transformacije Akademije z ustanavljanjem raziskovalnih oddelkov ob sočasnem omejevanju avtonomije Akademije in izključitve akademikov neposredno po drugi svetovni vojni; 1952 – okrepitev političnih pritiskov na Akademijo zaradi njene kadrovske politike in začetek reforme na velikih inštitutih (Fizi-

kalni inštitut / Inštitut »Jožef Stefan«, Kemični inštitut Boris Kidrič, Inštitut za turbinske stroje in Inštitut za elektriške študije); uvedba družbenega upravljanja na velikih inštitutih in upokožitev starejših znanstvenikov (1958–1959); poglobitev delavskega upravljanja in ustanovitev Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti; osamosvojitve Slovenije in notranje preoblikovanje Akademije; rehabilitacija izključenih članov.

Gljučna usmeritev neposredno po drugi svetovni vojni je bil poskus posnemanja sovjetske politike in razdelitve znanstvenega in pedagoškega dela med akademijami znanosti in univerzami; vse v okviru želje po širši transformaciji družbe iz pretežno kmetijske v industrijsko državo. Kot prvi »inštitut« v okviru Akademije je oktobra 1946 začel delovati Kemični inštitut, ki je predstavljal institucionalni zgled za ostale inštitute, tudi pri določitvi poslanstva: to je bilo opredeljeno kot vrhunsko raziskovalno delo in vzgoja znanstvenega naraščaja. Kot je bilo takrat pogosto, je praksa prehitevala sprejemanje formalnih odločitev, saj je bil inštitut formalno ustanovljen decembra 1947, skupaj z ostalimi inštituti, med katerimi velja posebej izpostaviti Fizikalni inštitut in Inštitut za slovenski jezik. Na nekaterih inštitutih se je med letoma 1949 in 1956 izvajal doktorski študij; Akademija je promovirala 14 doktorjev znanosti. Od začetka so se uspešno razvijali veliki (naravoslovni) inštituti, ki so pridobili sredstva iz zveznih skladov in so sodelovali pri izvajanju petletnega plana, slabše pa manjši, pretežno humanistični inštituti, ki so sredstva pridobili iz republiškega proračuna.

Neposredno po drugi svetovni vojni se je zmanjšala avtonomija Akademije, izključeni pa so bili nekateri člani. Akademiki so julija 1945 iz svojih vrst izključili Riharda Zupančiča, poleg tega pa pod političnim pritiskom sprejeli odstopno izjavo dopisnega člana Franca Vebra. Drugi večji poseg v članski sestav je po sprejetju Zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti junija 1948 predstavljalo potrjevanje članskega sestava v Ljudski skupščini LRS. Slovenska politika (po oceni vodstva Akademije je imel glavno besedo pri tem Edvard Kardelj) je odločila, naj se članstva ne potrdi Alešu Ušeničniku in Leonidu Pitamicu.

Zaradi neuspešne gospodarske politike in velikega števila sorodnih inštitutov je bilo po letu 1952 za velike inštitute uvedeno »samovzdrževanje«. To je pomenilo, da so morali sredstva za svoje delovanje pridobiti na trgu, torej okrepiti svoje sodelovanje z gospodarstvom. Od velikih inštitutov se je pričakovalo, da bodo prispevali k hitrejšemu prenosu znanja v gospodarstvo in za podjetja vzgajali ustrezen strokovni kader. Po letu 1950 je slovenska komunistična oblast namenila več pozornosti sodelavcem na Akademiji: sprva je dopustila zaposlitev izobražencev, ki so izgubili zaposlitev zaradi ideološke neprimernosti za opravljanje pedagoškega poklica, nato pa se je po letu 1952 začelo strožje preverjanje in odpuščanje sodelavcev – med njimi velja posebej izpostaviti Jakoba Šolarja.

V drugi polovici petdesetih let je bila zasnovana konkretna in koherentna strategija raziskovalne politike z uvedbo nove oblike financiranja in razširitvijo

družbenega upravljanja na večino raziskovalnih inštitutov. Uvedba družbenega upravljanja na velikih inštitutih (1958–1959), povezana s spremembo ustanoviteljstva (poleg Akademije sta ustanovitelja postala Univerza v Ljubljani in Izvršni svet LRS) in upokojitvijo upravnikov, članov Akademije, predstavlja njihovo osamosvojitve izpod okrilja Akademije. Kljub načrtom so se statusnemu preoblikovanju izognili raziskovalni inštituti, ki so bili takrat del ožje Akademije, torej inštituti, ki so danes del ZRC SAZU. Vnema za uveljavitev vseh zasnovanih in uzakonjenih sprememb je popustila, ker je večina akademske elite, tudi deklarirani podporniki oblasti, nasprotovala izvajanju visokošolske reforme. Predsedniku Josipu Vidmarju je uspelo doseči, da na inštitutih ožje Akademije ni bilo uvedeno družbeno upravljanje, kar bi dejansko pomenilo njihovo odcepitev, in da se je ohranilo večinsko financiranje Akademije neposredno iz republiškega proračuna, za preostali del pa je Akademija za sredstva kandidirala na razpisih za projekte republiškega Sklada Boris Kidrič.

Pomembno prelomnico v razvoju upravnih odnosov v Akademiji je predstavljala uvedba delavskega samoupravljanja (1965), sprva z ustanovitvijo Sveta delavske skupnosti SAZU, nato pa z združitvijo inštitutov v enotno samoupravno delovno organizacijo Znanstvenoraziskovalni center SAZU (1981–1982). Vsebinsko podlago združitve je tvoril enotni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. S potrditvijo statuta SAZU v Skupščini SRS februarja 1982 je padla še zadnja formalna ovira za ustanovitev ZRC SAZU. Decembra 1983 potrjeni samoupravni sporazum je SAZU zagotavljal ustanoviteljske pravice in določal, da ZRC zanjo izvaja del programa.

Po odpravi samoupravljanja in sprejetju Zakona o zavodih in Zakona o raziskovalni dejavnosti (1991) se je začela razprava o statusnem preoblikovanju ZRC. Ministrstvo za znanost in tehnologijo je želelo, da bi se ZRC preoblikoval v javni raziskovalni zavod, s čimer bi ustanoviteljica ZRC postala država, toda SAZU se ustanoviteljskim pravicam do ZRC ni bila pripravljena odreči. Vprašanje je bilo nekako kompromisno rešeno leta 1995: ZRC SAZU se je preoblikoval v javni raziskovalni zavod, SAZU pa je ohranila ustanoviteljske pravice. Dosežen pa je bil tudi dogovor, da bosta ZRC SAZU in SAZU skupaj izvajali program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda.

V začetku leta 1996 se je znotraj Akademije sprožila razprava o akademskih, izključenih po drugi svetovni vojni. Pred tem so se tega vprašanja dotaknili ob poskusu rehabilitacije Leonida Pitamica (1967), še posebej pa leta 1988, ko so po premisleku na seznam preminulih članov vključili Franca Vebra, Riharda Zupančiča, Aleša Ušeničnika in Leonida Pitamica. Po opravljeni raziskavi zgodovinskih dejstev so akademiki decembra 1996 vrnili članstvu Vebru, Zupančiču in Pitamicu, hkrati pa so obžalovali krivico, ki se jim je zgodila.

Željko Oset

I.
ORGANIZACIJA SAZU
SASA ORGANIZATION

IZVRŠILNI ODBOR

Predsednik: Tadej Bajd

Podpredsednika: Robert Zorec in Peter Štih

Glavni tajnik: Uroš Skalerič

ČASTNI ČLAN: France Bernik

REDNI ČLANI (72):

Tatjana Avšič - Županc, Tadej Bajd, Emerik Bernard, France Bernik, Ivan Bratko, Rajko Bratož, Bojan Čerček, Vinko V. Dolenc, Igor Emri, Peter Fajfar, Dušan Ferluga, Franc Forstnerič, Kajetan Gantar, Josip Globevnik, Matija Gogala, Peter Gosar, Igor Grabec, Niko Grafenauer, Dušan Hadži, Valentin Hribar, Drago Jančar, Andrej Jemec, Gabrijel Kernel, Boštjan Kiauta, Matjaž Kmecl, Milček Komelj, Marjan Kordaš, Janko Kos, Alojz Kralj, Andrej Kranjc, Jože Krašovec, Ivan Kreft, Stanko Kristl, Janez Lamovec, Lojze Lebič, Janez Levec, Jože Maček, Janez Matičič, Jože Mencinger, Milan Mihelič, Zdravko Mlinar, Jože Mlinarič, Marko Marijan Mušič, Janez Orešnik, Boris Pahor, Boris Paternu, Marijan Pavčnik, Matija Peterlin, Raša Pirc, Jože Pirjevec, Blaž Rozman, Zorko Simčič, Uroš Skalerič, Boris Sket, Janez Sketelj, Slavko Splichal, Branko Stanovnik, Franc Strle, Saša Svetina, Alenka Šelih, Peter Štih, Biba Teržan, Miha Tišler, Miha Tomažević, Drago Tršar, Vito Turk, Dragica Turnšek, Robert Zorec, Zinka Zorko, Mitja Zupančič, Boštjan Žekš, Slavoj Žižek

IZREDNI ČLANI (16):

Gregor Anderluh, Matej Brešar, Milan Dekleva, Franci Gabrovšek, Janez Höfler, Marko Jesenšek, Željko Knez, Peter Križan, Jožef Muhovič, Marko Noč, Boris A. Novak, Uroš Rojko, Renata Salecl, Gregor Serša, Marko Snoj, Marija Stanonik

DOPISNI ČLANI (76):

Jelena Vladimirovna Boldireva, Pavel Bosák, Savo Bratos, Ruben G. Carbonell, Antonio Cardesa, Reinhart Ceulemans, Henry R. Cooper Jr., Milan R. Dimitrijević, Martin Dimnik, Arnold Feil, Rudolf Flotzinger, Derek Clifford Ford, Manfred Geiger, Gerhard Giesemann, Paul Gleirscher, Vinko Globokar, Wolfgang L. Gombocz, Marc Leland Greenberg, Maja Haderlap, Nikola Hajdin, Tošihiko Hamano, Peter Handke, Christian Hannick, Harald zur Hausen, Philip G. Haydon, Ljudevit Ilijanić, Ludvik Karničar, Hans-Dieter Klingemann, Ge-

orgi Konstantinovski, Silvin Košak, Ljubov Viktorovna Kurkina, Abel Lajtha, Reinhard Lauer, Jean-Marie Pierre Lehn, Florjan Lipuš, Ljubomir Madžar, Tonko Maroević, Juraj Martinović, Anton Mavretič, Gian Carlo Menis, Joseph Milič - Emili, Wolf Moskovich, Karl-Alexander Müller, Erwin Neher, Velimir Neidhardt, Rudolf Neuhäuser, Jean Nicod, Denis Noble, Niall O'Loughlin, Valentin Oman, Luko Paljetak, Vladimir Parpura, Slobodan Perović, Alessandro (Sandro) Pignatti, Boris Podrecca, Heinz Dieter Pohl, Livio Poldini, Bogdan Povh, Chintamani Nages Ramachandra Rao, Hans Rothe, Cesare Scaloni, James Floyd Scott, Yehuda Shoefeld, Dimitrije Stefanović, Erik Valdemar Stålberg, Jože (Joseph) Straus, Ivan Supičić, Sergio Tavano, Božena Tokarz, Zlatko Ugljen, Felix Unger, John Villadsen, Marija Wakounig, Anton Wernig, Herwig Wolfram, Karl Matej Woschitz

A) PREDSEDSTVO

Predsednik: Tadej Bajd

Podpredsednika: Robert Zorec in Peter Štih

Glavni tajnik: Uroš Skalerič

Tajnik I. razreda (zgodovinske in družbene vede): Slavko Splichal

Tajnik II. razreda (filološke in literarne vede): Marko Snoj

Tajnik III. razreda (matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede): Franc Forstnerič

Tajnik IV. razreda (naravoslovne vede): Tatjana Avšič - Županc

Tajnik V. razreda (umetnosti): Milček Komelj

Tajnik VI. razreda (medicinske vede): Gregor Serša

Člani predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU: Peter Fajfar, Lojze Lebič in Jože Mencinger

IZVRŠILNI ODBOR PREDSEDSTVA

Predsednik: Tadej Bajd

Podpredsednika: Robert Zorec in Peter Štih

Glavni tajnik: Uroš Skalerič

Na seje izvršilnega odbora predsedstva so bili vabljeni tudi nekdanji predsednik Boštjan Žekš, predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo Branko Stanovnik in upravni direktor Zoran Mezeg.

B) POSEBNE ENOTE SAZU

1. BIBLIOTEKA SAZU

Vodila jo je mag. Petra Vide Ogrin.

2. ODDELEK ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IN ZNANSTVENO KOORDINACIJO

Vodil ga je akademik Branko Stanovnik.

3. KABINET AKADEMIKA FRANCETA BERNIKA

Vodil ga je akademik France Bernik, častni član SAZU.

C) SVETI, ODBOR IN KOMISIJE

1. SVET ZA VAROVANJE OKOLJA

Predsednik: akad. Andrej Kranjc

Namestnik predsednika: prof. dr. France Lobnik

Člani SAZU: izr. član prof. dr. Franci Gabrovšek, akad. Boris Sket, akad. Janez Sketelj, akad. Boštjan Žekš

Ostali člani: univ. dipl. inž. Renata Karba, prof. dr. Hojka Kraigher, prof. dr. Dušan Plut, prof. dr. h. c. Niko Torelli

2. SVET ZA ENERGETIKO

Predsednik: prof. dr. Alojz Poredoš

Častni predsednik: akad. Alojz Kralj

Tajnik: mag. Janez Možina

Člani: prof. dr. Maks Babuder, prof. dr. Ferdinand Gubina, prof. dr. Janez Krč, (mag. Bojan Kumer), prof. dr. Borut Mavko, (prof. dr. Matija Tuma), prof. mag. Rok Vodnik, dr. Franc Žlahtič

3. SVET ZA KULTURO IN IDENTITETO PROSTORA SLOVENIJE

Predsednik: akad. Marko Marijan Mušič

Sodelujejo: akademiki Zdravko Mlinar, Marijan Pavčnik, Biba Teržan, Boris Paternu, Primož Simoniti (†), Peter Fajfar, Josip Globevnik, Branko Stanovnik, Miha Tomaževič, Matija Gogala, Andrej Kranjc, Mitja Zupančič, Andrej Jemec, Stanko Kristl, Lojze Lebič, Milan Mihelič, Ciril Zlobec (†) in Marjan Kordaš

4. SVET ZA RAZVOJ

Predsednik: akad. Igor Emri

Podpredsednik: akad. Slavko Splival

Člani: akademiki Jože Mencinger, Zdravko Mlinar, Marijan Pavčnik, Peter Štih, Josip Globevnik, Boštjan Žekš, Robert Zorec, Lojze Lebič, Franc Strle in izredni člani prof. dr. Marko Jesenšek, prof. dr. Marko Snoj, prof. dr. Željko Knez, Milan Dekleva, prof. dr. Jožef Muhovič in prof. Uroš Rojko.

5. ODBOR ZA PREUČEVANJE NARODNIH MANJŠIN

Predsednik: akad. Jože Pirjevec

Člani akademiki: Matjaž Kmecl, Janko Pleterski (†) in Ciril Zlobec (†)

Ostali člani: dr. Oto Luthar, dr. Jure Gombač, dr. Gorazd Bajc, dr. Mari-na Lukšič - Hacin, doc. dr. Jernej Zupančič, dr. Egon Pelikan, dr. Nevenka Troha, prof. Janez Stergar, Nada Vilhar, prof. dr. Dušan Nečak, dr. Vera Klopčič

6. PRAVOPIISNA KOMISIJA

Vodila jo je doc. dr. Helena Dobrovoljc (ISJFR, ZRC SAZU in FH UNG).

Član akademik: Janez Orešnik

Člani komisije v ožji sestavi: doc. dr. Aleksandra Bizjak Končar (ZRC SAZU), doc. dr. Tina Lengar Verovnik (FDV UL in ZRC SAZU), dr. Andrej Ermenc Skubic (samozaposleni v kulturi), dr. Nataša Jakop (ZRC SAZU), izr. prof. dr. Hotimir Tivadar (FF UL), dr. Peter Weiss (ZRC SAZU), Marta Kocjan Barle (lektorica)

Člani komisije v širši sestavi: mag. Peter Holozan (Amebis, d. o. o.), izr. član prof. dr. Marko Jesenšek (FF UM), dr. Drago Kladnik (GIAM ZRC SAZU, KSZI RS), izr. član prof. dr. Marko Snoj (ZRC SAZU), prof. dr. Irena Stramljič Breznik (FF UM), dr. Mojca Žagar Karer (ZRC SAZU), prof. dr. Andreja Žele (Filozofska fakulteta UL in ZRC SAZU)

7. KOMISIJA ZA TISK IN PUBLIKACIJE

Vodil jo je akad. Peter Štih.

Člani: akademiki Rajko Bratož, Igor Grabec, Ivan Kreft, Niko Grafenauer in Marjan Kordaš ter izredni član prof. dr. Marko Snoj.

8. KOMISIJA ZA STATUTARNA VPRAŠANJA

Vodil jo je akad. Marijan Pavčnik.

Člana: akad. Alenka Šelih in akad. Jože Mencinger

Sodelavka: Eva Polanc, sekretarka predsedstva SAZU

Člani razširjene statutarne komisije so še akademiki Kajetan Gantar, Bran-ko Stanovnik, Mitja Zupančič, Andrej Jemec in Janez Lamovec.

9. KOMISIJA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Vodila jo je akad. Alenka Šelih.

Člani: akademiki Valentin Hribar, Jože Krašovec, Josip Globevnik, Blaž Rozman

10. KOMISIJA ZA SLOVENŠČINO V JAVNOSTI

Vodil jo je izr. član prof. dr. Boris A. Novak (predsednik).

Člani: izr. član prof. dr. Marko Snoj (podpredsednik), akad. Ivan Bratko, doc. dr. Nataša Gliha Komac, akad. Matija Gogala, izr. član prof. dr. Marko Jesenšek, prof. dr. Dean Komel, akad. Milček Komelj, akad. Marjan Kordaš in akad. Jože Mencinger

D) FUNDACIJI

1. FUNDACIJA DR. BRUNO BRESCHI

Predsednik: akademik Kajetan Gantar, *podpredsednik:* akademik Primož Simoniti (†), *tajnik:* prof. Jože Faganel, Marko Snoj

2. FUNDACIJA AKADEMIKA IVANA VIDAVA

Predsednik uprave: akademik Branko Stanovnik

Člani: akademika Josip Globevnik in Boštjan Žekš, izr. član prof. dr. Matej Brešar in upravni direktor SAZU Zoran Mezeg

E) UPRAVA SAZU

Upravni direktor je bil Zoran Mezeg.

SKUPŠČINA SAZU

PRESEDSTVO

POSEBNE ENOTE	RAZREDI	UPRAVA
Biblioteka	I. RAZRED ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE	Kabinet predsednika
Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo	Oddelek za družbene vede	Upravna pisarna
Kabinet akademika Franceta Bernika	Oddelek za zgodovinske vede	Sekretariat predsedstva
		Pisarna predsedstva
		Oddelek za tisk in publikacije
		Finančno-računovodska služba
		Tehnično-nabavna in investicijska služba
SVETI, ODBOR IN KOMISIJE	II. RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE	
Svet za varovanje okolja		
Svet za energetiko	III. RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE, KEMIJSKE IN TEHNIŠKE VEDE	
Svet za kulturo in identiteto prostora Slovenije v znanosti	Oddelek za matematične, fizikalne in kemijske vede	
Svet za razvoj	Oddelek za tehniške vede	
Odbor za preučevanje narodnih manjšin		
Pravopisna komisija		
Komisija za tisk in publikacije		
Komisija za statutarna vprašanja	IV. RAZRED ZA NARAVOSLOVNE VEDE	
Komisija za človekove pravice		
Komisija za slovenski jezik v javnosti	V. RAZRED ZA UMETNOSTI	
FUNDACIJI		
Fundacija dr. Bruno Breschi	VI. RAZRED ZA MEDICINSKE VEDE	
Fundacija akademika Ivana Vidava		

KRONOLOŠKI PRIKAZ VODSTVA

AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI (1938–1949)

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI (od 1949)

PREDESEDNIKI:

Nahtigal , Rajko	(1939–1942), član filozofsko-filološko-historičnega razreda
Vidmar , Milan	(1942–1945), član matematično-prirodoslovnega razreda
Kidrič , France	(1945–1950), član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo (1945–1948), član razreda za zgodovinske in družbene vede (1948–1950)
Ramovš , Fran	(1950–1952), član razreda za filološke in literarne vede
Vidmar , Josip	(1952–1976), član razreda za filološke in literarne vede
Milčinski , Janez	(1976–1992), član razreda za medicinske vede
Bernik , France	(1992–2002), član razreda za filološke in literarne vede
Žekš , Boštjan	(2002–2008), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede
Trontelj , Jože	(2008–2013), član razreda za medicinske vede
Mušič , Marko Marijan	(2014), član razreda za umetnosti
Bajd , Tadej	(2014–), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede

PODPREDESEDNIKI:

Lavrič , Božidar	(1950–1961), član razreda za prirodoslovne in medicinske vede
Kuhelj , Anton	(1961–1980), član razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede
Ziherl , Boris	(1975–1976), član razreda za zgodovinske in družbene vede
Kreft , Bratko	(1976–1992), član razreda za umetnosti
Blinc , Robert	(1980–1999), član razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede (1980–1994), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede (1994–2011)
Zlobec , Ciril	(1992–1999), član razreda za umetnosti
Gantar , Kajetan	(1999–2005), član razreda za filološke in literarne vede
Kralj , Alojz	(1999–2002), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede
Trontelj , Jože	(2002–2008), član razreda za medicinske vede
Šelih , Alenka	(2005–2008), članica razreda za zgodovinske in družbene vede

Gogala, Matija	(2008–2011), član razreda za naravoslovne vede
Mušič, Marko Marijan	(2008–2014), član razreda za umetnosti
Bajd, Tadej	(2011–2014), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede
Kranjc, Andrej	(2014–2017), član razreda za naravoslovne vede
Krašovec, Jože	(2014–2017), član razreda za filološke in literarne vede
Zorec, Robert	(2017–), član razreda za naravoslovne vede
Štih, Peter	(2017–), član razreda za zgodovinske in družbene vede

GLAVNI TAJNIKI:

Krek, Gregor	(1939–1942), član pravnega razreda
Ramovš, Fran	(1942–1950), član filozofsko-filološko-historičnega razreda (1942–1945), član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo (1945–1948), član razreda za filološke in literarne vede (1948–1950)
Kos, Milko	(1950–1972), član razreda za zgodovinske in družbene vede
Kušej, Gorazd	(1972–1980), član razreda za zgodovinske in družbene vede
Goričar, Jože	(1980–1985), član razreda za zgodovinske in družbene vede
Batis, Janez	(1985–1992), član razreda za medicinske vede
Drovenik, Matija	(1992–1999), član razreda za naravoslovne vede
Andolšek - Jeras, Lidija	(1999–2002), članica razreda za medicinske vede
Gogala, Matija	(2002–2008), član razreda za naravoslovne vede
Kranjc, Andrej	(2008–2014), član razreda za naravoslovne vede
Skalerič, Uroš	(2014–), član razreda za medicinske vede

ČLANI PREDSEDSTVA SAZU PO 22. ČLENU ZAKONA O SAZU:

Batis, Janez	(1996–2002), član razreda za medicinske vede
Ramovš, Primož	(1996–1999), član razreda za umetnosti
Vodovnik, Lojze	(1996–2000), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede
Zlobec, Ciril	(1999–2002), član razreda za umetnosti
Mayer, Ernest	(2000–2003), član razreda za naravoslovne vede
Andolšek - Jeras, Lidija	(2002–2003), članica razreda za medicinske vede
Maček, Jože	(2003–2008), član razreda za naravoslovne vede
Pavček, Tone	(2003–2008), član razreda za umetnosti
Svetina, Saša	(2004–2008), član razreda za medicinske vede
Gantar, Kajetan	(2008–2011), član razreda za filološke in literarne vede
Jemec, Andrej	(2008–2014), član razreda za umetnosti

Šelih, Alenka	(2008–2014), članica razreda za zgodovinske in družbene vede
Gogala, Matija	(2011–2017), član razreda za naravoslovne vede
Fajfar, Peter	(2014–), član razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede
Lebič, Lojze	(2014–), član razreda za umetnosti
Mencinger, Jože	(2017–), član razreda za zgodovinske in družbene vede

II.
POROČILO O DELU SAZU
REPORT ON THE WORK OF SASA

Poročilo s skupščine SAZU 21. februarja 2019

Leto 2018 si bomo zapomnili predvsem po osemdesetletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Hkrati z njo smo praznovali tudi 325-letnico njene predhodnice *Academiae Operosorum*. Obe obletnici smo praznovali predvsem v luči umetnosti. Spomladi smo naš jubilej proslavili v ljubljanski Narodni galeriji. Slovensko javnost smo opozorili na dela akademikinj in akademikov slikarjev in kiparjev. Jeseni smo slavili našo obletnico v Kranju. Praznovanje smo namenili sožitju poezije in upodabljajoče umetnosti. Slavnostno jubilejno sejo pa sta obogatila odličen nagovor našega dopisnega člana Jožeta Strausa in glasbena dela naših akademikov. Kot spomin na osemdesetletnico nam ostajajo štiri knjige: katalog iz Narodne galerije, knjiga poezij in grafik *Drzne ptice sanj*, knjiga z življenjepisi pokojnih akademikinj in akademikov ter zajetna bibliografija knjig, ki jih je v zadnjem času izdala Akademija. Našo osemdesetletnico so pospremili mediji s tremi radijskimi intervjuji, televizijskim poročanjem in člankom v sobotni prilogi *Dela*.

Preteklo leto je bilo bogato tudi v mednarodnem pogledu. Po obisku velike delegacije Kitajske akademije znanosti smo s Kitajci podpisali bilateralni dogovor. Podpredsednik Robert Zorec se je zatem udeležil konference nove zveze akademij vzdolž svilne poti. V okviru sodelovanja med akademijama je bil na Fakulteti za računalništvo ustanovljen laboratorij za superračunalništvo, ki ga financira Kitajska akademija znanosti. V znak prijateljstva med narodom pa nam je kitajska akademija podarila pomanjšano repliko Hallersteinove astronomske merilne krogle. Še naprej sodelujemo s podonavskimi akademijami in smo aktivni v procesu Zahodnega Balkana. Prvič letos pa smo bili povabljeni tudi na srečanje srednjeevropskih – višegrajskih akademij. Pogovarjali smo se o uspešnosti pri pridobivanju evropskih projektov ter o zastopanosti žensk v akademijah. Na srečanju sem tudi ob računalniški predstavitvi govoril o dejavnostih naše ustanove. Na srečanje je bila povabljena tudi Avstrijska akademija znanosti. Odslej bosta na vsakoletna srečanja višegrajskih akademij vabljeni obe. Ob praznovanju 75-letnice Armenske akademije znanosti smo z njo slovesno podpisali sporazum; sodelovanje pričakujemo predvsem na področju geologije in geofizike. S prispevkom na temo sodelovanja nacionalnih akademij pri obravnavanju globalnih problemov sem sodeloval na srečanju, ki ga je pripravilo Kraljevo društvo v Edinburgu. V okviru mednarodne dejavnosti se mi zdi posebej pomembno omeniti, da je akademik Andrej Kranjc del dejavnosti

mednarodne zveze akademij EASAC prenesel tudi v dvorano SAZU. Skupaj s članicami in člani Sveta za varovanje okolja je organiziral posvet o prehranski varnosti, ki sta mu sta sledila dva obsežna članka v dnevniku *Delo*.

To je bilo tudi Cankarjevo leto. Spomnili smo se ga dvakrat. Najprej spomladi s predstavitev dveh knjig, *Podob iz sanj* z ilustracijami Janeza Bernika ter knjige *Misliti Cankarja* avtorja Janka Kosa. Jeseni je sledil bogat simpozij z naslovom *Akademijski pogledi na Cankarja*, na katerem je bilo predstavljeno delo akademikov, ki so bili v humanistiki in družboslovju vodilni cankarjeslovci ali pa jim je bil Cankar navdih v glasbeni ali likovni umetnosti.

Leto 2018 je bilo za Slovensko akademijo, tako kot se spodobi, delavno. Nemogoče je na tem mestu naštevati vse posvete, okrogle mize in predavanja. Opis vseh dogodkov je dosegljiv na spletni strani, ustrezno pa bo zabeležen tudi v Letopisu. Vseeno pa naj omenim nekatere. Na prvem mestu se mi zdi pomembno omeniti drugo letno srečanje članic in članov Slovenske akademije z mladimi. Za srečanje, ki je bilo posvečeno *slovenskemu jeziku v gibanju*, je poskrbel profesor Marko Snoj. Dopoldanskim predavanjem slovenistov je sledila predstavitev slovarskega portala Fran. Srečanja so se udeležili tudi dijaki gimnazije iz Celovca, ki so se na svoji spletni strani za povabilo še posebej prijazno zahvalili. Z letošnjim posvetom, ki bo v znamenju fizike osnovnih delcev in ga bodo pripravili znanstveniki, ki raziskujejo v evropskem raziskovalnem centru CERN, postaja srečanje z mladimi stalnica Akademije.

Začeli smo s posvetom o časovnosti razlage zakona, ki ga je organiziral akademik Marijan Pavčnik. Posvetu je hitro sledila tudi izdaja zbornika. Mednarodno vzdušje je v dvorano slovenske akademije vnesel posvet o akutnem srčnem infarktu, ki sta ga pripravila naša člana Bojan Čerček in Marko Noč ter vabljeni predavatelj Jan Nilsson. Posvet z naslovom *Od staranja k dolgoživosti* sta vodila akademik Slavko Splichal in svetovalec SAZU dr. Božidar Voljč. Posvet je spremljal daljši članek v dnevniku *Delo*. V dvodnevnom posvetu, ki ga je spodbudila in vodila izredna članica Marija Stanonik, smo v novi luči spoznali življenje in delo »očeta slovenske domovine« Janeza Bleiweisa. Dobro sestavljeni sklepi posveta o arheološki dediščini Slovenije, ki ga je pripravila akademikinja Biba Teržan, so bili poslani ministru za kulturo. Stalnica Akademije pa postaja tudi Dan fiziologije, ki ga je lani že drugič pripravil podpredsednik Robert Zorec. Vabljeni predavatelji so obravnavali teme s področja Nobelove nagrade za fiziologijo oziroma medicino, ki je bila podeljena za odkritja pri terapiji raka z zaviranjem imunske regulacije.

Zvrstila se je vrsta predavanj. V januarju smo začeli s predvajanem filmskega portreta *Matija Gogala, prisluškovalec svetov*. Z izvrstnimi in pestrimi nastopnimi predavanji so se predstavili naši novi izredni in dopisni člani. Kot posebnost naj omenim predavanje avstrijske ministrice za zunanje zadeve dr. Karin Kneissl. Nekaj nepotrebnega razburjenja je v javnosti že vnaprej povzročilo pre-

davanje profesorice Katje Franko z naslovom *Nihče ni ilegalen: krimigracija in kriminalizacija prehodov meja*. Nihče od navzočih, večinoma ne rosno mladih akademikov, pa ni podvomil o pomembnosti predavanja izrednega člana Marka Noča z naslovom *Akutni srčni infarkt in nenadni zastoj srca*. Leto smo sklenili s predavanjem akademika Rajka Bratoža; tudi decembrska predavanja na zgodovinsko temo postajajo že stalnica v delu Akademije. Če preštejem posvete in predavanja preteklega leta in odmislim poletna meseca, ne naredim velike napake, če povem, da je bil na SAZU skoraj vsak teden organiziran dogodek.

Organizacija znanosti v slovenskem okolju predstavlja za Akademijo posebno skrb. Tako vsako leto organiziramo kakšen posvet ali okroglo mizo z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Lani smo pripravili razširjeno tematsko sejo Znanstvenega sveta ARRS, ki so ji prisostvovali poleg članov Znanstvenega sveta in Upravnega odbora tudi predsedniki Znanstvenih svetov ved in seveda akademikinja in akademiki. Posvet je bil namenjen predvsem vstopnim pogojem pri javnih razpisih. Seznanjeni smo bili z načini izvedbe sorodnih razpisov pri drugih agencijah, kar bi lahko izboljšalo sedanje postopke. Velik problem našega evalvacijskega postopka ostaja izbira recenzentov. Ker je število zares kvalitetnih recenzentov omejeno, je treba število obravnavanih raziskovalnih predlogov zmanjšati na najmanjšo možno mero. Na seji smo opozorili tudi na veliko razdrobljenost slovenskega raziskovalnega okolja.

Na ponedeljkovih sejah izvršilnega odbora smo velikokrat obravnavali naši nepremičnini Škerkovo domačijo v Trnovci in Finžgarjevo vilo v Trnovem. Že obe krajevni imeni povesta, da bomo prehodili še trnovo pot, preden bosta hiši zaživeli. Poleg rednih pogovorov z odvetnikom Damijanom Terpinom smo se dogovarjali s predstavnico deželne vlade Furlanija - Julijska krajina Laro Carlot in deželnim svetnikom Igorjem Gabrovcem. O poteku dogovorov pa smo obvestili tudi novega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Petra Česnika. Vse premično imetje je na varnem, bodisi v Narodni galeriji, v depojih Akademije ali v galerijskih prostorih v Trnovci. Solastništvo Škerkove hiše še ni dogovorjeno. Gotovo je samo to, da bomo v maju v Prešernovi dvorani predstavili dela slikarke Zore Koren, ki nam je zapustila svojo polovico Škerkove domačije. V načrtih za prenovo Finžgarjeve vile je arhitektka Mimi Suhadolc predvidela apartmaje za tuje znanstvenike in umetnike, ki so na obisku v Ljubljani, umetniški klub *Pod svobodnim soncem* in razstavne prostore za, na primer, zapuščino arhitekta Ivana Jagra. Akademija, ki je tudi lastnica zemljišča, ne pa tudi spomenikov Rimske nekropole v Šempetru, podpira kandidiranje občine za pridobitev finančnih sredstev za zaščito arheološkega parka.

Ustanovili smo novi akademijski telesi, Komisijo za slovenski jezik v javnosti in Svet za razvoj. Komisija za slovenski jezik v javnosti se je že oglasila z odmevnima izjavama, prvo v zvezi z nefinanciranjem portala Fran in drugo

o rabi ženskih jezikovnih oblik. Tudi SAZU tako kot Academia Operosorum ohranja za svoj simbol pridnosti čebelo. Ob delu Komisije za slovenski jezik pa ne morem mimo dejstva, da čebele tudi pikajo. Svet za razvoj sestavljajo člani vseh šestih razredov. Zato pričakujemo, da bo pripravjal takšne posvete ali simpozije, ki bodo obravnavali za Slovenijo pomembna vprašanja, pri katerih je potrebno sodelovanje več razredov.

Vse leto so potekale priprave na posvet ob stoletnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, ki jih vodi podpredsednik Peter Štih. Posvet bo eden najpomembnejših akademjskih dogodkov v letu 2019. Ob koncu leta smo predsednikom države, vlade, državnega zbora in sveta, izbranim ministrom in županu ob voščilu poslali *Biografski zbornik pokojnih članov* in zbornik z okrogle mize o sovražnem govoru. Tako smo pokazali, da je Akademija s svojo dejavnostjo dve leti pred politikom.

Med pomembnimi obiskovalci Akademije v preteklem letu moram na prvem mestu vsekakor omeniti Nobelovega nagrajenca Duncana Haldaneja, profesorja fizike na princetonski univerzi. Profesorja, ki je po materi slovenskega rodu, sem pozneje v pismu povprašal, ali bi sprejel dopisno članstvo v naši Akademiji. Odgovoril je, da bo s članstvom v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti počaščen, in se zahvalil s slovenskimi besedami. Sprejeli smo tudi novoizvoljeni vodstvi Univerze v Ljubljani in Slovenske matice. Naš gost je bil tudi podpredsednik Ruske akademije za kozmonavtiko, dr. Dmitr Dragun. Komisija za izbiro novih članov na področju ved o življenju Academiae Europae, ki jo vodi profesor Aleksej Verkhradski, pa je imela na naši ustanovi delovni sestanek. Proti koncu leta je bila na delovnem obisku delegacija iz Nandžinga. V Slovenijo so prišli, da bi vzpostavili sodelovanje na raziskovalnem in izobraževalnem področju. Delegacijo je vodila Miao Xiu Mei, podguvernerka območja Nandžng Jiangning.

Spet smo prejeli vrsto povabil za nagovore ob pomembnih dogodkih. Kolikor je bilo le mogoče, smo se nanje odzvali. Tako sem kot slavnostni govornik odprl osrednjo razstavo ob stoletnici Narodne galerije, ki je bila posvečena slikarki Ivani Kobilca. S kratkim nagovorom sem odprl tudi pregledno razstavo monumentalnega kiparstva akademika Draga Tršarja v Moderni galeriji. Pozdravni nagovor sem imel na konferenci *Rajko Nahtigal in 100 let slavistike na Univerzi* v Ljubljani ter na letos prvič organiziranem dogodku *Dan ARRS – Podpiramo odličnost*. S strokovnim nagovorom sem sodeloval na posvetu o predlogu novega zakona o znanstvenoraziskovalni dejavnosti, ki ga je pripravil Državni svet Republike Slovenije. Z nagovorom pa sem pozdravil tudi sodelavce Elektroinštituta Milana Vidmarja ob praznovanju inštitutske 70-letnice in kolege robotike ob inavguraciji Centra za sodelujočo robotiko na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. S posneto izjavo pa sem čestital Radioteleviziji Slovenija ob 50-letnici predvajanja dnevnika v slovenščini.

Kot vselej so lani naše članice in člani prejeli mnogo nagrad. Pesnik Boris A. Novak je bil ovenčan s Prešernovo nagrado in glasbenik Uroš Rojko s Kozinovo. To je bilo leto odličnih razstav našega kiparja Draga Tršarja in ponatisov pisatelja Draga Jančarja, ki je prejel tudi nagrado kresnik. Arhitekt Stanko Kristl je prejel srebrni red za zasluge in slikar Jožef Muhovič priznanje majski salon. Odmevi so prišli tudi iz tujine: pisatelj Florjan Lipuš je za literarni opus v slovenskem jeziku kot prvi Slovenec prejel avstrijsko državno nagrado. Naši arhitekti pa so bili v tem letu bogato predstavljeni na razstavi v sloviti newyorški MoMi.

Naši člani so prejeli tudi nagrade v znanosti: med njimi so kar tri najvišja, Zoisova priznanja, šla v roke članom SAZU: akademiku Boštjanu Žekšu za življenjsko delo na področju teorijske fizike in izrednemu članu prof. dr. Marku Noču za vrhunske dosežke na področju intenzivne interne medicine, dopisni član Bogdan Povh pa je prejel priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije. Akademik Peter Fajfar je kot prvi Slovenec postal član Ameriške inženirske akademije, akademik Igor Emri je dobil nagrado Zveze strojnih inženirjev Slovenije za življenjsko delo, na Fakulteti za strojništvo pa so se z reliefnim obeležjem poklonili spominu akademika Janeza Peklenika.

Poslovali smo se od šestih naših rednih članov: Alojza Rebule, Primoža Simonitija, Cirila Zlobca, Janka Pleterskega, Veljka Rusa in Črtomirja Zupančiča. Mnogo prežgodaj nas je zapustila tudi Metka Krašovec. Cenjeno kolegico in kolege bomo ohranili v spoštljivem spominu. Odšli so tudi dopisni člani Helmut Rumpler, Erich Prunč, Mateja Matevski in Drago Grdenić, z zamudo pa smo izvedeli tudi za smrt Villa Grimiča v letu 2016.

Leto na Akademiji se je končalo 26. decembra, ko sva z akademikom Branikom Stanovnikom že šesto leto zapored sprejela člane Društva v tujini izobraženih Slovencev. Društvo predstavlja več kot 1300 dobro organiziranih mladih študentov, doktorskih študentov, raziskovalcev in že zaposlenih izobražencev. Opazila sva, da so odlično povezani tudi s slovenskim podjetji in da dajejo poseben poudarek dejavnostim, povezanim z vračanjem v domovino.

Tadej Bajd

Skupščina SAZU je zasedala enkrat, in sicer 27. februarja.

Skupščina SAZU 27. februarja 2018

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika seje skupščine dne 1. junija 2017.
2. Poročilo predsednika o delu Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 2017.
3. Obravnava in sprejem poročila o finančnem poslovanju Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 2017 in finančnega načrta Slovenske akademije znanosti in umetnosti za leto 2018.
4. Sprememba Statuta Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.
5. Razno.

1. SKLEP:

Zapisnik finančne skupščine Slovenske akademije znanosti in umetnosti z dne 1. junija 2017 je bil soglasno potrjen.

2. SKLEP:

Skupščina se je seznanila s poročilom predsednika o delu Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 2017.

3. SKLEP:

Skupščina je soglasno sprejela finančno poročilo Slovenske akademije znanosti in umetnosti za leto 2017.

4. SKLEP:

Skupščina je soglasno sprejela finančni načrt Slovenske akademije znanosti in umetnosti za leto 2018.

5. SKLEP:

Skupščina Slovenske akademije znanosti in umetnosti je podala soglasje k Statutu Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (predlog z dne 18. januarja 2018).

I. RAZRED ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

Ob koncu leta je imel razred deset rednih članov in dve redni članici, dva izredna in 17 dopisnih članov oz. članic. Razred ima oddelek za zgodovinske vede in oddelek za družbene vede. V oddelku za zgodovinske vede je pet rednih članov in en izredni član, v oddelku za družbene vede pa sedem rednih članov in izredna članica. V letu 2018 sta umrla akademika Janko Pleterški in Veljko Rus.

Raziskovalno in družbeno delovanje članov razreda je potekalo v okviru dejavnosti razreda in Akademije ter na njihovih matičnih univerzah in v raziskovalnih organizacijah, pa tudi drugih institucijah. V preteklem letu sta tako člana razreda pri Agenciji za raziskovanje in razvoj Republike Slovenije (ARRS) vodila delo Znanstvenoraziskovalnega sveta za družbene vede (Slavko Splichal) in Sveta za interdisciplinarne raziskave (Renata Salecl).

V povezavi z ustanovitvijo in programom delovanja Sveta za razvoj pri SAZU je akademik Zdravko Mlinar pritegnil širši krog sociologov k razpravam o problematiki usmerjanja družbenih sprememb in razvoja v Sloveniji. Hkrati s tem, ko je svet sprejel vrsto njegovih pobud za tematske obravnave v letu 2019, je bila v okviru Slovenskega sociološkega društva ustanovljena sekcija za sociologijo časa, ki si je zastavila za nalogo, da kritično oceni pridobljene izkušnje iz Slovenije in nekdanje Jugoslavije ter jih obravnava kot eno izmed izhodišč za strategijo, politike in načrte za prihodnost (že opravljena razprava o 'strategiji dolgožive družbe', 'Red ali/in spontanost v družbi in družboslovju: vidik preteklosti in prihodnosti' idr.).

Oddelek je organiziral številna predavanja in znanstvena srečanja:

- 9. januarja je akademik Marijan Pavčnik na SAZU organiziral in vodil znanstveno konferenco Časovnost razlage zakona. Konferenca je bila zelo dobro obiskana (okrog 90 udeležencev); referiralo je deset uglednih pravnikov. Po konferenci je izšla znanstvena monografija z istim naslovom v zbirki *Razprave/Dissertationes I. razreda* 34.
- 19. januarja je bil Gabrovčev dan, posvečen spominu akad. Staneta Gabrovca (v sodelovanju s Slovenskim arheološkim društvom, Narodnim muzejem Slovenije, Odd. za arheologijo FF UL, članica pripravljalnega odbora akad. B. Teržan). Simpozij z mednarodno udeležbo, na katerem je sodelovalo okrog 20 predavateljev, je bil tokrat posvečen raziskavam halštatskega obdobja na Dolenjskem in v sosednjih pokrajinah.
- 20. marca je bilo predavanje doc. Andreja Gasparija (Odd. za arheologijo, FF UL): *Legio XV Apollinaris in Emona*.

- 12. aprila je prof. dr. Bojan Djurić (Odd. za arheologijo, FF UL) predaval o *Portretu rimskega cesarja Lucija Vera z gradu Borl/Ankenstein*.
- 18. aprila je imela izredna članica prof. Renata Salecl nastopno predavanje *Strast do nevednosti v dobi velikega podatkovja*.
- 23. maja je dopisni član prof. dr. Cesare Scalon imel predavanje z naslovom *L'Istituto Pio Paschini per la storia della Chiesa in Friuli/Inštitut Pia Paschinija za cerkveno zgodovino Furlanije*.
- 6. junija je potekal posvet *Od staranja k dolgoživosti* (v sodelovanju z Uradom RS za makroekonomske analize in razvoj). S prispevki je sodelovalo osem predavateljev.
- 4. oktobra je bilo predavanje prof. Katje Franko (Pravna fakulteta Univerze v Oslu) *Nihče ni ilegalen»: krimigracija in kriminalizacija prehodov meja*.
- 25. oktobra je imel dopisni član prof. dr. Hans-Dieter Klingemann nastopno predavanje *Political Support and the Persistence of Democratic Regimes: The Impact of the Global Economic Crisis on Patterns of Support for Democracy in Germany* (*Politična podpora in vzdržnost demokratičnih režimov: vpliv globalne gospodarske krize na vzorce podpore demokraciji v Nemčiji*).
- 6. novembra je v okviru 80-letnice SAZU na pobudo akad. Petra Štiha imel doc. dr. Željko Oset (Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici) predavanje *Slovenska akademija znanosti in umetnosti in prelomnice v njenem razvoju*.
- 12. novembra je imel dopisni član I. razreda prof. dr. Jože Straus iz Münchna ob 80-letnici SAZU slavnostno predavanje *Pravni red na prepihu – Evropa na pragu 100. obletnice Versajske mirovne pogodbe*.
- 22. novembra je potekal posvet *Arheološka dediščina Slovenije od osamosvojitve – varovanje in prezentacija* (v sodelovanju s Slovenskim arheološkim društvom). Na posvetu je sodelovalo s prispevki enajst predavateljev.
- 6. decembra je akad. Slavko Splichal sodeloval na mednarodni konferenci *Quality Criteria in the Humanities and Social Sciences*, ki ga je na Dunaju organizirala Avstrijska akademija znanosti
- 13. decembra je imel akad. Rajko Bratož predavanje *Med pomanjkanjem, obiljem in naravnimi nesrečami. Pridelava in poraba hrane v zahodnem Iliriku in severovzhodni Italiji v obdobju vzhodnogotske države (okrog 490–550)*.

V uredništvu razrednih članov je izšlo več znanstvenih publikacij.

V zbirki Pravna obzorja pri GV Založbi, ki jo ureja akademik Pavčnik, sta leta 2018 izšli dve deli, ki ju je sofinancirala SAZU: Herbert L. A. Hart: *Dve razpravi o morali* in Marijan Pavčnik (ur.): *Zakonsko (ne)pravo*.

Akademik Štih je v sodelovanju z Žigom Zwittrom uredil publikacijo *O mojstrih in muzi. Zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina, Razprave/Dissertationes I. razreda 35*

Akad. Alenka Šelih je s sourednicama Mojco M. Plesničar in Katjo Filipčič pripravila za tisk publikacijo *Ženske in kriminaliteta, Razprave/Dissertationes I. razreda* 36.

Člani/-ce razreda so s svojimi prispevki sodelovali tudi v spominski publikaciji Biografski zbornik pokojnih članov 1938–2018, ki je izšla ob osemdesetletnici SAZU.

Člani/-ce razreda so sodelovali tudi v delu številnih delovnih teles Akademije: Svetu za razvoj, Komisiji za tisk in publikacije, Komisiji za človekove pravice.

Slavko Splichal

II. RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

Ob koncu leta je imel razred osem rednih, tri izredne in 15 dopisnih članov. Osemindvajsetega maja nas je zapustil izredni član Erich Prunč, 17. julija pa redni član akad. Primož Simoniti.

Razred je imel sedem sej, in sicer pet rednih, 16. januarja, 25. maja, 11. septembra, 6. novembra in 7. decembra, in dve dopisni, ki sta potekali med 29. majem in 1. junijem oz. 10. in 13. decembrom.

Na seji 16. januarja smo predlagali člane za sestavo ustanovljajoče se Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU in začeli razpravo o predvidenih simpozijih o Janezu Bleiweisu, Ivanu Cankarju, Matiji Murku in Milku Matičetovem.

Na seji 25. maja je beseda tekla o zapletih pri delovanju Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU. Razred je soglasno izrazil podporo njenemu predsedniku izr. članu Borisu A. Novaku. V nadaljevanju smo se posvetili natančnejšemu profiliranju simpozija o Ivanu Cankarju, ki naj se osredini na pregled znanstvenega in raziskovalnega dela članov SAZU, ki so (bili) na področju humanistike in družboslovja cankarjeslovci vodniki, ali pa jim je (bil) Cankar velik navdih na področju glasbene in likovne umetnosti.

Ker se je seja 25. maja končala brez potrebne sklepčnosti, smo sklepe o teh in drugih tekočih rečeh sprejeli na dopisni seji, ki je potekala med 29. majem in 1. junijem.

Na seji 11. septembra je tajnik poročal o burni razpravi na drugi seji Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU, ki je bila 27. junija. Razred je ponovno podprl predsednika komisije izr. člana Borisa A. Novaka in izrazil pričakovanje, da bo komisija v bodoče delovala brez hujših notranjih pretresov. Dorekli smo naslov jesenskega simpozija o Ivanu Cankarju, ki je *Akademijski pogledi na Cankarja*. Simpozij, ki je v sklopu praznovanja 80-letnice SAZU obeležil Cankarjevo leto, je potekal 15. novembra.

Na zadnjih dveh rednih in drugi dopisni seji smo poleg tekočih reči evidentirali kandidate za nove izredne in dopisne člane in o njih razpravljali. S tajnim glasovanjem so bili izmed enajstih evidentiranih kandidatov za nove izredne člane izbrani štirje, ki jih je razred predlagal predsedstvu. Za nove dopisne člane je razred predlagal štiri v tujini delujoče znanstvenike.

Razred je na več sejah opozoril na prepičlo število svojih članov, ki ob razumljivih okoliščinah prepogosto povzroči nesklepčnost. Vodstvu Akademije je predlagal, naj prisluhne tej težavi in dodeli ustanovnemu razredu SAZU več prostih mest za nove izredne člane. Drugi razred je imel namreč vse do leta 2014 v povprečju več kot 15 rednih in izrednih članov (tridesetletno povprečje med letoma 1984 in 2004 je 15,26), zdaj pa jih ima le 11.

V sodelovanju s Slovensko znanstveno fundacijo smo 15. marca, na evropski dan znanosti za mlade, priredili 2. letno srečanje članic in članov SAZU z mladimi, ki smo ga naslovili *Slovenski jezik v gibanju*. Srečanje, ki so se ga udeležili dijaki 3. letnikov gimnazij iz vse Slovenije, je obsegalo štiri predavanja in popoldansko delavnico o slovarskem portalu *Fran*. Podrobnosti o dogodku so navedene v razdelku *Znanstvena in umetniška srečanja*.

Šestnajstega marca smo v sodelovanju z Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU predstavili tedaj pravkar izšli *Pravni terminološki slovar*. O pomenu slovarja in pridobitvi za pravno stroko in znanost je v imenu uredniškega sveta spregovorila akad. Alenka Šelih in v imenu glavnih urednikov doc. dr. Mateja Jemec Tomazin.

Petnajstega novembra smo priredili znanstveni simpozij *Akademijski pogledi na Cankarja*, ki sta ga pripravila akad. Janko Kos in izr. član Marko Jenšek. V sodelovanju z Gorenjskim muzejem, Filozofsko fakulteto v Ljubljani, Filozofsko fakulteto v Mariboru, ZRC SAZU in Zvezo zgodovinskih društev Slovenije smo 20. novembra priredili simpozij o dr. Janezu Bleiweisu, ki ga je vodila izr. članica Marija Stanonik. Tudi ta dva simpozija sta podrobneje opisana v razdelku *Znanstvena in umetniška srečanja*.

Marko Snoj

III. RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE, KEMIJSKE IN TEHNIŠKE VEDE

Razred sestavljata oddelek za matematične, fizikalne in kemijske vede ter oddelek za tehniške vede. Tajnik razreda je Franc Forstnerič, načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede je Matej Brešar, načelnik oddelka za tehniške vede pa je Ivan Bratko.

Ob koncu leta 2018 je bilo v razredu osemnajst rednih, trije izredni ter dvanajst dopisnih članov. Med rednimi člani je v letu 2018 preminil akad. Črtomir Zupančič, zaslužni profesor fizike na Ludwig-Maximilians-Universität v Mün-

chnu, med dopisnimi člani pa nas je zapustil Drago Grdenić, upokojeni profesor za splošno in anorgansko kemijo Univerze v Zagrebu. Razred močno pesti starostna struktura, saj je trenutno le osem rednih in izrednih članov mlajših od 75 let, povprečna starost pa je blizu 76 let.

V letu 2018 je kar šest članov razreda prejelo pomembne nagrade in priznanja: Tadej Bajd, Josip Globevnik in Igor Grabec so bili izvoljeni v redne člane mednarodne inženirske akademije iz Moskve (naslednica inženirske akademije Sovjetske zveze); Igor Emri je bil prejemnik nagrade za življenjsko delo Zveze strojnih inženirjev Slovenije in je postal gostujoči (visiting) profesor Nanjing Institute of Technology; Peter Fajfar je bil izvoljen za tujega člana NAE, National Academy of Engineering (ZDA); Boštjan Žekš je prejel Zoisovo nagrado za življenjsko delo.

Člani razreda svojo raziskovalno in družbeno aktivnost izkazujejo predvsem na univerzah in raziskovalnih organizacijah, kjer so ali so bili zaposleni. Svoja družbena poslanstva usklajujejo z interesi SAZU na sejah razreda in Akademije. V letu 2018 so se člani razreda sestali na treh rednih sejah, poleg tega so imeli vrsto ločenih posvetov. Seja v aprilu je bila predvsem posvečena načrtovanju aktivnosti razreda v prihajajočem obdobju. Tako je bilo sklenjeno, da razred prevzame vsebinski del organizacije tradicionalnega srečanja akademikov z mladimi v marcu 2019, ki bo tokrat na področju fizike delcev ob sodelovanju CERN-a. Na naslednjih dveh sejah v oktobru in decembru so člani razreda največ časa in pozornosti namenili skrbni presoji napredovanja znanstvenih disciplin v državi in znanstvenoraziskovalnih profilov potencialnih kandidatov za nove člane. Osnovno vodilo pri izbiri kandidatov za nove člane razreda na volitvah 2019 je bila njihova izkazana znanstvena kakovost, družbeni prispevek (še posebej za kandidate s področja tehnike), zatem pa stanje na posameznih disciplinah ter želja za izpopolnitev vrzeli, ki sta jih prinesla razvoj znanosti in starostna struktura. Po skrbni presoji je razred decembra poslal predsedstvu SAZU za volitve novih članov v letu 2019 predlog za sedem novih izrednih članov (tri fizike, tri kemike in enega kandidata s področja elektrotehnike) ter za tri nove dopisne člane. Glede na starostno strukturo je trenutno najslabše stanje na področju kemije, ki bo prioriteto področje razreda na naslednjih volitvah.

Sledi kratko poročilo o pomembnejših aktivnostih članov razreda.

Člana razreda sta pri ARRS vodila delo znanstvenoraziskovalnega sveta za naravoslovno-matematične vede (akad. Branko Stanovnik) in sveta za tehniške vede (akad. Igor Emri).

Akad. Igor Emri predseduje svetu za razvoj SAZU, ki je o svojem delu podal ločeno poročilo.

Akad. Alojz Kralj je od 24. marca častni predsednik Sveta za energetiko SAZU, ki od leta 2015 deluje pod okriljem III. razreda. Sestava sveta je: prof. dr. Alojz Poredoš, predsednik, mag. Janez Možina, tajnik, ter člani prof. dr. Maks

Babuder, prof. dr. Ferdinand Gubina, prof. dr. Janez Krč, prof. dr. Borut Mavko, mag. Rok Vodnik in dr. Franc Žlahtič (člana sta nehala biti mag. Bojan Kumar in prof. dr. Matija Tuma). Svet je aktivno deloval in je o svojem delu tudi poročal.

Vidavovi dnevi, dogodek ob stoletnici rojstva akad. Ivana Vidava, je bil izveden na Fakulteti za matematiko in fiziko Univeze v Ljubljani ob sodelovanju SAZU 26. in 27. januarja. V prvem delu sta bili dve vabljeni plenarni predavanji, eno od njiju je imel član razreda akad. Josip Globevnik.

Od 11. do 13. decembra je bila na delovnem obisku v Sloveniji kitajska delegacija iz Nandžinga, da bi vzpostavila sodelovanje na raziskovalnem in izobraževalnem področju ter pri implementaciji vrhunskih bazičnih znanj v nove inventivne prebojne tehnološke rešitve. Med sprejemom pri predsednika SAZU akad. Tadeju Bajdu je kitajska stran predlagala oblikovanje skupne Fundacije za inovacije, ki bi omogočila premostitev tehnoloških vrzeli med znanstvenimi publikacijami in njihovo uporabo v tehnoloških rešitvah. Med konkretne naloge fundacije bi sodilo ustanavljanje podjetij za tehnološko komercializacijo na raziskavah temelječih inovacij. Obisk delegacije na SAZU se je sklenil s slovesnim podpisom dogovora o sodelovanju med Nano Technology Innovation Institute iz Nandžinga in slovenskim podjetjem Emri, d. o. o., na projektu razvoja nove generacije kostnih in zobnih implantatov, ki ga bo v celoti financirala kitajska stran. Celovito ločeno poročilo obiska je podal akad. Igor Emri.

Člani razreda štejejo za pomembno dolžnost tudi obravnavanje splošno pomembnih vprašanj, ki presegajo ožje okvire stroke. Posebej na tehniškem področju so se v zadnjem času pojavile mnoge dileme in vprašanja etične narave v povezavi z razvojem računalništva, umetne inteligence in robotike. Hitri tehnični razvoj je v zelo kratkem času omogočil nove načine uporabe teh tehnologij, ki izjemno globoko in celovito posegajo v način življenja ljudi in delovanje družbe. Industrija, uporabniki in celotna družba so dokaj hitro sprejeli te spremembe, ne da bi se resno spraševali o možnih negativnih posledicah. Tako so se pojavila pomembna nerešena vprašanja in primeri nesprejemljivih praks, povezanih npr. z izgubo zasebnosti, uporabo avtonomnih orožij in nekaterimi načini uporabe umetne inteligence, kar bi med drugim lahko privedlo do paralize demokratičnega načina odločanja. Tovrstne nevarnosti bi morali preprečevati z vzpostavitvijo ustrezne zakonodaje, vendar te brez ustrezne pomoči strokovnjakov s področja tehnike ne bo mogoče pripraviti. Akad. Ivan Bratko skupaj s prof. dr. Matjažem Gamsom z IJS, članom državnega sveta, skuša doseči premik v smeri slovenskega zakona o prepovedi avtonomnih morilskih orožij v skladu s sklepom Evropskega parlamenta. Nadalje je akad. Bratko skupaj s prof. dr. Cirilom Ribičičem organiziral okroglo mizo na temo avtonomnih orožij, ki je bila oktobra na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Dogodek je lepo uspel ter se končal z izjavo zoper avtonomna orožja. Pred to okroglo mizo sta

Bratko in Ribičič sodelovala na to temo v oddaji Akcent na TV Slovenija. Marca je akad. Bratko sodeloval v oddaji Panoptikum na TV Slovenija na temo družbeno občutljivih vidikov umetne inteligence. Spomladi so z odprtim pismom 52 znanstvenikov s področja umetne inteligence predsedniku korejskega instituta KAIST z grožnjo z bojkotom tega instituta dosegli, da se je ta odpovedal razvoju avtonomnih morilskih orožij, o čemer so poročali pomembni svetovni mediji.

Franc Forstnerič

IV. RAZRED ZA NARAVOSLOVNE VEDE

Razred je imel ob koncu leta deset rednih, dva izredna in enajst dopisnih članov.

Imel je pet rednih sej, več neformalnih posvetovanj in delavnic: predstavitev filma o življenjskem opusu in delu akad. M. Gogale, *Matija Gogala – prisluškovalec svetov* (30. januarja); v soorganizaciji Slovenske matice in IV. razreda je potekal simpozij o Milotinu Milankoviću (15. februarja); pripravili smo nastopno predavanje izrednega člana IV. razreda prof. dr. Gregorja Anderluha (15. februarja); sodelovali smo na *Posvetu o prehranski varnosti* (28. februarja); organizirali smo predavanje prof. dr. Petra Narinsa iz ZDA o komunikaciji in orientaciji živali (29. marca); organizirali smo mini simpozij *Nevroglija v normalnih in patoloških razmerah* (31. avgusta) v Prešernovi dvorani SAZU; s Slovenskim fiziološkim društvom smo organizirali *2. dan fiziologije* (10. decembra) ob slovesni podelitvi Nobelove nagrade za fiziologijo in medicino.

Seznani smo se o pobudi za varovanje črnega proteusa, katere sopolpisnika sta tudi IV. razred SAZU in Svet za varovanje okolja SAZU. Člani razreda so aktivno in tvorno sodelovali na razširjeni seji ZSA ARRS, ki je bila 21. junija v prostorih SAZU, kjer je bila razprava o vstopnih pogojih pri javnih razpisih raziskovalnih projektov in programov. Razred je razpravljal o želji prof. dr. Gorgia Pillerija, da bi osebno knjižnico po smrti zapustil SAZU. Kustos zapuščine bo akad. Gogala, hranjena bo v Tehniškem muzeju Slovenije, Prirodoslovnem muzeju Slovenije in Biblioteki SAZU. Pogovarjali smo se o možnostih, ki se odpirajo za sodelovanje z novo zvezo mednarodnih znanstvenih organizacij The Alliance of International Science Organizations (ANSO), ki zajema dežele ob svilni poti, katere pobudnik je Kitajska akademija znanosti. Na sejah smo razpravljali o novih kandidatih za redne, izredne in dopisne člane IV. razreda za volitve SAZU, ki bodo leta 2019.

Razpravljali smo o vsebinskih, organizacijskih ter finančnih zadevah publikacij, ki izhajajo pod okriljem IV. razreda SAZU. Izdali smo dva letnika revije *Acta Carsologica*. Oba zvezka sta izšla v septembru. Celotna vsebina revije je dostopna na spletni strani <http://ojs.zrc-sazu.si/carsologica>. Obseg letnika je namenoma manjši, saj smo del že sprejetih rokopisov prenesli v leto 2019, ko

nameravamo prvo številko izdati v mesecu februarju. V obeh zvezkih smo na 183 straneh objavili 12 člankov in recenzijo tuje publikacije. Pri člankih je sodelovalo 44 avtorjev iz 13 držav Evrope, Azije, Južne Amerike in Avstralije. Temu ustrežno so članki geografsko in tudi vsebinsko pestri. Obravnavajo hidrologijo, geomorfologijo, tektoniko in mineralogijo kraških sistemov. Celoten uredniški postopek poteka prek sistema Open Journal System, ki omogoča veliko preglednost uredniškega delovanja. Revija je vključena v WOS, SCOPUS in več drugih bibliografskih baz. Faktor vpliva revije v poročilu JCR v letu 2018 je 0,959.

Izšla sta dva zvezka razredne revije *Folia biologica et geologica*, in sicer 59/1 in 59/2. Oba zvezka sta izšla tako v elektronski kakor tudi tiskani obliki pravočasno pred koncem leta. Zvezek 59/2 je izšel ob obletnici SAZU in je tej obletnici posvečen, vodilna razprava je o kranjski čebeli, še en prispevek pa je posvečen ogroženim evropskim čebelam v Sloveniji. Za prvi zvezek leta 2019 (60/1) že pripravljamo nosilni prispevek o močerilu (Proteus) in objavo stališča SAZU o ogroženosti močerila. Pri objavljenih razpravah so barvne fotografije organizmov, fitocenoz, geografskih kart in drugih dokumentov bistveni sestavni del, kar znatno podraži tisk. O vsebini revije, organiziranju urejanja in finančnih težavah je večkrat razpravljal IV. razred na svojih sejah, program objav pa je potrdilo tudi predsedstvo SAZU na svoji redni seji. Med objavami so tudi v letu 2018 nosilne in najobsežnejše razprave o značilnih organizmih Slovenije. Nadaljevali smo s postopnim vključevanjem prispevkov uglednih znanstvenikov iz tujine (tudi v soavtorstvu z našimi avtorji), kar veča vidnost in s tem mednarodno odmevnost revije. Prav tako smo nadaljevali postopke, potrebne za še večjo vključenost revije v mednarodne baze podatkov. V sodelovanju z vodjo knjižnice SAZU Petro Vide Ogrin zdaj že drugo leto članke označujemo z ustreznimi številkami *doi*, postopoma s temi številkami opremljamo tudi citirane vire, saj tako dosegamo večjo mednarodno prepoznavnost revije in vidnost posameznih razprav, omogočamo pa tudi mreženje povezav. Revija je vključena v elektronski portal SAZU, avtorje pa spodbujamo k nameščanju člankov tudi v repozitorije njihovih inštitucij. Vsi članki so prosto dostopni.

Med publikacijami IV. razreda SAZU je tudi revija *Fagopyrum*, ki objavlja znanstvene razprave o ajdi s širokim mednarodnim naborom avtorjev. V letu 2018 sta bili objavljeni dve razpravi, pripravljani za objavo že v letu 2017, in tri razprave tujih avtorjev (Japonska, Ukrajina) za leto 2018. Revija izhaja v prosto dostopni spletni obliki, člani uredništva, avtorji in recenzenti pa prejmejo tudi kopije na papirju. V letu 2018 je bila revija vpisana v razvid medijev Republike Slovenije.

Razred s posredništvom svojega člana aktivno sodeluje v Državni komisiji za splošno maturo. Člani aktivno sodelujejo v komisijah in odborih SAZU, organih ZRC SAZU in državnih organih. Prav tako so člani razreda aktivni v

mednarodnih svetovalnih odborih za znanost evropskih akademij (EASAC) in medakademijskem partnerstvu (InterAcademy Partnership).

Tatjana Avšič - Županc

V. RAZRED ZA UMETNOSTI

V. razred za umetnosti je imel na začetku leta 33 članov, 16 rednih, štiri izredne in 13 dopisnih; do konca leta so se poslovili štirje člani: redna člana akademika Ciril Zlobec in Alojz Rebula, izredna članica Metka Krašovec in dopisni član Mateja Matevski. Z zamudo smo bili obveščeni, da je že leta 2016 umrl naš dopisni član Vill Grimič.

Metka Krašovec se je s svojo umetnostjo že za življenja živo naselila tudi v širšo slovensko kulturno zavest, kar je izpričala velika javna odzivnost na njeno slovo, enako velja tudi za akad. Cirila Zlobca in akad. Alojza Rebulo. Zlobec se je na sejah razreda, dokler je lahko prihajal nanje, izkazal kot nepopustljiv zlasti v naših prizadevanjih za večjo veljavo umetnosti znotraj SAZU in tudi sicer v družbi ter za ohranjanje in uveljavljanje slovenskega jezika v javnosti. Na sejah je prav on skupaj z akad. Vugom ugotavljal, da o vprašanih omejevanja slovenskega jezika na univerzi in drugod v javnosti sploh ne bi smeli niti razpravljati, zgrožen, da v očeh vse številnejših, tudi znanstvenikov, danes »slovenstvo postaja ovira, namesto da bi bilo legitimnost naše eksistence«. V enakih pogledih nas je s svojo dejavnostjo vseskozi podpiral tudi akad. Rebula, četudi ni več mogel hoditi na naše seje. Vill Grimič, Ukrajinec po rodu, je prevajal iz 15 jezikov, njegova posebna ljubezen pa je bila vse življenje slovenščina (prevajal je tudi dela slovenskih akademikov) in mu je članstvo v slovenski Akademiji veliko pomenilo.

Vsi člani so se izkazovali z ustvarjalno dejavnostjo, izdanimi knjigami, razstavami, izvedbami koncertov ipd., nekateri pa so doživeli tudi jubilejne in druge počastitve ter priznanja in nagrade. Izredni član Boris A. Novak je za tridelni epos *Vrata nepovrata* prejel Prešernovo nagrado, po priznanjih v poprejšnjem letu pa je leta 2018 doživel še posebno počastitev v ljubljanski Narodni galeriji v okviru mednarodnega srečanja PEN na Bledu z literarnim večerom in izdajo posebne publikacije. V letu 2018 je bila odmevna tudi že pred koncem leta 2017 odprta retrospektivna razstava akad. Stanka Kristla *Humanost in prostor* v Arhitekturnem muzeju, iz rok predsednika države je prejel srebrni red za zasluge in v zahvali posebej poudaril, da je arhitektura posebnost, ki povezuje znanost in umetnost; v rodnem Ljutomeru mu je bila ob 150-letnici 1. slovenskega tabora dodeljena plaketa 1. slovenskega tabora, priznanje, ki ga občina podeljuje le enkrat na deset let, v Ljubljani pa je bila pripravljena tudi avtorska razstava fotografij njegove arhitekture. Slovenski arhitekti, med njimi akademiki Plečnik,

Ravnikar, Kristl, Sever, Mihelič in Marko Mušič, so bili predstavljeni na v tujni odmevni razstavi jugoslovanske povojne arhitekture v newyorškem muzeju moderne umetnosti. Potem ko je bilo leto 2017 v slovenskih galerijah razglašeno za Tršarjevo leto, so se umetnikove razstave zgostile zlasti v letu 2018. 14. junija je bila v Moderni galeriji odprta velika razstava *Monumentalnost in množica*, ki jo je odprl predsednik SAZU akad. Tadej Bajd, odprte pa so bile tudi še njegove razstave v Murski Soboti (risbe na japonskem papirju), Piranu (morska motiva) in nazadnje v ljubljanski Mestni galeriji (erotična skulptura), vsaka s svojim katalogom pod skupnim naslovom *Monument*. Vrsta članov V. razreda SAZU (Bernik, Bernard, Jemec, Muhovič, Tršar) je sodelovala na razstavi risb v Gorenjskem muzeju v Kranju, preneseni iz Japonske. Izredni član Jožef Muhovič je prejel nagrado Majskega salona 2018, izredni član Uroš Rojko Kozinovo nagrado, akad. Jančar pa že četrtič nagrado za najboljši slovenski roman kresnik (za knjigo *In ljubezen tudi*); za kresnik je bil nominiran tudi naš dopisni član Florijan Lipuš, ki je za svoje v slovenščini napisane knjige prejel tudi avstrijsko državno nagrado za literaturo. Izredna članica Metka Krašovec je postala častna doktorica koprške Univerze na Primorskem. Pred koncem leta je bilo na konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana organizirano prvo mednarodno tekmovanje mladih pianistov, poimenovano po akademiku Janezu Matičiču. Vsakdo od tekmovalcev je moral obvezno predvajati tudi eno od Matičičevih skladb, akad. Matičič pa se je izkazal tudi kot mecen denarnih nagrad za klavirske izvajalce. Za Nobelovo nagrado za književnost smo v razredu za umetnosti ponovno predlagali akad. Draga Jančarja, vendar v letu 2018 za literaturo izjemoma ni bila podeljena.

V letu 2018 je imel razred za umetnosti šest rednih sej: 21. februarja., 27. marca, 31. maja, 26. septembra, 20. novembra in 5. decembra, o nekaterih sprotnih zadevah pa smo se odločali tudi dopisno. Na sejah smo se opredeljevali do tekočih vprašanj in ob tem največkrat kritično razpravljali predvsem o stanju duha v naši družbi.

Največ pozornosti in energije smo posvetili izvedbi razstav ob jubileju, 80-letnici ustanovitvi SAZU, ki smo jo počastili v znamenju umetnosti članov SAZU. Po dotedanjih zapletih oziroma »pogajanjih« je bilo doseženo, da je bila v Narodni galeriji pripravljena skupna jubilejna razstava pokojnih in tudi živečih članov SAZU (sprva sta bili zaradi zadržkov Narodne galerije predvideni dve razstavi, prikaz pokojnikov v Narodni galeriji in živečih članov na Ljubljanskem gradu). Razstava (odprta med 11. aprilom in 3. junijem) je vključila poleg predstavitev rednih in izrednih članov tudi prikaz dopisnih članov, ki pri dosedanjih jubilejnih razstavah oziroma knjižnih predstavitvah umetniške dejavnosti SAZU, vsaj tisti neslovenskega rodu, niso bili upoštevanji. Nastala je z zglednim sodelovanjem članov V. razreda in strokovnih sodelavcev Narodne galerije dr. Andreja Smrekarja in mag. Mateje Breščak. Skrbno pretehtan izbor del je skušal

biti v glavnini zajet iz zakladnice Narodne galerije, živeči razstavljalci pa so za izbor v glavnem poskrbeli sami. Razstavo je pospremil reprezentativen katalog *Likovni umetniki SAZU* z osrednjim besedilom tajnika V. razreda; žal je zaradi tehničnih napak pri natisu naslovnice izšel šele med potekom razstave s precejšnjo zamudo, četudi je bil pripravljen pravočasno. Razstavo je odprl predsednik SAZU akad. Tadej Bajd, otvoritev je pospremila violinska skladba akad. Janeza Maticiča, dopolnili pa sta jo spremni kulturni prireditvi (19. aprila in 31. maja) v okviru galerijskih t. i. »četrtkovanj«, glasbeno-literarna recitala s sodelovanjem Uroša Rojka, Borisa A. Novaka in Milčka Komelja, ki je predstavil tudi pesmi Nika Grafenauerja, javnim vodstvom pa sta se s komentarji svojih del po dvakrat pridružila tudi razstavljavca akad. Andrej Jemec in izr. član Jožef Muhovič. Razstava se je v javnosti in tudi v presoji umetniškega razreda in vodstva SAZU izkazala kot zelo uspešna in je potrdila bistven pomen akademikov v slovenski ustvarjalnosti in s tem tudi zaupanje v dosedanjo sestavo likovnega dela članstva Akademije; akad. Jančar pa je v taki razstavi »štafelajne« umetnosti predvidel celo tiho polemiko z današnjo prevladujočo umetnostjo instalacij. Po mnenju akademikov likovnih umetnikov je bila razstava v času omejenih možnosti še posebej pomembna za živeče likovne ustvarjalce, ki so zato izbor svojih razstavljenih umetnin utemeljevali zelo premišljeno (akad. Jemec tudi pisno). Člani V. razreda pa so si (zaenkrat neuspešno) želeli, da bi bil katalog izdan še v angleškem jeziku, da bi bila besedila dostopna tudi zainteresirani tuji javnosti, zlasti na Dunaju in na Japonskem. Ob razstavi je izšla tudi slovensko-angleška zloženska s poudarkom na zgodovinskih povezavah med Narodno galerijo in SAZU.

Ob 80-letnici SAZU je bila v novembru praznovanju posvečena tudi razstava grafik akademikov Prešernovih nagrajencev (od 8. do 23. novembra) v Galeriji Prešernovih nagrajencev v Kranju. Grafike so bile izbrane iz akademijske grafične zbirke, dopolnjene z na novo pridobljenimi deli akademikov Draga Tršarja, Avgusta Černigoja in Emerika Bernarda. Sprva zamišljeno predstavitev v katalogu miniaturnega formata je v prid reproduciranim grafikam nadomestila reprezentativnejša dvojezična knjižna izdaja *Drzne ptice sanj* z reprodukcijami umetnin, pesmimi naših članov v izvorniku in prevodih in s krajšima spremnima besedama akad. Nika Grafenauerja in Milčka Komelja. Razstavo je odprl predsednik SAZU akad. Tadej Bajd, uro pozneje pa so poezijo naših živečih in pokojnih članov v kranjskem Prešernovem gledališču z recitacijami predstavili Niko Grafenauer (ki je poskrbel tudi za izbor poezije v spremni publikaciji) in Milan Dekleva ter gledališka igralca Borut Veselko in Darja Reichman. Pri pripravi obeh razstav sta prizadevanja našega razreda in vodja galerije mag. Marka Arneža s svojo osebno zavzetostjo podprla tudi predsednik SAZU akad. Tadej Bajd in upravni direktor Zoran Mezeg, še posebej s pridobitvijo mecenov, tako da je bila jubilejna predstavitev Akademije v luči njene zlasti likovne in literarne ustvarjalnosti več kot dostojna.

Na sejah smo tudi v tem letu večkrat razpravljali o prihodnjem namenu Finžgarjeve hiše na Mirju, namenjene dejavnosti Akademije. Ob nastalih dilemah smo se odločno zavzemali, naj bi bil (če že ne more postati celotna hiša) vsaj njen osrednji del (torej celotno prvo nadstropje) namenjen kulturi oziroma umetnosti ter da naj bi se v njej nujno ohranjal duh Finžgarja kot našega eminentnega člana in prvega načelnika umetniškega razreda SAZU, pri čemer so bili oživiljeni tudi še predvojni spomini nanj, saj ga je akademik Zorko Simčič kot tedanjega »očeta slovenskega naroda« v isti hiši tudi pogosto obiskoval. V njej smo predvideli komorne koncerte ter likovne razstave, omenjali pa tudi možnost glasbenega muzeja. Prav tako smo razglabljali o prihodnjem namenu Škerkove domačije v Trnovci na Krasu, kjer naj bi bil s prireditvami angažiran prav umetniški razred. V nastali dilemi o morebitni fizični delitvi hiše na dvoje lastnikov smo bili mnenja, da bi bilo za SAZU najbolje, ko bi država odkupila celotno hišo, da bi preostali del v italijanskem lastništvu ne ostal prepuščen morebitnim zanjo neprimernim dejavnostim.

Ob pobudi za novi akademijski Svet za razvoj smo se pridružili predlogu tajnika II. razreda Marka Snoja, naj bi bil Svet mnogo bolj uravnotežen, kot je bilo predvideno glede na zelo neenakomerno razporeditev sprva predlaganih članov. Odločno smo poudarili, da je bistvena prvina vsakršnega družbenega razvoja tudi kultura oziroma umetnost in smo zato poleg sprva predvidenega člana Jožefa Muhoviča vanj predlagali še člane umetniškega razreda akad. Lojzeta Lebiča, izr. člana Uroša Rojka in izr. člana Milana Deklevo; akad. Andrej Jemec pa je o tem napisal tudi posebno izjavo, tako kot še nekajkrat o drugih aktualnih vprašanjih.

Člani razreda so sodelovali tudi pri dokončni pripravi jubilejnega biografskega zbornika o pokojnih članih SAZU (s po enim biografskim besedilom akad. Jančar in Bernard, z dvema akad. Vuga, s tremi akad. Zlobec in z 31 besedili razredni tajnik Milček Komelj, ki je poskrbel tudi za potrebne oznake pokojnih dopisnih članov in za izbor upodobitev pokojnih akademikov iz arhiva Moderne galerije).

Nazadnje izvoljeni izredni člani so se v tem letu predstavili s toplo sprejetimi nastopnimi predavanji: 23. januarja Milan Dekleva z glasbeno-pesniško predstavitevijo (zaradi glasbenega izvajanja na klavirju v Lajevčevi dvorani glasbene akademije), 1. marca Boris A. Novak v sugestivni obliki komentiranega recitala in 24. maja Jožef Muhovič s sentenčno premišljenim likovno ponazorjenim predavanjem *Slikar v postmodernem času – na primer jaz*. 12. decembra je bila v akademijski dvorani predstavljena tudi jubilejna knjiga Milčka Komelja *Življenje z umetnostjo*. Na predstavitvi, ki jo je vodila glavna tajnica in urednica sozaložnice knjige Slovenske matice dr. Ignacija J. Fridl, sta avtorja s komentarjem knjige počastila tudi izredna člana Boris A. Novak in Jožef Muhovič.

Nadaljevale so se priprave za izdajo besedil s posveta o identiteti in varovanju slovenskega kulturnega prostora iz leta 2017. Ker je eden od avtorjev z oddajo besedila vedno znova odlašal in je bilo spricho odloka vlade sicer že odobreno financiranje ustavljeno, je bil izid publikacije prestavljen na leto 2019. Akad. Mušič je predlagal, naj bi besedilom dodali tudi opozorilno pismo o neprimer- nem odnosu do arhitekture direktorici Docomoma, ki ga je sestavil svetovalec za arhitekturo in urbanizem SAZU dr. Fedja Košir in ga je podpisal tudi pred- sednik SAZU akad. Tadej Bajd.

Naši člani so v skladu s svojimi strokami in poklici delovali tudi v različnih komisijah, žirijah, društvih, pri Slovenski matici, odborih ter znanstvenih in vladnih svetih, kot predstavniki SAZU še posebno v znanstvenih svetih ZRC; sam sem se v programskem svetu Cankarjevega doma kot predstavnik SAZU v oceni dela te vplivne največje slovenske kulturne ustanove skliceval na pozitiv- no mnenje članov našega razreda, posebno glasbenih predstavnikov, in doživel odziv, da ji stališče Akademije zelo veliko pomeni.

Naš član Boris A. Novak je bil izvoljen za predsednika novoustanovljene akademijske Komisije za slovenski jezik, katere delovanje je vzel zelo resno. Na razredni seji je dan pred konstitutivno sejo Komisije za današnjo situacijo po- menljivo zagotovil, »da se bomo v odboru potrudili, da bo naš jezik preživel kako desetletje več, kot trenutno kaže«, sicer pa se zavzemal, da bi bile sprejete izjave Komisije o aktualnih jezikovnih vprašanjih posredovane širši kulturni javnosti, sicer bi ne imele smisla. O njih smo razpravljali tudi v okviru razreda, kjer smo soglasno izrekli zaupnico nadaljnjemu predsedovanju Borisa A. Nova- ka, potem ko je opozoril na nekorektne pritiske na delo Komisije iz drugih aka- demijskih razredov oziroma na obstrukcije tudi od zunaj in si zaradi prvotnih nesoglasij v delu Komisije želel ponovno potrditev zaupnice. V novovpeljani interni rabi ženskih oblik na Filozofski fakulteti (na posvetu na Fakulteti o tem vprašanju je dejavno sodeloval tudi predsednik akademijske jezikovne komisi- je) smo razbrali, da je pri tem šlo le za ideološka vprašanja, zaradi katerih femi- nistična ideologija izvaja nasilje nad slovenskim jezikom. Akad. Zorko Simčič je v zvezi s tem citiral vedno aktualnega Orwella (»Politični kaos je tesno povezan z gnitjem in odmiranjem jezika«) in opozoril, da je naša politika denacionalna in protijezikovna.

Kot član častnega odbora za počastitev Ivana Cankarja (kot tedanji predse- dnik Slovenske matice) sem zastopal na seji pri predsedniku države tudi SAZU in predstavil načrte akademijske dejavnosti ob tem jubileju, posebej načrtovani simpozij. Kot prva je bila (22. maja) poleg knjige akad. Janka Kosa *Misliti Can- karja* predstavljena Cankarjeva knjiga *Podobe iz sanj*, opremljena z ekspresiv- nimi risbami našega pokojnega člana Janeza Bernika iz knjige *Nočni dnevnik* in dopolnjena s komentarjema akademikov Janka Kosa in Milčka Komelja. Na simpoziju *Akademijski pogledi na Cankarja*, ki ga je pripravil II. razred, pa je

tajnik V. razreda sodeloval z referatom o likovnih upodobitvah Ivana Cankarja slovenskih akademikov. (Že pred tem je odziv na Cankarja v umetnosti akademikov na prej omenjeni tiskovni konferenci v pozdravnem nagovoru okvirno predstavil predsednik SAZU akad. Tadej Bajd.)

Sicer smo na razrednih sejah največkrat kritično razpravljali o različnih stvareh kulture, o vse očitnejšem razpadu jezika, o malomarnosti v odnosu do glasbe in prostora, o aroganci birokracije, o neprimerni kulturni politiki, na primer o krčenju subvencij za ustvarjalce, kar kaže, da umetnost žal nikakor ni ena izmed prioritete slovenske družbe, in smo menili, da bi se morala v takih stvareh angažirati tudi SAZU v celoti. Pri tem so bili posebej zavzeti na sejah navzoči predstavniki literarne ustvarjalnosti (Boris A. Novak, Milan Dekleva, Zorko Simčič), a tudi vsi drugi, ki so poudarjali pomen svojih področij umetnosti in umetnosti nasploh.

Člani likovni umetniki pa so se tudi še v tem letu vedno znova spominjali kot posebej uspešnega podviga v promociji naše ustvarjalnosti imenitne razstave slovenskih slikarjev, med njimi številnih naših članov, leta 2015 v muzeju Mücsarnok v Budimpešti in dejstva, da so doma pripravo razstave številni ovrnili in da je bila v naših medijih spregledana; slednje naj bi veljalo tudi za razstavo jugoslovanske povojne arhitekture v newyorškem muzeju moderne umetnosti, na kar je opozoril arhitekt akad. Marko Mušič. Ponovno smo razpravljali o že večkrat predlagani temi za simpozij o temeljnem pomenu umetnosti, na katerem bi imeli možnost s svojimi pogledi sodelovati vsi člani V. razreda, izredni član Milan Dekleva pa je predlagal, naj bi v okviru akademijskega Sveta za razvoj pripravili posvet s pogojnim naslovom *Jezikovna samozavest*; k ideji ga je spodbudilo besedilo Marka Snoja v Sobotni prilogi Dela, ki navaja, kako komisije, sestavljene iz tujih strokovnjakov, zavračajo raziskovalne teme, ki so jezikovno vezane na naš prostor, iz česar je razbral, da torej Slovenci pri razpisih za znanstvene projekte ne odločamo več niti o svojem jeziku, ampak prepuščamo celo tovrstne presoje tujcem, kar je prava katastrofa.

Večkrat smo razpravljali tudi o nadaljnjem sodelovanju z madžarsko Akademijo umetnosti. Možnosti sodelovanja vidimo na literarnem področju (s predstavitvijo prevedenih slovenskih del v madžarščino), predvsem pa v likovni in glasbeni umetnosti, ki je bila na Madžarskem vedno zelo pomembna in so bili z njo že doslej vzpostavljeni tudi dejavni stiki s slovenskimi ustvarjalci. V razredu se je rodila tudi pobuda za prenos razstave likovnih del akademikov iz ljubljanske Narodne galerije na Madžarsko ali tudi na Hrvaško, pri čemer se zastavlja vprašanje o možnosti prenosa izposojenih del. Laže izvedljiv bi bil prenos grafične razstave naših članov iz akademijske grafične zbirke, kar je v pogovoru s tajnikom razreda predlagal tudi predsednik SAZU akad. Tadej Bajd. O tem se bomo pogovorili še z vodjo madžarskega Ballasyjevega inštituta v Ljubljani.

Na pobudo izvršilnega odbora smo se spraševali o morebitni akademiji himni in zastavi SAZU. Po prvotni s humorjem obarvani skepsi smo menili, da bi morala biti himna častitljiva in v skladu s časom, akad. Tršar pa je na sejo že prinesel nekaj dan poprej narisanih osnutkov zastave, kar je pesnik Boris A. Novak nemudoma takole komentiral: »Akademik Tršar je kot za stavo / narisal zastavo.«

Za besedilo na novem »nadstropju« podstavka kipa deklice z rastočo knjigo v ljubljanskem Severnem parku smo izbrali verz Borisa A. Novaka *Pesnik je vrtnar tišine*; avtor stiha je rast deklice pozdravil z nastopom na tamkajšnji slovesni prireditvi. Razpravljali smo še o nekaterih dopisih, namenjenih SAZU in povezanih z umetnostjo ali zavzetih za ohranitev avtentične kulturne dediščine ob ogroženosti »identitetnih kulturnih stebrov slovenstva«, o morebitnih novih motivih za jubilejne kovance itn. Ob zunanjem predlogu, naj bi na SAZU posvetili kakšno predavanje ali posvet pesnici Svetlani Makarovič ob njeni bližajoči se 80-letnici, pa smo menili, naj jo počastijo ustanove iz kroga predlagateljev, ker tega na SAZU (žal) doslej nismo posvečali niti svojim živečim članom.

Tajnik razreda se je udeležil seje o pobudi za novo Cankarjevo nagrado, namenjeno umetnostnim zvrstem in področjem, ki se jim je posvečal Ivan Cankar. Ustanovitelji nagrade naj bi bili slovenski center PEN, SAZU, ZRC SAZU in Univerza v Ljubljani. V. razred SAZU se je s predvideno uvedbo nagrade (brez akademjskih finančnih obveznosti) načelno strinjal in je na dopisni seji za predstavnika SAZU v organizacijskem odboru soglasno izbral akademika Nika Grafenauerja.

Strinjali smo se, da predlagamo tiskovni komisiji, naj podpre natis slovenskih prevodov pesmi našega uglednega dopisnega člana akad. Tonka Maroevića, ki ga pripravlja Slovenski PEN. Za elektronsko novoletno čestitko SAZU smo izbrali delo akad. Andreja Jemca *V središču vsega je človek* z voščilnim besedilom akad. Nika Grafenauerja in priporočili, naj bi voščila v skladu z reprezentativnostjo Akademije in v dobro njenemu ugledu vsekakor pošiljali tudi v natisnjeni obliki. Akad. Drago Tršar pa je predlagal, naj bi izvornike del, izbranih za voščilnice, avtorji namenili akademjski galeriji, tako kot je sam pripravljen prispevati svoj barvni relief *Slovenski šopek*, elektronsko reproduciran na lanski akademjski božično-novoletni voščilnici SAZU. Za akademjske večnamenske voščilnice oziroma čestitke našim članom pa smo predlagali likovna dela živečih članov V. razreda SAZU, vključno z nedavno preminulima Janezom Bernikom in Metko Krašovec. Dogovarjali smo se tudi za organiziran poletni ogled dunajske razstave del našega pokojnega dopisnega člana Zorana Mušiča, a smo se obisku zaradi premajhnega zanimanja odpovedali. Dosedanjemu tajniku V. razreda akad. Milčku Komelju je bil s prvim decembrom podaljšan tajniški mandat za ponovno triletno obdobje.

Na zadnjih sejah v predvolilnem obdobju, ko se je izkazalo, da spričo žal vse preštevilnih odhodov naših članov volitve novih članov v letu 2019 zagotovo

bodo, smo se intenzivno osredotočili na pretres morebitnih kandidatov za nove člane. V spomin smo si priklicali tudi vse evidentirane kandidate v preteklih letih (nekateri člani so svoje pisne predloge tudi deponirali) in se seznanili s priporočilom vodstva Akademije, naj zaradi večje uravnoteženosti članstva po spolu upoštevamo primerno število kandidatke ter mlajše kandidate, ki bodo lahko v prihodnosti nosilci funkcij; tajnik pa je priskrbel tudi stališča večine tistih, ki se sej ne morejo udeleževati.

Ob predlaganju imen za širši nabor potencialnih kandidatov smo se ponovno spraševali o načinih izbora, saj nekateri člani (akad. Stanko Kristl) v dosedanjih (četudi tajnih) volitvah ne vidijo demokratičnega postopka in si prizadevajo, da bi se raje konsenzualno dogovorili o področju, ki naj bi imelo pri izboru novih članov prednost; tako področje naj bi bila po mnenju arhitektov predvsem arhitektura, vendar je bilo pri tem izpostavljeno, da je v razredu zastopan en sam kipar, ob tem pa ostaja številnim očitno, da imajo posebno vplivno vlogo v zadevah, ki se nanašajo na vprašanja naroda in slovenskega jezika kot najvidnejšega temelja naše identitete, slovenski književniki, od katerih nas je v zadnjih letih žal zapustila kar cela vrsta najbolj eminentnih. Zato so se taka vprašanja izkazala za zelo delikatna in v danih razmerah težko rešljiva, gotovo pa jih ni mogoče rešiti v zadovoljstvo vseh, saj se, kot je opozoril akad. Jemec, odpirajo vprašanja tako v razmerjih med strokami znotraj razreda kot med samimi razredi in glede na SAZU kot celoto.

Na pobudo zlasti mlajših članov, ki so opozorili, da bi Akademija ne smela zaostajati za časom oziroma za njegovo umetnostjo, se je na novo odprlo tudi vprašanje umetnostnih zvrsti, ki doslej v Akademiji po tradiciji niso bile zastopane (kot so filmska oziroma gledališka režija, ples, oblikovanje, prevajalstvo, pa tudi zlasti glasbena t. i. poustvarjalnost, za upoštevanje katere pa se na sejah navzoči glasbeniki v razredu niso zavzeli). Ponovno se je obudilo tudi vprašanje premajhne vključenosti zgodovinarjev oziroma teoretikov likovne in glasbene umetnosti. Zato smo se člani V. razreda nazadnje odločili, da spisek sprva navajanih potencialnih imen kandidatov, namesto da bi ga pričakovano skrčili, namerno razširimo, s pojasnilom, da s tem opozarjamo na nakazana pereča vprašanja, predvsem pa na dejstvo, da je glede na dosedanje število umetnikov v SAZU položaj za nas nevzdržen. Ob spoznanju, da je umetnikov v Akademiji odločno premalo, smo v širši izbor uvrstili kar 32 kandidatov, na pobudo akad. Mušiča pa smo že na predzadnji seji sprožili tudi urgentno zahtevo, naj bi se dosedanja omejitev naših članov že ob naslednjih volitvah v letu 2019 z 20 razširila na 25 članov.

Tradicionalni ustroj SAZU ima seveda svoje specifične razloge (zaradi zgodovinskega pomena literature in z njo povezanih ved v njej na primer mnogo bolj od likovne ali glasbene izstopa literarna veda), ne glede na to pa so zlasti posamezni člani umetniškega razreda odprli vprašanja o nujni potrebi po spre-

membri njene organizacije, posebej o reorganizaciji razredov. Spraševali so se o tem, katero področje si v Akademiji resnično »zasluži« poseben razred (posebej ob primerjavah števila arhitektov in zdravnikov v naši družbi); opozarjali so, da imajo nekatera področja možnost za izvolitve članov v več razredih, obnovil pa se je tudi v preteklosti že zavrneni predlog, naj bi II. filološki razred SAZU sprejel v svoje vrste tudi zgodovinarje oziroma teoretike drugih umetnostnih zvrsti, ne le literature. Ob tem so se vedno znova razživila tudi načelna razglabljanja o velikem pomenu umetnosti. Ker ta zajema svet v njegovi celovitosti in edina odgovarja na bistvena vprašanja ter sega celo v presežno, je v umetniških očeh v tem pogledu nad znanostjo, ki ostaja parcialna.

Akad. Andrej Jemec je razrednemu tajniku posredoval posebno besedilo o perečih problemih SAZU, posebno o nesorazmernosti strok s področja znanosti in umetnosti, kar se negativno kaže »v vsesplošno usihajočih prostorih in zanimanju za umetnosti na vseh področjih«, in predlagal, »da se tudi o tem spregovori na SAZU kot naši najpomembnejši znanstveni in umetniški instituciji«. Člane je v tej luči še posebej zmotila latentna konfliktnost med znanostjo in (premalo upoštevano) umetnostjo, kot se je razkrila med razpravljanji o akademijem Svetu za razvoj, pri tem pa so vendar tudi najbolj kritični menili, da bi »moralo sodelovati skupaj in se razumeti« (Milan Dekleva).

Milček Komelj

VI. RAZRED ZA MEDICINSKE VEDE

Razred za medicinske vede (RMV) je imel šest rednih sej, kjer smo obravnavali več zanimivih tematik. Poleg tega so bile seje namenjene tudi obveščanju in razpravi članov o splošnih aktivnostih Akademije.

Na sejo 28. marca smo povabili prof. Matjaža Zwittera. Namen obiska je bila predstavitev njegove knjige z naslovom *Pogovori o zdravniški etiki*. Izdajo knjige je podprla Akademija na predlog razreda medicinskih ved. Knjigo je recenziral član razreda akad. Kordaš. Prof. Zwitter je na kratko predstavil vsa poglavja v knjigi, izpostavil pa nekatere primere, ki zbujejo dileme o medicinski etiki. Predstavitvi knjige je sledila obširna razprava, ki je pokazala na izjemno zanimanje stroke za etična vprašanja, ki so posebno občutljiva na področju medicine.

V mesecu maju je razred medicinskih ved organiziral mednarodni simpozij *Akutni srčni infarkt – od raziskav do klinične prakse*. Namen srečanja je bil prikazati mednarodni prispevek slovenske raziskovalne dejavnosti na področju srčnega infarkta in povezavo z mednarodno uveljavljenimi raziskovalci. Predavatelji na simpoziju so bili akad. Bojan Čerček, izr. član prof. Marko Noč in gost s Švedske akademije znanosti prof. dr. Jan Nilsson. Hkrati je na tem simpoziju nastopil prof. Marko Noč: njegovo predavanje z naslovom *Kako zmanjšati obseg*

srčnega infarkta je bilo tudi njegovo inavguracijsko predavanje ob sprejemu med člane SAZU. Simpozij je bil dobro obiskan, razvila se je tudi živahna razprava. Po simpoziju smo s prof. dr. Nilssonom nadaljevali razpravo v okviru razreda za medicinske vede o aktualnih vprašanjih, ki jih obravnava Švedska akademija znanosti, in o tem, kako rešujejo te probleme. Izpostavil je, da so pomen, kredibilnost in teža mnenja akademikov o pomembnih družbenih vprašanjih na Švedskem zelo veliki.

Prof. dr. Senka Mesihović - Dinarević je obiskala Ljubljano in naš razred v oktobru, z namenom utrditi stike med Akademijo znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Gostjo je sprejel predsednik SAZU akad. Bajd, obiskala pa je tudi Onkološki inštitut Ljubljana in Pediatrično kliniko UKC Ljubljana, kjer ima kolege, s katerimi uspešno sodeluje. Imela je tudi predavanja v okviru predmeta Interna medicina na enovitem magistrskem študijskem programu Medicina na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. V duhu dobrega sodelovanja med akademijama je povabila na simpozij v Sarajevu jeseni 2019 izr. člana prof. Seršo.

Jeseni smo začeli razpravo o predlogih za nove člane SAZU. Postopek je potekal po ustaljenem redu. Identificiranih je bilo več kandidatov, med katerimi so člani medicinskega razreda po daljši razpravi izbrali dva, ki ju je razred za medicinske vede predlagal za volilno skupščino, če bodo prosta mesta za izvolitev v našem razredu.

V luči čim širšega ozaveščanja javnosti o pomenu nekaterih postopkov, ki lahko rešujejo življenje, je prof. Noč pripravil predavanje z naslovom *Akutni srčni infarkt in nenadni srčni zastoj*, ki je bil v dvorani Akademije. Prof. Noč je na laičnem nivoju razložil, kako nastane srčni infarkt in najhujša komplikacija, nenadni zastoj srca zunaj bolnišnice. Pojasnil je, kako ti stanji pravočasno prepoznati in kako pravilno ukrepati. Prav pravilno ukrepanje laikov lahko reši veliko življenj. Predavanje je bilo dobro obiskano, med udeleženci je bilo veliko tudi akademikov iz drugih razredov, kar je bil tudi glavni namen predavanja. V razpravi po predavanju se je izoblikovala iniciativa, naj se ta ideja poda tudi pristojnim ministrstvom, ki naj uvedejo izobraževanje o tej tematiki tudi v šole, in širši laični javnosti. Aktivnosti v to smer razred za medicinske vede zdaj nadaljuje.

Gregor Serša

Svet za varovanje okolja

Svet je imel v letu 2018 deset članov. Zaradi drugih obveznosti je svet zapustila članica akad. Tatjana Avšič - Županc, namesto nje pa je bil imenovan izr. član Franci Gabrovšek iz IV. razreda. Svet se je redno sestajal in razpravljal o vpra-

šanjih varovanja okolja na mesečnih sestankih. Imel je devet sestankov (julija, avgusta in septembra so bile »počitnice«), udeleževalo se jih je v povprečju po sedem članov (69-odstotna udeležba).

V tem letu smo na podlagi poročila EASAC, *Opportunities for future research and innovation on food and nutrition security and agriculture*, 28. marca pripravili v prostorih SAZU *Posvet o prehranski varnosti*, kjer so slovenski strokovnjaki predstavili vprašanja varne prehrane s slovenskega vidika. Poleg članov IV. razreda SAZU in njenega Sveta za varovanje okolja so se ga udeležili ustrezni strokovnjaki in odgovorni z univerze, inštitutov in ministrstev. Tudi odmevnost je bila lepa, *Delova* priloga *Znanost* je posvetila tem vprašanjem in poročilu EASAC kar dva obsežna prispevka. Na znanstvenem srečanju *Gozd in les 2018: Znanost za prihodnost*, ki je bilo 22. maja na Gozdarskem inštitutu Slovenije, sta člana našega Sveta predstavila poročilo EASAC *Multifunctionality and sustainability in the European Union's forests*.

V zvezi z vprašanji, za katera je bilo zaprošeno mnenje ali podpora našega Sveta, smo v prostorih SAZU pripravili več sestankov s predstavniki drugih organizacij in ustreznimi strokovnjaki: za podporo predloga zakona o sanaciji Celjske kotline in za reševanje ogroženosti habitata črne človeške ribice v Beli krajini. Še naprej smo sodelovali pri pobudi naše države za podpis sporazuma o Antarktiki. Na lastno pobudo smo poslali na ustrezne naslove predlog za dopolnitev Zakona o varstvu narave in priporočilo za ustrezno uvrstitev oziroma opredelitev biotehniških ved. Pri reševanju naštetih in drugih vprašanj, ki zadevajo varovanje okolja, je sodelovala oziroma sodeluje vrsta članov našega Sveta tudi v okviru drugih organizacij ali se jim posveča zasebno, včasih v javnosti zelo odmevno. V krogu samega Sveta smo razpravljali tudi o drugih vprašanjih, povezanih z varovanjem okolja, npr. o varovanju kmetijskih zemljišč, vplivu individualnih kurišč na kvaliteto zraka, energetske politiki Slovenije, homeopatiji idr.

Svet tesno sodeluje tako s Svetom EASAC (European Academies Science Advisory Board) kot njegovim Odborom za okolje (Steering Panel Environment), saj so cilji obeh pogosto podobni ali enaki, le da v različnem merilu, EASAC v evropskem, našega Sveta v slovenskem. Predsednik našega Sveta je član obeh teles EASAC, Sveta in Odbora za okolje. V tem letu se je udeležil dveh sej Sveta (na Dunaju in v Bukarešti) ter dveh sej Odbora za okolje (v Budimpešti in Dublinu) in člane našega Sveta seznanjal z delom in novostim v EASAC. Prof. Lobnik je bil imenovan za člana skupine, ki je ocenila Poročilo EASAC št. 36: *Opportunities for soil sustainability in Europe*, o katerem in o problemih tal v Sloveniji načrtujemo posvet v prihodnjem letu.

Andrej Kranjc

Svet za energetiko

Svet za energetiko SAZU (v nadaljevanju svet) je nadaljeval delo v okviru poslanstva in ciljev, ki si jih je za svoje delovanje oblikoval ob konstituiranju v letu 2015 in glede na aktualna dogajanja po potrebi tudi dopolnjeval. V preteklem letu smo se predvsem poglobljeno vključevali v aktivnosti pri obravnavi predloga Energetskega koncepta Slovenije (v nadaljevanju EKS). Svet se je sestel na svojih treh rednih sejah, dodatno pa so člani prispevali svoja mnenja in predloge tudi v medsebojni komunikaciji po razpoložljivih komunikacijskih kanalih. Opravljenih je bilo tudi več razgovorov s predstavniki Ministrstva za infrastrukturo (MZI).

Svetu se je že v začetku leta kot častni predsednik priključil akademik prof. Alojz Kralj, med letom pa je aktivno članstvo v svetu prenehalo dvema članoma. Prof. dr. Matija Tuma je nehal biti član sveta na svojo željo zaradi zdravstvenih razlogov, mag. Bojan Kumer pa zato, ker je bil imenovan za državnega sekretarja za energetiko, kar je tudi politična funkcija.

Redne seje sveta so bile sklicane in realizirane kot enajsta seja 10. januarja, dvanajsta seja dne 13. junija in trinajsta seja dne 12. decembra.

Svet je na enajsti seji podrobno analiziral predlog EKS, ki je bil v javni obravnavi. Svet je ugotovil, da predlog EKS sicer implicitno upošteva tudi predloge in sugestije, ki jih je v postopku priprave posredoval svet, je pa ta koncept pripravljen zelo široko in splošno ter zajema vse opcije razvoja energetike v Sloveniji. V predlogu teksta ni dovolj konkretnih usmeritev, ki bi lahko nakazovale prioritete pristope v primeru dilem. Svet je bil mnenja, da v tej fazi na MZI ne bo pošiljal predlogov za konkretne spremembe in dopolnitve teksta, ampak bo s posebnim pismom podprl doseganja prizadevanja za doseg ciljev, ob tem pa poudaril, da je treba v nadaljevanju dokument dopolniti z bolj konkretnimi ukrepi za doseganje postavljenih ciljev do leta 2030 in 2050.

Svet je na dvanajsti seji obravnaval nastalo situacijo ob predčasni menjavi vlade RS, kar je ustavilo postopke za dokončni sprejem EKS v državnem zboru. Svet je ocenil, da bo nova vlada verjetno temeljito in kritično pregledala pripravljen predlog EKS in na osnovi tega pristopila k pripravi takšnega predloga EKS, ki bo lahko poslan v obravnavo in v sprejem v državnem zboru.

Svet meni, da morajo usmeritve slovenske energetike temeljiti na znanstvenih, strokovnih in razvojno ter ekonomsko utemeljenih odločitvah. Svet se v svojem delovanju tudi nenehno zavzema za stalno energetsko izobraževanje akterjev v energetiki in za okrepljene raziskave ter razvoj nizkoogljičnih tehnologij, pametnih omrežij in shranjevanja vseh vrst energije. Da bi te usmeritve v čim večji meri nastopale tudi v novem predlogu EKS, je svet v oktobru 2018 predsedniku vlade Marjanu Šarcu in ministrici za infrastrukturo Alenki Brautšek poslal pismo.

V pismu je bilo poudarjeno predvsem:

- V svetu smo prepričani, da za energetiko potrebujemo novo vizijo in strategijo, ki bo zagotavljala celovito energetske oskrbo z raznovrstnimi energenti in temu primerno vključevala tehnološko napredne energetske sisteme.
- Želimo, da Vlada RS prepozna energetiko kot osnovno gibalno družbenega in gospodarskega razvoja Slovenije. Temu primerno naj ji zagotovi ustrezno prednostno obravnavo in učinkovito vključevanje ter sodelovanje z drugimi področji.
- Zanesljivost oskrbe zagotavljamo le z visoko stopnjo samozadostnosti in primerno energetske mešanice. Pomembno je, da ohranimo današnjo visoko stopnjo zanesljivosti energetske oskrbe in pri tem sledimo ciljem hitrejšega nadomeščanja fosilnih virov z obnovljivimi viri v energetske mešanici.
- Energetika in infrastruktura sta za državo strateškega pomena in predstavljata temeljni kamen nacionalne varnosti in suverenosti. Vlado RS pozivamo, da nameni posebno pozornost ukrepom za učinkovito umeščanje energetske infrastrukture v prostor ter racionalno investiranje za zanesljivo in trajnostno energetske oskrbo.
- Zavzemamo se za stalno energetske izobraževanje in okrepljene raziskave ter razvoj nizkoogljičnih tehnologij, pametnih omrežij in shranjevanja vseh vrst energije.
- Člani sveta želimo tvorno sodelovati pri oblikovanju nacionalne energetske podobe, zato ponujamo aktivno sodelovanje.

Pismo je Ministrstvo za infrastrukturo pozitivno sprejelo in v odgovoru nanj je državni sekretar predlagal, da se sestanemo in pogovorimo o možnostih in oblikah nadaljnega sodelovanja.

Svet je na trinajsti seji ugotovil, da potekajo aktivnosti v taki dinamiki, da bo v začetku leta 2019 povabil na sestanek državnega sekretarja mag. Bojana Kumra, zato da bi na tem sestanku povzeli dosedanje predloge in sugestije sveta pri pripravi predloga EKS in se na osnovi tega dogovorili za nadaljnje vključevanje sveta v pripravo končnega predloga EKS.

Na isti seji je svet tudi začel postopek izbire dveh nadomestnih članov sveta. Predlog bo svet poslal predsedstvu SAZU v prvi polovici leta 2019.

Predsednik sveta se je od 23. do 25. aprila udeležil dogodka, ki ga je EA-SAC na povabilo Madžarske akademije znanosti organiziral v Budimpešti. Prvi dan je potekal skupni sestanek Energy steering panel in Environment steering panel, kjer smo razpravljali o skupnih projektih za trajnostno energetiko. Drugi dan je potekal »Workshop on energy and resource efficiency in industry«. Tretji dan je Energy steering panel imel ločen sestanek, glavna tema pa je bila priprava projekta energetske učinkovitosti v industriji.

Janez Možina, Alojz Poredoš

Svet za razvoj

Preambula:

Na pobudo III. razreda Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bila 13. decembra 2017 organizirana razprava o viziji tehnološkega razvoja Slovenija s ciljem prehoda v družbo, temelječo na znanju. V razpravi sta bila izpostavljena vloga in pomen inventivnega interdisciplinarnega in medsektorskega sodelovanja v vseh segmentih družbe, ki je potrebno za vzpostavitev do znanja prijaznega zakonodajnega in družbeno-ekonomskega okolja. V razpravi je bila izražena potreba po ustanovitvi Sveta za razvoj pri SAZU, ki bi organiziral in koordiniral javne razprave o razvojnih vprašanjih, pomembnih za Slovenijo, s katerimi se bo soočala pri uresničevanju Vizije 2050.

Ustanovitev SR SAZU:

Predsedstvo SAZU je na 3. seji 5. junija 2018 sprejelo sklep o ustanovitvi Sveta za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (sestava je naštetá v poglavju Organizacija SAZU).

Poslanstvo SR SAZU:

Delovno področje Sveta za razvoj je priprava, koordinacija in organiziranje javnih strokovnih razprav o temeljnih vprašanjih družbenega razvoja, ki imajo dolgoročne pomembne posledice za slovensko družbo. V ta namen pripravlja letni načrt javnih posvetov in drugih oblik javnih razprav, skrbi za njihovo interdisciplinarno zasnovo, imenuje člane delovnih skupin za njihovo izvedbo in pripravo sklepov posvetov, ureja spletni portal, na katerem objavlja dokumente o svojem delu, po potrebi oblikuje priporočila za reševanje problemov, posreduje sklepe javnih razprav pristojnim državnim organom in z njimi seznanja javnost ter izvaja druge aktivnosti, vezane na vlogo Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Seje SR SAZU:

Člani SR SAZU smo se v letu 2018 sestali na dveh sejah: 12. septembra in 7. novembra.

Seje so potekale v sejni sobi Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na sejah so se po točkah dnevnega reda obravnavale naslednje teme:

1. seja:

1. Priprava in izbor tematik za strokovne razprave v obdobju od oktobra 2018 do julija 2019
2. Razno

2. seja:

1. Pregled in potrditev zapisnika 1. seje SR SAZU
2. Pobuda akad. Zdravka Mlinarja
3. Priprava in izbor tematik za strokovne razprave

3.1 Predlog izr. člana Milana Dekleve:

- a) Jezikovna samozavest – obstoj in razvoj materinščine je odvisen od nas samih
- b) Ogrožena dela sodobne slovenske arhitekture – izbris spomina?

3.2 Predlog Znanstvenega sveta za področje tehnike pri ARRS:

Reorganizacija raziskovalne dejavnosti v luči uresničevanje Strategije Slovenije 2050

3.3 Predlog dr. Francija Demšarja, direktorja Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu: Od minimalnih standardov do odličnosti

4. Razno

Sklepi SR SAZU:

Iz navedenih tem so sledile razprave. SR SAZU je v zvezi z njimi v letu 2018 sprejel 8 sklepov. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno.

Sklepi 1. seje SR SAZU v letu 2018:

Sklep št. 1:

Svet za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v navedeni sestavi je bil formalno konstituiran.

Sklep št. 2:

Svet za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti se je seznanil s svojim poslanstvom, vsebino in možnostmi delovanja, člani pa so poudarili naslednje:

- vsebinski okvir aktivnosti je Vizija Slovenije 2050, pri čemer bi se načrt dela pripravljala oziroma revidirala mesečno, o možnih tematikah posvetov, ki bi se izvajali po dogovoru in potrebi (okvirni predlog: šest posvetov letno), pa bi člani razpravljali v razredih ter predloge posredovali predsedniku akad. Igorju Emriju in akad. Slavku Splichalu, ki bi nato pripravila nabor vsebin za obravnavo na naslednjih sejah Sveta,
- temeljni vodili delovanja sta odprtost in transparentnost, pri čemer je treba vzpostaviti ustrezne nivoje selekcije in obravnave podanih pobud,
- člani Sveta, ki je odprt za predloge tako vseh akademikinj in akademikov kot tudi drugih zainteresiranih pobudnikov (selektivno odprta platforma), stremijo h konsenzu pri sprejemanju odločitev,
- misel, da bi se predstavnike gospodarstva imenovalo kot člane svetovalnih teles Sveta, je treba ustrezno preučiti,
- svet se bo sestajal praviloma enkrat mesečno, in sicer vsako prvo sredo ob 13. uri (seje se bodo predvidoma končale najpozneje ob 14.30) oziroma po dogovoru,
- seznanjanje zainteresirane javnosti bo potekalo praviloma prek spletne strani oziroma po potrebi drugih sredstev javnega obveščanja.

Sklep št. 3:

Na spletni podstrani Sveta za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti se objavi povezava do poročila o posvetu *Razvoj Slovenije – priložnosti in ovire*, ki je bil na SAZU 13. decembra 2017.

Sklepi 2. seje SR SAZU v letu 2018:

Sklep št. 1:

Akad. Slavko Splichal bo povabil na sestanek na SAZU prof. dr. Antona Beblerja in prof. dr. Antona Grizolda. Sestanka se bo udeležil tudi akad. Igor Emri.

Sklep št. 2:

Pripravo posveta *Jezikovna samozavest – obstoj in razvoj materinščine je odvisen od nas samih* na SAZU bosta koordinirala prof. dr. Marko Snoj in izr. član. Milan Dekleva.

Sklep št. 3:

Izr. član Milan Dekleva bo prosil akad. Marka Mušiča za potrditev, ali je pripravljen koordinirati razpravo *Ogrožena dela sodobne slovenske arhitekture – izbris spomina*.

Sklep št. 4:

Akad. Igor Emri bo kontaktiral ostale predsednike Svetov pri ARRS, da se pridružijo pobudi za organizacijo posvetov *Reorganizacija raziskovalne dejavnosti v luči uresničevanja Strategije Slovenije 2050*.

Sklep št. 5:

Akad. Igor Emri bo govoril z dr. Francijem Demšarjem, da bi prevzel pripravo posveta *Od minimalnih standardov do odličnosti*.

Novembra in decembra so člani SR SAZU razpravljali po elektronski pošti in pripravili predlog tem za razprave v letu 2019. Prioritetna aktivnost sveta v letu 2019 bo izvedba načrtovanih javnih posvetov in priprava poročil o sklepih, ki jih bo Svet posredoval pristojnim državnim organom in z njimi seznanil javnost.

Igor Emri, Slavko Splichal

Pravopisna komisija

Člani ožjega sestava PK so se v letu 2018 sestali štirikrat, člani širšega sestava so prispevali pripombe k drugi redakciji poglavja o prevzetih besedah in besednih zvezah.

V letu 2018 je bilo pripravljeno in v širšem sestavu komisije usklajeno četrto samostojno poglavje novih pravopisnih pravil – *Prevzete besede in besedne zveze* (doslej že *Pisna znamenja, Krajšave, Raba velike in male začetnice*). Zaradi potreb medijev ob olimpijskih igrah v Južni Koreji je bila pripravljena preglednica z navodili za podomačevanje korejskih imen. V pripravi je preg-

lednica za podomačevanje kitajskih imen. Pripravljen in v ožjem sestavu usklajen je bil koncept slovničnega dodatka k ožjim pravopisnim poglavjem, in sicer poglavje o pregibanju in besedotvorju pri imenih, prevzetih iz drugih jezikov (o neobstoječem samoglasniku, imenih z neizgovorjenimi črkami, daljšanju osnove pri prevzetih imenih in preglasevanju samoglasnikov). Pripravljen je tudi prvi čistopis poglavja *Težji primeri pri pregibanju samostalnikov moškega spola*.

Ob pravopisnih pravilih nastaja tudi pravopisni slovar, od leta 2017 imenovan *ePravopis*, ki se s številom sestavkov zaradi kadrovske podhranjenosti slovaropisne skupine omejuje zgolj na gradivsko ponazarjanje pravopisnih pravil. Na portal Fran je bilo v letu 2018 dodanih več kot 1100 novih slovarskih sestavkov (skupaj do sedaj 4384 slovarskih sestavkov), ki so vsi opremljeni s pregibnostno-naglasnimi vzorci. Vsak na novo dodan problemski sklop je opisan (število in izvor gesel, morebitne spremembe glede na aktualni pravopis).

Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU pri prenovi pravopisnih pravil sodeluje s strokovnjaki Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, člani Lektorskega društva Slovenije, strokovnjaki za posamezna področja in jezike ter zainteresirano javnostjo. Člani sodelujejo tudi z Jezikovno svetovalnico Inštituta za slovenski jezik, zlasti pri vprašanjih, pri katerih raba kaže na odstopanja od obstoječih pravil.

Komisija svojo dejavnost predstavlja javnosti prek spletišča Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU <<http://pravopisna-komisija.sazu.si/Domov.aspx>>. Tu so bila objavljena tudi priporočila za ravnanje s korejskimi imeni pred OI pozimi 2018, rubrika Priporočila. Na spletišču so letno objavljena tudi poročila o delu za javnost. Na zaprtem delu spletišča, do katerega lahko dostopajo le člani obeh sestavov, je redno objavljeno delovno gradivo, zapisniki sej in nastali čistopisi poglavij.

Helena Dobrovoljc

Komisija za tisk in publikacije

Glavna naloga Komisije za tisk in publikacije SAZU je razdelitev namenskih sredstev v tekočem letu. O tem je Komisija na podlagi predhodnih prijav razpravljala in odločila na svoji seji, ki je bila 24. januarja. Osnovno vodilo pri razdelitvi sredstev je Poslovnik o izdajanju in razdeljevanju publikacij SAZU, ki v 2. členu določa, da Komisija za tisk in publikacije obravnava vloge po prednosti, in sicer najprej stalne publikacije v lasti SAZU, nato publikacije članov SAZU, nato publikacije znanstvenih sodelavcev, ki s SAZU izvajajo dolgoročni program. V letu 2018 je bilo po proračunu SAZU za publicistično in založniško dejavnost na voljo 95.000 evrov. Komisija jih je ob upoštevanju stalnih stroškov, kot so poštni stroški razpošiljanja in zamenjave akademskih publikacij ter ti-

skanje Letopisa SAZU, in ob upoštevanju posebnih stroškov, ki so povezani s tiskom publikacij ob 80-letnici SAZU, v celoti razdelila med prijavitelje iz vseh šestih razredov SAZU kot tudi zunanje sodelavce. Od tega so bili realizirani projekti v višini 75.812,49 evra. Razlika med odobrenimi in porabljenimi sredstvi gre v veliki meri na račun zaprtja proračuna, do katerega je prišlo v septembru in po katerem ni bilo mogoče več koristiti sredstev, razen v primerih, ko so že bile sklenjene ustrezne pogodbe s tiskarnami in drugimi izvajalci.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je tako založila, sozaložila in sofinancirala naslednje publikacije:

Izdane publikacije v letu 2018 (SAZU založnik)

1. *Letopis SAZU 2017 št. 68* (4.585 €)
2. *Biografski zbornik pokojnih članov – ob osemdesetletnici SAZU* (6.570 €)
3. *Bibliografija publikacij SAZU v letih 1991–2015* (2.602 €)
4. *Razprave I. r. SAZU št. 34; Časovnost razlage zakona* (4.070 €)
5. *Razprave I. r. SAZU št. 35; O mojstrih in muzi – Zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina* (4.054 €)
6. *Folia Biologica et Geologica*, letnik 59/2018 (3.084 €)
7. *Acta Carsologica*, letnik 47/2018 (4.000 €)

Izdane publikacije v letu 2018 (SAZU sozaložnik)

1. *Likovni umetniki SAZU; Ob 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti* (skupaj z Narodno galerijo – 8.362 €)
2. *Drzne ptice sanj; Poezija in grafike Prešernovih nagrajencev članov SAZU 1974–2018* (skupaj z Galerijo Prešernovih nagrajencev Kranj – 3.000 €)
3. *Razprave I. r. SAZU št. 36; Ženske in kriminaliteta – Značilnosti ženske kriminalitete in družbeno odzivanje nanjo* (skupaj z Inštitutom za kriminologijo pri PF UL – 724 €)
4. *Manuscripta et fragmenta 1 – Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti: Arhiv RS* (skupaj z Arhivom RS – 1.947 €)

V letu 2018 je izšla tudi knjiga *Podobe resničnosti, resnice in ljubezni v Svetem pismu in literaturi* (Irena Avsenik Nabergoj), ki jo je SAZU založila in sofinancirala v letu 2017.

Izdane publikacije v letu 2018 (SAZU sofinancer)

1. Marijan Pavčnik, *Zakonsko (ne)pravo* (zal. Lexpera – 1.500 €)
2. Marijan Pavčnik, *Dve razpravi o pravu in morali* (zal. Lexpera – 1.500 €)
3. Rajko Bratož, *Med Italijo in Ilirikom* (prevod – 2.500 €)
4. Valentin Hribar, *Nesmrtnost in neumrljivost III* (zal. Slovenska matica – 1.000 €)
5. *Pravni terminološki slovar* (zal. ZRC – 2.000 €)

6. Gerhard Giesemann, *Die theologie des slowenischen reformators Primož Trubar* (prevod – 4.000 €)
7. Tomaž Šalamun, *Jutro* (zal. Beletrina - 2.000 €)
8. *Alfabetarij tezavra slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*, 8. zvezek (financirano s sredstvi Fundacije Bruno Breschi – 1.265 €)
9. Marija Stanonik, *Čebela – žlahtna spremljevalka slovenske kulture* (zal. Slovenska matica – 2.000 €)
10. *Življenje je umetnost. Monografija ob 70-letnici M. Komelja* (zal. KD Severina Šalija – 1.500 €)
11. Lojze Lebič, *Božične zgodbe* (zal. Društvo slovenskih skladateljev – 1.000 €)
12. Janez Maticič, *Resonances za klavir op. 34 in Toccata-Fantasia op. 59* (zal. Društvo slovenskih skladateljev – 1.000 €)
13. Matjaž Zwitter, *Pogovori o zdravniški etiki* (zal. Cankarjeva založba – 1.000 €)

Iz sredstev za tisk se je (so)financiralo tudi:

- Razpošiljanje publikacij in knjig (6.850 €),
- Delo pravopisne komisije (2.500 €),
- Brošura za letno srečanje SAZU z mladimi – jezikoslovje (1.000 €).

Peter Štih

Komisija za statutarna vprašanja

V preteklem letu komisija ni imela posebne seje, člani komisije v ožji sestavi pa so večkrat pojasnjevali sprotna pravna vprašanja. Predsednik komisije se je v tekočih zadevah nekajkrat sestal z upravnim direktorjem Zoranom Mezgom in sekretarko predsedstva. – Predsedstvo SAZU je na seji dne 14. novembra 2017 ustanovilo Komisijo za statutarna vprašanja v isti sestavi kot v prejšnjem obdobju. Člani komisije so akad. Marijan Pavčnik, predsednik, akad. Alenka Šelih in akad. Jože Mencinger. Komisija deluje tudi v širši sestavi, če gre za bistvena pravna vprašanja. V razširjeni komisiji so še akad. Kajetan Gantar, akad. Branko Stanovnik, akad. Mitja Zupančič, akad. Andrej Jemec in akad. Janez Lamovec. Strokovna sodelavka komisije je Eva Polanc, sekretarka predsedstva SAZU.

Marijan Pavčnik

Komisija za človekove pravice

Komisija za človekove pravice (predsednica akad. Alenka Šelih in člani akademiki Jože Krašovec, Josip Globevnik, Tine Hribar in Blaž Rozman) – sklep o imenovanju je sprejelo predsedstvo SAZU na svoji 7. redni seji dne 23. febru-

arja 2016. Komisija je leta 2018 nadaljevala z obravnavanjem vprašanj v zvezi z varovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Odločitve je sprejela na korespondenčnih sejah.

1. Komisija je sodelovala pri aktivnostih mednarodne mreže »International Human Rights Network« (IHRN), ki je skupni organ velikega števila akademij in znanstvenih združenj. Ta mreža podpira znanstvenike, katerih temeljne pravice so bile kršene zaradi mirnega izražanja mnenja, s tem, da predstavnikom državne oblasti posamezne države pošilja vljudna pisma protesta.

SAZU je v letu 2018 na podlagi pozitivnega mnenja Komisije izrazila podporo kitajskemu znanstveniku Huang Qiju, ki je bil v novembru 2016 aretiran zaradi domnevne izdaje državnih tajnosti, slaba zdravstvena oskrba v zaporu pa je močno prizadela njegovo zdravstveno stanje; filipinski medicinski sestri in posebni poročevalki Organizacije združenih narodov Victorii Tauli-Corpuz, ki so jo pravosodni organi zaradi zavzemanja za človekove pravice obtožili terorističnega delovanja; (ponovno) znanstveniku Ahmedu Mansoorju, ki je zaradi zavzemanja za miroljubne politične reforme v Združenih arabskih emiratih zaprt na neznani lokaciji, brez možnosti dostopa do svoje družine in do pravnega zastopnika; (ponovno) iranski znanstvenici Narges Mohammadi, ki se zavzema predvsem za pravice ranljivih manjšin. Zaradi človekoljubnega delovanja je v zaporu Evin od leta 2015, kot zapornici pa so ji bile marsikdaj kratene temeljne pravice, predvsem pa onemogočeni stiki z njenima otrokoma; zaprtemu vietnamskemu znanstveniku Phamu Van Troiu, ki je obsojen na dolgotrajno zaporno kazen zaradi obtožb, povezanih z njegovimi miroljubnimi dejavnostmi na področju človekovih pravic; turški znanstvenici prof. Büşri Ersanlı, ki se zaradi zavzemanja za pravice manjšin sooča z obtožbami o terorističnem delovanju, in turškemu medicinskemu združenju, katerega člani so v kazenskih postopkih zaradi svojega človekoljubnega delovanja.

Komisija se je seznanila s pismi IHRN, da so bili etiopski znanstvenik in opozicijski vodja dr. Merera Gudina, iranski znanstvenik Vahid Tizfahm in azerbajdžanski znanstvenik Ilgar Mammadov – primere je podprla tudi SAZU – izpuščeni iz zaporov, kjer so prestajali dosojene kazni.

2. oktobra je v sodelovanju s predsednico Komisije akad. Alenko Šelih na SAZU o krimigraciji in kriminalizaciji prehodov meja predavala prof. dr. Katja Franko s Pravne fakultete Univerze v Oslu.

3. V uredništvu predsednice Komisije akad. Alenke Šelih je izšel zbornik konference *Ženske in kriminaliteta*, ki je v novembru 2017 potekala v sodelovanju SAZU z Inštitutom za kriminologijo in Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani. Avtorice in avtorji – pravni teoretiki in strokovnjaki praktiki, sociologi in psihiatri – so raziskovali žensko kriminaliteto, individualne in sistemske vzroke zanje, značilnosti ženske kriminalitete in storilk ter njihovo obravnavanje v sodobnih kazensko-pravnih sistemih.

4. Na pobudo predsednice akad. Alenke Šelih se je sodelavka Komisije Eva Polanc novembra v Cankarjevem domu udeležila okrogle mize z naslovom *Zgodbe beguncev – realnost in fikcija*. V pogovoru so sodelovali pisateljica Janja Vidmar ter Franci Jezbec in Sara Bevc Jonan iz društva *Odnos*.

Poročilo je pripravila: Eva Polanc

Komisija za slovenščino v javnosti

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je spomladi l. 2018 oživila Komisijo za slovenski jezik v javnosti. Na podlagi Pravilnika o delovnih telesih, ki ga je predsedstvo SAZU sprejelo na seji 17. decembra 2013, so bili predsednik in člani Komisije imenovani s Sklepom o ustanovitvi Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU, ki ga je sprejelo predsedstvo SAZU na 2. redni seji 13. februarja 2018:

»Predsedstvo Slovenske akademije znanosti in umetnosti je za člane Komisije za slovenski jezik v javnosti v triletnem mandatu potrdilo izr. člana prof. dr. Borisa A. Novaka kot predsednika in člane, akad. Ivana Bratka, akad. Matijo Gogalo, akad. Milčka Komelja, akad. Marjana Kordaša, akad. Jožeta Mencingerja, izr. člana prof. dr. Marka Jesenška, izr. člana prof. dr. Marka Snoja, doc. dr. Natašo Gliha Komac in prof. dr. Deana Komela. Vsi člani soglašajo z imenovanjem.«

Imenovanje velja od uveljavitve sklepa za mandatno obdobje treh let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Na ustanovitveni seji 28. marca je komisija za podpredsednika, ki bi predsednika nadomeščal v primeru zadržanosti, soglasno imenovala izr. člana prof. dr. Marka Snoja.

Predsedstvo Slovenske akademije znanosti in umetnosti je s Sklepom o spremembah in dopolnitvi sklepa o ustanovitvi Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU na 3. redni seji 5. junija na predlog Razreda za zgodovinske in družbene vede in v skladu s sklepom št. 10, sprejetim na svoji 2. redni seji 13. februarja 2018, za članico imenovalo še prof. dr. Moniko Kalin Golob, a je ta že na 2. redni seji komisije 27. junija izstopila zaradi nestrinjanja s prvima dvema javnima izjavama komisije. Ti dve izjavi je napisal Boris A. Novak in ju je komisija sprejela z večino glasov – izjavo *Javni denar javnemu jezikovnemu portalu Fran* na prvi redni seji 28. marca, izjavo *Moč jezika in jezik moči: o rabi ženskih jezikovnih oblik* pa na prvi dopisni seji, ki je potekala med 13. in 18. junijem. Obe izjavi sta tudi sicer povzročili precej polemik, tako znotraj kot zunaj Akademije, zato je predsednik komisije Boris A. Novak na drugi redni seji 27. junija ponudil svoj odstop, ki pa ga je večina članstva komisije zavrnila in predsedniku izglasovala zaupnico. Predsedovanje Borisa A. Novaka sta izrecno podprla tudi razred za filološke in literarne vede ter razred za umetnosti.

Vse te polemike so večinoma sprožili sklepi senatov Fakultete za socialno delo, Filozofske fakultete in Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, da naj po dolgi dominaciji moških jezikovnih oblik v pravilnikih teh fakultet v naslednjem obdobju ženske jezikovne oblike veljajo tudi za moške. Z namenom presejanja skrajno zaostrenih tonov, ki so se razvneli ob tem občutljivem vprašanju, je po sklepu 2. redne seje Boris A. Novak kot predsednik komisije predlagal prof. dr. Romanu Kuharju, dekanu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, da bi skupaj pripravili posvet o problematiki rabe ženskih jezikovnih oblik. Dekan Kuhar je pobudo sprejel, in tako sta Filozofska fakulteta in Komisija za slovenski jezik v javnosti pri SAZU 23. oktobra v prostorih FF skupaj organizirali dobro obiskano in v javnosti odmevno okroglo mizo *Jezik in spol*. V skladu z dogovorom sta tako FF kot Jezikovna komisija SAZU izbrali po tri referent-k-e; tako je nastal naslednji program:

prof. dr. Andreja Žele (redna profesorica na Oddelku za slovenistiko FF, raziskovalka na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša);

prof. dr. Monika Kalin Golob (redna profesorica za področje slovenskega jezika, dekanja Fakultete za družbene vede);

doc. dr. Saška Štumberger (Oddelek za slovenistiko FF);

dr. Mojca Šorli (jezikoslovka, leksikografinja in prevajalka);

prof. dr. Rastko Močnik (sociolog kulture, upokojeni profesor na Oddelku za sociologijo FF)

ter prof. dr. Vojko Gorjanc (Center za jezikovne vire in tehnologije Univerze v Ljubljani, redni profesor na Oddelku za prevajalstvo FF).

Razpravo je moderirala novinarka RTV Slovenija Ksenija Horvat. Razvila se je zelo živahna diskusija. Po splošnem prepričanju je šlo za dragocen dogodek tako v strokovnem smislu kot v smislu pomirjanja pretirano razgretih in izključujočih stališč.

Na 3. redni seji 29. novembra je komisija sprejela tri nove izjave: *Izjavo zoper razvrednotenje slovenskega znanstvenega jezika* (avtor Boris A. Novak) z večino glasov, izjavi *Računalniški operacijski sistemi in slovenščina* ter *Jezikovna krajina v Republiki Sloveniji* (avtor Marko Snój) pa soglasno. Na izjavo o razvrednotenju slovenskega znanstvenega jezika sta družno odgovorili Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS (podpisan je minister, dr. Jernej Pikalo) ter Ministrstvo za kulturo (podpisan je minister Dejan Prešiček). Na izjavi o žalostni jezikovni krajini in o protiustavnem dejstvu, da na Slovenskem delujoči Applovi računalniški operacijski sistemi ne podpirajo slovenščine, je odgovorilo Ministrstvo za kulturo (podpisana sta minister Dejan Prešiček in sekretar Marko Jensterle).

Vse izjave in odgovori ministrstev so objavljeni na spletni strani SAZU pod rubriko *Komisija za slovenski jezik v javnosti*, kjer se je mogoče podučiti tudi o tem, kdo je kdaj kako glasoval in zakaj.

K pravno neoporečnemu in strokovnemu delu komisije je požrtvovalno in nepogrešljivo prispevala Eva Polanc, ki se ji v imenu celotne komisije pristrčno zahvaljujem.

Boris A. Novak

Fundacija dr. Bruno Breschi

Upravo Fundacije dr. Bruno Breschi so sestavljali podpisani predsednik, akad. Primož Simoniti kot podpredsednik in profesor Jože Faganel kot tajnik. Ker pa je 17. julija akad. dr. Primož Simoniti umrl, je SAZU kot soustanoviteljica Fundacije na njegovo mesto predlagala dr. Marka Jesenška, izrednega člana SAZU in rednega profesorja Filozofske fakultete v Mariboru.

Uprava Fundacije je že na seji 7. novembra 2017 sprejela sklep, ki ga je na seji 22. januarja 2018 obnovila, da bo s skromnimi sredstvi, s katerimi še razpolaga, skušala vsaj začasno omogočiti nadaljevanje dela na projektu *Tezaver slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*, ki ga je pred štirimi desetletji zasnoval dr. Stanislav Hafner, koroški Slovenec, profesor slavistike na graški univerzi, redni član Avstrijske akademije znanosti in dopisni član SAZU. Po njegovi smrti (decembra 2006) sta to delo prevzela in nadaljevala prav tako dva koroška Slovenca, zdaj tudi že pokojni akad. profesor dr. Erik Prunč in akad. Ludvik Karničar, profesor slavistike na graški univerzi (od leta 2014 v pokoju), oba v sodelovanju z dr. Andrejko Žejn, ki je delno zaposlena na Inštitutu za literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Delo na projektu je potekalo pod okriljem Avstrijske akademije znanosti in z njenim financiranjem. Kot plod tega dela je v založbi Avstrijske akademije znanosti in z njeno denarno pomočjo v letih 1992–2012 izšlo sedem knjig z naslovom *Thesaurus der slowenischen Volkssprache in Kärnten*. Ker pa Avstrijska akademija znanosti zaradi pomanjkanja denarnih sredstev kot glavna podpornica ni mogla zagotoviti končanja projekta, je objavljanje Tezavra zastalo. Dragoceno narečjeslovno gradivo s približno 600 ur digitaliziranih tonskih posnetkov in omaro s 180.000 ekscerpiranimi listki je bilo z darilno pogodbo med graško univerzo in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti leta 2017 zaupano v hrambo Biblioteki SAZU.

V smislu uvodoma omenjenega sklepa Fundacije je dr. Andrejka Žejn v letu 2018 pod mentorstvom akademika Ludvika Karničarja pripravila posebno publikacijo Tezavra, ki vsebuje, kot je bilo že prej načrtovano, alfabetaj vseh doslej objavljenih iztočnic (od *a* do *mižnjak*, ki jih je okoli 7000) in seznam vseh še neobjavljenih (od *mlačce* do *žvižge*), ki pa jih je bistveno več (približno 10.000).

Ker dosedanji postopek lematizacije s sprotnim preverjanjem vseh podatkov na terenu zaradi čedalje manjšega števila zanesljivih informantov v praksi ni več izvedljiv, naj bi ob nadaljevanju dela za Tezaver zadoščala enostavnejša

transkripcija lingvistično relevantnih fonetičnih primerov, pri čemer pa bo težišče ostalo na leksiki.

Naj opozorimo, da ima Tezaver v mednarodni slavistiki že zaslužen ime, saj se je izkazal kot nepogrešljiv pripomoček v primerjalni dialektologiji, etimologiji in onomastiki. O tem priča vrsta recenzij, objavljenih ne le v slovenskih, ampak tudi v tujih (avstrijskih, italijanskih, francoskih hrvaških, poljskih in slovaških) lingvističnih glasilih. To pa govori v prid načrtu, da se široko in temeljito zasnovani projekt vendar dokonča, čeprav morda po nekoliko bolj poenostavljenem konceptu.

Kar zadeva možnosti nadaljnjega financiranja projekta s strani Fundacije dr. Bruno Breschi, naj omenimo, da je Fundacija v začetku leta razpolagala z vsoto 12.196,51 evra. Od tega je šlo 487,35 evra za računovodske storitve in za storitve plačilnega prometa, medtem ko je bilo 3.550,00 evrov v dveh zneskih nakazanih na račun ZRC SAZU za mesečna doplačila k plači Andrejke Žejn, ki je delno zaposlena na Inštitutu za literaturo in literarne vede ZRC SAZU, za njeno delo pri obdelavi gradiva za omenjeno posebno publikacijo Tezavra. To je regulirano z določili *Pogodbe za pripravo Indeksa slovarskega gradiva za Tezaver slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*, ki sta jo 18. januarja 2018 sklenila direktor ZRC SAZU dr. Oto Luthar in predsednik Fundacije akad. Kajetan Gantar.

Prej omenjena posebna publikacija Tezavra (z alfabetarijem) je v tisku in bo predvidoma izšla februarja 2019; vse tiskarske stroške pa je v celoti pokrila komisija SAZU za tisk in publikacije.

Ker v letu 2018 ni bilo nobenega priliva na račun Fundacije, je sedanje stanje na njenem računu 8159,16 evra.

Predvidevamo, da bo Fundacija – ob enakem ritmu odtegljajev in seveda tudi ob enaki pozornosti SAZU oziroma njene komisije za tisk in publikacije – lahko s tem zneskom še dve leti omogočala nadaljevanje obdelave in objave gradiva za *Tezaver slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*, nato ji bodo sredstva, če ne bo nobenega priliva, nepreklicno usahnila.

Še pred tem pa bo Fundacija skušala apelirati na slovensko javnost in narediti, kar je v njeni moči, da bi našla podpornike ali sponzorje, da to dragoceno gradivo, ki je bilo v desetletjih z velikim trudom zbrano po zaslugi entuziastov in domoljubnih informantov, ne bi neobdelano in neobjavljeno kot torzo obležalo v omarah. Bila bi nepopravljiva škoda in za nas, ki živimo v samostojni slovenski državi, neodpustljiva sramota, če bi skrb za jezik naših koroških rojakov, ki so v najtežjih pogojih branili slovenstvo in gojili slovensko besedo, tako kot jo gojijo in ohranjajo še danes, ostala samo pri lepih in praznih besedah.

Kajetan Gantar

Fundacija akademika Ivana Vidava

Pri SAZU deluje Fundacija akademika Ivana Vidava, ki je bila ustanovljena predvsem za delovanje na področjih znanosti in izobraževanja. Njen namen je štipendirati nadarjene študente matematike in naravoslovnih ved doktorskega študijskega programa.

Fundacija je pri SAZU sprva delovala kot Sklad donatorjev za podiplomski študij matematike in naravoslovnih ved, šele po smrti akademika Ivana Vidava pa se je s privolitvijo njegovih dedičev poimenovala po svojem dobrotniku in mecenu znanosti. Štipendije, ki jih fundacija podeljuje, so tako del njegove zapuščine, namenjen nadarjenim mladim doktorandom.

Fundacija izvaja dejavnosti pod vodstvom akademika prof. dr. Branka Stanovnika, člani uprave, ki skrbi za izvajanje namena ustanove, pa so še akademik prof. dr. Josip Globevnik, akademik prof. dr. Boštjan Žekš, izr. član prof. dr. Matej Brešar in upravni direktor SAZU g. Zoran Mezeg, univ. dipl. ekon.

Po pregledu vlog v skladu z razpisnim postopkom je uprava Fundacije 26. novembra 2018 sprejela odločitev, da štipendijo za študijsko leto 2018/2019 dodeli štipendistu za doktorski študij programa geometrijska topologija.

Branko Stanovnik

Kabinet akademika Franceta Bernika

Vodil ga je akad. France Bernik, častni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Sodelavka je bila Ana Marija Batič.

Bernik se je selektivno, čeprav večinsko pozitivno odzival na pobude in vabila k sodelovanju s prispevki v javnosti. Njegovi javni nastopi, govorniški in publicistični, se navezujejo na lani začete dejavnosti (glej Letopis SAZU 2017, str. 61–71), povezane s Cankarjevim letom in ob 80-letnici SAZU.

Udeležil se je 25. Tradicionalnega srečanja v Cankarjevem lazcu nad Vrhniko (21. junija) in navzoče pozdravil s kratkim nagovorom.

Nastopil je v filmu o Ivanu Cankarju (scenarist Matjaž Pikalo in režiser Dušan Moravec, *Tisoč ur bridkosti za eno uro veselja*, ki je bil predvajan 12. septembra v Cankarjevem domu, na 21. Festivalu slovenskega filma (Portorož, 10.–15. septembra) in 26. decembra po televiziji na programu SLO 1.

Udeležil se je simpozija *Akademijski pogledi na Cankarja* z referatom *Cankarjeva pripoved o kurentu (med starodavno pripovedko in pisateljevo interpretacijo)* 15. novembra v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Odzval se je tudi vabilu Toneta Gorjupa z Radia Ognjišče – njen pogovor o Cankarjevih *Podobah iz sanj* so po Radiu Ognjišče predvajali 30. decembra.

Objave v zvezi s tem so na ustreznem mestu vključene tudi v bibliografijo.

France Bernik

Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo SAZU / Department of International Relations and Scientific Coordination

Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo SAZU (v nadaljevanju oddelek) je nadaljeval svojo dejavnost v zvezi z izmenjavo znanstvenikov v okviru večine dvostranskih pogodb, ki jih je Slovenska akademija znanosti in umetnosti sklenila s 45 tujimi akademijami:

Albanska akademija znanosti, Tirana,
Armenska nacionalna akademija znanosti, Erevan,
Avstrijska akademija znanosti, Dunaj,
Kraljeva flamska akademija znanosti in umetnosti Belgije, Bruselj,
Akademija znanosti Belorusije, Minsk,
Bolgarska akademija znanosti, Sofija,
Akademija znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine, Sarajevo,
Akademija znanosti Turkmenistana, Ašhabad,
Akademija Sinica, Tajpej,
Češka akademija znanosti, Praga,
Črnogorska akademija znanosti in umetnosti, Podgorica,
Estonska akademija znanosti, Talin,
Evropska akademija znanosti in umetnosti, Salzburg,
Finska akademija znanosti in književnosti, Helsinki,
Francoska akademija znanosti, Pariz,
Hrvaška akademija znanosti in umetnosti, Zagreb,
Indijska nacionalna akademija znanosti, New Delhi,
Kraljeva irska akademija, Dublin,
Izraelska akademija naravoslovnih in humanističnih ved, Jeruzalem,
Kitajska akademija znanosti, Peking,
Kitajska akademija družbenih ved, Peking,
Korejska akademija znanosti in tehnologije, Seul,
Kraljeva nizozemska akademija umetnosti in znanosti, Amsterdam,
Akademija znanosti in umetnosti Kosova, Priština,
Latvijska akademija znanosti, Riga,
Litovska akademija znanosti, Vilna,
Madžarska akademija umetnosti, Budimpešta,
Madžarska akademija znanosti, Budimpešta,
Makedonska akademija znanosti in umetnosti, Skopje,
Moldavska akademija znanosti, Kišinjev
Norveška akademija znanosti in književnosti, Oslo
Berlinsko-brandenburška akademija znanosti in humanistike, Berlin,
Poljska akademija znanosti, Varšava,

Poljska akademija umetnosti in znanosti, Krakov,
Mednarodna akademija tehniških ved, Moskva,
Romunska akademija, Bukarešta,
Ruska akademija znanosti, Moskva,
Slovaška akademija znanosti, Bratislava,
Srbska akademija znanosti in umetnosti, Beograd,
Kraljeva akademija književnosti, zgodovine in starinoslovja, Stockholm,
Švicarska akademija naravoslovnih ved, Bern,
Turška akademija znanosti, Ankara,
Britanska akademija (humanistika in družboslovje), London,
Kraljevo društvo v Edinburgu, Edinburg,
Kraljevo društvo v Londonu, London.

V letu 2018 je slovenske znanstvene ustanove obiskalo 20 tujih znanstvenikov v skupnem obsegu 30 tednov in štiri dni, devet slovenskih znanstvenikov pa je obiskalo tuje znanstvene ustanove v skupnem obsegu 13 tednov. Večina gostujočih znanstvenikov je bivala v akademijem apartmaju. (Izmenjave so podrobno predstavljene v posebnem poglavju Letopisa.)

Akademija je v letu 2018 sklenila tri nove bilateralne sporazume: v začetku leta je sklenila bilateralni sporazum o sodelovanju z Akademijo Sinico iz Tajvana, julija je bil z izmenjavo alternatov po pošti podpisan sporazum o medakademijem sodelovanju s Kitajsko akademijo znanosti. Sporazum o medakademijem sodelovanju z Armensko nacionalno akademijo znanosti je bil podpisan v okviru slovesnosti ob 75-letnici ustanovitve Armenske akademije v Erevanu. Slovesnosti se je od 17. do 18. oktobra udeležil predsednik akad. Tadej Bajd. Akademija je poleg podpisanih sporazumov potrdila nov program sodelovanja s Češko in Madžarsko akademijo znanosti v obdobju 2019–2021 v okviru skupnih projektov.

Potekalo je tudi sodelovanje s številnimi drugimi akademijami, ki so nas obveščale o svojih dejavnostih, vabile na srečanja, sporočale kadrovske spremembe ali pa prosile za podatke.

Akademik Branko Stanovnik in akademik Peter Štih sta se udeležila slavnostnega zasedanja Senata Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu. Akademik Branko Stanovnik se je zasedanja udeležil kot *legatus* Slovenije, akad. Peter Štih je bil izvoljen za novega člana (2.–3. marca). Predsednik akad. Tadej Bajd, podpredsednik akad. Peter Štih in predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo akad. Branko Stanovnik so se 25. septembra 2018 v Benetkah udeležili predstavitve manifesta o prihodnosti Evrope (*Next Europe*) v organizaciji Evropske akademije znanosti in umetnosti.

Dne 28. februarja je predsednik SAZU prof. Tadej Bajd sprejel na vljudnostni obisk prof. Ruto Dubakiene, ki je v okviru medakademijemke izmenjave med

SAZU in Litovsko akademijo znanosti obiskala Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani v zvezi z Erasmus programom za študente medicine. Poleg predsednika Bajda in prof. Rute Dubakiene so bili pri pogovoru navzoči tudi tajnik razreda za medicinske vede, prof. Gregor Serša, tajnica razreda za naravoslovne vede, prof. Tatjana Avšič - Županc, prof. Franc Strle in predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo prof. Branko Stanovnik. Razgovor je potekal o zgodovinskem razvoju obeh akademij in možnostih sodelovanja med obema akademijama, predvsem o možnosti izmenjave mlajših sodelavcev.

Dne 28. februarja je predsednik SAZU prof. Tadej Bajd sprejel na pogovor podpredsednika Ruske kozmonavtske akademije Dmitryja Draguna in Igorja Belova. Na obisku so bili prisotni tudi slovenski gledališki režiser Dragan Živadinov, prevajalec, novinar, akademik Igor Emri in predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo prof. Branko Stanovnik. V pogovoru so si najprej izmenjali informacije o akademijah, nato je Dragan Živadinov podrobneje razložil svoj umetniški vesoljski program.

9. Konference podonavskih akademij, ki je potekala 11. in 12. oktobra v Stuttgartu, se je udeležil podpredsednik akad. Robert Zorec.

Predsednik akad. Tadej Bajd se je udeležil sestanka akademij Višegrajske skupine, ki je potekal med 11. in 13. septembrom v češkem gradu Liblice. Sestanek se je udeležil na povabilo predsednice Češke akademije znanosti prof. Eve Zažimalove. Sestanek je obravnaval več tematik: uspešnost višegrajskih akademij pri pridobivanju evropskih projektov, transformacijo Slovaške akademije znanosti, ženske v znanosti. SAZU je pristopila k izjavi akademij Višegrajske skupine v podporo ohranitvi inštitutov v sestavi Slovaške akademije znanosti.

Akademik Slavko Splichal se je 6. decembra na Dunaju udeležil konference *International Conference on Quality Criteria in the Humanities and Social Sciences*. Avstrijska akademija znanosti je konferenco organizirala na pobudo in s podporo zveznega ministrstva za izobraževanje. Namen je bil po besedah akademika Splichala ohlapno opredeljen kot »spodbuda iniciativam, ki prispevajo k trajnemu razvoju kriterijev kakovosti v humanistiki in družbenih vedah«.

V letu 2018 sta potekala tudi slavnostna dogodka akademij v tujini. Podpredsednik akademik Peter Štih se je udeležil slavnostne letne skupščine Bavarške akademije znanosti v Münchnu od 7. do 8. decembra. Predsednik akademik Tadej Bajd se je udeležil slovesnosti, ki jo škotska akademija organizira vsaka tri leta ob zamenjavi predsednikov (23.–26. januarja).

Predsednik akad. Tadej Bajd in predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo akad. Branko Stanovnik sta 12. junija ob 10.30 na vljudnostni pogovor sprejela Viero Mockerová, ki je na veleposlaništvu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Bratislavi odgovorna za področje znanosti in inovacij, in Nicole Stewart z veleposlaništva Združe-

nega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Ljubljani. Obisk britanskih predstavnic je bil predvsem v zvezi z možnostmi o nadaljnjem raziskovalnem in inovacijskem sodelovanju po izstopu Velike Britanije iz Evropske unije. V okviru tega se je SAZU pridružila izjavi *Future Partnership Project*. Akademik Branko Stanovnik in podpredsednik akademik Robert Zorec sta se udeležila dogodka *UK-Slovenia Roundtable on Science and Innovation*, ki je potekal 6. decembra v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Z možnostjo ustanovitve skupnega slovensko-britanskega centra na znanstvenem področju bi bila pospešena medsebojna izmenjava na področjih, ki imajo jedra odličnosti v Sloveniji.

Predsednik akad. Tadej Bajd se je udeležil 4. skupne konference Zahodne balkanske medvladne pobude, ki je bila med 30. majem in 1. junijem v Rimu. Konferenca se je začela z razpravo o ustanavljanju Fundacije Western Balkans Research Foundation. Na konferenci so potekala predavanja (na temo pametne rasti, kohezije in sprave).

Podpredsednik akad. Robert Zorec se je na povabilo Kitajske akademije znanosti med 3. in 5. novembrom v Pekingu udeležil ustanovitvenega sestanka Alliance of International Science Organisations (ANSO).

Kandidatka dr. Martina Gobec s Fakultete za farmacijo Univerze v Ljubljani je bila na predlog SAZU izbrana za udeležbo na 68. srečanju Nobelovih nagrajencev z mladimi v nemškem mestu Lindau.

Oddelek je sodeloval z medakademijskimi združenji, v katera je včlanjena tudi naša Akademija. Članstvo SAZU je aktivno v Združenju evropskih akademij (ALLEA, All European Academies) in Svetovalnem odboru za znanost evropskih akademij (EASAC, European Academies Science Advisory Council). Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo je Združenju vseh evropskih akademij (ALLEA) 12. aprila poslal nominacijo akad. Ivana Bratka za člana ekspertne skupine za umetno inteligenco. Akademik Branko Stanovnik se je udeležil zasedanja Generalne skupščine ALLEA v Sofiji (16.–19. maja). Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo je Svetovalnemu odboru za znanost evropskih akademij EASAC poslal nominacijo svetovalca SAZU za varstvo okolja prof. dr. Franca Lobnika, kot eksperta za recenzijo poročila *Challenges and Opportunities for Soil Sustainability in Europe - Implications of Recent Science for Policy*. Akademik Andrej Kranjc se je udeležil sestanka Odbora za okolje EASAC (*Environment Steering Panel*) v Budimpešti, 22.–24. aprila, in sestankov Sveta (Council) EASAC. Prvi sestanek je potekal na Avstrijski akademiji znanosti Dunaju (30. maja–1. junija), kjer je akad. Kranjc poročal o dejavnosti SAZU v zvezi s »science-for-policy«, o okrogli mizi v zvezi s poročilom EASAC o varni prehrani in o predstavitvi poročila o gozdovih EU na posvetu *Gozd in les*. Drugi letni sestanek Sveta je bil v Bukarešti od 22. do 23. 11. v prostorih Romunske akademije. EASAC-u je bila podeljena »Think Tank of

the Year Award«. Akad. Andrej Kranjc se je med 10. in 12. septembrom v Haljeju udeležil delavnice združenja (EASAC) in Medakademijskega partnerstva (IAP) o ciljnih trajnostnega razvoja, 19. in 20. septembra pa sestanka okoljskega panela združenja EASAC, ki je bil v Dublinu. Za lokacijo naslednjega sestanka v letu 2019 je bila predlagana Slovenija.

SAZU je aktivna članica v Mednarodni mreži za človekove pravice (IHRN, International Human Rights Network). Mednarodno mrežo za človekove pravice je leta 1993 ustanovila skupina raziskovalcev, ki so se čutili dolžne zavzeti za svoje kolege po svetu, ki so v kazenskem postopku zaradi svojega znanstvenega in raziskovalnega dela. Predstavnica SAZU v IHRN je akademikinja Alenka Šelih. Akademija je v letu 2018 na podlagi pozitivnega mnenja Komisije za človekove pravice na SAZU pripravila pismo podpore kitajskemu znanstveniku Huang Qiju (24. januarja), izrazila skrb za Victorio Tauli-Corpus, filipinsko medicinsko sestro in mednarodno spoštovano človekoljubno aktivistko, ki je bila aprila obtožena terorističnega delovanja, na prošnjo Mednarodne mreže za človekove pravice je Akademija ponovno podprla tudi primer znanstvenika Ahmeda Mansoorja, ki je zaradi zavzemanja za miroljubne politične reforme v Združenih arabskih emiratih zaprt na neznani lokaciji, brez možnosti stika s svojo družino in do pravnega zastopnika. Akademija je s soglasjem Komisije za človekove pravice pripravila pisma podpore iranski znanstvenici Narges Mohammadi, ki se zavzema predvsem za pravice ranljivih manjšin in je zaradi človekoljubnega delovanja zaprta v zaporu Evin od leta 2015, ter zaprtima znanstvenikoma in človekoljubnima aktivistoma, turškemu profesorju Büşri Ersanlıju in vietnamskemu profesorju Phamu Van Troiu. Akademija je tudi pripravila pisma podpore Turškemu medicinskemu združenju, katerega vodje so v kazenskem postopku zaradi izraženih kritik zoper sistem javnega zdravstva.

S sodelovanjem pa se Akademija udejanja tudi v naslednjih medakademijskih združenjih: Medakademijsko partnerstvo (IAP, InterAcademy Partnership), Mednarodno združenje akademij (UAI, Union Académique Internationale), Mednarodna mreža mediteranskih akademij (Network of Mediterranean Academies), Znanstveni komite alpskega foruma (Internationales Wissenschaftliches Komitee Alpenforschung), Švicarski medakademijski odbor za preučevanje Alp (ICAS, Swiss Interacademic Commission for Alpine Studies), Mednarodni znanstveni komite za raziskovanje Alp (ISCAR, International Scientific Committee on Research in the Alps), Zveza Podonavskih akademij (DAC – Danube Academies Conference) ter drugimi.

Oddelek je sodeloval s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani pri pripravi konference z naslovom *Pogled na grško jezikoslovje: preteklost, sedanost in prihodnost grškega jezika (A glimpse into Greek linguistics: investigating the past, the present and the future of Greek language)*, ki je potekala 18. maja v dvorani SAZU. ASEF – American Slovenian Education Foundation (Ameriško-sloven-

ska izobraževalna fundacija) je v sodelovanju s SAZU začela s sklopom predavanj alumnov ASEF. Celoten sklop devetih predavanj se bo odvijal v Prešernovi dvorani Akademije.

Doma je oddelek sodeloval s slovenskimi univerzami, Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU, Slovensko znanstveno fundacijo, Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, številnimi fakultetami, inštituti, umetniškimi ustanovami, zavodi ter številnimi drugimi ustanovami in posamezniki. Še posebej je sodeloval v Akademiji sami s pripravo različnih gradiv za kabinet predsednika, izvršilni odbor, predsedstvo, skupščino in druge enote.

Tudi v letu 2018 je akademik Branko Stanovnik sodeloval kot predsednik uprave v Fundaciji akademika Ivana Vidava, ustanovi za štipendiranje študentov matematike in naravoslovnih ved doktorskega študijskega programa.

PRIHODI TUJIH ZNANSTVENIKOV V SLOVENIJO

Akademija znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine

Akademikinja prof. Senka Mesihović - Dinarević z Oddelka za medicino ANU-BiH je obiskala SAZU in Klinični center v Ljubljani (3.–5. 10.).

Bolgarska akademija znanosti

Prof. Anissava Miltenova z Inštituta za literaturo Bolgarske akademije znanosti je obiskala Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU v okviru skupnega projekta (19.–26. 9.).

Češka akademija znanosti

Prof. Pavel Bosák (17.–22. 6.) in g. Šimon Kdýr (17.–23. 6.) z Inštituta za geologijo Češke akademije znanosti sta obiskala Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU v okviru sodelovanja v skupnem projektu.

Prof. Pavel Bosák z Inštituta za geologijo Češke akademije znanosti je obiskal Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU in opravljal terensko delo v okviru sodelovanja v skupnem projektu (11.–18. 9.).

Prof. Peter Maly z Inštituta za biotehnologijo Češke akademije znanosti je obiskal Institut »Jožef Stefan« v okviru sodelovanja v skupnem medakademijem projektu (13.–18. 9.).

Estonska akademija znanosti

Dr. Piret Voolaid iz Estonskega literarnega muzeja je opravljala raziskovalno delo na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU (6.–13. 5.).

Prof. Airi Alina Allaste z Univerze v Talinu je opravljala raziskovalno delo na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani (1.–14. 6.).

Indijska nacionalna akademija znanosti

Prof. Satjananda Panda iz Nacionalnega inštituta za tehnologijo Calicut je opravljal raziskovalno delo na Fakulteti za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani (15.–30. 5.).

Dr. Shambu N. Sharma iz Nacionalnega inštituta za tehnologijo v Indiji je opravljal raziskovalno delo na Institutu »Jožef Stefan« (20. 5.–20. 6.).

Dr. Sadhna Tripathi (*Forest Research Institute*, Indija) je opravljala raziskovalno delo na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani (21. 5.–9. 6.).

Litovska akademija znanosti

Prof. Ruta Dubakiene, članica Litovske akademije znanosti in profesorica na

Medicinski fakulteti Univerze v Vilni je obiskala Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani (25. 2.–3. 3.).

Madžarska akademija znanosti

Dr. Peter Salamon z Inštituta za fiziko trdne snovi in optiko Madžarske akademije znanosti je obiskal Institut »Jožef Stefan« v okviru skupnega projekta (25.–29. 6., 1.–5. 10., 19.–23. 11.).

Ddr. Imre Fertő, dr. Lajos Barath in dr. Zoltan L. Bakucs z Ekonomskega inštituta Madžarske akademije znanosti so v okviru sodelovanja v skupnem medakademijskem projektu obiskali Univerzo na Primorskem (23.–28. 9.).

Poljska akademija umetnosti in znanosti

Prof. Antoni Cetnarowicz z Inštituta za zgodovino Jagelonske univerze v Krakovu je v okviru sodelovanja v skupnem medakademijskem projektu obiskal Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU (3.–13. 9.).

Poljska akademija znanosti

Mag. Andrzej Moszczyński z Inštituta za arheologijo in etnologijo Poljske akademije znanosti je obiskal Inštitut za arheologijo ZRC SAZU (1.–7. 7.).

Dr. Magdalena Wencka z Inštituta za molekularno fiziko Poljske akademije znanosti je opravljala raziskovalno delo na Institutu »Jožef Stefan« v okviru skupnega projekta (19.–31. 8.).

Slovaška akademija znanosti

Dr. Matej Balaž z Inštituta za geotehniko Slovaške akademije znanosti je opravljal znanstveno raziskovalno delo na Inštitutu »Jožef Stefan« (2.–10. 5.).

Mag. Martina Kopecká z Inštituta za lingvistiko L. Štúra Slovaške akademije znanosti je obiskala Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (30. 9.–6. 10.).

ODHODI SLOVENSКИH ZNANSTVENIKOV V TUJINO

Bolgarska akademija znanosti

Dr. Jurij Fikfak z Inštituta za slovensko narodopisje je v okviru sodelovanja pri skupnem projektu obiskal Inštitut za etnologijo in folkloristiko Bolgarske akademije znanosti (23.–30. 4.).

Akademik Matija Gogala in dr. Tomi Trilar iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije sta v Bolgariji opravljala raziskovalno terensko delo (28. 6.–12. 7.).

Dr. Alenka Koron z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede je obiskala Inštitut za literaturo Bolgarske akademije znanosti v okviru skupnega projekta (6.–13. 12.).

Češka akademija znanosti

Dr. Aleš Berlec z Inštituta »Jožef Stefan« je v okviru medakademijskega projekta obiskal Inštitut za biotehnologijo Češke akademije znanosti (6.–15. 7.).

Hrvaška akademija znanosti in umetnosti

Dr. Franc Križnar, upokojeni predstojnik Inštituta glasbeno-informacijskih znanosti Univerze v Mariboru je obiskal knjižnico in Oddelek za etnologijo HAZU (4.–10. 2.).

Poljska akademija umetnosti in znanosti

Dr. Marija Klobčar z Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU se je udeležila konference *Slavs in the Habsburg Monarchy. Literature, Language, and Culture* v Novem Saczu (24.–28. 6.).

Prof. Peter Vodopivec z inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani je obiskal Poljsko akademijo umetnosti in znanosti (9.–17. 10.).

Poljska akademija znanosti

Mag. Uroš Prah z Inštituta »Jožef Stefan« je v okviru bilateralnega projekta obiskal Inštitut za molekularno fiziko Poljske akademije znanosti (4.–17. 11.).

2018 – Znanstvene izmenjave SAZU

Država	Prihod		Odhod	
	Št. znan.	tednov/dni	Št. znan.	tednov/dni
Bolgarija	1	8	4	46
BiH	1	3		
Češka	3	27	1	10
Estonija	2	22		
Hrvaška			1	7
Indija	3	68		
Litva	1	6		
Madžarska	4	33		
Poljska	2	20	1	14
Poljska (PAU Krakov)	1	11	2	14
Slovaška	2	16		
SKUPAJ	20 znan.	30 tednov 4 dni	9 znan.	13 tednov

Pripravil: Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo SAZU, zanj akad. Branko Stanovnik

Pogodba št. 1/2018 z dne 20. 2. 2018

1. Likovna umetnost med cenzuro in propagando od srednjega veka do konca prve svetovne vojne

Vrsta: aplikativni raziskovalni projekt

Oznaka: L7-8282

Čas trajanja: 1. 6. 2017–31. 5. 2020

Financerki: ARRS in SAZU

Vodja: dr. Franci Lazarini

Vsebina raziskovalnega dela:

Projektna skupina je v letu 2018 nadaljevala leto poprej začete raziskave reprezentativnih primerov cenzure in propagande v likovni umetnosti na Slovenskem v času od srednjega veka do konca prve svetovne vojne (v kontekstu sočasnega dogajanja v habsburški monarhiji). Člani projektne skupine so opravili raziskovalno delo v različnih slovenskih in tujih (zlasti avstrijskih) arhivih ter knjižnicah, potekalo je tudi terensko delo in dokumentiranje relevantnih umetnostnih spomenikov. Skladno z načrtom uresničevanja projekta je bila organizirana interna delavnica projektne skupine s predstavitvijo delnih rezultatov projekta, spoznanja posameznih raziskav pa so bila širši javnosti predstavljena tudi v obliki treh javnih predavanj.

2. Mapiranje urbanih prostorov slovenskih mest v zgodovinskem okviru: modernistična Nova Gorica in njeni konteksti

Vrsta: aplikativni raziskovalni projekt

Oznaka: L6-8262

Čas trajanja: 1. 5. 2017–30. 4. 2020

Financerke: ARRS in SAZU ter Mestna občina Nova Gorica

Vodja: dr. Helena Seražin

Vsebina raziskovalnega dela:

Umetnostnozgodovinski projekt obravnava nastanek povojnega modernističnega mesta Nova Gorica, njegovo urbanistično zasnovu, vlogo in pomen njegovih javnih in arhitekturnih spomenikov ter razvoj mesta od nastanka do danes. Nadaljevalo se je raziskovalno delo v arhivih, knjižnicah in na terenu ter zbiranje fotografskega gradiva, namenjenega pripravi dveh strokovnih monografij, prve o umetnostnih spomenikih Nove Gorice in druge o novogoriški občinski stavbi (izid obeh je predviden za pomlad 2019). Delo je potekalo tudi na umetnostni topografiji UE Nova Gorica in vsebinah za že vzpostavljeno spletno stran <http://www.novagoricaart.si> (podatkovne zbirke o osebah in spomenikih, poti po spomenikih in virtualne razstave). Organizirana je bila interna delavnica projektne skupine, na kateri so raziskovalci predstavili stanje svojih raziskav,

vezanih na arhitekturno in likovno dediščino Nove Gorice. Pripravljena je bila tudi mednarodna interdisciplinarna konferenca (*Pretekle*) vizije prihodnosti in materializacija spomina v javnem prostoru: Nova Gorica – po drugi svetovni vojni zgrajeno mesto na meji v primerjalnem kontekstu, namen katere je bil mdr. na evropskem nivoju povezati raziskave o javnih spomenikih in mestnem urbanizmu s preučevanjem identitete, nacionalnega, ideologij in spomina za čas od druge polovice 19. stoletja do danes. Ob konferenci sta bili pripravljene umetnostnozgodovinska razstava *Naslikana zgodovina Goriške: freske Slavka Pengova v novogoriški občinski stavbi* in fotografska razstava *Nemi pričevalci* o novogoriških javnih spomenikih.

3. Temeljne raziskave slovenskega jezika

Vrsta: aplikativni raziskovalni projekt

Čas trajanja: 2009 do preklica

Financerka: SAZU

Vodja: dr. Marko Snoj

Vsebina raziskovalnega dela:

V okviru projekta je bilo dofinancirano delo pri več dejavnostih Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

Novi slovar slovenskega knjižnega jezika

Na podlagi slovarskega koncepta so se izdelovali problemsko izbrani slovarski sestavki vseh besednih vrst. Slovarju so bile dodane iztočnice, ki predstavljajo kratice in simbole. Dodeloval se je redakcijski priročnik, izboljšana so bila tehnološka orodja za izdelavo slovarja. Ob redakciji sestavkov se je razreševala konceptualna problematika, zato sestavki lahko služijo kot model za redakcijo podobnih sestavkov. Slovarski sestavki slovarja so bili objavljeni kot e-knjiga in dodani na portal *Fran*. V lematiski bazi so bili izdelani novi problemski opisi vseh besednih vrst. Vzporedno z urejanjem baze so se izvajale oblikoslovne in glasoslovne raziskave knjižne slovenščine. Poleg običajnega spletnega anketiranja so bili uporabljeni perceptivni testi. V formatu wav je bilo posnetih približno 500 zvočnih posnetkov knjižne izreke iztočnic in prvih stranskih oblik v eSSKJ, vključno z naglasnimi in glasovnimi dvojnicami.

Priprava novega pravopisa in novih slovarjev sodobne slovenščine

Pripravljeno in v širšem sestavu Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU usklajeno je bilo četrto samostojno poglavje novega pravopisa, ob njem pa tudi preglednica za podomačevanje korejskih imen. Zaradi potreb pri redigiranju tujih lastnih imen se je pravopisna komisija posvetila t. i. slovničnemu dodatku k ožjim pravopisnim pravilom in začela pripravljati koncept poglavja z naslovom *Težji primeri pri pregibanju samostalnikov moškega spola*, pripravljene pa

so tudi vse zakonitosti in posebnosti pregibanja in tvorbe pri samostalnikih moškega spola ter s tem povezana normativna vprašanja. Objavljen je bil priras-tek v rastočem slovarju (*ePravopis*), več obstoječih gesel pa je bilo dopoljenih s podatki o rabi, pa tudi razširjenih glede na pomensko razvejanost posameznih gesel. V zbirko t. i. pravopisnih kategorij z naslovom *Problemski sklopi ePravopisa* je bilo dodanih deset novih problemskih sklopov. V Jezikovni svetovalnici so sodelavci inštituta odgovorili na 378 spletno zastavljenih vprašanj različnih uporabnikov. Nadaljevala so se dela pri terminološkem slovarju živinoreje, ag-ronomije, armiranobetonskih konstrukcij, slepote in slabovidnosti ter kam-narskem, kriminalističnem in splošnem tehničnem terminološkem slovarju, popravljene in dopolnjene so bile iztočnice v petih terminoloških slovarjih, iz-dana pa sta bila dva nova (pravni in dopolnjena izdaja terminološkega slovarja avtomatike). Objavljeno je bilo 45 skupnih mnenj o terminoloških problemih z različnih strokovnih področij.

Obdelava baz za posodobitev slovarskega portala FRAN

Pri tehnični in tehničnouredniški pripravi slovarjev za objavo so sodelovali: K. Ahačič, J. Ježovnik, A. Perdih, D. Race – vsi slovarji; M. Michelizza – *eSSKJ*; N. Ledinek, J. Snój – *Sinonimni slovar slovenskega jezika*; H. Dobrovoljc – *ePravopis*; D. Krvina, T. Mirtič – *Sprotni slovar slovenskega jezika*; M. Furlan – *Novi etimološki slovar slovenskega jezika*. Pri pregledu izpisa podatkov na portalu in pripravi dodatnih navodil so poleg navedenih sodelovali še: A. Bizjak Končar, N. Gliha Komac, N. Jakop, B. Kern, S. Klemenčič, T. Lengar Verovnik, M. Meterc, Š. Petric Žižić, U. Vranjek Ošlak in P. Weiss. N. Jakop je izvedla več izo-braževalnih delavnic o uporabi portala *Fran* za različne skupine uporabnikov. Dela za pripravo in objavo *Frana 6.0*, ki je bil objavljen 3. 12., je vodil K. Ahačič, tehnološko podporo sta nudila podjetje Amebis programska oprema, d. o. o., in Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru (doc. dr. Milan Ojsteršek, Klemen Andrejč Kac). Ob koncu leta je portal *Fran* obsegal 37 slovarjev s skupaj 673826 slovarskimi sestavki, dva zvezka *Slovenskega lingvističnega atlasa*, jezikovno in terminološko svetovalnico ter devet zbirk.

JUBILEJI

V letu 2018 so praznovali:

105 let: akademik Boris Pahor;

95 let: akademika Janko Pleterski in Peter Gosar ter dopisna člana Jean Nicod in Nikola Hajdin;

90 let: dopisni člani Sergio Tavano, Hans Rothe, Ivan Supičič in Ljudevit Ilijanić;

85 let: akademik Zdravko Mlinar in akademikinja Alenka Šelih ter dopisni član Rudolf Neuhäuser;

80 let: akademik Branko Stanovnik ter dopisna člana Ljubomir Madžar in Jože (Joseph) Straus;

75 let: akademiki Peter Fajfar, Janez Levec in Andrej Kranjc ter dopisna člana Luko Paljetak in Velimir Neidhardt;

70 let: akademika Drago Jančar in Milček Komelj ter dopisni član Yehuda Shoenfeld;

65 let: izredni član Boris A. Novak;

60 let: akademika Robert Zorec in Franc Forstnerič, izredni član Peter Križan in dopisni član Philip G. Haydon;

55 let: izredna člana Marko Noč in Matej Brešar;

50 let: izredni član Franci Gabrovšek.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA, IZVOLITVE, IMENOVANJA ČLANOV SAZU

Gregor **Anderluh** je bil eden od dveh vodilnih avtorjev študije o specifičnosti mikrobnih citolizonov, ki je bila objavljena v reviji *Science*.

Tadej **Bajd** je bil izvoljen v rednega člana mednarodne inženirske akademije iz Moskve.

Rajko **Bratož** je postal zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Izvoljen je bil za rednega člana Evropske akademije znanosti in umetnosti / European Academy of Sciences and Arts v Salzburgu.

Igor **Emri** je prejel nagrado Zveze strojnih inženirjev Slovenije za življenjsko delo na področju strojništva. Postal je gostujoči profesor Nanjing Institute of Technology.

Peter **Fajfar** je bil kot prvi Slovenec izvoljen za tujega člana Nacionalne inženirske akademije v ZDA (NAE, National Academy of Engineering), in sicer za *vodilno vlogo pri razvoju nelinearnih metod za potresno analizo konstrukcij*. Prejel je nagrado The Prof. Nicholas Ambraseys Distinguished Lecture Award, ki jo Evropsko združenje za potresno inženirstvo (EAEE) podeljuje vsako drugo leto na evropski konferenci o potresnem inženirstvu.

Josip **Globevnik** je bil izvoljen v rednega člana mednarodne inženirske akademije iz Moskve.

Igor **Grabec** je bil izvoljen v rednega člana mednarodne inženirske akademije iz Moskve.

Drago **Jančar** je za roman *In ljubezen tudi* prejel nagrado kresnik. Ob njegovi sedemdesetletnici so izšli številni ponatisi njegovih del.

Željko **Knez** je za izjemne dosežke s področja kemijskih in biokemijskih ved prejel 23. odlikovanje v spomin akademiku N. M. Emanuelu, ki ga podeljuje Ruska akademija znanosti in univerza Lomonosova v Moskvi.

Milčka **Komelju** je ob sedemdesetletnici izšla monografija o njegovem življenju z umetnostjo. Izvoljen je bil za člana upravnega odbora Slovenske matice, Komisije za slovenski jezik SAZU, predsednika žirije za priznanja ob razstavi Bienala slovenske grafike Otočec/Novo mesto Najmlajša slovenska grafika. Ponovno je bil izvoljen za tajnika V. razreda SAZU in za člana programskega sveta Cankarjevega doma.

Alojz **Kralj** je postal častni predsednik Sveta za energetiko SAZU.

Metka **Krašovec** je postala častna doktorica koprške Univerze ne Primorskem. Stanko **Kristl** je iz rok predsednika republike Boruta Pahorja prejel visoko državno odlikovanje, srebrni red za zasluge. Dobil je tudi taborsko plaketo občine Ljutomer.

Florjan **Lipuš** je kot prvi Slovenec prejel avstrijsko državno nagrado, in sicer za literarni opus v slovenskem jeziku.

Po Janezu **Matičiču** je bilo na konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana poimenovano prvo mednarodno tekmovanje mladih pianistov.

Jožef **Muhovič** je dobil glavno nagrado Majskega salona – Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov.

Marko **Noč** je prejel Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke na področju intenzivne interne medicine.

Boris A. **Novak** je prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Doživel je počastitev v okviru blejskega srečanja PEN, v Narodni galeriji mu je bila posvečena posebna predstavitev z literarnim večerom, v njegovo čast je izšla tudi posebna publikacija. Aprila je predaval na Inštitutu za slovanske vede Ruske akademije znanosti v Moskvi. Izvoljen je bil za predsednika Komisije za slovenski jezik v javnosti.

Bogdan **Povh** je prejel priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije.

Uroš **Rojko** je prejel Kozinovo nagrado za življenjsko delo.

Slavko **Splichal** je bil izvoljen v Evropsko akademijo v Londonu (Academia Europaea), v Sekciji za film, medije in vizualne študije.

Marija **Stanonik**, zaslužna za ohranjanje slovenske slovstvene folklore na območju občine Divača, je prejela plaketo Občine Divača.

Peter **Štih** je bil izvoljen za člana Evropske akademije znanosti in umetnosti (European Academy of Sciences and Arts). Prejel je priznanje za posebne

dosežke Študentskega sveta Filozofske fakultete in zlato plaketo Univerze v Ljubljani.

Dragu **Tršarju** je bila posvečena pregledna razstava *Monumentalnost in množica* v nizu *Monument – Drago Tršar*.

Zinka **Zorko** je prejela plaketo občine Sveta Ana za raziskovanje slovenskogo-riškega narečja in prizadevnost za ohranjanje narečij v slovenskem prostoru.

Boštjan **Žekš** je prejel Zoisovo nagrado za življenjsko delo na področju teorijske fizike.

Arhitekturna dela Stanka **Kristla**, Milana **Miheliča**, Marka **Mušiča**, Edvarda **Ravnikarja**, Savina **Severja** in Jožeta **Plečnika** so bila predstavljena v newyorškem Muzeju sodobne umetnosti (MoMA) v sklopu razstave jugoslovanske arhitekture iz povojnega obdobja z naslovom *Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948-1980* (H konkretni utopiji: Arhitektura v Jugoslaviji, 1948–1980).

Na Filozofski fakulteti so s posvetom počastili spomin na Rajka **Nahtigala**. Na Fakulteti za strojništvo pa so postavili reliefno obeležje v spomin Janezu **Pekleniku**.

Prešernova nagrada za življenjsko delo Borisu A. Novaku

Med obupom in upanjem izberi upanje

Premišljevanje ob podelitvi Prešernove nagrade za življenjsko delo Borisu A. Novaku

»*Imel sem petnajst let. Prvega septembra / leta tisoč devetsto devetinšestdeset / sem postal pesnik,*« bralkam in bralcem razkriva Boris A. Novak nekje proti koncu tretje knjige *Vrat nepovrata* in dodaja: »*Videl sem žareče znamenje / o čudežni, neznanski vrednosti sveta.*« Pravkar navedena verza se zdita interpretativno nadvse darežljiva, saj iz njiju menda lahko razberemo dve ključni potezi Novakovega najzgodnejšega ustvarjalnega *creda*, potezi, ki po svoje – pa četudi nemara *per negationem* – opredeljujeta celoten umetniški opus letošnjega Prešernovega lavreata. Tu govorim, prvič, o njegovem spoznanju, da je svet čudežen in neznansko vreden; in, drugič, da to spoznanje ni nekakšna gola ideja ali čisti umislek, temveč se tistemu, ki je dovolj buden, dovolj dojemljiv, pesniku torej, očitno razkriva oziroma potrjuje povsem čutno, saj za resničnost tega uvida po vsem sodeč lahko jamči tudi pogled.

Seveda se zdi vsaj nekoliko nenavadno, da je pesnika, ki danes velja za mojstra glasbe besed *par excellence*, v poezijo zvabilo »žareče znamenje« in ne,

nekoliko banalno rečeno, kak zvok ali melodija. Glede na to, da je Novak vsega dobro desetletje pozneje, v dopisovanju s Francetom Pibernikom, ves svoj umetniški napor že povzel v kolikor lapidarnem toliko elegantnem vodilu, naj zven pomeni in pomen zveni, in je tej maksimi nato ostal zvest do danes, najbrž lahko rečemo, da je prav tu njegova izhodiščna poetika doživela kar najbolj temeljito preobrazbo oziroma dopolnitev. Kako pomembno vlogo je pravzaprav dobila zvočnost, lahko dobro razberemo iz spremne besede Aleša Bergerja h *Kronanju*, pesnikovi četrti zbirki, v kateri so, kot vemo, zbrani štirje sonetni venci. Bergerjevo branje se namreč strne v ugotovitev, da je pri Novaku prav zvočni podobi besede pripadla »*nesporno kreativna vloga pri nastajanju pesemskega besedila*«. Ni nemogoče, dodajmo, da celo bolj takó, kakor kjer koli druge na našem Parnasu.

Vendar pa bi bilo scela neustrezno, ko bi se, sledeč vodilu o zvenu in pomenu, zdaj pustili oslepiti za pravcato razkošje neverjetno močnih, natančnih, živih, sočnih, malodane palpabilnih podob, s katerimi nas Novakove pesmi ob- sipajo neprekinjeno, od najzgodnejših objav dalje. Morda bi bilo zato najbolje reči – in tudi Berger sugerira nekaj podobnega –, da sta pri Novaku – bržčas na sledi uvidov, ki so mu jih ponudili velikani francoske poezije druge polovice 19. stoletja – mentalna predstava, ki jo beseda budi, in sam zven te besede v kar najtesnejšem, nerazdružljivo sprijetem, a vseskozi dinamičnem razmerju; da se medsebojno podpirata, razpirata ter modificirata; da v svojem hkratnem čutnem učinkovanju, ki ga ni moč brez preostanka prevesti v govorico razuma, skušata za hip, dokler pač pesem traja, izpodbiti arbitrarnost saussurejskega jezikovnega znaka; da skušata v prazni označevalec spet vliti substanco, vliti lepoto in resnico. (In to – kot bom skušal pokazati v nadaljevanju – navsezadnje razumeti kot odgovorno, etično dejanje).

Kaj to pomeni, da je Novak pravzaprav tradicionalist in fantast, ki misli, da lahko piše, kakor da izkušnja radikalno nihilizirane modernosti ni vseprežemajoča? – Nikakor. Saj drži, da se Novak pogosto navdihuje v precej oddaljeni preteklosti, da piše sonete, gazele, balade, albe in številne druge klasične pesniške oblike, toda Alenka Jovanovski, ki je Novakov lirski opus presejala za Kondorjev izbor, ob tem pronicljivo pripominja, da je vtis tradicionalnosti, ki ga zbujata poezija letošnjega Prešernovega nagrajenca, varljiv in da tu lahko kvečjemu »*govorimo o razrušeni klasičnosti, o lepoti ruševin*«. Na neki način podobno razmišlja tudi Miško Šuvaković, ki v *Anatomiji angelov* opozarja, da Novak »*nima ontološko danega sveta, kateremu nujno pripada (tako kot je srednjeveški ali zgodnjerenesančni pesnik figura /ali/ marioneta, ki je z nitkami pripeta na teološki svet). Tradicijo izgrajuje kot učenjak, ki pozna skrivnost stihov (besed, črk in glasbe), a vendar sam preizkuša svoj artefakt na svetu*«. Zelo preprosto rečeno: ob pozornejšem branju se pokaže, da je v Novakovo pesem vselej že vpisana zavest, da pravzaprav govori v puščavi; da spričó groze današnjega sveta ne

more ustvariti nedotakljivega slonokoščenege pribežališča, se pravi vzporedne, avtonomne resničnosti, ki bi bila ontološko polna, trajno obstojna in veljavna za vse in vsakogar; da so vsi pomeni, vse resnice in vrednote navsezadnje relativni, provizorični in naluknjani.

V Novakovo pesem pa je vpisana tudi zavest, da, kadar se že upre vabljenju temnega molka, govori iz skrajne eksistencialne stiske sodobnega človeka, ki ga z grozljivo nonšalanco premetavajo, Prešeren bi rekel »drviyo«
zdaj sem, zdaj tja nebrzdane sile slepe in krvave zgodovine. To je seveda še posebej očitno povsod tam – v *Stihiji*, denimo, pa v *Mojstru nespečnosti*, v *MOM: mali osebni mitologiji* in, seveda, v *Vratih nepovrata* – kjer Novak tematizira vojno: bodisi jugoslovansko, ki jo je kot angažiran intelektualec, ki je organiziral pomoč za begunce in pisatelje v obleganem Sarajevu, spremljal obenem od daleč in od preblizu in ki je do določene mere za nazaj, retrogradno skalila čas njegovega lastnega, poprej tolikokrat idilično upesnjenege otroštva, preživetega sicer v Beogradu, bodisi drugo svetovno, ki jo je v obliki eksistencialno določujočega družinskega pripovednega izročila podedoval po starših in drugih članih svoje rodbine.

Ne le na prvi pogled se zdi, da je poezija ob soočenju z zlom vojne do kraja brez moči. In vendar Novakova pesem nikoli ne obmolzne; zakaj neki ne? – Morda preprosto zato – pa ni na tem, seveda, nič preprostega –, ker za vojno ne velja tista znamenita maksima, da je treba molčati o tistem, o čemer ni mogoče govoriti; ker bi molčati pomenilo pristati na radikalno zlo; ker bi molčati pomenilo sprejeti zločin in nasilje in razosebljenje kot edini možni horizont *condition humaine*; ker bi molčati pomenilo pristati na smrt prihodnosti. Treba je torej govoriti – toda kako? – Nikakor ne na naiven način, skladno s katerim bi Novakov lirski subjekt krčevito odvrčal pogled stran od brezna, ga tajil ali relativiziral, temveč, paradoksalno, tako, da brezno sicer jasno vidi in razločno, določujoče poimenuje pa obenem vseeno vztraja tudi pri spoznanju, iz katerega je pravzaprav izrasel: da svet je čudežen in neskončno dragocen. Taka drža slej ko prej zahteva skrajnen umetniški pa tudi človeški napor; kakor namreč beremo v izvrstnih od/ločitvah iz zbirke *Obredi slovesa: »med obupom in upanjem / izberi upanje: / težje ga boš nosil.«*

Ta *spero quia difficilis est* je do polne umetniške dovršenosti bržčas prignan v vrtoglavo ambiciozno delo, ki ga je tako rekoč vsa slovenska stroka že označila za Novakovo življenjsko delo, v epu *Vrata nepovrata* torej, ki mu tako v svetovni literaturi zadnjega pol stoletja kakor v slovenski književnosti od njenih najzgodnejših začetkov naprej menda le s težavo iščemo vrstnika.

Tu si je namreč pesnik naložil v kakih 40 tisoč verzov zajeti celoto slovenskega dvajsetega stoletja, vso njegovo protislovnost, lepoto in grozo, veličino in strašnost. Pri tem, se zdi, je – potem ko se je bil snovi že lotil v dramski (*Vojaki zgodovine*) in lirski zvrsti (*MOM*) – ustvarjalno moč črpal natanko iz prej nakananih paradoksov, ki so plodno prečili njegovo dotedanje ustvarjanje. Uporabil

je vse svoje veščine, zaposlil ves register pesniških postopkov: v epsko pripoved je položil lirsko izpoved; moderni prosti verz je prepletel s klasičnimi verzniimi in pesemskimi oblikami; z zvočnostjo je okrepil podobje, s podobjem zvočnost; dokumentarno preverljivo zgodovino in družinski spomin je prekvasil z nebrzdano poetsko imaginacijo in globoko osebno meditacijo; strogo in trpko racionalno motrenje je dopolnil z neskajenim čutnim in čustvenim dojeanjem.

Tako je pred nami zdaj zgodbovinopisna – skovanka je, kajpada, Novakova – knjiga-svet, ki dokazuje, da se je Marx nemara vendarle motil, ko je zatrdil, da v svetu, ki pozna smodnik, Ahil (in z njim vred ep) nista več mogoča. Ahil morda res ne, a junaštvo, vredno epa, ni izginilo z njim; njegovi nosilci so zdaj slej ko prej mali posamezniki, ki jih zgodovinski učbeniki sicer utegnejo spregledati, ki pa nam temu navkljub sporočajo, da bolj ko je nebo zagrnjeno z nevihtnimi oblaki, več veljajo (državljanski) pogum, osebna integriteta, človečnost, solidarnost in ljubezen. In da je besedna umetnost vse to tudi zmožna kredibilno izreči. To pa je, se mi zdi, sporočilo, ki ga naš tesnoben, malodušen, pogosto jalov slovenski čas nujno potrebuje.

Goran Dekleva
(Vir: Ministrstvo za kulturo RS)

Zoisovi nagradi

Zoisova nagrada za življenjsko delo na področju teorijske fizike

Akad. prof. dr. Boštjan Žekš

Boštjan Žekš, rojen leta 1940, je bil raziskovalec na Institutu Jožefa Stefana na Odseku za teoretično fiziko, profesor biofizike na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani ter profesor in dekan na Univerzi v Novi Gorici. Od leta 2014 je upokojen. Leta 1987 so ga sprejeli v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, na kateri je opravljal tudi funkcijo tajnika razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede, od leta 2002 do leta 2008 pa je bil predsednik akademije. Raziskovalno je delal na treh področjih, in sicer v odvisnosti od zaposlitve in od svetovnih trendov na področju fizike kondenzirane snovi. V prvem obdobju se je ukvarjal s feroelektričnimi kristali, predvsem tistimi z vodikovimi vezmi, v drugem s tekočimi kristali in feroelektričnimi tekočimi kristali, v tretjem pa z biofiziko bioloških in modelnih fosfolipidnih membran. Na vseh treh področjih, ki med seboj niso povezana, je veliko prispeval k napredku znanosti, obiskoval svetovne centre ter imel predavanja in uvodna predavanja na največjih mednarodnih konferencah. V intenzivnem obdobju svojega znanstvenega delovanja od leta 1966 do leta 2007 je objavil 214 del v uglednih mednarodnih revijah ter tri

monografije. Ena od njih (Soft Modes in Ferroelectrics and Antiferroelectrics, 1974, skupaj z Robertom Blincem) je bila iz angleščine prevedena tudi v ruščino in kitajščino ter je še danes citirana. Njegova dela obsegajo okoli 6.500 citatov, pri čemer je citate ruske knjige težko ovrednotiti, kitajske pa sploh nemogoče. Akademika Boštjana Žekša njegovi raziskovalni dosežki uvrščajo med enega od naših najbolj eminentnih fizikov.

Zoisova nagrada za vrhunske dosežke na področju intenzivne interne medicine

Prof. dr. Marko Noč

Prof. dr. Marko Noč, dr. med., je vrhunski slovenski raziskovalec, ki s svojim izvirnim domačim translacijskim raziskovalnim delom spada v vrh svojega strokovnega področja v svetovnem merilu.

Že pred dvajsetimi leti je med daljšim podoktorskim stažem v ZDA s poskusi na živalskih modelih srčnega zastoja spremenil takratne poglede na srčno oživljanje. S svojim delom je potrdil takrat povsem nezaslišano hipotezo, da umetno dihanje usta na usta, ki je pri laikih pomenilo klinično dogmo med osnovnim oživljanjem, ni potrebno. Svoje izvirne eksperimentalne članke je objavil v najbolj uglednih medicinskih revijah s tega področja in s tem sprožil vrsto dodatnih raziskav, ki so njegove rezultate potrdile in omogočile postopen prenos tega izvirnega raziskovalnega dela v klinično prakso. Vrhunskost in izvirnost raziskovalnega dela prof. dr. Marka Noča potrjuje njegov obsežen raziskovalni opus in njegovi bibliometrični kazalci. Na mednarodnem področju je na podlagi svojega raziskovalnega dela postal član uredniških odborov številnih strokovnih revij, vabljeni predavatelj na najuglednejših ustanovah po svetu in na najpomembnejših mednarodnih kongresih ter strokovni recenzent in viden član mednarodnih strokovnih združenj. Njegovo raziskovalno izjemnost sta prepoznali tudi Slovenska in Evropska akademija znanosti in umetnosti ter ga sprejeli kot svojega člana.

9. JANUARJA

Časovnost razlage zakona

Konferenca

Program:

- akad. Tadej Bajd, predsednik SAZU: *uvodni pozdrav*,
- akad. Marijan Pavčnik, ustavni sodnik: *Čemu razprava o časovnosti razlage zakona?*,
- doc. dr. Aleš Novak: *Pravo v času, čas v pravu*,
- prof. dr. Matjaž Ambrož: *Časovne dimenzije v kazenskem pravu*,
- razprava,
- Tomaž Pavčnik, vrhovni sodnik: *Predvidljivost v civilni pravdi*,
- doc. dr. Rok Čeferin, odvetnik: *Spremembe sodne prakse v civilnopравnih sporih in njihov vpliv na pravice strank v postopku*,
- zasl. prof. dr. Dragica Wedam Lukić, nekdanja ustavna sodnica: *Časovno vprašanje v prehodnih določbah v civilnem procesnem pravu*,
- razprava,
- doc. dr. Tilen Štajnpihler Božič: *Sklicevanje na tradicijo kot argument v pravnem razlogovanju*,
- prof. dr. Erik Kerševan, vrhovni sodnik: *Učinkovitost sodnega varstva zoper nosilce oblasti v (prostoru in) času*,
- doc. dr. Jadranka Sovdat, predsednica Ustavnega sodišča RS: *Časovni vidiki v ustavnosodni presoji*,
- razprava.

Povzetki

Marijan Pavčnik: *Časovnost razlage zakona*

V naravi prava je, da je prospektivno. Ključno vprašanje je, kako je mogoče utrjevati predvidljivost zakonov ob odločanju o primerih, ki so nastali v preteklosti. Pred sodnikom so štirje temeljni pristopi (skupaj z ustreznimi preoblikovanji), ki so znani kot subjektivistično-statična, subjektivistično-dinamična, objektivistično-statična in objektivistično-dinamična razlaga.

Odločitev vselej sprejemamo tu in zdaj, a to še ne sme pomeniti, da je objektivistično-dinamični vidik a priori dominanten. Vodilen je toliko, da nam pomaga

⁴⁷ Prireditve in predavanja v zvezi s praznovanjem 80-letnice SAZU so opisana v uvodnem poglavju Letopisa..

najti smer, v kateri naj iščemo odgovore. Smer ni in ne sme biti poljubna. Prava izpeljava je tista, ki zavrača kakršnokoli prepovedano retroaktivno rahljanje zakona, in hkrati tista, ki se je sposobna vprašati, katera rešitev je kar najbolj blizu temeljnim (človekovim) pravicam in pravnim načelom na posameznih pravnih področjih.

Aleš Novak: *Pravo v času, čas v pravu*

Pravo je po naravi stvari umeščeno v časovno dimenzijo. V prvem delu prispevka je premišljevanje o tem, kako čas na pomemben način vpliva na pojem prava, njegovo vsebino in na razlago prava. Na vsaki od teh ravni prava je mogoče opaziti nekoliko drugačen odnos do časa. Na ravni pojma stremenje k nadčasovnosti, na ravni vsebine odvisnost pravnosti od časa in na ravni razlage navidezno zanikanje vloge, ki jo igra čas. Nič manj zanimivo pa ni opazovanje časa v pravu. Pravo časa v določenih primerih ne razume kot dane kategorije, temveč jo v svojem svetu oblikuje na sebi lasten način. V drugem delu prispevka je nanizanih nekaj misli o tem, kako je takšno vplivanje mogoče in katere pravnoteoretične predpostavke so za takšno razumevanje časa v pravu nujne.

Matjaž Ambrož: *Časovne dimenzije v kazenskem pravu*

Številna vprašanja v kazenskem pravu so povezana s časovno razsežnostjo. Med vidnejšimi sta vprašanji zastaranja in časovne veljavnosti kazenskega zakona. Ureditve zastaranja je bila v zadnjem desetletju izpostavljena številnim spremembam, kar ponovno odpira vprašanje o »bistvu« zastaranja. Poleg tradicionalnih ključnih besed, ki jih povezujemo z zastaranjem (pravna varnost, dokazne težave, ugasnitev kaznovalne pravice države, ugasnitev preventivnih potreb družbe, izzvenevanje interesa oškodovanca, discipliniranje organov pregona, razbremenitev pravosodja), prispevek naslavlja tudi vprašanje človeške identitete: ali se deset, dvajset ali petdeset let po dogodku še pogovarjamo z »istim človekom«? Vprašanje, ki se je izkazalo za še posebno sporno, odpira kombinacija zastaranja in časovne veljavnosti kazenskega zakona: ali in pod katerimi pogoji je dopustna retroaktivna uporaba spremenjene ureditve zastaranja?

Tomaž Pavčnik: *Predvidljivost v civilni pravdi*

Izhodišče posveta je dilema o retroaktivnih pasteh sodne prakse. Ne le, če pri stanemo na tezo o precedenčnem učinku sodnih odločb in s tem na tezo o sodni praksi kot formalno zavezujočem pravnem viru, torej predpisu, zadošča že, če sodni praksi priznamo njeno ustvarjalno prvino, in že trčimo ob dejstvo, da bodo normativni učinki sodne prakse neizbežno tudi retroaktivni. V civilnem pravu sodišče odloča o preteklem življenjskem primeru (sporu) med dvema prirejenima subjektoma. Če naj civilno sodišče odloči vsebinsko pravilno in hkrati v koraku z razvijajočim se pravom, je določena mera retroaktivnosti nujna. Čim

pa je tako, jo je treba zamejiti v srži protipravnih učinkov retroaktivnosti. V civilni pravdi to mejo zarisuje predvidljivost, kakšno pravno stališče bo sprejelo sodišče. Predvidljivost sama po sebi je torej pomembno ustavnopravno merilo, po katerem naj odloča civilno sodišče. Ta cilj je mogoče doseči, če sodišče vselej ravna v skladu s temeljnimi izhodišči človeškega sožitja, ustavnoskladno, ter razlaga postavljeno pravo v skladu z načelom notranje povezanosti in celovitosti pravnega reda. Če bo ravnalo tako, potem bo tudi glede sodne prakse kot pravnega vira lahko utemeljeno veljal rek *Ignorantia iuris nocet*. Drugi enako pomemben vidik predvidljivosti v civilni pravdi pa se nanaša na vprašanje, kako sodišče vodi postopek, kako sprejema pravno diagnozo spora, kakšne obličnosti terja od strank in, najpomembnejše, kakšno materialno pravdno vodstvo jim pri tem nudi. Osrednjega pomena v prenovljenem modelu pravnega postopka je precedenčni položaj Vrhovnega sodišča, katerega pogoj in hkrati odraz je zakonska opredelitev pomembnih pravnih vprašanj, o katerih naj se dopusti odločanje pred Vrhovnim sodiščem. Te se nanašajo na (a) poenotenje dotlejšne sodne prakse; (b) razvoj prava prek sodne prakse in (c) s preprečevanjem ustavnopravno nedovoljenih odstopov od precedensov, oblikovanih na prej opisani način.

Rok Čeferin: *Spremembe sodne prakse v civilnopravnih sporih in njihov vpliv na pravice strank v postopku*

V prispevku avtor obravnava vpliv spreminjanja sodne prakse med civilnim sodnim postopkom na pravice pravnih strank v tem postopku. Po ustaljeni sodni praksi Ustavnega sodišča Republike Slovenije so dolžna sodišča svojo sodno prakso prilagajati družbenim razmeram. Če sodišča spremenijo svojo sodno prakso med potekom sodnega postopka, lahko taka sprememba sodne prakse pripelje do kršitve pravice pravnih strank do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave Republike Slovenije (Ustava). V skladu z navedeno ustavno določbo se imajo namreč pravnice stranke pravico zanesti na to, da bo določena pravna ureditev veljala do konca sodnega postopka. Če se pravna ureditev (pravna norma ali tolmačenje te pravne norme, torej sodna praksa) med postopkom spremeni in če stranke te spremembe ne morejo vnaprej predvideti, lahko pride do kršenja načela pravne varnosti in v njegovem okviru ustavne pravice strank do enakega varstva pravic. Spreminjanje sodne prakse med postopkom tako lahko pripelje do kolizije med pravico pravnih strank do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave in javnim interesom, ki se kaže v interesu pravnih subjektov in družbe v celoti, da sodišča sodijo na podlagi pravnega, aktualnim družbenim razmeram ustreznega razumevanja vsebine pravne norme. Avtor v prispevku išče odgovor na vprašanje, kako bi morala sodišča v opisanem primeru ravnati, da bi zagotovila ravnotežje med človekovo pravico in javnim interesom, ki sta v koliziji.

Dragica Wedam Lukić: *Časovno vprašanje v prehodnih določbah v civilnem procesnem pravu*

Na področju procesnega prava na splošno velja, da sodišče uporablja procesna pravila, ki veljajo v času odločanja. Glede na to se začnejo zakonske spremembe tudi v postopkih, ki so v teku, uporabljati takoj, ko stopijo v veljavo. Če se z njimi širijo pravice strank v postopku, to ne povzroča težav, drugače pa je v primeru, če se z njimi uveljavljajo za stranke strožja pravila. V tem primeru se lahko zgodi, da stranka, ki se je zanesla na prej veljavna pravila, nekega procesnega dejanja ne bo mogla več opraviti, ker veljajo po novem za opravo tega dejanja drugačni pogoji. To pa bi pomenilo kršitev načela zaupanja v pravo, ki je eno od načel pravne države, ogroženi pa bi bili tudi strankina pravica do sodnega varstva in pravica do enakega varstva pravic v postopku. Temu se je mogoče izogniti z ustreznimi prehodnimi določbami, s katerimi zakonodajalec določi posebna pravila za časovno veljavnost nekaterih zakonskih sprememb.

Tilen Štajnpihler Božič: *Sklicevanje na tradicijo kot argument v pravnem razlogovanju*

Pravu v družbi pripisujemo različne funkcije, a med njimi običajno najprej omenimo ohranjanje družbenega reda, ki je povezano z vrednotami, kot so pravna predvidljivost in varnost ali stabilnost pravnega odločanja. S temi pravnimi dragocenostmi je neposredno povezana tudi časovna dimenzija pravne pojavnosti. Kot so ugotavljali nekateri pravni filozofi, je eden od tako temeljnih postulatov pravnega mišljenja, da ga redko sploh izrecno omenimo, okoliščina, da nas pretekle pravne odločitve, ko so enkrat veljavno sprejete, vežejo, vse dokler jih v ustreznem postopku ne spremenimo. V tej luči pridobi preteklost v pravnem razlogovanju samostojno moč in je včasih razumljena kot (samostojna) vrednota, ki lahko tudi neodvisno od drugih argumentov prispeva k utemeljitvi pravnih odločitev. Odmev te pietete do preteklosti pa običajno zaznamo tudi v pojmu tradicija oziroma izročilo. Ob poudarjanju tega vidika v delovanju prava nekateri govorijo tudi o pravnem tradicionalizmu. V tem kontekstu je akumulirana »modrost stoletij«, kot se je izrazil Blackstone, ki odseva v (pravni) kulturi in tradiciji neke skupnosti, temelj, na katerem gradimo tudi v svetu prava. Pričujoči prispevek skuša kritično razčleniti to izhodišče ter odgovoriti na vprašanje, kakšno mesto ima sklicevanje na tradicijo v pravnem razlogovanju.

Erik Kerševan: *Učinkovitost sodnega varstva zoper nosilce oblasti v (prostoru in) času*

Problem opredelitve in ustalitve avtoritativne sodne razlage zakonov je morda najbolj navzoč prav na področju upravnega prava in na njem temelječega delovanja izvršilne funkcije državne oblasti, saj se najhitreje od vseh pravnih področij prilagaja spremembam in potrebam sodobnega življenja ter s tem povezane

potrebe po varstvu javnega interesa. Navedeno pomeni dvojnost vloge sodišča v upravnem sporu pri zagotavljanju učinkovitosti sodnega varstva zoper nosilce oblasti v (prostoru in) času. Po eni strani je treba vzpostaviti predvidljivost odločanja upravnih organov in sodišč z ustalivitvijo razlage zakona in zagotovitvijo ustrezno enake uporabe take razlage – v okviru procesnih možnosti – za vse primere odločanja o pravicah ali obveznostih posameznikov in pravnih oseb. Že navedeno je lahko v določenem notranjem konfliktu, saj se razlaga pravilne uporabe zakonov in drugih predpisov s strani upravnih organov in sodišč že zaradi časovnega vidika razlikuje in tudi različno učinkuje v (ne)pravnomočno rešenih zadevah. Po drugi strani pa potreba po učinkovitem sodnem varstvu terja tudi vzpostavitev obveznosti določene razlage prava kot odgovor na pravično odločitev v konkretnem primeru, torej ne le zaradi splošnih načel – in ne v konfliktu z njimi – temveč zaradi ugotovitve, da bi ob danih pravnih in dejanskih okoliščinah določenega primera drugačna določitev časovne uporabe predpisa vodila do neučinkovitosti zaščite pravic upravičenih oseb pred sodiščem, katerega funkcija je prav v tem, da jim to varstvo zagotavlja v zadostni meri.

Jadranka Sovdat: *Časovni vidiki v ustavnosodni presoji*

Čas je upošteven dejavnik v ustavnosodni presoji. Vanjo vstopa na številne in različne načine. To nam odstre že delni vpogled v materialnopravne in procesnopravne vidike ustavnosti. Nekatera ustavna načela in pravila nosijo v svoji vsebini časovnost, na primer zahteva po vnaprejšnji objavi zakona ali drugega predpisa, prepoved njihove retroaktivnosti, načelo zaupanja v pravo. Ustavno sodišče je s svojimi odločitvami opredelilo njihovo vsebino. Ni pa si še zastavilo vprašanja, ali avtentična razlaga zakona protiustavno posega v načelo ločitve oblasti in ali povzroča nedovoljene retroaktivne učinke. Ustavno sodišče zagotavlja ustavnost uporabe predustavnih predpisov, tj. predpisov, ki ob osamosvojitvi države niso postali sestavni del našega pravnega reda, v sedanjih postopkih. Razveljavitev zakona naj ne bi učinkovala na pravnomočno zaključena razmerja. Vendar sodišče ne sme soditi na podlagi zakona, ki ga je ustavno sodišče kot protiustavnega izločilo iz pravnega reda. Zato razveljavitev zakona učinkuje tudi pri odločanju o izrednih pravnih sredstvih, torej tudi pri odločanju vrhovnega in ustavnega sodišča, ki imata pooblastilo razveljaviti pravnomočne sodne odločbe. Tedaj učinkuje *ex tunc*. Ustavno sodišče vežejo pri določitvi načina izvršitve odločbe, ki ima moč zakona, enake ustavne zahteve kot zakonodajalca, vključno s prepovedjo retroaktivnosti. Sodišča ga morajo razlagati na enak način, kot razlagajo zakone. Vendar ga morajo vselej upoštevati pri sojenju, tudi retroaktivno, če bi drugače s svojo odločitvijo kršila človekovo pravico.

17. JANUARJA

Slovenka, prvi slovenski ženski časopis

Simpozij v organizaciji SAZU in Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete UL

Program:

- akad. prof. dr. Alenka Šelih: Pozdravni govor in uvodna beseda,
- prof. dr. Marta Verginella (FF, UL): *Slovenka – prvi slovenski ženski časopis in vloga Marice Nadlišek*,
- doc. dr. Irena Selišnik (FF, UL): *Ivanka Anžič Klemenčič in zaton Slovenke*,
- dr. Urška Strle (FF, UL): *Slovenkine idejni nastavki iz tujih kulturnih okolij: skica kontekstov in konceptov*,
- dr. Petra Testen (FF, UL in SAZU): *Slovenka in njena »moška mreža«*,
- dr. Vita Žerjal Pavlin: *Slovenkine pesnice in njihove reprezentacije ženskih identitet*,
- prof. dr. Katja Mihurko Poniž (UNG): *Zofka Kveder – Slovenkina najbolj prodorna in marljiva sotrudnica*,
- doc. dr. Ana Cegol Paradž (FF, UL): *Slovenka in »žensko vprašanje«*,
- prof. dr. Eva Bahovec (FF, UL), prof. dr. Milica G. Antić (FF, UL), razprava.

Slovenka je izhajala v Trstu med letoma 1897 in 1902. Referentke so osvetlile vlogo, ki sta jo imeli urednici *Slovenke*, Marica Nadlišek Bartol in Ivanka Anžič Klemenčič. Predstavljeni so bili: pesnice, pisateljice, prevajalke, ne nazadnje pa tudi pisci in sodelavci tega prvega slovenskega ženskega lista. V ozadju nastanka in izhajanja *Slovenke* je delovala skupina slovenskih izobraženek in izobražencev, ki so se v slovenskem prostoru in tudi zunaj njega angažirali za ženski časopis in verjeli v nujo njegovega izhajanja.

Ženska emancipacija je v Evropi proti koncu 19. stoletja postala civilizacijski kanon. Treba ga je bilo doseči tudi v slovenskem prostoru, vsaj tako so menili tiste in tisti, ki so se najbolj vneto angažirali za izhajanje *Slovenke*. Šlo je za časopisni podvig, ki je želel napraviti konec slovenskemu zamudništvu in podpreti žensko aktivnost v slovenskih narodnih vrstah. Predvsem mlajša generacija panslovensko in kozmopolitsko orientiranih intelektualk in intelektualcev je verjela, da lahko le nova vloga žensk v družbi prispeva k razvoju slovenske družbe in slovenski narod postavi ob bok drugim velikim evropskim narodom.

19. JANUARJA

Gabrovčev dan 2018

Strokovno srečanje

Strokovno srečanje, posvečeno spominu na akad. prof. dr. Staneta Gabrovca, ki poteka v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije, Arheološkim oddelkom

Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in I. razredom SAZU, postaja tradicionalno. Njegov namen je, da predstavi v ciklu petih let nove raziskave o posameznih halštatskih kulturnih skupinah na območju Slovenije, kot jih je prof. Gabrovec opredelil v svojih temeljnih znanstvenih delih.

L. 2018 je bilo srečanje posvečeno dolenski halštatski skupini in se lahko ponovno pohvali z mednarodno udeležbo. Z dvanajstimi referati je sodelovalo kar petindvajset raziskovalcev, in sicer dr. Janez Dular in dr. Sneža Tecco Hvala (IzA ZRC SAZU), Borut Križ in Petra Stipančič (Dolenjski muzej Novo mesto), prof. dr. Markus Egg (RGZM Mainz), Želimir Škoberne (Muzej grada Zagreba), Lazo in Zoran Čučković (Gradski muzej Karlovac), dr. Phil Mason in dr. Dimitrij Mlekuž (CPA Ljubljana), Otmar Kovač (s. p.) in dr. Lucija Grahek (IzA ZRC SAZU), Matej Draksler in Miha Murko (s. p.), Darja Pirkmajer, dr. Dragan Božič in dr. Andrej Gaspari (Pokrajinski muzej Celje, IzA in FF UL), dr. Matija Črešnar et al. (FF UL) ter dr. Peter Turk in dr. Boštjan Laharnar (oba NMS). Prispevki s srečanja bodo kot poseben sklop objavljeni v *Arheološkem vestniku* za l. 2020.

Biba Teržan

15. FEBRUARJA

Okrogla miza o Milutinu Milankoviću

Dogodek o Milutinu Milankoviću (1879–1958), gradbeniku, matematiku, astronomu, klimatologu, geofiziku, zgodovinarju znanosti, reformatorju koledarja, so ob 60-letnici njegove smrti priredile Slovenska matica, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Srpska akademija nauka i umetnosti in Vukova zadužbina Ljubljana.

Milankovičeva astronomska teorija o nastanku ledenih dob velja za pomemben dosežek geofizikalne znanosti 20. stoletja, zato je nenavadno, da njegovo ime in dosežki širši javnosti skorajda niso znani. Še manj, kot njegova teorija ledenih dob so znani njegovi računi trdnosti armiranega betona, njegova preračunavanja premikanja zemeljskih tečajev v podporo Wegenerjevi teoriji premikanja kontinentov – napoved tektonike plošč ali njegov Kanon osončenja Zemlje, kar je bistveno pomagalo Köppenu pri njegovem sistemu razdelitve zemeljskega podnebja. Čeprav je bil Srb, lahko rečemo, da je bil tudi »naš«: rodil se je v Avstro-Ogrski, študiral v »naši« prestolnici, na Dunaju, bil je profesor v »naši« predvojni in povojni Jugoslaviji. Že leta 1951 je v slovenščini izšla njegova *Zgodovina astronomije*. Bil je član ne le Srbske akademije znanosti in umetnosti, ampak tudi Leopoldine, prejel je zlati doktorat Tehnične visoke šole (Dunaj), po njem se imenujejo krater na Luni in Marsu ter asteroid, za raziskave podnebnih sprememb podeljujejo Milankovičevo medaljo ...

O različnih področjih Milankovičevega raziskovanja so spregovorili slovenski in srbski profesorji: Andreja Gomboc (Univerza v Novi Gorici), Franci Gabrovšek (Inštitut za raziskovanje krasa v Postojni) in Andrej Kranjc (krasoslovec) ter Zoran Knežević (nekdanji direktor beograjskega observatorija) in Aleksandar Petrović (Centar za multidisciplinarne študije).

Več na spletni strani SAZU:

<http://www.sazu.si/events/5a8e8b0f600cb9cf4dd24c32>

Andrej Kranjc

26. FEBRUARJA

Stota obletnica rojstva akad. Ivana Vidava

Znanstveno in strokovno srečanje v organizaciji Fakultete za matematiko in fiziko UL in SAZU

Program:

- prof. dr. Anton Ramšak, dekan Fakultete za matematiko in fiziko: Nagovor s slavnostno otvoritvijo Vidavove predavalnice na fakulteti,
- akad. prof. dr. Tadej Bajd, predsednik SAZU: nagovor,
- prof. dr. Milan Hladnik: Ivan Vidav (1918–2015) – *Njegova vloga in pomen v slovenski matematiki*,
- akad. Josip Globevnik: *Kompletne kompleksne ploskve v krogli*,
- prof. dr. Joso Vukman, prof. dr. Jože Nemeč: *Predstavitev Vidavove spomin-ske znamke PS*,
- znanstveno srečanje za učitelje v novi Vidavovi predavalnici in Maϕjski vikend – zimski šola matematike in fizike za dijake,
- prof. dr. Bojan Magajna: *Vidav-Palmerjev izrek*,
- prof. dr. Igor Klep: *Vidavova lema o množici omejenih elementov in posledice v realni algebrski geometriji*,
- prof. dr. Bor Plestenjak: *Kleinovi teoremi in večparametrični problemi lastnih vrednosti*.

15. MARCA

Slovenski jezik v gibanju

2. letno srečanje SAZU z mladimi

V sodelovanju s Slovensko znanstveno fundacijo smo na evropski dan znanosti za mlade priredili 2. letno srečanje članic in članov SAZU z mladimi, ki smo ga naslovili *Slovenski jezik v gibanju*. Srečanja so se udeležili dijaki 3. letnikov gimnazij iz vse Slovenije. Po uvodnih nagovorih predsednika SAZU, akad. Tadeja Bajda, in direktorja Slovenske znanstvene fundacije, Edvarda Kobala, so dija-

ki poslušali naslednja predavanja: Jožica Škofic, *Dialektologija*, Kozma Ahačič, *Zgodovina slovenskega jezika od 16. do srede 19. stoletja*, izr. član SAZU Marko Jesenšek, *Imenitnost slovenskega knjižnega jezika*, in izr. član SAZU Marko Snoj, *Etimologija*. V popoldanskem delu sta Domen Krvina in Duša Race, raziskovalca na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, predstavila slovarski portal Fran, njegovo delovanje in delo pri vsebinah, ki ga sestavljajo. Povzetki predavanj in predstavitev so na 33 straneh objavljeni v brošuri z naslovom *Prebujanje plemenitosti in modrosti: 2. letno srečanje članic in članov SAZU z mladimi, Slovenski jezik v gibanju* (<http://www.sazu.si/uploads/files/57ee1e0bc23371144545f64b/Slovenski%20jezik%20v%20gibanju.pdf>). Za vsebinsko plat srečanja je bil zadolžen izr. član Marko Snoj.

Marko Snoj

28. MARCA

Posvet o prehranski varnosti

Srečanje je bilo namenjeno razpravi o poročilu EASAC (*European Academies Science Advisory Council*) z naslovom *Opportunities and challenges for research on food and nutrition security and agriculture in Europe* in njegovemu pomenu za Slovenijo.

EASAC predstavljajo nacionalne akademije znanosti držav članic EU, Norveške in Švice, ki sodelujejo s tvorci evropske politike in jim svetujejo. EASAC predstavlja glas evropske znanosti, ki naj se sliši. Akademije v okviru EASAC pripravljajo skupne neodvisne, strokovne, na dejstvih osnovane nasvete o znanstvenih vidikih evropske politike za tiste, ki krojijo politiko v evropskih institucijah ali vplivajo nanjo. EASAC želi in zahteva, da se z rezultati raziskav seznanijo čim širši krogi, vključno z mediji in najširšo javnostjo. Za to morajo skrbeti vse akademije članice EASAC. Za slovensko akademijo to velja še bolj, ker je dejavna članica EASAC in sodeluje tako v upravnem odboru (Council) kot tudi v odboru (Steering Panel) za okolje.

Decembra 2017 je EASAC izdal poročilo št. 34 (EASAC Policy Report 34) z naslovom *Priložnosti in izzivi raziskovanja varne hrane in prehrane ter kmetijstva v Evropi* (Opportunities and challenges for research on food and nutrition security and agriculture in Europe) na 70 straneh. Obenem je izšla tudi izjava za javnost, to je povzetek študije na dveh straneh.

V sredo, 28. marca, sta Svet za varovanje okolja SAZU (SVO) in IV. razred SAZU priredila *Posvet o prehranski varnosti* v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Posvet je trajal od 9.30 do 13.30. Na njem je sodelovalo okoli 30 udeležencev iz različnih organizacij in teles (Ministrstvo za zdravje, Zveza potrošnikov Slovenije, Kmetijski inštitut Slovenije, Zdravstvena fakulteta Uni-

verze v Ljubljani, Državni zbor RS, Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Umanotera, Focus, Gozdarski inštitut Slovenije in ZRC SAZU), ki skrbijo ali se zanimajo za prehransko varnost v Sloveniji.

Po pozdravih podpredsednika SAZU Roberta Zorca in predsednika SVO Andreja Kranjca je član IV. razreda Ivan Kreft na kratko predstavil celotno poročilo EASAC, nato je pet strokovnjakov z vidika Slovenije predstavilo in komentiralo posamezna poglavja iz poročila. Janez Posedi (Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin) o hrani in prehranski varnosti v Evropi, Nataša Poklar Ulrih (Biotehniška fakulteta, Univerza Ljubljana) o obetih za bolj učinkovite, trajnostne in pravične prehranske sisteme, Igor Pravst (Inštitut za nutricionistiko) je razpravljal o prehrani, prehranjevalskih vzorcih in javnem zdravju, Martina Bavec (Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerza Maribor) o priložnostih za inovacije v kmetijstvu in trajnostni intenzifikaciji na nivoju kmetije ter Helena Grčman (Biotehniška fakulteta, Univerza Ljubljana) o ključnih dejavnikih za trajnostno rabo tal in ostalih virov krajine. Po predstavitvah se je razvila živahna in kar obsežna razprava, ki jo je usmerjal Ivan Kreft.

Celotno poročilo EASAC št. 34 o prehranski varnosti in izjava za medije sta dostopna na spletu.

Andrej Kranjc

10. MAJA

Acute Myocardial Infarction – Integrating Science And Clinical Medicine (Akutni srčni infarkt – Od raziskav do klinične prakse)

Mednarodni posvet

Program:

- Bojan Čerček: Uvod,
- Marko Noč: *Reducing myocardial damage in acute myocardial infarction (Kako zmanjšati obseg srčnega infarkta)*,
- vprašanja/razprava,
- Bojan Čerček: *Inflammation and autoimmunity in recurrence of ischemic cardiovascular events (Vnetje in avtoimunost pri ponovnih ishemičnih dogodkih)*,
- vprašanja/razprava,
- Jan Nilsson, član Švedske akademije znanosti, profesor eksperimentalnih kardiovaskularnih raziskav na Oddelku za Klinične znanosti v Malmöju na Univerzi v Lundu, Švedska: *Injury and repair as potential targets for treatment of cardiovascular disease (Poškodba in poprava kot potencialne tarče pri zdravljenju kardiovaskularnih bolezni)*,

- vprašanja/razprava,
- Bojan Čerček, Marko Noč, Jan Nilsson: *Sklepne misli*.

Več v poročilu V. razreda za medicinske vede.

18. MAJA

Pogled na grško jezikoslovje: preteklost, sedanjost in prihodnost grškega jezika
Mednarodna konferenca

Program:

- Uvodni nagovori: Janez Orešnik (Slovenska akademija znanosti in umetnosti), Roman Kuhar (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), Nikolaos Protonotarios, veleposlanik Republike Grčije v Sloveniji,
- Brian D. Joseph (Ohio State University, American Academy of Arts and Sciences): *Greek e-business: what the augment reveals about continuity and change*,
- Aikaterini Koroli (Österreichische Akademie der Wissenschaften): *Aspects of requesting in papyrus private letters: an overview*,
- Ioannis Fykias (Universität Salzburg): *Subordinate clauses in New Testament Greek: the decline of some Classical Greek features and some innovative patterns*,
- Nikos Koutsoukos (Université Catholique de Louvain): *Pleonastic morphology in Modern Greek varieties*,
- Orest Xherija (University of Chicago): *Reconsidering some puzzles of BEFORE: the view from Modern Greek*,
- Eva Kehayia (McGill University): Sklepni nagovor.

Po sprejemu pri predsedniku SAZU (predsednik je gostom predstavil zgodovino Akademije) se je začela prva mednarodna konferenca o grščini, prirejena v Sloveniji. Ta enodnevni dogodek je bil zelo poseben, saj je zajemal poleg stare tudi moderno grščino, a se je v tem okviru osredinjal samo na jeziko(slo)vna vprašanja. Celo v mednarodnem merilu so tovrstne konference redke, in sicer predvsem zaradi pomanjkanja strokovnjakov, ki bi v eni osebi združevali jeziko(slo)vno vednost o obeh obdobjih v razvoju grščine. Univerza v Ljubljani premore znanstvenico s takimi znanji: to je izr. prof. Jerneja Kavčič z Oddelka za klasično filologijo Filozofske fakultete, ki je doma v stari in moderni grščini in povrh v bizantinskem obdobju.

Uvodoma so konferenci zaželeli uspešno delo veleposlanik Grčije v Sloveniji, ekselenca Nikolaos Protonotarios, dekan Filozofske fakultete prof. dr. Roman Kuhar in akademik Janez Orešnik.

Spored se je začel in končal z osrednjima predavanjema (obe po 60 minut), vmes pa so se zvrstili referati (vsak po 45 minut) drugih referentov. Prispevkom je sledila razprava, mestoma živahna. Razpravni jezik je bila angleščina.

Osrednja predavateljca sta bila Brian D. Joseph in Eva Kehayia.

Brian D. Joseph je mednarodno uveljavljen jezikoslovec, dejaven zlasti na naslednjih področjih: balkanistika in v tem okviru grški jezik, historično jezikoslovje, pomembno uredniško delovanje in še veliko drugega. Med sedanjim obiskom v Ljubljani je poleg predavanja na konferenci imel dve predavanji na Filozofski fakulteti.

V sklepnem predavanju konference je Eva Kehayia predstavila številne psiho- in nevrolingvistične raziskave, ki so v Grčiji in drugod še vedno dezideratum in s katerimi bi se izpopolnjeval teoretični pristop k psiho- in nevrolingvistici, deloma pa bi bile uporabne narave.

Zvrstili so se štirje referati (po 45 minut všteti razpravo). Vsebina referatov (v oklepaju ime in ustanova referenta): zasebna grška pisma na papirusu, ki izražajo zahteve in prošnje (Aikaterina Koroli, Avstrijska akademija znanosti); odvisni stavki v grški Novi zavezi (Ioannis Fykias, Univerza v Salzburgu); pleonastično oblikoslovje v zvrsteh moderne grščine (Nikos Koutsoukos, Katoliška univerza v mestu Louvain); formalizirana semantika predloga 'preden' – pogled iz moderne grščine (Orest Xherija, Univerza v Čikagu).

Druženje v dvorani SAZU sta pripravili v tesnem sodelovanju prof. Kavčičeva in grška kolegica doc. Christina Manouilidou, ki predava splošno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani in je strokovnjakinja zlasti za nevrolingvistiko.

Zahvala gre tako njima za organizacijski prispevek kakor tudi Akademiji (posebej Oddelku za mednarodne odnose, ki ga vodi akademik Branko Stanovnik, sodelavka pa je Anja Vodišek), da je dovolila uporabo glavne dvorane in dodatnih kapacitet ter nudila udeležencem primerne pogoje za delo. Izraženo je bilo upanje, da bodo današnji konferenci sledila v primernih časovnih razmikih podobna srečanja.

Med enournim opoldanskim odmorom je bila na hodniku blizu dvorane na voljo stoječa zakuska.

Moderatorki sta bili Jerneja Kavčič dopoldne, Christina Manouilidou popoldne. Vodili sta prijazno in kakor iz ozadja, in tako ustvarili v dvorani prijetno vzdušje, ki je trajalo prav do konca konference (ok. 17^h).

Janez Orešnik

Posvet je v ospredje postavil nujnost, da se poudarke z obravnave staranja kot procesa pešanja življenjskih funkcij premakne na spodbujanje razvoja novih, inovativnih in celostnih odzivov na demografske spremembe v sodobnih družbah nasploh in posebej v Sloveniji. Makroekonomske analize posledic, ki jih ima staranje prebivalstva, in iz njih izpeljani predlogi za »ukrepe« ne bodo učinkoviti, če ne bodo temeljili na razumevanju kompleksnih sprememb življenjskih potekov v dolgoživi družbi in odgovornosti socialne države za medgeneracijsko solidarnost in sodelovanje ter ustrezno vzgojo in izobraževanje vsega prebivalstva. Ne nazadnje problemov izključenosti, nezaposljivosti oz. brezposelnosti ali dohodkovne diskriminacije ne prinaša le staranje, ampak tudi vse večja robotizacija razvitih družb. Ob zavedanju, da procesov staranja ne moremo ustaviti, lahko pa jih upočasnimo, se moramo zavedati, da prizadevanja za upočasnitev staranja in kakovostno staranje ne morejo biti zgolj ali predvsem individualna (telesna dejavnost, izogibanje slabim razvadam, primerna prehrana), ampak morajo biti del celostne strategije trajnostnega družbenega razvoja z jasno opredeljenimi prioritetaami na področju (institucionalne) obravnave staranja v digitalni družbi. Te med drugim obsegajo aktivnejšo vključenost – in posebej e-vključenost – starejših v družbo, izboljšanje zaposlitvenih priložnosti starejših, večjo kakovost, varnost in neodvisnost bivanja v domačem okolju, ne nazadnje pa tudi preseganje segregacije in populističnega (medijskega) spodbujanja antagonizmov med mladimi in starejšimi ter spregledovanja prispevka starejše generacije k dobrobiti celotne družbe v preteklosti in sedanjosti.

Ker je čedalje večji delež starejšega prebivalstva vse težji problem ne le v Evropi, ampak tudi v Sloveniji, sta Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) pripravila dokument z naslovom *Strategija dolgožive družbe*, v katerem predlagata vrsto sprememb v skladu s konceptom aktivnega staranja: to ne zajema samo dejavnega in ustvarjalnega življenja v vseh starostnih obdobjih, ampak tudi skrb za zdravje in medgeneracijsko sodelovanje ter solidarnost.

Pobudnika posveta *Od staranja k dolgoživosti*, ki je obravnaval omenjeno strategijo in kritične poglede na starost in dolgoživost, sta bila svetovalec SAZU za javno zdravstvo, zdravstveno gerontologijo in medgeneracijsko sožitje dr. Božidar Voljč in sociolog akad. Slavko Splichal, na njem so sodelovali še dr. Jože Gričar, dr. Matic Kavčič, dr. Mirjana Ule, akad. Marjan Kordaš in mag. Boštjan Vasle, v razpravi pa tudi akad. Zdravko Mlinar. Dr. Voljč, ki je na SAZU pred enim letom predaval o etičnih razmerjih med družbo in starostjo, je že takoj na začetku posveta opozoril, da so sedanje demografske spremembe ene največjih sprememb v slovenskih zgodovini in zahtevajo številne prilagoditve.

Prav zato so pristojni pripravili Strategijo, ki jo je na akademiskem posvetu predstavil mag. Vasle (UMAR). Demografske napovedi in številke, ki jih lahko pričakujemo, so skrb zbujajoče: nevarno razmerje med deležem upokojencev in prirastkom mladih bo vplivalo na socialno varnost in številna delovna področja, kjer lahko že čez nekaj let začne primanjkovati delovne sile.

Proces, ki smo mu priča, ima že vidne negativne posledice, na primer segregacijo starejših in izključevanje upokojenih strokovnjakov iz poklicnega delovanja ali svetovanja mlajšim kolegom, v prihodnje pa bi na številnih področjih vendarle lahko predstavljal izziv, kako stvari obrniti na bolje: na primer pri načrtovanju v urbanizmu in prometu, potrošnji, storitvah, povezanih z dolgotrajno oskrbo starejših, e-vključevanju in izobraževanju starejših generacij in navsezadnje redistribuciji družbenega bogastva.

31. AVGUSTA

Nevroglija v normalnih in patoloških razmerah

Simpozij

Po letu 1856, ko so bile opisane celice nevroglije, ki niso električno vzdražne kakor nevroni, so raziskave mirovale do leta 1994, ko je bilo odkrito, da tudi te celice kakor nevroni izločajo kemične prenašalce. Od takrat pa do danes je postalo jasno, da te celice sooblikujejo prenos informacij v osrednjem živčevju in delujejo kot podporne in obrambne celice, predvsem kot energetska podpora nevronskim mrežam. V okviru japonsko-slovenskega sodelovanja je bilo predstavljeno delo treh laboratorijev iz Japonske na področju nevrobiologije o vlogi nevroglije v normalnih in patoloških razmerah, s ciljem bodočih skupnih raziskav.

15. NOVBEMBRA

Akademjski pogledi na Cankarja

Simpozij

Program:

- Odprtje in pozdravni govori,
- Boris Paternu: *Vprašanje novega branja Ivana Cankarja*,
- Igor Grdina: *Troje (ne)razumevanj*,
- Matjaž Kmecl: *Anton Slodnjak in Tujec*,
- France Bernik: *Cankarjeva pripoved o Kurentu*,
- Jožica Čeh Steger: *Dva pogleda na pripovedništvo Ivana Cankarja*,
- Tomo Virk: *Problemskost pri Cankarju: med duhovnozgodovinsko in sociološko perspektivo*,
- Janko Kos: *Nova filozofska branja Cankarjevih del*,

- Irena Avsenik Nabergoj: *Ivan Cankar v odnosu do vere in v pogledih na katalištvo*,
- Marija Stanonik: *Merharjeva in Ocvirkova interpretacija folklornih simbolov iz Cankarjeve literature*,
- Alenka Jensterle Doležal: *Pogled češkega literarnega zgodovinarja Franka Wollmana na Cankarjevo dramatiko*,
- Milček Komelj: *Ivan Cankar v očeh likovnih umetnikov akademikov*,
- Borut Smrekar: *Cankar v delih Matije Bravničarja*,
- Tomaž Svete: *Tragično hrepenenje v delih Ivana Cankarja kot motiv nastanka glasbenih stvaritev*,
- Marko Jesenšek: *Cankarjeva slovenščina*.

Ob stoletnici Cankarjeve smrti in osemdesetletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti smo želeli poudariti ugled in pomen Akademije ter pokazati, kako nenehno bogati cankariano in je idejna nosilka ter usmerjevalka raziskav o življenju in delu Ivana Cankarja. Simpozij *Akademijski pogledi na Cankarja* je bil osredinjen na delo akademikov – pokazati smo želeli, kako so dojemali Ivana Cankarja, spoznavali pomen njegovega dela, razlagali njegovo misel in jo poustvarjali v besedni, glasbeni in likovni umetnosti.

Na simpoziju smo predstavili delo akademikov, ki so (bili) na področju humanistike in družboslovja cankarjeslovci vodniki ali pa jim je (bil) Cankar velik navdih na področju glasbene in likovne umetnosti: France Bernik, Anton Breznik, Izidor Cankar, Tine Hribar, Taras Kermauner, France Koblar, Janko Kos, Boris Merhar, Dušan Moravec, Anton Ocvirk, Boris Paternu, Josip Vidmar, Franc Zadavec, Boris Zihlerl, Slavoj Žižek, Frank Wollman; Janez Bernik, Lojze Dolinar, Maksim Gaspari, Božidar Jakac, Andrej Jemec; Matija Bravničar, Marjan Kozina, Lucijan Marija Škerjanc.

Povzetki predavanj so na voljo v priročni brošuri, integralna besedila predavanj so predvidena za objavo v zbirki Razprave II. razreda SAZU. Simpozij sta pripravila akad. Janko Kos in izr. član Marko Jesenšek.

Povzetki predavanj

Vprašanje novega branja Ivana Cankarja

Boris Paternu, SAZU, II. razred za filološke in literarne vede

Gre za poskus novega branja Ivana Cankarja ob enem njegovih najbolj izpostavljenih del, ob prozni zbirki *Podobe iz sanj* (nastalih 1914–1917). Še posebej ob njihovem pomembnem uvodnem delu z naslovom *Iz dna*. Tu je Cankar do dna razodel svojo globoko kognitivno disonanco, svojo resignacijo, svoj obup. Toda obup, ki že sam po sebi, brez upanja, zmore čezse. Gre za človekov bivanjski po-

ložaj, ki ga je do kraja zagledala, premislila in definirala sodobna, postmoderna filozofija v svojem iskanju prestopa iz univerzalnega nihilizma (npr. Terry Eagleton ali Zygmunt Bauman). Najdemo ga v oznakah, kot so: »živeti v oksimoronu« ali »pogumni duh resignacije« ali moč, ki jo daje »dno«. Danes lahko taka stanja kreativnega »dna«, zapisana z izredno umetniško sugestijo, Cankarja na novo aktualizirajo doma in po svetu. Če branje to zna in zmore.

Troje (ne)razumevanj

Igor Grdina, Inštitut za kulturno zgodovino ZRC SAZU

Izidor Cankar (1886–1958), Josip Vidmar (1895–1992) in Boris Zihlerl (1910–1976) so pripadali (čeprav ne ves čas) trem nazorskim usmeritvam – krščanski oziroma katoliški, svobodomiselni in komunistični –, ki so najmočnejše zaznamovale slovensko 20. stoletje. Lastna misel in dejavnost ter čas, razmere in aktualni položaj so jih naredili za najopaznejše predstavnike navedenih tradicijskih in vizijskih tokov v pogledih na Cankarjevo delo in življenje. Zaznamovali so dobo interpretacije Ivana Cankarja pred širšo uveljavitvijo imanentno umetniških kriterijev v pretresih njegovega opusa. Ob ponovni vpeljavi ideološko-nazorskih interpretativnih retrostilov v začetku 21. stoletja niso doživeli opaznejše afirmacije; protagonisti političnega kriticizma raje posegajo po ideološko premočrtnejših interpretacijah Cankarja.

Izidor Cankar je v mišljenju umetnosti osrednjo pozornost namenil likovni ustvarjalnosti, tj. področju, na katerem ni imel osebne izkušnje. Njegova misel o literaturi, ki je najrazvidnejša v tekstih o bratrančevem opusu, se ni dokopala do najjasnejših formulacij ob lastni ustvarjalni praksi, temveč ob urejanju del Ivana Cankarja. Sistematika stila je v misli Izidorja Cankarja o književnosti drugačna kot tista v misli o likovni umetnosti – slednja je tridelna (idealistični, realistični, naturalistični stil), besednoumetnostna pa dvopolna; ostaja vprašanje, ali gre za načelno razliko ali pa razlika izhaja iz premislekov o Ivanu Cankarju in njegovem opusu. Vidmar je v pretresih Cankarjeve ustvarjalnosti predvsem kritik, ki se je posvečal posameznim pramenom pisateljevega opusa. Polemično razmerje do dela Cankarjevega opusa – zlasti do *Podob iz sanj* – kaže na normativno naravnost njegove kritiške misli, tudi na njeno aprioristično naravo, ki je prišla do izraza v načelni debati o »črnem in belem kruhu« v slovenski literaturi. Sprejemanje posameznih interpretativnih pobud (npr. Kardeljevih v dojemanju *Kralja na Betajnovi*) je prisotno predvsem v poznejšem Vidmarjevem kritiškem opusu.

Zihlerl si je prizadeval za enotnost podobe Cankarja v zgodovinopisju, literarni vedi in drugih strokah. V svojih spisih je pokazal, kako si takšno enotnost predstavlja. Ni predrzno, če v tem naporu vidimo predvsem poskus uveljavitve

marksistične »znanosti zgodovine« ob konkretnem vprašanju, in ne toliko sociologije, ki ji je njegovo delo pripadalo po klasifikaciji njegovega časa. Vendar so njegovi neuspehi v polemikah (Vidmar, predstavniki kritične generacije) omajali prepričljivost njegovih prizadevanj, ki je bila pod vprašajem tudi zaradi njegovega mladostnega nazorskega preskoka iz nacionalnoliberalnega v komunistični tabor.

Anton Slodnjak in *Tujec*

Matjaž Kmecl, SAZU, II. razred za filološke in literarne vede

Anton Slodnjak (1899–1983) je bil kot literarni zgodovinar precej posebne vrste. Zelo ga je privlačila barvitost zunajliterarnega gradiva, kakršno se zdi po strokovnih merilih za literarnega raziskovalca pogosto bolj ali manj neuporabno. V bližino anekdotike ga je vlekle že v njegovem zgodnjem *Pregledu slovenskega slovstva* (1934), privlačnost pripovedne fikcije pa se mu je razmahnila v slovenski trilogiji, troje romanov o treh po njegovem ključnih literarnih osebnostih – Prešernu, Levstiku in Cankarju. Sam poroča, da v pripovedi o Cankarju ni mogel biti tak kot v prvih dveh; zato ga je zasnoval kot nekakšno vitražno pripoved, roman lepljenko – sestavljeno iz štirinajstih spominjanj Cankarjevih sodobnikov na umetnika. V teh štirinajstih fiktivnih spominjanjih, nekakšnih notranjih monologih, se tako ali drugače medsebojno izmenjavata in podpirata Slodnjak literarni zgodovinar in Slodnjak pripovedovalec. Prvi bedi nad drugim, ki pa si ves čas prizadeva približati z domišljijo vse tisto, kar ostaja prvemu – analitičnemu in zbirateljskemu razumarju – nedosegljivo. Slodnjak literarni zgodovinar obenem poskrbi, da je kar nekaj od teh poglavij blizu portretnim študijam nekaterih ključnih osebnosti tistega časa – da torej niso le gola osebna odzrcaljanja Cankarja in da je na ta način roman tudi široka panorama takratnega slovenstva. Osrednja naloga, ki si jo je romanopisec Slodnjak z romanom naložil, pa se zdi – po Dostojevskem in Prijatelju – prikaz večnega in »strašnega« spora med umetnikom ter zasebnikom v isti osebi. »Sodoma« (Dostojevski) v *zasebniku* ves čas neusmiljeno priganja *umetnika* k etičnemu in lepotnemu očiščevanju.

Cankarjeva pripoved o Kurentu

France Bernik, SAZU, II. razred za filološke in literarne vede

Povest o kurentu je Cankar napisal v dunajskem času, od konca maja oz. od začetka junija do 3. julija 1909, ko jo je poslal založniku, v razmeroma kratkem času torej, kar dopušča domnevo, da je misel na povest živela v pisatelju nekaj

časa. Tudi ni skrivnost, da je Cankar našel prvo pobudo za »starodavno pripovedko« v Trdinovih spisih. V tem smislu se kurent večkrat omenja v Cankarjevih pripovedih (*Potepuh Marko in kralj Matjaž*, *Budalo Martinec*, *Hlapec Jernej in njegova pravica*, *Gospod Vavra*, pa tudi v črtici *Jure*, iz zbirke *Za križem*). Geneza pripovedi kaže po vsem tem, kako vztrajno je pisatelj iskal ustrezno podobo glavne osebe, dokler ni pred koncem dunajskega bivanja našel pravega razmerja med folklornim likom in individualno zamisljivo literarnega dela.

Kurent, mitično bitje, se v pripovedi pojavi potem, ko zamenja svojo dušo za veselejši pesmi, s katerimi bo odslej razveseljeval ljudi. Svet bo zdaj zanj lepši in bolj svetel. Skozi tako zavest bo doživljal tudi lepoto slovenske pokrajine, takó bo odslej gledal na vse v domovini. Pravljíčna tema pa bo postala tudi bolj realistična, bolj socialnokritična. V četrtem poglavju se pripoved osredini na glavno mesto Ljubljano, kjer pripovedovalec zapoje hvalnico njenemu vztrajanju v slovenstvu in upanju v prihodnost. Vprašanje o jutru, ki lomi umikajočo temo pred seboj in napoveduje svetlo zarjo, vključuje dogajanje v tisočletno večnost. Vsaka beseda, vsaka misel je del mogočne celote, akord veličastnega orkestra, ki premaguje temne sence, po apokalipsi prevzete simbole umikajoče moči: »Glej, oko, razveseli se in upaj – ali se ne drami zarja na vzhodu ...« Optimizem kot pritrdilni odmev na zastavljeno vprašanje je zadnja beseda v pripovedi, njen svetli crescendo, ki ga potrjujejo povesti dopisani soneti.

Dva pogleda na Cankarjevo pripovedništvo

Jožica Čeh Steger, Oddelek za slovanske jezike in književnost, FF UM

Prispevek predstavlja poglede na Cankarjevo pripovedništvo, kakor sta jih v cankariano neizbrisno vpisala akademika France Bernik (1927) in Franc Zadavec (1925–2016). Kot pripadnika generacije povojnih literarnih zgodovinarjev sta klasika slovenske in evropske književnosti intenzivno raziskovala vse od šestdesetih let prejšnjega stoletja. Vseh njunih spoznanj o Cankarjevem pripovedništvu, ki sta jih v več desetletjih v različnem obsegu sproti objavljala in predstavljala domači ter tuji strokovni javnosti, o čemer pričata njuni bogati bibliografiji, ob tej priložnosti ni mogoče predstaviti, zato se omejujem na izbor razprav o Cankarjevem pripovedništvu, ki naj pokaže na različna metodološka izhodišča, idejne in estetske poudarke obeh uglednih cankarologov.

Bernik je uredil sedem knjig Cankarjevega *Zbranega dela* in v cankariano prispeval več samostojnih znanstvenih monografij (*Cankarjeva zgodnja proza*, 1976; *Tipologija Cankarjeve proze*, 1983; *Ivan Cankar. Monografska študija*, 1987; *Ivan Cankar*, 2006). K omenjenim je potrebno dodati še Bernikovo nemško monografijo (*Ivan Cankar: Ein slowenischer Schriftsteller des europäischen Symbolismus, 1876-1918*, 1997), s katero je pisatelja po dobrih sto letih, odkar

je ustvarjal na Dunaju, prepričljivo umestil na zemljevid evropske književnosti. Med drugim ugotavlja, da se je dunajska doba Cankarjeve ustvarjalnosti po drugi svetovni vojni pogosto zlorabljala za potrjevanje socialistične oziroma marksistične ideologije. Zavzema se za uravnoteženo preučevanje Cankarjeve večplastne literature in v novejših raziskavah razmišlja o Cankarju kot pisatelju vseh Slovencev. Zdravec se je ukvarjal s celotno podobo Cankarjevega umetniškega opusa kot avtor literarnih zgodovin, npr. v *Novi romantiki in mejnih oblikah realizma* (1970) in *Slovenski književnosti II* (1999). V razpravah in monografskih poglavjih o Cankarju se je posvečal različnim temam, npr. romanu, impresionistični črtici, simbolizmu, folklornim junakom in besedi kakor tudi primerjalnim študijam, najintenzivneje pa se je posvetil ironiji (*Cankarjeva ironija*, 1991), s katero je pisatelj ob karikaturi, groteski in satiri razgaljal tragikomični položaj slovenskega izobraženca in naroda na prelomu stoletja.

Problemskost pri Cankarju: med duhovnozgodovinsko in sociološko perspektivo

Tomo Virk, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, FF UL

Akademik Janko Kos (1931) se raziskovalno in interpretativno ukvarja s Cankarjem že nad šestdeset let in je ob Francetu Berniku (1927) najvidnejši cankaroslovec po drugi svetovni vojni. Že leta 1956 je v *Besedi* objavil razpravo *Idejni izvor Cankarjeve literature*, posebej intenzivno pa se je začel posvečati Cankarju okoli leta 1967, ko je prevzel sourednikovanje Cankarjevih zbranih del. Odtlej je obsežno pisal tako rekoč o vseh področjih in vidikih Cankarjevega ustvarjanja, pa tudi o pomenu Cankarjeve osebnosti za slovensko kulturo in družbo nasploh.

Kosov pristop k Cankarju – med drugim ga zaznamujeta stvarnost in ideološka ali idejna neobremenjenost, drža, ki za cankaroslovje ni bila značilna – je izrazito komparativističen. Cankarja vselej postavlja v širše literarne, sociološke, kulturnozgodovinske ali duhovnozgodovinske kontekste, naj gre za kontekst slovenske, evropske ali srednjeevropske književnosti, literarne klasike, literarnih zvrsti, literarnih motivov in tem, volje do moči, nekonformizma, socialdemokracije, liberalizma, anarhizma ipd. To mu omogoča ne le ugotoviti, temveč tudi nazorno prikazati in argumentirati posebno vlogo Cankarja – kot dramatika, romanopisca in razumnika – znotraj slovenske in evropske književnosti. Cankar je tako po Kosovem mnenju ne le največji slovenski dramatik in prozaist, temveč po mnogih potezah izjemen tudi na evropskem literarnem prizorišču. Eno od osrednjih Kosovih analitičnih pomagal pri razbiranju Cankarjeve prelomnosti in izjemnosti je pojem problemskosti oziroma problema.

Nova filozofska branja cankarjevih del

Janko Kos, SAZU, II. razred za filološke in literarne vede

Akademiki Taras Kermauner (1930–2008), Slavoj Žižek (1949) in Tine Hribar (1941) so v razlago Cankarjevih besedil uvajali način, ki ni več samo literarno interpretativen, ampak filozofski. Zanima jih njihova podoba v luči temeljnih problemov moderne filozofije, kot jih je najti pri Marxu, Sartru, Heideggerju in Lacanu.

Kermauner je v knjigi *Cankarjeva dramatika* (1979) razlagal Cankarja s pojmi marksistične sociologije in Sartrovega eksistencializma. Njegovo pisateljstvo je dojel kot razkritje in razgradnjo ideologij slovenske družbe, morale in kulture. Žižek se je na več mestih, npr. v besedilu *Dva aspekta* (1978) in *Jezik, ideologija, Slovenci* (1987), posvečal liku matere v Cankarjevih delih. V njih je s pomočjo psihoanalitske metode prepoznal razmerje »realnega« Cankarja do simbolnega pomena matere kot nadjaza. Lacanovo psihoanalizo je povezal z Marxovo kritiko ideologije.

Hribar je v knjigi *Drama hrepenenja* (1983) pri presoji Cankarjeve *Lepe Vide* izhajal iz Lacanove filozofske psihoanalize, vendar v nasprotni smeri. Po zgledu Nietzscheja in Heideggerja je v drami odkrival ontološki dualizem hermenevitično razumljenega hrepenenja in metafizičnega stremljenja kot volje do moči.

Ivan Cankar v odnosu do vere in v pogledih na katolištvo

Irena Avsenik Nabergoj, Teološka fakulteta UL; ZRC SAZU; UNG

V prispevku se v zelo skrajšanem obsegu omejujem le na nekatere vidike v zvezi s Cankarjevim odnosom do vere in katolištva, kot so ta odnos v svojih znanstvenih študijah in uvodih v Cankarjeva *Zbrana dela* presojali akademiki Izidor Cankar, France Koblar, Dušan Moravec, France Bernik in Janko Kos. Ob njihovih obravnavah želim priti bližje razjasnitvi pomembnega vprašanja: Kakšen je bil Cankarjev odnos do temeljnih vprašanj vere in morale kot človekovega osebnega izkustva na eni strani in do dogem Katoliške cerkve na drugi? S tem se povezuje tudi vprašanje: Kako je Cankar ocenjeval skladnost ali nasprotja med katoliško moralno in življenjsko prakso vernikov in ali je to vplivalo nanj v njegovem odnosu do vere in katolištva? Ker Cankarjeva dela pripadajo literaturi kot umetnosti, ne posredujejo verskih resnic, kakor so posredovane v teoloških virih, temveč pisatelj izbira religiozne vidike po svojem notranjem občutku in umetniškem navdihu. Ker se religiozni svet ves čas na tak ali drugačen način vključuje v Cankarjevo pisanje, ob iskanju odgovora na vprašanje glede pisateljevega odnosa do vere in katolištva najprej na kratko pojasnujem osrednje teološke pojme, ki jih v svojih delih uporabljajo Cankar sam ter ocenje-

valci njegovih del. Z vidika razlikovanja med naukom katoliške veroizpovedi, ki predpostavlja upoštevanje temeljnih katoliških resnic ali dogem na eni strani, ter splošno, konfesionalno in individualno religiozno izkušnjo na drugi strani, sledim razvoju Cankarjevega odnosa do vprašanj vere in katolištva od njegovih mladostnih literarnih začetkov pa vse do njegove zadnje knjige.

Merharjeva in Ocvirkova interpretacija folklornih pojavov iz Cankarjeve literature

Marija Stanonik, SAZU, II. razred za filološke in literarne vede

Oba urednika Cankarjevega opusa akademika Boris Merhar (1907–1989) in Anton Ocvirk (1907–1980) sta si bila po raziskovalnem habitusu med seboj zelo različna, toda pri analizi folklornih pojavov v Cankarjevi literaturi se izjemno dopolnjujeta.

Merhar je v desetih knjigah *Izbranih del Ivana Cankarja* (1951–1959) pripeval številne drobne podatke o folklornih motivih, simbolih in pojavih iz Cankarjeve literature, ki jih je združil v štiri razdelke: jezik, žanrska problematika, motivika in simbolika. Razlagal jih je tako, da je poskušal predstaviti pomen simbolike, hkrati pa je z njihovo pomočjo orisal vlogo slovstvene folklore v Cankarjevi literaturi.

Ocvirk je v dveh razpravah v *Zbranih delih Ivana Cankarja* (1967–1976) umestil njegove umetniške začetke v evropski kulturni prostor, in sicer tudi z drobnimi namigi in povezavami/primerjavami na mitološke sestavine, ki so bile prisotne v sočasni literaturi evropske moderne. Že veliko prej pa so ga *Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva* (1930), ki jih je uredil Jakob Kelemina (1982–1957), in predvsem Cankarjeva folklorno obarvana literatura spodbudile, da je v eseju *Slovenski kulturni problemi* (1931) med drugim razčlenil štiri poglobitve slovenske antropomorfne simbole: lepo Vido, Petra Klepca, kralja Matjaža in Kurenta. V njih je prepoznal štiri slovenske značajske lastnosti: hrepenenje, pasivnost, pričakovanje in burkaštvo – v povezavi s Cankarjevo folklorno literaturo jih je prepoznal kot bistvene za »naš posebni kulturni organizem«.

Pogled češkega dramatika Franka Wollmana na dramatiko Ivana Cankarja Alenka Jensterle Doležal, Katedra jihoslovanských a balkanistických studií, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

V prispevku razmišljam o češkem dramatiku, dopisnem članu SAZU, slavistu evropskega formata Franu Wollmanu (1888–1969) in njegovih še vedno aktualnih raziskavah dramatike Ivana Cankarja. V dvajsetih letih 20. stoletja je raz-

iskoval južnoslovanske dramatike kot celoto – v svojem prvem znanstvenem pregledu slovenske dramatike (*Slovenské drama, Slovenska dramatika*, Bratislava 1924; slovenski prevod je izšel 2004, prev. Adrijan Lah) je Cankarja poleg Župančiča postavil na piedestal slovenske drame. Cankar je zanj »zglede dramske energije, rasti in zmage kljub ozkim in neugodnim razmeram, kljub malemu narodu«. Frank Wollman je metodološko nadaljeval močno češko tradicijo pozitivizma iz konca stoletja, hkrati pa je bil tudi že pod vplivom francoske komparativistike in strukturalističnega pristopa. Cankarjevo dramatiko je analiziral s pomočjo »eidološke metode« oblikoslovno primerjalnega raziskovanja, in tako povezoval horizontalne in vertikalne odnose in črpal iz sinhronih in diahronih sistemov slovenske in evropske književnosti. Na Cankarjev dramski opus je gledal razvojno, analize njegovih dram pa je povezoval z informacijami o gledaliških realizacijah in s kritičnimi refleksijami nanje. V razpravljanih o Cankarjevih dramah in njihovih uprizoritvah je posebno poudarjal slovensko-češke odnose.

Na Wollmanova komparativno poglobljena razmišljanja o Cankarjevi dramati so se poleg slovenskih navezali tudi češki literarni zgodovinarji in dramatiiki, npr. Ivan Dorovský in Viktor Kudělka.

Ivan Cankar v očeh likovnih umetnikov akademikov

Milček Komelj, SAZU, V. razred za umetnosti

Cankar je bil nadarjen risar in likovno naravnani pogled se marsikje kaže tudi v njegovem literarnem delu. Vanj so tematsko zajeti tudi likovni umetniki, zajeti predvsem z motiviko umetništva, pisal pa je tudi o slikarstvu in kipih in bil do danes ničkolikokrat upodobljen. Od akademikov je ustvarjalno najsorodnejši vrstniku Rihardu Jakopiču (1869–1943), iz njegovega dela je največ črpal Božidar Jakac (1899–1989), za njegovo spomeniško kiparsko upodobitev pa sta si posebej prizadevala akademika Lojze Dolinar (1893–1970) in Drago Tršar (1927). Sicer pa so ga akademiki upodabljali bolj ali manj priložnostno, opremili so nekaj njegovih knjig ter ustvarili inscenacijo za dramo.

Najznačilnejše za sam ustvarjalni izraz Cankarjeve umetnosti je v očeh umetnostnega zgodovinarja dejstvo, da je mogoče njegovo literarno umetnost v polnosti dojemati skozi pisateljeve tudi vizualno dojete ubeseditve prizorov in vzdušij, ki pogosto učinkujejo kot skrivnostno zastrte likovne podobe. Te so sprva še izrazito findesièlovsko secesijske oziroma linearne in jim zlahka iščemo vzporednice v likovni ustvarjalnosti, v njih pa razbiramo tudi prave vzporednice slovenskemu duhovno poglobljenemu impresionističnemu slikarstvu, kar pisatelja posebno zbližuje z Jakopičevim doživljanjem življenja. Matija Jama (1872–1947) se je odzval na Cankarjevo delo v secesijskem duhu kot ilustrator,

Maksim Gaspari (1883–1980) se mu je približal v duhoviti karikaturi, prav tako iz muzikalne findesièclovske secesije izvirajoči Jakac pa se je navdihoval zlasti v Cankarjevem *Kurentu* kot glasniku ustvarjalnosti in slovenske usode, s katerim se je dobesedno identificiral. Dolinar je skušal njegovo notranjo moč izraziti s patosom pretirano mogočne Cankarjeve postave, Tršar je pisateljevo krhkost lucidno zajel v inventivno zasnovano doprsno celoto s poudarjeno belo krizantemo, doprsno ga je upodobil tudi Zdenko Kalin (1911–1990), nikomur med njimi pa ni bilo dano, da bi svoje ideje uresničil v monumentalnem javnem spomeniku. Ker je Cankar eden od temeljnih nosilcev slovenske kulturne zavesti, lahko obenj »pomerimo« tudi delo drugih eksistencialno občutljivih likovnih ustvarjalcev akademikov, med njimi pa je s svojo duhovno občutljivostjo in zavzetostjo za slovensko usodo Cankarju najbrž najbliže pozna umetnost Janeza Bernika (1933–2016), čigar ekspresivne risbe so kot »ilustracije« pospremile letošnjo na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti že predstavljeno jubilejno izdajo Cankarjevih *Podob iz sanj*, četudi z njimi nimajo neposredne zveze.

Cankar v delih Matije Bravničarja

Borut Smrekar, Slovensko ljudsko gledališče Celje

Cankarjeva dela so navdihnili skladatelje akademike Lucijana Marijo Škerjanca (1900–1973), Marjana Kozino (1907–1966) in Matijo Bravničarja (1897–1977). Škerjanc je po Cankarjevi črtici *Spomladi* napisal kratko koreografsko pesnitev *Mařenka*, ki sodi med njegova vidnejša dela, medtem ko se Kozinova kantata *Domovina*, ki jo je napisal na odlomek iz Cankarjevega *Kurenta*, ni uveljavila na koncertnih sporedih. Zdaleč največjo pozornost Cankarju je namenjal Bravničar. Uglasbitve Cankarjevih besedil najdemo že v njegovem najzgodnejšem opusu, medtem ko sodita operi *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* in *Hlapec Jernej in njegova pravica* v osredje Bravničarjevih stvaritev.

Bravničarjevi nazori so se v marsičem ujemali s Cankarjevimi. Izstopajo domoljubje, velika socialna občutljivost, družbena kritičnost, pa tudi občasno nagnjenje k satiri. Cankarjeva dela so bila Bravničarju predvsem navdih za udejanjanje lastnih estetskih nazorov. V mladostnem ustvarjalnem obdobju je Bravničar zanikal potrebo po dognani formalni strukturi glasbenih del in v okviru opere po posebnem opernem libretu. Zato je kot osnovo za *Pohujšanje* (1928) vzel Cankarjevo izvirno besedilo, le da mu je z manjšimi posegi verjetno nehote spremenil značaj in spremenil premišljeno dramsko strukturo v niz naključij. Temu principu je sledil pri uglasbitvi z ilustrativno improvizacijskim pristopom, kar se je kljub bogati invenciji in visoki ravni obrtne dognanosti izkazalo kot glavna slabost dela v glasbenem in uprizoritvenem pogledu. Pri komponiranju *Hlapca Jerneja* (1936) v zrelem obdobju je ubral povsem drugačen

pristop. Za osnovo mu je služila dramska priredba Ferda Delaka s premišljeno zastavljeno formalno strukturo. S skladateljskimi prijemi, ustreznimi vsebini in formi predloge, mu je uspelo ustvariti skladno celoto z ravnovesjem med obliko in izrazom. Tako sodi opera *Hlapec Jernej in njegova pravica* med najbolj dognana slovenska operna dela.

Tragično hrepenenje v delih Ivana Cankarja kot motiv nastanka glasbenih stvaritev

Tomaž Svete, Pedagoška fakulteta UM, Oddelek za glasbo

Cankarjevi literarni predlogi (*Spomladi* in *Kurent*) za obe skladbi (*Mařenka* in *O, domovina*) akademikov Lucijana Marije Škerjanca (1900–1973) in Marjana Kozine (1907–1966) nehote tvorita doživljajski lok hrepenenja, povezanega z domovinsko in socialno tematiko, ki je značilen za našega največjega pisatelja.

Črtica *Spomladi*, na podlagi katere je Škerjanc zasnoval simfonično pesnitev *Mařenka*, obravnava motiv predmestne deklice, ki je bil značilen za Cankarja in Arthurja Schnitzlerja, predstavnika dunajske moderne. Sodobnika pa se pomembno razlikujeta pri ubeseditvi tega motiva – Cankar je Schnitzlerjevo lahkoživo deklico povsem drugače motiviral in jo je tematsko postavil v socialno močno obarvano okolje, čeprav je bila takrat socialna nota v sočasni evropski in svetovni literaturi že presežena. Škerjanc – muzikološka stroka mu priznava izjemen pomen za slovensko glasbeno kulturo in ga označuje za romantika postromantičnega tipa – je v nekaterih drugih delih odstopal od predstavljenega vzorca. Njegovo morda najbolj radikalno delo *Violinski koncert* (1927) je bilo šele pred kratkim na novo odkrito in zdi se, da bo potrebno novo poslušanje in branje Škerjanca, ki bo (pre)vrednotilo njegovo glasbeno ustvarjalnost. Mnoge elemente in kompozicijsko tehnične postopke, ki so zgoščeni v *Violinskem koncertu*, lahko zasledimo v nekoliko bolj zmerni obliki tudi v *Mařenki*.

Ljudska povest *Kurent*, ki je z nekaj vrsticami 2. poglavja navdihnila Kozinovo zborovsko skladbo *O, domovina*, je prežeta z močnim hrepenenjem in s socialno tematiko, hkrati pa najgloblje izraža domovinsko ljubezen. Kozina je z zborovsko skladbo *O, domovina* dodatno utrdil močno povezanost z domovino, ki ji je poklonil pomembna simfonična dela: (1) *Simfonijo*, (2) eno temeljnih slovenskih opernih stvaritev *Ekvinokcij*, (3) kantate in (4) glasbo za prve slovenske filme. Tudi v skladbi *O, domovina* ostaja zvest svojstvenemu glasbenemu realizmu in močno poudarjeni skoraj ekstatični melodični liniji, dediščini praške šole – Kozinov mentor je bil Josef Suk (1874–1935) –, hkrati pa ves čas izpoveduje svoje domoljubje in pripadnost domovini.

Cankarjeva slovenščina

Marko Jesenšek, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, II. razred za filološke in literarne vede

Akademik Anton Breznik (1881–1944) je Cankarjevo slovenščino analiziral v več razpravah, najbolj natančno v *Jeziku naših pripovednikov* (Dom in svet, 1935). Cankarja je predstavil kot velikega prenovitelja slovenščine in ga imenoval za pisatelja, ki je »ustvaril slovenski moderni umetnostni jezik«, tako da je v slovensko literaturo uvajal ljudsko besedje – Breznik je dokazoval Cankarjevo kakovostno izrazitev slovenskega jezika prav z iskanjem in močno razširjeno rabo »starih domačih besed«. Cankarjev jezikovni čut je prepoznal za »svežost in moč v jeziku«, ki je izhajal iz ljudskega govora, zavračal pa je izobražensko govornico, predvsem arhaizacijo in slavizacijo slovenščine, značilno za Levstikovo pisanje, slovenski (romantični) realizem in zapozneli naturalizem: npr. nadomeščanje prevzetih besed (*čitati – brati, sličen – podoben, tajinstven – skrivnosten, licemerec – hinavec*), zavračanje deležniško-deležijskih skladov na -č in -ši (*smejoč; vstopivši, storivši*) in uvajanje nove oblikoslovno-skladenjske kategorije, tj. oblike na -el-aje; (*molče, igraje*). Breznik se je na Cankarjevo jezikovno kulturo skliceval tudi v dveh najbolj znanih razpravah iz zgodovine slovenskega jezika: *Literarna tradicija v Evangelijih in listih* (Dom in svet, 1917) in *Razvoj novejšje slovenske pisave pa Levčev pravopis* (Dom in svet, 1913–1915), pozneje seveda v razpravi *Jezik v kmečki povesti* (Dom in svet, 1930) ter tudi v razpravah o jezikovni podobi sodobne slovenščine, npr. *Novejše napake slovenskega sloga* (Dom in svet, 1918) in *Stavčna negacija v slovenščini* (Dom in svet, 1943).

Akademik Jože Toporišič (1926–2014) je sicer opozoril na Cankarjev v mladosti »slab časnikarski jezik«, kasneje pa je podobno kot Breznik poudarjal njegov posluš za ljudsko govornico, ki se kaže predvsem v iskanju izvirnoslovenskega besedja. V knjigi *Slovenski knjižni jezik* (1967) je predstavil Cankarjev jezik kot slogovno dognano slovenščino, njegova jezikovnopolitična prizadevanja »za ohranitev slovenske knjižnojezikovne samostojnosti« pa je ponazoril z jezikovno mojstrskim smešenjem nemškutarjev: »Oprostite, jaz sem Slovenec.« Največ razmišljanj o Cankarjevi slovenščini je objavljenih v knjigi *Stilnost in zvrstnost* (2008), kjer je Toporišič predstavil Cankarja kot umetnika vodnika, ki se je upiral slabim normativnim rešitvam Janežič-Sketove slovnice (1889, 1894, 1900, 1906 in 1911) in je s svojo slovenščino napovedoval novo Breznikovo slovnico (1916).

Dobro obiskani posvet Časovnost razlage zakona / *The symposium on the Timeliness of Law Interpretation was well attended*

Podpredsednik akad. Robert Zorec pred projekcijo filma Matija Gogala, prisluškovalec svetov / *Vice President, Full Member Robert Zorec before the screening of the documentary Matija Gogala, prisluškovalec svetov*

Akad. Alenka Šelih (druga z desne) na simpoziju o prvem ženskem časopisu Slovenka / Full Member Alenka Šelih (second right) during the symposium on Slovenia's first women's newspaper - Slovenka

Nastopni recital izrednega člana SAZU Milana Dekleve / Associate Member Milan Dekleva during his introductory recital

Predsednik SAZU akad. Tadej Bajd na srečanju Kraljevega društva v Edinburgu s princeso Ano / President Tadej Bajd in the company of HRH Princess Anne, at the meeting of the Royal Society of Edinburgh

V soorganizaciji SAZU je bila na Slovenski matici okrogla miza o znanstveniku Milutinu Milankoviću. / In cooperation with SASA, the Slovene Society organised a round table on scientist Milutin Milanković.

Izredni član Gregor Anderluh pred nastopnim predavanjem z akad. Tatjano Avšič - Županc / Associate Member Gregor Anderluh with Full Member Tatjana Avšič - Županc before his introductory lecture

Izredni član SAZU Boris A. Novak na nastopnem predavanju o epu / Associate Member Boris A. Novak during his introductory lecture on epic poetry

Na 2. srečanju mladih in SAZU na temo slovenskega jezika je bila dvorana polna dijakov. / Secondary school students interested in Slovenian language filled the Great Hall at the 2nd meeting of Academy Members with the young.

Predstavitve Pravnega terminološkega slovarja / Press conference to present the new Legal Terminology Dictionary in Slovenian.

Avstrijska ministrica za zunanje zadeve dr. Karin Kneissl pred predavanjem na SAZU / *The Austrian Minister of Foreign Affairs, Dr Karin Kneissl prior to her lecture at SASA*

Predavanje doc. dr. Andreja Gasparija *Legio XV Apollinaris in Emona* / *Assistant Professor Dr Andrej Gaspari during his lecture entitled Legio XV Apollinaris in Emona*

Prof. dr. Peter M. Narins (UCLA) je predaval o zlatem krtu, nočnem sesalcu / *Prof Dr Peter M. Narins (UCLA) lectured on the nocturnal mammal Eremitalpa granti namibensis*

Na posvetu o prehranski varnosti so problematiko osvetlili s slovenskega vidika. / *The Slovenian perspective on food safety-related issues was presented at the same name symposium.*

Prof. dr. Bojan Djurić (FF UL, na sliki z akad. Biba Teržan) je predaval o portretu cesarja Lucija Vera. / Prof Dr Bojan Djurić (Faculty of Arts of the University of Ljubljana, accompanied by Full SASA Member Biba Teržan) lectured on the portrait of Emperor Lucius Verus.

Izredna članica Renata Salecl o nevednosti v času velikega podatkovja / Associate Member Renata Salecl addressed ignorance in the Big Data Era

Akad. Bojan Čerček na mednarodnem simpoziju o akutnem srčnem infarktu / Full SASA Member Bojan Čerček during the international symposium on acute myocardial infarction

Akad. Janez Orešnik (desno) pozdravlja udeležence mednarodne konference o grškem jezikoslovju. / Full SASA Member Janez Orešnik greets the audience at the conference on Greek linguistics.

Predstavitve knjig ob stoletnici smrti Ivana Cankarja / Book presentation on the 100th anniversary of the passing of writer Ivan Cankar

Dopisni član Cesare Scalon je pred predavanjem Akademiji podaril nekaj knjig. / Corresponding Member Cesare Scalon gifted the Slovenian Academy of Sciences and Arts a number of books before his introductory lecture.

Nastopno predavanje izr. člana Jožefa Muhoviča / *Introductory lecture by Associate Member Jožef Muhovič*

Mednarodni simpozij o nevrogliji / *International symposium on neuroglia*

Vodstvo SAZU se je v Benetkah udeležilo predstavitve manifesta o prihodnosti Evrope (*Next Europe*). / Heads of SASA at the presentation of the manifesto *Next Europe on the future of Europe*.

Predsednik SAZU akad. Tadej Bajd je v Erevanu podpisal pogodbo o sodelovanju z Armensko nacionalno akademijo. / The SASA President Tadej Bajd signed a bilateral agreement of cooperation with the Armenian National Academy in Yerevan.

Prof. dr. Katja Franko o kriminalizaciji migracij / *Prof Dr Katja Franko on the criminalisation of migrations*

Dopisni član Hans-Dieter Klingemann je pred nastopnim predavanjem prejel člansko listino. / *Corresponding Member Hans-Dieter Klingemann received the Membership Charter before his introductory lecture.*

Simpozij *Akademijski pogledi na Cankarja* / *The symposium Academy Visions of Cankar*

Izredna članica Marija Stanonik na simpoziju o Janezu Bleiweisu / *Associate Member Marija Stanonik during the symposium on Janez Bleiweiss*

Izredni član Marko Noč o akutnem srčnem infarktu in nenadnem zastoju srca / Associate Member Marko Noč on acute myocardial infarction and sudden cardiac arrest

Tradicionalni Dan fiziologije na SAZU / Traditional Physiology Day at the SASA

Predstavitve monografije o akad. Milčku Komelju / *Presentation of the monograph on Full Academy Member Milček Komelj*

Obisk kitajske delegacije iz Nandžinga za sodelovanje na raziskovalnem in izobraževalnem področju / *Visit of the Chinese delegation from Nanjing regarding mutual research and education cooperation*

20. in 21. NOVBMBRA

Janez Bleiweis, Novice in modernizacija slovenske družbe

Znanstveni simpozij

Program:

20. novembra

- akad. Tadej Bajd, predsednik SAZU, prof. ddr. Marija Stanonik, izredna članica SAZU: Odprtje simpozija,
- Srđan V. Bavdek: *O liku dr. Janeza Bleiweisa*,
- Peter Vodopivec: *O Bleiweisovih pogledih na družbeno in gospodarsko modernizacijo na Slovenskem*,
- Jernej Kosi in Rok Stergar: *Janez Bleiweis in Karl Deschmann: karierne strategije in identifikacijske izbire kranjskega meščanstva v dobi nacionalizma*,
- Igor Grđina: *Monološka in dialoška struktura med zajci in leopardi*,
- Bogdan Kolar: *Dr. Janez Bleiweis in Cerkev*,
- Źeljko Oset: *Bleiweis in Slovenska matica*,
- Zvonka Zupanič Slavec: *Zdravstvenoprosvetiteljska tema Janeza Bleiweisa*,
- Irena Selišnik in Marta Verginella: *Kmetijske in rokodelske novice in razvoj bralne javnosti*,
- Ksenija Horvat: *Janez Bleiweis, novinar in urednik*,
- Bernard Nežmah: *Bleiweis med Vodnikom in Jurčičem: tri etape slovenskega novinarstva*,
- Marija Stanonik: *Bleiweisovi pripisi pod črto*;

21. novembra

- Božidar Jezernik: *»Oče« Bleiweis*,
- Jurij Fikfak: *Janez Bleiweis: od kmetijskih Novic do »Našega programa«*,
- Jože Dežman: *Dr. Janez Bleiweis, vitez Trsteniški – odsotni oče*,
- Marko Jesenšek: *Bleiweis in oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika*,
- Kozma Ahačič: *Koseski, Bleiweis, Prešeren*,
- Marijan Dovič: *»Očetje naroda« in »nacionalni pesniki«: Bleiweis in Prešernov kult*,
- Anja Mlakar: *Pomen Bleiweisovih Novic za ohranjanje slovenske pripovedne dediščine*,
- Marjeta Pisk: *Odnos urednika Bleiweisa do »narodnega pesništva«*.

Bleiweisovi uredniški pripisi v *Kmetijskih in rokodelskih novicah* (1843>) so bili povod za pobudo, da bi se o njihovem uredniku in tudi sicer o eni najbolj izpostavljenih osebnosti v 19. stoletju pripravil simpozij in ga pravično presodil, saj ga slovenska kulturna javnost še zmeraj ocenjuje zgolj po drži do Franceta

Prešerna, medtem ko o njegovih številnih zaslugah za napredek slovenskega gospodarstva, ki je tedaj slonelo na kmetijstvu in rokodelstvu (prim. naslov časopisa!), ne ve kaj dosti.

Idejo sem na glas povedala na srečanju s predsednikom SAZU 29. maja 2017 v pričo podpredsednikov Petra Štiha in Roberta Zorca ter predstojnika Inštituta za slovenski jezik in tajnika II. razreda Marka Snoja. Po Krekovem simpoziju v oktobru 2017 sem za zamisel ogrevala še ddr. Damirja Globočnika iz Gorenjskega muzeja in tedanjega predsednika Zveze zgodovinskih društev Slovenije Branka Šuštarja in jo preverjala pri prof. dr. Stanetu Grandi. Najbolj pa sem na podlagi njegovega intervjuja o Janezu Bleiweisu (*Družina*, 7. 12. 2008, 8) zaupala v podporo pri Božidarju Jezerniku.

Leto 2018 je bilo ravno pravnjše za njegovo izvedbo, saj je 19. novembra 2018 poteklo 200 let od rojstva Janeza Bleiweisa, in sta bila 20. in 21. novembra dopoldne namenoma izbrana v njegov spomin.

Glede na številne Bleiweisove zadolžitve in vsebino *Kmetijskih in rokodelskih novic* je bil simpozij nujno interdisciplinaren. Po navedbi častnega gosta Srdana V. Bavdka je bil dr. Janez Bleiweis, vitez Trsteniški, tudi prvi slovenski akademik (pri JAZU) zato je bilo prav, da je simpozij odprl akad. prof. dr. Tadej Bajd, predsednik SAZU; še toliko bolj, ker je bila tedaj na vrhuncu proslavljanje njene 80-letnice.

Uvodno predavanje je bilo zaupano prof. dr. Srdanu V. Bavdku, ki je predstavil Bleiweisa z velikim poznavanjem njegovega življenja in dela.⁴⁸

Poleg njega je sodelovalo še devetnajst strokovnjakov z različnih področij družbenega in gospodarskega življenja s temami, ki so se nanašale na vsebino *Kmetijskih in rokodelskih novic* in Bleiweisovih zadolžitev v javnem življenju njegovega časa. Najprej so zgodovinarji različnih generacij, specializiranosti in metodoloških usmeritev predstavili Bleiweisove odzive na družbene premike v njegovem času, bodisi na splošno v gospodarstvu (Peter Vodopivec), politiki (Igor Grdina), Cerkvi (Bogdan Kolar), znanosti in kulturi (Željko Oset) in zdravstvu (Zvonka Zupanič Slavec). V vse navedene pore javnega življenja je bil tako zares in močno vključen, da so mu nadeli ime »Oče naroda« (Božidar Jezernik).⁴⁹ Tudi soočenje dveh stališč (Bleiweis : Deschmann) do slovenske identitete v njegovem času ni izostalo (Jernej Kosi in Rok Stergar).

Drugi del predavanj se je osredotočil na Janeza Bleiweisa v primerjavi z Valentinom Vodnikom in Jurčičem (Bernard Nežmah), njegovo vlogo urednika in novičarja (Ksenija Horvat) *Novic* ter odzivanje bralcev nanje (Irena Selišnik in Marta Verginella). Stik z njimi je Bleiweis spretno vzdrževal s pripisi pod črto

⁴⁸ Predavanje je bilo njegov labodji spev, saj je konec januarja 2019 umrl.

⁴⁹ *Jože Dežman* je izstopil iz zamišljenega časovnega okvira, saj je omenjeno simbolno vlogo z negativnega vidika apliciral na slovensko preteklost po Bleiweisu vse do naših dni.

(Marija Stanonik), ne da bi zanemaril lasten koncept o njihovem poslanstvu (Jurij Fikfak).

Zadnji cikel predavanj je bil namenjen, z eno besedo: filološkim temam. O pomenu Bleiweisovih *Novic* pri oblikovanju enotnega slovenskega knjižnega jezika (Marko Jesenšek) in ohranjanju slovenske slovstvene folklore v vezani (Marjeta Pisk) in nevezani (Anja Mlakar) besedi.

Simpozij je presenetil z ugotovitvijo, da je v drugih strokah izjemno prosvetiteljsko delo dr. Janeza Bleiweisa veliko bolj cenjeno, kot mu je bila to pripravljena priznati slovenska literarna zgodovina. Zato so še toliko bolj dobrodošli novi pogledi na razmerja med Bleiweisom, Jovanom V. Koseskim in Francetom Prešernom (Kozma Ahačič; Marijan Dovič).

Marija Stanonik

Knjižica s povzeki prispevkov je dostopna na <http://www.sazu.si/uploads/files/57ee1e0bc23371144545f64b/Bleiweis%20-%20povzetki.pdf>, posnetiki prispevkov pa na <https://www.youtube.com/playlist?list=PLjVKITCVnkiakmyM2Hwzd3ON29wefQxp>.

22. NOVEEMBRA

Arheološka dediščina Slovenije od osamosvojitve – varovanje in prezentacija

Posvet

Program:

- Peter Štih, podpredsednik SAZU: Pozdravni nagovor,
- Biba Teržan: Uvod (oris spomeniškovarstvene službe med 1850 in 1991),
- Bojan Djurić (Odd. za arheologijo FF UL): *Kako misliti arheološko dediščino*,
- Danijela Brišnik in Mihela Kajzer (ZVKDS, območna enota Celje in območna enota Maribor): *Pravno varstvo arheološke dediščine in njegovo izvajanje*,
- Peter Turk (Narodni muzej Slovenije), *Arheološka dediščina v muzejih*,
- Anton Velušček (Inštitut za arheologijo ZRC): *Kolišča na Ljubljanskem barju in UNESCO*,
- Peter Kos (Narodni muzej Slovenije): *Claustra Alpium Iuliarum – ad Pirum (Hrušica)*,
- Irena Lazar (Odd. za arheologijo/dediščino, FHŠ UP): *Arheološki park Simonov zaliv v Izoli*,
- Miha Mlinar (Tolminski muzej): *Čez Most po modrost*,
- Borut Križ (Dolenjski muzej): *Novo mesto – primer dolgoletnih arheoloških izkopavanj: rezultati, problemi, perspektive*,

- Danijela Brišnik (ZVKDS, območna enota Celje): *Prezentacija arheološke dediščine v urbanem okolju*,
- Dimitrij Mlekuž (CPA/OA FF UL): *Arheološka dediščina v 21. stoletju: priložnosti in dileme*,
- sklepna diskusija.

Ob evropskem letu kulturne dediščine smo v sodelovanju oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU in Slovenskega arheološkega društva pripravili znanstveni posvet, da bi predstavili pregled o varovanju in prezentaciji arheološke dediščine v Republiki Sloveniji od njene osamosvojitve naprej. Program je bil razdeljen na dva oz. tri tematske sklope.

V prvem so bili predstavljeni pregledni prispevki o spomeniškovarstvenih in muzejskih dejavnostih. Bojan Djurić je orisal koncept kulturne dediščine v okviru politike Evropske skupnosti, uskladitev slovenske zakonodaje za varovanje arheoloških spomenikov z evropskimi smernicami in akti (kot je npr. Malteška konvencija) ter na primeru procesa varovanja in raziskovanja arheoloških najdišč, ki so potekala v okviru izgradnje avtocestnega križa Slovenije, pokazal, do kakšnih novih metodoloških in varstvenih postopkov je prišlo v zadnjih dvajsetih letih pri izvajanju in organiziranosti spomeniškovarstvene službe, ki je odgovorna za varovanje arheološke dediščine v Sloveniji.

Danijela Brišnik in Mihela Kajzer sta predstavili pravne osnove za varovanje arheološke dediščine ter s statističnimi prikazi dokumentirali administrativno-varstveno delo v zvezi s postopki, ki so potrebni pri varovanju arheoloških najdišč. Predvsem je bilo poudarjeno obsežno delo v zvezi z izdajanjem dovoljenj za arheološke posege, kajti število vlog za zaščitna izkopavanja ogroženih arheoloških najdišč dosega v zadnjih letih letno število okoli 500. To je seveda izredno zajeten zalogaj za zgolj deset oz. enajst konservatorjev arheologov v Sloveniji, ki delujejo vsak v okviru svoje regijske enote ZVKDS, ki jih je 7 (sedem). Konservatorji arheologi morajo ne le natančno preveriti pogoje za izdajanje dovoljenj, temveč bi morali arheološke raziskave tudi redno spremljati in kontrolirati kvaliteto izkopavanj in ob zaključku raziskav pridobiti tudi ustrezna strokovna poročila. Tako zaključna poročila kot predaja arhivov (dokumentacije in premičnih najdb) pristojnim muzejem, kot predpisuje zakonsko določilo, pa predstavljajo velik problem, kajti v zelo velikem številu niso sproti realizirana. Na to je opozoril tudi Peter Turk kot predstavnik muzejev in priporočal, da se ta problem v najkrajšem možnem času ustrezno reši, kajti stanje postaja katastrofalno. Hkrati je izpostavil, da so muzeji z novo zakonodajo tako glede svojih kompetenc hranjenja in varovanja premične arheološke dediščine kot strokovno-znanstvenega dela neustrezno opredeljeni oz. ovrednoteni in s tem tudi povsem marginalizirani.

Na osnovi predstavljenih referatov se je pokazalo, da je spomeniškovarstvena služba z le desetimi oz. enajstimi konservatorji arheologi, ki pokrivajo s svojim delom področje celotne Slovenije (razdeljeno v sedem območnih enot), izrazito podhranjena. Enako velja za slovenske muzeje – tako za Narodni muzej Slovenije kot za Pokrajinske muzeje, katerih poslanstvo ni le hranjenje in varovanje »premične« arheološke dediščine, temveč tudi njeno predstavljanje javnosti, za kar pa je nujno potrebno tudi znanstveno-raziskovalno delo. Muzeji bi morali ponovno pridobiti status znanstvenih ustanov!

V drugem tematskem sklopu so bila predstavljena tista arheološka najdišča, ki so bodisi zaradi svoje izjemne ohranjenosti bodisi zaradi prizadevanja pristojnih arheologov in zainteresiranosti lokalnih skupnosti bila deležna posebnih konservatorskih posegov in končne prezentacije *in situ*. Kot prvi je spregovoril Anton Velušček o koliščih na Ljubljanskem barju, ki so doslej edina izmed arheoloških najdišč v Sloveniji vpisana v seznam svetovne kulturne dediščine UNESCO. Predstavil je potek priprav, ki so vodila do vpisa, pokazal je, kako pozitivno so se na razglasitev odzvali prebivalci Iga (krajevni grb, spomenik na Igu), opozoril pa je tudi, da ostaja vrsta lokacij s kolišči *in situ* na Barju, ki so še naprej ogrožena (globoko oranje njivskih površin in nekateri drugi prostorski posegi), pa čeprav bi jih morala spomeniškovarstvena služba še posebej varovati in bdeti nad njimi, saj so pod okriljem UNESCO. Predlagal je, da bi Ministrstvo za kulturo v okviru ene izmed že obstoječih arheoloških ustanov, ki se ukvarja z arheološkimi raziskavami na Ljubljanskem barju, imenovalo samostojno delovno skupino ter jo tudi kadrovsko in finančno podprlo. Ta skupina bi skrbela in odgovarjala za stanje arheoloških spomenikov na Ljubljanskem barju, tako za njihovo raziskovanje kot tudi za spomeniškovarstveno plat, in to s polnimi zakonskimi pristojnostmi in obveznostmi.

Peter Kos je slikovito predstavil (tudi z navajanjem sočasnih antičnih pisanih virov) obrambni sistem vzhodne meje poznorimske Italije, ki je potekal od Kvarnerskega zaliva do Posočja – Claustra Alpium Iuliarum. Omenil je prizadevanja, da bi ta arheološki kompleks vpisali v svetovno dediščino UNESCO. Te rimske zapore v obliki mogočnih kamnitih zidov in stolpov so predmet arheoloških raziskav že skoraj dve stoletji. Nedavno tega pa so potekale ponovne raziskave in restavratorski posegi z namenom prezentacije te izjemne rimske arhitekture. V okviru projekta Narodnega muzeja Slovenije med letoma 2007 in 2013 kot del mednarodnega strateškega projekta *Arheološki parki severnega Jadrana* (PARSJAd) so bile arhitekturne ostaline trdnjave in zapornih zidov na Hrušici (Ad Pirum) ponovno restavrirane in očiščene vse vegetacije, s čimer je bila ustvarjena zgledna prezentacija tega arheološkega spomenika, v bližnjem gostišču pa je bila urejena muzejska soba. Žal so danes zidovi spet zaraščeni in prepuščeni propadanju. Glavni problem, tako Peter Kos, je vprašanje varovanja in skrbništva nad spomenikom, ki pravno ni urejeno. Če lokalna skupnost ali

privatnik/lastnik nista zainteresirana, arheološki spomenik pač propada, ne glede na to, kakšnega pomena je in koliko obiskovalcev si ga pride ali želi ogledati.

O naslednjem izjemnem arheološkem najdišču – o rimski vili v Simonovem zalivu v Izoli, ki so jo pred kratkim oživili v Arheološki park z izjemno pestro ponudbo, je spregovorila Irena Lazar. Predstavila je, s kakšnim angažmajem jim je uspelo pridobiti finančna sredstva za restavriranje arheoloških ostalin (Norveški sklad in občina Izola), med katerimi je bilo posebej zahtevno delo z mozaiki ter njihovo prezentacijo. Uspelo jim je ustvariti atraktivni arheološki park, ki dopolnjuje turistično ponudbo na Slovenski obali. Vendar pa je tudi Irena Lazar poudarila, da se zdaj – po končanem finansiranju projekta arheološkega parka – zastavlja vprašanje nadaljnega varovanja in skrbstva za vzdrževanje parka, kajti kategorija »arheološki park« v zakonodaji varovanja arheološke dediščine ne obstaja. Tudi v tem primeru bo sedaj zgledno urejen arheološki park prepuščen interesom lokalnih skupnosti. Kako dolgo bo zdržal pred zobom časa?

O projektu »Čez Most po modrost«, ki je bil realiziran iz Evropskih sredstev (sklad Phare CBC) in iz sredstev občine Tolmin že leta 2005, je poročal Miha Mlinar. Gre za kulturnozgodovinsko pot po Mostu na Soči, enem izmed najpomembnejših arheoloških najdišč iz železne dobe v Sloveniji. V izredno domiselno zasnovano pot z estetsko oblikovanimi postojankami na tej poti niso vključeni le arheološki spomeniki, kot je npr. v pritličju osnovne šole *in situ* ohranjena in restavrirana obrtniška ulica iz sredine 1. tisočletja pr. n. št. ali pa »svetolucijska hiša«, temveč tudi druga spominska obeležja, ki spominjajo na pisatelja Ivana Preglja in Sašo Vugo ter na dirigenta in skladatelja Marka Muniha, popelje pa tudi do naravnih znamenitosti, kot je izvir zdravilne vode »Pod grmom«, posvečen Sv. Luciji. Prav zaradi zavzetosti avtorja zasnove poti in tudi zainteresiranosti domačinov pa ta pot, ki prikazuje kulturno dediščino kraja, ni šla v pozabo, temveč doživlja dopolnitve in pestri turistično ponudbo Mosta na Soči že dobro desetletje.

O Novem mestu, kjer že dobrih trideset let potekajo arheološka izkopavanja obsežnega gomilnega grobišča na Kapiteljski njivi, ki so izjemno pomembna za znanstvene raziskave in razumevanje železne dobe na Slovenskem in tudi v širšem evropskem prostoru, in sicer skozi celotno 1. tisočletje pr. n. št. je spregovoril Borut Križ. V Dolenjskem muzeju so izkopanine, med katerimi je vrsta izredno dragocenih predmetov, kot so npr. situle, zelo zgledno razstavljene, saj je bila stalna razstava šele pred kratkim prenovljena. Zato tem bolj preseneča, da še ni uspelo zainteresirati lokalno skupnost, da bi na prostoru Kapiteljske njive uredili arheološki park z informativno točko, čeprav – tako Borut Križ – imajo že dalj časa zanj pripravljen koncept, a ni pravega posluha.

Kot zgodba o uspehu je zvenela predstavitev prezentacije treh od štirih arheoloških točk rimske Celeie Danijeje Brišnik. Z izrednim angažmajem jim je v Celju uspelo restavrirati in prezentirati rimske arhitekturne ostaline in fre-

ske (Knežji dvor s podzemljem, Grofija z novimi podzemnimi prostori, Glavni trg z novim paviljonom), s katerimi mesto izstopa po varovanju in prezentaciji arheološke dediščine. Pri tem velja omeniti, da ima ob podpori Ministrstva za kulturo posebno zaslugo tudi celjska občina (oz. župan).

V okviru tretjega tematskega sklopa je potekalo predavanje Dimitrija Mlekuža, ki je predstavil nove tehnične postopke pridobivanja podatkov o kulturni krajini in s tem o arheoloških najdiščih. Gre predvsem za tako imenovano daljinsko zaznavanje z lidarskim snemanjem oz. zračnim laserskim skeniranjem zemeljske površine, s katerim so se odprle povsem nove razsežnosti razpoznavanja raznoraznih struktur v zemeljskem reliefu, med njimi tudi arheoloških najdišč, od naselij do poljedelskih in drugih dejavnosti, ki so zapustile svoje sledove v prostoru. Kako z njimi ravnati, kako jih varovati, kakšen je njihov pomen, so izzivi spomeniškovarstvene službe v prihodnosti. Razviti bo morala nove koncepte. Kot pravi Mlekuž, bo moralo varovanje kulturne dediščine postati sestavni del prostorskega načrtovanja na državni ravni.

V sklepnih diskusiji, ki se je vrtela predvsem okrog problematičnih točk varovanja in prezentacije arheološke dediščine, so bili izraženi naslednji predlogi in zahteve, ki jih bomo posredovali tudi Ministrstvu za kulturo:

1) Urediti formalne postopke, ki spremljajo in sledijo arheološkim izkopavanjem s pridobljenim dovoljenjem za raziskave Ministrstva za kulturo:

1.1 Izdajanje soglasij oz. dovoljenj za pričetek terenskih arheoloških raziskav naj se izdaja v zakonsko predpisanem roku, ne šele po več mesecih, kar se doslej pre pogosto dogaja.

1.2 Začetek in konec arheoloških izkopavanj oz. vsakršnega arheološkega posega mora pooblaščen vodja raziskav (naslovnik dovoljenja) sporočiti tako pristojni območni enoti ZVKDS kot tudi pristojnemu muzeju, kar se kljub zakonskim zahtevam izvaja le izjemoma.

1.3 Po koncu arheoloških izkopavanj mora vodja raziskav (naslovnik dovoljenja) v zakonsko predpisanem roku (dve leti) in v skladu z določili Pravilnika o arheoloških raziskavah oddati poročilo o izkopavanjih na arheološkem najdišču in o rezultatih opravljenih raziskav, in sicer pristojni območni enoti ZVKDS (ki ga potrdi), Ministrstvu za kulturo in tudi pristojnemu Pokrajinskemu (ali Narodnemu) muzeju.

1.4 Vodja arheoloških izkopavanj/raziskav mora v zakonsko predpisanem roku (pet let) oddati celoten arhiv arheološkega izkopavanja z določenega arheološkega najdišča (premične najdbe in dokumentacijo) v hrambo pristojnemu muzeju.

Pri vseh podtočkah pogrešamo učinkovit nadzor nad zakonsko določenim procesom posegov v arheološko dediščino, ob tem pa ugotavljamo, da manjka celovita informacija o posameznih posegih, kar je bilo sicer zakonsko predvideno z vzpostavitvijo e-arheologije. Ta mora biti kar najhitreje vzpostavljena.

2) Varovanje in skrbstvo oz. upravljanje prezentirane nepremične arheološke dediščine:

2.1 Ministrstvo za kulturo naj zagotovi, da ima vsak arheološki spomenik na ozemlju RS veljaven konservatorski načrt in v njem določenega upravitelja/skrbnika, ki mora ustrezno skrbeti za spomenik, kot upravitelj spomenika pa naj bo prednostno izbrana pravna oseba: ali 1) pristojna območna enota ZVKDS ali 2) pristojni Pokrajinski (ali Narodni) muzej ali pa 3) pristojna občina. Finansiranje za vzdrževanje naj bo zavezujoče in naj se zagotovi iz državnih ali občinskih sredstev. Ministrstvo naj imenovanje upravitelja/skrbnika izda kot zakonsko zavezujoč dokument.

2.2 Ministrstvo za kulturo naj prek svojega Inšpektorata za kulturno dediščino, kadrovskega razširjenega z arheologom/-injo (z univerzitetno izobrazbo vsaj druge stopnje) redno nadzira ustreznost upravljanja s spomeniki.

3) Novi tehnološki postopki pri odkrivanju sledov ne le arheoloških najdišč, temveč celotne kulturne krajine, zahtevajo od Ministrstva za kulturo in od pristojnih javnih zavodov, predvsem ZVKDS, razvijanje novih konceptov varovanja. Predlagamo, da strokovne službe Ministrstva in za arheologijo pristojnih javnih zavodov ovrednotijo njihov pomen/potencial za raziskave in prezentacijo ter se na tej osnovi vzpostavijo dodatni parametri za varovanje kulturne (arheološke) dediščine pri prostorskem načrtovanju na državni ravni.

Biba Teržan

10. DECEMBRA

Dan fiziologije

Posvet v organizaciji SAZU in Slovenskega fiziološkega društva

Dogodek 2. *Dan fiziologije* je potekal na dan slovesne podelitve Nobelove nagrade za fiziologijo ali medicino, ki sta jo tokrat prejela James P. Allison in Tasuku Honjo za odkritja na področju terapije raka z zaviranjem negativne imunske regulacije.

Tudi letošnja Nobelova nagrada za kemijo, podeljena za usmerjeno evolucijo encimov in vezavnih proteinov, je s področja, ki je tesno povezano s fiziologijo. Osrednja predavanja letošnjega dogodka so bila namenjena tematikam s področja podeljenih Nobelovih nagrad za fiziologijo ali medicino ter za kemijo. Dogodek je namenjen ozaveščanju laične in strokovne javnosti o pomenu fiziologije kot vodilne veje v biologiji in medicini.

Program:

- Pozdravni nagovor predsednice SFD prof. dr. Helene H. Chowdhury,
- Nina Čebulj Kadunc: *Sezonske spremembe koncentracij leptina pri lipidskih kobilah,*
- Toni Petan: *Lipidne kapljice pri raku: olje, ki razplamti ogenj,*
- Pozdravni nagovor podpredsednika SAZU akad. Roberta Zorca,
- Simona Borštnar: *Imunoterapija raka – stara ideja, nov pristop in nova zdravila,*
- Helena H. Chowdhury: *Napredna celična zdravila: avtologni imunohibridomi za zdravljenje raka,*
- Gerhard Thiel: *Playing with proteins: viral ion channels - or how to design and fabricate synthetic ion channels,*
- Sergej Pirkmajer: *Pomen skeletne mišice za ohranjanje presnovnega zdravja,*
- Andraž Stožer: *Ključna vloga celic beta v razvoju sladkorne bolezni,*
- Lovro Žiberna: *Fiziologija bilirubina: »Jekyll in Hyde« pigment v telesu,*
- Helena Lenasi: *Zdrava ščitnica – pogoj za normalno delovanje srčno-žilnega sistema,*
- razprava, evalvacija, sklepni del.

11.–13. DECEMBRA

Obisk delegacije iz Nandžinga

Na delovnem obisku je bila delegacija iz Nandžinga s ciljem vzpostavitve sodelovanja na raziskovalnem in izobraževalnem področju in področju implementacije vrhunskih bazičnih znanj v nove inventivne prebojne tehnološke rešitve. Delegacijo je na obisk povabil rektor Univerze v Ljubljani, prof. Igor Papič. Devetčlansko delegacijo je vodila Miao Xiu Mei, viceguvernerka območja Nandžing Jiangning. Delegaciji se je v Ljubljani pridružil tudi gospodarski svetovalec na veleposlaništvu LR Kitajske gosod Kehua Yuan.

Delegaciji je bilo uvodoma predstavljenih šest izbranih projektov slovenskih raziskovalcev, ki so demonstrativni primeri na raziskavah temelječih inovacij. Nato so delegacijo sprejeli rektor Univerze v Ljubljani prof. Igor Papič, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akad. Tadej Bajd, minister za visoko šolstvo, znanost in šport prof. Jernej Pikalo in direktor Agencije za raziskovalno dejavnost Slovenije prof. József Gyorkos.

Kitajska delegacija je dala pobudo za ustanovitev skupne Fundacije za inovacije, ki bo namenjena podpori implementacije vrhunskih bazičnih znanj v nove inventivne prebojne tehnološke rešitve.

Igor Emri

23. JANUARJA

Milan Dekleva, izredni član SAZU: ***Gestalt***

(*Nastopno predavanje kot glasbeno-pesniško srečanje*)

Pesmi iz Deklevove pesniške zbirke *Gestalt* je v Lajovčevi dvorani Glasbene matice interpretiral igravec Brane Grubar, za klavirjem pa je bil njihov avtor.

Gestalt je pesniški odgovor na podobo sveta, v katerem je človek postal begunec. Begunec beži. Beži pred nevarnostjo, ki jo je povzročil sam, beži pred lastno podobo. Begunec je zbežan. Še vedno ima čut za celoto sveta, a ne razume svoje vloge v njej. Ve za večnost, a noče živeti skladno z minljivostjo. Spominja se ljubezni, a ne pristaja na samoto. Boji se nevarnosti, a nima kje postaviti zatočišča. Za človeka je svet postal Ustanova. Ustanova spreminja podobo in namen. Včasih je korporacija, drugič dobiček. Včasih družinska, drugič politična nadmoč. Včasih znanstveno, drugič informativno nasilje. Včasih bolnišnica, drugič preizkusni laboratorij. Včasih tempelj dogme, drugič stadion pozabe. Ustanova je povsod in nikjer, je algoritem človeka begunca. Ker se nenehoma levi, se našemu pogledu vsiljuje kot neskončno zrcaljenje videzov. Na ravni poetičnega logosa metafora, ki bi izrazila srž, matriko Ustanove, ne zadostuje več. Nizanje prispevkov je v *Gestaltu* zamenjano z Alegorijo sveta, v katerem človekova krhkost ne velja nič. Kjer krhkost nima smisla.

15. FEBRUARJA

Prof. dr. Gregor Anderluh, izredni član SAZU: ***Raziskave mikrobnih citolizinov, ki poškodujejo rastlinske celice***

Rastlinski patogeni mikroorganizmi imajo pester nabor molekul, s katerimi si pomagajo pri okužbi rastlin. Pri bakterijah, glivah in oomicetah je že nekaj časa poznana družina proteinskih molekul, imenovana s kratico NLP (ang. Nep1-like proteins). Ti proteini so udeleženi pri mnogih boleznih za človeka pomembnih rastlin, kot so različne vrste zelenjave, krompir, paradižnik, vinska trta itn. Eden očitnejših odgovorov rastlin na proteine NLP je odmiranje rastlinskega tkiva. Naše raziskave so usmerjene v raziskovanje biološke vloge proteinov NLP in v razjasnitev mehanizma toksičnosti na molekulskem nivoju. Uspelo nam je identificirati posebno skupino lipidov, ki služijo kot receptorji proteinov NLP pri prvem koraku toksičnosti, tj. vezavi na rastlinske celice. Ti lipidi se sicer razlikujejo med dvokaličnicami, kot sta npr. krompir in paradižnik, in enokaličnicami, kot so npr. žita ali koruza. Tako smo lahko tudi razložili, zakaj so enokaličnice neobčutljive na proteine NLP, kar je sicer že dolgo znano dejstvo. Z

raziskovanjem zgradbe proteinov NLP in njihove vezave na lipidne membrane rastlinskih celic smo pomembno prispevali k razumevanju delovanja toksičnih predstavnikov te pomembne proteinske družine. Osredotočamo pa se tudi na iskanje majhnih molekul, ki lahko zavrejo delovanje proteinov NLP. Z usmerjenim napadom na proteine NLP lahko izničimo toksične učinke škodljivcev, ki jih proizvajajo, in to nam je z nekaj izbranimi spojinami tudi uspelo pokazati.

1. MARCA

Prof. dr. Boris A. Novak, izredni član SAZU: ***Oživitev epa od mrtvih***
(*Nastopno predavanje*)

Pesniški jezik vselej vsebuje in ohranja spomin jezika: ponavljajoči se ritmični vzorci močnih in šibkih pozicij ter zvočni stiki (aliteracija, asonanca, rima) z odmevanjem glasov vzpostavljajo časovno (spominsko) vertikalno, ki prebije in presega horizontalno odtekanje teksta skozi čas v molk, v nič. Ritmična in zvočna ponavljanja ohranjajo v živi zavesti besede, ki so že odtekle v preteklost: kadarkoli se oglasi nov ritmični segment, se verz, ki je že izzvenel, spominsko vrne in lebdi nad verzom, ki se oglašča v živi sedanosti. Kadarkoli se oglasi ista rima, odmevanje istih besednih končnic priključuje iz tišine že potopljene besede. Spomin jezika pa omogoča in nosi jezik spomina. V epskih časih se je s pomočjo verznega ritma prenašala zavest skupnosti o svojem izvoru, genealogiji bogov, vrednostnem sistemu, zgodovini, ključnih bitkah, zmagah in porazih, junakih in žrtvah. Avtor, sicer pesnik in avtor 44.000 verzov obsežnega epa *Vrata nepovrata*, analizira oba pojma, značilna za njegovo pesniško prakso in teorijo, na primerih verzni oblik, ki segajo od homerskega daktilskega heksametra do prostega verza.

20. MARCA

Doc. dr. Andrej Gaspari: ***Legio XV Apollinaris in Emona***

Minula 2000. obletnica postavitve cesarskega gradbenega napisa, ki je verjetno komemoriral dograditev Julije Emone po naročilu Avgusta, in nedavna najdba nove nagrobne stele za veterana 15. Apolonove legije na severni mestni nekropoli ustvarjata primerne okoliščine za osvežen pregled spoznanj o prisotnosti rimske vojske v Ljubljanskih vratih med Panonskimi vojnami (14–9 pr. n. št.) in dograditvijo mesta na levem bregu Ljubljanice v začetku vladavine Tiberija ter zgodnjem urbanizmu Julije Emone. Predavanje je naslovljeno kronologijo in značaj novoodkritih taborov na vznožju Grajskega griča in območju poznejšega mesta, avtorjevo videnje vpliva vojaške infrastrukture na urbanistično zasnovano naselbine, udeležbe enot in drugih okoliščin gradnje ter pomena nagrobnih

spomenikov aktivnih vojakov in veteranov ilirske armade, dotaknilo pa se je tudi novih spoznanj v zvezi z razvojem mestne infrastrukture do celovite prenovne v obdobju cesarja Klavdija.

Predavateljevo področje raziskav okvirja arheologija mlajše železne dobe in zgodnjerickega obdobja med Jadranom, vzhodnoalpskim prostorom, srednjo Evropo in zahodnim Balkanom, podrobneje pa se usmerja v zgodovino in materialno kulturo vzhodnih Kelto, fenomen vodnih najdb od prazgodovine do antike, sledove zgodnje prisotnosti rimske vojske v jugovzhodnoalpskem prostoru, romanizacijo in integracijo staroselcev na vzhodni meji Galije Cisalpine ter urbanizem in infrastrukturo desete regije rimske Italije, Norika in Panonije.

20. MARCA

Dr. Karin Kneissl, avstrijska ministrica za zunanje zadeve: ***Die Rueckkehr der Geographie***

Dr. Karin Kneissl je pravnica in arabistka, ki je poleg študija na dunajski univerzi pomemben del svoje izobrazbe pridobila v Tuniziji, Jordaniji, Libanonu, Izraelu (Hebrejska univerza Jeruzalem), ZDA (Univerza Georgetown) in Franciji (École nationale d'administration).

V diplomatsko službo je prvič stopila leta 1990, po osmih letih dela na ministrstvu za zunanje zadeve (med drugim tudi v kabinetu zveznega ministra Aloisa Mocka) pa jo je zanimanje za dogajanje po svetu (predvsem na Bližnjem vzhodu) zvalo v novinarstvo.

Pisala je za različne časnike, za dunajski dnevnik *Die Presse* in *Neue Zürcher Zeitung*. Gledalci ORF in nekaterih drugih nemško govorečih televizijskih postaj jo poznajo tudi kot gostjo oddaj o Bližnjem vzhodu in z njim povezano globalno energijsko politiko.

Kot univerzitetna profesorica je bila dolga leta stalna ali občasna predavateljica na dunajski diplomatski akademiji, vojaški akademiji, francoski univerzi Saint-Joseph v Bejrutu in podiplomskem programu ZRC SAZU.

Dr. Karin Kneissl je avtorica šestih monografij in vrste strokovnih članok. Poleg angleščine, francoščine, italijanščine in španščine tekoče govori tudi arabsko.

29. MARCA

Prof. dr. Peter M. Narins (UCLA): **Predavanje o zlateg krtu**

V zadnjih dneh marca nas je obiskal zaslužni profesor (distinguished professor) iz Kalifornijske univerze Los Angeles (UCLA) Peter Narins. Profesor Narins je

nevroetolog, ki se ukvarja s komunikacijo in orientacijo živali, predvsem žab in sesalcev. Pri raziskavah v njegovem laboratoriju uporabljajo širok nabor metod, od vedenjskih raziskav prek laserskih meritev vibracij do sodobnih elektrofizioloških metod. V zadnjem času je objavil tudi publikacije o vibracijski komunikaciji žuželk in uporabi teh izsledkov za zatiranje nekaterih škodljivcev. Najbolj odmevne pa so njegove raziskave komunikacije pri dvoživkah in o orientaciji južnoafriških zlatih krtov na podlagi tresljajev, ki se širijo po puščavskem pesku. O tem je predaval 29. marca 2018 tudi v Ljubljani v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Zlati krti so nočni sesalci s pokrnelimi očmi, ki iščejo svoj plen na površini puščave. Več vrst teh živali ima v srednjem ušesu močno povečano kladivce (malleus), kar domnevno omogoča veliko občutljivost ušesa za tresljaje, ki se širijo po podlagi. Puščavski zlati krti (*Eremitalpa granti namibensis*) iz Namibijske puščave iščejo hrano predvsem na peščenih sipinah, kjer v šopih uspeva puščavska trava, kajti tam lahko najdejo največ hrane. S pokrnelimi očmi ločijo samo svetlobo in temo. Ko iščejo sipine s travo in hrano, termite in druge žuželke, so njihove sledi hoje prekinjene z razkopanim peskom, kjer živali zakopljejo glavo zato, da po vibracijah določijo, v kateri smeri se nahaja naslednji šop trave, ki ga je vredno obiskati. Z umetnimi vibracijskimi dražljaji so ugotovili, da so zlati krti sposobni tudi brez vonjalnih zaznav določiti lego travnih šopov na podlagi tresljajev, ki nastajajo, ko veter trese travo na sipinah. Laserske meritve vibracij kladivca ob draženju s tresljaji dokazujejo, da deluje njihovo uho kot nekakšen geofon z največjo občutljivostjo pri frekvencah, nižjih od 300 Hz. Uho vrste zlatih krtov iz Južne Afrike je občutljivo tako na vibracijske kot tudi zvočne signale. Posebna zgradba njihovih ušes je elegantna rešitev problema, kako lahko struktura srednjega ušesa izkoristi vztrajnost velikih slušnih koščic za visoko občutljivost na tresljaje, ne da bi ta prilagoditev zmanjšala občutljivost zlatih krtov za zvok, ki se širi po zraku. Čutila zlatih krtov so prilagojena predvsem na zaznavanje vibracij nizkih frekvenc, ki se širijo po podlagi (pesku) in jih te živali uporabljajo za orientacijo v puščavskem pesku in za zaznavanje plena.

Matija Gogala

12. APRILA

Prof. dr. Bojan Djurić, FF UL: *Portret rimskega cesarja Lucija Vera z gradu Borl/Ankenstein*

Nedaleč od rimske kolonije Poetovio (Ptuj, Slovenija) je bila leta 1951, pod gradom Borl/Ankenstein, odkrita kopija monumentalnega portreta rimskega ce-

sarja Lucija Vera v različici Acqua Traversa (original hranjen v Louvru), izdelana v apnencu, ki ga na ozemlju Slovenije ni. Natančna analiza tega portreta, od vsega začetka razumljenega in interpretiranega kot antičnega, je pokazala, da gre pravzaprav za ne povsem dokončano obrazno masko, izdelano na način obraznih odlitkov v mavcu, uporabljanih v 18. in 19. stoletju na umetniških akademijah v Rimu in drugje po Evropi. Na nekaterih delih obraza na portretu so opazni sledovi kopiranja v obliki drobnih izvrtanih luknjic, točkaste tehnike kopiranja, kakršna je bila v rabi v Rimu po sredini 18. stoletja in še posebej po iznajdbi punktirke. Portret je visoko kakovostna fizionomična študija v 18. stoletju najbolj slavnega rimskega portreta, primerljiva z marmornimi kopijami Lucija Vera, nastalimi za angleške naročnike v delavnici Carla Albacinija v Rimu. Najverjetneje je bila del umetniške zbirke na gradu Borl/Ankenstein in je prišla v dravski prod, v katerem je bila odkrita, ob neki nam neznani nesreči.

Analiza je pokazala še drugo, za proučevalce rimskih imperialnih portretov izredno pomembno dejstvo, da je namreč portret Lucija Vera glavnega, 4. tipa, v različici Acqua Traversa, samo eden, nastal posthumno za potrebe njegove soproge Lucille med letoma 180 in 183.

Dr. Bojan Djurić je profesor za klasično arheologijo na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, ki se od priprave doktorske disertacije naprej raziskovalno ukvarja z rimsko kamnoseško in kiparsko proizvodnjo na območju rimskih provinc Pannonia superior in inferior, Moesia superior in Noricum.

18. APRILA

Prof. dr. Renata Salecl, izredna članica SAZU: ***Strast do nevednosti v dobi velikega podatkovja***
(Nastopno predavanje)

Prof. dr. Renata Salecl je najprej predstavila filozofske in psihoanalitične poglede na nevednost, nato pa analizirala nove oblike nevednosti v času ekonomije, ki temelji na znanju, in velikega podatkovja.

19. APRILA

Branje dopisnega člana Florjana Lipuša

V sklopu mednarodnega simpozija z naslovom *Literarna večjezičnost in cikla literarnih večerov*, ki ga prirejajo Inštitut za slavistiko Univerze v Gradcu, ZRC SAZU, Literaturhaus Graz, Inštitut Roberta Musila na Univerzi Alpe-Jadran v Celovcu in Društvo Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec pod skupnim

naslovom *Lingua franca*, je v Prešernovi dvorani SAZU nastopil dopisni član SAZU Florjan Lipuš. Bral je odlomke iz svojih del.

23. MAJA

Prof. dr. Cesare Scalon, dopisni član SAZU: *L'Istituto Pio Paschini per la storia della Chiesa in Friuli* (*Inštitut Pia Paschinija za cerkveno zgodovino Furlanije*)

Inštitut je leta 1982 ustanovil videmski nadškof Alfredo Battisti v sodelovanju s skupino cerkvenih in laičnih univerzitetnih učiteljev, da bi ovrednotili kulturno dediščino, ki jo hranijo domače knjižnice in cerkveni arhivi. Na tej podlagi bi spodbudili raziskave na področju cerkvene zgodovine Furlanije, začevši z nastankom oglejske cerkve. Kratkemu prikazu življenjske poti Pia Paschinija (*Tolmezzo/Tolmeč, 1878–†Rim, 1962), po katerem je bil inštitut poimenovan, sledi predstavitev njegovih poglavitnih publicističnih dosežkov: »srednjeveška serija« virov, ki jo je izdal Italijanski inštitut za zgodovino srednjega veka s sedežem v Rimu (Istituto Storico Italiano per il medioevo [ISIME]), ter »novoveška in moderna« serija, ki jo je izdala univerzitetna založba Forum v Vidmu. Oris publicistične dejavnosti dopolnjujeta portala digitalnih objav, ki se nanašata na *Furlanski biografski leksikon* (*Nuovo Liruti*) in na serijo *Libri dei patriarchi*.

24. MAJA

Prof. dr. Jožef Muhovič, izredni član SAZU: *Slikar v postmodernem času – na primer jaz* (*Nastopno predavanje*)

Odkar je anticiklon digitalne tehnologije v globalizirano kulturo zanesel možnosti nepredstavljivo hitrega simuliranja, transformiranja in konstruiranja videza, se je v človeški svet vsul plaz slikovnih fabrikatov in pričel vdirati v vse pore življenja. V koordinatah te mrgoleče »slikovne revolucije« se je t. i. »klasična« – tabelna, štafelajna, *statična* – slika umaknila na obrobje zanimanj in v ozadje prakticiranja. Nastal je vtis, da sodobnemu času nima več kaj ponuditi, saj so večino tradicionalno njenih, podobotvornih in reprezentativnih funkcij prevzeli konkurenčni digitalni in interaktivni mediji. Odgovori klasične slike na mobilizacijo človeških usod in na minljivost življenja so se začeli v mišljenju sodobnikov vse bolj rimati na besedo *passé*, doba pa še danes črpa moč iz ikonoklastičnega »preseganja« njenih temeljnih atributov – *otežene komunikativnosti, artefaktične prisotnosti in manufakturne unikatnosti*. Skratka: slikarstvo s svojimi oblikotvornimi načini in rezultati je dandanes le še *epicenter*, obrobje nečesa boljšega in pomembnejšega.

Za avtorja kot slikarja tako stanje odpira dve avtorefleksivni vprašanji: Čemu slikarstvo v digitalnem času? In čemu človek v slikarskem poklicu danes? Na prvo vprašanje je skušal avtor odgovoriti v prvem delu predavanja, na drugo, ki nosi naslov »Moj slikarski *credo*«, pa v njegovem nadaljevanju.

4. OKTOBRA

Prof. dr. Katja Franko, Pravna fakulteta Univerze v Oslu: ***Nihče ni ilegalen: kriminacija in kriminalizacija prehodov meja***

Evropska migracijska politika se je v zadnjih letih bistveno zaostрила in se vedno bolj poslužuje kazenskega sistema in mehanizmov kriminalizacije iregularnih prehodov meja. Predavanje je bilo osredotočeno na temo kriminalizacije migracije in pojavov tako imenovane krimigracije (vedno tesnejše povezanosti migracijske in kriminalitetne politike). Ena osrednjih tem je bila tudi kritična analiza konceptov *ilegalec* in "*krimigrant*", ki pogosto spodbujata in legitimirata sodobne politične, medijske in varnostne diskurze o azilantih in mednarodnih migracijah.

Katja Franko je diplomirala na Pravni fakulteti UL in je od l. 2009 redna profesorica kriminologije na Pravni fakulteti Univerze v Oslu. Je avtorica številnih znanstvenih člankov in knjig na temo globalizacije, migracije in sodobnega nadzorovanja kriminalitete, med drugim *Globalization and Crime* (SAGE, 2007/2013), *The Borders of Punishment: Migration, Citizenship and Social Exclusion* (z M. Bosworth, OUP, 2013), *Cosmopolitan Justice and its Discontents* (z C. Baillet, Routledge, 2011) in *Technologies of Insecurity* (z H.M. Lomell in H. O. Gundhus; Routledge-Cavendish, 2009). V obdobju 2011–2016 je bila vodja projekta *Crime control in the borderland of Europe*, ki ga je financiral Evropski raziskovalni svet.

25. OKTOBRA

Prof. dr. Hans-Dieter Klingemann, dopisni član SAZU: ***Political Support and the Persistence of Democratic Regimes: The Impact of the Global Economic Crisis on Patterns of Support for Democracy in Germany*** (*Politična podpora in vzdržnost demokratičnih režimov: vpliv globalne gospodarske krize na vzorce podpore demokraciji v Nemčiji*)

Temeljno raziskovalno vprašanje predavanja je, ali se je v Nemčiji po finančni krizi v letih 2007–2008 in gospodarski recesiji, ki je sledila, podpora demokraciji zmanjšala. Rezultati, oprti na različne pristope v teoriji podpore demokraciji kažejo, da je raven podpore demokraciji visoka in da spremembe skozi čas

ne podpirajo pričakovanj o njenem znižanju. Sklepamo, da je politična kultura nemškega demokratičnega političnega režima omilila vpliv fiskalne krize in gospodarske recesije v obravnavanem časovnem obdobju. Nemška demokracija je uspešno prevedrila krizo.

Prof. dr. Hans-Dieter Klingemann je zaslužni profesor in nekdanji direktor oddelka Institutionen und sozialer Wandel na Wissenschaft Zentrum Berlin für Sozialforschung, predsednik Berlinske mednarodne univerze za uporabne znanosti (Berlin International University of Applied Sciences) in član nemške akademije Leopoldina. Njegova temeljna raziskovalna področja so politične stranke, strankarski sistemi, demokratične politike in razvoj političnih ved kot znanstvene discipline.

27. NOVEMBRA

Prof. dr. Marko Noč, izredni član SAZU: *Akutni srčni infarkt in nenadni zastoj srca*

Dr. Noč je na laičnem nivoju razložil, kako nastaneta srčni infarkt in najhujša komplikacija, nenadni zastoj srca zunaj bolnišnice. Pojasnil je, kako ti stanji pravočasno prepoznati in kako pravilno ukrepati. Prav pravilno ukrepanje laikov lahko reši veliko življenj.

13. DECEMBRA

Akad. Rajko Bratož: *Med pomanjkanjem, obiljem in naravnimi nesrečami. Pridelava in poraba hrane v zahodnem Iliriku in severovzhodni Italiji v obdobju vzhodnogotske države (okrog 490–550)*

Pridelava zadostnih količin hrane je za državo vzhodnih Gotov, ki ni vključevala v svoj okvir dežel z velikimi presežki v kmetijski proizvodnji, pomenila eno najtežjih nalog. Težave pri preskrbi s hrano so prišle do izraza že ob selitvi Gotov z vzhodnega Balkana v Italijo, kasneje pa so se pokazale pri preskrbi vojske in prebivalstva provinc, ko so nastopile slabe letine. Kasiodorova zbirka *Variae* osvetljuje več takih primerov. Provinca *Venetia et Histria* je v letih 510–511 s presežki hrane oskrbovala druge dele Italije in gotsko vojsko v Galiji. Leta 523 je bila – obenem z Ligurijo – postavljena pred preizkušnjo ob prehodu zavezniške vojske Gepidov iz vzhodne Panonije v Galijo. V drugem letu vojne proti Bizancu (536) je vprašanje prehrane poleg vojnih pustošenj zaostriala atmosferska motnja svetovnih razsežnosti, ki je izničila pridelek ter povzročila hudo lakoto v evroazijskem prostoru. Med številnimi zapisi o tej nesreči je prav Kasiodorov najbolj izčrpen. Kronološko zadnji del njegove zbirke (537–538) daje

vpogled v razmere severni Italiji, zlasti v provincah *Venetia et Histria* in *Liguria*. Njegov prikaz je pristranski. Kot najvišji uradnik (*praefectus praetorio*) na gotškem dvoru je s hvalnico Istri želel doseči, da bi se njeni prebivalci sprijaznili s povečano obremenitvijo pri oddaji pridelkov; podobno je prebivalce obalne Venetije s hvalnico njihovi družbeni ureditvi, disciplini, skromnosti in delavnosti skušal pripraviti do tega, da bi vestno opravili zahteven prevoz hrane iz Istre v prestolnico Raveno. Po koncu Kasiodorove zbirke, ki omogoča globinski vpogled v tedanje razmere, prinašajo različna besedila za obdobje do leta 600 le kratke in vsebinsko skromne zapise o vojnih pustošenjih in raznovrstnih naravnih nesrečah.

PREDSTAVITVE KNJIG

16. MAREC

Pravni terminološki slovar

Petek, 16. marec 2018, je pomemben mejnik v razvoju slovenskega pravnega jezika in pravne terminologije, saj je bil predstavljen prvi zaključeni *Pravni terminološki slovar* v slovenskem jeziku, ki vsebuje tudi definicije.

Pravna terminologija je tako vpeta v vsakdanjost slehernega od nas, da se pogosto ustvari vtis, da jo razumemo in obvladamo vsi. Toda vsaka stroka razvija svoj pojmovni sistem in poimenovanja za pojme preišljeno usklajuje in razvija. Prvi zapisi slovenskih pravnih terminov segajo globoko v srednji vek in odtlej se slovenski pravni jezik nenehno razvija, kot je opozoril izredni član SAZU in predstojnik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU prof. dr. Marko Snoj.

Slovenski jezik se je v 19. stoletju vse bolj sistemsko razvijal tudi na področju terminologije. Pri tem so bili pravniki, zbrani v stanovskem društvu Pravniki, ki je izdajalo revijo *Slovenski pravnik*, eni najvidnejših posameznikov, ki so si prizadevali, da bodo vsi postopki pred uradi in na sodiščih potekali v slovenščini, in so tlakovali pot preišljeni jezikovni izbiri terminov. Nekateri med njimi ostajajo v rabi še danes. Pot je bila postopna in leta 1894 je izšla Nemško-slovenska pravna terminologija Janka Babnika. Pojmovni svet slovenskega prava se je seveda širil in dopolnjeval, spremembe v državni ureditvi in družbi po koncu prve svetovne vojne pa so vodile v ustanovitev samostojne slovenske univerze, katere ena od štirih ustanovnih fakultet je bila pravna fakulteta. Sistematično ukvarjanje s pravno terminologijo je bila tudi ena od prvih nalog Slovenske akademije znanosti in umetnosti takoj po njeni ustanovitvi, ki se je začela še pred drugo svetovno vojno, kar je v svojem govoru poudarila akad. Alenka Šelih, ki je omenila tudi korespondenco svojega deda odvetnika, politi-

ka in bančnika Franja Rosine, v kateri je s svojimi kolegi odvetniki pogosto iskal najustreznejša poimenovanja v slovenščini. Slovarsko delo se je nadaljevalo po drugi svetovni vojni, vendar kljub zavzetemu delu nekaterih strokovnjakov pod vodstvom prof. dr. Cirila Kržišnika žal slovar ni bil končan in zbrana terminologija je leta 1999 izšla kot *Pravni terminološki slovar s podnaslovom Do 1991* in oznako *Gradivo*.

Potreba po sodobnem pravnem terminološkem slovarju pa je rasla naprej in pred dobrimi 12 leti se je začela priprava sodobnega slovarja, ki bi prikazoval pojmovni svet slovenskega prava po letu 1991. Bogata terminologija pravne zgodovine v novem slovarju ni vključena, saj potrebujejo pojmi, ki niso več aktualni, obsežnejšo, bolj leksikonsko obravnavo. V Pravni terminološki slovar je vključena osrednja terminologija temeljnih pravnih področij (civilnega, kazenskega, upravnega, ustavnega prava, seveda tudi mednarodnega prava in prava EU) in podpodročij (znotraj civilnega prava je bilo posebej obravnavano npr. obligacijsko, stvarno, dedno, družinsko pravo), zato je delo potekalo v okviru pojmovnih skupin posameznih podpodročij, npr. definiranja vseh vrst dedičev v okviru dednega prava ali definiranja vseh vrst volitev v okviru volilnega prava. Potek dela in izjemno število avtorjev (kar 36 pravnih strokovnjakov) ter recenzentov (uglednih področnih strokovnjakov je bilo kar 20) ter še veliko skupino sodelavcev ZRC SAZU, ki je pomagala uresničiti ta veliki slovarski projekt, je predstavila doc. dr. Mateja Jemec Tomazin, terminologinja v Sekciji za terminološke slovarje na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in ena od glavnih urednikov Pravnega terminološkega slovarja.

Slovarsko delo so ves čas spremljali člani uredniškega sveta akad. Alenka Šelih, akad. Marijan Pavčnik, zasl. prof. dr. dr. h.c. Janez Kranjc in izr. prof. dr. Matej Accetto, delo pa so vodili glavni uredniki, trije pravniki doc. dr. Gregor Dugar, doc. dr. Aleš Novak, doc. dr. Luka Tičar in štiri terminografinje dr. Tanja Fajfar, dr. Marjeta Humar, doc. dr. Mateja Jemec Tomazin in dr. Mojca Žagar Karer.

Slovesna predstavitev dolgo pričakovanega slovarja, ki predstavlja pomemben mejnik v pravni stroki, je v dvorani SAZU združila avtorje, recenzente in druge sodelavce slovarja, katerim so za opravljeno delo čestitali tudi akademiki, ki so se udeležili slovesnosti.

Vsi avtorji in recenzenti pa so se ob tej priložnosti podpisali v posebno spominsko knjigo.

Mateja Jemec Tomazin

Predstavitve knjig ob stoletnici smrti Ivana Cankarja

Ob stoletnici smrti Ivana Cankarja sta pri založbi Beletrina izšli knjigi Ivan Cankar: *Podobe iz sanj* (z ilustracijami akad. Janeza Bernika in spremno besedo akad. Janka Kosa in akad. Milčka Komelja) in Janko Kos: *Misliti Cankarja*.

Po uvodnih besedah predsednika SAZU, akad. Tadeja Bajda, so o knjigah spregovorili:

- akad. Janko Kos: *Poslednja Cankarjeva postaja: Podobe iz sanj*,
- akad. Milček Komelj: *Bernikove risbe*,
- akad. Janko Kos: *Misliti Cankarja*,
- Urban Vovk: *Knjigama na pot*.

Z Ivanom Cankarjem se je znanstveno ukvarjalo mnogo akademikov, njegov lik pa je navdihnil tudi mnogo umetnikov članov SAZU, tako glasbenikov kakor likovnikov, ki so upodobili pisatelja ali ilustrirali njegova dela. Zadnja izmed teh je knjiga, ki sta jo pisca spremne besede akad. Janko Kos z literarne in akad. Milček Komelj z likovne plati v družbi urednika Urbana Vovka predstavila na SAZU.

Gre za ponatis Cankarjevih *Podob iz sanj*, ki sta jih zaznamovala avtorjevo predsmrtno obdobje in z njim osebna moralna in eksistencialna drama. V teh črticah se razblini Cankarjev literarni izraz avtonomne identitete, manj je prostora za njegove prejšnje teme, pomen izgubi na primer tema matere, ni več sledu o erotiki, spolnosti in družbeni kritičnosti, ki je bila do leta 1910 njegova temeljna tema. Postopno Cankarjevo dvigovanje k religioznosti razlaga akad. Kos skozi kierkegaardovske lege od estetske prek etične do religiozne ravni.

Akad. Komelj je ugotavljal, kako zelo ustrezna in sijajna je bila odločitev, da je knjiga opremljena s slikami akad. Janeza Bernika (to je urednikom predlagala akad. Metka Krašovec, potem ko so se najprej obrnili nanjo): oba, Cankarja in Bernika, namreč po njegovem mnenju zblížuje boleč refleks na (prvo oziroma drugo) svetovno vojno, ki je univerzalno zlo; zblížujejo ju mrak, hrepenenje po svetlobi in ekspresivnost.

Stoletnico pisateljve smrti smo na Akademiji obenem obeležili tudi s predstavitvijo knjige *Misliti Cankarja*, v kateri je akad. Janko Kos zbral deset svojih razprav iz različnih obdobj, od leta 1968, ko sta ga zanimala nekonformizem in oporečništvo, do sedanje spremne besede k omenjeni izdaji *Podob iz sanj*, v kateri preučuje to »poslednjo Cankarjevo postajo«. Akad. Kos je tako raziskal območja Cankarjevega duhovnega, etičnega in estetskega sveta ter ga pokazal v odnosu na slovensko literarno tradicijo in na evropskem ozadju.

12. DECEMBRA

Predstavitev jubilejne knjige akad. Milčka Komelja *Življenje z umetnostjo*
(v sodelovanju s Slovensko matico)

Akad. Milček Komelj edinstveno povezuje najvišji nacionalni umetniški in znanstveni ustanovi: je redni član SAZU in tajnik njenega razreda za umetnosti, deset let, od 2008 do 2018, pa je bil predsednik Slovenske matice. Tako sta Akademija in Matica 12. decembra 2018 v akademiji dvorani v moderatorstvu dr. Ignacije Fridl Jarč pripravili predstavitev dvodelne monografije *Življenje z umetnostjo*, ki je izšla ob profesorjevi sedemdesetletnici.

V njej so zbrani Komeljevi spisi iz revij, katalogov ali zbornikov ali še neobjavljena besedila, ki segajo celo v njegovo dijaško obdobje, ko se je že izrisoval njegov čut za likovno umetnost in literaturo. Teksti se izmenjavajo s skicami, risbami, akvareli in pasteli, na katerih so upodobljene znane in manj znane osebnosti predvsem iz (nekdanjih) umetniških krogov in krajinski (pogosto dolenski) motivi, ki so prav tako začeli nastajati že v Komeljevi mladosti.

Tu so tudi fotografije, ki spremljajo s toplino doživeta razmišljanja in nostalgično, pa prav nič patetično popisovanje preteklosti (denimo navdihujoče pričevanje o srečevanju v legendarnem Klubu Nove revije), kjer se zaljubljenca v umetnost in prijatelju najpomembnejših sodobnih kulturnikov zapiše tudi kakšna pesem – in »energija teh let in noči je rešena za spomin,« je na akademiji predstavil izredni član SAZU prof. dr. Boris A. Novak. Akad. Milček Komelj, eden najplemenitejših pesniških glasov, je dodal prof. dr. Novak, je mojster verzov in jezika (prav jezik nas utemeljuje, je pozneje poudaril sam jubilent).

PROJEKCIJA FILMA

10. JANUARJA

Matija Gogala, prisluškovalec svetov

Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je bilo predpremierno predvajanje filmskega portreta z naslovom *Matija Gogala, prisluškovalec svetov* scenarista in avtorja zamisli Boštjana Perovška in režiserja Boštjana Vrhovca.

Akademik Matija Gogala je zelo zanimiva osebnost. Je glasbenik, ki je zaaplul v znanstvene vode in tam pustil trajni pečat. Da je po duši tudi glasbenik, se pozna tudi v njegovih posnetkih naravnih okolij, ki so precizno znanstveni, obenem pa ob njih uživamo v poslušanju zvočne krajine, kot bi poslušali simfonijo narave.

Naslov *Prisluškovalec svetov* simbolno opredeljuje številna področja, na katerih je deloval in še deluje akademik Gogala. V filmu tako nastopa kar 23

sogovornikov, ki vsak s svojega zornega kota osvetljujejo njegovo življenjsko pot in delo. O tem spregovori tudi sam.

Dokumentarni portret je nastal v produkciji Dokumentarnega programa TV Slovenija (urednik Andraž Pöschl).

SREČANJE AKADEMIKOV

11. DECEMBRA

Člani SAZU in zaposleni so si ogledali Arhiv Republike Slovenije (ARS), ki domuje v Gruberjevi palači na Zvezdarski ulici 1. Pod vodstvom namestnika direktorja ARS dr. Andreja Nareda so si ogledali stavbo, videli depoje in restavratorski center, iz zakladnice ARS pa jim je bilo predstavljenih tudi nekaj dokumentov.

III.
ČLANI
MEMBERS

I. RAZRED

za zgodovinske in družbene vede

REDNI ČLANI

Bratož, Rajko, dr. zgodovinskih znanosti, zaslužni profesor za zgodovino starega veka Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 17. februarja 1952 v Braniku. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001. Načelnik oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU od 7. maja 1996 do 19. marca 2002; tajnik I. razreda SAZU od 1. aprila 1999 do 19. marca 2002; tajnik I. razreda in načelnik oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU od 10. februarja 2005 do 6. maja 2008.

Zasebni naslov: Malgajeva 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01 231-18-14, gsm 031-268-395.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-11-92, faks: 01-425-93-37, e-pošta: rajko.bratoz@guest.arnes.si.

Hribar, Valentin, dr. političnih znanosti, redni profesor za fenomenologijo in filozofijo religije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 28. januarja 1941 v Goričici pri Ihanu. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001.

Zasebni naslov: Tomišelj 31a, 1292 Ig, tel.: 059 939-439, e-pošta: valentin.hribar@siol.net.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-10-06, faks: 01 425-93-37.

Mencinger, Jože, dr. znanosti, redni profesor predmetov Gospodarski sistem in politika, Statistične metode družboslovnega raziskovanja, Mednarodni ekonomski odnosi in Pravo in ekonomika EU na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Rojen 5. marca 1941 na Jesenicah. Izredni član od 5. maja 2011, redni član od 1. junija 2017. Načelnik oddelka za družbene vede I. razreda SAZU od 8. maja 2017. Član predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Ulica bratov Učakar 4, 1000 Ljubljana, e-pošta: joze.mencinger@eipf.si.

Službeni naslov: Pravna fakulteta, Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana.

Mlinar, Zdravko, dr. družbenopolitičnih znanosti, redni profesor za prostorsko sociologijo Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 30. januarja 1933 v Žireh. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. aprila 1987. Načelnik oddelka za družbene vede I.

razreda SAZU od 1. aprila 1995 do 5. maja 1998 in tajnik I. razreda od 7. maja 1996 do 1. aprila 1999.

Zasebni naslov: Pod topoli 93, 1000 Ljubljana, tel.: 28-31-032.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-64-23, faks: 01 425-34-23, e-pošta: zdravko.mlinar@fdv.uni-lj.si.

Mlinarič, Jože, dr. znanosti, redni profesor za zgodovino fevdalizma in pomožne zgodovinske vede Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in njen zaslužni profesor v pokoju. Rojen 13. marca 1935 v Mariboru. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001.

Zasebni naslov: Ljubljanska 3a, 2000 Maribor, tel.: 02 331-13-94.

Pavčnik, Marijan, dr. znanosti, redni profesor za teorijo prava in filozofijo prava Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 8. decembra 1946 v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Načelnik oddelka za družbene vede I. razreda SAZU od 10. februarja 2005 do 31. maja 2011 in tajnik I. razreda SAZU od 1. junija 2008 do 31. maja 2011.

Zasebni naslov: Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana, tel.: 01 232-26-90 ali 01 232-58-62.

Službeni naslov: Pravna fakulteta, Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 420-31-97, faks: 01 420-31-15, e-pošta: marijan.pavcnik@pf.uni-lj.si.

Pirjevec, Jože, dr. znanosti, redni profesor za novejšo zgodovino Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem v Kopru. Rojen 1. junija 1940 v Trstu v Italiji. Dopisni član od 6. junija 1995, izredni član od 5. maja 2005, redni član od 21. maja 2009.

Zasebni naslov: Trg 28. avgusta 6, 6210 Sežana, e-pošta: pirjevecj@gmail.com.

Službeni naslov: Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Titov trg 5, 6000 Koper, tel.: 05 663-77-40, faks: 05 663-77-42, e-pošta: info@fhs-kp.si ali joze.pirjevec@fhs.upr.si.

Splichal, Slavko, dr. znanosti, redni profesor za komunikologijo Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Rojen 14. junija 1947 v Novem mestu. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Načelnik oddelka za družbene vede I. razreda SAZU od 1. junija 2011 do 8. maja 2017, tajnik I. razreda od 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Pot na Golovec 1, 1000 Ljubljana, e-pošta: slavko.splichal@guest.arnes.si.

Službeni naslov: Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 580-52-42, faks: 01 580-51-06, e-pošta: slavko.splichal@fdv.uni-lj.si.

Šelih, Alenka, dr. znanosti, redna profesorica za kazensko pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in njena zaslužna profesorica. Raziskovalka na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Rojena 2. oktobra 1933 v Mariboru. Izredna članica od 27. maja 1997, redna članica

od 12. junija 2003. Načelnica oddelka za družbene vede I. razreda SAZU od 5. maja 1998 do 10. februarja 2005; tajnica I. razreda SAZU od 19. marca 2002 do 10. februarja 2005; podpredsednica SAZU od 5. maja 2005 do 6. maja 2008; članica predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 22. aprila 2008 do 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Pod bukvami 40, 1000 Ljubljana, tel.: 01 283-47-01 ali 4260 Bled, Grič 7a.

Službeni naslov: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 420-31-93, faks: 01 420-32-45, e-pošta: alenka.selih@pf.uni-lj.si.

Štih, Peter, dr. zgodovinskih znanosti, redni profesor za srednjeveško zgodovino in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Rojen 27. novembra 1960. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 18. junija 2015. Načelnik oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU od 6. maja 2008 do 31. maja 2014. Tajnik I. razreda od 1. junija 2011 do 8. maja 2017. Podpredsednik SAZU od 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Bratovševa ploščad 36, 1000 Ljubljana, tel.: 059 018908, peter.stih@siol.net.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-11-98, faks: 01 425-93-37, e-pošta: peter.stih@guest.arnes.si.

Teržan, Biba, dr. arheoloških znanosti, redna profesorica za prazgodovinsko arheologijo kovinskih obdobj na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njena zaslužna profesorica. Rojena 25. julija 1947 v Mariboru. Izredna članica od 7. junija 2001, redna članica od 1. junija 2007. Načelnica oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU od 19. marca 2002 do 10. februarja 2005 in od 1. junija 2014.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Arheološki oddelek, Zavetiška 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-15-54, faks: 01 423-12-20, e-pošta: biba.terzan@ff.uni-lj.si.

Žižek, Slavoj, dr. znanosti, redni profesor filozofije in teoretske psihoanalize, raziskovalec na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Rojen 21. marca 1949 v Ljubljani. Izredni član od 5. maja 2005, redni od 21. februarja 2013.

Zasebni naslov: Metelkova 7b, 1000 Ljubljana, tel.: 01 431-70-16, e-pošta: szizek@yahoo.com.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-10-00.

IZREDNA ČLANA

Höfler, Janez, dr. muzikoloških znanosti, dr. umetnostnozgodovinskih znanosti, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Rojen 11. decembra 1942. Izredni član od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana; tel.: 01 241-12-10; e-pošta: janez.hoefler@ff.uni-lj.si

Salecl, Renata, redna profesorica, znanstvena svetnica na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Rojena 9. januarja 1962. Izredna članica od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, Poljanski napis 2, 1000 Ljubljana, tel. 01 420-32-46, e-pošta: renata.salecl@pf.uni-lj.si

DOPISNI ČLANI

Feil, Arnold, rojen 2. oktobra 1925. Redni profesor za muzikologijo na Inštitutu za muzikologijo Univerze v Tübingenu, Nemčija, v pokoju. Dopisni član od 30. maja 1991.

Flotzinger, Rudolf, rojen 22. septembra 1939. Direktor Inštituta za muzikologijo Univerze v Gradcu, Avstrija. Dopisni član od 23. maja 1985.

Gleirscher, Paul, rojen 7. oktobra 1960, vodja Oddelka za prazgodovinsko in zgodnesrednjeveško arheologijo v Deželnem muzeju v Celovcu, Avstrija. Dopisni član od 18. junija 2015.

Gombocz, Wolfgang L., rojen 28. septembra 1946. Redni profesor za zgodovino filozofije Univerze v Gradcu, Avstrija. Dopisni član od 7. junija 2001.

Klingemann, Hans-Dieter, rojen 3. februarja 1937. Dr. znanosti, profesor emeritus, Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB). Dopisni član od 1. junija 2017.

Košak, Silvin, rojen 10. marca 1942. Dr. arheologije, izredni profesor za staro orientalistiko in hetitologijo v pokoju. Znanstveni sodelavec Akademije književnosti in znanosti v Mainzu, Nemčija. Dopisni član od 21. maja 2009.

Madžar, Ljubomir, rojen 30. septembra 1938. Dr. znanosti, upokojeni profesor ekonomije in predsednik Akademije ekonomskih nauka na Ekonomski fakulteti Univerze v Beogradu. Dopisni član od 1. junija 2017.

Menis, Gian Carlo, rojen 10. decembra 1927. Profesor zgodovine, arheologije in umetnostne zgodovine. Dopisni član od 27. maja 1997.

O'Loughlin, Niall, rojen 30. septembra 1941. Dr. znanosti, muzikolog, predavatelj na univerzi v Loughboroughu v Veliki Britaniji in direktor Centra za umetnosti v pokoju. Dopisni član od 1. junija 2007.

Perović, Slobodan, rojen 10. septembra 1932. Redni profesor za obligacijsko pravo Pravne fakultete Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 23. aprila 1987.

Scalon, Cesare, rojen 20. novembra 1939. Dr. znanosti, upokojeni profesor za latinsko paleografijo na Filozofski fakulteti Univerze v Vidmu. Dopisni član od 1. junija 2017.

Stefanović, Dimitrije, rojen 25. novembra 1929. Upravnik Muzikološkega inštituta v pokoju. Glavni tajnik Srbske akademije znanosti in umetnosti, Beograd, Srbija. Dopisni član od 23. aprila 1987.

- Straus**, Jože (Joseph), rojen 14. decembra 1938, naslovni redni profesor za intelektualno lastnino Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, honorni profesor za patentno pravo Univerze Ludwig Maximilian v Münchnu, zaslužni direktor Inštituta Maxa Plancka za inovacije in konkurenco (nekdanjega Inštituta Maxa Plancka za intelektualno lastnino, konkurenčno pravo in davčno zakonodajo) v Münchnu, častni doktor univerz v Ljubljani in Kragujevcu. Dopisni član od 6. junija 1995.
- Supičić**, Ivan, rojen 18. julija 1928. Redni profesor Akademije za glasbo Univerze v Zagrebu in predstojnik Zavoda za muzikološke raziskave Hrvaške akademije znanosti in umetnosti, Zagreb, Hrvaška, v pokoju. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Tavano**, Sergio, rojen 13. marca 1928. Redni profesor za zgodnjekrščansko arheologijo in bizantinsko umetnost Univerze v Trstu, Italija. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Wakounig**, Marija, rojena 19. marca 1959. Zgodovinarica, izredna profesorica na Inštitutu za vzhodnoevropsko zgodovino Univerze na Dunaju. Dopisna članica od 5. maja 2011.
- Wolfram**, Herwig, rojen 14. februarja 1934. Zaslužni profesor za srednjeveško zgodovino in pomožne zgodovinske vede Univerze na Dunaju, nekdanji direktor Institut für Österreichische Geschichtsforschung. Dopisni član od 18. junija 2015.

II. RAZRED

za filološke in literarne vede

REDNI ČLANI

Bernik, France, dr. literarnih znanosti, nazivni redni profesor za zgodovino slovenske književnosti, znanstveni svetnik na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU v pokoju. Rojen 13. maja 1927 v Zapužah pri Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1983, redni član od 23. aprila 1987; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 16. februarja 1988 do 1. junija 1992; član ožjega predsedstva od 19. decembra 1991 do 14. maja 1992; predsednik SAZU od 14. maja 1992 do 25. aprila 2002; častni član SAZU od 12. junija 2003.

Zasebni naslov: Židovska ulica 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 425-03-65.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-61-51, faks: 01 425-34-23, e-pošta: ana.batic@sazu.si.

Gantar, Kajetan, dr. znanosti, redni profesor za latinski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 11. oktobra 1930 v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997; podpredsednik SAZU od 6. maja 1999 do 5. maja 2005; član

predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 22. aprila 2008 do 5. maja 2011.

Zasebni naslov: Rusjanov trg 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01 540-90-60, e-pošta: kajetan.gantar@siol.net.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-61-44, faks: 01 425-64-92, e-pošta: kajetan.gantar@siol.net; Filozofska fakulteta, 1000 Ljubljana, Aškerčeva 2, tel.: 01 241-14-14, faks: 01 425-93-37.

Kmecl, Matjaž, dr. znanosti, redni profesor za slovensko literarno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 23. februarja 1934 v Dobovcu (Trbovlje). Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003. Tajnik II. razreda SAZU od 3. oktobra 2002 do 1. julija 2007.

Zasebni naslov: Pot v Čezelj 14, 1231 Ljubljana – Črnuče, tel.: 01 537-40-14.

Kos, Janko, dr. znanosti, redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 9. marca 1931 v Ljubljani. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.

Zasebni naslov: Pleteršnikova 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 436-80-99.

Krašovec, Jože, dr. bibličnih znanosti, dr. filozofije, dr. teologije, dr. zgodovine religij – religijske antropologije, redni profesor za biblični študij Stare zaveze Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 20. aprila 1944 v Sodni vasi pri Podčetrtku. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995. Podpredsednik SAZU od 6. maja 2014 do 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Dolničarjeva 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01 434-01-98, faks: 01 433-04-05.

Službeni naslov: Teološka fakulteta, Poljanska 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 434-58-10, faks: 01 434-58-54, e-pošta: joze.krasovec@guest.arnes.si.

Orešnik, Janez, dr. znanosti, zaslužni profesor, redni profesor za primerjalno slovnico germanskih jezikov in redni profesor za splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 12. decembra 1935 v Ljubljani. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 27. maja 1993. Tajnik II. razreda SAZU od 26. maja 1992 do 23. marca 1999.

Zasebni naslov: Janežičeva 21, 1000 Ljubljana, tel.: 051 622-732, e-pošta: janez.oresnik@sazu.si.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 241-14-22, faks: 01 425-93-37, e-pošta: janez.oresnik@sazu.si.

Paternu, Boris, dr. literarnih znanosti, redni profesor za zgodovino slovenske književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 5. junija 1926 v Predgradu. Izredni član od 29. marca 1979, redni član od 23. maja 1985.

Zasebni naslov: Videmska 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 505-46-28, e-pošta: pirjevec.paternu@gmail.com.

Zorko, Zinka, dr. znanosti, redna profesorica za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in njena zasluzna profesorica. Rojena 24. februarja 1936 v Spodnji Kapli na Kozjaku. Izredna članica od 12. junija 2003, redna članica od 21. maja 2009.
Zasebni naslov: Spodnja Selnica 3, 2352 Selnica ob Dravi, tel.: 02 671-91-18.
Službeni naslov: Pedagoška fakulteta, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, tel.: 02 229-36-34, faks: 02 261-81-80.

IZREDNI ČLANI

Jesensek, Marko, dr. jezikoslovnih znanosti, redni profesor na Oddelku za slovanske jezike in književnost Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Rojen 14. marca 1960. Izredni član od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta, Koroška cesta 166, 2000 Maribor, tel. 02 22- 93- 630, 051 324 250 e-pošta: marko.jesensek@um.si; marko@jesensek.si.

Snoj, Marko, primerjalni jezikoslovec, etimolog, slovaropisec na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, profesor na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 19. aprila 1959. Izredni član od 18. junija 2015. Tajnik razreda za filološke in literarne vede od 1. oktobra 2015.

Službeni naslov: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Novi trg 4, 1000 Ljubljana, tel. 01 / 470-61-62, e-pošta: marko.snoj@zrc-sazu.si

Stanonik, Marija, literarna zgodovinarica, slovstvena folkloristka, etnologinja; znanstvena svétnica v pokoju; prof. na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojena 23. maja 1947. Izredna članica SAZU od 18. junija 2015.

Službeni naslov: Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU, Novi trg 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 / 519-88-64, e-pošta: stanonik@zrc-sazu.si.

DOPISNI ČLANI

Cooper, Henry R. Jr., rojen 30. septembra 1946. Redni profesor in predstojnik Oddelka za slovanske jezike in književnosti Univerze v Bloomingtonu, Indiana, ZDA. Dopisni član od 6. junija 1995.

Dimnik, Martin, rojen 6. oktobra 1941, dr. znanosti, profesor za srednji vek kijevske Rusije in dekan pri Pontifical Institute of Mediaeval Studies (PIMS) v Torontu. Dopisni član od 5. maja 2011.

Giesemann, Gerhard, rojen 14. julija 1937. Redni profesor za slavistiko na Inštitutu za slavistiko Univerze Justusa Liebiga, Giessen, Nemčija. Dopisni član od 18. maja 1989.

Greenberg, Marc Leland, rojen 9. novembra 1961. Profesor slovanskih jezikov in književnosti na Fakulteti za jezike, literature in kulture Univerze v Kansasu, ZDA, in njen dekan. Dopisni član od 1. junija 2017.

- Hannick**, Christian, rojen 3. septembra 1944. Predstojnik Oddelka za slovansko filologijo na Julius-Maximilians-Universität v Würzburgu. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Karničar**, Ludvik, rojen 23. avgusta 1949. Izr. univ. profesor v pokoju (Univerza v Gradcu), slavist, dialektolog in slovaropisec. Dopisni član SAZU od 1. junija 2017.
- Kurkina**, Ljubov Viktorovna, rojena 17. februarja 1937. Slavistka, etimologinja, leksikografinja na Inštitutu za ruski jezik V. V. Vinogradova RAN, Moskva, Rusija. Dopisna članica od 18. junija 2015.
- Lauer**, Reinhard, rojen 15. marca 1935. Vodja Seminarja za slovansko filologijo in redni profesor na Georg-Augustovi univerzi v Göttingenu, Nemčija. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Martinović**, Juraj, rojen 24. maja 1936. Redni profesor za slovensko književnost Filozofske fakultete Univerze v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Moskovich**, Wolf, rojen 7. aprila 1936. Redni profesor na Oddelku za ruske in slovanske študije Hebrejske univerze v Jeruzalemu, Izrael. Dopisni član od 5. maja 2005.
- Neuhäuser**, Rudolf, rojen 17. junija 1933. Redni profesor za slavistiko na Inštitutu za slovanske jezike in književnosti Univerze v Celovcu, Avstrija. Dopisni član od 6. junija 1995.
- Pohl**, Heinz Dieter, rojen 6. septembra 1942. Redni profesor za splošno in diahrono jezikoslovje Univerze v Celovcu, Avstrija. Dopisni član od 5. maja 2005.
- Rothe**, Hans, rojen 5. maja 1928. Dr. slovanskega jezikoslovja. Predstojnik Slaviističnega seminarja na Renski univerzi Friedricha Wilhelma v Bonnu, Nemčija, v pokoju. Dopisni član od 21. maja 2009.
- Tokarz**, Božena, rojena 17. oktobra 1946, literarna teoretičarka, polonistka in slovenistka, komparativistka, redna profesorica in vodja Enote za literarno teorijo in prevodoslovje na Oddelku za slovansko filologijo na Filološki fakulteti Šlezijske univerze, Katowice, Poljska, glavna urednica prevodoslovne revije *Prevajanje slovanskih književnosti*. Dopisna članica razreda od 18. junija 2015.
- Woschitz**, Karl Matej, rojen 19. septembra 1937. Redni profesor na Teološki fakulteti Univerze v Gradcu, Avstrija, v pokoju. Dopisni član od 7. junija 2001.

III. RAZRED **za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede**

REDNI ČLANI

- Bajd**, Tadej, dr. znanosti, redni profesor za robotiko Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Rojen 19. januarja 1949 v Ljubljani. Izredni član od

12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Podpredsednik SAZU od 5. maja 2011 do 6. maja 2014, predsednik SAZU od 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Bobenčkova 12, 1000 Ljubljana, tel.: 01 256-23-80, e-pošta: tadej.bajd@robo.fe.uni-lj.si.

Bratko, Ivan, dr. računalniških znanosti, redni profesor za področje računalništva in informatike Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani. Rojen 10. junija 1946 v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003. Načelnik oddelka za tehniške vede III. razreda SAZU od 1. maja 2014.

Zasebni naslov: Podrožniška 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 251-39-11.

Službeni naslov: Fakulteta za računalništvo in informatiko, Tržaška cesta 25, 1000 Ljubljana, tel.: 01 476-83-93, 01 476-83-87, 01 476-83-93, faks: 01 426-46-47, e-pošta: bratko@fri.uni-lj.si.

Emri, Igor, dr. znanosti, redni profesor za mehaniko Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani. Rojen 22. maja 1952 v Murski Soboti. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 21. februarja 2013.

Zasebni naslov: Grampovčanova 17, 1125 Ljubljana, tel.: 01 257-27-52, e-pošta: ie@emri.si.

Fajfar, Peter, dr. znanosti, redni profesor za teorijo konstrukcij in potresno inženirstvo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Rojen 27. maja 1943 v Ljubljani. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 27. maja 1993. Načelnik oddelka za tehniške vede III. razreda SAZU od 7. maja 1996 do 18. aprila 2002; tajnik III. razreda SAZU od 18. aprila 2002 do 18. aprila 2008. Član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Puharjeva 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01 251-98-52.

Službeni naslov: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 1000 Ljubljana, Jamova 2, tel.: 01 425-06-80, 01 476-85-92, faks: 01 425-06-93, e-pošta: pfajfar@ikpir.fgg.uni-lj.si.

Forstnerič, Franc, dr. znanosti, redni profesor za matematično analizo Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Rojen 1. maja 1958 v Ljubljani. Izredni član od 8. aprila 1999, redni član od 5. maja 2005. Načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede III. razreda SAZU od 1. maja 2014 do 1. maja 2017. Tajnik razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehnične vede SAZU od 1. maja 2017.

Zasebni naslov: Pot v Hrastovec 8, 1231 Ljubljana – Črnuče, tel.: 01 561-17-87.

Službeni naslov: Fakulteta za matematiko in fiziko, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, tel.: 01 476-65-56, 01 476-65-00, faks: 01 251-72-81, e-pošta: franc.forstneric@fmf.uni-lj.si.

Globovnik, Josip, dr. znanosti, redni profesor za matematično analizo Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani v pokoju in njen zaslužni

profesor. Rojen 6. decembra 1945 v Ljubljani. Izredni član od 23. maja 1985, redni član od 18. maja 1989; načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede III. razreda SAZU od 18. aprila 2002 do 6. maja 2008, tajnik III. razreda SAZU od 18. aprila 2008 do 30. aprila 2014.

Zasebni naslov: Trnovska 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 283-50-11.

Službeni naslov: Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko, Jadranska 19, 1111 Ljubljana, tel.: 01 476-65-48, 01 476-65-00, faks: 01 251-72-81; e-pošta: josip.globevnik@fmf.uni-lj.si.

Gosar, Peter, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor za fiziko Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 15. oktobra 1923 v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976.

Zasebni naslov: Mirje 21, 1000 Ljubljana, tel.: 01 426-55-57, e-pošta: peter.gosar@siol.net.

Grabec, Igor, dr. znanosti, redni profesor za fiziko Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 17. novembra 1939. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001; načelnik oddelka za tehniške vede III. razreda SAZU od 18. aprila 2002 do 6. maja 2008.

Zasebni naslov: Kantetova 75, 1000 Ljubljana, tel.: 01 256-37-18, e-pošta: igor.grabec@fs.uni-lj.si.

Hadži, Dušan, dr. kemijskih znanosti, dr. phil. h. c. (Uppsala), redni profesor za strukturno kemijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 26. avgusta 1921 v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1967, redni član od 21. marca 1974. Tajnik III. razreda SAZU od 27. oktobra 1980 do 30. junija 1992.

Zasebni naslov: Teslova 21, 1000 Ljubljana, tel.: 01 425-47-59, e-pošta: dusan.hadzi@ki.si.

Kernel, Gabrijel, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor za fiziko Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 14. septembra 1932. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001; načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede III. razreda SAZU od 1. junija 2008 do 30. aprila 2014.

Zasebni naslov: Bičevje 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 425-96-61.

Službeni naslov: Fakulteta za matematiko in fiziko, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, tel.: 01 477-37-95, faks: 01 425-70-74, e-pošta: gabrijel.kernel@ijs.si.

Kralj, Alojz, dr. znanosti, redni profesor za biomedicinsko tehniko, biomehaniko in robotiko Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 12. marca 1937 v Novem Sadu, Vojvodina. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997; podpredsednik SAZU od 6. maja 1999 do 25. aprila 2002.

Zasebni naslov: Planinska 26, 1231 Ljubljana – Črnuče, tel.: 01 537-48-25, e-pošta: alojzkralj7@gmail.com.

Levec, Janez, upokojeni redni profesor za kemijsko inženirstvo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani in zaslužni raziskovalec Kemijskega inštituta. Rojen 23. oktobra 1943 v Začretu pri Celju. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003; načelnik oddelka za tehniške vede III. razreda SAZU od 1. junija 2008 do 30. aprila 2014. Tajnik razreda za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede od 1. maja 2014 do 1. maja 2017.

Zasebni naslov: Pod brezami 32, 1000 Ljubljana, tel.: : 059 800 298.

Službeni naslov: Kemijski inštitut, Hajdrihova 19, 1001 Ljubljana, tel.: 01 476-02-80, faks: 01 476-03-00, e-pošta: janez.leviec@ki.si, splet: <http://www.ki.si/en/departments/d13/>.

Pirc, Raša, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor, sodelavec Inštituta »Jožef Stefan« v Ljubljani, Odsek za teoretično fiziko. Rojen 15. junija 1940 v Ljubljani. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 18. junija 2015.

Zasebni naslov: Jamova 52, 1000 Ljubljana, tel.: 01 256-57-20.

Službeni naslov: Inštitut »Jožef Stefan«, Odsek za teoretično fiziko, Jamova 39, 1000 Ljubljana, tel.: 01 477-35-88, faks: 01 251-93-85, e-pošta: rasa.pirc@ijs.si.

Stanovnik, Branko, dr. znanosti, redni profesor za organsko kemijo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 11. avgusta 1938 na Brezovici pri Ljubljani. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995, predstojnik Oddelka za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo od 21. septembra 1999.

Zasebni naslov: Tičnica 26, 1360 Vrhnika, tel.: 01 755-11-40, e-pošta: branko.stanovnik@fkkt.uni-lj.si.

Službeni naslov: Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Večna pot 113, 1000 Ljubljana, tel.: 01 479-85-67, e-pošta: branko.stanovnik@fkkt.uni-lj.si; SAZU, 1000 Ljubljana, Novi trg 3, tel.: 01 470-61-34, faks: 01 425-53-30, e-pošta: international@sazu.si.

Tišler, Miha, dr. kemijskih znanosti, častni doktor Univerze v Ljubljani, redni profesor za organsko kemijo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 18. septembra 1926 v Ljubljani. Izredni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977.

Zasebni naslov: Pod gradom 32, 1351 Brezovica pri Ljubljani, tel.: 01 365-75-80, faks: 01 365-75-85, e-pošta: miha.tisler@fkkt.uni-lj.si.

Tomažević, Miha, dr. znanosti, znanstveni svetnik Zavoda za gradbeništvo Slovenije, redni profesor za potresno inženirstvo in zidane konstrukcije Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, upokojen. Rojen 19. septembra 1942 v Ljubljani. Izredni član od 7. junija 2001, redni član od 21. maja 2009.

Zasebni naslov: 1000 Ljubljana, Kvedrova 1, tel. 041 667-497.

Službeni naslov: Zavod za gradbeništvo Slovenije, 1000 Ljubljana, Dimičeva 12, tel. 01 280-44-00, faks: 01 280-44-84, e-pošta: miha.tomazevic@zag.si

Turk, Vito, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za biokemijo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani, znanstveni svetnik Instituta »Jožef Stefan«. Rojen 27. junija 1937 v Osijeku. Izredni član od 5. maja 2005, izredni član od 21. februarja 2013.

Zasebni naslov: Lamutova 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 519-96-51.

Službeni naslov: Institut »Jožef Stefan«, Oddelek za biokemijo in molekularno biologijo, Jamova 39, 1000 Ljubljana, tel.: 01 477-33-65 ali 01 477-39-25, faks: 01 477-39-84, e-pošta: vito.turk@ijs.si.

Žekš, Boštjan, dr. znanosti, redni profesor za biofiziko Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 26. junija 1940 v Ljubljani. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 30. maja 1991. Načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede III. razreda SAZU od 5. oktobra 1994 do 18. aprila 2002; tajnik III. razreda SAZU od 7. maja 1996 do 18. aprila 2002; predsednik SAZU od 25. aprila 2002 do 6. maja 2008.

Zasebni naslov: Poštna 4, 1360 Vrhnika, tel.: 041 741-898.

Službeni naslov: Institut za biofiziko Medicinske fakultete, Lipičeva 2, 1000 Ljubljana, bostjan.zeks@mf.uni-lj.si, tel.: 01 543-76-18, 01 543-76-00, faks: 01 431-51-27; SAZU, 1000 Ljubljana, Novi trg 3.

IZREDNI ČLANI

Brešar, Matej, dr. znanosti, redni profesor za matematiko Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani in Fakultete za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru. Rojen 26. septembra 1963. Izredni član od 18. junija 2015. Načelnik oddelka za matematične, fizikalne in kemijske vede III. razreda SAZU od 1. maja 2017.

Zasebni naslov: Kosarjeva 47b, 2000 Maribor, tel.: 02 251-47-34.

Službeni naslov: Fakulteta za matematiko in fiziko, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, tel. 01 476-66-23, faks: 01 251-72-81, in Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Koroška c. 160, 2000 Maribor, tel.: 02 229-36-91, faks: 02 251-81-80; e-pošta: matej.bresar@fmf.uni-lj.si ali matej.bresar@um.si.

Knez, Željko, dr. znanosti, redni profesor za kemijsko inženirstvo na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru. Rojen 26. avgusta 1954. Izredni član od 1. junija 2017.

Zasebni naslov: Aljaževa 15, 2000 Maribor; tel.: 02 320-30-00, 041 672-545; e-pošta: zeljko.knez@guest.armnes.si.

Službeni naslov: Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Univerza v Mariboru, Smetanova 17, 2000 Maribor, tel.: 02 22-944-31, 041 371-666; e-pošta: zeljko.knez@um.si

Križan, Peter, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor za fiziko Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, raziskovalni svetnik na Institutu »Jožef Stefan«, gostujoči profesor na Univerzi v Nagoji. Rojen 21. maja 1958. Izredni član od 1. junija 2017.
Službeni naslov: Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, e-pošta: peter.krizan@ijs.si

DOPISNI ČLANI

- Boldireva**, Jelena Vladimirovna, rojena 4. februarja 1961. Vodja raziskav na Institutu za kemijo trdnih stanj in mehanske kemije pri sibirski izpostavi Ruske akademije znanosti v Novosibirsku in vodja Katedre za kemijo trdnih stanj Univerze v Novosibirsku. Dopisna članica od 1. junija 2017.
- Bratos**, Savo, rojen 28. julija 1926. Častni doktor Univerze v Wroclawu, redni profesor za fiziko Univerze Pierre et Marie Curie v Parizu, Francija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Carbonell**, Ruben G., rojen 27. decembra 1947. Doktor znanosti, profesor kemijskega in biomolekularnega inženiringa na Univerzi Severne Karoline. Dopisni član od 1. junija 2017.
- Geiger**, Manfred, rojen 13. junija 1941. Dr. strojništva, redni profesor za proizvodne tehnologije na Univerzi Erlangen-Nürnberg, častni doktor Univerze v Ljubljani, redni član Brandenburške akademije znanosti v Berlinu, Nemčija. Dopisni član od 21. maja 2009.
- Hajdin**, Nikola, rojen 4. aprila 1923. Redni profesor za statiko Gradbene fakultete Univerze v Beogradu, Srbija, v pokoju. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Lehn**, Jean-Marie Pierre, rojen 30. septembra 1939, direktor laboratorija za supramolekularno kemijo na Institutu za supramolekularno znanost in inženiring pri Univerzi v v Strasbourg. Profesor na Institutu za specialistične študije Univerze v Strasbourg. Nobelov nagrajenec za kemijo leta 1987. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Mavretič**, Anton, rojen 11. decembra 1934. Redni profesor in raziskovalec na Univerzi v Bostonu, Center za vesoljsko fiziko in astronomijo. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Müller**, Karl-Alexander, rojen 20. aprila 1927. Redni profesor za fiziko trdne snovi Univerze v Zürichu, Švica. Nobelov nagrajenec za fiziko leta 1987. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Povh**, Bogdan, rojen 20. avgusta 1932. Znanstveni član, član kolegija in direktor Jedrskega inštituta Max Planck, Heidelberg, in osebni redni profesor Univerze v Heidelbergu, Nemčija. Dopisni član od 10. marca 1977.
- Rao**, Chintamani Nages Ramachandra, rojen 30. junija 1934. Redni profesor za kemijo in predsednik Indijskega znanstvenega inštituta Centra Jawaharlala

Nehruja za pospeševanje znanstvenih raziskav, Bangalore, Indija. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Scott, James Floyd, rojen 4. maja 1942. Redni profesor za fiziko, direktor za raziskave v Cavendish Laboratory v Cambridgeu. Dopisni član od 5. maja 2011.

Villadsen, John, rojen 12. junija 1936. Redni profesor za biotehnologijo Tehniške univerze v Lyngbyju, Danska. Dopisni član od 7. junija 2001.

IV. RAZRED

za naravoslovne vede

REDNI ČLANI

Avšič-Županc, Tatjana, dr. medicinskih znanosti, redna profesorica za mikrobiologijo in imunologijo, vodja laboratorija na Katedri za mikrobiologijo in imunologijo na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Rojena 11. julija 1957 v Brežicah. Izredna članica od 1. junija 2007, redna članica od 18. junija 2015. Tajnica razreda za naravoslovne vede od 25. maja 2017.

Zasebni naslov: Močilnikarjeva 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 529-20-87.

Službeni naslov: Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Zaloška 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 543-74-50, faks: 01 543-74-01, e-pošta: tatjana.avsic@mf.uni-lj.si.

Gogala, Matija, dr. znanosti, upokojeni muzejski svetnik in direktor Prirodoslovnega muzeja Slovenije; habilitirani redni profesor za fiziologijo živali na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 11. decembra 1937 v Ljubljani. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 8. aprila 1999. Glavni tajnik SAZU od 25. aprila 2002 do 6. maja 2008; podpredsednik SAZU od 6. maja 2008 do 5. maja 2011. Član predsedstva po 22. členu zakona o SAZU od 5. maja 2011 do 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Pot na Tičnico 6, 1351 Brezovica pri Ljubljani, tel.: 01 756-55-39, e-pošta: matija.gogala@guest.arnes.si.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-61-26, faks: 01 425-64-92.

Kiauta, Boštjan, dr. znanosti, redni profesor citotaksonomije in citofilogenije nevretenčarjev na državni univerzi v Utrechtu na Nizozemskem in njen zaslužni profesor. Rojen 20. januarja 1937 v Ljubljani. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 18. junija 2015.

Zasebni naslov: Murnikova 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01 425-87-73; Callunastraat 6, NL-5853 GA Siebengewald, The Netherlands, tel.: NL-(0)485-442772, e-pošta: mbkiauta@gmail.com.

Kranjc, Andrej, dr. znanosti, znanstveni svetnik v pokoju, zaslužni redni profesor krasoslovja na Univerzi v Novi Gorici. Rojen 5. novembra 1943 v Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001. Glavni

tajnik od 6. maja 2008 do 6. maja 2014, podpredsednik SAZU od 6. maja 2014 do 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Cesta v Podboršt 12, 1231 Ljubljana – Črnuče, p. p. 4959.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-61-28, faks: 01 425-64-92, e-pošta: kranjc@sazu.si.

Kreft, Ivan, dr. znanosti, dr. h. c. (Slovaška kmetijska univerza v Nitri), redni profesor genetike na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 23. novembra 1941 v Novem mestu. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003. Tajnik razreda za naravoslovne vede SAZU od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2012.

Zasebni naslov: Kremžarjeva ulica 36, 1000 Ljubljana, tel.: 01 517-44-29, e-pošta: ivan.kreft@guest.arnes.si.

Službeni naslov: Biotehniška fakulteta, Jamnikarjeva 101, 1001 Ljubljana, tel.: 01 320-32-61.

Maček, Jože, dr. agronomskih znanosti, dr. ekonomskih znanosti, dr. zgodovinskih znanosti, redni profesor za fitopatologijo, gozdno fitopatologijo in fitofarmakologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 28. oktobra 1929 v Oleščah pri Laškem. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 6. junija 1995. Tajnik razreda za naravoslovne vede SAZU od 7. maja 1996 do 10. januarja 2002; član predsedstva po 22. členu Zakona o SAZU od 27. novembra 2003 do 22. aprila 2008.

Zasebni naslov: Jerančičeva 12, 1133 Ljubljana - Brod, tel.: 01 512-35-31.

Sket, Boris, dr. znanosti, redni profesor, znanstveni svetnik na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete. Rojen 30. julija 1936. Izredni član od 5. maja 2011, redni član od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, p. p. 2995, 1001 Ljubljana, tel.: 01 320-33-63, e-pošta: boris.sket@bf.uni-lj.si

Turnšek, Dragica, dr. znanosti, paleontologinja, znanstvena svetnica na Paleontološkem inštitutu Ivana Rakovca ZRC SAZU v pokoju. Rojena 6. avgusta 1932 v Šalamencih, Prekmurje. Izredna članica od 23. maja 1985, redna članica od 27. maja 1993.

Zasebni naslov: Tugomerjeva 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 505-59-17.

Službeni naslov: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca ZRC SAZU, Novi trg 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-63-73.

Zorec, Robert, dr. znanosti, redni profesor za patološko fiziologijo na Inštitutu za patološko fiziologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 23. januarja 1958 v Koprju. Izredni član od 7. junija 2001, redni član od 1. junija 2007. Tajnik razreda za naravoslovne vede SAZU od 1. januarja 2013 do 8. maja 2017. Podpredsednik SAZU od 8. maja 2017.

Zasebni naslov: Brdnikova 31, 1125 Ljubljana, tel.: 01 256-13-84.

Službeni naslov: Inštitut za patološko fiziologijo Medicinske fakultete, Zaloška 4, 1104 Ljubljana, tel.: 01 543-70-80, 01 543-70-20, faks: 01 543-70-21, e-pošta: robert.zorec@mf.uni-lj.si.

Zupančič, Mitja, dr. gozdarskih znanosti, fitocenolog, znanstveni svetnik na Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU v pokoju. Rojen 25. decembra 1931 v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 7. junija 2001. Tajnik razreda za naravoslovne vede SAZU od 10. januarja 2002 do 31. decembra 2006.

Zasebni naslov: Trubarjeva 61, 1000 Ljubljana, tel.: 01 432-41-66.

Službeni naslov: Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Novi trg 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-63-24, faks: 01 425-33-24.

IZREDNA ČLANA

Anderluh, Gregor, dr. bioloških znanosti, redni profesor za področje biokemije Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, znanstveni svetnik na Kemijskem inštitutu. Rojen 15. julija 1969. Izredni član od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Kemijski inštitut, Hajdrihova 19, 1000 Ljubljana, tel.: 01 476-02-61, e-pošta: gregor.anderluh@ki.si.

Gabrovšek, Franci, dr. fizike, izredni profesor krasoslovja na Univerzi v Novi Gorici, znanstveni svetnik na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni. Rojen 20. oktobra 1968. Izredni član od 18. junija 2015.

Zasebni naslov: Stara Vrhnika 79, 1360 Vrhnika, tel.: 031 530-711, e-pošta: gabrovsek@zrc-sazu.si.

Službeni naslov: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Titov trg 2, 6230 Postojna, tel.: 05 700-19-07.

DOPISNI ČLANI

Bosák, Pavel, rojen 14. avgusta 1951. Krasoslovec, geolog, sedimentolog in geomorfolog, redni profesor ved o Zemlji. Češka republika. Dopisni član od 5. maja 2005.

Ceulemans, Reinhart, rojen 15. januarja 1954. Redni profesor za ekofiziologijo in ekologijo rastil na Oddelku za biologijo, predstojnik raziskovalne skupine Ekologija rastlin in vegetacije ter direktor Raziskovalnega centra odličnosti ECO na Univerzi v Antwerpnu, Belgija. Dopisni član od 18. junija 2015.

Ford, Derek Clifford, rojen 24. aprila 1935. Doktor znanosti, zaslužni profesor geografije in znanosti o Zemlji na Univerzi McMaster, Kanada. Dopisni član od 1. junija 2017.

Haydon, Philip G., rojen 11. aprila 1958. Dr. nevroznanosti, redni profesor, predstojnik Oddelka za nevroznanosti na Univerzi Tufts, Boston, ZDA. Dopisni član od 21. maja 2009.

- Ilijanić**, Ljudevit, rojen 27. septembra 1928. Zaslužni profesor za področje geobotanike, ekologije rastlin, fitocenologije in morfologije rastlin Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Neher**, Erwin, rojen 20. marca 1944. Redni profesor za fiziko, direktor ustanove Max-Planck-Institut für biophysikalische Chemie v Göttingenu, Nemčija. Nobelov nagrajenec za fiziologijo in medicino, 1991. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Nicod**, Jean, rojen 25. marca 1923. Zaslužni profesor fizične geografije in krasoslovja Univerze Aix-Marseille, Francija. Častni doktor Šlezijske univerze. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Noble**, Denis, rojen 16. novembra 1936. Zaslužni profesor kardiovaskularne fiziologije in direktor Oddelka za računalniško fiziologijo Univerze v Oxfordu, Velika Britanija. Dopisni član od 5. maja 2011.
- Parpura**, Vladimir, rojen 5. decembra 1964. Doktor medicinskih znanosti (vzporedno z zoologijo in nevroznanostjo), profesor nevrobiologije na Univerzi Alabama v Birminghamu, ZDA. Dopisni član od 1. junija 2017.
- Pignatti**, (Sandro) Alessandro, rojen 28. septembra 1930. Botanik, fitocenolog, ekolog, redni profesor na Univerzi La Sapienza v Rimu, Italija. Dopisni član od 5. maja 2005.
- Poldini**, Livio, rojen 7. septembra 1930. Redni profesor za rastlinsko ekologijo Univerze v Trstu, Italija. Dopisni član od 6. junija 1995.

V. RAZRED

za umetnosti

REDNI ČLANI

- Bernard**, Emerik, akademski slikar, redni profesor za slikarstvo Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 22. septembra 1937 v Celju. Izredni član od 7. junija 2001, redni član od 1. junija 2007.
Zasebni naslov: Gorenjska cesta 13a, 1370 Logatec, tel.: 01 754-26-78.
- Grafenauer**, Niko, pesnik, pripovednik, esejist, prevajalec in publicist, glavni urednik Založbe Nova revija v pokoju. Rojen 5. decembra 1940 v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Tajnik V. razreda SAZU od 1. oktobra 2009 do 30. septembra 2015.
Zasebni naslov: Bratovševa ploščad 21, 1000 Ljubljana, tel.: 01 534-26-27, 041 632-072, e-pošta: nina.grafenauer@nova-revija.si.
- Jančar**, Drago, pisatelj, tajnik in glavni urednik pri Slovenski matici v Ljubljani. Rojen 13. aprila 1948 v Mariboru. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001.
Zasebni naslov: Velika čolnarska 8, 1000 Ljubljana, tel.: 01 283-50-31.

Službeni naslov: Slovenska matica, Kongresni trg 8, 1000 Ljubljana, tel.: 01 422-43-42, faks: 01 422-43-43, e-pošta: drago.jancar@siol.net.

Jemec, Andrej, akademski slikar, redni profesor za risanje in slikanje na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 29. novembra 1934 v Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001. Tajnik V. razreda SAZU od 11. aprila 2002 do 6. maja 2008; član predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 22. aprila 2008 do 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Zabreznica 40b, 4274 Žirovnica, tel./faks: 04 580-21-66, studio: Prešernova 12, 1000 Ljubljana, tel.: 01 425-56-76, e-pošta: andrej.jemec@siol.net.

Komelj, (Bogomil) Milček, dr. znanosti, izr. profesor Oddelka za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 16. novembra 1948. Izredni član od 5. maja 2011, redni član od 1. junija 2017. Tajnik razreda za umetnosti od 1. decembra 2015.

Zasebni naslov: Glinškova ploščad 20e, 1000 Ljubljana, tel.: 01 537-18-83, 041 737-863, e-pošta: sumi.komelj@gmail.com.

Kristl, Stanko, univ. dipl. inž. arhitekture, predavatelj za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 29. januarja 1922 v Ljutomeru. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 5. maja 2011.

Zasebni naslov: Borsetova 19, 1000 Ljubljana, tel.: 01 283-88-14, e-pošta: s.kristl@biro-arcus.si.

Lebič, Lojze, skladatelj, dirigent, glasbeni publicist in redni profesor za glasbenoteoretične predmete in kompozicijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 23. avgusta 1934 na Prevaljah na Koroškem. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995. Od leta 2003 izredni član Kraljeve flamske akademije za znanost in umetnost Belgije. Tajnik V. razreda SAZU od 1. junija 2008 do 23. avgusta 2009. Član predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Ulica bratov Učakar 134, 1000 Ljubljana, tel.: 01 518-31-55.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-64-29, faks: 01 425-34-23.

Matičič, Janez, skladatelj, profesor za analizo glasbenih form in harmonsko analizo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Rojen 3. junija 1926 v Ljubljani. Dopisni član od 23. aprila 1987, izredni član od 7. junija 2001, redni član od 1. junija 2007.

Zasebni naslov: Lepi pot 10, 1000 Ljubljana, tel.: 01 252-23-05, 031 401-531, e-pošta: j.maticic@gmail.com.

Mihelič, Milan, univ. dipl. inž. arhitekture. Rojen 20. julija 1925 v Dolenjih Lazih pri Ribnici. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. aprila 1987.

Zasebni naslov: Peričeva 22, 1000 Ljubljana, tel.: 01 436-26-87.

Službeni naslov: Arhitektni biro, Dunajska 29, 1000 Ljubljana, tel.: 01 436-14-48.

Mušič, Marko Marijan, univ. dipl. inž. arhitekture. Rojen 30. januarja 1941 v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 1. junija 2007. Podpredsednik SAZU od 6. maja 2008 do 27. februarja 2014, namestnik predsednika SAZU od 17. decembra 2013 do 27. februarja 2014. Predsednik SAZU od 27. februarja 2014 do 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Stari trg 11a, 1000 Ljubljana, tel./faks: 01 425-52-90, e-pošta: info@ateljemarkomusic.si.

Službeni naslov: SAZU, Novi trg 3, 1000 Ljubljana, tel.: 01 470-61-27, faks: 01 425-64-92.

Pahor, Boris, književnik, publicist in profesor za slovensko in italijansko književnost na srednji šoli s slovenskim učnim jezikom v Trstu, Italija, v pokojju. Rojen 26. avgusta 1913. Dopisni član od 27. maja 1993, redni član od 21. maja 2009.

Zasebni naslov: Salita a Contovello 71, 34136 Trst/Trieste, tel.: +39 040 410-880.

Simčič, Zorko, pisatelj in dramatik. Rojen 19. novembra 1921 v Mariboru. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 5. maja 2011.

Zasebni naslov: Metelkova 7/b, 1000 Ljubljana, tel.: 0590 27639, 031 200-866.

Tršar, Drago, akademski kipar, redni profesor za kiparstvo Akademije za likovno umetnost Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 27. aprila 1927 v Planini pri Rakeku. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995.

Zasebni naslov: Cesta na Rožnik 25, 1000 Ljubljana, tel.: 01 251-39-28, atelje: Svetčeva 1, 1000 Ljubljana.

IZREDNI ČLANI

Dekleva, Milan, diplomirani komparativist in literarni teoretik, pesnik, pripovednik, dramatik, esejist, prevajalec. Rojen 17. oktobra 1946. Izredni član od 1. junija 2017.

Zasebni naslov: Aljaževa 13, 1000 Ljubljana, e-pošta: milan.dekleva@gmail.com.

Muhovič, Jožef, akademski slikar, doktor filozofskih znanosti, redni profesor za likovno teorijo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Rojen 22. decembra 1954. Izredni član od 1. junija 2017.

Zasebni naslov: e-pošta: jozef_muhovic@t-2.net.

Službeni naslov: Akademija za likovno umetnost, Erjavčeva 23. 1000 Ljubljana; e-pošta: muhovicjo@aluo.uni-lj.si.

Novak, Boris A., pesnik, dramatik, esejist, prevajalec in mladinski pisatelj, redni profesor na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo

Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 3. decembra 1953. Izredni član od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, tel. 01 / 241-13-88, e-pošta: boris-a.novak@guest.arnes.si.

Rojko, Uroš, redni profesor kompozicije na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, skladatelj in klarinetist. R rojen 9. septembra 1954. Izredni član od 18. junija 2015.

Zasebni naslov: Tbilisijška 8, 1000 Ljubljana, 01 256-71-74, rojkour@gmail.com, uros-rojko.de.

DOPISNI ČLANI

Globokar, Vinko, rojen 7. julija 1934. Skladatelj, Pariz, Francija. Dopisni član od 1. junija 2007.

Haderlap, Maja, rojena 8. marca 1961, pesnica, pisateljica, dramaturginja, Celovec, Avstrija. Dopisna članica od 1. junija 2017.

Hamano, Tošihito, rojen 6. decembra 1937. Slikar, grafik, kipar, Takamacu, Japonska. Dopisni član od 18. junija 2015.

Handke, Peter, rojen 6. decembra 1942. Pisatelj, dramatik, prevajalec, Salzburg, Avstrija. Dopisni član od 23. aprila 1987.

Konstantinovski, Georgi, rojen 29. julija 1930. Arhitekt. Redni profesor na Fakulteti za arhitekturo v Skopju, Makedonija, v pokoju. Dopisni član od 1. junija 2007.

Lipuš, Florjan, rojen 4. maja 1937. Pisatelj, učitelj na Osnovni šoli Šentlipš na slovenskem Koroškem, Avstrija. Dopisni član od 23. maja 1985.

Maroević, Tonko, rojen 22. oktobra 1941. Znanstveni svetnik na Inštitutu za umetnostno zgodovino in profesor na Katedri za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Zagrebu v pokoju, pesnik, komparativist, kritik, esejist, prevajalec. Dopisni član od 5. maja 2011.

Neidhardt, Velimir, rojen 7. oktobra 1943. Arhitekt, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 18. junija 2015.

Oman, Valentin, rojen 14. decembra 1935. Akademski slikar, Finkenstein/Bečkanj, Avstrija. Dopisni član od 18. junija 2015.

Paljetak, Luko, rojen 19. avgusta 1943. Pesnik, prevajalec, esejist in teatrolog. Glavni urednik revije *Dubrovnik*, Hrvaška. Dopisni član od 7. junija 2001.

Podrecca, Boris, rojen 30. januarja 1940. Dipl. inž. arhitekture. Direktor inštituta Raumgestaltung und Entwerfen Tehnične univerze, Stuttgart, Nemčija, Dunaj, Avstrija. Dopisni član od 23. aprila 1987.

Ugljen, Zlatko, rojen 15. septembra 1929. Arhitekt, urbanist in oblikovalec, redni profesor na Tehnični fakulteti in Akademiji likovnih umetnosti, Sarajevo, BiH, v pokoju. Dopisni član od 1. junija 2007.

REDNI ČLANI

- Čerček**, Bojan, dr. znanosti, kardiolog, redni profesor na Kalifornijski univerzi. Rojen 20. septembra 1949 v Ljubljani. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 18. junija 2015.
Zasebni naslov: 4319 Manson Avenue, Woodlandhills, CA 91364, ZDA.
Službeni naslov: Cedars-Sinai Medical Center, 8700 Beverly Boulevard, Division of Cardiology, Room 5534, Los Angeles, CA 90048, ZDA, tel.: +1 310 423-38-36, faks: +1 310 423-02-45, e-pošta: bojan.cercek@cshs.org.
- Dolenc**, Vinko V., dr. znanosti, redni profesor za nevrokirurgijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 29. junija 1940 v Sestržah pri Ptujju. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 27. maja 1993.
Zasebni naslov: Barvarska steza 7, 1000 Ljubljana, tel.: 01 282-18-00.
Službeni naslov: Klinični center, Klinični oddelek za nevrokirurgijo, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, tel.: 01 522-53-57, e-pošta: vinko.dolenc@kclj.si.
- Ferluga**, Dušan, dr. znanosti, redni profesor za patologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Rojen 28. maja 1934 v Grubišnjem Polju. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997.
Zasebni naslov: Komenskega 20/II, 1000 Ljubljana, tel.: 01 232-21-36.
Službeni naslov: Inštitut za patologijo Medicinske fakultete, Korytkova 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 543-71-37, 01 543-71-03, faks: 01 543-71-04, e-pošta: dusan.ferluga@mf.uni-lj.si.
- Kordaš**, Marjan, dr. znanosti, redni profesor za patološko fiziologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju in njen zaslužni profesor. Rojen 17. avgusta 1931 v Čupriji. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001. Tajnik VI. razreda SAZU od 24. aprila 2002 do 24. aprila 2005.
Zasebni naslov: Ilirska 8, 1000 Ljubljana, tel.: 01 232-24-96.
Službeni naslov: Inštitut za patološko fiziologijo Medicinske fakultete, Zaloška 4, 1104 Ljubljana, tel.: 01 543-70-83, faks: 01 543-70-21, e-pošta: marjan.kordas@mf.uni-lj.si.
- Lamovec**, Janez, dr. medicinskih znanosti, raziskovalec na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Rojen 14. aprila 1941. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 18. junija 2015.
Zasebni naslov: Ulica bratov Učakar 132, 1000 Ljubljana.
Službeni naslov: Onkološki inštitut, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01 587-97-19, e-pošta: jlamovec@onko-i.si.
- Peterlin**, Matija, dr. znanosti, redni profesor medicine, mikrobiologije in imunologije na Kalifornijski univerzi v San Franciscu, ZDA. Rojen 4. julija 1947 v Ljubljani. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 21. februarja 2013.

Zasebni naslov: 14 Hill Point Ave., San Francisco, US-CA 94117, tel.: +1 415 665-20-71.

Službeni naslov: University of California at San Francisco (UCSF), Box 0703, 3rd and Parnassus Aves, San Francisco, US-CA 94143-0703, tel.: +1 415 502-1902, +1 415 502-19-05, faks: +1 415 502-19-01, e-pošta: matija.peterlin@ucsf.edu.

Rozman, Blaž, dr. znanosti, redni profesor za interno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, višji svetnik. Rojen 29. septembra 1944 v Ljubljani. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 21. februarja 2013.

Zasebni naslov: Dermastjeva ul. 17, 1235 Radomlje, tel.: 01 534-65-66, e-pošta: meta.rozman@siol.net.

Službeni naslov: Klinični center, Klinični oddelek za revmatologijo, Vodnikova 62, 1000 Ljubljana, tel.: 01 522-55-33, faks: 01 522-55-98.

Skalerič, Uroš, dr. znanosti, doktor stomatologije, redni profesor na Katedri za ustne bolezni in parodontologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in strokovni direktor Stomatološke klinike v Ljubljani. Rojen 9. aprila 1945 v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Glavni tajnik SAZU od 6. maja 2014.

Zasebni naslov: Ulica bratov Jančar 25, 1000 Ljubljana, tel.: 01 510-82-28.

Službeni naslov: Odsek za stomatologijo, Medicinska fakulteta, Hrvatski trg 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01 300-21-10, faks: 01 522-25-04, e-pošta: uros.skaleric@mf.uni-lj.si.

Sketelj, Janez, redni profesor za patološko fiziologijo, predstojnik Inštituta za patološko fiziologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 23. junija 1947 v Ljubljani. Izredni član od 7. junija 2001, redni član od 1. junija 2007. Tajnik VI. razreda SAZU od 24. aprila 2005 do 30. aprila 2011.

Zasebni naslov: Jesihov štradon 47, 1000 Ljubljana, tel.: 01 427-56-26.

Službeni naslov: Inštitut za patofiziologijo, Zaloška 4, 1000 Ljubljana, tel.: 01 534-70-46, faks: 01 543-70-21, e-pošta: janez.sketelj@mf.uni-lj.si.

Strle, Franc, dr. znanosti, redni profesor za infektologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, predstojnik Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja na Kliničnem centru v Ljubljani in predsednik raziskovalnega sveta Kliničnega centra v Ljubljani. Rojen 18. februarja 1949 v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Tajnik VI. razreda od 1. maja 2011 do 1. junija 2017.

Zasebni naslov: Kmečka pot 20, 1000 Ljubljana, tel.: 01 517-12-91.

Službeni naslov: Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, Japljeva 2, 1525 Ljubljana, tel.: 01 522-21-10, faks: 01 522-24-56, e-pošta: franc.strle@kclj.si.

Svetina, Saša, dr. znanosti, redni profesor za biofiziko Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Rojen 16. oktobra 1935 v Celju. Izredni član od 6. ju-

nija 1995, redni član od 7. junija 2001; član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 4. novembra 2004 do 22. aprila 2008.

Zasebni naslov: Gradišče 6, 1000 Ljubljana, tel.: 041 778-235.

Službeni naslov: Inštitut za biofiziko Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, Vrazov trg 2, 1000 Ljubljana, tel. 01 543-76-19, faks: 01 543-76-01, e-pošta: sasa.svetina@mf.uni-lj.si.

IZREDNA ČLANA

Noč, Marko, specialist kardiologije, vaskularne medicine in intenzivne medicine. Predstojnik Kliničnega oddelka za intenzivno interno medicino na Univerzitetnem kliničnem centru od 2001. Redni profesor interne medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani od 2007. Rojen 6. marca 1963. Izredni član SAZU od 1. junija 2017.

Službeni naslov: Center za intenzivno interno medicino, Univerzitetni klinični center, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, tel.: 01 522-37-90, 041 723-807; E-pošta: marko.noc@mf.uni-lj.si.

Serša, Gregor, dr. znanosti, redni profesor za molekularno biologijo in radiobiologijo Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani ter vodja Oddelka za eksperimentalno onkologijo Onkološkega inštituta Ljubljana. Rojen 4. marca 1956 v Ljubljani. Izredni član SAZU od 18. junija 2015. Tajnik razreda za medicinske vede SAZU od 1. junija 2017.

Zasebni naslov: Goce Delčeva 78, 1000 Ljubljana, tel.: 031 648-015.

Službeni naslov: Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana. Tel: 01 587-94-34, e-pošta: gserša@onko-i.si.

DOPISNI ČLANI

Cardesa, Antonio, rojen 23. marca 1939. Redni profesor za patologijo Univerze v Barceloni, Španija. Dopisni član od 7. junija 2001.

Dimitrijević, Milan R., rojen 27. januarja 1931. Redni profesor za nevrologijo in predstojnik Oddelka za fizikalno medicino in rehabilitacijo, Baylor College of Medicine, Houston, Teksas, ZDA. Dopisni član od 24. aprila 1981.

Hausen, Harald zur, rojen 11. marca 1936. Virolog in nobelovec, Heidelberg, Nemčija. Dopisni član od 18. junija 2015.

Lajtha, Abel, rojen 22. septembra 1922. Redni profesor za psihiatrijo Medicinske fakultete Univerze v New Yorku in Centra za nevrokemijo na Inštitutu NS Kline, Orangeburg, N. Y., ZDA. Dopisni član od 18. maja 1989.

Milič-Emili, Joseph, rojen 27. maja 1931. Redni profesor za fiziologijo na Oddelku za fiziologijo in eksperimentalno medicino, Meakins-Christie Laboratories na Univerzi McGill, Montreal, Kanada. Dopisni član od 6. junija 1983.

Shoenfeld, Yehuda, rojen 14. februarja 1948. Redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti Univerze v Tel-Avivu, vodja Centra za avtoimu-

ne bolezni Medicinskega centra Sheba v Tel-Avivu, Izrael. Dopisni član od 21. maja 2009.

Stålborg, Erik Valdemar, rojen 21. aprila 1936. Zaslužni profesor za klinično nevrofiziologijo univerzitetne bolnišnice v Uppsali, Švedska. Dopisni član od 27. maja 1997.

Unger, Felix, rojen 2. marca 1946, kardiolog. Predstojnik Klinike za kardiokirurgijo in predsednik Evropske akademije znanosti in umetnosti, Salzburg, Avstrija. Dopisni član od 6. junija 1995.

Wernig, Anton, rojen 14. oktobra 1944. Redni profesor za nevrofiziologijo Univerze v Bonnu, Nemčija. Dopisni član od 7. junija 2001.

ZNANSTVENI SVETNIKI IN SVETOVALCI SAZU

ZNANSTVENI SVETNIKI SAZU

- Cvetko-Orešnik**, Varja, rojena 3. maja 1947. Jezikoslovka in pedagoginja, redna profesorica za primerjalno jezikoslovje indoevropskih jezikov. Znanstvena svetnica SAZU od leta 1991.
- Gubina**, Ferdinand, rojen 16. maja 1939. Doktor elektrotehniških znanosti, redni profesor za elektroenergetiko in predstojnik Katedre za elektroenergetске sisteme Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani v pokoju. Član Sveta za energetiko SAZU. Znanstveni svetnik SAZU od leta 2007.
- Mavko**, Borut, rojen 29. februarja 1944. Doktor elektrotehniških znanosti, redni profesor za jedrsko tehniko na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Član Sveta za energetiko SAZU. Znanstveni svetnik SAZU od leta 2007.
- Poredoš**, Alojz, rojen 20. maja 1953. Doktor strojništva, redni profesor za ogrevanje, hlajenje in klimatizacijo ter prenos toplote in snovi na Fakulteti za strojništvo. Tajnik Sveta za energetiko SAZU. Znanstveni svetnik SAZU od leta 2007.

SVETOVALCI SAZU

- Globokar**, Roman, rojen 11. decembra 1971, doktor znanosti, docent na Katedri za moralno teologijo na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani; direktor Zavoda sv. Stanislava, Ljubljana – Šentvid, svetovalec SAZU na področju šolske vzgoje od 24. junija 2013.
- Gostiša**, Lojze, rojen 7. junija 1923, dr. umetnostne zgodovine, svetovalec SAZU za umetnostno zgodovino od 1. decembra 2009.
- Košir**, Fedja, rojen 24. maja 1940, profesor na Fakulteti za arhitekturo, svetovalec SAZU za področje arhitekture in urbanizma od 1. decembra 2009.
- Kraigher**, Hojka, rojena 4. septembra 1956, dr. kmetijskih znanosti za področje gozdarstva, izredna profesorica na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, znanstvena svetnica na Gozdarskem inštitutu Slovenije v Ljubljani. Svetovalka SAZU za področje naravoslovja od 18. septembra 2012.
- Lobnik**, Franc, rojen 17. decembra 1942, zaslužni profesor pedologije in rabe in varstva tal Centra za pedologijo in varstvo okolja na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Svetovalec SAZU za varstvo okolja od 3. junija 2014.
- Malle**, Avguštin, rojen 5. januarja 1944, dr., vodja Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu. Svetovalec SAZU za področje narodnih manjšin in Slovencev v zamejstvu od 26. marca 2012.
- Martelanc**, Ivan, rojen 6. oktobra 1938, upokojeni univerzitetni diplomirani pravnik, svetovalec SAZU za raziskave kulturnega delovanja Slovencev po svetu od 1. decembra 2009.

- Musek**, Janek, rojen 3. junija 1945, doktor znanosti, redni profesor za občo psihologijo, svetovalec SAZU na področju psihologije osebnosti in etičnih vrednot v šolski vzgoji od 24. junija 2013.
- Torelli**, Niko, rojen 4. julija 1940, prof. dr., dr. h. c., dipl. gozdarski inženir in mag. lesarstva. Profesor na lesarskem in agronomskem oddelku Biotehniške fakultete in na Visoki šoli za dizajn. Svetovalec SAZU za področje naravoslovja od 14. junija 2011.
- Voljč**, Božidar, rojen 3. januarja 1939, dr. med., dr. sci., specialist družinske medicine, diplomant javnega zdravstva z magisterijem in doktoratom v poklju, strokovni svetovalec pri Inštitutu Emonicum za aktivno in zdravo življenje. Svetovalec SAZU za javno zdravstvo, zdravstveno gerontologijo in medgeneracijsko sožitje od 24. junija 2013.

Gregor Anderluh

OBJAVE

- Crnković A., Čavužić M., Godinić Mikulčić V., Anderluh G., Weygand-Durašević I., Gruić-Sovulj I.: An archaeal aminoacyl-tRNA synthetase complex for improved substrate quality control. *Biochimie*, Apr. 2018, vol. 147, str. 36–45. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0300908417303401>.
- Kruljec N., Molek P., Hodnik V., Anderluh G., Bratkovič T.: Development and characterization of peptide ligands of immunoglobulin G Fc region. *Bioco-njugate chemistry*, 2018, vol. 29, no. 8, str. 2763–2775. <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acs.bioconjchem.8b00395>.
- Kozorog M., Sani M.-A., Separovic F., Anderluh G.: Listeriolysin O binding affects cholesterol and phospholipid acyl chain dynamics in fluid cholesterol-rich bilayers : Elektronski vir. *Chemistry : A European Journal*. [Online ed.], 20 Sept. 2018, vol. 24, iss. 53, str. 14220–14225. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/chem.201802575>.
- Aden S., Kozorog M., Švigelj T., Poklar Ulrih N., Žnidaršič N., Podobnik M., Anderluh G.: Cholesterol enriched archaeosomes as a molecular system for studying interactions of cholesterol-dependent cytolysins with membranes. *The journal of membrane biology*, 2018, vol. 251, iss. 3, str. 491–505, doi: 10.1007/s00232-018-0018-y.
- Ni T., Williams S. I., Aden S., Anderluh G., Harlos K., Stansfeld P. J., Gilbert R. J.: Structures of monomeric and oligomeric forms of the *Toxoplasma gondii* perforin-like protein 1. *Science advances*, 9. Mar. 2018, vol. 4, no. 3, str. eaaq0762-1-eaaq0762-8. <http://advances.sciencemag.org/content/4/3/eaaq0762/tab-pdf>.
- Kozorog M., Sani M.-A., Lenarčič Živković M., Ilc G., Hodnik V., Separovic F., Plavec J., Anderluh G.: 19F19F NMR studies provide insights into lipid membrane interactions of listeriolysin O, a pore forming toxin from *Listeria monocytogenes*. *Scientific reports*, 2 May 2018, vol. 8, str. 6894-1–6894-11. <https://www.nature.com/articles/s41598-018-24692-6.pdf>.
- Anderluh G., Lenarčič T., Hodnik V., Podobnik M.: Mechanism of membrane interactions of Nep1-like proteins. V: Majaron H. (ur.), et al. *Book of abstracts*, 8th Regional Biophysics Conference, 16th to 20th May, 2018, Zreče, Slovenia. Ljubljana: Slovenian Biophysical Society. 2018, str. [68]. http://www.rbc2018.si/documents/boa_final.pdf.

- Anderluh G., Lenarčič T., Snoj T., Pirc K., Hodnik V., Podobnik M.: Interactions of Nep1-like proteins with plant lipid membranes. V: Szüts D. (ur.), Buday L. (ur.). *FEBS3+ Conference : [from molecules to living systems] : final programme & book of abstracts : 2-5 September 2018, Siófok, Hungary*. Veszprém: OOK-Press. 2018, str. 46.
- Novak M., Panevska A., Krpan T., Mordej M., Pavšič M., Jamnik M., Anderluh G., Guella G., Sepčić K.: Potential use of fungal and bacterial aegerolysins as pest-controlling agents. V: Szüts D. (ur.), Buday L. (ur.). *FEBS3+ Conference : [from molecules to living systems] : final programme & book of abstracts : 2-5 September 2018, Siófok, Hungary*. Veszprém: OOK-Press. 2018, str. 207–208.
- Petrišič N., Anderluh G., Podobnik M.: Structural and functional studies of the interplay between three virulence factors from *Listeria monocytogenes*. V: Delač Marion I. (ur.). *ABC of physics of life : book of abstracts*, 14th Greta Pifat Mrzljak International School of Biophysics, University of Split, Croatia, Aug. 23-Sept. 01 2018. Split: Ruđer Bošković Institute & Croatian Biophysical Society. 2018, str. 101.
- Aden S., Anderluh G.: Archaeal lipids vesicle system for use in synthetic biology. V: *Abstracts of papers presented at the EMBO Workshop: Chemical Biology 2018, Heidelberg, Germany, 29 Aug-01 Sep 2018*. Heidelberg: [s. n.]. 2018, str. 208.
- Lenarčič T., Hodnik V., Pirc K., Podobnik M., Anderluh G.: Structural basis for NLP toxicity. V: Majaron H. (ur.), et al. *Book of abstracts*, 8th Regional Biophysics Conference, 16th to 20th May, 2018, Zreče, Slovenia. Ljubljana: Slovenian Biophysical Society. 2018, str. [77]. http://www.rbc2018.si/documents/boa_final.pdf.
- Aden S., Anderluh G.: Archaeosomes as model system to study and use listeriolysin O. V: Majaron H. (ur.), et al. *Book of abstracts*, 8th Regional Biophysics Conference, 16th to 20th May, 2018, Zreče, Slovenia. Ljubljana: Slovenian Biophysical Society. 2018, str. [79]. http://www.rbc2018.si/documents/boa_final.pdf.
- Šakanović A., Anderluh G.: Interplay between proteins and membrane cholesterol as revealed by in vitro evolution. V: Majaron H. (ur.), et al. *Book of abstracts*, 8th Regional Biophysics Conference, 16th to 20th May, 2018, Zreče, Slovenia. Ljubljana: Slovenian Biophysical Society. 2018, str. [139]. http://www.rbc2018.si/documents/boa_final.pdf.
- Lenarčič T., Hodnik V., Pirc K., Podobnik M., Anderluh G.: Understanding NLP-plant membrane interaction. V: Szüts D. (ur.), Buday L. (ur.). *FEBS3+ Conference : [from molecules to living systems] : final programme & book of abstracts : 2-5 September 2018, Siófok, Hungary*. Veszprém: OOK-Press. 2018, str. 120.
- Pirc K., Snoj T., Anderluh G.: Unfolding the mechanism of NLP-membrane interaction. V: Szüts D. (ur.), Buday L. (ur.). *FEBS3+ Conference : [from molecules to living systems] : final programme & book of abstracts : 2-5 September 2018, Siófok, Hungary*. Veszprém: OOK-Press. 2018, str. 121.

- Bedina Zavec A., Špilak A., Kisovec M., Jamnik M., Kralj-Iglič V., Anderluh G., Podobnik M.: The response of the cells to toxin listeriolysin O and its mutants. *Journal of extracellular vesicles*, ISEV2018, Annual Meeting, 2-6 May, Barcelona, Spain, 2018, vol. 7, sup. 1, str. 171. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/20013078.2018.1461450>.
- Pirc K., Lenarčič T., Hodnik V., Snoj T., Podobnik M., Anderluh G.: Unfolding the mechanism of NLP-membrane interaction. V: Anderluh G. (ur.), Podobnik M. (ur.). *Molecular interactions : minisymposium 2018*, 14. 11. 2018-15. 11. 2018. Ljubljana: Department of Molecular Biology and Nanobiotechnology, National Institute of Chemistry. 2018, str. 4. https://www.ki.si/fileadmin/user_upload/datoteke-D11/Mini_simpozij/MS2018/Book-of-abstracts-2018.pdf.
- Šakanović A., Anderluh G.: Study of cholesterol specificity by in vitro evolution. V: Anderluh G. (ur.), Podobnik M. (ur.). *Molecular interactions : minisymposium 2018*, 14. 11. 2018-15. 11. 2018. Ljubljana: Department of Molecular Biology and Nanobiotechnology, National Institute of Chemistry. 2018, str. 14. https://www.ki.si/fileadmin/user_upload/datoteke-D11/Mini_simpozij/MS2018/Book-of-abstracts-2018.pdf.
- Marchiorretto M., Zanetti M., Lunelli L., Juarez-Hernandez L., Musio C., Anderluh G., Dalla Serra M.: The pore architecture formed by two cholesterol dependent cytolysins is tuned by the membrane lipid composition. V: *Talking molecules : the networks that shape the living world*, Arbre-Mobieu, March 19-21, 2018, Warsaw, Poland. Warsaw: [s. n.]. 2018, str. 37–38.
- Špilak A., Bedina Zavec A., Kisovec M., Jamnik M., Kralj-Iglič V., Anderluh G., Podobnik M.: Cell response to toxin listeriolysin O and its mutants. V: Premate E. (ur.), et al. *Zbornik konference*, 2. Biosfera - konferenca študentov bioloških znanosti, 21. september 2018, Ljubljana. Ljubljana: Društvo študentov biologije. 2018, str. 34. http://biosfera.si/wp-content/uploads/sites/2/2018/09/Biosfera2_zbornik.pdf.
- Anderluh G.: Naravni uničevalci rastlinskih celic. V: Doljak B. (ur.), et al. *Zbornik povzetkov*, BIOmolekularec.si [tudi] Dan biomolekularnih znanosti, Ljubljana, 27. september 2018. Ljubljana: Slovensko biokemijsko društvo. 2018, str. 33.
- Anderluh G.: Pomen raziskav proteinskih nanopor. V: Doljak B. (ur.), et al. *Zbornik povzetkov*, BIOmolekularec.si [tudi] Dan biomolekularnih znanosti, Ljubljana, 27. september 2018. Ljubljana: Slovensko biokemijsko društvo. 2018, str. 57.
- Anderluh G. (intervjuvanec): Želimo si še več drznih izzivov. *Glas gospodarstva : Gospodarska zbornica Slovenije za vas*, [Tiskana izd.], nov. 2018, str. 10–13.
- Anderluh G. (intervjuvanec): Prof. dr. Gregor Anderluh, direktor Kemijskega inštituta. *Ventil : revija za fluidno tehniko in avtomatizacijo*, feb. 2018, letn. 24, št. 1, str. 6–10.

Hodnik V., Anderluh G., Pirc K., Sosič I., Hreljac I., Fabjan, D. A.: *Novi načini varovanja najpomembnejših kulturnih rastlin*. Ljubljani: Univerza v, 2018. 1 USB ključ.

DRUGO

Jerala R. (intervjuvanec), Ljubetič A. (intervjuvanec), Lapenta F. (intervjuvanec), Anderluh G. (intervjuvanec): *Dr. Roman Jerala pridobil prestižno stipendijo : sodelovanje v oddaji Studio 3, Točka preloma*, TV Slovenija 1, 12. 4. 2018. novinarica Sarah Neubauer. Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/tocka-preloma/174532223>.

Anderluh G., Podobnik M., Lenarčič T., Hodnik V., Gobec S., Brus B., Sosič I., Nürnberger T., Albert I., Böhm H.: *Inhibitors of NLP proteins as phytopharmaceuticals for plant pathogen control : patentna prijava : European patent application EP 3315028 (A1), 2018-05-02*. München: European Patent and Trademark Office, 2018.

Anderluh G. (intervjuvanec), Krajnc A. (intervjuvanec), Slapšak U. (intervjuvanec), Yonath A. (intervjuvanec): *Odlična znanost, za odličnost v družbi : sodelovanje v radijski oddaji na Radiu Slovenija 2, Val 202*, 29. 11. 2018.

Anderluh G.: *Interactions of microbial NLP cytolysins with plant lipid membranes - the essence are sphingolipids* : lecture at the Institute for Cell and Molecular Biosciences, Newcastle University, United Kingdom, 25. 6. 2018.

Anderluh G.: *Mechanisms of membrane damage by pore forming toxins* : lecture at the Jagiellonian University Krakow, Malopolska Centre of Biotechnology (MCB), Krakow, Poland, 21 November 2018.

Anderluh G.: *Microbial NLP cytolysins employ plant sphingolipids for initial membrane interactions in the cytolytic process* : lecture at the University of Oxford, 2. 7. 2018. Anderluh G.: *Microbial toxins employ glycosphingolipids for targeted damage of plant cells* : lecture at the RIKEN, Japan, 12. 10. 2018.

Anderluh G.: *NLP cytolysins employ plant sphingolipids as receptors in the first step of cellular intoxication* : lecture at the University of Nottingham, School of Life Sciences, United Kingdom, 27. 6. 2018.

Anderluh G.: *Pore-forming toxins : glycosphingolipid mediated host selectivity of plant pathogenic bacteria* : lecture at the Osaka University Toyonaka, Osaka, Japan, 10. 10. 2018.

Anderluh G.: *Structural basis for Nep1-like protein - plant membrane interactions* : lecture at the Istituto Agrario di San Michele All'adige in Trentino Centro Ricerche a Innovazione, Italy, 14. 2. 2018.

Anderluh G.: *Structural basis for Nep1-like protein - plant membrane interactions* : lecture at the Max F. Perutz Laboratories, University of Vienna, Department of Structural and Computational Biology, 12. November 2018, Vienna, Austria.

- Anderluh G.: *Comparative advantages of surface plasmon resonance for studying molecular interactions* : lecture at the Biomolecular interaction analysis 2018 : from molecules to cells, EMBO Practical Course, 29 October - 03 November 2018, Porto, Portugal.
- Anderluh G.: *Molecular evolution of actinoporin-like proteins* : invited lecture at the Gordon Research Conference, Venom Evolution, Function and Biomedical Applications, August 5 - 10, 2018, Mount Snow, West Dover, US.
- Anderluh G.: *Raziskave mikrobnih citolizinov, ki poškodujejo rastlinske celice* : predavanje na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, Ljubljana, 15. 2. 2018.
- Anderluh G. (član ur. odbora 2007–) *Analytical biochemistry*. New York: Academic Press.
- Anderluh G. (član ur. odbora 2015–) *Biochimica et biophysica acta, Biomembranes*. [Print ed.]. Amsterdam: Elsevier, 1967–.
- Anderluh G. (član ur. odbora 2005–) *Informatica medica slovenica*. Maribor: Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca, 1994–.
- Anderluh G. (ur. 2005–) *Kvarkadabra : časopis za tolmačenje znanosti*. Ljubljana: Kvarkadabra, 1999–.
- Anderluh G. (ur.), Podobnik M. (ur.) *Molecular interactions : minisymposium 2018, 14. 11. 2018-15. 11. 2018*. Ljubljana: Department of Molecular Biology and Nanobiotechnology, National Institute of Chemistry, 2018. X, 16.
- Anderluh G. (ur.), Jeran M. (ur.), Kastelic M. (ur.), Mali G. (ur.), Petek U. (ur.), Šala M. (ur.). *Periodni sistem elementov*. Ljubljana: Kemijski inštitut, 2018. Zgibanka.
- Anderluh G. (član ur. odbora 2016–) *Scientific reports*. London: Nature Publishing Group, 2011–.
- Anderluh G. (član ur. odbora 2012–) *Scientifica (Hindawi) (Online)*. Cairo: Hindawi Publishing Corporation, 2012–.

Tatjana Avšič - Županc

- Kalan K., Avšič-Županc T., Resman Rus K., Bužan E., Duh D.: Mosquito-only flaviviruses, isolated from *Aedes albopictus* in Slovenia: results of a pilot mosquito monitoring program. *Biologia* 2018; 73(12): 1277-82.
- Vanmechelen B., Bletsma M., Laenen L., Lopes A. R., Vergote V., Beller L., Deboutte W., Korva M., Avšič Županc T., de Bellocq J. L., Gryseels S., Leirs H., Lemey P., Vrancken B., Maes P.: Discovery and genome characterization of three new Jeilongviruses, a lineage of paramyxoviruses characterized by their unique membrane proteins. *BMC Genomics* 2018; 19(1): 617-27.
- Saksida A., Jakopin N., Jelovšek M., Knap N., Fajs L., Lusa L., Lotrič-Furlan S., Bogovič P., Arnež M., Strle F., Avšič-Županc T.: Virus RNA Load in Patients with Tick-Borne Encephalitis, Slovenia. *Emerging Infectious Diseases* 2018; 24(7): 1315-23.

- Pal E., Korva M., Resman Rus K., Kejžar N., Bogovič P., Strle F., Avšič-Županc T.: Relationship between circulating vascular endothelial growth factor and its soluble receptor in patients with hemorrhagic fever with renal syndrome. *Emerging Microbes & Infections* 2018; 7:1-9.
- Resman Rus K., Korva M., Bogovič P., Pal E., Strle F., Avšič-Županc T.: Delayed IFN type 1-Induced Antiviral State is a potential Factor for HFVS Severity. *The Journal of infectious diseases* 2018; 217(6): 926-32.
- Kerber R., Krumkamp R., Korva M., Rieger T., Wurr S., Duraffour S., Oestereich L., Gabriel M., Sissoko D., Anglaret X., Malvy D., May J., Avšič Županc T., Muñoz-Fontela C., Günther S.: Kinetics of soluble Mediators of the Host Response in Ebola Virus Disease. *The Journal of infectious diseases* 2018; 218 (Suppl 5): S496-S503.
- Haddock E., Feldmann F., Hawman D. W., Zivcec M., Hanley P. W., Saturday G., Scott D. P., Thomas T., Korva M., Avšič-Županc T., Safronetz D., Feldmann H.: A cynomolgus macaque model for Crimean-Congo haemorrhagic fever. *Nature microbiology* 2018; 3(5): 556-62.
- Pal E., Korva M., Resman Rus K., Kejžar N., Bogovič P., Kurent A., Avšič Županc T., Strle F.: Sequential assessment of clinical and laboratory parameters in patients with hemorrhagic fever with renal syndrome. *PLoS ONE* 2018; 13(5): 1-12.
- Bogovič P., Lusa L., Stupica D., Rojko T., Korva M., Avšič-Županc T., Strle K., Wormser G. P., Strle F.: Impact of pre-existing treatment with statins on the course and outcome of tick-borne encephalitis. *PLoS One* 2018, 13(10): 1-11.
- Bogovič P., Stupica D., Rojko T., Lotrič-Furlan S., Avšič-Županc T., Kastrin A., Lusa L., Strle F.: The long-term outcome of tick-borne encephalitis in Central Europe. *Tick and Tick-borne Diseases* 2018; 9: 369-78.
- Bogovič P., Lotrič-Furlan S., Avšič-Županc T., Lusa L., Strle F.: Factors associated with severity of tick-borne encephalitis: A prospective observational study. *Travel Medicine and Infectious Diseases* 2018; 26: 25-31.
- Romette J. L., Prat C. M., Gould E. A., de Lamballerie X., Charrel R., Coutard B., Fooks A. R., Bardsley M., Carroll M., Drosten C., Drexler J. F., Gunther S., Klempa B., Pinchewer D., Klimkait T., Avsic-Zupanc T., Capobianchi M. R., DiCaro A., Ippolito G., Nitsche A., Koopmans M., Reusken C., Gorbalenya A., Raoul H., Bourhy H., Mettenleiter T., Reiche S., Batten C., Sabeta C., Paweska J. T., Eropkin M., Zverev V., Hu Z., Mac Cullough S., Mieazimi A., Pradel P., Lieutaud P.: The European Virus archive goes global: a growing resource for research. *Antiviral research* 2018; 158: 127-34.
- Zorec R., Avšič Županc T., Verkhatsky A.: Astroglial pathology in the infectious insults of the brain. *Neuroscience Letters* 2018; 689: 56-62.
- Lustig Y., Ceanu C. S., Cotar A. I., Castiletti C., Zelena H., Burdino E., van Tienen C., Avsic T., Aarons E., Reusken C.: Lack of Zika virus antibody re-

- sponse in confirmed patients in non-endemic countries. *Journal of Clinical Virology* 2018; 99-100: 31-34.
- Bellomo C., Korva M., Papa M., Mäkelä S., Mustonen J., Avšič-Županc T., Vaheri A., Martinez V. P., Stradin T.: Differential Regulation of PAI-1 in Hantavirus Cardiopulmonary Syndrome and Hemorrhagic Fever with Renal Syndrome. *Open Forum Infectious Diseases*. 2018 Jan 17; 5(2): 1-4.
- Knap N., Korva M., Ivović V., Kalan K., Čitar M., Pavletič M., Zakotnik S., Avšič-Županc T.: Nadzor prenašalcev porajajočih se mikroorganizmov v Sloveniji = Vector surveillance of emerging microorganisms in Slovenia. V: Petrovec M. (ur.). *Mikrobiologija v javnem zdravstvu : [zbornik predavanj z recenzijo]*. Ljubljana: Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD. 2018, str. 39–50.
- Korva M., Avberšek J., Ocepek M., Petrovec M., Avšič-Županc T.: Sumljive pošiljke z belim prahom – bioterorizem ali potegavščina? = Suspicious letters with powder - bioterrorism or hoax?. V: Petrovec M. (ur.). *Mikrobiologija v javnem zdravstvu : [zbornik predavanj z recenzijo]*. Ljubljana: Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD. 2018, str. 55–62.
- Bogovič P., Stupica D., Rojko T., Lotrič-Furlan S., Avšič-Županc T., Kastrin A., Lusa L., Strle F.: Klopni meningoencefalitis : potek in izid bolezni pri odraslih bolnikih v Sloveniji = Tick borne encephalitis : the clinical course and longterm outcome in adult patients in Slovenia. V: Beović B. (ur.), Lejko-Zupanc T. (ur.), Tomažič J. (ur.). *Sodobna infektologija : problem protimikrobne odpornosti, virusni hepatitis, okužbe povezane z zdravstvom, okužbe v pediatriji in bolezni, ki jih prenašajo klopi*. Ljubljana: Sekcija za protimikrobno zdravljenje SZD. 2018, str. 193–200.
- Lotrič-Furlan S., Bogovič P., Avšič-Županc T., Strle F.: Potek in izid klopnega meningoencefalitisa pri cepljenih osebah : zakaj infektologi priporočamo cepljenje = Clinical course and outcome of tick-borne encephalitis in patients vaccinated against this disease : why specialists for infectious diseases recommend vaccination against tick-borne encephalitis. V: Beović B. (ur.), Lejko-Zupanc T. (ur.), Tomažič J. (ur.). *Sodobna infektologija : problem protimikrobne odpornosti, virusni hepatitis, okužbe povezane z zdravstvom, okužbe v pediatriji in bolezni, ki jih prenašajo klopi*. Ljubljana: Sekcija za protimikrobno zdravljenje SZD. 2018, str. 201–209.
- Rojko T., Strašek K., Avšič-Županc T., Lotrič-Furlan S.: Humana granulocitna anaplazmoza – klinična slika in prikaz primerov = Human granulocytic anaplasmosis - clinical picture and presentation of cases. V: Beović B. (ur.), Lejko-Zupanc T. (ur.), Tomažič J. (ur.). *Sodobna infektologija : problem protimikrobne odpornosti, virusni hepatitis, okužbe povezane z zdravstvom, okužbe v pediatriji in bolezni, ki jih prenašajo klopi*. Ljubljana: Sekcija za protimikrobno zdravljenje SZD. 2018, str. 210–217.

Tadej Bajd

Mihelj M., Bajd T., Ude A., Lenarčič J., Stanovnik A., Munih M., Rejc J., Šlajpah S.: *Robotics*. 2nd ed. Cham (Switzerland): Springer, [2018], cop. 2019. IX, 251 str.

Emerik Bernard

SKUPINSKE RAZSTAVE

Likovni umetniki SAZU, Narodna galerija, Ljubljana, 11. april–3. junij 2018.

Sodobno slovensko slikarstvo – druga generacija (E. Bernard, M. Krašovec, Ž. Marušič, M. Jakše), Pilonova galerija, Ajdovščina, 21. junij–9. september 2018.

Risbe in dela na papirju, Galerija mestne hiše Kranj, Kranj, 6. september–30. september 2018.

Drzne ptice sanj, razstava grafik Prešernovih nagrajencev, članov SAZU od leta 1947–2018, Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj, Kranj, 8. november 2018.

France Bernik

OBJAVE

Bernik F.: *Novo življenje / Ivan Cankar*; ur. Mikolič V. – V Ljubljani : Slovenska matica, 2018 ([Ljubljana] : Studio print, 115 str.

Bernik F.: *Ponatis iz Knezove knjižnice*, XV. zvezek, 1908. – Natisnjeno ob 100-letnici Cankarjeve smrti. – *Ivan Cankar in Slovenska matica / France Bernik*: str. 93–103. – *Od visokih sanj do novega življenja / Mikolič V.*: str. 105–115. - Izv. izd.: Knezova knjižnica. Zv. 15, 1908.

Bernik F.: *Cankarjeva pripoved o Kurentu*. V: *Simpozij Akademijski pogledi na Cankarja*. – Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018. – Str. [8].

DRUGO

Bernik F.: *Cankarjeva pripoved o kurentu (med starodavno pripovedko in pisateljevo interpretacijo)*, simpozij Akademijski pogledi na Cankarja, SAZU, 15. november 2018.

Bernik F.: *Nagovor ob srečanju v naravi ob Cankarjevem letu – 25. Tradicionalno srečanje v Cankarjevem lazcu*, Vrhnika, 21. junij 2018.

Bernik F.: *Nastop v filmu Tisoč ur bridkosti za eno uro veselja*. TV SLO 1, 26. december 2018, <https://www.cd-cc.si/sl/kultura/kino/tisoc-ur-bridkosti-za-eno-uro-veselja>.

Bernik F.: *Radijski intervju »Poslanstvo Cankarjeve umetnosti: Mati, Domovina, Bog«*, oddaja Srečanja, Radio Ognjišče, 30. december 2018, spraševal je Gorjup T. <http://radio.ognjisce.si/sl/209/slovenija/28872/>.

Ivan Bratko

- Možina M., Lazar T., Bratko I.: Identifying typical approaches and errors in Prolog programming with argument-based machine learning. *Expert systems with applications*, vol. 112 (2018), str. 110–124.
- Lazar T., Sadikov A., Bratko I.: Rewrite rules for debugging student programs in programming tutors. *IEEE transactions on learning technologies*, vol. 11 (2018), no. 4, str. 429–440.
- Bratko I.: Alpha Zero – What’s Missing? *Informatica*, Vol. 42 (2018), no. 1, str. 7–11.
- Možina M., Demšar J., Bratko I., Žabkar J.: Extreme value correction : a method for correcting optimistic estimations in rule learning. *Machine learning*, vol. 2018, str. 1–33.
- Dovgan E., Bratko I., Sodnik J.: Discovering human-like driving strategies with learning and optimization approaches. *Proceedings of the 8th International Conference on Information Society and Technology (ICIST 2018)*, Kopaonik, Serbia. Society for Information Systems and Computer Networks (Beograd), 2018, vol. 1, str. 59–64.

Rajko Bratož

OBJAVE

- Bratož R.: Rufinus von Aquileia. *Reallexikon für Antike und Christentum. Sachwörterbuch zur Auseinandersetzung des Christentums mit der antiken Welt*. Herausgegeben von Schöllgen G., Brakmann H., De Blaauw S., Fuhrer T., Leppin H., Löhr W., Nesselrath H.-G., Niehoff M., Tanaseanu-Döbler I. Band 29, Stuttgart 2018, str. 231–246.
- Bratož R. Roberto U., Mecella L. (Eds.): Governare e riformare l'Impero al momento della sua divisione. Oriente, Occidente, Illirico. (Collection de l'École française de Rome, 507.) Rom, 2016. *Historische Zeitschrift*, 2018, bd. 307, h. 2, str. 472–473.

DRUGO

- Bratož R.: *Der Kampf zwischen Konstantin und Licinius um Illyricum 316/317 im Licht der zeitgenössischen Propaganda : der Vortrag an der Goethe Universität Frankfurt am Main, Abtl. für Alte Geschichte, Historisches Seminar, 17. Apr. 2018.*
- Bratož R.: *Med pomanjkanjem, obiljem in naravnimi nesrečami : pridelava in poraba hrane v zahodnem Iliriku in severovzhodni Italiji v obdobju vzhodnogotske države (okrog 490–550) : predavanje v dvorani SAZU v Ljubljani, 13. dec. 2018.*
- Villa L. (diskutant), Bratož R. (diskutant). *Regionalstudien und Chronologie = Quadri regionali e cronologia : sekcija na mednarodnem kolokviju Alpine Festungen 400-1000, München, Bayerische Akademie der Wissenschaften, 13. - 14. Sep. 2018.*

- Bratož R. (član ur. odbora 2014–) *Antichità altoadriatiche*. Udine: Arti grafiche friulane; Trieste: Editreg, 1972–.
- Bratož R. (član ur. odbora 2014–) *Atti e Memorie della Società Istriana di Archeologia e Storia Patria*. Trieste: Tipografia-Litografia Moderna, 1884–.
- Bratož R. (član ur. sveta 2015–) *Hercegovina : časopis za kulturno i povijesno naslijeđe*. Mostar: Filozofski fakultet; Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 1981–.
- Bratož R. (član ur. sveta 2007–) *Keria : studia Latina et Graeca*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 1999–.
- Bratož R. (član ur. odbora 2010–) *Mitteilungen zur Christlichen Archäologie*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1995–.
- Bratož R. (član ur. odbora 2012–) *Quaderni giuliani di storia*. Trieste: Deputazione di storia patria per la Venezia Giulia, 1980–.
- Bratož R. (član ur. odbora 2011–) *Radovi*. Zagreb: Zavod za hrvatsku povijest, 1988–.
- Bratož R. (član ur. odbora 2001–) *Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije*. [Tiskana izd.]. Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2001–.
- Bratož R. (član ur. odbora 1996–). *Zgodovinski časopis : glasilo Zveze zgodovinskih društev Slovenije*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 1947–.

Matej Brešar

- Brešar M., Hanselka C., Klep I., Volčič J.: Skolem-Noether algebras. *Journal of algebra*, March 2018, vol. 498, str. 294-314. <https://doi.org/10.1016/j.jalgebra.2017.11.045>.
- Brešar M., Zhao K.: Biderivations and commuting linear maps on Lie algebras. *Journal of Lie theory*, 2018, vol. 28, no. 3, str. 885–900. <http://www.heldermann.de/JLT/JLT28/JLT283/jlt28042.htm>.
- Brešar M.: *Uvod v algebro*, (Matematični rokopisi, 26). Ljubljana: DMFA – založništvo, 2018. VIII, 252 str.

Bojan Čerček

- Lange D. C., Conte S., Pappas-Bloch E., Hildebrandt D., Nakamura M., Makkar R., Kar S., Torbati S., Geiderman J., McNeil N., Cercek B., Tabak S. W., Rokos I., Henry T. D.: Cancellation of the Cardiac Catheterization Lab After Activation for ST-Segment-Elevation Myocardial Infarction. *Circ Cardiovasc Qual Outcomes*. 2018 Aug; 11(8): e004464, doi: 10.1016//CIRCOUTCOMES. 117.004464.
- Goldfarb M, Afilalo J., Chan A., Herscovici R., Cercek B.: Early mobility in frail and non-frail older adults admitted to the cardiovascular intensive care

unit. *J Crit Care*. 2018 Oct;47:9-14. doi: 10.1016/j.jcrc.2018.05.013. Epub 2018 May 30.

Goldfarb M., Bibas L., Newby L. K., Henry T. D., Katz J., van Diepen S., Cercek B.: Systematic review and directors survey of quality indicators for the cardiovascular intensive care unit. *Int J Cardiol*. 2018 Jun 1;260:219-225. doi: 10.1016/j.ijcard.2018.02.113. Epub 2018 Feb 28.

Milan Dekleva

Dekleva M.: *Inštitut doktorja Faulstaffa* (roman). Cankarjeva založba, Ljubljana 2018.

Dekleva M.: Libreto za opero *Všeč si mi*. Komponist: Damijan Močnik, premiera: 6. decembra 2018, Linhartova dvorana Cankarjevega doma.

Dekleva M.: *Knjigožer* (slikanica). Morfem plus, Ljubljana 2018.

Vinko V. Dolenc

Dolenc V. V. (avtor dodatnega besedila) v: Zupanič Slavec Z., Jaunig S. (ur.): *Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem, Kirurške stroke, ginekologija in porodništvo = The history of healthcare and medicine in the Slovene lands, Surgery, gynaecology and obstetrics*. Ljubljana: Slovenska matica: Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, 2018. 461 str.

Igor Emri

Venkatesh R., Bek M., Voloshin A., Emri I.: A New Methodology for Measuring the Flowability of Granular Materials, *Materials Today: Proceedings* 5 (2018) 26693–26696 ; www.materialstoday.com/proceedings.

Aulova A., Cvenkel A., Žakelj S., Planinšek O., Kristl A., Emri I.: Mechanical properties and drug permeability of the PA6 membranes prepared by immersion precipitation from PA6 - formic acid - water system. *Journal of membrane science*, [Print ed.], Sep. 2018, vol. 562, str. 67–75. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S037673881830365X>, doi: 10.1016/j.memsci.2018.05.022.

Bek M., Gonzalez-Gutierrez J., Emri I., Holeček N.: Izboljšanje pretočnosti surovine za injekcijsko brizganje prahov – Nanopim projekt. *Informacijski bilten : bilten strokovnih informacij Gorenja*, apr./jun. 2018, let. 27, št. 4/6, str. 12–21. https://static14.gorenje.com/files/default/corporate/Professionalcontributions/2018/GIB_04-06_2018-Izbolj%20preto%20preto%20preto%20preto.pdf.

Bek M., Emri I.: Pressure optimised viscoelastic vibration and impact insulation. V: Antunović B. (ur.). XIII mednarodna naučno-stručna konferencija Savremena teorija i praksa u graditeljstvu, Banja Luka, 24.-25. maj 2018 : zbornik radova = 13th International Scientific and Professional Conference

- on Contemporary Theory and Practice in Construction, Banja Luka, May 24-25, 2018 : book of proceedings. Banja Luka: University of Banja Luka, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy. 2018, str. 30–42.
- Bek M., Emri I.: Impact and vibration isolation based on the high-pressure dissipative bulk and granular system technology. V: Book of abstract : MTDM 2018, The 11th International Conference on the Mechanics of Time Dependent Materials, September 4th-7th, 2018. [Firenze: INSTM. 2018], f. 70-71.
- Bek M., Emri I.: Improving performance of polymeric vibration isolation elements using hydrostatic pressure. V: Book of abstract : MTDM 2018, The 11th International Conference on the Mechanics of Time Dependent Materials, September 4th-7th, 2018. [Firenze: INSTM. 2018], f. 71–72.
- Aulova A., Oseli A., Bek M., Prodan T., Emri I.: Effect of pressure on material properties of polymers. V: Altenbach H. (ur.), Öchsner A. (ur.). Encyclopedia of continuum mechanics. Berlin; Heidelberg: Springer. 2018, f. 1-14. https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-662-53605-6_270-1.
- Oseli A., Aulova A., Gergesova M., Emri I.: Effect of temperature on material properties of polymers. V: Altenbach H. (ur.), Öchsner A. (ur.). Encyclopedia of continuum mechanics. Berlin; Heidelberg: Springer. 2018, f. 1–20. https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-662-53605-6_269-1.
- Emri I. (intervjuvanec). Akad. dr. Igor Emri : letošnji nagradjenec : nagrada za življenjsko delo. V: Akademija strojništva 2018 : povezovanje in mreženje, 7. mednarodna konferenca strojnih inženirjev 2018, Ljubljana, Cankarjev dom, 25. oktober 2018, (*Svet strojništva*, letn. 7, št. 3/4). Ljubljana: Zveza strojnih inženirjev Slovenije. 2018, letn. 7, št. 3/4, str. 18–22.

Peter Fajfar

OBJAVI

- Fajfar P.: Analysis in seismic provisions for buildings - past, present and future : the fifth prof. Nicholas Ambraseys lecture. *Bulletin of earthquake engineering*, jul. 2018, letn. 16, št. 7, str. 2567–2608.
- Fajfar P.: Analysis in seismic provisions for buildings : past, present and future. V: Ptilakis K. (ur.). *Recent advances in earthquake engineering in Europe*, (Geotechnical, geological and earthquake engineering (Print)). Cham: Springer. 2018, str. 1–49.

DRUGO

- Fajfar P. (ur. 2003–2015, zaslužni ur. 2015–) *Earthquake engineering & structural dynamics*. Chichester; New York: J. Wiley, 1972–.
- Fajfar P. (član ur. odbora 1991–) *International journal for engineering modelling*. Split: University of Split, 1991–.
- Fajfar P. (član ur. odbora 1997–) *Journal of earthquake engineering*. Philadelphia: Taylor & Francis Group, 1997–.

- Fajfar P. (član ur. odbora 2002–) *Earthquake engineering and engineering vibration*. Dordrecht: Springer, 2002–.
- Fajfar P. (član ured. odbora 2003–) *Bulletin of earthquake engineering*. Dordrecht: Springer, 2003–.
- Fajfar P.: A direct method for determination of floor acceleration spectra : vabljeno plenarno predavanje na: The Eighth Kwang-Hua Forum on Innovations and Implementations in Earthquake Engineering Research, 14. december 2018, Šanghaj, Kitajska.
- Fajfar, P.: Trends of seismic analysis in Europe : vabljeno plenarno predavanje na: 7ACEE - 7th Asia Conference on Earthquake Engineering, 24. November 2018, Bangkok, Thailand. <http://acee2018.org>.

Franc Forstnerič

- Alarcón A., Forstnerič F.: Every conformal minimal surface in R^3 is isotopic to the real part of a holomorphic null curve. *Journal für die Reine und Angewandte Mathematik*, 2018, vol. 2018, iss. 740, str. 77–109. <http://dx.doi.org/10.1515/crelle-2015-0069>.
- Forstnerič F.: A properly embedded holomorphic disc in the ball with finite area and dense boundary. *Mathematische Annalen*, [v tisku] 2018, 24 str. <https://doi.org/10.1007/s00208-018-1686-8>.
- Forstnerič F., Lárusson F.: The Oka principle for holomorphic Legendrian curves in C^{2n+1} . *Mathematische Zeitschrift*, Feb. 2018, vol. 288, iss. 1/2, str. 643–663. <http://dx.doi.org/10.1007/s00209-017-1904-1>.
- Alarcón A., Forstnerič F.: Complete densely embedded complex lines in C^2 . *Proceedings of the American Mathematical Society*, March 2018, vol. 146, no. 3, str. 1059–1067. <http://doi.org/10.1090/proc/13873>.
- Forstnerič F.: Divisors defined by noncritical functions. *Proceedings of the American Mathematical Society*, July 2018, vol. 146, no. 7, str. 2985–994. <https://doi.org/10.1090/proc/13990>.

Franci Gabrovšek

OBJAVI

- Gabrovšek F., Peric B., Kaufmann G.: Hydraulics of epiphreatic flow of a karst aquifer. *Journal of Hydrology* [Print ed.], May 2018, vol. 560, str. 56–74, doi: 10.1016/j.jhydrol.2018.03.019.
- Parise M., Gabrovšek F., Kaufmann G., Ravbar N.: Recent advances in karst research : from theory to fieldwork and applications. V: Parise M. (ur.), et al. *Advances in karst research : theory, fieldwork and applications*, (Special publication - Geological Society of London, no. 466). London: Geological Society. 2018, str. 1–24.

DRUGO

Parise M. (ur.), Gabrovšek F. (ur.), Kaufmann G. (ur.), Ravbar N. (ur.) *Advances in karst research : theory, fieldwork and applications* (Special publication - Geological Society of London, no. 466). London: Geological Society, 2018. VI, 486 str.

Kajetan Gantar

ČLANKI

Gantar K.: In memoriam prof. dr. Erika Mihevc Gabrovec. – Keria XIX 1 (2017), 8–11.

Gantar K.: In memoriam Primož Simoniti (1936 – 2018). – Keria XX 2 (2018), 5–10.

Gantar K.: Jože Pogačnik. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 147–148.

Gantar K.: Primož Simoniti. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 151–152.

Gantar K.: Anton Sovrè. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 155–156.

Gantar K.: Franc Ksaver Lukman. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 175–176.

Gantar K.: Poročilo Komisije za tisk in publikacije. – Letopis SAZU 68 /2017 (2018), 54–55.

Gantar K.: Poročilo Fundacije dr. Bruno Breschi. – Letopis SAZU 68 /2017 (2018), 57–58.

Gantar K.: Labodji spev. – Gledališki list SNG Drama Maribor, 95. sezona (marec 2018), 17–20.

Gantar K.: Iz mojih srečanj z Alojzom Rebulo. Mladika 10 (Trst 2018), 25–28.

Gantar K.: Pozdravni govor ob 50-letnici mariborske enote TEOF. – Edinost in dialog NS 73, 1–2, (Maribor 2018), 261–266.

PREVODI

Sofokles, Ojdip v Kolonu – Gledališki list SNG Drama Maribor 95. sezona (marec 2018), 45–76.

VABLJENA PREDAVANJA

Gantar K.: Laibacher Bischof Thomas Chrönn und seine jugendliche lateinische Gedichtsammlung.– Predavanje na Inštitutu za klasično filologijo Univerze na Dunaju (24. 5. 2018).

Gantar K.: Damnatio memoriae im augustäischen Rom und im 20. Jahrhundert. – Predavanje na Avstrijski akademiji znanosti na Dunaju (25. 5. 2018).

UPRIZORITVE

Sofokles, Ojdip v Kolonu – premierna uprizoritev, SNG Drama (Maribor 16. marca 2018).

Sofokles, Ojdip kralj. – uprizoritev Sofoklove tragedije *Kralj Ojdip* v povezavi s prizori iz drame tragedije *Ojdip v Kolonu* (april 2018, Gimnazija Poljane Ljubljana).

UREDNIŠTVO

Gantar K. (ur.) *Živa antika* 67, 1–2 (Skopje 2017), 155 str.

Josip Globevnik

Globevnik J., Kalaj D.: On holomorphic functions with cluster sets of finite linear measure. *Mathematische Zeitschrift* 289 (2018) 355–360.

Matija Gogala

OBJAVE

Gogala M.: Gorski škržad sredi zime? *Proteus* 80(3): 127–131. 2017 (izšel 2018).

Gogala M.: Moji spomini na prof. Štefana Sušca-Michielija. *Acta entomologica slovenica* 26(2): 107–120. 2018.

Več prispevkov te številke *Acta entomologica slovenica* 26(2) je posvečenih pokojnemu prof. Dr. Štefanu Michieliju ob petdesetletnici smrti in meni ob osemdesetletnici <http://www.pms-lj.si/si/izdelek/acta-entomologica-slovenica-26-2?id=730>

SPLET

Gogala M.: *Between bioacoustics and music* (obnovljena spletna stran) <http://www2.arnes.si/%7Eljprirod3/bioakustika.html>.

Gogala M., Trilar T.: *Phantastic songs of the S.E.Asian cicadas!* (obnovljena spletna stran) http://www2.arnes.si/~ljprirod3/asian_cicadas2.html.

Gogala M. et al.: *Songs of European singing cicadas/Napevi evropskih škržadov* (z novim formatom (Youtube) vseh bioakustičnih vzorcev obnovljena spletna stran). <http://www.cicadasong.eu>.

Gogala M., Trilar T.: *Cicadas using two mechanisms and communication channels for acoustic and vibrational communication*. 2nd International Symposium on Biotremology, Riva del Garda 4.-6. September 2018. <<https://eventi.fmach.it/content/download/12586/69627/file/Book%20of%20Abstract%20Biotremology2018.pdf>>

Gogala M.: *Štefan Michieli (1933–1968), slovenski entomolog in fiziolog*. Slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, Maribor 21.–22. 9. 2018. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/329/346/621-1>

Gogala M., Trilar T.: *Škržadi, ki uporabljajo dva mehanizma in dva komunikacijska kanala za akustično in vibracijsko komunikacijo*. Slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, Maribor 21.–22. 9. 2018.

Trilar T. & Gogala M.: *Rehingerjeva linija v Egejskem morju tudi pri škržadih razmejuje evropsko od azijske favne*. Slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, Maribor 21.–22. 9. 2018.

- Gogala M., Trilar T., Gjonov I., Blejec A.: *Cicadetta brevipennis* sensu lato in the Eastern Balkans. Central European Auchenorrhyncha Meeting, Arnhem, Nizozemska, 14.–17. 9. 2018, predavanje.
- Trilar T., Gogala M.: Rechinger's line in Aegean Sea is also for Cicadas a borderline between European and Asian fauna. Central European Auchenorrhyncha Meeting, Arnhem, Nizozemska, 14.–17. 9. 2018, predavanje.
- Gogala M.: *Prof. Dr. Štefan Sušec-Michieli, my teacher and friend* (15. 5. 1933–29. 6. 1868). Entomološko srečanje sosednjih dežel, Postojna, 21. oktober 2018, predavanje.
- DRUGO
- Perovšek B., Vrhovec B.: *Matija Gogala, prisluškovalec svetov*, filmski portret, 2018.
- Gogala M.: *Knjigi o Pavlu Kunaverju – Sivemu volku Jurija Kunaverja na pot* (uvodni govor), Jezerski hram, Cerknica, 24. 3. 2018, predstavitev nove knjige o Pavlu Kunaverju.
- Gogala M.: uvodni nagovor pred zvočnim dogodkom v živo skladatelja Boštjana Perovška: *Stenice, mrož in vrata*. Steklenik, Ljubljana Tivoli, 23. 10. 2018.
- Gogala M.: Sodelovanje pri radijski oddaji Zvočni zid in Onstran (Čas, prostor in glasba) s Pavlom Mihelčičem 11. 4. 2018.
- Trilar T.: *Ob 80-letnici akad. prof. dr. Matije Gogala*. Proteus, 5/80, januar 2018, str. 199–201.
- Trilar T.: *Ob 80-letnici Matije Gogala : Peti Slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, posvečen 80-letnici akademika prof. dr. Matije Gogala in 50-letnici smrti prof. dr. Štefana Michielija*, Maribor, 21. in 22. september 2018.
- Kiauta B.: Spominski utrinki iz skupne entomološke mladosti z akademikom profesorjem dr. Matijem Gogalo. *Acta entomologica slovenica*, 2018, 26(2): 101–106.
- Gogala M. (član ur. odbora 1997–) *Acta biologica slovenica*. Ljubljana: Društvo biologov Slovenije, 1997–.
- Gogala M. (član ur. odbora 1998–) *Acta carsologica*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti; Postojna: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za raziskovanje Krasa, 1974–.
- Gogala M. (član ur. odbora 1995–) *Entomologia Croatica*. Zagreb: Hrvatsko entomološko društvo, 1995–.
- Gogala M. (član ur. odbora 2009–) *Folia biologica et geologica*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2009–.
- Gogala M. (član ur. odbora) *Acta entomologica serbica*. Beograd: Entomološko društvo Srbije.
- Gogala M. (urednik 1987–1995, član ur. odbora 1975–) *Proteus*. Ljubljana: Prirodoslovno društvo Slovenije. 1933–.

Igor Grabec

Grabec I., Švegl E., Sok M.: *Development of a Sensory-Neural Network for Medical Diagnosing : prispevek za »ISNN 2018, 15th International Symposium on Neural Networks« Minsk, Belorusija, 25.-28. 6. 2018.*

Švegl L., Grabec I.: Evolution of natural patterns from random fields. V: Urbas R. (ur.), Pušnik N. (ur.). *Abstracts*, 8th Conference on Information and Graphic Arts Technology, Ljubljana, Slovenia, 7-8 June 2018. Ljubljana: Faculty of Natural Sciences and Engineering, Department of Textiles, Graphic Arts and Design, Chair of Information and Graphic Arts Technology. 2018, str. 95–96.

Švegl L., Grabec I.: *Evolution of natural patterns from random fields* : predstavitev posterja na mednarodni konferenci »8th Conference on Information and Graphic Arts Technology«, Ljubljana, Slovenia, 7-8. 6. 2018.

Švegl L., Grabec I.: Evolution of natural patterns from random fields. V: Urbas R. (ur.), Pušnik N. (ur.). *Proceedings*. 1st e-ed. Ljubljana: Faculty of Natural Sciences and Engineering, Department of Textiles, Graphic Arts and Design, Chair of Information and Graphic Arts Technology. 2018, str. 184–188. https://www.ntf.uni-lj.si/igt/wp-content/uploads/sites/8/2018/06/8_CIGT_Proceedings.pdf.

Grabec I., Sok N.: Statistical description of particle movement in a Chladni experiment. V: Lusa L. (ur.), Kastrin A. (ur.), Blejec A. (ur.). *Abstracts and program*. Ljubljana: Statistical Society of Slovenia. 2018, str. 59.

Grabec I., Sok N.: *Statistical description of particle movement in a Chladni experiment* : predavanje »International Conference Applied Statistics 2018, Ribno (Bled), Slovenia«, 25. 9. 2018.

Niko Grafenauer

OBJAVE

Grafenauer N.: *Drzne ptice sanj : poezija in grafike Prešernovih nagrajencev, članov SAZU 1947–2018 = Daring birds of dreams : poetry and graphic art of Prešeren award winners, members of The Slovenian Academy of Sciences and Arts 1947–2018*. Večjezični zbornik. 2018.

Grafenauer N.: *Pedenjped*. Slikanica. 2018. Kartonka (izdano po originalu iz 1988).

Grafenauer N.: *Boris A. Novak*. Knjiga, večjezična. 2018.

Župančič O.: *Abeceda na polju in v gozdu*. Pripredil N. Grafenauer. Slikanica. 2018, ponatis.

Čander M., Čepin Čander M., Burger J., Štih S., Zabukovec N., Grafenauer N., Cizej B., Štefančič M. jr.: *Tribuna [Elektronski vir] : veseli upor*. Elektronski vir. 2018.

Grafenauer N.: *Marjan Manček in Pedenjped* in sedem pesmi. V: Hans Christian Andersen, Mančkarada : zgodbice, pesmice in stripeki. 2018.

DRUGO

Grafenauer N. (član ur. odbora) *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, strokovna monografija. 2018.

Dušan Hadži

OBJAVE

Stare J., Meden A., Hadži D.: Structure determination by joint effort of X-ray powder diffraction and quantum calculations : crystal structure and short hydrogen bonding in pentadecafluorooctanoic acid hydrate. *Croatica chemica acta*, 2018, vol. 91, no. 2, str. 209–220. https://hrcaak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=298539, doi: 10.5562/cca3348.

Meden A., Stare J., Hadži D.: X-ray powder diffraction and quantum calculations used to determine the structure of pentadecafluorooctanoic acid hydrate : [oral contribution]. V: Matković-Čalogović D. (ur.), Popović S. (ur.), Skoko Ž. (ur.) *Book of abstracts*, Twenty-sixth Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, Poreč, Croatia, June 13-17, 2018. Zagreb: Croatian Academy of Sciences and Arts: Croatian Crystallographic Association. 2018, str. 9.

DRUGO

Hadži D. (član ur. odbora 1998–) *Acta chimica slovenica*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Slovensko kemijsko društvo: =Slovenian Chemical Society.

Hadži D. (član ur. sveta 1960–) *Journal of molecular structure* [Print ed.]. Amsterdam: Elsevier.

Hadži D. (član ur. odbora 1995–) *Spectrochimica acta. Part A, Molecular and biomolecular spectroscopy* [Print ed.]. Oxford; New York: Pergamon Press; Amsterdam: Elsevier Science, 1995–.

Janez Höfler

OBJAVE

Höfler J.: *Oglejski generalni vikarji in drugi patriarhovi pooblaščenici na Slovenkem v poznem srednjem veku (1300–1535)*, (Historia Artis, ICCHS). 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018. 134 str.

Höfler J.: Pražupnija in župnija sv. Mihaela na Pilštanju: nastanek in obseg pražupnije. V: Novak Klemenčič R. (ur.): *Pilštanj in cerkev sv. Mihaela*. 1. natis. Ljubljana: Sirius. 2018, str. 48–56.

DRUGO

Höfler J. (član ur. odbora 2007–) *Historia artis : zbirka Oddelka za umetnostno zgodovino*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2007–.

Tine Hribar

- Hribar T.: Nesmrtnost in neumrljivost. Knj. 3, Sodobna teologija, filozofija in znanost (Razprave in eseji, 73), Ljubljana: Slovenska matica, 2018, 408 str.
- Hribar T.: Papeževo veliko dejanje: ukaz o katekizemski odpravi smrtne kazni. Delo – Sobotna priloga, 18. avg. 2018, leto 60, št. 230, str. 8–10.
- Hribar T.: Dokapitalizacija komunizma. Delo – Sobotna priloga, 8. dec. 2018, leto 60, št. 341, str. 16–18.

Drago Jančar

- Jančar D.: Postaje. Popotni zapiski, premisleki, zgodbe. Cankarjeva založba, Ljubljana 2018.
- Jančar D.: Et l'amour aussi a besoin de repos. (In ljubezen tudi). Roman. Prevedla Lück-Gaye, Andrée. Phebus, Pariz 2018.
- Jančar D.: Ayté te nýchta ten eida : mythistórema (To noč sem jo videl). Prevedla Lojzka Avajanos. Ekdoseis Kastaniote, Atene 2018.
- Jančar D.: Die nacht zag ik haar (To noč sem jo videl). Roman. Prevedel Roel Schuyt. Querido's Uitgeverij BV, Amsterdam; Antwerpen 2018.
- Jančar D.: ЦІЄЇ НОЧІ Я ЇЇ БАЧИВ (To noč sem jo videl). Roman. Prevedla Marijana Klimec. KNIGI XXI, Černivci, Ukrajina 2018.
- Jančar D.: Mnoga življenja. Izbrane novele in kratke zgodbe. Beletrina, Ljubljana, 2018.
- Jančar D.: Drevo brez imena. Roman. Modrijan Založba, Ljubljana 2018.
- Jančar D.: Severni sij. Roman. Mladinska knjiga, Ljubljana 2018.
- Jančar D.: Galjot. Roman. Mladinska knjiga, Ljubljana 2018.
- Jančar D.: Katarina, pav in jezuit. Roman. Mladinska knjiga 2018.
- Jančar D.: Premiera na Mali sceni. Kratka zgodba. Sobota, priloga dnevnika Večer, 14. 4. 2018.
- Jančar D.: Pri Hummlu. Kratka zgodba. Radio Slovenija, Program ARS, 8. 4. 2018.
- Jančar D.: Spomin na Katalonijo. Esej. Razpotja, Nova Gorica, št. 30, 2018, str. 46–49.
- Jančar D.: Atlas. Esej. Outsider – Arhitektura, kultura, osebnosti. Št.13, letnik 4. Ljubljana 2018, str. 26–27.
- Jančar D.: Voici ce que j'ai rêvé. (Sanjalo se mi je tole). Kratka zgodba. Traduit par Andrée Lück-Gaye Remue.net. Pariz, 3. 5. 2018.
- Jančar D.: Drevo brez imena. Odlomek iz romana. Rebus, vol. 3. Trijezična izdaja. Maribor 2018.
- Jančar D.: Borisova ekspedicija. Spominski zapis. V: Evening with Boris A. Novak, Slovenski center PEN, Ljubljana 2018, str. 20–22.
- Jančar D.: L'expédition de Boris. Traduit par Elza Jereb. V: Evening with Boris A. Novak, Slovenski center PEN, Ljubljana 2018, str. 23–26.

- Jančar D.: »Kot se v Parizu pozabi sploh vse«. Esej. 50 let, Mednarodna srečanja na Bledu. Slovenski center PEN, Ljubljana 2018, str. 56–58.
- Jančar D.: »Just as Everything Becomes Forgotten in Paris«. Esej. Translated by Tamara Soban. 50 years, International Writers' Meetings at Bled. Slovenski center PEN, Ljubljana 2018, 58–61.
- Jančar D.: Esej o Rusiji. Radio Ognjišče, Ljubljana, 16. 10. 2018.
- Jančar D.: Na poljih Flandrije. Potopisni esej. Radio Slovenija, program ARS, Ljubljana, 15. 11. 2018.
- Jančar D.: To ni arhiv, to je zgodovinski spomin. Literarni večer. Radio Slovenija, Prvi program, 19. 4. 2018.
- Jančar D.: Tu je nov svet. Besedilo za igralca in igralko – ob 200-letnici odkritja Postojnske jame. 15. 11. 2018.
- Jančar D.: Nekaj svetlih reminiscenc. Esej. Posvetovanje Temna stran mesece II., Državni svet RS, Ljubljana, 15. 11. 2018.
- Jančar D.: Der Mann, der sich selbst vergessen hat. (Človek, ki je pozabil samega sebe). Esej. Übersetzt von Klaus Detlef Olof. V: Refugees Worldwide 2. Verlag Klaus Wagenbachs, Berlin 2018.
- Jančar D.: The Man Who Forgot Himself (Človek, ki je pozabil samega sebe). Translated by Michael Biggins. Refugees Worldwide 2, Verlag Klaus Wagenbachs, Berlin 2018.
- Jančar D.: Joyce privatelev. (Joyceov učenec). Zgodba. V švedščino prevedla Ann - Sofie Öman. Nya Argus, Helsingfors 2018.
- Jančar D.: Pišem v prostor in čas skrivnosti. Esej. Vzgoja, revija za učitelje, vzgojitelje in starše. Ljubljana, marec 2018.
- Jančar D.: Melek Onu Terk Emedi. (Angel ga ni zapustil). Zgodba. V turščino prevedla Sina Baydur. Öykülem, Istanbul 2018.
- Jančar D.: L'informe sopra els uls. (Zgodba o očesih). Prevedla Simona Škrabec. V: 24 contes al dia. Godall edicions, Barcelona 2018.

Andrej Jemec

SKUPINSKE RAZSTAVE

- Razkošje novosti*, Mala dvorana Dolenjskega muzeja, Novo mesto, 6. marec–5. maj 2018.
- Likovni umetniki SAZU, Ob 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti*, Narodna galerija, Ljubljana, 11. april–3. junij 2018.
33. *Viški likovni salon*, Osnovna šola Vič, Ljubljana, 9.–23. maj 2018.
- APEL podobo na ogled postavi ...* Galerija likovnih samorastnikov Trebnje, 17. maj–30. september 2018.
- Viennacontemporary'18*, 418 Gallery, Marx Halle, Dunaj, 26.–30. september 2018.
- Drzne ptice sanj, Poezija in grafike Prešernovih nagrajencev, članov SAZU 1947–2018*, Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj, 8.–24. november 2018.

Marko Jesenšek

OBJAVE

- Marko Jesenšek: *Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 129). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. 303 str. doi: 10.18690/978-961-286-220-0.
- Jesenšek M.: Margareta Puhar in slovenski (učni) jezik. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, 2018, letn. 89 = n. v. 54, zv. 3, str. 91–114. Financer: ARRS, Programi, P6–0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine.
- Jesenšek M.: Slovenščina kot učni jezik in jezik sporazumevanja v slovenskem šolstvu. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.], 2018, letn. 11, št. 2, str. 105–118.
- Jesenšek M.: Frankopan in Molièrov George Dandin. V: Strsoglavac Đ. (ur.), Subiotto N. (ur.). *Beseda premosti čas in prostor: posvečeno Vladimirju Osolniku*, (Knjižna zbirka Slavica Slovenica, št. 3). 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 111–135.
- Jesenšek M.: Cankar in slovenska jezikovna politika. V: Čeh Steger J. (ur.), Pulko S. (ur.), Zemljak Jontes M. (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126). Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2018, str. 49–60.
- Jesenšek M.: Jožef Klekl st. kot urednik otroškega prekmurskega verskega časopisa "Marijikin ogravec". V: Gostomska A. (ur.), Žyško D. (ur.). *Języki i kultura Słowian : pamięci profesora Leszka Moszyńskiego*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego. 2018, str. 221–230.
- Jesenšek M.: Slovenščina v Prekmurju in Porabju – med knjižno normo in narečjem. V: Cichońska M. (ur.), Genew-Puhalewa I. (ur.). *Tożsamość Słowian zachodnich i południowych : w świetle XX-wiecznych dyskusji i polemik. T. 2, Język*, (Prace naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nr. 3660). Wyd. 1. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 2018, str. 145–162.
- Marko Jesenšek: Pavlove prekmurske pesmi – slovarček besed od L do Ž. V: Cossutta R. (ur.). *Tromeje dialektov brez meja*. Koper: Znanstveno–raziskovalno središče, Založba Annales ZRS. 2018, str. 233–258.
- Jesenšek M.: Cankar in slovenska jezikovna politika. V: Čeh Steger J. (ur.), Zemljak Jontes M. (ur.). *Cankarjev list v cvetu bele krizanteme : zbornik povzetkov*, 2. mednarodna konferenca Slavistični znanstveni premisleki, Maribor, 30.–31. 5. 2018. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti: Slavistično društvo. 2018, str. 22–23.
- Jesenšek M.: Bleiweis in oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika. V: Slavec Gradišnik I. (ur.). *Janez Bleiweis, Novice in modernizacija slovenske družbe : znanstveni simpozij, Ljubljana, 20. in 21. 11. 2018 : spored in povzetki*. 1. izd. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC. 2018, str. 32–33.

- Jesenšek M.: Margareta Puhar in slovenski (učni) jezik. V: Jesenšek M. (ur.). *Mati Margareta in šolske sestre : 200–letnica rojstva matere Margarete Puhar : zbornik povzetkov*. Maribor: [s. n.]. 2018, str. 14.
- Jesenšek M.: Jezik v prvi prekmurski sanjski knjigi. V: Smotlak M. (ur.), Rožac T. (ur.). *Mednarodni znanstveni sestanek Slovenski dialekti v stiku 7, Portorož, 23.–24. april 2018 : program in povzetki = Convegno scientifico internazionale Dialetti Sloveni in contatto 7, Portorose, 23–24 aprile 2018 : programma ed abstract*. Koper = Capodistria: Znanstveno–raziskovalno središče: = Centro di ricerche scientifiche: = Science and research Centre. 2018, str. 16.
- Jesenšek M.: Makedonščina v družbi uradnih jezikov Evropske unije. V: *Meunarodna naučna konferencija Unapreduvanje na statusot i korpusot na makedonskiot standarden jazik – Racin i makedonskiot jazik, 14–15 juni, 2018 godina, Veles : (kniga na apstrakti)*. Skopje: Institut za makedonski jazik “Krstе Misirkov”. 2018, str. 15.
- Jesenšek M.: Imenitnost slovenskega knjižnega jezika. V: Kobal E. (ur.). *Prebujanje plemenitosti in modrosti, Slovenski jezik v gibanju*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Slovenska znanstvena fundacija. 2018, str. 22–25.
- Jesenšek M.: Cankarjeva slovenščina. V: *Simpozij Akademijски pogledi na Cankarja : simpozij ob stoletnici Cankarjeve smrti in osemdesetletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana, 15. 11. 2018, SAZU, Akademij-ska dvorana*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. [20].
- Jesenšek M.: Enostavčne povedi pri Francu Temlinu : (Mali katechismus, 1715). V: Šekli M. (ur.). *Skladnja enostavčne povedi slovenskega jezika : znanstveni simpozij : povzetki prispevkov*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 37–38.
- Jesenšek M.: Srečevanja z akademikom Antonom Vratušo. *Pomurska obzorja*, 2018, letn. 5, št. 10, str. 8–11.
- Jesenšek M.: Jože Toporišič. V: Skalerič U. (ur.). *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 161–162.
- Marko Jesenšek: Anton Breznik. V: Skalerič U. (ur.). *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 171–172.
- Jesenšek M.: Mati Margareta in šolske sestre; 200–letnica rojstva matere Margarete Puhar. Znanstveni simpozij. Maribor, 14. 3. 2018. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, 2018, letn. 89 = n. v. 54, zv. 3, str. 202–210.
- Jesenšek M.: *Rudi Mlinar, Maks Pleteršnik, teden s slovaropiscem* : predstavitev knjige, v knjigarni Celjske Mohorjeve, Ljubljana, 10. septembra 2018.

- Jesenšek M.: *Slavia Centralis*: predstavitev tematske številke mednarodne revije, na prireditvi Pleteršnikov dan, Pleteršnikova domačija v Pišecah, 13. septembra 2018.
- Jesenšek M.: Spremna beseda. V: Mlinar R., *Maks Pleteršnik : teden s slovaropišcem : biografski roman*. Celje; Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba. 2018, str. 291–309.
- Jesenšek M. (intervjuvanec): *Jezik in sveto*: prispevek v oddaji Izobraževalnega programa Radia Maribor Iz roda v rod, 21. jan. 2018. <http://4d.rtvsl.si/arhiv/iz-roda-v-rod/174515604>.
- Jesenšek M. (intervjuvanec): *Slovenščina je naša svetinja*: prispevek v oddaji Radijska delavnica, znancev, 29. okt. 2018, <https://4d.rtvsl.si/arhiv/radijska-delavnica-znancev/174572455>.
- Jesenšek M. (intervjuvanec): *200-letnica rojstva sestre Margarete Puhar, ustanoviteljice ženskega reda šolskih sester svetega Frančiška Kristusa Kralja. Iz roda v rod*, 10. mar. 2018. <https://4d.rtvsl.si/arhiv/iz-roda-v-rod/174525147>

DRUGO

- Jesenšek M.: Cankarjev vpliv na prenovno slovenskega knjižnega jezika (vabljeni predavanja). V: *Mezinárodní sympóziium Z Lublaně přes Vídeň do Prahy. Ivan Cankar a jeho současníci : (u příležitosti stého výročí Cankarova úmrtí) = Mednarodni simpozij Iz Ljubljane preko Dunaja v Prago. Ivan Cankar in njegovi sodobniki : (ob 100–obletnici [!] Cankarjeve smrti)*, Katedra jihoslovanskyh a balkanistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Národní knihovna České republiky, Slovanská knihovna 22.–23. listopadu 2018.
- Jesenšek M.: *Jezikovna politika Evropske unije in položaj malih jezikov* : XLV megunarodna naučna konferencija, Ohrid, 16–17 juni 2018.
- Jesenšek M.: *Položaj slovenskega jezika pred 29. oktobrom 1918 in po njem* : predavanje na simpoziju ob 100. obletnici konca prve svetovne vojne na Slovenskem “Vojaški dogodki v Sloveniji ob koncu prve svetovne vojne”, v Kadetnici v Mariboru, 28. 11. 2018.
- Jesenšek M.: *Slovenski jezik med preteklostjo in sedanjostjo* : predavanje na Miklošičevih dnevih 2018, z naslovom Poljubi dediščine, Dom kulture Ljutomer, 19. novembra 2018.
- Marko Jesenšek: *Avgust Pavel in Ivan Cankar*: predavanje na Generalnem konzulatu RS v Monoštru, 26. 3. 2018.
- Jesenšek M.: *Slovenski jezik v literaturi, kulturi in jezikovni politiki*: predavanje v organizaciji Slavističnega društva Koroške in Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, 27. 9. 2018.
- Jesenšek M.: *The history of the Slovenia literary language* : 5 hours of lectures within Erasmus+ TS mobility project year 2018.

- Jesenšek M.: *Language policy and language planning process in Slovenia : (comparing with the language policy in the European Union and Czech Republic) : 3 hours of lectures within Erasmus+ TS mobility project year 2018.*
- Jesenšek M.: *Poskus oblikovanja štajerskega knjižnega jezika* : predavanje v Slovenskem inštitut na Dunaju, 27. februarja 2018.
- Jesenšek M.: *Prešeren in slovenska kultura*: govor na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku, v prostorih kulturnega doma v Jurovskem Dolu, 7. februarja 2018.
- Marko Jesenšek: *Za jezik se je treba boriti: razmislek pod lipo*, prispevek na 28. vseslovenskem srečanju pod najevsko lipo, 30. 6. 2018.
- Jesenšek M. (oseba, ki intervjuja), Švajncer M. (intervjuvanec). *Grdi filozofi*: predstavitev knjige v okviru cikla Zasedanja s knjigami v Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice Maribor, 16. maj 2018.
- Jesenšek M. (oseba, ki intervjuja), Klemenčič M. (intervjuvanec), Maver A.: *Izbrana poglavja iz zgodovine selitev od začetkov do danes* : predstavitev knjige v okviru cikla Zasedanja s knjigami v UKM, 20. marec 2018.
- Jesenšek M. (oseba, ki intervjuja), Jensterle–Doležal A. (intervjuvanec). *Ključki od labirinta* : predstavitev knjige v okviru cikla Zasedanja s knjigami v UKM, 19. marec 2018.
- Jesenšek M. (glavni ur. 2008–2019, odgovorni ur. 2008–2019) *Slavia Centralis* [Tiskana izd.]. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008–.
- Jesenšek M. (ur. 1998–) *Zora*. Maribor: Slavistično društvo, 1998–.
- Jesenšek M. (član ur. odbora 2016–2018) *Časopis za zgodovino in narodopisje*. Maribor: Univerza v Mariboru: Zgodovinsko društvo Maribor, 1904–.
- Jesenšek M. (član ur. odbora 2013–) *Edinost in dialog : revija za ekumensko teologijo in medreligijski dialog* [Tiskana izd.]. Maribor: Inštitut za ekumensko teologijo in medreligijski dialog pri Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, 2013–.
- Jesenšek M. (ur.). *Mati Margareta in šolske sestre : 200–letnica rojstva matere Margarete Puhar: zbornik povzetkov*. Maribor: [s. n.], 2018. 20 str.

Boštjan Kiauta

OBJAVE

- Kiauta B.: Prva zoografija slovenske favne: komentarji Pietra Andrea Matthiolija k Dioskoridovemu farmakološkemu delu *Περὶ ὕλης ἰατρικῆς*. *Keria: Studia latina et graeca* 19(2): 57-62, 260-261. – (Datirano 2017, izšlo v februarju 2018).
- Kiauta B.: Message to the participants at the 1st IDS Conference of Odonatology. *Abstracts [of the] 1st Indian Conference of Odonatology on "Dragonflies (Insecta: Odonata) bioecology & distribution dynamics v/s environment*

amelioration, with special reference to Global warming and Climate change, Department of Zoology, Dolphin (PG) Institute of Biomedical and Natural Sciences, 21-23 March 2018, Dehra Dun, str. 6.

Kiauta B., Tyagi B. K. & Marinov M.: Concept and realization of the World Odonata Manual. *Abstracts [of the] 1st Indian Conference of Odonatology [...]*, Dolphin (PG) Institute of Biomedical and Natural Sciences, 21-23 March 2018, Dehra Dun, str. 12.

Kiauta B.: Odonates used in materia medica of the traditional Eurasian pharmacology. *Abstracts [of the] 1st Indian Conference of Odonatology [...]*, Dolphin (PG) Institute of Biomedical and Natural Sciences, 21-23 March 2018, Dehra Dun, str. 23.

Kiauta B.: Some personal recollections of the late Dr Shigeru Tsuda (1922–2016). Ko Tsuda Shigeru Hahushi (1922-2016) no Tsuioku. *Gracile*, Osaka 77: 5-10. – (Dvojezično: angleško in japonsko).

Kiauta B.: Kačji pastirji v prekmurskem učbeniku Imreta Agusticha “Prirodopis s kepami za národne šole”[1878]. *Erjavecija* 33: 1–6.

Kiauta B.: Notulae ad faunam odonatorum Sloveniae pertinentes, 1: Nekaj dodatkov in misli ob knjigi M. E. Siesa, 2017, *Le Libellule delle Alpi: come riconoscerle, dove e quando osservarle*, Blu Edizioni, Torino. *Erjavecija* 33: 50–59.

Kiauta B.: Spominski utrinki iz skupne entomološke mladosti z akademikom profesorjem dr. Matijem Gogalo. *Acta entomologica slovenica* 26(2): 101-106.

Kiauta B.: Some personal recollections of the late Professor Dr Eberhard G. Schmidt (1935-2018). *Odonatologica* 47(3/4): 181-191.

DRUGO

Kiauta B. (član ur. odbora) *Odonatologica*. Osmylus Scientific Publishers, Wolnzach. Vol. 47.

Matjaž Kmecl

OBJAVE

Kocutar S. (oseba, ki intervjuva), Rahten A. (intervjuvanec), Kmecl M. (intervjuvanec): *Dan samostojnosti in enotnosti : o okoliščinah, ki so skozi čas 20. stoletja spremljale pot v državno samostojnost*, (Aktualno). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <https://radioprvi.rtv slo.si/2018/12/dan-samostojnosti-in-enotnosti-2/>.

Prešern M. (oseba, ki intervjuva), Mikša P. (intervjuvanec), Zaman R. (intervjuvanec), Šolar M. (intervjuvanec), Justin J. (intervjuvanec), Novinc F. (intervjuvanec), Kmecl M. (intervjuvanec): *Ljubezen Slovencev do gora*, (Turbolenca). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <https://4d.rtv slo.si/arhiv/turbolenca/174545471>.

Kmecl M.: Koroško vprašanje. *Novice : slovenski tednik za Koroško*, 2. feb. 2018, št. 5, str. 6–7.

Kmecl M. (avtor dodatnega besedila) v: Zupan J. (avtor, fotograf), *V objemu življenja*. Ljubljana: Karantanija, 2018. 171 str.

DRUGO

Kmecl M., Filo G., Žagar I. Ž., Vinkler J.: Predstavitev 12. knjige Zbranih del Primoža Trubarja : novinarska konferenca Pedagoškega inštituta, 10. 1. 2018, Pedagoški inštitut, Ljubljana.

Željko Knez

Kravanja G., Zajc G., Knez Ž., Škerget M., Marčič S., Knez Hrnčič M.: Heat transfer performance of CO₂, ethane and their azeotropic mixture under supercritical conditions. *Energy* [Print ed.], June 2018, vol. 152, str. 190–201. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360544218305553>, doi: 10.1016/j.energy.2018.03.146.

Ljubec B., Knez Hrnčič M., Cör D., Kravanja G., Knez Ž.: Phase equilibria of the binary systems of fenofibrate and dense gases (carbon dioxide, propane, trifluoromethane). *Fluid phase equilibria* [Print ed.], 25 Oct. 2018, vol. 474, str. 110–115, doi: 10.1016/j.fluid.2018.07.018.

Gagić T., Perva-Uzunalić A., Knez Ž., Škerget M.: Hydrothermal degradation of cellulose at temperature from 200 to 300 °C. *Industrial & engineering chemistry research* [Print ed.], Publication Date (Web): April 12, 2018, str. 1-9, doi: 10.1021/acs.iecr.8b00332.

Kravanja G., Knez Ž., Knez Hrnčič M.: The effect of argon contamination on interfacial tension, diffusion coefficients and storage capacity in carbon sequestration processes. *International journal of greenhouse gas control*, April 2018, vol. 71, str. 142–154, doi: 10.1016/j.ijggc.2018.02.016.

Križnik L., Vasić K., Knez Ž., Leitgeb M.: Hyper-activation of β -galactosidase from *Aspergillus oryzae* via immobilization onto amino-silane and chitosan magnetic maghemite nanoparticles. *Journal of cleaner production* [Print ed.], April 2018, vol. 179, str. 225–234, doi: 10.1016/j.jclepro.2018.01.117.

Horvat G., Pantić M., Knez Ž., Novak Z.: Encapsulation and drug release of poorly water soluble nifedipine from bio-carriers. *Journal of non-crystalline solids* [Printed.], 1 Feb. 2018, vol. 481, str. 486–493, doi: 10.1016/j.jnoncrysol.2017.11.037.

Kotnik P., Koren Krajnc M., Pahor A., Finšgar M., Knez Ž.: HPLC-MS/MS method optimisation for matrix metalloproteinase 3 and matrix metalloproteinase 9 determination in human blood serum using target analysis. *Journal of pharmaceutical and biomedical analysis* [Print ed.], 20 Feb. 2018, vol. 150, str. 137–143, doi: 10.1016/j.jpba.2017.11.067.

Kravanja G., Knez Ž., Knez Hrnčič M.: Density, interfacial tension, and viscosity of polyethylene glycol 6000 and supercritical CO₂. *The Journal of*

- supercritical fluids* [Print ed.], Available online 17 May 2018, str. 1–8, doi: 10.1016/j.supflu.2018.05.012.
- Kravanja G., Škerget M., Knez Ž., Knez Hrnčič M.: Diffusion coefficients of water and propylene glycol in supercritical CO₂ from pendant drop tensiometry. *The Journal of supercritical fluids* [Print ed.], March 2018, vol. 133, part. 1, str. 1–8, doi: 10.1016/j.supflu.2017.09.022.
- Kravanja G., Knez Ž., Kotnik P., Ljubec B., Knez Hrnčič M.: Formulation of nimodipine, fenofibrate, and o-vanillin with Brij S100 and PEG 4000 using the PGSSTM process. *The Journal of supercritical fluids* [Print ed.], May 2018, vol. 135, str. 245–253, doi: 10.1016/j.supflu.2018.01.021.
- Knez Hrnčič M., Cör D., Knez Ž.: Subcritical extraction of oil from black and white chia seeds with n-propane and comparison with conventional techniques. *The Journal of supercritical fluids* [Print ed.], October 2018, vol. 140, str. 182–187, doi: 10.1016/j.supflu.2018.06.017.
- Jokić S., Gagić T., Knez Ž., Šubarić D., Škerget M.: Separation of active compounds from food by-product (cocoa shell) using subcritical water extraction. *Molecules*, 2018, vol. 23, no. 6, str. 1–17, doi: 10.3390/molecules23061408.
- Primožič M., Knez Ž., Kumar Pandey J., Leitgeb M.: Nanocarriers for drug delivery. *SCIREA journal of clinical medicine*, Feb. 2018, vol. 4, iss. 1, str. 23–29. <http://www.scirea.org/journal/PaperInformation?JournalID=32000&PaperID=527>.
- Dariš B., Tancer Verboten M., Knez Ž., Ferik P.: Cannabinoids in cancer treatment : Therapeutic potential and legislation. *Bosnian journal of basic medical sciences*, f. 1-33. <https://www.bjbms.org/ojs/index.php/bjbms/article/view/3532>.
- Knez Hrnčič M., Cör D., Tancer Verboten M., Knez Ž.: Application of supercritical and subcritical fluids in food processing. *Food quality and safety* [Print ed.], Published: 09 April 2018, str. 1–9, doi: 10.1093/fqsafe/fyy008.
- Knez Ž., Knez Hrnčič M., Čolnik M., Škerget M.: Chemicals and value added compounds from biomass using sub- and supercritical water. *The Journal of supercritical fluids*, [Print ed.], 2018, vol. 133, part 2, str. 591–602, doi: 10.1016/j.supflu.2017.08.011.
- Cör D., Knez Ž., Knez Hrnčič M.: Antitumour, antimicrobial, antioxidant and antiacetylcholinesterase effect of ganoderma lucidum terpenoids and polysaccharides : a review. *Molecules*, 2018, vol. 23, [article no.] 649, str. 1–21, doi: 10.3390/molecules23030649.
- Knez Ž., Leitgeb M., Primožič M.: Chemical reactions in subcritical and supercritical fluids. V: Meyers, Robert A. (ur.). *Encyclopedia of Sustainability Science and Technology*. New York: Springer Science+Business Media. cop. 2018, str. 1–21, doi: 10.1007/978-1-4939-2493-6_1004-1.

- Knez Ž., Novak Z., Pantić M.: Incorporation of drugs and metals into aerogels using supercritical fluids. V: Hunt J. A. (ur.), Attard T. (ur.). *Supercritical and other high-pressure solvent systems : for extraction, reaction and material processing*, (RSC green chemistry series (Print), 57). London: Royal Society of Chemistry. cop. 2018, str. 374–394.
- Castaneda Zuniga D. M., Duchateau J. N. E., Neuteboom P., Knez Ž.: *Processor for the preparation of polyolefin particles : WO 2018/001486 (A1), 2018-01-04*. [S. n.: World Intellectual Property Organization], 2018. 26 str.
- Castaneda Zuniga D. M., Neuteboom P., Duchateau J. N. E., Knez Ž.: *Method for producing clean thermoplastic particles. Vahrfahren zur Erzeugung von sauberen thermoplastischen partikeln. Procédé de production de particules thermoplastiques propres : European patent specification EP 3149058 (B1), 2018-06-06*. Zurich: EPO, 2018. 12 str. Patentna družina: EP3149058 (A1), 2017-04-05; EP14169838, 2014-05-26; CA2949400 (A1), 2015-12-03; CN106414562 (A), 2017-02-15; EA201692416 (A1), 2017-05-31; MX2016015439 (A), 2017-03-23; US2017198064 (A1), 2017-07-13; WO2015180922 (A1), 2015-12-03.
- Fritsch M., Börner A., Shuklov I., Knez Ž.: *Process for the preparation and isolation of caboxylic esters : United States Patent US 9963414 (B2), 2018-05-08*. [S.l.: United States Patent and Trademark Office], 2018. [7] f. Patentna družina: US2016311748 (A1), 2016-10-27; DE102013225215, 2013-12-06; CA2932376 (C), 2018-07-24; DE102013225215 (A1), 2015-06-11; EP3077359 (A1), 2016-10-12; WO2015082077 (A1), 2015-06-11.

Milček Komelj

TISKANE OBJAVE

- Komelj M.: Življenje z umetnostjo I. in II: Eseji, spisi, stih. Novo mesto, Ljubljana, Kulturno društvo Severina Šalija, Slovenska matica, 2018. Opremljeno z avtorjevimi mladostnimi likovnimi deli.
- Komelj M.: Bernikov Nočni dnevnik v temačni svetlobi Podob iz sanj. Spremna beseda v knjigi Ivan Cankar, Podobe iz sanj. Ljubljana, Beletrina, 2018, str. 215–249.
- Komelj M.: Pesniški general kot likovni spomenik. V knjigi Rudolf Maister, sto let severne meje. Življenje in delo Rudolfa Maistra Vojanova 1874–1934. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2018, str. 249–270.
- Komelj M.: Monumentalna in vizionarska umetnost humanista Cirila Cesarja. The monumental and visionary art of the humanist Ciril Cesar. V monografiji Ciril Cesar: Pot v svetlobo. The path to light. Velenje 2018, str. 45–50.
- Komelj M.: Zločin. Crime. Prav tam, str. 221.
- Komelj M.: Grad Otočec in gradoslovec Ivan Stopar. Uvodno besedilo v knjigi Ivan Stopar, Otočec, grajski biser na zeleni Krki. Novo mesto, Krka, 2018, str. 13–21. Tudi v angleški in ruski izdaji.

- Komelj M.: Slovenska akademija znanosti in umetnosti in likovna umetnost. Likovni umetniki SAZU, Ljubljana, SAZU, Narodna galerija, 2018, str. 1–15; Slavnostni jubilejni sprevod, v katerem se slikarji in kiparji, člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti, predstavijo častivrednim akademijskim prednikom operozom. Prav tam, str. 16–17; Rihard Jakopič, 1869–1943, Matija Jama, 1872–1947, Maksim Gaspari, 1883–1980, Anica Zupanec - Sodnik, 1892–1978, Lojze Dolinar, 1893–1970, Gojmir Anton Kos, 1896–1970, Avgust Černigoj, 1898–1985, Božidar Jakac, 1899–1989, Boris Kalin, 1905–1975, France Mihelič, 1907–1998, Lojze Spacal, 1907–2000, Zoran Mušič, 1909–2005, Zdenko Kalin, 1911–1990, Gabrijel Stupica, 1913–1990, Drago Tršar, 1927, Janez Bernik, 1933–2016, Andrej Jemec, 1934, Valentin Oman, 1935, Emerik Bernard, 1937, Metka Krašovec, 1941, Jožef Muhovič, 1954, Krsto Hegedušič, 1901–1975, Toshihiro Hamano, 1937, prav tam, str. 19–20, 25–26, 31–32, 37–38, 43–44, 49–50, 55–56, 61–62, 67–68, 73–74, 79–80, 85–86, 91–92, 97–98, 103–104, 109–110, 115–116, 121–122, 127–128, 133–134, 139–140, 14–146, 151–152
- Komelj M.: Janez Bernik, Lojze Dolinar, Fran Saleški Finžgar, Maksim Gaspari, Pavel Golia, Alojz Gradnik, Anton Ingolič, Božidar Jakac, Rihard Jakopič, Matija Jama, Boris Kalin, Zdenko Kalin, Mile Klopčič, Gojmir Anton Kos, Kajetan Kovič, Juš Kozak, Miško Kranjec, France Mihelič, Ivan Minatti, Marjan Mušič, Vladimir Pavšič (Matej Bor), Ivan Potrč, Tomaž Šalamun, Jože Udovič, Saša Vuga, Dane Zajc, Ciril Zlobec, Oton Župančič, Metka Krašovec, Rudi Šeligo, Anica Zupanec - Sodnik. Biografski zbornik pokojnih članov. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana, SAZU, 2018, str. 265–266, 271–294, 297–298, 30–306, 309–310, 319–324, 327–328, 331–332, 339–340, 343–352, 357–358, 361–364.
- Komelj M.: Zavzeto poetično zrcaljenje življenja humanista Staneta Jagodiča. The life of humanist Stane Jagodič reflected through poetic commitment. Besedilo razstavne zloženke Stane Jagodič: Spiritus poeticus, asemblaž, kolaž, scenografija, 1969–2017.
- Komelj M.: V srčnem ognju rojene oblike zmagovitega življenja. Pesmi Vzpenjanje, Vstajenje, Odrešenje, Božji vrtinar. V publikaciji Odmev tišine: vzpenjanje, vstajenje, razsvetljenje. Kovane skulpture br. Janeza Hollensteina. Ljubljana, Kulturno društvo Zgovorna tišina, str. 20, 52, 70, 92–98; 100.
- Komelj M.: Poems Ascending, Resurrection, Illumination, The divine gardener; Forms of triumphant life born in the heart of fire. Echo of Silence Metal sculptures of Janez Hollenstein Ascending, Resurrection, Illumination. Ljubljana, Eloquent Silence Cultural Society, pag 20, 52, 70, 92–98, 100.
- Komelj M.: Cerkev kot slikarska realnost in duhovni preivid. Jošt Snoj: Rim, 2008. Vzgoja, št. 77, marec 2018, str. 34–35.

- Komelj M.: Baročna lepota Materinega dobrega nasveta. Fortunat Bergant: Mati Božja dobrega sveta, 60. leta 18. stoletja. Vzgoja 2018, št. 78, str. 35–36.
- Komelj M.: Nesmrtni apostol slovenskega duha. Irina Rahovsky Kralj: Škof Anton Martin Slomšek blaženi, 1999. Vzgoja 2018, št. 79, str. 34–35.
- Komelj M.: Prazničnost vsakdanjosti. Natalija Juhart: Na trati, 2016. Vzgoja 2018, št. 80, str. 38–39.
- Komelj M.: 10 komentarjev k risbam Janeza Bernika. V knjigi Janez Bernik, Jože Snoj, Milček Komelj: Prazniki v potezi in besedi. Celjska Mohorjeva družba, 2018.
- Komelj M.: Svoboda neutešnega hrepenenja. (Bernik, Snoj, Komelj: Prazniki v besedi in potezi.) Zvon 2018, št. 3/4, str. 101.
- Komelj M.: Predstavitev razreda za umetnosti ob sprejemu predstavnikov Madžarske akademije umetnosti na SAZU pred skupnim ogledom razstave madžarskih fotografov Objektiv v atriju ZRC SAZU (besedilo nagovora). Letopis SAZU, 68. knjiga, 2017, Ljubljana 2018, str. 99–101.
- Komelj M.: Identiteta in varovanje slovenskega kulturnega prostora v sodobni arhitekturi in današnji odnos do arhitekturnega izročila. Posvet. Letopis SAZU, 68. knjiga, 2017, Ljubljana 2018, str. 105–106.
- Komelj M.: Pozdravni nagovor v imenu Slovenske matice ob praznovanju 100-letnice smrti Podlimbarskega v Krašnji. Glasnik Slovenske matice 2017, str. 46–49 (izšlo 2018).
- Komelj M.: Slovenska matica, zavetnica slovenstva. Nagovor predsednika Slovenske matice na prireditvi v Trstu ob predstavitvi knjige O Slovenski književnosti v Italiji in Avstriji in ponatisu Tržaške knjige. Glasnik Slovenske matice 2017, str. 51–54 (izšlo 2018).
- Komelj M.: Uvodni nagovor na prvem posvetu Humanistika in pravo. Glasnik Slovenske matice 2017, str. 55–57 (izšlo 2018).
- Komelj M.: Uvodne besede predsednika Slovenske matice na prednovoletni seji upravnega odbora po sprejemu Zakona o Slovenski matici. Glasnik Slovenske matice 2017, str. 58–59 (izšlo 2018).
- Komelj M.: Metka Krašovec (1941–2018). Delo, 4. V. 2018, str. 27.
- Komelj M.: Branko Suhy in tradicija v umetnosti. Kremna rezina Suhy. Branko Suhy and the tradition of Art. V publikaciji Branko Suhy in tradicija v umetnosti/and the Tradition of Art. Ljubljana, Narodni muzej Slovenije, 2018, str. 7–14.
- Komelj M.: Grafični dosežki študentov ljubljanske likovne akademije. The Graphic Achievement of the Students of the Ljubljana Academy of Fine Arts. Najmlajša originalna grafika. Youngest Original Printmaking. Biennale slovenske grafike / Biennial of Slovenian Graphic Arts, Otočec / Novo mesto, 2018, str. 7–15.
- Komelj M.: Trobišev lirično utripajoč duhovni avtoportret. Spremna beseda.

Smiljan Trobiš: Plivkanja. Novo mesto, Kulturno društvo Severin Šali, 2018, str. 51–53.

Komelj M.: Razstava risb desetih slovenskih umetnikov; V čast sliki; Bernikovo zadnje sporočilo; Modrina (Spominu Bogdana Borčiča). V publikaciji *Risbe in dela na papirju*. Kranj, Gorenjski muzej, 2018, str. 15–18; 19–23; 32, 40. Z angleškim prevodom.

Komelj M.: Grafična umetnost Prešernovih nagrajencev, članov SAZU. *Graphic Art by Prešeren Award Winners, members of the Slovenian Academy of Sciences and Art*. V knjigi *Drzne ptice sanj. Daring Birds of Dreams*. Kranj, Ljubljana, SAZU, Kranj, Galerija Prešernovih nagrajencev, 2018.

Komelj M.: Ob 70-letnici Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta. *France Stele Institute of Art History 70th Anniversary*. Nagovor na slavnostni akademiji 14. decembra 2017 v Prešernovi dvorani SAZU. *Acta historiae artis Slovenica* 23/1, 2018, str. 7–20.

Komelj M.: Portreta Tomáša, G. Masaryka in Ivana Tavčarja. Ivan Rudolf. Ob 120-letnici rojstva. Ljubljana, Muzej novejšje zgodovine Slovenije 2018, str. 189.

INTERVJUJI

Komelj M.: Resnična umetnost črpa iz prostranstva duše. Ob 70-letnici akademika profesorja dr. Milčka Komelja. (Spraeševala Ignacija J. Fridl in Robert Simonišek). *Slovenski čas. Priloga tednika Družina*, št. 103, november 2018, str. 4–5.

Komelj M.: Še vedno ljubim sanje. Naš pogovor: dr. Milček Komelj. Spraeševal Silvo Šinkovec. *Vzgoja* 2018, št. 80, str. 21–23.

Komelj M.: Življenjska pot, navdahnjena z zazrtostjo v umetnost. Pogovor z umetnostnim zgodovinarjem akademikom dr. Milčkom Komeljem. Intervjuvanca predstavila in spraeševala Andreja Rakovec. *Umetnostna kronika* 60, 2018, str. 34–53.

GOVORI, PREDSTAVITVE, PREDAVANJA

Komelj M.: Predstavitev Mihe Maleša. Kulturni večer o slikarju Malešu ob knjigi *Miha Maleš, slikajoči pesnik*. Maribor, Univerzitetna knjižnica, 3. I. 2018.

Komelj M.: Slovenska matica včeraj in danes. Pogovor Marka Golje s Tadejem Bajdom in Milčkom Komeljem. Ljubljana, Slovenski center PEN, 31. I. 2018. (Delno predvajano v radijski oddaji III. programa *Kulturni fokus*.)

Komelj M.: Pogovor z M. Komeljem na proslavi Prešernovega praznika ob izidu knjige Ivana Stoparja o gradu Otočec. Novo mesto, dvorana v upravni stavbi tovarne Krka, 6. II. 2018.

Komelj M.: Predstavitev Ivana Stoparja in njegovega dela na tiskovni konferenci *Stoparjeve knjige Arhitektura predromanike in romanike* na Slovenskem. Celje, Pokrajinski muzej, 13. III. 2018.

- Komelj M.: Predstavitev knjige V kamen vklesano Marinke Marije Miklič. Šaljev večer Kulturnega društva Severin Šali. Novo mesto, knjižnica, 22. III. 2018.
- Komelj M.: Predstavitev kiparstva kartuzijanskega brata Janeza Hollensteina. Šentjernej, Kulturni dom Primoža Trubarja, 2. IV. 2018.
- Komelj M.: Vodstvo uslužbenecv Narodne galerije po razstavi slikarjev in akademikov 11. IV. 2018.
- Komelj M.: Govor ob otvoritvi razstave akademikov v Narodni galeriji. 11. IV. 2018.
- Komelj M.: Govor ob otvoritvi razstave Staneta Jagodiča. Ljubljana, Galerija Kresija, 18. IV. 2018.
- Komelj M.: Govor ob otvoritvi razstave Branka Suhyja na blejskem gradu in v Festivalni dvorani. Bled, Festivalna dvorana, 30. V. 2018.
- Komelj M.: Fran Tratnik, prva svetovna vojna in ekspresionizem. Predavanje iz muzejskega cikla predavanj o prvi svetovni vojni. Ljubljana, Muzej novejšje zgodovine, 25. IV. 2018.
- Komelj M.: Sodelovanje na literarni matineji Celjske Mohorjeve družbe ob izidu knjige Janez Bernik, Jože Snoj, Milček Komelj: Prazniki v potezi in besedi. Ljubljana, knjigarna Celjske Mohorjeve družbe, 7. V. 2018.
- Komelj M.: Metka Krašovec, govor na žalni seji SAZU, 8. V. 2018.
- Komelj M.: O Ivanu Cankarju in Janezu Berniku. Ob predstavitvi knjige Podobe iz sanj. Ljubljana, SAZU, 22. V. 2018.
- Komelj M.: O najmlajši slovenski grafiki. Govor ob otvoritvi razstave Najmlajša originalna grafika. Novo mesto, galerija Dolenjskega muzeja, 22. VI. 2018.
- Komelj M.: Sodelovanje na dveh recitalih (»četrtkovanjih«) ob razstavi slikarjev in kiparjev akademikov. Ljubljana, Narodna galerija, 19. IV. in 31. V. 2018.
- Komelj, Milček: Pogovor Roberta Simoniška z Milčkom Komeljem ob razstavi Obrazi ekspresionizma. Kostanjevica na Krki, galerija Božidarja Jakca, 23. VII. 2018.
- Komelj M.: Akademik Primož Simoniti, poslovljni govor na ljubljanskih Žalah, 23. VII. 2018.
- Komelj M.: Akademik Primož Simoniti, govor na žalni seji v čast nekdanjemu predsedniku Slovenske matice. Ljubljana, Slovenska matica, 25. VII. 2018.
- Komelj M.: Akademik Ciril Zlobec, govor na žalni seji SAZU, 30. VIII. 2018.
- Komelj M.: V lepote stvarstva zamaknjeni ustvarjalni romar Tone Seifert. Govor ob otvoritvi slikarske razstave Toneta Seiferta. Ljubljana, galerija Družina, 8. IX. 2018.
- Komelj M.: Otvoritveni govor ob razstavi 10 slovenskih slikarjev Risbe in dela na papirju. Kranj, Gorenjski muzej, 13. IX. 2018.
- Komelj M.: Pogovor ob knjigi Janez Bernik, Jože Snoj, Milček Komelj: Prazniki v potezi in besedi. Pogovor z avtorji ob trnovskih dnevih. Župnišče Trnovo, 26. IX. 2018.

- Komelj M.: Alojz Rebula. Govor na žalni seji SAZU, 8. XI. 2018.
- Komelj M.: General Rudolf Maister in likovna umetnost. Ob predstavitvi knjižnega albuma o Rudolfu Maistru. Ljubljana, Mestni muzej, 8. XI. 2018.
- Komelj M.: Grafična umetnost Prešernovih nagrajencev akademikov. Govor ob otvoritvi razstave grafik akademikov Prešernovih nagrajencev. Kranj, Galerija Prešernovih nagrajencev, 8. XI. 2018.
- Komelj M.: Pogovor ob knjigi Življenje z umetnostjo. Soareja v Anton Podbevšek teatru Novo mesto, 6. XI. 2018. (Večer je vodil igralec Pavle Ravnohrib.)
- Komelj, M.: Temna stran meseca v luči slovenske likovne umetnosti 20 let pozneje. Temna stran meseca II: soočenje in refleksija 20 let kasneje. Mednarodna konferenca. Ljubljana, Študijski center za narodno spravo. Državni svet, 13. XI. 2018.
- Komelj M.: Pogovor o Rudolfu Maistru. Maribor, Univerzitetna knjižnica, 14. XI. 2018.
- Komelj M.: Ivan Cankar v očeh likovnih umetnikov akademikov. Simpozij Akademijski pogledi na Cankarja, SAZU, 15. XI. 2018.
- Komelj M.: Slovesna predstavitev knjige Življenje z umetnostjo ob avtorjevi 70-letnici. Novo mesto, Knjižnica Mirana Jarca, 16. XI. 2018.
- Komelj M.: sodelovanje pri predstavitvi jubilejne knjige Življenje z umetnostjo. Ljubljana, SAZU, 12. XII. 2018.
- SODELOVANJE V TV ODDAJAH
- Komelj M.: Pogovor o gradu Otočec v kulturni zgodovini. TV Vaš kanal, Novo mesto, 6. II. 2018.
- Komelj M.: O kulturnem društvu Severin Šali in knjigi Marinke Marije Miklič V kamen vklesano. TV Vaš kanal, Novo mesto, 22. III. 2018.
- Komelj M.: Izjava o umetnikih akademikih, na dan otvoritve razstave v Narodni galeriji. TV Slovenija, Odmevi, 11. IV. 2018.
- Komelj M.: Izjava o Stanetu Jagodiču, TV Slovenija, Kultura, 18. IV. 2018.
- Komelj M.: O razstavi Branka Suhyja, TV Bled, 30. V. 2018.
- Komelj M.: Izjava o Župančičevem nagrajencu Karpu Godini, TV Slovenija, odmevi, 12. VI. 2018.
- Komelj M.: Predsednik žirije o Župančičevih nagradah. TV Vaš kanal, Novo mesto, 12. VI. 2018.
- Komelj M.: Izjava o Ivani Kobilca. TV Slovenija, Odmevi, 20. VI. 2018.
- Komelj M.: O Jožetu Tisnikarju, sodelovanje v filmu, posnetem 26. VI. za razstavo Jožeta Tisnikarja v Slovenj Gradcu.
- Komelj M.: Izjava o likovni zbirki Nove Ljubljanske banke, TV dnevnik, 7. X. 2018.
- Komelj M.: O knjigi Življenje z umetnostjo. Novo mesto, TV Vaš kanal, 6. XI. 2018.
- Komelj M.: O knjigi Življenje umetnostjo, izjava za STA, 6. XI. 2018.

Komelj, M.: Temna stran meseca v luči slovenske likovne umetnosti 20 let po-
zneje. Posnetek z istoimenske mednarodne konference, TV Nova24TV, 23.
XI. 2018.

Komelj M.: Izjava ob predstavitvi knjige Življenje z umetnostjo na SAZU. Lju-
bljana, RTV Slovenija, Kultura, 12. XII. 2018.

SODELOVANJE V RADIJSKIH ODDAJAH

Komelj M.: Izjava o pomenu dr. Ivana Stoperja. Radio Celje, 13. III. 2019.

Komelj M.: Izjava o Stanetu Jagodiču. Radio Slovenija. Kulturni forum, 18. IV.
2018.

Komelj M.: Suhyjevo slikarstvo. Radio Slovenija, kulturni fokus, 31. V. 2018.

Janko Kos

OBJAVE

Kos J.: Cankarjeva poslednja postaja: Podobe iz sanj. V: Ivan Cankar, Podobe iz
sanj, Ljubljana : Beletrina, 2018, 197–211.

Kos J.: Misliti Cankarja. Ljubljana : Beletrina, 2018, 299 str.

Kos J.: Ivan Cankar in Evropa, med Shakesperom in Kafko. Katalog razstave
v Cankarjevem domu, ur. Leiler Ž., teksti Kos J. idr. Ljubljana : Cankarjev
dom, 2018, 72 str.

Kos J.: Slovenski jeziki in slovenska identiteta. V: Iskanja slovenske poti. Ljublja-
na : Nova obzorja, 2018, 11–130.

Kos J.: Ivan Cankar in slovenska samozavest. Zvon, 2018, št. 6, str. 3–5.

Kos J.: Spremna beseda. V: Anton Stres, Leksikon filozofije. Celje, Ljubljana :
Celjska Mohorjeva družba, 2018, XI–XV.

Kos J.: Svoboda, bratstvo, enakost. Demokracija XXIII (1) : 9 (2018).

Kos J.: Jezik in slovenstvo. Demokracija XXIII (3) : 9 (2018).

Kos J.: Za slovensko Evropo. Demokracija XXIII (15) : 51 (2018).

Kos J.: RTV Slovenija med Scilo in Karibdo. Demokracija XXIII (17) : 41 (2018).

Kos J.: Pozabljeni Karl Marx in judovstvo. Demokracija XXIII (20) : 57 (2018).

Kos J.: Slovenija na križpotju. Demokracija XXIII (24) : 27 (2018).

Kos J.: Od islama do krščanstva. Demokracija XXIII (30) : 65 (2018).

Kos J.: Biti ali ne biti Slovenec. Demokracija XXIII (53) : 25 (2018).

Kos J.: Težave z globalizacijo. Demokracija XXIII (38) : 51 (2018).

Kos J.: K judovskemu vprašanju. Demokracija XXIII (41) : 31 (2018).

DRUGO

Kos J.: Vloga in pomen Srednje Evrope v slovenski politiki, kulturi in izobraže-
vanju. Referat na simpoziju Zbora za republiko, 7. marca 2018.

Kos J.: Slovenski jezik in slovenska identiteta. Referat na simpoziju, Visoko, 25.
maja 2018.

Kos J.: Narod se bo obsodil sam. Intervju, Večer, priloga V soboto, 2. junij 2018,
str. 6–9.

- Kos J.: Ivan Cankar in slovenska literarna tradicija. Predavanje v knjižnici Frana Levstika, Velike Lašče, 27. septembra 2018.
- Kos J.: Nova filozofska branja Cankarjevih del. Referat na simpoziju Akademij-ski pogledi na Cankarja, SAZU, 15. novembra 2018.
- Kos J.: Ivan Cankar in Evropa kot odprto vprašanje. Referat na mednarodnem simpoziju o Ivanu Cankarju, Cankarjev dom, 11. decembra 2018.

Andrej Kranjc

- Kranjc A.: Bosák, Pavel. – V: Šterbenc Svetina B. (ur.). Novi Slovenski biografski leksikon. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 186–187, portret. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1019040/>.
- Kranjc A.: Brinšek, Bogomil. - V: Šterbenc Svetina B. (ur.). Novi Slovenski biografski leksikon. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 384–385, portret. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi150266/>.
- Kranjc A., Panisset Travassos L. E.: On the origin of the name Dinara = Vprašanje izvora imena Dinara. *Acta carsologica*, [Tiskana izd.], 2018, letn. 47, št. 1, str. 83–89. doi: 10.3986/ac.v47i1.7021.
- Kranjc A.: Predgovor. – V: Juvanec B. Ledenica. 1. izd. Ljubljana: i2: Fakulteta za arhitekturo: SAZU - Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 6–7.
- Kranjc A.: A short history of “Kras” = Kratka zgodovina “Krasa”. *Natura Sloveniae* : revija za terensko biologijo [Tiskana izd.], 2018, letn. 20, št. 2, str. 65–67.
- Kranjc A.: A short history of »Kras« = Kratka zgodovina »Krasa«. *Natura Sloveniae* : revija za terensko biologijo [Tiskana izd.], 2018, letn. 20, št. 2, str. 65–67.

Jože Krašovec

OBJAVE

- Krašovec J.: Semantic field of God’s Righteousness in Original and in Aramaic, Greek and Latin Translations of the Book of Isaiah. *Bogoslovni vestnik* 2018, letn. 78, št. 2, str. 483–495.
- Krašovec J.: Semantics of righteousness of God in the Hebrew Bible. V: Kljajić S. (ur.), Cifrak M. (ur.). *Znat će da prorok bijaše među njima! (Ez 33,33) : zbornik u čast prof. dr. sc. Bože Lujica, povodom 70. godine života*, (Teološki radovi, sv. 85). Zagreb: Kršćanska sadašnjost. 2018, str. 215–234.
- Krašovec J.: Predsednik dr. Janez Drnovšek v dialogu o prihodnosti Slovenije v luči novih izzivov. V: Logar T. (ur.), et al. Janez Drnovšek. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018, str. 123–154.
- Krašovec J.: Celostno: razmislek ob nedelji Svetega pisma. *Družina*, 28. jan. 2018, letn. 67, št. 5, str. 3, portret.

DRUGO

- Krašovec J. (član ur. odbora 2001–) *Acta theologica Sloveniae*. Ljubljana: Teološka fakulteta: Inštitut za Sveto pismo, judovstvo in zgodnje krščanstvo, 2000–.
- Krašovec J. (član ur. sveta 1997–) *Bogoslovni vestnik*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, 1920–.
- Krašovec J. (član ur. sveta 2013–) *Religious and sacred poetry*. Kraków: Scholarly Foundation of Catholics »Eschaton«: = Fundacja Naukowa Katolików »Eschaton«, 2013–.
- Krašovec J. (član ur. sveta 1997–) *Tretji dan*. Ljubljana: Društvo SKAM: Medškofijski odbor za mladino, 1984/1985–.
- Krašovec J. (član ur. sveta 1995–) *Vetus Testamentum*. Leiden: Brill.

Ivan Kreft

OBJAVE

- Golob A., Stibilj V., Nečemer M., Kump P., Kreft I., Hočevar A., Gaberščik A., Germ M.: Calcium oxalate druses affect leaf optical properties in selenium-treated *Fagopyrum tataricum*. *Journal of photochemistry and photobiology. B, Biology*, 2018, 180, 51–55.
- Dziedzic K., Górecka D., Szwengiel A., Sulewska H., Kreft I., Gujska E., Walkowiak J.: The content of dietary fibre and polyphenols in morphological parts of buckwheat (*Fagopyrum tataricum*). *Plant foods for human nutrition*, 73, 82–88.
- Dziedzic K., Górecka D., Szwengiel A., Olejnik A., Rychlik J., Kreft I., Drożdżyńska A., Walkowiak J.: The cytotoxic effect of artificially digested buckwheat products on HT-29 colon cancer cells. *Journal of cereal science*, 2018, 83, 68–73.
- Zhou M., Tang Y., Deng X., Ruan C., Kreft I., Tang Y., Wu Y.: Overview of buckwheat resources in the World. V: Zhou M. (ur.), et al. *Buckwheat germplasm in the World*. London [etc.]: Academic Press is an imprint of Elsevier, 2018, 1–7.
- Škrabanja V., Kreft I., Germ M.: Screening of common buckwheat genetic resources for recessive genes. V: Zhou M. (ur.), et al. *Buckwheat germplasm in the World*. London [etc.]: Academic Press is an imprint of Elsevier, 2018, 161–166.
- Golob A., Stibilj V., Kreft I., Vogel-Mikuš K., Gaberščik A., Germ M.: Selenium treatment alters the effects of UV radiation on chemical and production parameters in hybrid buckwheat. *Acta Agriculturae Scandinavica. Section B, Soil and plant science*, 2018, 68, 5–15.
- Kreft I. (intervjuvanec). Tartary buckwheat: back to the beginning. V: *Tartary buckwheat : the renaissance of a forgotten ancient grain*. [Hamburg: Goodmills Innovation. 2018], 42–43.

- Kreft I. (intervjuvanec). Tatarischer Buchweizen: zurück zum Ursprung. V: *Tatarischer buchweizen: Die Renaissance eines Vergessenen Urgetreides*. [Hamburg: Goodmills Innovation. 2018], str. 42–43.
- Zhou M. (ur.), Kreft I. (ur.), Suvorova G. (ur.), Tang Y. (ur.), Woo S. H. (ur.): *Buckwheat germplasm in the World*. London [etc.]: Academic Press is an imprint of Elsevier, 2018, XXVI, 355.
- Vombergar B., Kreft I., Horvat M., Vorih S.: *Ajda = Buckwheat*. Dopolnjena izd. Ljubljana: Kmečki glas, 2018, str. 143.
- Vombergar B., Kreft I., Horvat M., Vorih S., Pem N., Golob S.: *Tatarska ajda = Tartary buckwheat*. Maribor: Društvo živilskih in prehranskih strokovnih delavcev SV Slovenije, 2018. 1 koledar (14 listov).

DRUGO

- Kreft I. (glavni in odgovorni ur. 2016–) *Folia biologica et geologica*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2009–.
- Kreft I. (glavni in odgovorni ur. 2017–) *Fagopyrum*. [Spletna izd.]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1981–.
- Luthar, Z., Kreft, I.: *V sortno listo Republike Slovenije se vpiše sorta navadne ajde (Fagopyrum esculentum Moench), z odobrenim imenom Trdinova, registrska številka sorte FAE009: Odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, številka: 34320-60/2015-6, z dne 26. 2. 2018*. Ljubljana, 2018: RS Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. 2 str.
- Kreft I., Luthar Z.: *V sortno listo Republike Slovenije se vpiše sorta tatarske ajde (Fagopyrum tataricum (L.) Gaertn.), z odobrenim imenom Zlata, registrska številka sorte FAT001: Odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, številka: 34320-59/2015-6, z dne 26. 2. 2018*. Ljubljana, 2018: RS Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. 2 str.

Stanko Kristl

- Balantič P.: Stanko Kristl : arhitekt humanega modernizma. Elektronski vir. Ljubljana : Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <http://4d.rtvsllo.si/arhiv/platforma/174518320>.

Peter Križan

OBJAVE

- Mrvar M., Dolenc R., Korpar S., Križan P., Pestotnik R., Šantelj L., et al.: First experience with Belle II aerogel RICH detector. Nuclear instruments and methods in physics research. *Section A, Accelerators, spectrometers, detectors and associated equipment* [Print ed.], [in press] 2018, 5 str.
- Sibidanov A., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Search for $B \rightarrow \mu^- \nu_\mu B \rightarrow \mu^- \nu_\mu$ decays at the Belle experiment. *Physical review*

- letters [Print ed.], 2018, vol. 121, no. 3, str. 031801-1–031801-8, doi: 10.1103/PhysRevLett.121.031801.
- Yelton J., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Šantelj L., et al., Belle Collaboration: Observation of an excited $\Omega-\Omega^-$ baryon. *Physical review letters* [Print ed.], 2018, vol. 121, no. 5, str. 052003-1–052003-7, doi: 10.1103/PhysRevLett.121.052003.
- Guido E., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., et al., Belle Collaboration: Observation of $\Upsilon(4S)\rightarrow\eta'\Upsilon(1S)$ $\Upsilon(4S)\rightarrow\eta'\Upsilon(1S)$. *Physical review letters* [Print ed.], 2018, vol. 121, no. 6, str. 062001-1–062001-7, doi: 10.1103/PhysRevLett.121.062001.
- Babu V., Biswal J. P., Bračko M., Golob B., Korpar S., Križan P., Lubej M., Mrvar M., Nanut T., Pestotnik R., Stanič S., Starič M., Šantelj L., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Search for CP violation in the $D^+\rightarrow\pi^+\pi^0D^+\rightarrow\pi^+\pi^0$ decay at Belle. *Physical review* 2018, vol. 97, no. 1, str. 011101-1–011101-8, doi: 10.1103/PhysRevD.97.011101.
- Zhukova V., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Angular analysis of the $e^+e^-\rightarrow D^*(\pm)D^*\mp e^+e^-\rightarrow D^*(\pm)D^*\mp$ process near the open charm threshold using initial-state radiation. *Physical review. D*, 2018, vol. 97, no. 1, str. 012002-1–012002-21, doi: 10.1103/PhysRevD.97.012002.
- Hirose S., Biswal J. P., Bračko M., Golob B., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of the $\tau\tau$ lepton polarization and $R(D^*)R(D^*)$ in the decay $\bar{B}\rightarrow D^*\tau^-\nu\tau\bar{B}\rightarrow D^*\tau^-\nu\tau$ with one-prong hadronic $\tau\tau$ decays at Belle. *Physical review. D*, 2018, vol. 97, no. 1, str. 012004-1–012004-17, doi: 10.1103/PhysRevD.97.012004.
- Kato Y., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurements of the absolute branching fractions of $B^+\rightarrow Xc^{\bar{c}}K+B^+\rightarrow Xc^{\bar{c}}K^+$ and $B^+\rightarrow\bar{D}^*(*)0\pi+B^+\rightarrow D^-(*)0\pi^+$ at Belle. *Physical review. D*, 2018, vol. 97, no. 1, str. 012005-1–012005-10, doi: 10.1103/PhysRevD.97.012005.
- Yelton J., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of branching fractions of hadronic decays of the $\Omega_c\Omega_c^0$ baryon. *Physical review. D*, 2018, vol. 97, no. 3, str. 032001-1–032001-8, doi: 10.1103/PhysRevD.97.032001.
- Yelton J., Biswal J. P., Bračko M., Golob B., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Observation of excited $\Omega_c\Omega_c$ charmed baryons in $e^+e^-\rightarrow e^+e^-$ collisions. *Physical review. D*, 2018, vol. 97, no. 5, str. 051102-1–051102-6, doi: 10.1103/PhysRevD.97.051102.

- Masuda M., Biswal J. P., Bračko M., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Šantelj L., Zupanc A. et al., Belle Collaboration: Study of $K_0^*K_0^*$ pair production in single-tag two-photon collisions. *Physical review D*, 2018, vol. 97, no. 5, str. 052003-1–052003-20, doi: 10.1103/PhysRevD.97.052003.
- Niiyama M., Biswal J. P., Bračko M., Križan P., Nanut T., Starič M., Šantelj L., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Production cross sections of hyperons and charmed baryons from $e^+e^-e^+e^-$ annihilation near $\sqrt{s_s} = 10.52$ GeV. *Physical review D*, 2018, vol. 97, no. 7, str. 072005-1–072005-21, doi: 10.1103/PhysRevD.97.072005.
- Nakano H., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Stanič S., Starič M., Šantelj L., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of time-dependent CP asymmetries in $B_0 \rightarrow K_0^* S \eta \gamma B_0 \rightarrow K_0^* S \eta \gamma$ decays. *Physical review D*, 2018, vol. 97, no. 9, str. 092003-1–092003-10, doi: 10.1103/PhysRevD.97.092003.
- Jia S., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Stanič S., Starič M., Šantelj L., Zupanc A. et al., Belle Collaboration: Search for $\Upsilon(1S, 2S) \rightarrow Z + cZ' - c\Upsilon(1S, 2S) \rightarrow Zc + Zc' -$ and $e^+e^- \rightarrow Z + cZ' - ce^+e^- \rightarrow Zc + Zc' -$ at $\sqrt{s_s} = 10.52, 10.58, \text{ and } 10.867$ GeV. *Physical review D*, 2018, vol. 97, no. 11, str. 112004-1–112004-16, doi: 10.1103/PhysRevD.97.112004.
- Vossen A., Biswal J. P., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Šantelj L., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of the branching fraction of $B \rightarrow D(*)\pi\ell\nu B \rightarrow D(*)\pi\ell\nu$ at Belle using hadronic tagging in fully reconstructed events. *Physical review D*, 2018, vol. 98, no. 1, str. 012005-1–012005-9, doi: 10.1103/PhysRevD.98.012005.
- Xu Q. N., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Lubej M., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of $\eta_c(1S)\eta_c(1S)$, $\eta_c(2S)\eta_c(2S)$ and non-resonant $\eta'\pi^+\pi^-\eta'\pi^+\pi^-$ production via two-photon collisions. *Physical review D* 2018, vol. 98, no. 7, str. 072001-1–072001-17, doi: 10.1103/PhysRevD.98.072001.
- Shimizu N., Biswal J. P., Bračko M., Korpar S., Križan P., Nanut T., Pestotnik R., Starič M., Zupanc A., et al., Belle Collaboration: Measurement of the $\tau\tau$ Michel parameters $\bar{\eta}\eta$ and $\xi\kappa\xi\kappa$ in the radiative leptonic decay $\tau^- \rightarrow \ell^- \nu\tau^- \bar{\nu}\ell\gamma \tau^- \rightarrow \ell^- \nu\tau^- \bar{\nu}\ell\gamma$. *Progress of theoretical and experimental physics : PTEP*, 2018, vol. 2018, no. 2, str. 023C01-1–023C01-26, doi: 10.1093/ptep/pty003.
- Yonenaga M., Dolenc R., Korpar S., Križan P., Mrvar M., Pestotnik R., Šantelj L., et al.: Development of Slow Control System for the Belle II ARICH Counter. V: Liu Z. (ur.). Proceedings of International Conference on Technology and Instrumentation in Particle Physics 2017, 21 - 26 May 2017, Beijing, China. Volume 1, (*Springer proceedings in physics*, vol. 212). Singapore: Springer. 2018, vol. 212, str. 46–49, doi: 10.1007/978-981-13-1313-4_10.

- Konno T., Dolenc R., Korpar S., Križan P., Mrvar M., Pestotnik R., Šantelj L., et al.: The aerogel ring image Cherenkov counter for particle identification in the Belle II Experiment. V: Liu Z. (ur.). Proceedings of International Conference on Technology and Instrumentation in Particle Physics 2017, 21 - 26 May 2017, Beijing, China. Volume 1, (*Springer proceedings in physics*, vol. 212). Singapore: Springer. 2018, vol. 212, str. 270–274, doi: 10.1007/978-981-13-1313-4_51.
- Adachi I., Dolenc R., Korpar S., Križan P., Mrvar M., et al.: Behavior of 144ch HAPDs for the Belle II aerogel RICH in the magnetic field. V: Liu Z. (ur.). Proceedings of International Conference on Technology and Instrumentation in Particle Physics 2017, 21 - 26 May 2017, Beijing, China. Volume 2, (*Springer proceedings in physics*, vol. 213). Singapore: Springer. 2018, vol. 213, str. 315–318.
- Križan P.: Belle II - prve izkušnje = Belle II - first experience with a new detector. V: Robnik M. (ur.), Prapotnik Brdnik A. (ur.). Zbornik povzetkov, 17. simpozij fizikov Univerze v Mariboru, Maribor, 13., 14. in 15. december 2018. Maribor: CAMTP - Center for Applied Mathematics and Theoretical Physics. 2018, str. 37–38.

DRUGO

- Dolenc S. (diskutant), Pribošič M. (diskutant), Udovč L. (diskutant), Križan P. (diskutant), Dacinger R. (oseba, ki intervjuva): *Pisati o znanosti : okrogla miza, 13. september 2018, knjigarna Konzorcij, Ljubljana*.
- Križan P. (ur. 2007–) *Journal of instrumentation*. Bristol: Institute of Physics Publishing.
- Križan P. (ur. 2010–) *Nuclear instruments and methods in physics research. Section A, Accelerators, spectrometers, detectors and associated equipment*. [Printed ed.]. Amsterdam: Elsevier, 1984–.

Janez Lamovec

- Muscarella L. A., Bisceglia M., Galliani C. A., Zidar N., Ben-Dor D. J., Pasquinelli G., la Torre A., Sparaneo A., Fanburg-Smith J. C., Lamovec J., Michal M., Bacchi C. E.: Extraneuraxial hemangioblastoma: A clinicopathologic study of 10 cases with molecular analysis of the VHL gene. *Pathol Res Pract*. 2018 Aug; 214(8): 1156-1165.
- Bisceglia M., Muscarella L. A., Galliani C. A., Zidar N., Ben-Dor D., Pasquinelli G., la Torre A., Sparaneo A., Fanburg-Smith J. C., Lamovec J., Michal M., Bacchi C. E.
- Extraneuraxial Hemangioblastoma: Clinicopathologic Features and Review of the Literature. *Adv Anat Pathol*. 2018 May; 25(3): 197-215.

Lojze Lebič

NOVA DELA – PRVE IZVEDBE

Lebič L.: Napisi II - Inscriptions II, za komorni ansambel.

Lebič L.: Srce – uganka živa (Silvin Sardenko) za sopran in klavir, prva izvedba: Barbara Jernejčič Fürst – sopran, Nina Prešiček – klavir, 19. 11. 2018, Rdeča dvorana Mestne hiše, Ljubljana.

NATISI PARTITUR

Lebič L.: Božične zgodbe – Christmas Fables, kantata za solista, zbor in orkester, natisnjeno s finančno pomočjo SAZU, Edicije DSS 2170, 2018.

Lebič L.: Prošnja (Rudolf Maister – Vojanov) za basbariton in klavir, Kitica mojih – uglasbene pesmi Rudolfa Maistra, str. 54, Ptuj, 2018.

ZVOČNI ZAPISI – ZGOŠČENKE

Lebič L.: Požgana trava (Dane Zajc) za srednji glas in orkester; Queensland music za orkester, Klasika – skladbe za orkester, 2. del, RTV Slovenija, ZKP : SIGIC, 2018.

POMEMBNEJŠE IZVEDBE (IZBOR)

Lebič L.: Krilata noč (Brane Senegačnik); Vres (Franc Sušnik) za basbariton in klavir, Marko Fink – bariton, Anthony Spiri – klavir, 6. 2. 2018, Slovenska filharmonija, Ljubljana.

Lebič L.: Zima (Hasin) za mladinski zbor, Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper, dirigentka Maja Cilenšek, 23. 3. 2018, Mestni muzej Ljubljana.

Lebič L.: Nekaj je v zraku (Tone Pavček) za mladinski zbor, MPZ OŠ Železniki, dirigentka Marjeta Naglič, 28. 3. 2018, 26. revija pevskih zborov, Zagorje ob Savi.

Lebič L.: Kako kratek je ta čas (koroška ljudska) za mešani zbor, Vokalna akademija Ljubljana, dirigent Stojan Kuret, 27. 6. 2018, Cerkev S. Jakoba, Ljubljana.

Lebič L.: Nasprotja – Contraria za harmoniko, Vili Korošec – harmonika/akordeon, 15. 10. 2018, Klub Cankarjevega doma, Ljubljana.

Lebič L.: Dogodki II za pihalni kvintet, Slowind – Dogodki, sledi, sence, mednarodni glasbeni festival, 20. 11. 2018, Slovenska filharmonija, Ljubljana.

Lebič L.: Koča na samoti (France Bevk) za bariton in klavir, Marko Erzar – bariton, Tadej Podobnik – klavir, 11. 11. 2018, Hubadova dvorana, Ljubljana.

Lebič L.: Tih večer (Srečko Kosovel) za sopran in klavir, Gaja Sorč – sopran, Mojca Lavrenčič – klavir, 21. 11. 2018, Zvoki mladih, Slovenska filharmonija, Ljubljana.

Lebič L.: Skica na koncertu (Srečko Kosovel) za sopran in klavir, Mateja Potočnik – sopran, Matthias Samuil – klavir, Hochschule für Musik Hanns Eisler Berlin.

BESEDILA SKLADATELJA

Lebič L.: Musica praeludium vitae aeternae, uvod h knjigi Orgle Slovenije (dr. Edo Škulj, Jurij Dobravec), Srednja vas v Bohinju : Ars organi Sloveniae (Ja-

- rina Bohinj, kulturno društvo); Radovljica : Dobravec – storitve za zdravje, naravo in kulturo, 2018.
- Lebič L.: Lep cvet je vres ..., uvod h knjigi In kaj so ljudje ko lesovi : koroški zapisi / Franc Sušnik, Prevalje : Kulturno društvo Mohorjan, 2018.
- Lebič L.: Natisnjeno besedilo slavnostnega nagovora ob podelitvi Škerjančevih nagrad dijakom Konservatorija za glasbo in balet, Ljubljana, 6. 2. 2018, Slovenska filharmonija, Ljubljana.
- Lebič L.: Natisnjeni besedili dveh nastopov na RTV Slovenija: Ob 70-letnici Slovenske filharmonija, 15. 1. 2018; Ob 90-letnici radija in 60-letnici Slovenske televizije, 17. 10. 2018.

Janez Levec

- Levec J. (član ur. odbora 2008–) *International journal of chemical engineering*. New York; Hindawi Publishing Corporation, 2008–.
- Levec J. (član ur. odbora 2009–) *International review of chemical engineering*. Napoli: Praise Worthy Prize.

Jože Maček

- Maček J.: Ob šestdesetletnici smrti ddr. Alojzija Kuharja. Avtobiografija. korespondenca, zapisi. Založba Salve Ljubljana, 2018, 148 str.
- Maček J., Kramberger P.: Milena Perušek (1893–1978): Die erste slowenische Phytopathologin. Kramberger P., Samide I., Žigon T. (Hg.) Frauen die studieren sind gefährlich. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2018, 87–105.
- Maček J.: Slomškovo poznavanje in razumevanje kmetijstva. Slavnostni govornik na 15. srečanju na Ponikvi in Slomu v okt. 2009. Izvleček v brošuri Kmetijsko gozdarska zbornica 2018 z naslovom Že v malem zrnju bogastvo je. 15 srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu 14. okt. 2018, str. 17.
- Maček J.: Ddr. Alojzij Kuhar. Mohorjev koledar 2019, 128–135, Celjska Mohorjeva družba, Celje, Celje Ljubljana 2018.
- Maček J.: Jürgen Matthäus und Frank Bajohr (Hg.): Alfred Rosenberg: Die Tagebücher von 1934-1944. Frankfurt am Main; S. Fischer Verlag GmbH. 2015, 850 str. (Eine Publikation des Jack, Josef and Morton Manhel Center for Advanced Holocaust Studies on United States Holocaust Memorial Museum Washington D. C. und des Zentrums für Holocaust Studies am Institut für Zeitgeschichte München. Objavljeno v Zgodovinskem časopisu, Ljubljana 72/2018/3-4 (158) 539–545.
- Maček J.: Kratek vložek O trški samoupravi v Laškem v 13. stoletju. Od 8.05 do 9.15 min = 1 min 10 sek., v filmu Mesto smo ljudje, Laško praznuje. Produkcija TV Krpan Laško. Laško, nov. 2017.

Janez Matičič

TISKANA DELA

Matičič J.: *Toccata-Fantasia* za klavir op. 59 (2000), Ljubljana: Društvo slovenskih skladateljev, 2018, (Edicija DSS; št. 2181).

Matičič J.: *Résonances (Perspectives, Reflets, Impulsion)* za klavir, op. 34 (1963), Ljubljana: Društvo slovenskih skladateljev, 2018 (Edicija DSS ; št. 2182).

IZVEDBA DEL

Matičič J.: *Cantique* za violino in klavir op. 68 (2016), Nadežda Tokareva (violina) in Evgenij Sinajski (klavir), Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine, Ljubljana, 4. april 2018.

Matičič J.: *Chants* za violino solo (I., III.) op. 48 (1963–1980), Nadežda Tokareva (violina), »Likovni umetniki SAZU« razstava ob 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Narodna galerija (Prešernova 24), Ljubljana, 11. april 2018.

Matičič J.: *Suita št. 1* za klavir (*Promenade, Odsevi na jezeru, V gorah, Sanjarjenje, Večer*) op. 7 (1945/46), Lovorka Nemeš Dular (klavir), Mestni muzej, Ljubljana, 16. julij 2018.

Matičič J.: *Sonata št. 3* za klavir (*Ascencio, Meditatio, Ritorno*) op. 55 (1993–2002), Lovorka Nemeš Dular (klavir), Mestni muzej, Ljubljana, 16. julij 2018.

Matičič J.: *Chants* za violino solo (I., II., III., IV) op. 48 (1963–1980), Nadežda Tokareva (violina), Mednarodni festival noči v stari Ljubljani, Mestni muzej, Ljubljana, 24. avgust 2018.

Matičič J.: *Sonata št. 4 Chorals* za klavir (*Soave*) op. 65 (2006), Lovorka Nemeš Dular (klavir) in Janez Matičič (klavir), Dobrodelni koncert Marini Horak v spomin, Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine, Ljubljana, 24. november 2018.

Matičič J.: *Suita št. 1* za klavir (*Reflets sur le lac, Le soir*) op. 7 (1945/46); *9 Preludijev* za klavir (I.) op. 14 (1947); *Trois Morceaux* za klavir (*Prélude, Nocturne, Toccata*) op. 20 (1951); *Nocturno Poetico* za klavir op. 23 (1952); *Suita št. 3* za klavir (*Gavotte, Canon, Toccata*) op. 33 (1960); *12 Etud* za klavir (št. 1) op. 30 (1958); *10 Etud* za klavir (*Riflessa, Delicata, Furiosa*) op. 66 (1988–2014).

Naštete skladbe so pianisti, znotraj posameznih starostnih kategorij, večkrat izvedli v sklopu »1. Mednarodnega klavirskega tekmovanja Janez Matičič«, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Dvorana Lucijana Marije Škerjanca, Ljubljana, 11.–15. december 2018.

Matičič J.: *Suita št. 3* za klavir (*Canon*) op. 33 (1960), Una Bajić (klavir); *Suita št. 3* za klavir (*Gavotte*) op. 33 (1960), Jakob Benedik (klavir); *Suita št. 1* za klavir (*Reflets sur le lac*) op. 7 (1945/46), Andrija Jakovljević (klavir); *Intermittences* za klavir (II.) op. 38 (1967), Tea Jeličić (klavir); *Sonata št. 1*

za klavir (*Allegro energico, Lento lugubre, Allegro vivace*) op. 32 (1959/60), Viktor Radić (klavir).

Vsa omenjena dela so bila izvedena na zaključnem koncertu in podelitvi nagrad »1. Mednarodnega klavirskega tekmovanja Janez Matičič«, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Dvorana Lucijana Marije Škerjanca, Ljubljana, 15. december 2018.

INTERVJUJI

Zaključni koncert in podelitev nagrad »1. Mednarodnega klavirskega tekmovanja Janez Matičič«. Pogovor je vodila Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Dvorana Lucijana Marije Škerjanca, Ljubljana, 15. december 2018.

Jože Mencinger

OBJAVE

Mencinger J.: *Udba in bela tehnika : zgodbe o pohlevnosti in oholosti oblasti*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 365 str.

Bole V., Križanič F., Mencinger J., Štiblar F.: Leto 2019 bo zahtevnejše od 2018. *Gospodarska gibanja*, nov. 2018, št. 501, str. 16–42.
Mencinger J.: Nič. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 11. jan. 2018, leto 37, št. 1, str. 22.

Mencinger J.: Zavrnitev, ignoriranje ali tožba?. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 22. mar. 2018, leto 37, št. 11, str. 23.

Mencinger J.: Makroekonomska uspešnost, drugi tir in z rezilno žico obdana Slovenija. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 26. apr. 2018, leto 37, št. 16/17, str. 31.

Mencinger J.: Trgovinska vojna. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 7. jun. 2018, leto 37, št. 22, str. 22.

Mencinger, J.: Obljube in stvarnost. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 12. jul. 2018, leto 37, št. 27, str. 22.

Mencinger J.: Pravni red in zdrava pamet. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 6. sep. 2018, leto 37, št. 33, str. 22.

Mencinger J.: Kdor teče, slabo ne misli. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 4. okt. 2018, leto 37, št. 38, str. 21.

Mencinger J.: *Refugees and thousandths demographic and economic effects*. V: Žagar I. Ž. (ur.), et al. *The disaster of European refugee policy : perspectives from the "Balkan route"*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. 2018, str. 225–235.

Mencinger J.: *Social property and the market : an uneasy symbiosis in Yugoslavia*. V: Kovács J. M. (ur.). *Populating no man's land : economic concepts of ownership under communism, (Revisiting communism)*. Lanham: Lexington Books. cop. 2018, str. 261–286.

Zdravko Mlinar

OBJAVE

- Mlinar Z., Toš N.: Obogatil in zadolžil nas je. *Delo* [Tiskana izd.], 10. mar. 2017, leto 60, št. 57, portret. <http://www.delo.si/sobotna/obogatil-in-zadolzil-nas-je.html>.
- Mlinar Z.: In memoriam : sociolog i akademik Veljko Rus nas je obogatilo i zadužilo. *Sociologija : časopis za sociologiju, socijalnu psihologiju i socijalnu antropologiju*, 2018, god. 60, br. 2, str. 247–252.
- Mlinar Z.: Global social transformation and the role of the social sciences. V: Đurović M. (ur.). *Proceedings*, (Scientific Meetings, vol. 146). Podgorica: Montenegrin Academy of Sciences and Art. 2018, str. 49–68.
- Mlinar Z.: Sociološki izzivi za integralno prostorskočasovno planiranje = Sociological challenges for integral spatio-temporal planning. V: Zavodnik Lamovšek A. (ur.). *Prostorski načrtovalci 21. stoletja : 60 let KPP, 45 let IPŠPUP : [znanstvena monografija]*. Elektronska izd. Ljubljana: UL FGG - Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. 2018, str. 61-71, <https://media.fgg.uni-lj.si/knjige/prostorski-nacrtovalci-21-stoletja.pdf>.
- Mlinar Z.: Vseživljenjsko izobraževanje v vseživljenjskem okolju. V: Ličen N. (ur.), Findeisen D. (ur.), Šantej A. (ur.): *Človek mora biti dovolj drzen, da zagovarja svoje vrednote : liber amicorum : pripovedi o sodelovanju z Ano Krajnc, zaslužno profesorico Univerze v Ljubljani in predsednico Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 67–69.

DRUGO

- Mlinar Z.: *Prostorski načrtovalci 21. stoletja in njihova vloga pri urejanju in načrtovanju slovenskega prostora : diskusijski prispevek na okrogli mizi ob 60. obletnici KPP in 45. obletnici IPŠPUP*, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 9. nov. 2018.
- Mlinar Z.: *Red in spontanost z vidika časovne sociologije : prispevek na sociološkem srečanju 2018 "Družba in družbena gibanja: 50 let po 1968"*, Piran, 20. okt. 2018.
- Mlinar Z.: *Uvod v prepoznavanje časovno-prostorske organizacije družbenega življenja : prispevek na 1. letnem srečanju Sekcije SSD za sociologijo časa, Škofja Loka*, 29. maj 2018.
- Mlinar Z.: *Izzivi in fragmenti za sociologijo časa : prispevek na srečanju sociologov ob ustanovitvi sekcije Slovenskega sociološkega društva za sociologijo časa*, SAZU, Ljubljana 15. mar. 2018.
- Mlinar Z.: *Paradoks našega sistema: vključujoča družba in izključevanje (intelektualnih) potencialov : diskusijski prispevek na posvetu "Od staranja k dolgoživosti"*, dvorana SAZU, Novi trg 3, Ljubljana, 6. jun. 2018.
- Mlinar Z.: *Profesionalna in poklicna identiteta sociologije ter njeno poslanstvo : prispevek na srečanju Sekcije za sociologijo časa Slovenskega sociološkega*

- društva z nasl. "Sociologi_ nje in njihova identiteta v sodobni (slovenski in širši) družbi", SAZU, Ljubljana, 6. nov. 2018.
- Mlinar Z. (član ur. sveta 1981–) *International journal of sociology and social policy*. Hull: Barmarick Publications.
- Mlinar Z. (član ur. sveta 1997–) *Space & polity*. Abingdon, Oxfordshire: Carfax.
- Mlinar Z. (član ur. odbora 1970–, predsednik ur. sveta 1995–) *Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja*. Ljubljana: Visoka šola za politične vede, 1964–.
- Mlinar Z. (predsednik ur. sveta 1980–) *Žirovski občasnik : zbornik za vsa vprašanja na Žirovskem*. Žiri: DPD Svoboda Žiri, Literarna sekcija: Krajevna skupnost Žiri, 1980–.

Jožef Muhovič

UMETNIŠKA DEJAVNOST

Samostojne razstave

Muhovič J.: Domžale: Galerija Domžale: *Humanum*, 18. – 30. oktober 2018.

Skupinske razstave

Ljubljana: Narodna galerija: *Likovni umetniki SAZU. Ob 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti*, 12. april–3. junij 2018.

Kranj: Gorenjski muzej: *Risbe in dela na papirju* (Bernard E., Bernik J., Borčič B., Galič Š., Gvardjančič H., Jemec A., Muhovič J., Novinc F., Suhy B., Tršar D.), 5. september–2. oktober 2018.

Ljubljana: Narodni muzej Slovenije: *Majski Salon – Grafika*, 9. oktober–4. november 2018.

ZNANSTVENO-RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Monografije

Muhovič J.: *Vidno in nevidno. Uvod v formalno likovno analizo: teorija, primeri, metode*, Ljubljana: Inštitut Nove revije. Zavod za humanistiko, 2018 (z letnico 2018 izide v začetku februarja 2019).

Razprave in članki

Muhovič J.: *Diesseits und jenseits. Slowenische Kunst nach den politischen Umbrüchen 1945 und 1991. Eine Reflexion*, v: *Phainomena* 27, 106–107 (2018), str. 35–89.

Štemberger M., Muhovič J. & Pavko-Čuden A.: *Struktura stila v oblikovanju tekstilij in oblačil*, v: *Annales* 28 /2 (2018), str. 235–268.

AKTIVNA UDELEŽBA NA ZNANSTVENIH SREČANJIH

Muhovič J.: *Preokvirjanja v noosferi. Implikacije kontemporalnega razmerja med likovno umetnostjo in humanistično znanostjo*, referat na simpoziju: Metodologija interdisciplinarne humanistike in kontemporalnost razumevanjskega konteksta, Ljubljana: Inštitut Nove revije – Zavod za humanistiko, december 2018.

PREVODI

Lehmann H., *Perceptivna primerjava kot temelj filozofije umetnosti* (iz angl. transkribiral in prevedel Muhovič J.), v: *Phainomena* 27 (104-105), junij 2018, str. 167–185.

Marko Marijan Mušič

PROJEKTI

Mušič M.: Novi del osrednjega ljubljanskega pokopališča Žale, tretja etapa prve faze širitve, klasično grobno polje – drugi del izvajanja ter žarno grobno polje in obodni park / raztros pepela. Projekt za izvedbo.

Mušič M.: Park spomina Teharje, poročilo o projektantskem pregledu stanja na objektu ter idejna zasnova informacijskega sistema in opreme (kulturni spomenik državnega pomena).

Mušič M.: Dravlje, celovita ureditev območja stare in nove cerkve, trga, župnišča ter spremljajočih programov, idejna zasnova.

Mušič M.: Dravlje, Draveljski vodnjak, idejna zasnova.

Mušič M.: Nova cerkev rojstva blažene device Marije, Kotor Varoš, BiH, kolonada, pokrita promenada s parkom, projekt za izvedbo.

Mušič M.: Nova cerkev rojstva blažene device Marije, Kotor Varoš, BiH, oprema dnevne in bočnih kapel, idejni projekt.

Mušič M.: Nova cerkev rojstva blažene device Marije, Kotor Varoš, BiH, park ob novi cerkvi, idejni projekt.

Mušič M.: Svetišče sv. Janeza Krstnika, Podmilačje, BiH, svečani portal nove cerkve ter zasteklitev velikega križa na fasadi župnijskega dvora, izvedbena projekta.

REALIZACIJE

Mušič M.: Novi del Osrednjega ljubljanskega pokopališča Žale, Gaj spomina II (območje spominskih plošč z imeni pokojnikov katerih pepel je razsipan v Obodnem parku), realizacija izpisov imen pokojnikov.

Mušič M.: Novi del Osrednjega ljubljanskega pokopališča Žale, projekt in realizacija sanacije kenotafa žrtvam vojne za Slovenijo 1991 (kulturni spomenik državnega pomena).

Mušič M.: Svetišče sv. Janeza Krstnika, Podmilačje, BiH, realizacija zasteklitve velikega križa na fasadi župnijskega dvora.

PREDSTAVITVE, POVEZANE Z DELOM

Monografije in katalogi

Toward Concrete Utopia, Architecture in Yugoslavia 1948-1980, MoMA (Museum of Modern Art, New York), 2018 (predstavljene štiri arhitekture Marka Mušiča: Univerzitetno središče v Skopju, Kulturna centra, Spominska domova v Kolašinu in v Bosanskem Šamcu ter Dom revolucije v Nikšiču).

- Atlas of Brutalist Architecture, Phaidon, 2018 (predstavljen Kulturni center, Spominski dom v Kolašinu).
- Donald Niebyl, Damon Murray, Stephen Sorrel, Spomenik Monument Database, Thames & Hudson, 2018 (predstavljen Kulturni center, Spominski dom v Kolašinu).
- Wallpaper* City Guide Ljubljana (Wallpaper City Guides), Phaidon (predstavljena Osrednje ljubljansko pokopališče Žale in nova cerkev v Dravljah).
- Brutalist Calendar 2019: Limited Edition Monthly Calendar Celebrating Brutalist Architecture, Blue Crow Media (oktober: Kulturni center, Spominski dom v Kolašinu).
- RAZSTAVA
- Toward Concrete Utopia, Architecture in Yugoslavia 1948-1980, MoMA (Museum of Modern Art, New York), 2018.
- OBJAVE
- Toward Concrete Utopia, Architecture in Yugoslavia 1948-1980, MoMA (Museum of Modern Art, New York), 2018.
- The Unrepeatable Architectural Moment of Yugoslavia's "Concrete Utopia", New Yorker, 2018, <https://www.newyorker.com>.
- Journey through socialist Yugoslav architecture at MoMA's latest exhibition, 2018, <https://www.lonelyplanet.com>.
- MoMA Reveals The Unexpected Grandeur Of Yugoslavian Socialist Architecture, 2018, Forbes, <https://www.forbes.com>.
- Striking architecture from the former Yugoslavia to go on view at MoMA, 2018, <https://archpaper.com>.
- MoMA's Toward a Concrete Utopia exhibition presents the architecture of Yugoslavia, 2018, <https://www.dezeen.com/2018/07/12/toward-a-concrete-utopia-architecture-of-yugoslavia-exhibition-museum-of-modern-art-moma-new-york/>.
- MoMA's Astonishing New Architectural Show Reveals Yugoslavia's Ruins to Be More Than Just Monuments of an Alien Civilization, 2018, <https://news.artnet.com/exhibitions/moma-yugoslavia-spomeniks-concrete-utopia-1323635>.
- First major U.S. exhibition on Yugoslav architecture to open at MoMA this Sunday, 2018, <https://archinect.com>.
- The brutalist architecture of Former Yugoslavia at MoMA, 2018, <https://www.idealwork.com/the-brutalist-architecture-of-former-yugoslavia-at-moma/>.
- The Cement Mixer as Muse, New York Times, 2018, <https://www.nytimes.com>.
- New MoMA exhibition celebrates the concrete world of the former Yugoslavia, 2018, <https://www.independent.co.uk>.
- The Aesthetics of a 'Concrete Utopia', 2018, <https://www.world-architects.com>.

- Izložba posleratne jugoslovenske arhitekture u Njujorku, Ardita Dunellari, 2018, <https://www.glasamerike.net>.
- Razstava v muzeju MoMA, Otvoritev razstave povojne jugoslovenske arhitekture v muzeju MoMA, MAO (Muzeja za arhitekturo in oblikovanje Slovenije), 2018, <http://mao.si/Dogodek/Otvoritev-razstave-povojne-jugoslovenske-arhitekture-v-muzeju-MoMA.aspx>.
- Jugoslovanska arhitektura (1948-1980) v galeriji MoMA, New York, Tretja utopija, 2018, <https://outsider.si/tretja-utopija>.
- Newyorški muzej MoMA odpira razstavo jugoslovenske arhitekture iz socializma, STA, 2018, <https://www.dnevnik.si>.
- Panter M.: Jugoslovanska arhitektura v New Yorku, V slovitim newyorškem Muzeju sodobne umetnosti (MoMA) so odprli razstavo povojne jugoslovenske arhitekture z naslovom H konkretni utopiji: Arhitektura v Jugoslaviji, 1948–1980, Dnevnik, 2018.
- Grgič J.: Jugoslovanska socialistična arhitektura v muzeju MoMA, Delo, 2018.
- Kolar D.: Socialistična Jugoslavija v New Yorku, Prva mednarodna predstavitev izjemnih del vodilnih arhitektov socialistične Jugoslavije prikazuje pomemben, vendar do sedaj še premalo raziskan sklop modernistične arhitekture, ki s svojimi naprednimi stvaritvami odmeva tudi v današnjem času, Mladina, 2018.
- Znotraj betonskih ostankov brutalne preteklosti, Izvrstni odmevi na razstavo v newyorškem Muzeju moderne umetnosti (MoMA) tudi v ameriških in drugih medijih po vsem svetu, Večer, kr, 2018, <https://www.vecer.com>.
- Vučinič D.: Jugoslovanska arhitektura u muzeju MoMA u Njujorku, Fantastična utopija od koje će svijet tek da uči, časopis Pobjeda, Črna gora, 23. 7. 2018.
- Vučinič D.: Jugoslovanska arhitektura u muzeju MoMA u Njujorku, Slika tradicije, društva i istorije, časopis Pobjeda, Črna gora, 30. 7. 2018.
- Obeležje žrtvam prometnih nesreč v Sloveniji, Žale.
- Ob Svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč 2018, <https://www.vizijanic.si>.
- Spominsko obeležje žrtvam prometnih nesreč, 2018, <https://www.mojaobcina.si>.
- Park spomina Teharje.
- Spominska slovesnost na Teharjah, 2018, <https://katoliska-cerkev.si/spominska-slovesnost-na-teharjah2018>.
- NUK II
- Namesto NUK II država seli knjižnico v BTC, 2018, <https://www.dnevnik.si>.
- Neizvedeni projekti v prestolnici, 2018, <https://www.dnevnik.si>.
- Začetek gradnje nove stavbe NUK ostaja neznanka, 2018, <http://www.times.si>.
- Vizije so 13, 2018, <https://www.vizijeso13.com>.
- Krečič J.: Prihodnost, ki je ni bilo in je očitno še dolgo ne bo, Delo, 2018.
- Outsider, št. 16, Nezgrajena prihodnost, 2018.

- Dom revolucije Nikšič.
Istorijski dan za Nikšić, počela rekonstrukcija Doma revolucije, 16. 3. 2018, <https://montenegroclick.me/istorijski-dan-za-niksic-pocela-rekonstrukcija-doma-revolucije/>
- Obilježen početak radova u okviru rekonstrukcije Doma revolucije, 16. 3. 2018, Autor: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, <http://www.mrt.gov.me/vijesti/182875/Saopštenje-Obiljezen-pocetak-radova-u-okviru-rekonstrukcije-Doma-revolucije.html>.
- Mandić S.: Dom Revolucije rekonstrukcija, 15. 3. 2018 <http://www.vijesti.me/vijesti/nakon-skoro-tri-decenije-od-prestanka-radova-pocela-rekonstrukcija-prve-faze-doma-revolucije-u-niksicu-980068/galerija?p=3>.
- Dom revolucije, Nikšič, 6. maj 2018, <https://www.facebook.com/bostjan.bugaric?fref=ufi>
- Dom revolucije / Home of Revolution, 15. maj 2018, <http://architectuul.com/architecture/home-of-revolution>.
- Radovi Dom revolucije, 7. 6. 2018, Vijesti, https://www.youtube.com/watch?v=_pyINDQlung.
- Dom Revolucije, Inspekcija stopirala radove na rekonstrukciji, 29. 6. 2018, Radio Televizija Crne Gore, <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/207662/inspekcija-stopirala-radove-na-rekonstrukciji-.html>.
- Zaustavljena rekonstrukcija nikšićkog Doma revolucije, 29. 6. 2018, <http://standard.co.me/index.php/gradovi/item/21271-zaustavljena-rekonstrukcija-niksickog-doma-revolucije>.
- Inspekcija stopirala radove na rekonstrukciji Doma revolucije, 29. 6. 2018, <https://www.cdm.me/drustvo/inspekcija-stopirala-radove-na-rekonstrukciji-doma-revolucije/>
- Inspekcija stopirala rekonstrukciju Doma revolucije, 29. 6. 2018, <http://radiotitograd.me>
- Stopirani radovi na rekonstrukciji Doma revolucije, 29. 6. 2018, <https://mladiberana.me/stopirani-radovi-na-rekonstrukciji-doma-revolucije/>.
- Izvođač krši zakon i ugrožava bezbjednost, časopis Pobjeda, Črna gora, Ratko Perošević, 29. junij 2018.
- Inspekcija obustavila rekonstrukciju Nikšićkog Doma revolucije, 30. 6. 2018, <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Regioni&clanak=652589&datum=2018-06-30>.
- Lokalna uprava o kritikama adaptacije Doma revolucije, 30. 6. 2018, <http://www.mladiniksica.me/lokalna-uprava-o-kritikama-adaptacije-doma-revolucije/>.
- Autori doživljavaju Dom revolucije kao teren za ličnu afirmaciju, umjesto 10, iskoristićemo 70 odsto prostora, 9. 7. 2018, <https://www.onogost.me/drustvo/>

autori-dozivljavaju-dom-revolucije-kao-teren-za-licnu-afirmaciju-umjesto-10-iskoristicemo-70.

Dom Revolucije rekonstrukcija, 10. 7. 2018, Vijesti Online, <https://www.youtube.com/watch?v=3fv7hiFxAOYA>.

URA o Domu Revolucije, Obrazloženje pokušaj negiranja nesposobnosti, I. P., 11. 7. 2018, <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/208713/obrazlozenje-pokusaj-negiranja-nesposobnosti.html>.

Radovi na nikšićkom Domu revolucije ipak će biti nastavljeni, 12. 7. 2018, 21. 7. 2018, <https://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Ljudi%20i%20dogadjaji&clanak=654235&najdatum=2018-07-12&datum=2018-07-21>.

Grbović: Rješavamo problem Doma revolucije, 17. 7. 2018, <http://mondo.me/a688202/Info/Drustvo/Grbovic-Rjesavamo-problem-Doma-revolucije.html>.

Komercijalizacija umesto rekonstrukcije Doma revolucije u Nikšiću, 26. 7. 2018, <http://www.masina.rs/?p=7108>.

Investitori će djelove moći da uzmu u zakup na 30 godina, 1. 9. 2018, <http://www.vijesti.me/tv/dom-revolucije-u-nk-bi-trebalo-da-postane-moderni-trzni-i-poslovnii-centar-projekat-vlasti-prihvatljiv-i-opoziciji-1002524>.

Jovanovic Weiss S.: Silencing the Mušič, Yugoslav architecture faces demolition, 20. 7. 2018, <https://archpaper.com/2018/07/yugoslav-architecture-faces-demolition/>.

Niebyl D.: The Dom Revolucije in Nikšić, Montenegro may be facing demolition, 23. 7. 2018, <http://www.spomenikdatabase.org/news/the-dom-revolucije-in-nik%C5%A1i%C4%87-montenegro-may-be-facing-demolition>.

Marko Noč

Dae M., O'Neill W., Grines C., Dixon S., Erlinge D., Noc M., Holzer M., Dee A.: Effects of endovascular cooling on infarct size in ST-segment elevation myocardial infarction: A patient-level pooled analysis from randomized trials. *J Intervent Cardiol* 2018;31:269-76.

Radsel P., Noc M.: Resuscitated cardiac arrest without STEMI-should we go immediate to the cath lab? *Resuscitation*. 2018;126:A3-A4.

Watson N., Potter M., Karamasis G., Damian M., Pottinger R., Clesham G., Gamma R., Aggarwal R., Sayer J., Robinson N., Jagathesan R., Kabir A., Tang K., Kelly P., Maccaroni M., Kadayam R., Nalgirkar R., Namjoshi G., Urovi S., Pai A., Waghmare K., Caruso V., Hampton Till J., Noc M., Davies J. R., Keeble T. R.: Is it feasible and safe to wake cardiac arrest patients receiving mild therapeutic hypothermia after 12 hours to enable early europrognostication? *The Therapeutic Hypothermia and Early Waking Trial Protocol*. 2018;8(3):150-155.

Radsel P., Gorjup V., Jazbec A., Knafelj R., Lucovnik M., Kavsek G., Kornhauser Cerar L., Noc M.: Pregnancy complicated by influenza A ARDS requiring

- consecutive VV-ECMO treatment with successful vaginal delivery. *J Artif Organs* 2018 May 17. Doi.101007/s10047-018-10506 (Epub ahead of print).
- Fister M., Knafelj R., Radsel P., Zlicar M., Noc M.: Cardiopulmonary resuscitation with extracorporeal membrane oxygenation (E-CPR) in a patient with profound accidental hypothermia and refractory ventricular fibrillation. *Ther Hypothermia Temp Manag.* 2018 Aug 10. doi: 10.1089/ther.2018.0011. [Epub ahead of print].
- Mohammad M. A., Koul S., Smith J. G., Noc M., Lang I., Holzer M., Clemmensen P., Jensen U., Engstrom T., Arheden H., James S., Lindahl B., Metzler B., Erlinge D.: Predictive value of high sensitivity troponin for systolic dysfunction and infarct size (six months) after ST-elevation myocardial infarction. *Am J Cardiol* 2018;122(5):735-743.
- Thiele H., Akin I., Sandri M., de Waha-Thiele S., Meyer-Saraei R., Fuernau G., Eitel I., Nordbeck P., Geisler T., Landmesser U., Skurk C., Fach A., Jobs A., Lapp H., Piek J. J., Noc M., Goslar T., Felix S. B., Maier L. S., Stepinska J., Oldroyd K., Serpytis P., Montalescot G., Barthelemy O., Huber K., Windecker S., Hunziker L., Savonitto S., Torremante P., Vrints C., Schneider S., Zeymer U., Desch S; CULPRIT-SHOCK Investigators. One-Year Outcomes after PCI Strategies in Cardiogenic Shock. *N Eng J Med* 2018;379:1699-1710.
- Mauri T., Foti G., Fornari C., Constantin J. M., Guerin C., Pelosi P., Ranieri M., Conti S., Tubiolo D., Rondelli E., Lovisari F., Fossali T., Spadaro S., Grieco D. L., Navalesi P., Calamai I., Becher T., Roca O., Wang Y. M., Knafelj R., Cortegiani A., Mancebo J., Brochard L., Pesenti A.; Protection Study Group, and Collaborators (59): Grasselli G., Spinelli E., Abbruzzese C., Rona R., Bronco A., Villa S., Gianni S., Papoff A., Pinciroli R., Colombo R., Sproccati C., Mandelli P., Villa F., Patroniti N., Brunetti I., Ball L., Volta C. A., Lazzeri M., Maragoni E., Eleuteri D., Bello G., dell'Anna A., Garofalo E., Bruni A., Biamonte E., D'Andrea R., Querci L., Pierucci E., Spina R., Mori I., Tomeo F., Mercat A., Beloncle F., Jochmans S., Mazerand S., Baboi L., Yonis H., Jabaudon M., Godet T., Jovaisa T., Barnes T., Tariq U., Weiler N., Schädler D., Frerichs I., García-de-Acilu M., Vidal A., Rosas E., Calvo C. P., Zhou J. X., Karagiannis S., Zisopoulou V., Staikos I., Noc M., Fister M., Radsel P., Gregoretto C., Sabella I., Raineri S. M.: Pressure support ventilation + sigh in acute hypoxemic respiratory failure patients: study protocol for a pilot randomized controlled trial, the PROTECTION trial. *Trials.* 2018 Aug 29;19(1):460. doi: 10.1186/s13063-018-2828-8.
- Radsel P., Noc M.: Immediate coronary angiography after cardiac arrest – friend or a foe? *Resuscitation* 2018;132:A5-A6.
- Slapnik E., Rauber M., Kocjancic S. T., Jazbec A., Noc M., Radsel P.: Outcome of conscious survivors of out-of-hospital cardiac arrest. *Resuscitation.* 2018;133:1-4.

- Noc M., Friberg H., Huang C. H., Empey P. E.: Therapeutic Hypothermia in Cardiac Arrest. *Ther Hypothermia Temp Manag.* 2018 Nov 9. doi: 10.1089/ther.2018.29051.mjn. [Epub ahead of print].
- Keeble T. R., Karamasis G. V., Noc M., Sredniawa B., Aradi D., Neskovic A. N., Arheden H., Erlinge D., Holzer M.: Effect of intravascular cooling on microvascular obstruction (MVO) in conscious patients with ST-elevation myocardial infarction undergoing primary PCI: Results from the COOL AMI EU pilot study. *Cardiovasc Revasc Med.* 2018 Oct 29. pii: S1553-8389(18)30416-0. doi: 10.1016/j.carrev.2018.09.014. [Epub ahead of print].
- Noc M., Cveticanin B., Kar S., Mendiz A. O.: Left main protection and emergency stenting during TAVR with self-expandable valve. *J Structural Heart Disease* 2018;4(5):240-245.
- Noc M., Radsel P., Poulidakis E., Spaulding C. Interventional management of out-of-hospital cardiac arrest. *The EAPCI/PCR Textbook* 2018.

Boris A. Novak

KNJIGE

- Novak B. A.: *Vrata nepovrata : epos. Knj. 1, Zemljevidi domotožja*, (Literarna zbirka Goga). 2. ponatis. Novo mesto: Goga, 2018. 469 str.
- Novak B. A.: *Vrata nepovrata : epos. Knj. 2, Čas očetov*, (Literarna zbirka Goga). 1. ponatis. Novo mesto: Goga, 2018. 716 str.
- Novak B. A.: *Vrata nepovrata : epos. Knj. 3, Bivališča duš*, (Literarna zbirka Goga). 1. ponatis. Novo mesto: Goga, 2018.

PREVODNA KNJIGA

- Novak B. A.: *El jardinero del silencio y otros poemas*. selección y prologo de Laura Repovš, traducción de Laura Repovš y Andrés Sánchez Robayna, Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2018. 234 str.

PESMI V ANTOLOGIJI

- Novak B. A.: *Pesmi Meje, Hvalnica nerodnosti, Od/ločitve 1-11, Decisioni 11* (italijanski prevod Jolka Milič). V: *Drzne ptice sanj: Poezija in grafike Prešerovih nagrajencev, članov SAZU 1947–2018 – Daring Birds of Dreams: Poetry and graphic art of Prešeren award winners, members of the Slovenian Academy of Sciences and Arts 1947-2018*. Pesmi izbrali Marko Arnež, Niko Grafenauer, Barbara Kalan, grafike izbral Milček Komelj. Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnoti ; Kranj : Galerija Prešernovih nagrajencev, Zavod za turizem in kulturo, 2018, str. 160–167. (Zavod za turizem in kulturo)

PREVODI V ANTOLOGIJAH, REVIJAH IN DRUGIH PUBLIKACIJAH

- Cimerman A., Hočevar K., Mustar A., Novak B. A., Hrs Pandur T., Pepelnik A., Škrjanec T., Velikonja N., Sagadin Žigon V., Grošelj N. (ur., prevajalka). *Sodobna slovenska poezija v španskih in baskovskih prevodih : izbrani pesniki*

- na Festivalu Pranger – trojezična izdaja = Poesía eslovena contemporánea en traducciones al español y al euskera : poetas escogidos para el Festival Pranger-edición trilingüe = Esloveniar poesia, euskarara eta gaztelaniara itzultakoa : Pranger jaialdirako aukeraturiko poetak-hiru hizkuntzako edizioa.* 1. izd. Maribor: KUD Pranger, 2018. 36 str.
- Novak B. A.: *5 poems*. V: Siegel Carlson B. (Author), Jackson R. (Editor), Taylor C. T. (Editor): *A bridge of Voices: Contemporary Slovene Poetry and Perspectives*. Kindle Edition (Amazon), ASIN BO77CB1LW7, 2018.
- Novak B. A.: *Doors of No Return: An Epos*. In: *10 books from Slovenia: Literary Critics' Choice*. Ljubljana: Center za slovensko književnost in JAK (Javna agencija za knjigo RS), 2018, str. 8–9.
- Novak B. A.: [*Pesmi*] : *Koncertna dvorana Megaron, Atene, 1. okt. 2018*. Μπόρις Α. Νόβας, Πατερας – Boris A. Novak, *Father, Κύκλος Ποιητών / Poets Circle, 4° Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης Αθηνών / 4th Athens World Poetry Festival*.
- Novak B. A.: 3. *Gesang, Lieder 1-9, Auszug – Das Kapital*. Aus dem Slowenischen von Tadeja Lackner-Naberžnik, lektoriert von Matthias Göritz. *Manuskripte, Zeitschrift für Literatur*, 58. Jahrgang, 222. Heft. November 2018, str. 116–121.
- SPREMNE BESEDE
- Novak B. A.: *Oči le še za jok*. V: Beauvoir, Simone de. *Starost. 1, Stališče zunanjo-sti*. Gerdina O. (ur.), 1. natis. Ljubljana: OPRO, zavod za aplikativne študije. 2018, str. 9–31.
- Novak B. A.: *Pesem, razpeta med Eros in Spomin: lirika Erike Vouk*. V: Vouk, Erika. *Z zamahom ptice neka roka slika : izbrane pesmi*. 1. elektronska izd. Maribor: Pivec, 2018. <https://www.biblos.si/isbn/9789617026740>.
- Novak B. A.: *Baladna sinteza Erike Vouk*. V: Vouk, Erika. *Ta dan*. 1. izd. Maribor: Založba Pivec, 2018, str. 63–73.
- Novak B. A.: *Pesmi Josipu Ostiju za sedemdesetletnico in Pesemski odgovor na pisesmski roman*. V: Josip Osti, *Črna ki je pogoltnila druge barve: roman o oslepelem prijatelju*, Ljubljana : Beletrina ; Koper : Znanstvena založba Annales ZRS, 2018, str. 11 in 312. (Beletrina), (Znanstvena založba Annales ZRS).
- ZNANSTVENI ČLANEK
- Novak B. A.: *Spomin jezika, jezik spomina*. V: Žunkovič I. (ur.), Smolej T. (ur.). *Življenje med antiko in avantgardo : zbornik ob jubileju Janeza Vrečka*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 31–61.
- ZNANSTVENO PREDAVANJE V TUJINI
- Novak B. A.: *Spomin jezika, jezik spomina = Pamjat jazika, jazik pamjati : Ruska akademija znanosti, Inštitut za slovanske vede, Moskva, 10. apr. 2018*. Борис А. Новак: *Памят языка, язык памяти – Российская академия наук, Институт славяноведения*.

SIMPOZIJ

Novak B. A.: Postava Ovidija med Vrati nepovrata. V: Movrin D. (ur.). *Ovidijeva dvatisočletnica na Oddelku za klasično filologijo, 12. in 13. apr. 2018 : [programska knjižica z izvlečki]*. 1. izd. [Ljubljana]: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 2018, str. 14–15.

Novak, ki je samega sebe definiral kot »pesniškega zgodBovinarja«, razgrinja svoj dialog z Ovidijem pri nastajanju epa *Vrata nepovrata*.

PRISPEVEK V ZBORNIKU

Novak B. A.: Vrata nepovrata (epos) : pesmi o teti Mari (Čepič). V: Ratej M. (ur.). *Mariborske osebnosti*, (Zbirka Življenja in dela, Biografske študije, 16, 12). 1. izd. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC. 2018, str. 179–194.

ČLANKI

Novak B. A.: “Nočem vojakov, hočem civiliste” : poročilo o humanitarni pomoči slovenskega in mednarodnega Pena za begunce in pisatelje v obleganem Sarajevu. – “I Don’t Want Soldiers, I Want Civilians (A Report on the Humanitarian Help for Refugees and Writers in the Besieged City of Sarajevo Organised by the Slovene and International PEN”. V: *Mednarodna srečanja pisateljev na Bledu = International Writers' Meetings at Bled = Rencontres internationales d'écrivains de Bled : 50 let, years, ans : 1968-2018* / [urednica Ifigenija Simonovič]. – Ljubljana : Slovenski center PEN = Slovene PEN Centre = PEN slovène, 2018, str. 28–44.

Novak B. A.: “Nočem vojakov, hočem civiliste” : poročilo o humanitarni pomoči slovenskega in mednarodnega Pena za begunce in pisatelje v obleganem Sarajevu. *Delo*, [Tiskana izd.], 5. maj 2018, leto 60, št. 101, str. 16–19.

Novak B. A.: Cirilu Zlobcu v slovo, s hvaležnostjo (1925–2018). *Portal plus*, 25. avg. 2018. <https://www.portalplus.si/2862/in-memoriam-cirilu-zlobec/>.

Novak B. A.: Cirilu Zlobcu v slovo, s težkim in hvaležnim srcem. *Sodobnost*, sep. 2018, letn. 82, št. 9, str. 1093–1102.

Novak B. A.: Ivo Svetina, moj pesniški “model” : (ob pesnikovi sedemdesetletnici). *Vrabec anarhist : portal za književnost in mišljenje*, 6. sep. 2018. <http://vrabecanarhist.eu/ob-pesnikovi-sedemdesetletnici/>.

PREVODNO DELO (B. A. NOVAK KOT PREVAJALEC)

Seliškar Kenda M. (prevajalka, urednica, avtorica dodatnega besedila). *Ruimte : antologija sodobne poezije iz Flandrije*, (Antologije Vilenice). Boris A. Novak je iz nizozemščine prevedel pesmi Paula van Ostaijena, Gastona Burssensa, Mauricea Gilliamsa in Leonarda Nolensa. 1. elektronska izd. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev, 2018. <https://www.biblos.si/isbn/9789616995443>.

PUBLIKACIJA (LIBER AMICORUM), POSVEČENA B. A. NOVAKU

Boris A. Novak. Simonovič I. (urednica). Ljubljana: Slovenski center PEN, 2018. 59 str. Avtorji prispevkov: Monika van Paemel, Amir Talić, Svetlana Slap-

šak, Maja Vidmar, Drago Jančar, Goran Simić, Manca Košir, Edvard Kovač, Josip Osti, Niko Grafenauer, Ifigenija Simonović, Spomenka Hribar in Marjan Manček (karikature).

INTERVJUJI

Novak B. A. (intervjuvanec): Epska partizanska bitka biljardnih krogel in župnikova lirična zahvala s prižnice. *Delo*. [Tiskana izd.], 3. feb. 2018, leto 60, št. 28, str. 6–7.

Novak B. A. (intervjuvanec): Ma is eposzi időkét élünk, a hős és az áldozat gyakran ugyanaz a személy --- : beszélgetés Boris A. Novakkal, az idei Prešeren-díjassal. *Népújság : a szlovéniai magyarok hetilapja* [Tiskana izd.], 8. feb. 2018, évf. 62, sz. 6, str. 17.

Novak B. A. (intervjuvanec): "Trst je v mitologiji mojega očeta zasedal zelo pomembno mesto" : intervju - letošnji Prešernov nagrajenec, pesnik in profesor Boris A. Novak. *Primorski dnevnik* [Tiskana izd.], 7. feb. 2018, leto 74, št. 31, str. 10–11.

Novak B. A. (intervjuvanec): Siegel Carlson B. (Author), Jackson R. (Editor), Taylor C. T. (Editor): *A bridge of Voices: Contemporary Slovene Poetry and Perspectives*. Kindle Edition (Amazon), ASIN BO77CB1LW7, 2018.

GLEDALIŠKO DELO

Novak B. A.: *Kdo je napravil Vidku srajčico (igra za otroke po motivih zgodbe Frana Levstika)*. Režija Katja Pegan, Prešernovo gledališče Kranj, premiera 7. septembra 2018.

Janez Orešnik

Orešnik J.: Izvzemalna zgradba *vsem razen Micki*. Objava na spletu 2018: <http://www.lektorsko-drustvo.si/predavanja/predavanje-dr-janeza-oresnika>.

Boris Pahor

Zvonar D. (avtor, oseba, ki intervjuja), Pahor B. (intervjuvanec, oseba ali ustanova, ki ji je knjiga (rokopis) posvečena). *Boris Pahor – najini pogovori*, (Knjižna zbirka Frontier, 124A; 124B). 1. natis. Maribor: Kulturni center, 2018. 202 str., [27] str.

Pahor B., Kovačič Peršin P., Glavan M.: *Brez Kocbekovega sodelovanja ne bi bilo Osvobodilne fronte*. 1. izd. in dotis. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 112 str.

Pahor B.: Govor ob odkritju doprsnega kipa Ivana Rudolfa. V: Uršič I., Bajc G.. *Ivan Rudolf: ob 120-letnici rojstva*. Ljubljana: Muzej novejšje zgodovine Slovenije. 2018, str. 249–251.

Pahor B.: Pomembno odkritje – Hlapec Jernej v oceni pesnika, nobelovca Eugenia Montaleja : petnajstdnevnik 'Il Baretti' Genova novembra 1925 pod naslovom Un servo - padrone / Hlapec - gospodar. *Idrijske novice*, 13. jul. 2018, št. 440, str. 4.

Pahor B.: La statua da vivo di un resistente. *Il sole 24 ore : quotidiano politico, economico, finanziario*, 26. avg 2018, letn. 154, n. 234, str. 18.

Boris Paternu

Paternu B.: Lipušev roman o dotrajani skupnosti, Primorski dnevnik, 4. jan. 2018, str. 11.

Paternu B.: Vprašanje novega branja Ivana Cankarja, Sobotna priloga Dela, 1. dec. 2018, str. 23.

Marijan Pavčnik

OBJAVE

Pavčnik M.: Časovnost razlage zakona. V: Pavčnik M. (ur.), Štajnpihler Božič T. (ur.). *Časovnost razlage zakona*, (Razprave, 34). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 11–32, 163, 169.

Pavčnik M.: Zakonsko (ne)pravo. V: Pavčnik M. (ur.), et al. *Zakonsko (ne)pravo*, (Zbirka Pravna obzorja, Mali format, 2). 1. natis. Ljubljana: Lexpera, GV Založba. 2018, str. 41–66. Pavčnik M.: Zwischen der Skylla der Beständigkeit und der Charybdis der Veränderlichkeit der Rechtsprechung. V: Schweighofer E. (ur.). *Datenschutz / LegalTech = Data Protection / LegalTech : Tagungsband des 21. Internationalen Rechtsinformatik Symposiums = Proceedings of the 21st International Legal Informatics Symposium*. Bern: Weblaw. cop. 2018, str. 403–410.

Pavčnik M.: Gorazd Kušej. V: Skalerič U. (ur.). *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 49–50, portret.

Pavčnik M.: Leonid Pitamic. V: Skalerič U. (ur.). *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 59–60, portret.

Pavčnik M.: Med Scilo stalnosti in Karibdo spremenljivosti. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 11. jan. 2018, leto 37, št. 1, str. 6–7.

Pavčnik M.: Jezik prava : (ob izidu Pravnega terminološkega slovarja). *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 10. maj 2018, leto 37, št. 18, str. 6–7.

Pavčnik M.: Počitniški zapiski. *Pravna praksa : PP* [Tiskana izd.], 6. sep. 2018, leto 37, št. 33, str. 16–18.

Cerar M., Novak A., Pavčnik M.: *Uvod v pravoznanstvo : (učbenik in gradivo za predavanja, seminar, vaje)*. 2., pregledana, spremenjena in dopolnjena izd. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2018. 277 str.

DRUGO

Pavčnik M.: *Čemu razprava o časovnosti razlage zakona?* : prispevek na znanstveni konferenci Časovnost razlage zakona, 9. jan. 2018.

- Pavčnik M.: *Zwischen der Skylla der Beständigkeit und der Charybdis der Veränderlichkeit der Rechtsprechung* : predavanje na konferenci IRIS 2018, Pravna fakulteta Univerze v Salzburgu, 22. feb. 2018.
- Pavčnik M.: *The discussion between Hans Kelsen and Leonid Pitamic about purity of jurisprudence* : predavanje na mednarodni konferenci "The Development of Legal Theory in Eastern and Central Europe in the Interwar Period (1918-1939)", St. Petersburg, 21. maj 2018.
- Pavčnik M.: *Methodological clarity or the substantial purity of law?* : predavanje na National and Kapodistrian University of Athens, 27. jun. 2018.
- Pavčnik M.: *Questioning moral understanding of law* : predavanje na mednarodni konferenci World congress of the international association for the Philosophy of Law and Social Philosophy, Baltimore, 15. - 18. jul. 2018.
- Pavčnik M.: *Die rechtliche Natur des Staates nach Leonid Pitamic* : predavanje na Tagung der Deutschen Sektion der IVR 2018, Freiburg, 27.-29. sep. 2018.
- Pavčnik M.: *Jezikovnost prava (uvod v javno tribuno)* : prispevek na Javni tribuni z naslovom "Pravni terminološki slovar" v okviru Dnevoev slovenskih pravnikov, Portorož, 12. okt. 2018.
- Pavčnik M. (član ur. sveta 2012-) *ARSP*. Stuttgart: Steiner Verlag, 1964-.
- Pavčnik M. (član ur. odbora 2011-) *Danube: law and economics review*. [Printed ed.]. Brno. European Association Comenius, 2010-.
- Pavčnik M. (član ur. odbora 1997-) *Isopoliteia*. Athäna: Ant. N. Sakkoula.
- Pavčnik M. (član ur. sveta 2011-) *Studia iuridica Cassoviensia*. Košice: Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach, 2011-.
- Pavčnik M. (član ur. 2003-) *Revus : revija za evropsko ustavnost*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: GV Revije: Pravna praksa, 2003-.
- Pavčnik M. (član ur. odbora 1979-) *Pravnik : revija za pravno teorijo in prakso*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Zveza društev pravnikov Slovenije, 1953-.
- Pavčnik M. (ur. 1995-) *Pravna obzorja*. Cankarjeva založba in GV Založba (od št. 30), 1994-. Leta 2018 so izšla tri dela (št. 2 in 3 malega formata, št. 9 velikega formata).
- Pavčnik M. (ur. 2003-). *Scientia, Iustitia*. Cankarjeva založba (št. 1-7), Uradni list RS (št. 8-16) in GV Založba (od št. 17). Leta 2018 sta izšli dve deli (št. 31 in 32).

Matija Peterlin

- Cary D. C., Peterlin B. M.: Procyanidin trimer C1 reactivates latent HIV as a triple combination therapy with kansui and JQ1. *PLoS One* 13:e0208055. 2018.
- Leoz M., Kukanja P., Luo Z., Huang F., Cary D. C., Peterlin B. M., Fujinaga K.: HEXIM1-Tat chimera inhibits HIV-1 replication. *PLoS Pathog* 14:e1007402. 2018.
- Huang F., Shao W., Fujinaga K., Peterlin B. M.: Bromodomain-containing pro-

- tein 4-independent transcriptional activation by autoimmune regulator (AIRE) and NF-kappaB. *J Biol Chem* 293:4993-5004. 2018.
- Ferdin J., Goricar K., Dolzan V., Plemenitas A., Martin J. N., Peterlin B. M., Deeks S. G., Lenassi M.: Viral protein Nef is detected in plasma of half of HIV-infected adults with undetectable plasma HIV RNA. *PLoS One* 13:e0191613. 2018.
- Binning J. M., Smith A. M., Hultquist J. F., Craik C. S., Caretta Cartozo N., Campbell M. G., Burton L., La Greca F., McGregor M. J., Ta H. M., Bartholomeusen K., Peterlin B. M., Krogan N. J., Sevillano N., Cheng Y., Gross J. D.: Fab-based inhibitors reveal ubiquitin independent functions for HIV Vif neutralization of APOBEC3 restriction factors. *PLoS Pathog* 14:e1006830. 2018.
- Cary D. C., Peterlin B. M.: Natural Products and HIV/AIDS. *AIDS Res Hum Retroviruses* 34:31-38. 2018.

Raša Pirc

- Rožič B., Kutnjak Z., Uršič H., Asbani B., El Marssi M., Koruza J., Malič B., Pirc R.: Lead-free and antiferroelectric materials as electrocaloric coolants. *Abstract Book, Thermag VIII, International Conference on Caloric Cooling, 16.09.-20.9.2018, Darmstadt, Germany. Darmstadt: Technische Universität, 2018, str.74.*
- Novak N., Rožič B., Pirc R., Kutnjak. Z.: The diffuse critical point and enhancement of the electrocaloric and electromechanical effect in relaxor ferroelectric ceramics: theory and experiments. *MS & T18, Materials Science & Technology: Conference Tools for Materials Science & Technology, 2018, combined with ACerS 120th Annual Meeting, 14-18 October 2018, Columbus OH, USA. [S.l.:s.n.]. 2018.*
- Asbani B., Rožič B., Uršič H., El Marssi M., Pirc R., Koruza J., Malič B., Kutnjak Z.: Antiferroelectric Materials as dielectric coolants: theory and experiments. *MS & T18 Materials Science & Technology: Conference Tools for Materials Science and Technology, combined with ACerS 120th Annual Meeting, 14-18 October 2018, Columbus OH, USA. [S.l.-s.n.]. 2018.*
- Kutnjak Z., Rožič B., Asbani B., El Marssi M., Koruza J., Malič B., Pirc R.: Antiferroelectric and relaxor multiferroics as electrocaloric coolants. *Twentieth Symposium on Thermophysical Properties, June 24-29 2018, Boulder CO, USA. [S. l.]: US Secretary of Commerce on behalf of the United States of America.*

Jože Pirjevec

OBJAVE

- Pirjevec J.: Domestic roots and international dimensions of Yugoslav self-management socialism. V: Režek M. (ur.), Ramšak J. (ur.), Batič M. (ur.). *Pro-*

- gramme and abstracts = Program in povzetki*, International Conference The Yugoslav Laboratory of Political Innovation: the Origins, Synthesis and International Influences of Self-management Socialism, Koper, 10th and 11th May, 2018. Elektronska izd. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Inštitut za zgodovinske študije, Založba Annales ZRS. 2018, str. 15–16. <http://www.zrs-kp.si/wp-content/uploads/2018/06/ZBORNİK-Jugoslavanski-laboratorij.pdf>.
- Pirjevec J.: Ricmanjska afera. V: Mithans G. (ur.). *Stičišče religijskih svetov : družbeni in politični vidiki ekumenizma na Slovenskem = Religious encounters : societal and political aspects of ecumenism in slovene lands*. Elektronska izd. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Znanstvena založba Annales. 2018, str. 43–49. http://www.zrs-kp.si/wp-content/uploads/2019/01/STICISCE_RELIGIJSKIH_SVETOV.pdf.
- Pirjevec J., Repe B.: Intervju Jožeta Možine z Jožetom Dežmanom. *Mladina*. [Tiskana izd.], 3. avg. 2018, št. 31, str. 4–5.
- Pirjevec J.: *Tito*. Warszawa: Sedno Wydawnictwo Akademickie, cop. 2018. 847 str.
- Pirjevec J. (avtor, prevajalec). *Tito and his comrades*. Madison, Wisconsin: The University of Wisconsin Press, cop. 2018. XVI, 535 str.
- Pirjevec J. (avtor dodatnega besedila) v: Daneu Don B.: *Begunec nikdar*. Trst: Mladika, 2018. 362 str.
- Pirjevec J. (avtor dodatnega besedila) v: Kershaw I., Nemeč M. (ur.). *Hitler*, (Zbirka Žepnice). 2. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 1293 str., [16] str.
- Pirjevec J. (avtor dodatnega besedila) v: Bensa S.: *Od Soče do Mure : pot istrskih in primorskih beguncev*. Ponatis 2. dopolnjene izd. Pince Marof [i. e.] Benica: Društvo Primorci in Istrani v Prekmurju, 2018.
- Pirjevec J. (avtor dodatnega besedila) v: Volpi Lisjak B.: *Tuni in Slovenci povezani skozi stoletja*, (Zbirka Morje, zv. 9). Trst: Mladika, 2018. 175 str.
- Pirjevec J. (avtor dodatnega besedila) v: Šušmelj J.: *V Trstu ob osamosvajanju Slovenije*. Nova Gorica: samozal. J. Šušmelj, 2018. 287 str.
- Pirjevec J.: *Tito : die Biografie*. München: A. Kunstmann, cop. 2018. 716 str., [26] str.
- DRUGO
- Pirjevec J.: *La rottura e i suoi riflessi nella politica interna ed estera jugoslava : Il conflitto sovietico-jugoslavo. Analisi delle ripercussioni a 70 anni dalla »scomunica di Tito«, Lunedì 25 giugno 2018, Sapienza Università di Roma*.
- Pirjevec J. (član ur. odbora 2003–) *Acta Histriae*. [Tiskana izd.]. Koper; Milje: Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko = Capodistria; Muggia: Società storica del Litorale, 1993–.

Alojz Rebula

Rebula A: *Ob pritoku Jangcekjanga*. Mladika, Trst, 2018.

Uroš Rojko

Rojko U.: Koncert za trobento in orkester, Ljubljana, Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Modri abonma, Franc Kosem – solo trobenta, Orkester Slovenske filharmonije, dirigent: Alan Buribayev, 13.–14. 12. 2018.

Rojko U.: *Balg–Kann*, Arrasate, Španija, Neža Torkar – akordeon, 7.–8. 12. 2018

Rojko U.: *Balg–Kann*, Arretxabaleta, Španija, Neža Torkar – akordeon, 6. 12. 2018.

Rojko U.: *Balg–Kann*, San Sebastian, Španija, Neža Torkar – akordeon, 5. 12. 2018.

Rojko U.: *Balg–Kann*, Alcañiz, Španija, Neža Torkar – akordeon, 4. 12. 2018.

Rojko U.: *Balg–Kann*, Cataluña, Španija, Neža Torkar – akordeon, 3. 12. 2018.

Rojko U.: *Balg–Kann*, Menorca, Španija, Neža Torkar – akordeon, 1.–2. 12. 2018.

Rojko U.: *Monolog padlega angela*, Ljubljana, velika dvorana Slovenske filharmonije, Koncert v spomin Marine Horak, org. Imago Slovenija, Uroš Rojko – polklarinet, 24. 11. 2018.

Rojko U.: izid zgoščenke Uroš Rojko – *Iris ter Schiphorst* – Luka Juhart, Neos München (*Neos 11816*), Zavod Sploh: *Uroš Rojko: vox (2001)*, *Luka Juhart: unleashed (2015)*, *Iris ter Schiphorst: miniaturen (2008)*, *Uroš Rojko: im zeichen des erfühlens (2007)*, *Uroš Rojko: quasi neoliberalmente (2016)*, Uroš Rojko – klarinet, Luka Juhart – akordeon, 22. 11. 2018.

Rojko U.: *Obsessions*, Ljubljana, Rdeča dvorana, Magistrat, Jakobu Ježu ob 90. jubileju Maruša Brezavšček, Antonio Napolitano – blokflavte, 19. 11. 2018.

Rojko U.: *Neofonia*, Zürich (CH), Kunstraum Walcheturm Zürich, Construct–Radiate, neverBand, dirigent: Mike Svoboda, 11. 11. 2018.

Rojko U.: *Neofonia*, Basel (CH), Ackermannshof Basel, Construct–Radiate, neverBand, dirigent: Mike Svoboda, 7. 11. 2018.

Rojko U.: Leon Stefanija: *Sisyphusartig Schön. Porträt des Komponisten Uroš Rojko*. Odlikovano z “Odlični v znanosti”: <https://www.arrs.gov.si/sl/promocija/odlicni/http://www.hollitzer.at/wissenschaft/programm/produkt-detail/produkt/sisyphusartig-schoen-portraet-des-komponisten-uros-rojko/backPID/uebersicht-2.html>, 23. 10. 2018.

Rojko U.: *Quasi neoliberalmente*. Grad Rače, Boštjan Gombač – klarinet in rekviziti, Luka Juhart – akordeon in rekviziti, 14. 10. 2018.

Rojko U.: *Monolog padlega angela*, Győr (Ungarn), ECA 8th European Clarinet Festival, Szilard Benes – polklarinet, 29. 8. 2018.

Rojko U.: *Cum grano salis*, Ptuj, Dominikanski samostan, Trans–dislokacije, Barbara Jernejčič - Fürst – mezzosopran, Anja Clift – flavte, Jaka Klun – kitara, Jože Bogolin – tolkala, dirigentka.: Elfriede Reissig, 23. 8. 2018.

- Rojko U., gostujoči profesor na univerzi za glasbo in upodobitveno umetnost na Dunaju, 6. 6.–13. 6. 2018.
- Rojko U.: *Molitve*, Ljubljana, Kogojeva dvorana DSS, Podelitev Kozinove nagrade 2018 Urošu Rojku, Katarina Leskovar – Violoncello, Nejc Grm – akordeon, 4. 6. 2018.
- Rojko U.: *Encounters* – izbor, Gradec (A), IMPULS MinutenKonzerte, Maria Mogas Gensana & Mirko Jevtović – harmoniki, 26. 5. 2018.
- Rojko U.: *Monolog padlega angela*, Gradec (A) – Improcon, Schaumbad – Freies Atelierhaus Graz, Uroš Rojko – predavanje, Uroš Rojko & Szilard Benes – polklarinet, 26. 5. 2018.
- Rojko U.: *Tangi I, II, III*, Freiburg (D), Musikhochschule, Kammermusiksaal, Nejc Grm – harmonika, 9. 5. 2018.
- Rojko U.: *Passing Away On Two Strings* za kitaro solo. *Chiton* za kitaro solo. *Cum Grano Salis* za mzs, flavte, kitaro in tolkala (besedilo: Aleš Šteger), Graz, Minorittensaal, Festival Tonraum, Barbara Jernejčič - Fürst – mzs, Anja Clift – flavta, Jaka Klun – kitara, Jože Bogolin – tolkala, dir. Elfriede Moschitz, 2. 5. 2018.
- Rojko U.: *Saxala*, George Mason University, Virginia, deLaski Performing Arts, Morgan Sutherland, Junior Percussion Recital, 21. 4. 2018.
- Rojko U.: *Vtkan v valove* za tolkalni sekstet, Ljubljana, dvorana Slavka Osterca Slovenske Filharmonije, 32. Slovenski glasbeni dnevi, tolkala: Barbara Kresnik, Marina Golja, Matevž Bajde, Franci Krevh, Tomaž Lojen, Davor Plamberger, dirigira: Steven Loy, 15. 4. 2018.
- Rojko U.: *Improvizijska Etuda št. 1*, Ljubljana, Viteška dvorana, Križanke, Noč slovenskih skladateljev, Festival Ljubljana, Klemen Golner – klavir, 14. 4. 2018.
- Rojko U.: Reinhard Karger: *An Joseph Roth* za klarinet solo, Iris ter Schiphorst: *Miniaturen* za klarinet in harmoniko, Taipei, Taiwan, Goethe Institut, Uroš Rojko – klarinet, Primož Parovel – akordeon, 30. 3. 2018.
- Rojko U.: *Molitve*, Nijmegen (NLD), Galerie Marzee, Axel Porath – viola, Margit Kern – harmonika, 18. 3. 2018.
- Rojko U.: *Obsessiv Stolpernd*, Salzburg, Künstlerhaus, Festival EXPANsion, Vera Klug – flavta, Theodor Burkali – klarinet, Karin Küstner – akordeon, 16.–18. 3. 2018.
- Rojko U.: *Tangi I, II, III*, Freiburg (D), Mehrgenerationenhaus EBW, Nejc Grm – harmonika, 3. 3. 2018.
- Rojko U.: *Tango I; III**, Krog za kvartet harmonik, Basel (CH), Hochschule für Musik, Sodobna glasba za 1 do 4 harmonik, Mirko Jevtović, Ghenadie Rotari, Matti Pulkki, Nejc Grm* – harmonike, 23. 2. 2018.
- Rojko U.: *Whose Song*, Ljubljana, Slovenska filharmonija, GM oder, Andraž Frece – akordeon, 22. 2. 2018.

- Rojko U.: *Whose Song*, Braslovče, GM oder, Andraž Frece – akordeon, 21. 2. 2018.
- Rojko U.: *Whose Song*, Jesenice, GM oder, Andraž Frece – akordeon, 20. 2. 2018.
- Rojko U.: *Molitve, Balg-Kann**, Kragujevac, Muzički centar, Galerija Narodnog muzeja Katarina Leskovar – violončelo, Nejc Grm* – akordeon, 7. 2. 2018.
- Rojko U.: *Jeder* za kontrabas–klarinet, veliki orkester, video in samples, koncept, kompozicija, režija: Iris ter Schiphorst / Uroš Rojko, kamera, oblikovanje slike: Andreas Brehmer, krstna izvedba: Stuttgart, Fetival ECLAT, kontrabas–klarinet: Theo Nabicht, SWR Symphonieorchester, dirigent Manuel Nawri, 4. 2. 2018.
- Rojko U., član žirije Construct/Radiate mednarodnega tekmovanja iz kompozicije prireditelj: neuverBand ansambel za sodobno glasbo Basel (CH), januar 2018.

Blaž Rozman

- Rozman B. (član ur. odbora 2013–) *Dataset papers in medicine*. Cairo: Hindawi, 2013–.
- Rozman B. (član ur. odbora 2012–) *Reumatologia*. [Tiskana izd.]. Warszawa: Instytut Reumatologiczny, 1963–.
- Rozman B. (član ur. odbora 2012–) *World journal of immunology*. Hong Kong: Baishideng Publishing Group Co., Limited.

Veljko Rus

- Rus V., Toš N.: Vrednote Slovencev in Evropejcev : deset let po družbenem prehodu. V: Toš N. (ur.). *Vrednote v prehodu XII. : Slovenija v mednarodnih in medčasovnih primerjavah : ISSP 1994-2018, ESS 2002-2016, EVS/WVS 1992-2017, SJM 2018 : [1991–2018]*, (Knjižna zbirka Dokumenti SJM, 26). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, IDV, CJMMK. 2018, str. 81–90.
- Rus V., Toš N.: Vrednotne orientacije Slovenk in Slovencev na izhodišču novega tisočletja. V: Toš N. (ur.). *Vrednote v prehodu XII. : Slovenija v mednarodnih in medčasovnih primerjavah : ISSP 1994-2018, ESS 2002-2016, EVS/WVS 1992-2017, SJM 2018 : [1991–2018]*, (Knjižna zbirka Dokumenti SJM, 26). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, IDV, CJMMK. 2018, str. 91–111.

Renata Salecl

OBJAVE

- Salecl R.: Angoisse chez l'enfant au temps de la génétique. *Savoirs et clinique : revue de psychanalyse*, octobre 2018, n. 24, str. 43–55, 229.
- Salecl R.: Čustva in družabna omrežja. *Delo.si* [Spletna izd.], 3. nov. 2018, <https://www.delo.si/sobotna-priloga/custva-in-druzabna-omrezja-108448.html>.
- Salecl R.: Grandioznost. *Delo.si* [Spletna izd.], 8. sept. 2018, <https://www.delo.si/sobotna-priloga/grandioznost-89214.html>.

- Salecl R.: Revščina postala novo potrošno blago. *Delo.si*, [Spletna izd.], 20. maj 2018, <https://www.delo.si/sobotna-priloga/revscina-postala-novo-potrosno-blogo-52051.html>.
- Salecl R.: Nasilje samoumevnosti. *Delo* [Tiskana izd.], 24. mar. 2018, leto 60, št. 69, <https://www.delo.si/sobotna/nasilje-samoumevnosti.html>.
- Salecl R.: Človek človeka manipulator. *Delo* [Tiskana izd.], 14. jul. 2018, leto 60, št. 160, fotogr. <https://www.delo.si/sobotna-priloga/clovek-cloveka-manipulator-70778.html>.
- Salecl R.: Big data : big ignorance. V: Završnik A. (ur.). *Big data, crime and social control*, (Routledge frontiers of criminal justice, 50). London [i. e.] Abingdon; New York: Routledge, Taylor & Francis Group. 2018, str. 58–74.
- Salecl R., Arnež M.: Made in Slovenia : uspešni Slovenci : Renata Salecl. *Gloss*, [Slovenska izd.], maj 2018, št. 229, str. 18–25.
- Salecl R. (intervjuvanka): Ideja slobodnog izbora potpuna je fikcija : intervju. *Globus : ilustrirani tjednik*, 25. 5. 2018, br. 1433, str. 66–69.
- Salecl R. (intervjuvanka): Arhitektura kot hobi. *H.O.M.E.*, mar. 2018, št. 2, str. 118–120.
- Salecl R. (intervjuvanka): Miért alakult ki büntudat a Ceaşescu-rendszerben?. *Maszol : [új Magyar Szó online]*, 8. feb. 2018 <http://www.maszol.ro/index.php/hatter/91929-miert-alakult-ki-b-ntudat-a-ceau-escu-rendszerben-renata-salecl-szloven-filozofust-kerdeztuk>.
- Salecl R. (intervjuvanka): »Čovjek je manje slobodan što više izbora ima« : intervju. *Nacional*, 22. maj 2018, br. 1048, str. 56–58.
- Salecl R. (intervjuvanka): Frustracija je preprosto treba zdržati. *Ona plus*, [Tiskana izd.], 3. apr. 2018, leto 8, št. 3, str. 46–49.
- Salecl R. (intervjuvanka): Po svoje je fino, če lahko odideš. *Ona plus* [Tiskana izd.], 6. nov. 2018, leto 8, št. 9, str. 42–45.
- Salecl R. (intervjuvanka): »Absolutno sem proti sreči. Ker je ena največjih nesreč.« : Renata Salecl, filozofinja in sociologinja : intervju. *Primorske novice* [Tiskana izd.], 12. jan. 2018, leto 72, št. 9, str. 12–14.
- Salecl R. (intervjuvanka): Renata Salecl: U ideologiju ne moramo vjerovati - dovoljno je da je ne preispitujemo. *Voxfeminae.net*, 7. jun. 2018, <http://www.voxfeminae.net/cunterview/politika-drustvo/item/12645-renata-salecl>.
- Salecl R. (intervjuvanka): O fenomenih in paradoksih sodobne družbe : Renata Salecl, filozofinja in sociologinja. *Ženska : slovenska družinska revija*, maj 2018, letn. 4, št. 5, str. 14–19.
- Salecl R.: *Angustia*. Buenos Aires: EGodot, 2018. 209 str.
- Teršek A. (avtor, ur.), Bašić-Hrvatini S., Blažič M., Kogovšek Šalamon N., Kučić L. J., Nežmah B., Pavčnik T., Prelesnik M., Ribičič C., Salecl R., Svetlič R., Štefančič M., Teršek S., Toplak J., Toplak Perović B., Videmšek B., Zobec B., Zobec J., Ženko E.: *Svoboda izražanja, mediji in demokracija v postfak-*

tični družbi : filozofske, teoretične in praktične refleksije. 1. natis. Ljubljana: Lexpera, GV založba, 2018. 360 str.

Petrovec D., Brvar B., Mihelj Plesničar M., Bajda B., Salecl R. (sodelavka pri raziskavi), Šugman Stubbs K. (sodelavka pri raziskavi): *Raziskava dejavnikov, ki vplivajo na varnost cestnega prometa v Republiki Sloveniji*, (Raziskava, št. 172). Ljubljana: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, 2018. 605 str.

DRUGO

Salecl R. (intervjuvanka), Završnik A (intervjuvanka), Uršič H. (intervjuvanec): *Umetna inteligenca se že odloča namesto nas*, (Intelekt). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, Prvi, 2018. <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/intelekt/174547384>.

Salecl R.: *Anxiety and ignorance in neo-liberal times* : predavanje na International Institute of Depth Psychology, Kiev, Ukraine, April 26, 2018.

Salecl R.: *Ignorance in times of post-truth* : predavanje na School of law and justice, Southern Cross University, Australia, 25. januar 2018.

Salecl R.: *Strast do nevednosti* : predavanje na 5. jubilejnem letnem srečanju ravnateljev slovenskih osnovnih šol, Drugačna šola v 21. stoletju?, 11. maj 2018, Dvor Jezeršek, Zgornji Brnik.

Salecl R.: *Angoisse chez l'enfant au temps de la génétique* : prispevek na 19ème colloque de l'ALEPH et du CP-ALEPH, 24 mars 2018, SKEMA de Lille, Eurallille, France. Salecl R.: *A tale of love and hate* : predavanje na HowTheLightGetsIn2018, The Philosophy and music festival at Hay, London 25.-28. May 2018.

Salecl R. (član ur. sveta 2018–) *The Lacanian review*. Paris: New Lacanian school, 2016–.

Salecl R. (član ur. odbora 2005–) *Law, culture and the humanities : a publication of the Association for the study of law, culture and humanities*. London: Hodder, 2005–.

Salecl R. (član ur. sveta 2008–). *New formations*. London: Lawrence & Wishart.

Salecl R. (član ur. sveta 2015–) *Savoirs et clinique : revue de psychanalyse*. Ramonville-Saint-Agne: Ed. Eres.

Gregor Serša

Groselj A., Bosnjak M., Strojan P., Krzan M., Cemazar M., Sersa G.: The efficiency of electrochemotherapy with reduced dose of bleomycin in the treatment of non-melanoma head and neck skin cancer: Preliminary results. *Head & Neck* 2018; 40: 120-125.

Racnik J., Svara T., Zadravec M., Gombac M., Cemazar M., Sersa G., Tozon N.: Electrochemotherapy with bleomycin of different types of cutaneous tumours in a ferret (*Mustela putorius furo*). *Radiol Oncol* 2018; 52: 98-104.

- Kamensek U., Tesic N., Sersa G., Kos S., Cemazar M.: Tailor-made fibroblast-specific and antibiotic-free IL-12 plasmid for gene electrotransfer mediated cancer immunotherapy. *Cancer Immunol Immunother* 2018; 67: 785-95.
- Lamprecht Tratar U., Kos S., Kamensek U., Ota M., Tozon N., Sersa G., Cemazar M.: Antitumor effect of antibiotic-resistance gene-free plasmids encoding interleukin-12 in canine melanoma model. *Cancer Gene Therapy* 2018; 23: 214-20.
- Djokic M., Cemazar M., Popovic P., Kos B., Dezman R., Bosnjak M., Niksic Zakelj M., Miklavcic D., Potrc S., Stabuc B., Tomazic A., Sersa G., Trotosek B.: Electrochemotherapy as treatment option for hepatocellular carcinoma, a prospective pilot study. *EJSO* 2018; 44: 651-7.
- Bosnjak M., Jesenko T., Kamensek U., Sersa G., Lavrencak J., Heller L., Cemazar M.: Electrotransfer of different control plasmids elicits different antitumor effectiveness in B16.F10 melanoma. *Cancers* 2018; 10: 37.
- Bosnjak M., Kamensek U., Stolfa D., Lavrencak J., Sersa G., Cemazar M.: Inhibition of the innate immune receptors for foreign DNA sensing improves transfection efficiency of gene electrotransfer in melanoma B16F10 cells. *J Membrane Biol* 2018; 251: 179-85.
- Markelc B., Bellard E., Sersa G., Jesenko T., Pelofy S., Teissie J., Frangez R., Rols M. P., Cemazar M., Golzio M.: Increased permeability of blood vessels after reversible electroporation is facilitated by alterations in endothelial cell-to-cell junctions. *J Contr Release* 2018; 276: 30-41.
- Kamensek U., Tesic N., Sersa G., Cemazar M.: Clinically usable interleukin 12 plasmid without antibiotic resistance gene: functionality and toxicity study in murine melanoma model. *Cancers* 2018; 10: 60.
- Pirc E., Pecchia L., Reberšek M., Serša G., Snoj M., Grošelj A., Miklavčič D.: Study design of medical device pre-market assessment: a case study on electrochemotherapy. *Zdrav Vestn* 2018; 87: 22-40.
- Cemazar M., Sersa G., Frey W., Miklavcic D., Teissie J.: Recommendations and requirements for reporting on applications of electric pulse delivery for electroporation of biological samples. *Bioelectrochemistry* 2018; 122: 69-76.
- Prevc A., Kranjc S., Cemazar M., Todorovic V., Zegura B., Novak M., Filipic M., Strojan Flezar M., Srebotnik Kirbis I., Rotter A., Brozic A., Niksic Zakelj M., Poljak M., Hosnjak L., Groselj B., Strojan P., Sersa G.: Dose modifying factor of radiation therapy with concurrent cisplatin treatment in HPV-positive squamous cell carcinoma: a preclinical study. *Rad Res* 2018; 189: 644-51.
- Groselj A., Kranjc S., Bosnjak M., Krzan M., Kosjek T., Prevc A., Cemazar M., Sersa G.: Vascularization of the tumours affects the pharmacokinetics of bleomycin and the effectiveness of electrochemotherapy. *Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology* 2018; 123: 247-56.

- Gehl J., Sersa G., Wichmann Matthiessen L., Muir T., Soden D., Occhini A., Quaglino P., Curatolo P., Campana L., Kunte C., Clover A. J. P., Bertino G., Farricha V., Odili J., Dahlstrom K., Benazzo M., Mir L. M.: Updated standard operating procedures for electrochemotherapy of cutaneous tumours and skin metastases. *Acta Oncol* 2018; 57: 874-882.
- Savarin M., Prevc A., Rzek M., Bosnjak M., Vojbvodic I., Cemazar M., Jarm T., Sersa G.: Intravital monitoring of vasculature after targeted gene therapy alone or combined with tumor irradiation. *TCRT* 2018; 17: 1-8.
- Prevc A., Niksic-Zakelj M., Kranjc S., Cemazar M., Scancar J., Kosjek T., Strojjan P., Sersa G.: Electrochemotherapy with cisplatin or bleomycin in head and neck squamous cell carcinoma: Improved effectiveness of cisplatin in HPV-positive cells. *Bioelectrochemistry* 2018; 123: 248-54.
- Staresinic B., Jesenko T., Kamensek U., Gehl J., Krog Frandsen S., Sersa G., Cemazar M.: Vascular targeted effect of calcium electroporation. *Sci Rep* 2018; 8: 9412.
- Pintar M., Langus J., Edhemović I., Breclj E., Kranjc M., Serša G., Šuštar T., Rodič T., Miklavčič D., Kos B.: Time-dependent finite-element analysis of *in vivo* electrochemotherapy treatment. *TCRT* 2018; 17: 1533033818790510.
- Dermol-Černe J., Vidmar J., Ščančar J., Uršič K., Serša G., Miklavčič D.: Connecting the *in vitro* and *in vivo* experiments in electrochemotherapy: A feasibility study modeling cisplatin transport in mouse melanoma using the dual-porosity model. *J Contr Release* 2018; 286: 33-45.
- Pecnik K., Todorovic V., Bosnjak M., Cemazar M., Konolenko I., Sersa G., Plavec J.: The gene explanation method using NMR enables identification of metabolite profiles specific for normal and tumor cell lines. *Chembiochem* 2018; 19: 2066-71.
- Boc N., Edhemovic I., Kos B., M. Music M., Breclj E., Trotovek B., Bosnjak M., Djokic M., Miklavcic D., Cemazar M., Sersa G.: Ultrasonographic changes in the liver tumors as indicators of adequate tumor coverage with electric field for effective electrochemotherapy. *Radiol Oncol* 2018; 52: 383-91.
- Sersa I., Bajd F., Savarin M., Jesenko T., Cemazar M., Sersa G.: Multiparametric high-resolution MRI as a tool for mapping of hypoxic level in tumors. *TCRT* 2018; 17: 1-8.

Primož Simoniti

Simoniti P.: Milan Grošelj. *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018. Str. 113–114.

Uroš Skalerič

OBJAVE

Skalerič U.: Brenčič Lojze. V: Šterbenc Svetina B. (ur.). *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 329. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1019190/>.

Skalerič U.: Franc Čelešnik. *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018. Str 407, 408.

Cvetko E., Bajec T., Skalerič U., Čižman M.: Trendi predpisovanja antibiotikov v zobozdravstvu. V: Cvetko E. (ur.), Gašperšič R. (ur.), Gašpirc B. (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Združenje za ustne bolezni, parodontologijo in stomatološko implantologijo Slovenskega zdravniškega društva. 2018, str. 23.

DRUGO

Skalerič U. (glavni ur., odg. ur.) *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018 : 80*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018. 459 str.

Skalerič U. (član ur. odbora 2003–) *Zobozdravstveni vestnik*. Ljubljana: Društvo zobozdravstvenih delavcev, 1945–.

Boris Sket

OBJAVE

Sket B., Hou Z.: Family Gammaridae (Crustacea: Amphipoda), mainly its Echinogammarus clade in SW Europe. Further elucidation of its phylogeny and taxonomy = Družina Gammaridae (Crustacea: Amphipoda), posebej njena veja Echinogammarus v JZ Evropi. Nadaljnja razjasnitev filogenetskih in taksonomskih odnosov. *Acta biologica slovenica : ABS* [Tiskana izd.], 2018, vol. 61, št. 2, str. 93–102.

Sket B., Karaman G. S.: Phylogenetic position of the genus Chaetoniphargus Karaman et Sket (Crustacea: Amphipoda: Niphargidae) from dinamic karst : an extreme case of homoplasy = Filogenetski položaj rodu Chaetoniphargus Karaman et Sket (Crustacea: Amphipoda: Niphargidae) iz dinarskega krasa : skrajni primer homoplazije. *Folia biologica et geologica* [Tiskana izd.], 2018, letn. 59, št. 2, str. 93–99.

Sket B.: Collecting and processing crustaceans of subterranean habitats. *Journal of crustacean biology*, 2018, 5 str. [in press], doi: 10.1093/jcbl/rux125.

Osikowski A., Hofman S., Rysiewska A., Sket B., Prevorčnik S., Falniowski A.: A case of biodiversity overestimation in the Balkan Belgrandiella A. J. Wagner, 1927 (Caenogastropoda: Hydrobiidae) : molecular divergence not paralleled by high morphological variation. *Journal of natural history*, 2018, vol. 52, iss. 5/6, str. 323–344, doi: 10.1080/00222933.2018.1424959.

- Sidorov, Dmitry A., Hou, Zhongge, Sket B.: Three new remarkable amphipod species (Crustacea: Gammaridae) from springs and subterranean waters of Central Asia. *Zootaxa*, 2018, vol. 4444, no. 4, str. 437–461. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.4444.4.5>.
- Hofman S., Rysiewska A., Osikowski A., Grego J., Sket B., Prevorčnik S., Zagmajster M., Falniowski A.: Phylogenetic relationships of the Balkan Moitessieriidae (Caenogastropoda: Truncatelloidea). *Zootaxa*, 2018, vol. 4486, no. 3, str. 311–339, doi: 10.11646/zootaxa.4486.3.5.
- Sket B. (avtor, fotograf): Paberki o kozjenogem slaku in o cirkumtropskih rastlinah in živalih. *Proteus : ilustriran časopis za poljudno prirodoznanstvo* [Tiskana izd.], jan. 2018, letn. 80, [št.] 5, str. 228–232, 238.
- Zagmajster M., Bregović P., Delić T., Fišer C., Fišer Ž., Sket B.: Evaluating different conservation approaches to protection of subterranean fauna in Slovenia. *ARPHA Conference Abstracts*, 2018, 1, e30501. <https://aca.pensoft.net/articles.php?id=30501>.
- Sket B.: Tisto, kar je hujše od upora, so razlogi za upor. *Sobotna priloga (Delo)*, 21. apr. 2018, ilustr. <https://www.delo.si/sobotna-priloga/tisto-kar-je-hujse-od-upora-so-razlogi-za-upor-44989.html>.
- Sket B.: »Poznam moža, ki je tega zmožen« : (po)vabilo metropolitu. *Sobotna priloga*, 15. dec. 2018, str. 31.
- DRUGO
- Sket B. (član ur. odbora 1997–). *Acta biologica slovenica : ABS* [Tiskana izd.]. Ljubljana: Društvo biologov Slovenije, 1997–.
- Sket B. (ur. 2003–) *Mémoires de biospéologie : écologie et biologie des populations souterraines*. Moulis.
- Sket B. (član ur. odbora 2006–) *National geographic, Slovenija*. Ljubljana: Rokus, 2006–.
- Sket B. (ur. 2002–) *Subterranean biology* [Moulis (St. Girons)]: International Society of Subterranean Biology, 2003–.
- Sket B. (član ur. odbora 2003–) *Travaux de l'Institut de spéologie »Émile Racovitzza«*. București: Editura Academiei Române, 1970–.
- Sket B.: (ur. 2005–) *Zootaxa*. Auckland: Magnolia Press, 2001–.

Marko Snoj

- Snoj M.: Nebina. V: Furlan M. (ur.), Torkar S. (ur.), Weiss P. (ur.), *Ob jubileju Ljubov Viktorovne Kurkine (Jezikoslovni zapiski št. 23/22)*, Ljubljana: Založba ZRC, 2017, 23/2, 297–300.
- Snoj M.: Zgodovina slovenskega jezika od srede 16. do srede 19. stoletja. V: Kobal E. (ur.). *Prebujanje plemenitosti in modrosti, Slovenski jezik v gibanju*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Slovenska znanstvena fundacija. 2018, 17–21.

- Snoj M.: Etimologija. V: Kopal E. (ur.), *Prebujanje plemenitosti in modrosti, Slovenski jezik v gibanju*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Slovenska znanstvena fundacija, 2018, 26–30.
- Snoj M. Etymologie und Wörterbücher. V: Jesenšek V. (ur.), Enčeva M. (ur.). *Wörterbuchstrukturen zwischen Theorie und Praxis* (Lexicographica, Series maior, Vol. 154), Berlin; Boston: De Gruyter, 2018, 227–235.
- Snoj M.: Dejavnost SAZU. V: Gliha Komac N. (ur.), et al. *Pravna ureditev in programski dokumenti o jezikovni rabi in praksah jezikovnih uporabnikov v Republiki Sloveniji in uporabnikov slovenskega jezika v sosednjih državah in po svetu*. 1. e-izd. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša: Založba ZRC, 2018, 53. https://zalozba.zrc-sazu.si/sites/default/files/pravne_podlage.pdf.
- Snoj M.: Pogled na slovensko jezikovno krajino. V: *Slavia centralis* 11/2, Maribor, 49–56.
- Snoj M.: Cesar bi bil še vedno nag, če ga ne bi oblačili manj glasni krojači. V: *Delo, Sobotna priloga* 1. 9. 2018, 21–23.

Slavko Splichal

OBJAVE

- Splichal S., Mance, B.: Paradigm(s) lost? : islands of critical media research in communication journals. *Journal of communication*, Apr. 2018, vol. 68, no. 2, str. 399–414.
- Splichal S.: Publicness-privateness : the liquefaction of the great dichotomy. *Javnost*, 2018, vol. 25, no. 1/2, str. 1–10.
- Splichal S.: Ad Internet è attribuito un immenso potenziale, ma il suo potere emancipativo rimane dubbio. *Focus*. Interview by Gabriele Giacomini. https://www.fondazionebassetti.org/it/focus/2018/02/ad_internet_e_attribuito_un_im.html

DRUGO

- Splichal S. (glavni ur. 1994–) *Javnost-The Public*. Abingdon: Routledge / Taylor & Francis.
- Splichal S. (član ur. sveta 2013–) *Comunicação & cultura*. Lisboa: Quimera.
- Splichal S. (član ur. odbora 2013–) *Communication & social change*. Barcelona: Hipatia Press.
- Splichal S. (član ur. odbora 2018–) *Creativity Studies*. Vilnius Gediminas Technical University Press.
- Splichal S. (član ur. odbora 2001–) *Electronic journal of communication*. New York: Communication Institute for Online Scholarship.
- Splichal S. (član ur. odbora 2013–) *Journalism studies*. Basingstoke: Routledge / Taylor & Francis.
- Splichal S. (član ur. odbora 2001–) *Médiakutató*. Budapest: Médiakut. Alapítv.: Új Mandátum Lap-Kvk.

- Splichal S. (član ur. odbora 2005–) *Medijska istraživanja*. Zagreb: Doron: Fakultet političkih nauka.
- Splichal S. (član ur. odbora 2012–) *Medijski dijalozi*. Podgorica: Elit - Ekonomska laboratorija za istraživanje tranzicije.
- Splichal S. (član ur. sveta 2017–) *Problemi dell'informazione*. Bologna: Società Editrice il Mulino.
- Splichal S. (član mednarodnega sveta 1992–) *Réseaux*. Issy-les-Moulineaux: Hermes Science.
- Splichal S. (član ur. odbora 1994–) *Zeszyty Prasoznawcze*. Kraków: Krakowskie Wydawnictwo Prasowe RSW Prasa-Książka-Ruch.
- Splichal S.: Communication scholars have only interpreted the media in various ways. The point is to change them. Presentation at the EURICOM Colloquium #33: Communication, Democracy and the Public Sphere in the Internet Age, Piran, 31. 5.–2. 6. 2018.

Marija Stanonik

OBJAVE

- Stanonik M.: 'Ko bi moja mamca vedeli, kak' se meni zdaj godi,' *Človekove pravice in temeljne svoboščine: za vse čase!* : zbornik prispevkov z znanstvenega posveta [v Škofji Loki, 7. in 8. decembra 2016], Študijski center za narodno spravo, Ljubljana 2017, 239–247.
- Stanonik M.: Primož Trubar (1555–1582) kot posvečevalec slovenske besede, *Edinost in dialog* 72, Revija za ekumensko teologijo in medreligijski dialog, Maribor 2017, št. 1–2, 203–224.
- Stanonik M.: Svobodoljubna zbirka folklornih pripovedi iz leta 1944, *Tone Ljubič, Narodopisna knjižnica, 3. in 4. del* (Domoznanska zbirka občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobrepolje, Grosuplje, 2017, 201–205.
- Stanonik M.: V premislek, *Žirovske stopinje*, glasilo Občine Žiri 8, št. 1, februar 2018, 10.
- Stanonik M.: Alfonz Zajec (1. 1. 1932–26. 12. 2017), *Žirovske stopinje*, glasilo Občine Žiri 8, št. 1, februar 2018, 15.
- Stanonik M.: Anton Žakelj – Rodoljub Ledinski in Mlada Breda, Rajko Nahtigal in 100 let slavistike na Univerzi v Ljubljani, Mednarodna znanstvena konferenca, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, 23. 3. 2018, Povzetki prispevkov, 36.
- Stanonik M.: Trpka kalvarija naprednega žirovskega kmeta, Ivan Potočnik, *Pojlje, kdo bo tebe ljubil*, Salve, Ljubljana 2017, 297–303.
- Stanonik M.: Čebela, žlahtna spremljevalka slovenske kulture [povzetek], nastopno predavanje, 15. 2. 2017, *Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti*, 68. knjiga, Ljubljana 2018, 116–117.
- Stanonik M.: Janez Evangelist Krek z njemu enakimi iz loškega gospostva, *Loški razgledi* 64, Škofja Loka 2017, 157–174.

- Stanonik M.: Iva Potočnik, O ljudeh in ulicah ... [strokovni članek], Iva Potočnik, *Ljudje in ulice mojega odrasčanja*, Slovenj Gradec sredi 20. stoletja, Slovenj Gradec 2018, 512–514.
- Stanonik M.: Izpel se je slikarski poet Pavle Sedej (1951–2018), *Žirovske stopinje* 8, št. 3, junij 2018, 25.
- Stanonik M.: Beseda h knjigi, Nataša Hvala, *Divje babe na žlikrofih*, Glasovi 51, Založba ZRC, Ljubljana 2018, 7–10.
- Stanonik M.: Mladostna ustvarjalnost Marije Ferk. Marija Ferk, *S pesmijo skozi življenje*. Zbirka pesmi ob 80. rojstnem dnevu, Samozaložba, Zgornja Ščavnica 2018, I–VII.
- Stanonik M.: Antonia Bernard – francosko o Slovencih, slovensko o Francozih, *Antonia Bernard – francosko o Slovencih, slovensko o Francozih*, Slovenska matica, Ljubljana 2018, 7–13.
- Stanonik M.: Kyrill und Method als Nachfolger der berühmten paaren in mythen, legenden in der Geschichte, *Međunarodni komitet slavista. Savez slavističkih društava Srbije, Teze i rezimei* u dva toma, tom 2, Književnost, kultura, folklor. Pitanja slavistike, XVI. međunarodni kongres slavista, Beograd 20–27. VIII. 2018, 159–160 (povzetek).
- Stanonik M.: Zasluge Ivana Rudolfa za slovensko besedo med slovenskimi vojaki v afriškem pesku: *Bazovica* (1941–1944) in *Štorska knjižnica* (1942–1945), Muzej novejšje zgodovine, Simpozij: Ivan Rudolf, življenje in delo za narod, 7. novembra 2017, 12 (Povzetek).
- Stanonik M.: Ciril in Metod kot naslednika znamenitih dvojic v mitologiji, besedni umetnosti in zgodovini, *Slavistična revija*, časopis za jezikoslovje in literarne vede, 66, št. 2, Ljubljana, april-junij 2018, 171–189.
- Stanonik M.: Ivan Grafenauer, Biografski zbornik pokojnih članov 1938–2018, Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici, Ljubljana 2018, 111–112.
- Stanonik M.: Milko Matičetov, Biografski zbornik pokojnih članov 1938–2018, Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici, Ljubljana 2018, 135–136.
- Stanonik M.: Dijaška rokopisna glasila iz NUK 181–1960, *Urška Perenič (ur.), Aleksander Bjelčevič (ur.), Starejši mediji slovenske književnosti: rokopisi in tiski*, (Obdobja 37), Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot tuji jezik, Ljubljana 2018, 81–92.
- Stanonik M.: Osrednja slovesnost v Ljubljani z mislijo na žrtve, zapisane na domačem spomeniku, *Žirovske stopinje*, glasilo občine Žiri, letnik 8, št. 5, november 2018, 11.
- Stanonik M.: Senca na spominski plošči, *Žirovske stopinje*, glasilo občine Žiri, letnik 8, št. 5, november 2018, 19.
- Stanonik M.: Bleiweisovi podpisi pod črto, znanstveni simpozij: *Janez Bleiweis*,

Novice in modernizacija slovenske družbe, Ljubljana 2018, 24.

Stanonik M.: Matjaž Ambrožič (ur.), Janez Evangelist Krek v slovenski literaturi in literarni vedi, Janez Evangelist Krek – sto let pozneje (1917–2017) (Znanstvena knjižnica 64), Ljubljana 2018, 53–95.

Stanonik M.: Marija Stanonik, *Čebela na cvetu in v svetu*, Čebela v naravi in gospodarstvu, slovenski kulturni zgodovini, slovstveni folklori in literaturi. Ob prvem svetovnem dnevu čebel in 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Slovenska matica, Ljubljana 2018.

Stanonik M.: Zasluge Ivana Rudolfa za slovensko besedo med slovenskimi vojaki v afriškem pesku, *Ivan Rudolf / ob 120-letnici rojstva*, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Ljubljana, 159–187.

Stanonik M.: Oral literature, Leerssen J. T. (ur.), Baal A. H. van (ur.), Rock J. (ur.), *Encyklopedia of romantic nationalism in Europe*, Amsterdam University Press, Amsterdam 2018, 1366–1367.

Stanonik M.: (Barbara Ivančič Kutin i Stanka Drnovšek, Akademik prof. dr. Marija Stanonik, Slovenački književni folklorista, slovenista, etnolog, *Folkloristika* 3/1, (2018), 224–228).

PREDAVANJA, REFERATI

Stanonik M.: Anton Žakelj – Rodoljub Ledinski in Mlada Breda, Rajko Nahtigal in 100 let slavistike na Univerzi v Ljubljani, Mednarodna znanstvena konferenca, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, 23. 3. 2018.

Stanonik M.: Poezija Bojana Kovačiča, predavanje v spomin preminulega profesorja Bojana Kovačiča in ob 70- obletnici Lesarske šole, *Šolski center Nova Gorica*, 8. 6. 2018.

Stanonik M.: Glasbena kultura v Žireh v času življenja don Koste Selaka (1893–1968) / Glazbena kultura u Žirima u vremenu don Koste Selaka (1893–1968), Međunarodni znanstveni skup o don Kostu Selaku (1893. - 1968.) / Mednarodni znanstveni simpozij o don Kostu Selaku (1893–1968), Općina Janjina / Občina Janjina, Občina Žiri / Općina Žiri / Župa sv. Vlaha, Janjina / Župnija sv. Blaža, Janjina, 16. junija 2018.

Stanonik M.: Jernej Seljak – Don Kosto Selak (1893–1968), duhovnik in glasbenik, Lenčkov večer Don Kosti v spomin, Program prireditve v počastitev 50. obletnice njegove smrti in 125. obletnice njegovega rojstva, Kulturno središče Stare Žiri (Muzej Žiri), Žiri, 6. septembra, 2018.

Stanonik M.: Vloga redovništva za ohranjanje krščanske duhovne kulture pri Slovencih. *Akademija. 40-letnica vrnitve sester klaris v Slovenijo*, Nazarje, 1. 1978 1. aprila–2018, Nazarje, 11. avgusta 2018, na praznik svete Klare Asiške.

Stanonik M.: Ciril in Metod kot naslednika znamenitih dvojic v mitih, legendah in zgodovini, Sekcija 2.12: Slovenski folklor, folkloristika, mitologija, XVI. *međunarodni kongres slavista*, Beograd 21. VIII. 2018.

- Stanonik M.: *Vartac*, publikacija beneškega študijskega centra »Nediža« slovenska narečna besedila otrok iz Benečije, Rezije in Kanalske doline, Slovenski slavistični kongres, Palača Antonini Cernazai / Palazzo Antonini Cernazai / Palač Antonini Cernazai, Gusmanijeva dvorana, Videm, 27. 9. 2018.
- Stanonik M.: Merharjeva in Ocvirkova interpretacija folklornih pojavov iz Cankarjeve literature, Simpozij: *Akademijski pogledi na Cankarja*, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, II. Razred za filološke in literarne vede, Ljubljana, 15. 11. 2018.
- Stanonik M.: Dijaška rokopisna glasila iz NUK 1861–1960, Simpozij: *Starejši mediji slovenske književnosti: rokopisi in tiski*, Obdobja 37, 16. november, 2018.
- Stanonik M.: Bleiweisovi pripisi pod črto, znanstveni simpozij: *Janez Bleiweis, Novice in modernizacija slovenske družbe*, SAZU, ZRC SAZU, FF, Ljubljana 21. 11. 2018.
- DRUGI JAVNI NASTOPI
- Stanonik M.: Predstavitev knjige: Arh A., Debeljak M., Janežič D., Lipovec I., Lombar Premru P., Koder J., Mihelič S., Mohor M., Papler D., Planinc F., Slapar J., Traven I., *Pod gorami*, Folklorne in spominske pripovedi iz krajev pod Dobrčo, Kriško goro, Storžičem in Krvavcem (Glasovi 49), Knjižnica Toneta Pretnarja, Tržič, 30. 1. 2018.
- Stanonik M.: Predstavitev knjige: Nataša Hvala, *Divje babe na žlikrofih* (Glasovi 51), 17. oktobra 2018, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija, Ulica sv. Barbare 4–5.
- Stanonik M.: Predstavitev knjige: Nataša Hvala, *Divje babe na žlikrofih* (Glasovi 51), 17. oktobra 2018, Bevkova knjižnica Cerklje, 11. dec. 2018.
- Stanonik M.: Predstavitev pesniške zbirke Danila Florjančiča – Danijela Josipa Rudana, *Pomladanske Zarje*, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, *Viteška dvorana Cekinovega gradu*, 31. jan. 2018.
- Stanonik M.: Sodelovanje pri predstavitvi knjige: Svobodoljubna zbirka folklornih pripovedi iz leta 1944, Tone Ljubič, Narodopisna knjižnica, 3. in 4. del, *Knjižnica Dobropolje* (Jakličev dom), Videm, 5. 2. 2018.
- Stanonik M.: Anton Žakelj – Rodoljub Ledinski (Ledine, 14. 10. 1816 – Veliki Trn, 26. 4. 1868), Spominsko predavanje ob 150-letnici smrti, *Župnijska cerkev Sv. Duha*, Veliki trn, 26. 4. 2018.
- Stanonik M.: Čebela na cvetu in v svetu, Dom čebelarjev, *26 Dnevi medu / Svetovni dan čebel*, Polhov Gradec 20. maj 2018.
- Stanonik M.: [Uvodni komentar], Slikar in obiralka grozdja (Projekcija dokumentarnega filma), ISN, ZRC SAZU, Knjižnica Prežihov Voranc, Ljubljana - Vič, 16. 10.
- Stanonik M.: Cankar in ženske, pogovor vodila Meta Kušar. Knjižnica Otona Župančiča, 25. 10.2018. Sodelovali dr. Fridl I., Mihurko - Poniž K.

- Stanonik M.: Rovtarska narečna skupina. *Slovenska narečja*, Izobraževalno-dokumentarna serija, 2/7, Izobraževalni program, RTV Slovenija: 27. 10. 2018 ob 17.20; Ponovitev 28. 10. 2018 na TVS ob 7.35.
- Stanonik M.: Bleiweis (Kranj, *19. 11. 1808–Ljubljana, †29. 11. 1881), Ob 210-letnici Bleiweisovega rojstva, Uvod ob odprtju znanstvenega simpozija, SAZU, ZRC SAZU, FF, *Janez Bleiweis, Novice in modernizacija slovenske družbe*, Ljubljana 20. 11. 2018.
- Stanonik M.: Čebela na cvetu in v svetu, Debatna kavarna: *Knjižni sejem, Cankarjev dom*, 21. november 2018, 11.00–12.00. pogovor vodi dr. Ignacija J. Fridl, tajnica Slovenske matice.
- Stanonik M.: Bleiweis kot oče naroda, 20. 11. 2018, TV dnevnik ob 17.00 [intervju], (Braniselj K.).
- Stanonik M.: Pesniška zbirka Antonije Bernard, oddaja Od slike do besede, *Radio Ognjišče*, 27. 11. 2018, 21–22h, (Subotičanec M.)
- IZVEDENA IN DRUGA NEDOSTOPNA DELA
- Stanonik M.: Intervju o knjigi *Čebela na cvetu in v svetu*, oddaja »Okence v Slovenijo« AM 570, Radio Argentina, (spraševal Mirko Vasle), dec. 2018.
- UREDNIŠKO DELO
- Stanonik M.: Nataša Hvala, *Divje babe na žlikrofih*, Glasovi 51, Založba ZRC, Ljubljana 2018.
- Stanonik M.: Antonia Bernard, *Francosko o Slovencih, slovensko o Francozih / Razprave in ocene*, Slovenska matica, Ljubljana 2018.

Branko Stanovnik

OBJAVE

- Prek B., Počkaj M., Kantlehner W., Stanovnik B.: Thermal metal-free [2+2] cycloaddition of acetylenedicarboxylates to polysubstituted butadienes. *Zeitschrift für Naturforschung. B, A journal of chemical sciences*, 2018, vol. 73, iss. 7, str. 501–513, <https://www.degruyter.com/view/j/znb.2018.73.issue-7/znb-2018-0052/znb-2018-0052.xml?format=INT>, doi: 10.1515/znb-2018-0052.
- Turel I., Traven K., Stanovnik B., Koziskova J., Kožišek J.: Organometallic ruthenium(II) complexes with selected N, N-donor ligands - interesting systems where also concomitant polymorphism was observed : [oral contribution]. V: Matković-Čalogović D. (ur.), Popović S. (ur.), Skoko Ž. (ur.). *Book of abstracts*, Twenty-sixth Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, Poreč, Croatia, June 13-17, 2018. Zagreb: Croatian Academy of Sciences and Arts: Croatian Crystallographic Association. 2018, str. 37.

DRUGO

- Stanovnik B. (predsednik ur. sveta 1995–) *Acta chimica slovenica*. [Tiskana izd.]. Ljubljana: Slovensko kemijsko društvo: =Slovenian Chemical Society, 1993–2017.

- Stanovnik B. (član ur. odbora 2003–) *Advances in heterocyclic chemistry*. New York [etc.]: Academic Press, 1963–.
- Stanovnik B. (ur. 2010–, član ur. sveta in znanstv. ur. 2010–) *ARKIVOC*. [Print ed.]. Gainesville: Arkat USA Inc., 2000–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 1985–) *Croatica chemica acta*. [Print ed.]. Zagreb: The Croatian Chemical Society, 1956–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 2011–) *International journal of organic chemistry*. [Print ed.]. Irvine, CA: Scientific Research Pub., 2011–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 1997–) *Journal of heterocyclic chemistry*. Provo, Utah, etc.: HeteroCorporation.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 2014–) *Journal of the Turkish Chemical Society. Section A, Chemistry*. Harbiye-Istanbul: Turkish Chemical Society, 2014–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 1998–) *Molecules*. Berlin: Springer; Basel: Molecular Diversity Preservation International, 1996–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 2013–) *The scientific world journal*. Boynton Beach (FL): Scientific World, 2001–.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 2000–) *Targets in heterocyclic systems chemistry and properties*. Roma: Società Chimica Italiana.
- Stanovnik B. (član ur. odbora 2006–) *Trends in Heterocyclic Chemistry*. Trivandrum: Research Trends.

Franc Strle

- Strle F., Stupica D., Bogovič P., Visintainer P., Wormser G. P.: Is the risk of early neurologic Lyme borreliosis reduced by preferentially treating patients with erythema migrans with doxycycline?. *Diagnostic Microbiology and Infectious Disease* [Print ed.], 2018, doi: 10.1016/j.diagmicrobio.2018.01.025.
- Wormser G. P., O'Connell S., Pachner A. R., Schwartz I. R., Shapiro E. D., Stanek G., Strle F.: Critical analysis of a doxycycline treatment trial of rhesus macaques infected with *Borrelia burgdorferi*. *Diagnostic Microbiology and Infectious Disease* [Print ed.], 2018, vol. 92, iss. 3, str. 183–188, doi: 10.1016/j.diagmicrobio.2018.06.007.
- Saksida A., Jakopin N., Jelovšek M., Knap N., Fajs L., Lusa L., Lotrič-Furlan S., Bogovič P., Arnež M., Strle F., Avšič-Županc T.: Virus RNA load in patients with tick-borne encephalitis, Slovenia. *Emerging infectious diseases*, Jul. 2018, vol. 24, no. 7, str. 1315–1323. https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/24/7/18-0059_article.
- Pal E., Korva M., Resman Rus K., Kejžar N., Bogovič P., Strle F., Avšič-Županc T.: Relationship between circulating vascular endothelial growth factor and its soluble receptor in patients with hemorrhagic fever with renal syndrome. *Emerging microbes & infections*, May 2018, vol. 7, str. 1–9. <https://www.nature.com/articles/s41426-018-0090-5>.

- Praznik A., Vinšek N., Prodan A., Erčulj V., Pokorn M., Mrvič T., Paro Panjan D., Krivec U., Strle F., Petrovec M., Žnidaršič M., Grosek Š.: Risk factors for bronchiolitis severity : a retrospective review of patients admitted to the University Hospital from Central region of Slovenia. *Influenza and other respiratory viruses*, Nov. 2018, vol. 12, iss. 6, str. 765–771, doi: 10.1111/irv.12587.
- Stupica D., Maraspin-Čarman V., Bogovič P., Ogrinc K., Blagus R., Cerar Kišek T., Strle F.: Comparison of clinical course and treatment outcome for patients with early disseminated or early localized lyme borreliosis. *Jama dermatology*, 2018, vol. 154, no. 9, str. 1050–1056, doi: 10.1001/jamadermatol.2018.2306.
- Stupica D., Velušček M., Blagus R., Bogovič P., Rojko T., Cerar Kišek T., Strle F.: Oral doxycycline versus intravenous ceftriaxone for treatment of multiple erythema migrans : an open-label alternate-treatment observational trial. *Journal of antimicrobial chemotherapy*, May 2018, vol. 73, no. 5, str. 1352–1358. <https://academic.oup.com/jac/advance-article-abstract/doi/10.1093/jac/dkx534/4828186?redirectedFrom=fulltext>.
- Resman Rus K., Korva M., Bogovič P., Pal E., Strle F., Avšič-Županc T.: Delayed interferon type 1-induced antiviral state is a potential factor for hemorrhagic fever with renal syndrome severity. *The Journal of infectious diseases*, Mar. 2018, vol. 217, no. 6, str. 926–932. <https://academic.oup.com/jid/article/217/6/926/4768424>, doi: 10.1093/infdis/jix650.
- Pal E., Korva M., Resman Rus K., Kejžar N., Bogovič P., Kurent A., Avšič-Županc T., Strle F.: Sequential assessment of clinical and laboratory parameters in patients with hemorrhagic fever with renal syndrome. *PLoS one*, May 2018, vol. 13, iss. 5, str. 1–12. <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0197661>.
- Bogovič P., Lusa L., Stupica D., Rojko T., Korva M., Avšič-Županc T., Strle K., Wormser G. P., Strle F.: Impact of pre-existing treatment with statins on the course and outcome of tick-borne encephalitis. *PLoS one*, 2018, vol. 13, iss. 10, str. 1–11. <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0204773>.
- Bogovič P., Stupica D., Rojko T., Lotrič-Furlan S., Avšič-Županc T., Kastrin A., Lusa L., Strle F.: The long-term outcome of tick-borne encephalitis in Central Europe. *Ticks and tick-borne diseases*, Feb. 2018, vol. 9, iss. 2, str. 369–378, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877959X17303928?via%3Dihub>, doi: 10.1016/j.ttbdis.2017.12.001.
- Markowicz M., Schötta A., Kundi M., Bogovič P., Ogrinc K., Strle F., Stanek G.: CXCL13 concentrations in cerebrospinal fluid of patients with Lyme neuroborreliosis and other neurological disorders determined by Luminex and ELISA. *Ticks and tick-borne diseases*, 2018, vol. 9, iss. 5,

- str. 1137–1142. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1877959X17305964>, doi: 10.1016/j.ttbdis.2018.04.008.
- Mihajlović J., Hovius J. W. R., Sprong H., Bogovič P., Postma M. J., Strle F.: Cost-effectiveness of a potential anti-tick vaccine with combined protection against Lyme borreliosis and tick-borne encephalitis in Slovenia. *Ticks and tick-borne diseases*, 2018, vol. 10, str. 1–9, doi: 10.1016/j.ttbdis.2018.08.014.
- Bogovič P., Lotrič-Furlan S., Avšič-Županc T., Lusa L., Strle F.: Factors associated with severity of tick-borne encephalitis : a prospective observational study. *Travel medicine and infectious disease*, 2018, vol. 16, iss. , str. 1–7, doi: 10.1016/j.tmaid.2018.10.003.
- Velušček M., Bajrović F., Strle F., Stupica D.: Doxycycline-induced photosensitivity in patients treated for erythema migrans. *BMC infectious diseases*, 2018, vol. 18, no. 365, str. 1–5. <https://bmcinfectdis.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12879-018-3270-y>.
- Dessau R. B., Van Dam, Alje P., Fingerle, Volker, Gray, Jeremy S, Hovius, Joppe W. R., Hunfeld K.-P., Jaulhac B., Kahl O., Kristoferitsch W., Lindgren P.-E., Strle F., et al.: To test or not to test? : Laboratory support for the diagnosis of Lyme borreliosis : a position paper of ESGBOR, the ESCMID study group for Lyme borreliosis. *Clinical microbiology and infection : the official publication of the European society of clinical microbiology and infectious diseases*, 2018, vol. 24, iss. 2, str. 118–124, doi: 10.1016/j.cmi.2017.08.025.
- Stanek G., Strle F.: Lyme borreliosis-from tick bite to diagnosis and treatment. *FEMS microbiology reviews*, [Print ed.], 2018, vol. 42, no. 3, str. 233–258, doi: 10.1093/femsre/fux047.
- Strle F., Stanek G., Strle K.: Lyme borreliosis : the European perspective. V: Halperin J. J. (ur.). *Lyme disease : an evidence-based approach*. 2nd ed. Wallingford, Oxfordshire; Boston, MA: CABI. cop. 2018, str. 105–123.

Saša Svetina

- Svetina S., Švelc Kebe T., Božič B.: A model of Piezo1-based regulation of red blood cell volume. *Biophysical journal*, 2018, doi: 10.1016/j.bpj.2018.11.3130.

Alenka Šelih

OBJAVE

- Šelih A.: Dosledno uveljavljanje norm etičnega kodeksa. *Odvetnik : glasilo Odvetniške zbornice Slovenije*, jesen 2018, leto 20, št. 4, str. 14–15.
- Bavcon L., Šelih A., Korošec D., Ambrož M., Filipčič K.: *Kazensko pravo, Splošni del*. 6. izd. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2018. 583 str.
- Šelih A.: Kriminaliteta žensk v Sloveniji v obdobju 2003–2015. V: Mihelj Plešničar M. (ur.), Šelih A. (ur.), Filipčič K. (ur.). *Ženske in kriminaliteta : zna-*

čilnosti ženske kriminalitete in družbeno odzivanje nanjo, (Razprave, 36). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti. 2018, str. 25–44, 189–190, 195–196.

Šelih A.: Metod Dolenc. V: Skalerič U. (ur.). *Biografski zbornik pokojnih članov : Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici : 1938–2018* : 80. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2018, str. 25–26.

Šelih A.: Predgovor. V: Ribičič C., et al. *Županja : zbornik raziskovalnega projekta Inštituta za ustavno pravo, Ljubljana*. Ljubljana: Inštitut za ustavno pravo. 2018, str. 9–10.

DRUGO

Šelih A., Jemec Tomazin M.: *Pravni terminološki slovar : predstavitev istoimenske publikacije, dvorana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 16. mar. 2018*.

Šelih A.: *Zamisel in zasnova Pravnega terminološkega slovarja v pravnem razredu Akademije znanosti in umetnosti : prispevek na Javni tribuni z naslovom »Pravni terminološki slovar« v okviru Dnevov slovenskih pravnikov, Portorož, 12. okt. 2018*.

Šelih A. (član ur. sveta 2004–) *European journal of criminology : journal of the European Society of Criminology*. London: Sage, 2004–.

Šelih A. (član ur. odbora 2004–) *European journal on criminal policy and research*. Amsterdam; New York: Kugler, 1993–.

Šelih A. (član ur. odbora 1984–) *Pravnik : revija za pravno teorijo in prakso* [Tiskana izd.]. Ljubljana: Zveza društev pravnikov Slovenije, 1953–.

Mihelj Plesničar M. (ur.), Šelih A. (ur.), Filipčič K. (ur.) *Ženske in kriminaliteta : značilnosti ženske kriminalitete in družbeno odzivanje nanjo, (Razprave, 36)*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, 2018. 208 str.

Peter Štih

OBJAVE

Štih P.: *Forschungsprobleme und die Forschungsaktualität der Kärntner Herzogseinsetzung*, v: Nikolasch F. (Hg.), *Symposium zur Geschichte von Millstatt und Kärnten 2017*, str. 1–13.

Štih P.: *Als die Kirche Slawisch zu sprechen begann. Zu den Hintergründen der Christianisierung in Karantanien und Panonien*, v: Pohl W./Diesenberger M./Zeller B.(Hg.), *Neue Wege der Frühmittelalterforschung. Bilanz und Perspektiven (Forschungen zur Geschichte des Mittelalters 22, Wien 2018)*, str. 339–356.

Štih P.: *O plemstvu v delih Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina*, v: *O mojstrih in muzi. Zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina*, ur. Štih P. in Zwitter Ž. (Razprave I. razreda SAZU 35, Ljubljana 2018) str. 130–146.

- Štih P.: *Integration on the Fringes of the Frankish Empire: The Case of the Carantanians and their Neighbours*, v: Dzino D./Milošević A./Vedriš T. (eds.), *Migration, Integration and Connectivity on the Southeastern Frontier of the Carolingian Empire (East Central and Eastern Europe in the Middle Ages 450-1450 50*, Leiden/Boston 2018) str. 103–122.
- Štih P.: *I conti di Gorizia*, v: Raida S. (ur.), *Gorizia historical Yearbook 2019* (Gorizia 2018), str. 130–155.
- Štih P.: *Goriški grofje*, v: Raida S. (ur.), *Gorizia historical Yearbook 2019* (Gorizia 2018), str. 157–178.
- Štih P.: *O novi knjigi, novejši hrvaški historiografiji in novih pogledih na hrvaško zgodnjerednjeveško zgodovino*, v: *Zgodovinski časopis 72* (2018), str. 464–497.
- DRUGO:
- Štih P.: *Predgovor*, v: *O mojstrih in muzi. Zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina*, ur. Štih P. in Zwitter Ž. (Razprave I. razreda SAZU 35, Ljubljana 2018) str. 7–8.
- Štih P.: *Ferdo Gestrin*, v: *Biografski zbornik pokojnih članov. 1938–2018: Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici* (Ljubljana 2018), str. 31–32.
- Štih P.: *Bogo Grafenauer*, v: *Biografski zbornik pokojnih članov. 1938–2018: Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici* (Ljubljana 2018), str. 35–36.
- Štih P.: *Milko Kos*, v: *Biografski zbornik pokojnih članov. 1938–2018: Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici* (Ljubljana 2018), str. 43–44.
- Štih P.: *Sergij Vilfan*, v: *Biografski zbornik pokojnih članov. 1938–2018: Slovenska akademija znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici* (Ljubljana 2018), str. 81–82.
- Štih P.: *spremna beseda*, v: Kosi M., *Spopad za prehode proti Jadranu in nastanek „dežele Kras“* (Thesaurus memoriae – opuscula 6, Ljubljana 2018), str. 9–10.
- Štih P.: *spremna beseda* *Knjigi na pot*, v: Golob N., *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti. Arhiv Republike Slovenije* (Ljubljana 2018) str. 7–8.
- Štih P.: *Primožu Simonitiju v slovo*, *Zgodovinski časopis 72* (2018), str. 520–522.
- Štih P.: *ocena 1363–2013 : 650 Jahre Tirol mit Österreich* (Hg. Christoph Haidacher und Mark Mersowsky), *Zgodovinski časopis 72* (2018), str. 262–263.
- Štih P.: *ocena Herwig Wolfram, Das Römerreich und seine Germanen. Eine Erzählung von Herkunft und Ankunft*, *Zgodovinski časopis 72* (2018), str. 524–526.
- Štih P.: *ocena Jonas Sellin, Unrests Welt. Weltverständnis und Ordnungsentwürfe in den Chroniken des Jakobs Unrests*, *Zgodovinski časopis 72* (2018), str. 527–529.

- Štih P.: referat *Die Maximilianszelle und der Hl. Maximilian von Celeia sowie die Maximilianszelle und die Slawenmission*, Symposium Der heilige Rupert von Salzburg. Leben und Überlieferung, Salzburg 14. 5. 2018.
- Štih P.: referat *Die Ethnogenese der Karantanen, ihre Integration in das Frankenreich und damit verbundenen Akkulturationsprozesse*, Symposium zur Geschichte von Millstatt und Kärnten 2017, Millstatt 1. 6. 2018.
- Štih P.: pogovor o knjigi (s sourednikoma Petrom Vodopivcem in Markom Štuhcem) *Ernst Bruckmüller, Avstrijska zgodovina*, Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana, 9. 4. 2018.
- Štih P.: predstavitev knjige *Vojko Pavlin, Goriška – od zadnjih Goriških grofov do habsburške dežele*, Knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica in Kulturni center Lojze Bratuž Gorica, 24. 4. 2018.
- Štih P.: predavanje *Integracija Karantancev in njihovih slovanskih sosedov v frankovsko-otonsko cesarstvo*, Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča v Mariboru, Maribor, 6. 11. 2018.
- Štih P.: urednik (s Zwitterom Ž.) *O mojstrih in muzi. Zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina* (Razprave I. razreda SAZU 35, Ljubljana 2018) 274 str.
- Štih P.: ur. Golob N., *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti. Arhiv Republike Slovenije* (Ljubljana 2018) 291 str.
- Štih P. (odgovorni ur.) *Zgodovinski časopis* (od 2000–).
- Štih P. (odgovorni ur.) *Zbirka Zgodovinskega časopisa* (od 2000–).

Biba Teržan

OBJAVE

- Teržan B., Mlaker S.: Ein hallstattzeitliches Gerät zur Bearbeitung von Textilien? A Hallstatt-Period tool for processing of textiles? V: *Studia archaeologica Brunensia* 22/ 2, 2017, str. 97–114.
- Teržan B.: In memoriam Bernhard Hänsel. V: S. Hansen (ur.), *In memoriam Bernhard Hänsel*. Freie Universität Berlin, Deutsches Archäologisches Institut (Berlin 2018) str. 15–20.
- Teržan B., Bernhard Hänsel (1937-2017). V: *Arheološki vestnik* 69, 2018, str. 499–502.
- Borgna E., Càssola Guida P., Mihovilić K., Tasca G., Teržan B.: Il Caput Adriae tra Bronzo Antico e Bronzo Recente. V: *Studi di Preistoria e Protostoria* 5. Preistoria e Protostoria del Caput Adriae (Firenze 2018) str. 75–96.
- Borgna E., Càssola Guida P., Corazza S., Mihovilić K., Tasca G., Teržan B., Vitri S.: Il Caput Adriae tra Bronzo Finale e antica età del ferro. V: *Studi di Preistoria e Protostoria* 5. Preistoria e Protostoria del Caput Adriae (Firenze 2018) str. 97–118.

DRUGO

Teržan B. (članica ur. odbora od 2007–) *Archaeologia Adriatica*, Sveučilište Zadar.

Teržan B. (članica znanstv. sveta od 2014–) *Archaeologia Austriaca*, OAW, Wien/Dunaj.

Teržan B. (članica ur. odbora od 1993–) *Arheološki vestnik*, SAZU, ZRC Inštitut za arheologijo.

Teržan B. (članica ur. odbora od 2015–) *Histria Archaeologica*, Arheološki muzej Istre, Pula.

Teržan B. (članica ur. odbora od 1994–) *Katalogi in monografije*, Narodni muzej Slovenije.

Teržan B. (članica ur. odbora) *Przegląd Archeologiczny* Tom 65 (2017), Institut archeologii i etnologii Poljskiej Akademii nauk, Wrocław.

Teržan B. (članica znanstv. sveta od 1997–) *Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie*, Bonn.

Miha Tišler

Tišler M.: Maks Samec. Biografski zbornik pokojnih članov. Slovenske akademije znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici, 207. Ljubljana 2018.

Tišler M.: Dopisni člani Balenović Krešimir, Barton sir Derek, Katritzky, Alan R., Mihajlović, Mihajlo Lj., Prelog, Vladimir. Biografski zbornik pokojnih članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti ob osemdesetletnici, 425, 426. Ljubljana 2018.

Miha Tomažević

Triller P., Tomažević M., Gams M.: Seismic behaviour of masonry buildings built of low compressive strength units. *Bulletin of earthquake engineering*, 2018, vol. 16, str. 6191–6219, doi: 10.1007/s10518-018-0418-5.

Triller P., Tomažević M., Gams M.: Potresni odziv večetažnih strižnih zidanih sten in učinek utrjevanja s kompozitnimi oblogami. *Gradbeni vestnik*, 2018, vol. 67, str. 74–85.

Drago Tršar

SAMOSTOJNE RAZSTAVE

Tršar D.: Risbe na japonskem papirju, Murska Sobota, 8. marec 2018. Ciklus »Monument Drago Tršar«.

Tršar D.: Monumentalnost in množica, Pregledna razstava monumentalnega kiparstva Draga Tršarja v Moderni galeriji v Ljubljani, 14. junija 2018, Ciklus »Monument Drago Tršar«.

Tršar D.: Morje ob Morju, Obalne galerije Piran, Ciklus »Monument Drago Tršar«.

Tršar D.: Mestna Galerija Ljubljana – vse likovne zvrsti – Erotika, Ciklus »Monument Drago Tršar«.

SKUPINSKE RAZSTAVE

Devet keramik, celoletna razstava, Švicarija, 8. februar 2018.

Kipi iz vladne umetniške zbirke, Novo mesto, januar 2018.

Razstava Likovni umetniki SAZU. Ob osemdesetletnici SAZU, april 2018.

9. viški salon, Ljubljana, maj 2018.

Likovna zapuščina Zorana Kržišnika, Trebnje.

Skupinska razstavi risb, Gorenjski muzej Kranj, 13. avgust 2018.

Razstava Prešernovih nagrajencev – članov SAZU, ob osemdesetletnici SAZU, Galerija Prešernovih nagrajencev, Kranj, iz njihove zbirke.

Vito Turk

OBJAVE

Lerner I. M., Mikhaylov G., Gotman I., Bratovš A., Turk V., Turk B., Vasiljeva O. et al.: Crumpled aluminum hydroxide nanostructures as a microenvironment dysregulation agent for cancer treatment. *Nano letters*, 2018, vol. 18, no. 9, str. 5401–5410, doi: 10.1021/acs.nanolett.8b01592.

Turk V.: In memoriam Prof. Hiroyuki Sorimachi 1963-2018. QuickCuts. International Proteolysis Society (L. Akkari, M. Heck, Eds.) May 2018, str. 9–10.

Bidovec K., Božič J., Dolenc I., Turk B., Turk V., Stoka V.: The role of cathepsin D in TNF induced apoptosis. V: Turk B. (ur.). *Book of abstracts*, FEBS Workshop on Proteases, Inhibitors and Biological Control [within] 16. International Symposium on Proteases, Inhibitors and Biological Control, Portorož, Slovenia, 8. 9.–12. 9. 2018. Ljubljana: Jožef Stefan Institute. 2018, str. 33.

Božič J., Turk V., Stoka V., Dolenc I.: Glukosamine prevents polarization of cytotoxic granules in NK-92 cells by distribution signaling pathway. V: Turk B. (ur.). *Book of abstracts*, FEBS Workshop on Proteases, Inhibitors and Biological Control [within] 16. International Symposium on Proteases, Inhibitors and Biological Control, Portorož, Slovenia, 8. 9.–12. 9. 2018. Ljubljana: Jožef Stefan Institute. 2018, str. 60.

Završnik J., Butinar M., Trstenjak-Prebanda M., Krajnc A., Vizovišek M., Fonič M., Grubb A., Turk V., Turk B., Vasiljeva O.: Ablation of stefin B and cystatin C results in smaller tumors in a breast cancer model. V: Wernsperger C. (ur.), Lassacher M. (ur.), Brandstetter H. (ur.). *Program & abstract book*, XXXVth Winter School on Proteinases and Their Inhibitors, Tiers am Rosengarten, February 28th - March 4th, 2018. [S. l.: s. n. 2018], str. 46.

Turk V.: Slovenija je uspešno pripravila znanstvene in razvojne priložnosti ter pristala na dnu EU – kako naprej. V: Bohinc R. (ur.), Bohinc R.: *Za družbeno odgovornost : zbornik razprav*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV: Gibanje za družbeno odgovornost. 2018, str. 54–72.

DRUGO

Turk V. (član ur. odbora 2004–) *Biochimica et biophysica acta, Proteins and proteomics*. [Print ed.]. Amsterdam [etc.]: Elsevier, 2002–.

Turk V. (član ur. odbora 2001–) *Current protein and peptide science*. Hilversum: Bentham Science Publishers.

Dragica Turnšek

OBJAVE

Rožič B., Gerčar D., Oprčkal P., Švara A., Turnšek D., Kolar-Jurkovšek T., Udovč J., Kunst L., Fabjan T., Popit T., Gale L.: Middle Jurassic limestone megabreccia from the southern margin of the Slovenian Basin. *Swiss journal of geosciences*, str. 1–18, doi: 10.1007/s00015-018-0320-9.

Rožič B., Gerčar D., Oprčkal P., Švara A., Turnšek D., Udovč J., Kunst L., Popit T., Gale L.: Rekonstrukcija norijskega do srednjejurskega robnega dela in pobočja Dinarske karbonatne platforme iz klastov v srednjejurski apnenčevi megabreči Slovenskega bazena = reconstruction of the Norian to the Middle Jurassic Dinaric carbonate platform margin and slope from clasts in the Middle Jurassic limestone megabreccia of the Slovenian basin. V: Novak M. (ur.), Rman N. (ur.). *Zbornik povzетkov = Book of abstracts*, 5. slovenski geološki kongres, Velenje, 3.–5. 10. 2018. Ljubljana: Geološki zavod Slovenije. 2018, str. 80.

Turnšek D.: Srečko Brodar. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 225–226.

Turnšek D.: Matija Drovenik. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 227–228.

Turnšek D., Drovenik M.: Stanko Grafenauer. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 231–232.

Turnšek D.: Mario Pleničar. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 243–244.

Turnšek D.: Ivan Rakovec. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 245–246.

Turnšek D.: Ferdinand Seidl. – Biografski zbornik pokojnih članov (SAZU 2018), 227–258.

DRUGO

Turnšek D. (članica ur. odbora 1995–) *Geologija* [Tiskana izd.]. Ljubljana: Geološki zavod Slovenije: Slovensko geološko društvo, 1953–.

Ciril Zlobec

Kovič K., Zlobec C., Menart J., Pavček T.: *Pesmi štirih*, (Zbirka Feniks, 1). 7. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 133 str.

Zlobec C. (avtor spremne besede) v: Veselinovič D., Smith T. (avtor dodatnega

besedila, ur.): *Need money? Buy some! : collection of my thoughts / aphorisms*. [S. l.]: Veja Consulting, 2018. 106 str.

Zlobec C. (avtor spremne besede) v: Sivec I. (avtor, fotograf). *Resnica o Prešernu*. 1. izd. Dob pri Domžalah: Miš, 2018. 195 str.

Zlobec C. (prevajalec), Montale E.: *Sipje kosti*, (Poetikonove lire, knj. 57). Elektronska izd. Ljubljana: Književno društvo Hiša poezije, 2018.

Robert Zorec

OBJAVE

Leanza G., Gulino R., Zorec R.: Noradrenergic Hypothesis Linking Neurodegeneration-Based Cognitive Decline and Astroglia. *Front Mol Neurosci* 2018. 11:254. doi: 10.3389/fnmol.2018.00254.

Zorec R.: SNARE-mediated vesicle navigation, vesicle anatomy and exocytotic fusion pore. *Cell Calcium* 2018. 73:53-54. doi: 10.1016/j.ceca.2018.03.004.

Vardjan N., Chowdhury H. H., Horvat A., Velebit J., Malnar M., Muhič M., Kreft M., Krivec Š.G., Bobnar S.T., Miš K., Pirkmajer S., Offermanns S., Henriksen G., Storm-Mathisen J., Bergersen L. H., Zorec R.: Enhancement of Astroglial Aerobic Glycolysis by Extracellular Lactate-Mediated Increase in cAMP. *Front Mol Neurosci* 2018. 11:148. doi: 10.3389/fnmol.2018.00148.

Stenovec M., Lasič E., Dominkuš P. P., Bobnar S. T., Zorec R., Lenassi M., Kreft M.: Slow Release of HIV-1 Protein Nef from Vesicle-like Structures Is Inhibited by Cytosolic Calcium Elevation in Single Human Microglia. *Mol Neurobiol* 2018. 56(1):102-118. doi: 10.1007/s12035-018-1072-2.

Zorec R., Parpura V., Verkhatsky A.: Preventing neurodegeneration by adrenergic astroglial excitation. *FEBS J* 2018. 285(19):3645-3656. doi: 10.1111/febs.14456.

Pužar Dominkuš P., Stenovec M., Sitar S., Lasič E., Zorec R., Plemenitaš A., Žagar E., Kreft M., Lenassi M.: PKH26 labeling of extracellular vesicles: Characterization and cellular internalization of contaminating PKH26 nanoparticles. *Biochim Biophys Acta Biomembr* 2018. 1860(6):1350-1361. doi: 10.1016/j.bbamem.2018.03.013.

Stenovec M., Trkov Bobnar S., Smolič T., Kreft M., Parpura V., Zorec R.: Presenilin PS1ΔE9 disrupts mobility of secretory organelles in rat astrocytes. *Acta Physiol* 2018. (Oxf). 223(2):e13046. doi: 10.1111/apha.13046.

Chowdhury H. H., Cerqueira S. R., Sousa N., Oliveira J. M., Reis R. L., Zorec R.: The uptake, retention and clearance of drug-loaded dendrimer nanoparticles in astrocytes - electrophysiological quantification. *Biomater Sci* 2018. 6(2):388-397. doi: 10.1039/c7bm00886d.

Chowdhury H. H., Velebit J., Mekjavic I. B., Eiken O., Kreft M., Zorec R.: Systemic Hypoxia Increases the Expression of DPP4 in Preadipocytes of Healthy Human Participants. *Exp Clin Endocrinol Diabetes* 2018. 126(2):91-95. doi: 10.1055/s-0043-113451.

- Zorec R., Parpura V., Verkhratsky A.: Astroglial vesicular network: evolutionary trends, physiology and pathophysiology. *Acta Physiol (Oxf)* 2018. 222(2). doi: 10.1111/apha.12915.
- Kreft M., Jorgačevski J., Stenovec M., Zorec R.: Ångstrom-size exocytotic fusion pore: Implications for pituitary hormone secretion. *Mol Cell Endocrinol* 2018. 463:65-71. doi: 10.1016/j.mce.2017.04.023.
- Grubišić V., Verkhratsky A., Zorec R., Parpura V.: Enteric glia regulate gut motility in health and disease. *Brain Res Bull* 2018. 136:109-117. doi: 10.1016/j.brainresbull.2017.03.011.
- VABLJENA PREDAVANJA
- Zorec R.: »Brain metabolism to understand physical performance«. Norway School of Sports, Oslo University, Oslo, Norway, Host Prof. J. Jensen. 5. 2. 2018.
- Zorec R.: »Mehanizmi spomina in astrociti« Teden možganov, Dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, Slovenija. 12. 3. 2018.
- Zorec R.: »Mehanizmi spomina in astrociti« Fakulteta za humanistične študije, v predavalnici Tramontana (Titov trg 5). Teden možganov, Univerza na Primorskem, Koper, Slovenija. 15. 3. 2018.
- Zorec R.: »Translational Medicine«. Lecture series, Xuzhou, Tianjin, XinXiang, Zhengzhou, PR China. 4.-9. 6. 2018.
- Zorec R.: »Vesicle Anatomy And Function In Astrocytes From The Other Brain«. Technische Universität Darmstadt, Germany, June 13th, 2018, Host Prof. G. Thiel. 13. 6. 2018.
- Zorec R.: »Cyttoplasmic IFs and Vesicle Trafficking in Astrocytes«, Gordon Research Conference Intermediate Filaments as the Platform to Underpin the »Social Network« of Cells and Tissues; June 24-29, 2018, Renaissance Tuscani Il Ciocco, Lucca (Barga), Italy. 24. 6. 2018.
- Zorec R.: »Metabolic Plasticity of Astroglia Regulated by Noradrenaline and Insulin« Mini Symposium, Japanese-Slovenian Cooperation; Neuroglia in Health and Disease, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, 31. 8. 2018.
- Zorec R.: »Metabolic Plasticity of Astroglia: Modelling the control of cytosolic L-lactate« Serbian-Slovenian Cooperation; Neuroglia in Health and Disease, Rectorate University of Kragujevac. 10. 9. 2018.
- Zorec R.: »Precision Medicines: Future of the Belt and Road Project« ANSO 2018, Beijing PR, China. 4. 11. 2018.
- Zorec R.: »Noradrenergična hipoteza kognitivnega upada in astroglija« Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Program »Celična fiziologija» P3 0381 310 in P3 1683 310. 14. 11. 2018.

Zinka Zorko

OBJAVA

Zorko Z.: Koroško narečje na Mednarodnih dialektoloških simpozijih na Univerzi v Mariboru do leta 2006. V: Cossutta R. (ur.). *Tromeje dialektov brez meja*. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales ZRS. 2018, str. 11–17.

DRUGO

Zorko Z. (članica ur. odbora 2005–) *Studia Historica Slovenica: časopis za humanistične in družboslovne študije* [Tiskana izd.]. Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2001–.

Zorko Z. (članica ur. odbora 1995–) *Studia Slavica Savariensia : nyetveszett es irodalmi folyóirat*. Szombathely: Berzsényi Daniel Tanarkepzo Foiskola Szlav Filológiai Intezete, 1992–.

Mitja Zupančič

Zupančič M., Vreš B.: Phytogeographic analysis of Slovenia = Fitogeografska oznaka Slovenije. *Folia biologica et geologica* [Tiskana izd.], 2018, letn. 59, št. 2, str. 159–211.

Boštjan Žekš

OBJAVE

Žekš B., et al.: Blinc, Robert. V: Šterbenc Svetina B. (ur.). *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 25–28, portret. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1019590/>.

Žekš B. (avtor dodatnega besedila, recenzent) v: Jamnik A.: *Svet osamljenih tujcev : komunitarna in postmoderna kritika liberalizma*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2018. 360 str.

DRUGO

Tenze G. (oseba, ki intervjuva), Bajd T. (intervjuvanec), Žekš B. (intervjuvanec), Oset Ž. (intervjuvanec): *80 let od ustanovitve SAZU*, (Arsov forum). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <https://ars.rtv slo.si/2018/11/arsov-forum-176/>.

Šebenik Š., Gunde-Cimerman N. (diskutant), Prelovšek S. (diskutant), Dominko R. (diskutant), Noč M. (diskutant), Žekš B. (diskutant): *Zoisovi nagrajenci o znanosti*, (Studio ob 17h). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2018. <https://radioprvi.rtv slo.si/2018/11/studio-ob-sedemnajstih-vmes-porocila-824/>.

Slavoj Žižek

Žižek S.: Introduction. V: Timofeeva O. *The history of animals : a philosophy*. London [etc.]: Bloomsbury Academic. 2018, str. 1–7.

- Žižek S.: *A kettős zsarolás ellen : menekültek, terror és egyéb gondok felebarátainkkal*. Budapest: Oriold és Társai, 2018. 117 str.
- Dolar M., Žižek S., Zupančič Žerdin A.: *Ardillas a las bellotas : entre psicoanálisis, filosofía y el cine de Ernst Lucitsch*, (Estancias). Primera edición. Ciudad de México: Paradiso editores; Universidad Iberoamericana, 2018. 249 str.
- Žižek S.: *Disparitäten*. Darmstadt: WBG, 2018. 504 str.
- Žižek S.: *Like a thief in broad daylight : power in the era of post-humanity*. UK [etc.]: Allen Lane, an imprint of Penguin Books, 2018. 222 str.
- Žižek S.: *Kot tat sredi noči : kako misliti kapital*, (Zbirka Analecta). 1. natis. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2018. 202 str.
- Žižek S. (avtor dodatnega besedila) v: Štefančič M.: Ivan Cankar : eseji o največjem, (Zbirka Knjige o knjigah). 1. natis. Ljubljana: UMco, 2018. 557 str.
- Lenin V. I., Žižek S. (ur., avtor dodatnega besedila): *Lenin heute : Erinnern, Wiederholen und Durcharbeiten*. Darmstadt: WBG Academic, 2018. 267 str.
- Žižek S.: *The courage of hopelessness : chronicles of a year of acting dangerously*. [London] [etc.]: Penguin Books, 2018. XXI, 310 str.
- Dolar M., Krečič J., Pfaller R., Žižek S., Janša J. (ur.), Janša J. (ur.), Janša J. (ur.). *Janez Janša and beyond*. Ljubljana: Aksioma, Institute for Contemporary Art, 2018. 121 str.
- Dolar M., Krečič J., Pfaller R., Žižek S., Janša J. (ur.), Janša J. (ur.), Kariž Ž. (ur.). *Janez Janša and beyond*. Digital ed. Ljubljana: Aksioma, Institute for Contemporary Art, 2018. www.janezjansa.si/bookshop.
- Žižek S., Ruda F., Hamza A.: *Reading Marx*. Cambridge; Medford: Polity, 2018. VI, 170 str.
- Milner J.-C., Žižek S., Lucchelli J. P.: *Sexualités en travaux*, (Le @laboratoire). [Paris]: Éditions Michèle, 2018. 215 str.
- DRUGO
- Žižek S. (član ur. odbora 1990–) *Problemi : revija za kulturo in družbena vprašanja*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo, 1962–.

- Andolšek - Jeras**, Lidija, rojena 30. julija 1929, umrla 18. decembra 2003, dr. znanosti, redna profesorica za ginekologijo in porodništvo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in njena zaslužna profesorica. Izredna članica od 23. aprila 1987, redna članica od 27. maja 1993. Tajnica VI. razreda SAZU od 27. maja 1992 do 28. septembra 1999; glavna tajnica SAZU od 23. septembra 1999 do 25. aprila 2002; članica predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 25. aprila 2002 do smrti.
- Andrić**, Ivo, rojen 10. oktobra 1892, umrl 13. marca 1975, književnik, Beograd, Srbija. Nobelov nagrajenec za književnost, 1961. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Apostolski**, Mihailo, rojen 8. novembra 1906, umrl 7. avgusta 1987, zgodovinar in vojaški teoretik, Skopje, Makedonija. Dopisni član od 10. marca 1977.
- Bajec**, Anton, rojen 6. januarja 1897, umrl 10. junija 1985, dr. fil., izredni profesor za slovenski jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 13. marca 1972, redni član od 23. marca 1978.
- Bajt**, Aleksander, rojen 27. februarja 1921, umrl 24. februarja 2000, dr. ekonomskih znanosti, redni profesor za ekonomijo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani; predstojnik Ekonomskega inštituta Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. aprila 1987; načelnik oddelka za družbene vede v I. razredu SAZU od 12. maja 1988 do 1. aprila 1995 in tajnik I. razreda SAZU od 25. januarja 1991 do 28. februarja 1995.
- Balenović**, Krešimir, rojen 17. maja 1914, umrl 25. februarja 2003, redni profesor za organsko in bioorgansko kemijo Univerze v Zagrebu in vodja Centra za kemijo organskih naravnih vezi Hrvaške akademije znanosti in umetnosti, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Barton**, Derek Harold Richard, rojen 8. septembra 1918, umrl 16. marca 1998, redni profesor za kemijo na teksaški univerzi A & M in njen zaslužni profesor, College Station, Teksas, ZDA. Nobelov nagrajenec za kemijo, 1969. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Bartoš**, Milan, rojen 10. novembra 1901, umrl 12. marca 1974, dr. prava, redni profesor na Pravni fakulteti v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 17. oktobra 1958.
- Batis**, Janez, rojen 15. marca 1919, umrl 1. oktobra 2002, dr. veterinarskih znanosti, redni profesor za mikrobiologijo Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983. Glavni tajnik SAZU od 10. marca 1985 do 14. maja 1992, član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 7. maja 1996 do 25. aprila 2002.

- Bedjanič**, Milko, rojen 29. junija 1904, umrl 15. februarja 1976, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni Medicinske fakultete v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1968, redni član od 21. marca 1974; tajnik razreda za medicinske vede od 20. marca 1975 do smrti.
- Beier**, Friedrich-Karl, rojen 9. aprila 1926, umrl 13. novembra 1997. Direktor Inštituta Maxa Plancka za tuje in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo, München, Nemčija. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Belić**, Aleksandar, rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960, dr. fil., profesor za lingvistiko na Univerzi v Beogradu, Srbija; predsednik Srbske akademije znanosti in umetnosti. Dopisni član od 7. novembra 1947.
- Benac**, Alojz, rojen 20. oktobra 1914, umrl 6. marca 1992, dr. arheoloških znanosti, redni profesor prazgodovinske arheologije na Filozofski fakulteti v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 23. marca 1978.
- Benhart**, František, rojen 10. septembra 1924, umrl 25. decembra 2006, slavist, kritik, prevajalec slovenske književnosti, Praga, Češka republika. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Bergles**, Arthur E., rojen 9. avgusta 1935, umrl 17. marca 2014. Redni profesor za termodinamiko na Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, ZDA, v pokoju. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Berkopec**, Oton, rojen 6. decembra 1906, umrl 16. septembra 1988, dr. fil., vodja Bibliografije slavik v češkem tisku pri Akademiji znanosti v Pragi, Češka. Dopisni član od 5. februarja 1971, redni član od 24. aprila 1981.
- Bernik**, Janez, rojen 6. septembra 1933, umrl 15. julija 2016, akademski slikar, redni profesor Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 27. maja 1993. Redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu.
- Bevk**, France, rojen 17. septembra 1890, umrl 17. septembra 1970, književnik, Ljubljana. Redni član od 2. junija 1953; tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966.
- Bezljaj**, France, rojen 19. septembra 1910, umrl 27. aprila 1993, dr. fil., redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 3. julija 1964.
- Blinc**, Robert, rojen 31. oktobra 1933, umrl 26. septembra 2011, dr. fizikalnih znanosti, redni profesor fizike, dekan Mednarodne podiplomske šole Jožefa Stefana, znanstveni svetnik Inštituta »Jožef Stefan«. Izredni član od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976. Tajnik III. razreda SAZU od 27. februarja 1978 do 31. oktobra 1980; podpredsednik SAZU od 2. oktobra 1980 do 6. maja 1999.
- Bogdanović**, Milan, rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964, književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost

- na Univerzi v Beogradu in upravnik Narodnega gledališča v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Bole**, Jože, rojen 17. junija 1929, umrl 26. decembra 1995, dr. znanosti, zoolog – malakolog, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Izredni član od 10. marca 1977. Redni član od 23. maja 1985.
- Borisevič**, Nikolaj A., rojen 21. septembra 1923, umrl 25. oktobra 2015. Redni profesor za fiziko in matematiko Univerze v Minsku, Belorusija. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Boršnik**, Marja, rojena 24. januarja 1906, umrla 10. avgusta 1982, dr. fil., redna profesorica za zgodovino slovenske književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredna članica od 10. marca 1977.
- Brajdič**, Ivan, rojen 16. junija 1924, umrl 5. junija 2008, pisatelj in prevajalec slovenske književnosti, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Brajković**, Vladislav, rojen 24. januarja 1905, umrl 9. septembra 1989, dr. prava, redni profesor za pomorsko in splošno transportno pravo Pravne fakultete v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Bravničar**, Matija, rojen 24. februarja 1897, umrl 25. novembra 1977, skladatelj, redni profesor za kompozicijo in glasbenoteoretske predmete na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Izredni član od 13. marca 1972, redni član od 21. marca 1974.
- Brecelj**, Bogdan, rojen 6. maja 1906, umrl 9. septembra 1986, dr. med., redni profesor za ortopedijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.
- Breznik**, Anton, rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944, dr. fil., gimnazijski ravnatelj, jezikoslovec, Ljubljana. Izredni član od 16. maja 1940.
- Brodar**, Srečko, rojen 6. maja 1893, umrl 27. aprila 1987, dr. fil., redni profesor za kvartarologijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 6. decembra 1949, redni član od 2. junija 1953.
- Broz - Tito**, Josip, rojen 25. maja 1892, umrl 4. maja 1980, predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije. Prvi častni član SAZU od 6. novembra 1948.
- Brzin**, Miroslav, rojen 13. aprila 1923, umrl 8. avgusta 1999, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za patološko fiziologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 21. marca 1974, redni član od 29. marca 1979.
- Bujas**, Zoran, rojen 27. decembra 1910, umrl 11. januarja 2004, redni profesor za psihologijo Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Butozan**, Vaso, rojen 5. decembra 1905, umrl 15. maja 1974, dr. veterinarskih znanosti, častni dr., redni profesor Veterinarske fakultete v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 7. februarja 1967.
- Cankar**, Izidor, rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958, dr. fil., redni profesor za zgodovino umetnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.

- Cevc**, Emilijan, rojen 5. septembra 1920, umrl 30. januarja 2006, dr. zgodovine in teorije umetnosti, znanstveni svetnik v Umetnostnozgodovinskem inštitutu Franceta Steleta ZRC SAZU. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. maja 1985. Načelnik oddelka za zgodovinske vede I. razreda SAZU od 25. januarja 1991 do 7. maja 1996 in tajnik I. razreda SAZU od 1. marca 1995 do 7. maja 1996.
- Cigoj**, Stojan, rojen 27. junija 1920, umrl 19. septembra 1989, dr. prava, redni profesor za civilno in mednarodno zasebno pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1983, redni član od 23. aprila 1987.
- Cilenšek**, Johann, rojen 4. decembra 1913, umrl 14. decembra 1998, skladatelj, redni profesor na Visoki šoli za glasbo Franza Liszta v Weimarju, Nemčija. Dopisni član od 7. februarja 1967.
- Cronin**, James W., rojen 29. septembra 1931, umrl 25. avgusta 2016, dr. fizike, redni profesor na Univerzi v Chicagu, ZDA. Nobelov nagrajenec za fiziko, 1980, častni doktor Univerze v Novi Gorici. Dopisni član od 21. maja 2009.
- Cvetko**, Dragotin, rojen 19. septembra 1911, umrl 2. septembra 1993, dr. fil., redni profesor za zgodovino slovenske in novejšje glasbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970. Načelnik oddelka za zgodovinske vede v razredu za zgodovinske in družbene vede SAZU od 1. aprila 1982 do 1986 in tajnik istega razreda od 1986 do 31. januarja 1991.
- Čamo**, Edhem, rojen 30. decembra 1909, umrl 25. novembra 1996. Redni profesor za zoohigieno Veterinarske fakultete v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 13. marca 1972.
- Čelešnik**, Franc, rojen 27. oktobra 1911, umrl 28. avgusta 1973, dr. med., redni profesor za čeljustno kirurgijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1969.
- Černigoj**, Avgust, rojen 24. avgusta 1898, umrl 17. novembra 1985, akademski slikar in grafik, Sežana. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Čop**, Bojan, rojen 23. maja 1923, umrl 3. avgusta 1994, dr. filoloških znanosti, redni profesor za primerjalno jezikoslovje in orientalistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 13. marca 1972, redni član od 25. marca 1976.
- Čubrilović**, Vasa, rojen 14. januarja 1897, umrl 11. junija 1990, dr. zgodovinskih znanosti, redni profesor za zgodovino narodov Jugoslavije v novem veku na Univerzi v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Deanović**, Mirko, rojen 13. maja 1890, umrl 16. junija 1984, dr. fil., redni profesor za romansko filologijo Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 21. marca 1974.

- Demus**, Otto, rojen 4. novembra 1902, umrl 17. novembra 1990, dr. fil., ordinarij umetnostnozgodovinske katedre na Univerzi na Dunaju, Avstrija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Despić**, Aleksandar, rojen 6. januarja 1927, umrl 7. aprila 2005, redni profesor za fizikalno kemijo Tehnološke fakultete Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Djordjević**, Jovan, rojen 10. marca 1908, umrl 9. decembra 1989, dr. prava, redni profesor za politične vede in ustavno pravo na Univerzi v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 17. oktobra 1958.
- Djurdjev**, Branislav, rojen 4. avgusta 1908, umrl 26. februarja 1993. Redni profesor za zgodovino turškega obdobja na Filozofski fakulteti Univerze v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 7. februarja 1969.
- Djuričić**, Ilija, rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo Veterinarske fakultete v Beogradu, Srbija; predsednik Srbske akademije znanosti in umetnosti. Dopisni član od 22. decembra 1961.
- Dolar**, Davorin, rojen 1. februarja 1921, umrl 12. novembra 2005, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za fizikalno kemijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977.
- Dolenc**, Metod, rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941, dr. prava, redni profesor za kazensko pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 28. januarja 1939 do smrti.
- Dolinar**, Lojze, rojen 19. aprila 1893, umrl 9. septembra 1970, akademski kipar, redni profesor na Akademiji za umetnost v Beogradu. Izredni član od 2. junija 1953, redni član od 5. februarja 1970.
- Drovenik**, Matija, rojen 14. februarja 1927, umrl 30. oktobra 2015. dr. znanosti, redni profesor za mineralogijo, nahajališča mineralnih surovin, premogov in nafte, mikroskopijo rud in premogov ter geološko kartiranje II Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 23. aprila 1987. Glavni tajnik SAZU od 14. maja 1992 do 6. maja 1999.
- Drujan**, Boris, rojen 27. junija 1928, umrl 24. decembra 1991, dr. organske kemije in farmakologije, predstojnik laboratorija za nevrokemijo IVIC v Caracasu, Venezuela. Dopisni član od 10. marca 1977.
- Dyggve**, Ejnar, rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961, častni dr., inž., arhitekt in arheolog v Köbenhavnu, Danska. Dopisni član od 17. oktobra 1958.
- Elsner**, Norbert, rojen 11. oktobra 1940, umrl 16. junija 2011. Vodja Zoološkega inštituta Univerze v Göttingenu, Nemčija. Specialist s področja nevroetologije akustične komunikacije pri insektih. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Fettich**, Janez, rojen 9. oktobra 1921, umrl 26. avgusta 2004, dr. znanosti, redni

- profesor za dermatovenerologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 21. marca 1974, redni član od 29. marca 1979.
- Finžgar**, Alojzij, rojen 30. decembra 1902, umrl 28. marca 1994, dr. prava, redni profesor za civilno in rodbinsko pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 20. marca 1975, redni član od 23. marca 1978. Načelnik oddelka za družbene vede I. razreda SAZU od 16. septembra 1980 do 31. maja 1988 in tajnik razreda za zgodovinske in družbene vede SAZU od 15. marca 1982 do 25. januarja 1991.
- Finžgar**, Fran Saleški, rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962, književnik. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik razreda za umetnost od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949.
- Fischer**, Kurt von, rojen 25. aprila 1913, umrl 27. novembra 2003, redni profesor za muzikologijo Univerze v Zürichu, Švica. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Flaker**, Aleksandar, rojen 24. julija 1924, umrl 25. oktobra 2010, redni profesor za slovanske književnosti Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Franchini**, Aldo, rojen 3. decembra 1910, umrl 3. aprila 1987, dr. medicinskih znanosti, predstojnik Inštituta za sodno medicino v Genovi, Italija. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Frangeš**, Ivo, rojen 15. aprila 1920, umrl 29. decembra 2003. Redni profesor za novejšo hrvaško književnost Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Fučić**, Branko, rojen 8. septembra 1920, umrl 31. januarja 1999, znanstveni svetnik v Kabinetu za arhitekturo in urbanizem Hrvaške akademije znanosti in umetnosti, Reka, Hrvaška. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Gabrovec**, Stane, rojen 18. aprila 1920, umrl 12. januarja 2015, dr. arheoloških znanosti, znanstveni svetnik, vodja arheološkega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 30. maja 1991.
- Gams**, Ivan, rojen 5. julija 1923, umrl 10. marca 2014, dr. znanosti, redni profesor za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 23. maja 1985.
- Gaspari**, Maksim, rojen 26. februarja 1883, umrl 14. novembra 1980, slikar, Ljubljana. Redni član od 13. marca 1972.
- Gavazzi**, Milovan, rojen 18. marca 1895, umrl 20. januarja 1992, dr. fil., redni profesor za etnologijo na Filozofski fakulteti v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Geršković**, Leon, rojen 2. februarja 1910, umrl 1. junija 1992, dr. prava, redni profesor političnih znanosti, Beograd, Srbija. Dopisni član od 17. oktobra 1958.
- Gestrin**, Ferdo, rojen 8. oktobra 1916, umrl 9. aprila 1999, dr. znanosti, redni profesor za občo zgodovino fevdalizma Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1983, redni član od 23. aprila 1987.

- Geyer**, Otto F., rojen 18. maja 1924, umrl 12. novembra 2002, redni profesor stratigrafije, paleontologije in paleoekologije na Univerzi v Stuttgartu, Nemčija. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Gligorić**, Velibor, rojen 28. julija 1899, umrl 3. oktobra 1977, književni kritik, Beograd, Srbija. Dopisni član od 7. februarja 1967.
- Golia**, Pavel, rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959, književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.
- Golič**, Ljubo, rojen 2. julija 1932, umrl 5. julija 2007, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za anorgansko kemijo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 27. maja 1993.
- Goričar**, Jože, rojen 20. januarja 1907, umrl 20. februarja 1985, dr. prava, redni profesor za sociologijo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1969, redni član od 25. marca 1976; načelnik oddelka za družbene vede razreda za zgodovinske in družbene vede SAZU od 24. aprila 1980 do 30. septembra 1980; glavni tajnik SAZU od 24. junija 1980 do smrti.
- Grad**, Anton, rojen 23. februarja 1907, umrl 28. marca 1983, dr. fil., redni profesor za romansko filologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 10. marca 1977.
- Gradnik**, Alojz, rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967, dr. prava, književnik, Ljubljana. Redni član od 21. decembra 1962.
- Grafenauer**, Bogo, rojen 16. marca 1916, umrl 12. maja 1995, dr. filozofije, redni profesor za zgodovino Slovencev Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 7. februarja 1968, redni član od 13. marca 1972.
- Grafenauer**, Ivan, rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964, dr. fil., gimnazijski profesor, Ljubljana. Izredni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti.
- Grafenauer**, Stanko, rojen 13. maja 1922, umrl 7. avgusta 2010, dr. tehniških znanosti, redni profesor za kristalografijo, mineralogijo in petrologijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 17. aprila 1973, redni član od 24. aprila 1981. Tajnik IV. razreda SAZU od 26. maja 1981 do 15. februarja 1989.
- Grdenić**, Drago, rojen 31. avgusta 1919, umrl 7. septembra 2018, redni profesor za splošno in anorgansko kemijo Univerze v Zagrebu, Hrvaška, v pokoju. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Grickat - Radulović**, Irena, rojena 19. januarja 1922, umrla 7. aprila 2009. Znanstvena svetnica v Inštitutu za jezik Srbske akademije znanosti in umetnosti, Beograd. Dopisna članica od 6. junija 1983.

- Grimič**, Vill, rojen 7. junija 1925, umrl 3. oktobra 2016. Književnik in prevajalec. Tajnik uprave kijevske podružnice Zveze pisateljev Ukrajine, Kijev, Ukrajina. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Grošelj**, Milan, rojen 19. septembra 1902, umrl 12. februarja 1979, dr. fil., redni profesor za klasično filologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 17. oktobra 1958, redni član od 10. marca 1977.
- Gubensek**, Franc, rojen 31. oktobra 1937, umrl 17. avgusta 2010, dr. znanosti, redni profesor za biokemijo, molekularno biologijo in gensko tehnologijo Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009.
- Gušić**, Branimir, rojen 6. aprila 1901, umrl 7. julija 1975, dr. med., dr. fil., redni profesor za otorinolaringologijo Medicinske fakultete v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 3. julija 1964.
- Gyergyek**, Ludvik, rojen 2. septembra 1922, umrl 22. decembra 2003, dr. uporabnih znanosti, častni doktor univerz v Budimpešti in Mariboru, redni profesor za sisteme, avtomatiko in kibernetiko Fakultete za elektrotehniko in računalništvo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. aprila 1987.
- Hadži**, Jovan, rojen 22. novembra 1884, umrl 11. decembra 1972, dr. fil., redni profesor za zoologijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.
- Hafner**, Stanislav, rojen 13. decembra 1916, umrl 9. decembra 2006, redni profesor za slavistiko Univerze v Gradcu, Avstrija. Dopisni član od 27. maja 1997.
- Hahn**, Erwin Louis, rojen 9. junija 1921, umrl 20. septembra 2016. Redni profesor za fiziko Univerze v Berkeleyu, Kalifornija, ZDA. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Hauptmann**, Ljudmil, rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968, dr. fil., redni profesor za občo zgodovino srednjega veka Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 16. maja 1940.
- Hegedušić**, Krsto, rojen 26. novembra 1901, umrl 7. aprila 1975, akademski slikar mojster, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 20. marca 1975.
- Herak**, Milan, rojen 5. marca 1917, umrl 26. aprila 2015, redni profesor za paleontologijo Fakultete za naravoslovne in matematične vede Univerze v Zagrebu, Hrvaška, v pokoju. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Hieng**, Andrej, rojen 17. februarja 1925, umrl 17. januarja 2000, pisatelj, Ljubljana. Izredni član od 6. junija 1995.
- Horvat**, Matija, rojen 23. septembra 1935, umrl 26. aprila 2014, dr. znanosti, redni profesor za interno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003.
- Hottinger**, Lukas Conrad, rojen 25. februarja 1933, umrl 4. septembra 2011. Redni profesor za paleontologijo na Geološko-paleontološkem inštitutu Univerze v Baslu, Švica. Dopisni član od 27. maja 1993.

- Ibrovac**, Miodrag, rojen 24. avgusta 1885, umrl 21. junija 1973, dr. filoloških znanosti, redni profesor romanistike na Filozofski fakulteti v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 17. aprila 1973.
- Ilešič**, Svetozar, rojen 8. junija 1907, umrl 4. februarja 1985, dr. fil., redni profesor za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970.
- Ingolič**, Anton, rojen 5. januarja 1907, umrl 11. marca 1992, književnik. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981. Tajnik razreda za umetnosti SAZU od 21. marca 1977 do 31. maja 1981.
- Inkret**, Andrej, rojen 29. aprila 1943, umrl 2. avgusta 2015, dr. znanosti, zaslужni profesor za dramaturgijo in zgodovino drame AGRFT Univerze v Ljubljani v pokoju. Izredni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009. Tajnik II. razreda od 1. julija 2010 do smrti.
- Ivič**, Milka, rojena 11. decembra 1923, umrla 7. marca 2011. Redna profesorica za srbski in hrvaški jezik Filozofske fakultete Univerze v Novem Sadu, Srbija. Dopisna članica od 6. junija 1983.
- Ivič**, Pavle, rojen 1. decembra 1924, umrl 19. septembra 1999, redni profesor za srbski jezik in hrvaški jezik Filozofske fakultete Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Jakac**, Božidar, rojen 16. julija 1899, umrl 20. novembra 1989, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.
- Jakopič**, Rihard, rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1943, akademski slikar, Ljubljana. Redni član od 7. oktobra 1938.
- Jakopin**, Franc, rojen 29. septembra 1921, umrl 18. junija 2002, dr. znanosti, znanstveni svetnik na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Izredni član od 23. maja 1985, redni član od 18. maja 1989.
- Jama**, Matija, rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947, akademski slikar, Ljubljana. Redni član od 7. oktobra 1938.
- Jovčič**, Dimitrije, rojen 14. oktobra 1889, umrl 16. februarja 1973, dr. med., redni profesor za ortopedijo in travmatologijo na Medicinski fakulteti v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 7. februarja 1967.
- Jurančič**, Janko, rojen 18. decembra 1902, umrl 15. decembra 1989, dr. filoloških znanosti, redni profesor za srbski in hrvaški jezik ter starejšo hrvaško in srbsko literaturo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 25. septembra 1979 do februarja 1984.
- Kahl**, Hans-Dietrich, rojen 4. junija 1920, umrl 30. septembra 2016, redni profesor na zgodovinskem inštitutu Univerze v Giessnu, Nemčija. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Kalin**, Boris, rojen 24. junija 1905, umrl 22. maja 1975, kipar mojster, redni

- profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.
- Kalin**, Zdenko, rojen 11. aprila 1911, umrl 11. novembra 1990, akademski kipar, redni profesor za kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981; tajnik razreda za umetnosti SAZU od 31. maja 1981 do 31. januarja 1985.
- Kambič**, Vinko, rojen 7. aprila 1920, umrl 24. novembra 2001, dr. znanosti, redni profesor za otorinolaringologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. maja 1985, redni član od 18. maja 1989.
- Karamata**, Stevan, rojen 26. septembra 1926, umrl 25. julija 2015, redni profesor za petrogeozo Rudarsko-geološke fakultete v Beogradu, Srbija, v pokoju. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Kardelj**, Edvard, rojen 27. januarja 1910, umrl 10. februarja 1979, marksistični teoretik, soorganizator KP Jugoslavije in KP Slovenije, avtor del s področja marksističnega družboslovja in tvorec samoupravnega sistema SFRJ. Častni član SAZU od 6. decembra 1949.
- Katritzky**, Alan R., rojen 18. avgusta 1928, umrl 10. februarja 2014. Redni profesor heterociklične kemije Univerze v Gainesvilleu, Florida, ZDA. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Kenk**, Roman, rojen 25. novembra 1898, umrl 2. oktobra 1988, dr. naravoslovnih znanosti, redni profesor za zoologijo in sodelavec Kongresne knjižnice v Washingtonu v oddelku za zoologijo nevretenčarjev, ZDA. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Kermauner**, Taras, rojen 13. aprila 1930, umrl 11. junija 2008, dr. literarnih znanosti, habilitirani redni profesor za dramaturgijo. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995.
- Kermavner**, Dušan, rojen 7. decembra 1903, umrl 11. junija 1975, dr. prava, znanstveni svetnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Izredni član od 5. februarja 1971.
- Kidrič**, Boris, rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953, predsednik Gospodarskega sveta FLRJ. Redni član od 6. decembra 1949.
- Kidrič**, France, rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila 1950, dr. fil., redni profesor za starejše slovanske jezike in slovensko literaturo na Univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik Akademije. Redni član od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda SAZU; predsednik SAZU od 2. oktobra 1945 do smrti.
- Klopčič**, Mile, rojen 16. novembra 1905, umrl 19. marca 1984, pesnik in prevajalec, Ljubljana. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.
- Koblar**, France, rojen 29. novembra 1889, umrl 11. januarja 1975, dr. fil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Re-

- dni član od 3. julija 1964; v. d. tajnika razreda za filološke in literarne vede od 7. februarja 1965, tajnik istega razreda od 7. februarja 1968 do smrti.
- Kochansky - Devidé**, Vanda, rojena 10. aprila 1915, umrla 26. februarja 1990, dr. naravoslovnih znanosti, redna profesorica na Naravoslovno-matematični fakulteti v Zagrebu, Hrvaška. Dopisna članica od 20. marca 1975.
- Kogoj**, Franjo, rojen 13. oktobra 1894, umrl 30. septembra 1983, dr. med., redni profesor za dermatovenerologijo Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 29. marca 1953.
- Koneski**, Blaže, rojen 19. decembra 1921, umrl 7. decembra 1993. Redni profesor za makedonski jezik Filozofske fakultete Univerze v Skopju. Makedonija. Dopisni član od 7. februarja 1968.
- Konstantinović**, Zoran, rojen 5. junija 1920, umrl 22. maja 2007, redni profesor za primerjalno književnost Univerze v Innsbrucku, Avstrija. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Korošec**, Viktor, rojen 7. decembra 1899, umrl 16. novembra 1985, dr. prava, redni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Redni član od 2. oktobra 1956.
- Kos**, Božidar, rojen 3. maja 1934, umrl 29. marca 2015, skladatelj in teoretik, profesor za kompozicijo na Konservatoriju Univerze v Sydneyju v pokoju. Dopisni član od 12. junija 2003, redni član od 21. maja 2009.
- Kos**, Gojmir Anton, rojen 24. januarja 1896, umrl 22. maja 1970, akademski slikar, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.
- Kos**, Milko, rojen 12. decembra 1892, umrl 24. marca 1972, dr. fil., redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; glavni tajnik SAZU od 19. maja 1950 do 13. marca 1972.
- Kosmač**, Ciril, rojen 28. septembra 1910, umrl 28. januarja 1980, književnik, Portorož. Redni član od 22. decembra 1961.
- Kossack**, Georg, rojen 25. junija 1923, umrl 17. oktobra 2004, redni profesor za prazgodovino in stari vek Univerze v Münchnu, Nemčija. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Kostrenčić**, Marko, rojen 21. marca 1884, umrl 19. maja 1976, dr. prava, redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ od 19. stoletja na Pravni fakulteti v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Košir**, Alija, rojen 6. aprila 1891, umrl 9. junija 1973, dr. med., redni profesor za histologijo in embriologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 24. junija 1955.
- Kovačič**, Lojze, rojen 9. novembra 1928, umrl 1. maja 2004, pisatelj, pedagog v Centru za kulturo mladih. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003.

- Kovič**, Kajetan, rojen 21. oktobra 1931, umrl 7. novembra 2014, pesnik, pisatelj, prevajalec, glavni urednik in pomočnik direktorja za založništvo v Državni založbi Slovenije. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995. Tajnik V. razreda SAZU od 7. maja 1996 do 11. aprila 2002.
- Kozak**, Juš, rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964, književnik, Ljubljana. Redni član od 22. decembra 1961.
- Kozina**, Marjan, rojen 4. junija 1907, umrl 19. junija 1966, skladatelj, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.
- Koželj**, Venčeslav, rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968, dr. tehniških znanosti, redni profesor za teoretično elektroniko Univerze v Ljubljani. Izredni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962.
- Kranjec**, Miško, rojen 15. septembra 1908, umrl 8. junija 1983, književnik, Ljubljana. Redni član od 2. junija 1953.
- Krašovec**, Metka, rojena 7. oktobra 1941, umrla 24. aprila 2018. Akademska slikarka in grafičarka, redna profesorica za risanje in slikanje na Akademiji za likovno umetnost Univerze v Ljubljani. Izredna članica od 18. junija 2015.
- Krašovec**, Stane, rojen 14. julija 1905, umrl 13. aprila 1991, dipl. ing. ekonomije, redni profesor Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981.
- Kratochvíl**, Josef, rojen 6. januarja 1909, umrl 17. februarja 1992, dr. naravoslovja, dr. biologije, profesor zoologije, konzultant, vodilni znanstveni delavec Inštituta za raziskovanje vretenčarjev pri Češkoslovaški akademiji znanosti. Dopisni član od 5. februarja 1970.
- Kravar**, Miroslav, rojen 6. aprila 1914, umrl 14. januarja 1999, redni profesor za klasično filologijo in hrvaški jezik Filozofske fakultete v Zadru in stalni redni profesor na Univerzi v Bonnu. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Krbek**, Ivo, rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. prava, redni profesor za upravno pravo na Univerzi v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 17. oktobra 1958.
- Kreft**, Bratko, rojen 11. februarja 1905, umrl 17. julija 1996, dr. filozofije, književnik, teatrolog, gledališki umetnik, redni profesor za novejšo rusko književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 22. decembra 1961; tajnik razreda za umetnosti SAZU od 26. novembra 1966 do 25. marca 1976; podpredsednik SAZU od 25. marca 1976 do 14. maja 1992.
- Krek**, Gregor, rojen 27. junija 1875, umrl 1. septembra 1942, dr. prava, redni profesor rimskega in civilnega prava na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; prvi glavni tajnik AZU oz. SAZU od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942.
- Krek**, Uroš, rojen 21. maja 1922, umrl 2. maja 2008, skladatelj, redni profesor za kompozicijo in teoretske predmete Akademije za glasbo Univerze v Lju-

- bljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 29. marca 1979, redni član od 23. maja 1985. Tajnik V. razreda SAZU od 12. januarja 1993 do 7. maja 1996.
- Kretzenbacher**, Leopold, rojen 13. novembra 1912, umrl 21. junija 2007, redni profesor za etnografijo Univerze v Münchnu, Nemčija. Dopisni član od 27. maja 1993.
- Krklec**, Gustav, rojen 23. junija 1899, umrl 30. oktobra 1977, književnik, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 7. februarja 1969.
- Krleža**, Miroslav, rojen 7. julija 1893, umrl 29. decembra 1981, književnik, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Kuhelj**, Anton, rojen 11. novembra 1902, umrl 31. julija 1980, dr. tehniških znanosti, redni profesor za mehaniko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949; podpredsednik SAZU od 22. decembra 1961 do smrti.
- Kumbatovič Kalan**, Filip, rojen 25. marca 1910, umrl 8. avgusta 1989, dipl. inž. arhitekture, gledališki zgodovinar, esejist, prozaist, redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. maja 1985.
- Kuret**, Niko, rojen 24. aprila 1906, umrl 25. januarja 1995, dr. folklornih znanosti, znanstveni svetnik v Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 30. maja 1991.
- Kušej**, Gorazd, rojen 17. decembra 1907, umrl 9. decembra 1985, dr. prava, redni profesor za teorijo države in prava ter primerjalno ustavno pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958; glavni tajnik SAZU od 1972 do 1980.
- Kušej**, Rado, rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941, dr. prava, redni profesor za cerkveno pravo na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.
- Kühn**, Othmar, rojen 5. novembra 1892, umrl 26. marca 1969, dr. fil., redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na Univerzi na Dunaju, Avstrija. Dopisni član od 6. februarja 1965.
- Kyovsky**, Rudi, rojen 17. avgusta 1906, umrl 5. januarja 2002, dr. prava, redni profesor za delovno pravo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981.
- Lajovic**, Anton, rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960, skladatelj in muzikolog, Ljubljana. Redni član od 16. maja 1940; tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti.
- Laroche**, Emmanuel, rojen 11. julija 1914, umrl 16. junija 1991, profesor za splošno lingvistiko in primerjalno slovnico na Univerzi v Strasbourgu in direktor Francoskega arheološkega inštituta v Carigradu. Dopisni član od 29. marca 1979.

- Lavrač**, Ivan, rojen 11. februarja 1916, umrl 25. decembra 1992, dr. ekonomskih znanosti, redni profesor za politično ekonomijo in zgodovino politične ekonomije Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 23. aprila 1987.
- Lavrič**, Božidar, rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961, dr. med., častni dr., redni profesor za kirurgijo Medicinske fakultete v Ljubljani in predstojnik klinike za kirurgijo. Redni član od 6. decembra 1949; podpredsednik SAZU od 21. marca 1950 do smrti.
- Lavrin**, Janko, rojen 10. februarja 1887, umrl 13. avgusta 1986, redni profesor za novejšo rusko literaturo na Univerzi v Nottinghamu. Dopisni član od 2. oktobra 1956.
- Leeming**, Henry, rojen 6. januarja 1920, umrl 25. decembra 2004, redni profesor za primerjalno in zgodovinsko leksikologijo slovanskih jezikov Univerze v Londonu, Anglija. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Lenček**, Rado L., rojen 3. oktobra 1921, umrl 27. januarja 2005, redni profesor za slovanske jezike Kolumbijske univerze, New York, ZDA, in njen zaslužni profesor. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Lobe**, Feliks, rojen 14. oktobra 1894, umrl 9. maja 1970, častni dr., redni profesor na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.
- Logar**, Janez, rojen 3. februarja 1908, umrl 9. novembra 1987, višji znanstveni sodelavec Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.
- Logar**, Valentin (Tine), rojen 11. februarja 1916, umrl 24. decembra 2002, dr. filozofije, redni profesor za dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 13. marca 1972, redni član od 24. aprila 1981. Tajnik razreda za filološke in literarne vede SAZU od 5. marca 1975 do 31. oktobra 1979.
- Lorković**, Zdravko, rojen 3. januarja 1900, umrl 11. novembra 1998, redni profesor za biologijo Medicinske fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Luckmann**, Thomas (Tomaž), rojen 14. oktobra 1927, umrl 10. maja 2016, zaslužni profesor za sociologijo Univerze v Konstanci, Nemčija. Častni doktor Univerze v Ljubljani, Univerze v Linköpingu, Nacionalne tehniške univerze v Trondheimu, Univerze v Trieru in Univerze v Buenos Airesu. Dopisni član od 27. maja 1997.
- Lukić**, Radomir, rojen 31. avgusta 1914, umrl 31. maja 1999, redni profesor za teorijo države in prava Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Lukman**, Franc Ksaver, rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958, dr. teoloških znanosti, dr. fil., redni profesor za historično dogmatiko na Teološki fakulteti v Ljubljani. Izredni član od 16. maja 1940.

- Lunaček**, Pavel, rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955, dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo na Medicinski fakulteti v Ljubljani, predstojnik ginekološko-porodniške klinike. Redni član od 30. junija 1954.
- Maceljski**, Milan, rojen 27. decembra 1925, umrl 24. junija 2007, redni profesor za entomologijo in fitofarmakologijo Agronomske fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 8. aprila 1999.
- Majer**, Boris, rojen 15. februarja 1919, umrl 14. aprila 2010, dr. filozofskih znanosti, redni profesor za sodobno filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v pokoju. Izredni član od 25. marca 1975, redni član od 24. aprila 1981.
- Maksimović**, Desanka, rojena 16. maja 1898, umrla 11. februarja 1993, pisateljica, Beograd, Srbija. Dopisna članica od 7. februarja 1969.
- Mansfield**, Peter, rojen 9. oktobra 1933, umrl 8. februarja 2017. Redni profesor za fiziko na Univerzi v Nottinghamu in njen zaslužni profesor. Nobelov nagrajenec za fiziologijo in medicino leta 2003. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Mardešić**, Sibe, rojen 20. junija 1927, umrl 18. junija 2016. Redni profesor za matematično analizo in topologijo Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška, in njen zaslužni profesor, redni član Hrvaške akademije znanosti in umetnosti. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Matevski**, Mateja, rojen 13. marca 1929, umrl 6. junija 2018. Pesnik in prevajalec, Skopje, Makedonija. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Matičetov**, Milko, rojen 10. septembra 1919, umrl 5. decembra 2014, dr. znanosti, znanstveni svetnik na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU. Izredni član od 6. junija 1995, redni član od 7. junija 2001.
- Matjašič**, Janez, rojen 14. maja 1921, umrl 9. avgusta 1996, dr. bioloških znanosti, zoolog, speleobiolog, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Izredni član od 21. marca 1974, redni član od 18. maja 1989.
- Mayer**, Ernest, rojen 10. novembra 1920, umrl 17. marca 2009, dr. filozofije, botanik taksonom, redni profesor za botaniko, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Izredni član od 21. marca 1974, redni član od 6. junija 1983. Tajnik razreda za naravoslovne vede SAZU od 15. februarja 1989 do 7. maja 1996, član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 23. novembra 2000 do 22. novembra 2003.
- McLaren**, Anne, rojena 26. aprila 1927, umrla 7. julija 2007, redna profesorica na inštitutu Wellcome CRC, Cambridge, Anglija. Dopisna članica od 6. junija 1995.
- Mekuli**, Esad, rojen 17. decembra 1916, umrl 6. avgusta 1993, dr. veterinarskih znanosti, redni profesor Univerze v Prištini, Kosovo. Pesnik in prevajalec. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Melik**, Anton, rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. fil., redni profesor za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; upravnik Inštituta

- za geografijo SAZU. Izredni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946; tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955 do smrti.
- Melik**, Vasilij, rojen 17. januarja 1921, umrl 28. januarja 2009, dr. zgodovinskih znanosti, redni profesor za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997.
- Menart**, Janez, rojen 29. septembra 1929, umrl 22. januarja 2004, pesnik in prevajalec, programski vodja knjižnega kluba Svet knjige pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Izredni član od 6. junija 1983, redni član od 23. aprila 1987. Tajnik razreda za umetnosti SAZU od 8. januarja 1985 do 12. januarja 1993.
- Merchant**, Eugene Mylon, rojen 6. maja 1913, umrl 19. avgusta 2006, višji svetovalec v TechSolve, Cincinnati, Ohio, ZDA. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Merhar**, Boris, rojen 1. maja 1907, umrl 24. junija 1989, profesor za zgodovino slovenske književnosti na Pedagoški akademiji v Ljubljani, višji predavatelj za zgodovino slovenskega slovstva do moderne na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 23. maja 1985.
- Merkù**, Pavle, rojen 12. julija 1927, umrl 20. oktobra 2014. Slavist, skladatelj in violinist, programski režiser Radia Trst A v pokoju, Italija. Dopisni član od 23. maja 1985.
- Micevski**, Kiril, rojen 29. aprila 1926, umrl 6. februarja 2002, redni profesor za rastlinsko sistematiko in geobotaniko Fakultete za naravoslovne in matematične vede Univerze v Skopju, Makedonija. Dopisni član od 6. junija 1995.
- Michie**, Donald, rojen 11. novembra 1923, umrl 7. julija 2007, dr. bioloških znanosti, eden pionirjev umetne inteligence v svetu, zaslužni profesor za umetno inteligenco Univerze v Edinburghu, Velika Britanija. Dopisni član od 5. maja 2005.
- Mihajlović**, Mihajlo Lj., rojen 22. januarja 1924, umrl 8. junija 1998. Redni profesor za organsko kemijo Naravoslovno-matematične fakultete Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Mihalić**, Slavko, rojen 16. marca 1928, umrl 5. februarja 2007, pesnik, Zagreb, Hrvaška. Dopisni član od 6. junija 1995.
- Mihelič**, France, rojen 27. aprila 1907, umrl 1. avgusta 1998, akademski slikar, redni profesor za slikarstvo in risanje Akademije za likovno umetnost Univerze v Ljubljani. Redni član od 6. februarja 1965.
- Milčinski**, Janez, rojen 3. maja 1913, umrl 28. julija 1993, dr. prava in dr. med., redni profesor za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970; predsednik SAZU od 25. marca 1976 do 14. maja 1992.

- Milčinski**, Lev, rojen 23. junija 1916, umrl 14. marca 2001, dr. znanosti, redni profesor za psihiatrijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. marca 1979, redni član od 6. junija 1983.
- Minatti**, Ivan, rojen 22. marca 1924, umrl 9. junija 2012, pesnik in prevajalec, urednik v založbi Mladinska knjiga v Ljubljani v pokoju. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 30. maja 1991.
- Mohorovičić**, Andre, rojen 12. julija 1913, umrl 17. decembra 2002, redni profesor za arhitekturo Fakultete za arhitekturo Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Molè**, Vojeslav, rojen 14. decembra 1886, umrl 5. decembra 1973, dr. fil., redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu, Poljska. Dopisni član od 22. decembra 1961.
- Moravec**, Dušan, rojen 4. oktobra 1920, umrl 25. februarja 2015, dipl. filozof, ravnatelj Slovenskega gledališkega muzeja v Ljubljani v pokoju. Izredni član od 25. marca 1976, redni član od 24. aprila 1981. Tajnik II. razreda SAZU od 6. februarja 1984 do 29. februarja 1988.
- Moszyński**, Leszek, rojen 19. februarja 1928, umrl 16. aprila 2006, redni profesor za slovansko jezikoslovje Univerze v Gdansku, Poljska. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Müller Karpe**, Hermann, rojen 1. februarja 1925, umrl 20. septembra 2013. Redni profesor za prazgodovino in stari vek Univerze v Frankfurtu ob Maini, Nemčija. Dopisni član od 27. maja 1993.
- Murko**, Matija, rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952, dr. fil., redni profesor za slovensko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi. Dopisni član od 16. maja 1940.
- Mušič**, Marjan, rojen 16. novembra 1904, umrl 6. januarja 1984, arhitekt, redni profesor na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.
- Mušič**, Zoran, rojen 12. februarja 1909, umrl 25. maja 2005, akademski slikar, Pariz, Francija. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Nahtigal**, Rajko, rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958, dr. fil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov ter častni predstojnik Slovenskega inštituta na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; prvi predsednik AZU oz. SAZU od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942; načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949.
- Negovski**, Vladimir A., rojen 19. marca 1909, umrl 2. avgusta 2003, direktor Inštituta za splošno reanimatologijo Akademije medicinskih ved, Moskva, Rusija. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Nejedly**, Zdenek, rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962, profesor mu-

- zikologije na Karlovi univerzi v Pragi, predsednik Češkoslovaške akademije znanosti. Dopisni član od 7. novembra 1947.
- Neubauer**, Robert, rojen 7. decembra 1895, umrl 3. maja 1969, dr. med., redni profesor za ftiziolgijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Redni član od 22. decembra 1961.
- Nitsch**, Kazimierz, rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958, profesor poljskega jezika na Univerzi v Krakovu, Poljska. Dopisni član od 7. novembra 1947.
- Nougayrol**, Jean, rojen 14. februarja 1900, umrl 23. januarja 1975, asiriolog, profesor na École pratique des Hautes Études v Parizu, Francija. Dopisni član od 7. februarja 1968.
- Novak**, Franc, rojen 2. junija 1908, umrl 29. septembra 1999, dr. znanosti, redni profesor za porodništvo in ženske bolezni Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Tajnik razreda za medicinske vede SAZU od 25. februarja 1976 do 27. maja 1992.
- Novak**, Grga, rojen 2. aprila 1888, umrl 7. septembra 1978, dr. fil., redni profesor za zgodovino starega veka na Univerzi v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 22. decembra 1961.
- Ocvirk**, Anton, rojen 23. marca 1907, umrl 6. januarja 1980, dr. fil., redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 3. julija 1964.
- Olszak**, Waclaw, rojen 24. oktobra 1902, umrl 10. decembra 1980, dr. tehniških znanosti, eden od rektorjev Mednarodnega centra za mehanične znanosti v Vidmu, Italija. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Oštir**, Karel, rojen 13. oktobra 1888, umrl 27. decembra 1973, redni profesor za primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953 do 17. junija 1958.
- Panteleev**, Dimitr, rojen 26. novembra 1901, umrl 16. aprila 1993, pisatelj, prevajalec, bibliotekar in dramaturg, Sofija, Bolgarija. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Paulin**, Alfonz, rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942, gimnazijski profesor, strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko, Ljubljana. Izredni član od 16. maja 1940.
- Pavček**, Tone, rojen 29. septembra 1928, umrl 20. oktobra 2011, pesnik, esejist in prevajalec, glavni urednik Cankarjeve založbe. Izredni član od 7. junija 2001; član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 27. novembra 2003 do 22. aprila 2008, redni član od 1. junija 2007.
- Pavičević**, Branko, rojen 2. marca 1922, umrl 13. marca 2012. Redni profesor za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Podgorici, Črna gora. Dopisni član od 10. marca 1977.

- Pavlov**, Todor, rojen 14. februarja 1890, umrl 8. maja 1977, profesor filozofije dialektičnega materializma in marksistične estetike na Univerzi v Sofiji, Bolgarija. Dopisni član od 7. novembra 1947 do 1948 ali 1949.
- Pavšič**, Vladimir – Bor, Matej, rojen 14. aprila 1913, umrl 29. septembra 1993, pisatelj, Ljubljana. Redni član od 6. februarja 1965.
- Pécsi**, Márton, rojen 29. decembra 1923, umrl 22. januarja 2003, profesor raziskovalec za fizikalno geografijo v Geografskem raziskovalnem inštitutu, Budimpešta, Madžarska. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Peklenik**, Janez, rojen 11. junija 1926, umrl 15. marca 2016, dr. inž. habil., dr. tehniških znanosti, redni profesor za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo, predstojnik katedre Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 5. februarja 1970, redni član od 29. marca 1979.
- Persianinov**, Leonid Semenovič, rojen 18. avgusta 1908, umrl 27. decembra 1978, dr. med., predstojnik Inštituta za ginekologijo in porodništvo v Moskvi, Rusija. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Peterlin**, Anton, rojen 25. septembra 1908, umrl 24. marca 1993, dr. naravoslovnih znanosti, sodelavec Nacionalnega biroja za standarde v Washingtonu. Izredni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949.
- Pitamic**, Leonid, rojen 15. decembra 1885, umrl 30. junija 1971, dr. prava, redni profesor za ustavno pravo in teorijo države Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938 do 21. maja 1948. Črtan iz članstva leta 1948, posmrtno rehabilitiran na skupščini SAZU 17. decembra 1996.
- Plečnik**, Jože, rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957, redni profesor za arhitekturo na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938.
- Plemelj**, Josip, rojen 1. decembra 1873, umrl 22. maja 1967, dr. fil., častni doktor matematičnih in tehniških znanosti, redni profesor za matematiko na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik razreda za matematične, prirodoslovne in tehniške vede SAZU od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949.
- Pleničar**, Mario, rojen 5. avgusta 1924, umrl 2. oktobra 2016, dr. znanosti, redni profesor za fizikalno geologijo, biostratigrafijo in geološko kartiranje Oddelka za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 30. maja 1991.
- Pleterski**, Janko, rojen 1. februarja 1923, umrl 2. junija 2018, dr. znanosti, redni profesor za zgodovino Slovencev in zgodovino jugoslovanskih narodov od srede 18. stoletja do 1918 Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 27. maja 1993.
- Pogačnik**, Jože, rojen 14. marca 1933, umrl 18. avgusta 2002, dr. znanosti, redni profesor za slovensko književnost Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in njen zaslužni profesor. Dopisni član od 30. maja 1991, izredni član od

27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997. Tajnik razreda za filološke in literarne vede SAZU od 23. marca 1999 do smrti.
- Polec**, Janko, rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956, dr. prava, redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na Pravni fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1942 do 30. septembra 1949; predsednik Terminološke komisije pri AZU oz. SAZU.
- Popov**, Andrej Vladimirovič, rojen 24. oktobra 1939, umrl 9. januarja 2009. Vodja oddelka za nevrotologijo žuželk Sečenovega inštituta za evolucijsko fiziologijo in biokemijo Ruske akademije znanosti v Sankt Peterburgu, Rusija. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Potrč**, Ivan, rojen 1. januarja 1913, umrl 12. junija 1993, pisatelj. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.
- Prelog**, Vladimir, rojen 23. julija 1906, umrl 7. januarja 1998, predstojnik laboratorija za organsko kemijo Visoke tehniške šole v Zürichu, Švica. Nobelov nagajenec za kemijo, 1975. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Pretnar**, Stojan, rojen 23. januarja 1909, umrl 1. marca 1999, dr. prava, redni profesor za gospodarsko pravo, primerjalno trgovinsko pravo in pravo industrijske lastnine Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 25. marca 1975, redni član od 24. aprila 1981.
- Prevoršek**, Dušan C., rojen 14. februarja 1922, umrl 25. februarja 2004, raziskovalec v podjetju Goodyear in na Univerzi v Princetonu, ZDA. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Prokop**, Otto, rojen 29. septembra 1921, umrl 20. januarja 2009. Redni profesor za sodno medicino Humboldtove univerze v Berlinu, Nemčija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Prunč**, Erich, rojen 15. oktobra 1941, umrl 28. maja 2018. Redni profesor za prevodoslovje na Univerzi v Gradcu, Avstrija. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Pusić**, Eugen, rojen 1. julija 1916, umrl 20. septembra 2010, redni profesor za upravne znanosti Pravne fakultete Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 7. junija 2001.
- Rajičić**, Stanojlo, rojen 16. decembra 1910, umrl 21. julija 2000, skladatelj. Redni profesor Glasbene akademije v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 20. marca 1975.
- Rakovec**, Ivan, rojen 18. septembra 1899, umrl 3. avgusta 1985, dr. fil., redni profesor za geologijo in paleontologijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; tajnik razreda za naravoslovne vede od 15. junija 1966 do 19. maja 1981.
- Rammelmeyer**, Alfred, rojen 31. decembra 1909, umrl 16. marca 1995, dr. filozofije, redni profesor za slovansko filologijo na Univerzi v Frankfurtu ob Maini, Nemčija. Dopisni član od 24. aprila 1981.

- Ramovš**, Fran, rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952, dr. fil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938; načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940; glavni tajnik AZU oz. SAZU od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; upravnik Inštituta za slovenski jezik; predsednik SAZU od 19. maja 1950 do smrti.
- Ramovš**, Primož, rojen 20. marca 1921, umrl 10. januarja 1999, skladatelj, višji bibliotekar specialist in upravnik Biblioteke SAZU. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983; član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 7. maja 1996 do smrti.
- Rant**, Zoran, rojen 14. septembra 1904, umrl 12. februarja 1972, dr. tehniških znanosti, redni profesor za procesno tehniko na Tehniški univerzi v Braunschweigu. Dopisni član od 3. julija 1964.
- Ravnikar**, Edvard, rojen 4. decembra 1907, umrl 23. avgusta 1993, inž. arhitekture, redni profesor za urbanizem in javne zgradbe Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Izredni član od 7. februarja 1969, redni član od 29. marca 1979.
- Rebula**, Alojz, rojen 21. julija 1924, umrl 23. oktobra 2018, pisatelj, esejist in publicist, profesor na srednji šoli v Trstu, Italija. Dopisni član od 27. maja 1993, redni član od 21. maja 2009.
- Rechinger**, Karl Heinz, rojen 16. oktobra 1906, umrl 30. decembra 1998, dvorni svetnik in direktor Prirodoslovnega muzeja na Dunaju, Avstrija. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Regen**, Ivan, rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1947, dr. fil., gimnazijski profesor, strokovnjak za fiziologijo živali in bioakustiko, Ljubljana. Izredni član od 16. maja 1940.
- Rigler**, Jakob, rojen 2. decembra 1929, umrl 8. julija 1985, dr. filoloških znanosti, znanstveni svetnik v Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Izredni član od 23. maja 1985.
- Rumpler**, Helmut, rojen 12. septembra 1935, umrl 10. februarja 2018. Redni profesor za novejšo in avstrijsko zgodovino Univerze v Celovcu, Avstrija. Dopisni član od 27. maja 1993.
- Rus**, Veljko, Rojen 8. decembra 1929, umrl 26. februarja 2018, dr. socioloških znanosti, redni profesor za industrijsko sociologijo in socialni razvoj Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995.
- Saeverud**, Harald, rojen 17. aprila 1897, umrl 27. marca 1992, skladatelj in dirigent, Norveška. Dopisni član od 25. marca 1976.
- Safar**, Peter, rojen 12. aprila 1924, umrl 3. avgusta 2003, redni profesor za reanimatologijo in direktor Mednarodnega centra za reanimatološke raziskave Univerze v Pittsburghu, PA, ZDA. Dopisni član od 6. junija 1983.

- Salopek**, Marijan, rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967, dr. fil., profesor Univerze v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 7. februarja 1967.
- Samec**, Maks, rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964, dr. fil., redni profesor za kemijo na Univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, do 1959 upravnik Kemijskega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani in od 1959 znanstveni svetovalec. Redni član od 16. maja 1940 do 16. decembra 1940, ponovno od 6. decembra 1949; tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede od 16. novembra 1962 do smrti.
- Savić**, Pavle, rojen 10. januarja 1909, umrl 30. maja 1994, redni profesor za fizikalno kemijo Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 13. marca 1972.
- Seidl**, Ferdinand, rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942, profesor, strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo, Ljubljana. Izredni član od 16. maja 1940.
- Sever**, Savin, rojen 27. junija 1927, umrl 12. aprila 2003, univ. dipl. inž. arhitekture, svetnik v Slovenija projektu. Izredni član od 27. maja 1997.
- Severn**, Roy Thomas, rojen 6. septembra 1929, umrl 25. novembra 2012. Redni profesor za potresno inženirstvo in dinamiko konstrukcij Gradbene fakultete Univerze v Bristolu, Anglija. Redni član Royal Academy of Engineering. Dopisni član od 12. junija 2003.
- Simoniti**, Primož, rojen 28. decembra 1936, umrl 17. julija 2018, dr. filoloških znanosti, redni profesor za latinski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 7. junija 2001, redni član od 1. junija 2007. Tajnik II. razreda SAZU od 1. julija 2007 do 30. junija 2010.
- Sirotković**, Jakov, rojen 7. novembra 1922, umrl 31. oktobra 2002, redni profesor Ekonomske fakultete Univerze v Zagrebu in vodja Zavoda za ekonomske raziskave Hrvaške akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Skok**, Petar, rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956, dr. fil., redni profesor za romansko filologijo na Univerzi v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Slodnjak**, Anton, rojen 13. junija 1899, umrl 13. marca 1983, dr. fil., redni profesor za slovensko književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1967.
- Sovrè**, Anton, rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963, redni profesor za grški jezik na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953.
- Spacal**, Lojze Luigi, rojen 15. junija 1907, umrl 6. maja 2000, samostojni slikar in grafik v Trstu, Italija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Stanković**, Siniša, rojen 26. marca 1892, umrl 24. februarja 1974, dr. fil., redni profesor za zoologijo na Univerzi v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 2. junija 1953.

- Stankowski**, Jan, rojen 1. januarja 1934, umrl 4. septembra 2009. Redni profesor za molekularno fiziko na Inštitutu za molekularno fiziko Poljske akademije znanosti, Poznanj. Dopisni član od 27. maja 1993.
- Stanonik**, Janez, rojen 2. januarja 1922, umrl 28. decembra 2014. Dr. filoloških znanosti, redni profesor za angleško in ameriško književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. aprila 1987.
- Stelè**, France, rojen 21. februarja 1886, umrl 10. avgusta 1972, dr. fil., redni profesor za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940.
- Stern**, Pavao, rojen 17. marca 1913, umrl 20. marca 1976, redni profesor za farmakologijo na Medicinski fakulteti v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Dopisni član od 21. marca 1974.
- Stevanović**, Petar, rojen 3. junija 1914, umrl 31. marca 1999, redni profesor za geologijo Rudarsko-geološke fakultete v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 20. marca 1975.
- Stuhlpfarrer**, Karl, rojen 23. septembra 1941, umrl 5. novembra 2009. Redni profesor za zgodovino Univerze v Celovcu. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Stupica**, Gabrijel, rojen 21. marca 1913, umrl 19. decembra 1990, akademski slikar, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983.
- Svane**, Gunnar Olaf, rojen 25. septembra 1927, umrl 22. junija 2012. Redni profesor za slovanske jezike in književnosti Univerze v Århusu, Danska. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Szentágothai**, János, rojen 31. oktobra 1912, umrl 8. septembra 1994, redni profesor za anatomijo Univerze v Budimpešti, Madžarska. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Šalamun**, Tomaž, rojen 4. julija 1941, umrl 27. decembra 2014. Pesnik in prevajalec. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 21. februarja 2013.
- Šašel**, Jaroslav, rojen 21. januarja 1924, umrl 25. marca 1988, dr. arheologije, znanstveni svetnik na Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU. Izredni član od 23. maja 1985.
- Šeligo**, Rudi, rojen 14. maja 1935, umrl 22. januarja 2004, pisatelj, dramatik in esejist, višji predavatelj na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru. Izredni član od 7. junija 2001.
- Šercelj**, Alojz, rojen 8. decembra 1921, umrl 17. maja 2010, dr. znanosti, palinolog, znanstveni svetnik na Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU. Izredni član od 18. maja 1989, redni član od 27. maja 1997.
- Šidak**, Jaroslav, rojen 4. januarja 1903, umrl 25. marca 1986, dr. zgodovinskih ved, redni profesor za občo zgodovino novega veka Filozofske fakultete v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 24. aprila 1981.

- Škerjanc**, Lucijan Marija, rojen 17. decembra 1900, umrl 27. februarja 1973, skladatelj, redni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949.
- Škerlj**, Milan, rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947, dr. prava, redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940.
- Škerlj**, Stanko, rojen 7. februarja 1893, umrl 21. julija 1975, dr. fil., redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1969.
- Slebinger**, Janko, rojen 19. oktobra 1876, umrl 5. februarja 1951, dr. fil., slovenski bibliograf, upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Izredni član od 21. decembra 1946.
- Šnuderl**, Makso, rojen 13. oktobra 1895, umrl 23. junija 1979, dr. prava, redni profesor za ustavno pravo SFRJ na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Redni član od 2. oktobra 1956.
- Štampar**, Andrija, rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958, dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na Univerzi v Zagrebu, Hrvaška; predsednik JAZU. Dopisni član od 7. novembra 1947.
- Šuklje**, Lujo, rojen 21. septembra 1910, umrl 18. junija 1997, dr. tehniških znanosti, redni profesor za mehaniko tal in osnove tehnične mehanike Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 7. februarja 1969, redni član od 20. marca 1979.
- Tavčar**, Alois, rojen 2. marca 1895, umrl 1. marca 1979, redni profesor za genotiko in žlahtnjenje rastlin na Agronomski fakulteti v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Tavčar**, Igor, rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965, dr. med., redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani, upravnik Inštituta za medicinske vede SAZU. Redni član od 6. decembra 1949.
- Taylor**, Alan John Percival, rojen 25. marca 1906, umrl 7. septembra 1990, profesor zgodovine na Univerzi v Oxfordu, Anglija. Dopisni član od 6. junija 1983.
- Tesnière**, Lucien, rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954, redni profesor za primerjalno jezikoslovje na Univerzi v Montpellieru, Francija. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Teune**, Henry, rojen 19. marca 1936, umrl 12. aprila 2011. Sociolog, redni profesor na oddelku za politične znanosti pensilvanske univerze v Filadelfiji, ZDA. Dopisni član od 1. junija 2007.
- Todorović**, Kosta, rojen 5. julija 1887, umrl 19. septembra 1975, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni na Medicinski fakulteti v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 2. junija 1953.

- Tolstoj**, Nikita Iljič, rojen 15. aprila 1923, umrl 27. junija 1996. Redni profesor za staro slovanščino in slovansko jezikoslovje Državne univerze v Moskvi, Rusija. Dopisni član od 23. aprila 1987.
- Tomović**, Rajko, rojen 1. novembra 1919, umrl 30. maja 2001, redni profesor za računalništvo in biomedicinsko tehniko Fakultete za elektrotehniko Univerze v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Toporišič**, Jože, rojen 11. oktobra 1926, umrl 9. decembra 2014, dr. znanosti, redni profesor za slovenski jezik in stilistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 30. maja 1991, redni član od 27. maja 1997.
- Trofenik**, Rudolf, rojen 15. aprila 1911, umrl 7. decembra 1991, dr. prava in dr. fil., založnik v Münchnu, Nemčija. Dopisni član od 30. maja 1991.
- Trontelj**, Jože, rojen 1. junija 1939, umrl 9. decembra 2013, dr. znanosti, dr. medicine, višji zdravstveni svetnik, redni profesor nevrologije na Medicinski fakulteti in Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani, zdravnik specialist nevrolog na Inštitutu za klinično nevrofiziologijo, Nevrološka klinika, Univerzitetni klinični center v Ljubljani. Izredni član SAZU od 30. maja 1991, redni član od 6. junija 1995. Tajnik razreda za medicinske vede SAZU od 28. septembra 1999 do 24. aprila 2002; podpredsednik SAZU od 25. aprila 2002 do 6. maja 2008; predsednik SAZU od 6. maja 2008 do smrti.
- Trstenjak**, Anton, rojen 8. januarja 1906, umrl 29. septembra 1996, dr. teologije, častni doktor Univerze v Mariboru in Ljubljani, redni profesor za psihologijo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 29. marca 1979, redni član od 6. junija 1983.
- Udovič**, Jože, rojen 17. oktobra 1912, umrl 5. novembra 1986, pesnik in prevajalec, Ljubljana. Izredni član od 24. aprila 1981, redni član od 23. maja 1985.
- Ušeničnik**, Aleš, rojen 3. julija 1868, umrl 30. marca 1952, dr. fil., dr. teol., redni profesor filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Predsednik društva Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani od 11. decembra 1937 do 4. januarja 1939. Redni član od 7. oktobra 1938 do 21. maja 1948; namestnik v nadzornem odboru Akademije od 2. oktobra 1945 do 21. maja 1948. Črtan iz članstva leta 1948, posmrtno rehabilitiran na skupščini SAZU 17. decembra 1996.
- Vavilov**, Sergej Ivanovič, rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951, predsednik Akademije znanosti ZSSR v Moskvi, Rusija. Dopisni član od 7. novembra 1947.
- Vavpetič**, Lado, rojen 26. junija 1902, umrl 28. marca 1982, dr. prava, redni profesor za javno upravo in upravni postopek Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958.
- Veber**, France, rojen 20. septembra 1890, umrl 3. maja 1975, dr. fil., redni profesor filozofije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 16.

- maja 1940 do 18. maja 1945, ko se je odrekel članstvu. Posmrtno rehabilitiran na skupščini SAZU 17. decembra 1996.
- Vidav**, Ivan, rojen 17. januarja 1918, umrl 6. oktobra 2015, dr. filozofije, redni profesor za matematiko Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962.
- Vidmar**, Josip, rojen 14. oktobra 1895, umrl 11. aprila 1992, publicist, literarni kritik, častni doktor Univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949; predsednik SAZU od 7. oktobra 1952 do 25. marca 1976; častni član SAZU od 25. marca 1976.
- Vidmar**, Milan, rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. tehniških ved, častni dr. tehniških znanosti, redni profesor za elektrotehniko na Univerzi v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942; predsednik AZU oz. SAZU od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945; tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede od 30. septembra 1949 do smrti.
- Vilfan**, Sergij, rojen 5. aprila 1919, umrl 16. marca 1996, dr. prava, redni profesor za pravno zgodovino Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 6. junija 1983.
- Vodovnik**, Lojze, rojen 6. septembra 1933, umrl 14. junija 2000, dr. znanosti, redni profesor za biokibernetiko in nevrokibernetiko Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 10. marca 1977, redni član od 6. junija 1983. Tajnik III. razreda SAZU od 16. aprila 1992 do 7. maja 1996 in načelnik oddelka za tehniške vede III. razreda od 5. oktobra 1994 do 7. maja 1996; član predsedstva SAZU po 22. členu zakona o SAZU od 7. maja 1996 do smrti.
- Volkov**, Mstislav Vasiljevič, rojen 2. junija 1923, umrl 1. januarja 1996. Direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo N. N. Piorova v Moskvi, Rusija. Dopisni član od 7. februarja 1968.
- Vouk**, Vale, rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. fil., redni profesor za botaniko na Univerzi v Zagrebu, Hrvaška. Dopisni član od 2. junija 1953.
- Vratuša**, Anton, rojen 21. februarja 1915 v Dolnjih Slavečih, Murska Sobota, umrl 30. julija 2017, dr. slavističnih znanosti, redni profesor za teorijo in prakso samoupravljanja Fakultete družbenih znanosti Univerze v Beogradu in Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani v pokoju. Izredni član od 23. marca 1978, redni član od 23. maja 1985.
- Vrišer**, Igor, rojen 13. januarja 1930, umrl 23. januarja 2013, dr. znanosti, redni profesor za družbeno geografijo in regionalno planiranje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 23. aprila 1987, redni član od 27. maja 1993.

- Vučenov**, Dimitrije, rojen 30. oktobra 1911, umrl 13. novembra 1986, dr. znanosti, literarni zgodovinar, redni profesor Filozofske fakultete v Beogradu, Srbija. Dopisni član od 24. aprila 1981.
- Vuga**, Saša, rojen 8. februarja 1930, umrl 25. decembra 2016, pisatelj in dramatik. Izredni član od 1. junija 2007, redni član od 21. februarja 2013.
- Waugh**, John S., rojen 25. aprila 1929, umrl 22. avgusta 2014, redni profesor za fizikalno kemijo v Massachusetts Institute of Technologie, Cambridge, ZDA. Dopisni član od 18. maja 1989.
- Wollman**, Frank, rojen 5. maja 1888, umrl 9. maja 1969, dr. fil., redni profesor za slovansko slovstvo in splošne literarne vede na filozofskih fakultetah v Bratislavi in Brnu. Dopisni član od 7. februarja 1969.
- Wraber**, Maks, rojen 16. septembra 1905, umrl 14. maja 1972, dr. naravoslovnih znanosti, znanstveni svetnik v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija SAZU. Izredni član od 7. februarja 1969.
- Zadnikar**, Marijan, rojen 27. decembra 1921, umrl 4. oktobra 2005, dr. znanosti iz zgodovine in teorije umetnosti, znanstveni svetnik v Republiškem zavodu za spomeniško varstvo. Izredni član od 27. maja 1997, redni član od 12. junija 2003.
- Zadavec**, Franc, rojen 27. septembra 1925, umrl 24. julija 2016, dr. znanosti, redni profesor za slovensko literarno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in njen zaslužni profesor. Izredni član od 29. marca 1979, redni član od 23. maja 1985.
- Zajc**, Dane, rojen 26. oktobra 1929, umrl 20. oktobra 2005, pesnik, dramatik, esejist, višji knjižničar v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Izredni član od 27. maja 1993, redni član od 27. maja 1997.
- Závada**, Vilém, rojen 22. maja 1905, umrl 30. novembra 1982, književnik, Praga, Češka. Dopisni član od 29. marca 1979.
- Ziherl**, Boris, rojen 25. septembra 1910, umrl 11. februarja 1976, redni profesor za občo sociologijo in zgodovino marksizma na Filozofski fakulteti in Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Izredni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; podpredsednik SAZU od 20. marca 1975 do smrti.
- Zlobec**, Ciril, rojen 4. julija 1925, umrl 24. avgusta 2018, pesnik, romanopisec, publicist, prevajalec, novinar, urednik v pokoju. Izredni član od 23. maja 1985, redni član od 18. maja 1989. Podpredsednik SAZU od 14. maja 1992 do 6. maja 1999; član predsedstva SAZU po 22. členu Zakona o SAZU od 6. maja 1999 do 25. aprila 2002.
- Zupančič**, Črtomir, rojen 28. novembra 1928, umrl 28. septembra 2018, dr. fizikalnih znanosti, zaslužni profesor Ludwig-Maximilianove univerze v Münchnu, Nemčija. Izredni član od 5. maja 2005, redni član od 5. maja 2011.

- Zupančič**, Rihard, rojen 22. decembra 1878, umrl 23. marca 1949, dr. fil., redni profesor za matematiko na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938 do 25. julija 1945; namestnik načelnika matematično-prirodoslovnega razreda od 28. januarja 1939 do 25. julija 1945.
- Zupanec - Sodnik**, Anica, rojena 21. marca 1892, umrla 20. januarja 1978, slikarka. Izredna članica od 25. marca 1976.
- Zwitter**, Fran, rojen 24. oktobra 1905, umrl 14. aprila 1988, dr. fil., redni profesor za občo zgodovino novega veka Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958. Tajnik razreda za zgodovinske in družbene vede od 9. junija 1977 do 31. marca 1982.
- Župančič**, Andrej O., rojen 27. januarja 1916, umrl 3. decembra 2007, dr. znanosti, dr. medicine, zaslužni profesor za patološko fiziologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Izredni član od 3. julija 1964, redni član od 5. februarja 1970.
- Župančič**, Oton, rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949, književnik, Ljubljana. Redni član od 7. oktobra 1938.

UMRLI V 2018

DEPARTED IN 2018

JANKO PLETERSKI

(1923–2018)

Spoštovani g. predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani prisotni,

Janko Pleterski, moj mentor in prijatelj, je bil po očetu Slovenec, po materi Čeh, kar se je poznalo v njegovem značaju, saj je nosil v sebi nekaj husitske dediščine pa tudi švejkovske ironije. Rodil se je 1. februarja 1923 v Mariboru in odraščal v okolju, v katerem je bilo vprašanje nacionalne obrambe, uveljavitve in samozavesti Slovencev še kako prisotno, vprašanje, ki je do smrti pogojevalo njegovo misel in delo. Maturiral je v Ljubljani usodnega leta 1941, ko so po 6. aprilu sile osi napadle in razkosale kraljevino Jugoslavijo. Spadal je v tisto generacijo mladih intelektualcev, katerim Slovenci ne bomo nikoli dovolj hvaležni, da so si drznili upreti nacističnemu in fašističnemu Leviatanu, ki je v tistem trenutku bil videti nepremagljiv. S to odločitvijo so ti mladi ljudje dokazali, da je slovenski narod pripravljen suvereno odločati o svoji usodi, pa čeprav je to pomenilo sprejeti trpljenje in tvegati celo življenje. Janko Pleterski se je takoj vključil v OF in ga je že na samem začetku njenega obstoja aretirala italijanski okupator, ga obsodil in poslal v enega največjih političnih zaporov Mussolinijevega režima v piemontskem mestu Alessandria. Tam je Pleterski ostal vse do italijanske kapitulacije 8. septembra 1943. Novembra so ga izpustili po izjemno pogumnem in iznajdljivem posredovanju njegovega očeta pri lokalnem nemškem poveljniku. Nemci so namreč v upanju, da si bodo pridobili simpatije slovenskega naroda, slovenske politične zapornike puščali na prostost. Kljub težki preizkušnji je se Janko Pleterski ni pustil zvabiti na njihove limanice. Že avgusta 1944 je bil med partizani in v njihovih vrstah dočkal zmago naslednjega maja 1945. Ker je bilo v tistem trenutku poglavitno vprašanje, s katerim se je moral soočiti slovenski narod, vprašanje meja z Italijo in Avstrijo, je bil vključen v krog Frana Zwittra, zadolženega v beograjskem zunanjem ministrstvu, da izdela strategijo za uveljavitev naših zahtev na bodoči mirovni konferenci. Znašel se je v elitni družbi strokovnjakov, zgodovinarjev, geografov in etnologov, ki so pripravljali gradivo za politično borbo, o kateri so vedeli, da bo težka zaradi hladne vojne med velikimi silami, ki se je napovedovala. Mislim, da tako odlične ekipe intelektualcev, kakršna je bila tista, v kateri je v naslednjih letih delal Janko Pleterski, do tedaj Slovenci še nismo imeli. Rezultati sicer niso bili takšni, kakršne bi zaslužil njihov raziskovalni napor, saj je leta 1946 na Pariški mirovni konferenci tekla razprava samo o pogodbi z Italijo, ki so jo ščitile Velika Britanija, Francija in ZDA, vprašanje nove meje na Koroškem pa je od samega začetka pogojevala Stalinova odločitev, da prizna obnovitev Avstrije v mejah, ki jih je imela pred anšlusom.

Zaradi teh razočaranj, pa tudi zato, ker je razumel, da ni primeren za diplomatsko službo, je leta 1951 prevzel mesto novinarja na Radiu Ljubljana, leta 1953 pa končno našel svojo pravo poklicno pot zgodovinarja in raziskovalca. Najprej na Inštitutu za narodnostna vprašanja, po diplomi in doktoratu na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani pa v tej instituciji kot predavatelj sodobne zgodovine Slovencev in Jugoslovanov. Bil je v družbi korifej našega zgodovinopisja, kot so bili akademiki Fran Zwitter, Bogo Grafenauer in Vasilij Melik. Na tej zadolžitvi, v okviru katere je med letoma 1979 in 1981 opravljal tudi funkcijo dekana, je ostal vse do upokojitve naslednjega leta. Izredni član SAZU je postal leta 1989, redni pa leta 1993.

S svojim znanstvenim delom je žel priznanja doma in v tujini, predvsem v Avstriji, kjer so znali ceniti tehtnost in objektivnost njegovega pristopa k občutljivim tematikam, kot so tiste, ki zadevajo vlogo Slovencev ob zatonu habsburške monarhije, probleme Nemcev v Sloveniji in predvsem koroško vprašanje. V tem kontekstu naj omenim, da je na pobudo pokojnega dopisnega člana Slovenske akademije, prof. Karla Stuhlpfarrerja, dobil častni doktorat Univerze v Celovcu. Po upokojitvi se Janko Pleterski do konca življenja ni odpovedal pisanju in objavljanju. Preprosto zaradi tega, ker ni bil »faktograf«, kot bi rekel prof. Zwitter, temveč zgodovinar, ki je svoj opus obogatil z močnim idejnim, nacionalnim in družbenim angažmajem. Od njegovih del naj omenim samo tista, ki so po moji presoji najpomembnejša: *Prva odločitev Slovencev za Jugoslavijo* (1971), *Narodi, Jugoslavija, revolucija* (1985), *Senca Ajdovskega gradca* (1993), *Dr. Ivan Šušteršič. Pot prvaka slovenskega katolicizma* (1988), *Pravica in moč za samoodločbo. Med Metternichom in Badinterjem* (2008), *Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini? (Pismo iz mojega mlina starejših občanov)* (2012) in zadnjo *Knjigo pisem: Razmišljanja o slovenski državnosti*, ki smo jo predstavili komaj dva tedna pred njegovo smrtjo.

Rdeča nit, ki se vleče skozi vsa ta dela, od katerih so tri monografije, ostala pa zbirke esejev, je razmislek o usodi slovenskega naroda v zadnjih dvesto letih s poudarkom na 20. stoletju. Pleterski je izhajal iz ugotovitve, da smo Slovenci po prvi svetovni vojni trikrat odločali o svoji usodi. Leta 1918, ko smo se po padcu habsburške monarhije povezali s Hrvati in Srbi v skupno državo, leta 1943, ko smo v okviru narodnoosvobodilnega boja vstopili v socialistično Jugoslavijo, in leta 1991, ko smo se osamosvojili. Vsem trem odločitvam je v teku svojega življenja pritrjeval. Dolgo je verjel v Jugoslavijo, ker je bil prepričan, da se v njej slovenski genij lahko enakopravno uveljavi. Menil je tudi, da je federativna Jugoslavija najboljša rešitev glede mirnega sožitja njenih narodov. Kot alternativo je napovedal kri in nož, kar se je na žalost tudi zgodilo. Ko je začel dvomiti v možnost preživetja Jugoslavije, je leta 1985 – torej v času srbskega nacionalističnega vzpona – objavil knjigo *Narodi, Jugoslavija in revolucija*, ki je sicer dobila NIN-ovo nagrado, a je bila v Beogradu nadvse sovražno sprejeta.

Dva od vodilnih srbskih zgodovinarjev Branko Petranović in Momčilo Zečević, ki sta že stala na okopih srbskega šovinizma, sta jo v pogovoru z Jankom Prunkom označila kot najbolj strupeno in usodno knjigo, kar jih je bilo objavljenih v Jugoslaviji po drugi svetovni vojni. Z njunega zornega kota je bilo to res, saj je avtor v njej z analizo politične misli o nacionalnem vprašanju znotraj KPJ jasno dokazal, da je bila ideja o enakopravnosti in pravici do samoodločbe raznih jugoslovanskih etnij temeljni kamen drugega AVNOJ-a. S svojim pisanjem je opozoril srbsko javnost, da brez te enakopravnosti ni Jugoslavije, kar je politični razvoj, ki je sledil v naslednjih letih z uveljavitvijo Slobodana Miloševića, tudi potrdil.

Ko se je Pleterski tega zavedel, se ni obotavljal. Čeprav po svoji naravi ni bil politik, je leta 1986 pristal, da so ga vključili v CK ZKS in med letoma 1988–1990 celo v predsedništvo Socialistične republike Slovenije. V njegovi zavesti je prišlo do metamorfoze, ki gotovo ni bila enostavna. Iz prepričanega Jugoslavana se je prelevil v zagovornika slovenske osamosvojitve in je v dramatičnih letih tega procesa v njem aktivno sodeloval, v zavesti, da je treba podpreti politike, kot sta bila Janez Stanovnik in Milan Kučan, ki sta stala za krmilom naše, v vihar političnih strasti in sovraštev zajete barke. O njegovi vlogi v tem skrajno nevarnem dogajanju bomo lahko spregovorili šele, ko bodo na razpolago vsi arhivski viri. Glede na razgledanost Janka Pleterskega, njegovo strokovno podkovanost in smisel za mero ne dvomim, da je bila pomembna. V tem kontekstu ne gre spregledati tudi njegove polemike z Novo revijo, ki je v svoji znameniti 57. številki objavila tako imenovani »slovenski narodni program«. Kolikor je bil Pleterski prepričan, da Slovenija nima drugega izhoda iz jugoslovanskih zdrah, kot da se osamosvoji, toliko se ni mogel strinjati s tistimi, ki so zagovarjali tezo o nekakšnem bilateralnem dogovoru med Ljubljano in Beogradom za doseg tega cilja. Trdil je, da Slovenija svoje osamosvojitve ne sme doseči s takšnim mešetarjenjem, temveč na temelju tiste neminljive pravice do samoodločbe in odcepitve, ki je bila zakoreninjena v vseh ustavah Jugoslovanske federacije za njene konstitutivne narode. Kako prav je imel v tem zagovarjanju zgodovinskega procesa, skozi katerega smo šli Slovenci in drugi jugoslovanski narodi v 20. stoletju, je dokazala odločitev Badinterjeve komisije, ki je konec leta 1991 priznala upravičenost naše samoodločbe prav na podlagi ustave iz leta 1974. Kljub temu pa si je s svojo kritiko nakopal mnogo sovražnikov v taboru tistih, ki so vztrajali v prepričanju, da gre za zakrknjenega jugoslovenarja. Zaradi tega so reagirali na odločitev predsednika Milana Kučanja, da mu leta 1993 podeli zlati znak svobode, na najbolj neprimeren način: ista odličja, ki so jih tudi sami dobili, so v plastični vrečki za čevlje pustili pri vratarju predsedniške palače. S tem nespoštljivim dejanjem do države, ki so jo sami pomagali ustvarjati, so že nakazali pot, po kateri je šel velik del politične elite Republike Slovenije v naslednjih dveh desetletjih.

Kljub afrontu, ki je bil boleč, Pleterski ni stopil z barikad. Ko se je začela revizionistična gonja proti narodnoosvobodilnemu boju, češ da je bil samo pretveza komunistov za prevzem oblasti, je Pleterski odločno stopil v njegovo obrambo in utemeljeval njegovo nujo, če smo Slovenci hoteli preživeti in se uveljaviti v družini evropskih narodov. Prav zaradi tega je bil nasprotnik vsakršne kolaboracije z okupatorjem, pri čemer je vaškim stražam in domobrancem odrekal pravico, da bi se predstavljali kot enakovreden nasprotnik partizanov. Milizia volontaria anticomunista in domobranski Landswehr, odvisen od Gestapa, po njegovem nista bila samostojen vojaški subjekt, kar pomeni, da v Sloveniji ni bilo državljanske vojne v pravem pomenu besede. Razloge za medvojno dogajanje, ki je tako usodno zaznamovalo Ljubljansko pokrajino, je Pleterski iskal v političnem katolicizmu, kakor se je uveljavil na Kranjskem še pred prvo svetovno vojno pod egido deželnega glavarja Ivana Šušteršiča, v drugi polovici tridesetih let pa škofa Gregorija Rožmana in Slovenske ljudske stranke. Do njihove politike kot do tiste, ki jo je vodil Rožman v času italijanske in nemške okupacije, je bil Pleterski ostro kritičen, češ da je šlo za posebno obliko klerikalnega totalitarizma, ki ni bil v sozvočju s previdno medvojno držo sv. Sedeža. To pa ne pomeni, da ne bi bil kritičen tudi do komunistične partije, ki ji je očital, da se je izneverila idealom osvobodilnega boja in od samega začetka svoje oblasti zatrla kali demokracije, prisotne v izkušnji OF, ki je bila po njegovem enkratna v jugoslovanskem in evropskem kontekstu. Tudi problematiki revolucije in povojnih pobojev se ni izognil. Zagovarjal je upravičenost socialne revolucije, pri čemer pa se je prepričljivo distanciral od revolucionarnega in vsakršnega drugega nasilja. Eden od njegovih najizrazitejših pasusov je naslednji: »Treba bi bilo pomorjene domobrance uzreti, doumeti in sprejeti kot stvarni izraz vzročne in posledične povezanosti obeh velezločinov, storjenih v tej naši zgodovini 20. stoletja. Povejmo določeno: zločina, storjenega nad dušo naroda, zapeljanega v kolaboracijo z argumentom antikomunizma kot verske dogme, ki stoji nad pravico naroda, da se brani pred sovražnim napadom, in pa zločina, storjenega nad telesom naroda s povojnimi poboji kolaborantov.«

Zaradi bremen visoke starosti so bila zadnja leta Janka Pleterskega nadvse težka, da ne rečem tragična. Ko sem ga bodril, naj ne vrže puške v koruzo, mi je odpisal, da je v koruzi izgubil tudi samega sebe. Kljub temu se je z nenavadno upornostjo boril za »očiščenje in pomlajenje« našega naroda, da rečem z Ivanom Cankarjem. Očiščenje in pomlajenje, ki naj bi si ga pridobili tako, da sprejmemo našo zgodovino v vsej njeni tragični kompleksnosti in se z njo pošteno soočamo. Tej poštenosti se v svojem delu in misli nikoli ni izneveril.

Jože Pirjevec
(govor na žalni seji 20. junija v dvorani SAZU)

VELJKO RUS

(1929–2018)

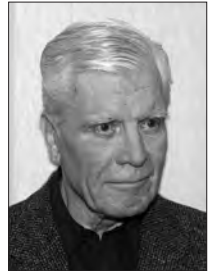
Veljko Rus (8. decembra 1929–26. februarja 2018) je bil velika osebnost, sociolog in filozof, raziskovalec in mislec, družbeno angažiran Slovenec in svetovljan, kritično in uporniško samosvoj človek, ki je z vsem svojim življenjem poosebljal spopadanje z vsakokratnimi ideološkimi, političnimi, prostorskimi in časovnimi zamejenostmi horizontov svojega okolja.

Bil je človek posebnega kova. Svoje uporništvo in izjemnost je izkazoval vse življenje. Študiral je čisto filozofijo na Filozofski fakulteti Univerze v Beogradu in 1953 diplomiral. Zaposlil se je kot asistent na Katedri za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; zaradi svojega kritičnega publicističnega delovanja je bil izključen iz fakultete, obramba disertacije pa mu je bila onemogočena.

Po daljši brezposelnosti je bil 1960 povabljen na Višjo šolo za organizacijo dela v Kranju, kjer je sodeloval pri njenem razvoju, zasnoval je predmet, napisal prvi učbenik in predaval Sociologijo dela. Vse to do 1964, ko je zaradi ponovnih političnih diskvalifikacij in pritiskov moral šolo zapustiti. In vendar je bilo prav to obdobje odločilno za njegovo nadaljnjo profesionalno pot: od filozofije se je preusmeril k sociologiji in še posebej k sociologiji dela – in temu področju je vseskozi posvečal vse svoje moči.

L. 1968 je dobil Fordovo štipendijo za študij v ZDA. Po vrnitvi v Ljubljano je 1970 doktoriral na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete v Zagrebu. Na FSPN je bil najprej izvoljen za docenta in 1972 za izrednega profesorja. Na FSPN je predaval Sociologijo dela in uvedel sociološki študij kadrovske-organizacijske smeri in zasnoval raziskovalni program na tem področju. Za knjigo *Človek, delo in strukture* je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča – in kmalu po tem zaradi ponovne ideološke kritike in političnih pritiskov izgubil pravico do predavanj in je bil iz fakultete izključen. V naslednjem desetletju je kot vodilni raziskovalec deloval na Inštitutu za sociologijo Univerze v Ljubljani. FSPN ga je z izvolitvijo za rednega profesorja za sociologijo dela rehabilitirala 1987. Osredotočil se je na magistrski študij Menedžmenta neprofitnih organizacij (mentor 48 magistrantov in petim doktorjem znanosti). L. 1991 je bil za svoje izjemne znanstvene dosežke izvoljen za izrednega člana SAZU (redni je bil od leta 1995).

Njegova osebna bibliografija obsega 495 enot, od tega 21 znanstvenih monografij in sedem strokovnih monografij. Izredno obsežna je bila tudi njegova aktivnost na širšem sociološkem in družboslovnem področju. Tako je bil pomembno vključen v filozofsko-sociološke razprave, znane kot Korčulanska šola in revija Praxis, večletne razprave v skupini Človek in sistem, pri snovanju

najpomembnejših posvetovanj v okviru Slovenskega in Jugoslovanskega sociološkega združenja (1972–1985).

Bil je široko vpet v mednarodne razprave in mednarodne primerjalne raziskave ter s svojimi predavanji in referati vidno navzoč na vrsti najpomembnejših evropskih in svetovnih univerz. V okviru Mednarodne sociološke asociacije je soustanovil in dolga leta vodil raziskovalni komite za področje participacije, delavskega nadzora in samoupravljanja.

V svojem zadnjem zapisu, objavljenem v zborniku *Prispevki in izzivi sociologije na Slovenskem: Kakšna sociologija? Za kakšno družbo?* (ur. Z. Mlinar), je sam nakazal, da je mogoče njegovo znanstveno delo uvrstiti na naslednja tri področja: (1) Kritika teorije in prakse jugoslovanskega samoupravljanja; (2) Konflikti in kooperacija med socialno državo in družbo blaginje; (3) Lastnina, lastništvo in privatizacija na področju družbenih dejavnosti.

Prvo področje je poimenoval tudi »samoupravljanje kot sistem regulirane samoregulacije«, ki ni hierarhični, pa tudi ne demokratični ali anarhični, temveč poliarhični sistem distribucije moči, temelječ na delitvi dela in organski solidarnosti. Njegova značilna dela s tega področja so: *Človek, delo in strukture*, 1970; *Odgovornost in moč v delovnih organizacijah*, 1972; *Moč in nemoč samoupravljanja* (s F. Adamom), 1976. Drugo področje označuje kot »socialno državo proti družbi blaginje«, pri čemer je opozoril na problem istovetenja pravičnosti z enakostjo, kar že več desetletij povzroča blokado levih gibanj in strank, ki povsem nekritično poudarjajo, da več enakosti pomeni tudi večjo pravičnost. Značilni deli za to področje sta *Socialna država in družba blaginje*, 1990, in *Vrednote Slovencev in Evropejcev*, 2005 (z N. Tošem). Tretje področje zadeva lastnino, lastništvo ter privatizacijo in podjetizacijo. Pri tem je opozoril na sociološki vidik razmerij med delom in kapitalom oz. lastniki. Lastninska upravičenja niso več samo v rokah večinskega lastnika, ampak so dodeljena različnim deležnikom; problematiziral je ideološka nasprotovanja neoliberalizmu, izenačevanje privatizacije in podjetizacije ter posledično radikalno odklanjanje podjetizacije kot instrumenta modernizacije družbenih dejavnosti. Značilno delo je *Med antikomunizmom in postsocializmom*, 1992.

V vsem znanstvenem delovanju je bil dosleden, lahko bi rekli brezkompromisen in hkrati do študentov strpen in odličen učitelj in mentor. Pri svojem delovanju ni prenašal improvizacije. Bil je popolnoma privržen znanosti in svoji stroki. V »svinčenih časih« je poosebljal pogum in moč avtonomnega družboslovnega mišljenja, ki kljubuje arbitrarnosti politike. V današnjem času je, kljub specializacijam in fragmentacijam družboslovja, s svojim delom odpiral možnosti za celovit in sistematičen vpogled v družbeno dogajanje.

Z znanstvenim opusom si je zagotovil trajno mesto v moderni slovenski in evropski sociologiji. Njegovi kolegi in učenci bomo še vnaprej z njim; obogatil in zadolžil nas je tako s svojim znanjem kot tudi z etično predanostjo svoji

profesiji in družbi, ki jima je bil tako strastno privržen. Njegov znanstveni opus predstavlja izziv mlajšim sociologom, da ovrednotijo njegove in dosežke generacije sociologov, ki so postavili temelj moderni slovenski sociologiji.

Zdravko Mlinar

HELMUT RUMPLER

(1935–2018)

Dne 10. februarja 2018 je umrl dr. Helmut Rumpler, zaslužni profesor celovške univerze, redni član Avstrijske akademije znanosti in dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. S svojo bogato znanstveno dejavnostjo je bil desetletja povezan tudi s slovenskim prostorom, zato je žalostna novica močno odjeknila tudi med slovenskimi kolegi, ki s(m)o ga poznali.

Helmut Rumpler se je rodil 12. septembra 1935 na Dunaju, kjer je leta 1955 tudi maturiral. Študij zgodovine in germanistike na Univerzi na Dunaju je končal leta 1961: diplomski deli je napisal pri Heinrichu Fichtenauu (*Die Ideen des »Dictatus Papae« Gregors VII. in ihrer historischen Entwicklung*) in Ottu Höflerju (*Der Tod des Theoderich in der mittelalterlichen Geschichtsquellen und in der Sage*). Leta 1963 je bil promoviran za doktorja, nato pa je do leta 1972 deloval kot asistent na Zgodovinskem inštitutu Univerze na Dunaju pri veliki trojici avstrijskega povojnega zgodovino-pisja: Hugu Hantschu, Friedrichu Engel-Jánosiju in Heinrichu Lutzju. Po njih je podedoval veliko zanimanje za novejšo avstrijsko zgodovino, ki pa jo je vedno obravnaval v širšem mednarodnem kontekstu. Hitro je opozoril nase v tujini. Raziskovalno je med drugim deloval v arhivih v Vatikanu, Nemčiji in nekdanji Jugoslaviji. Leta 1973 je bil naposled habilitiran za področje novejših zgodovine s temo *Die deutsche Politik des Freiherrn Ferdinand von Beust 1848–1850. Zur Problematik mittelstaatlicher Reformpolitik im Zeitalter der Paulskirche*. Isto leto se je poročil z Marijo Novák in si z njo ustvaril družino.

Toda univerzitetne kariere ni nadaljeval v avstrijski prestolnici, ampak se je preselil na Koroško, kjer je leta 1975 postal redni profesor za novejšo in avstrijsko zgodovino na Univerzi v Celovcu. Tu je deloval vse do svoje upokojitve leta 2003. Rumpler je odločilno pripomogel k razvoju študija zgodovine na celovški univerzi in ga uspešno umestil tako v avstrijski kot v mednarodni prostor. Aktualni predstojnik zgodovinskega inštituta na celovški univerzi Reinhard Stauder je ob smrti svojega predhodnika zapisal: »Zgodovinska znanost v rankejskem razumevanju mu je bila, zgodovinarju 's srcem in dušo' in neumornemu

delavcu v vrtu Klio, glavno vodilo pri njegovem delu. Njegova predavanja so temeljila na tem navdušenju nad stroko. V smislu Wilhelma von Humboldta sta mu bila poučevanje in raziskovanje enako pomembna.«

Pri Rumplerjevem znanstvenem delu izstopata dve veliki področji, ki ju je gojil še posebej skrbno: zgodovina pozne habsburške monarhije in evropska politična zgodovina s posebnim ozirom na »nemško vprašanje« v 19. stoletju. Od leta 1970 do leta 1992 je bil zadolžen za redakcijo in objavo zapisnikov avstrijskega ministrskega sveta 1848–1918. Leta 1996 je postal načelnik Komisije za zgodovino habsburške monarhije Avstrijske akademije znanosti, v tem svojstvu pa je skupaj s Petrom Urbanitschem prevzel tudi izdajanje danes že znamenite »modre zbirke« *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*. Še leto pred svojo smrtjo je tako z njemu lastno predanostjo in natančnostjo osebno redigiral in nadzoroval objavo predzadnjega zvezka, ki je posvečen prvi svetovni vojni.

Potrebovali bi več deset strani, da bi lahko navedli vse Rumplerjeve knjige in študije, ki jih je napisal v svojem raznolikem in dinamičnem znanstvenem življenju. Poleg obsežnih člankov v že omenjeni zbirki *Die Habsburgermonarchie 1848–1918* velja vendarle od njegovih zgodnejših del izpostaviti dve temeljni monografiji iz zgodovine habsburške monarhije ob njenem koncu. Najprej politično biografijo avstrijskega ministrskega predsednika Maxa Hussareka-Heinleina iz leta 1965, ki je njegova disertacija (*Max Hussarek. Nationalitäten und Nationalitätenpolitik in Österreich im Sommer des Jahres 1918*), napisana pod Hantschovim mentorstvom. Že naslednje leto pa ji je sledila študija o znamenitem manifestu zadnjega habsburškega vladarja (*Das Völkermanifest Kaiser Karls vom 16. Oktober 1918*). Rumplerjevo življenjsko delo je izšlo leta 1997: *Eine Chance für Mitteleuropa. Bürgerliche Emanzipation und Staatsverfall in der Habsburgermonarchie 1804–1914*. Vsa navedena dela so danes standardna in nepogrešljiva pri delu vsakega strokovnjaka za zgodovino habsburške monarhije. Nenazadnje si je Rumpler pridobil velik ugled tudi v Združenih državah Amerike, kjer je raziskovalna tradicija avstrijskih študij še posebej močna.

Rumpler ni nikoli pristajal na klasične stereotipe o podonavski monarhiji, ki nihajo med »ječo narodov« in »imperijem svobode«. Na pojave habsburške nostalgije je gledal zelo kritično, vendar hkrati argumentirano. Strinjal se je s tistimi, ki so ugotavljali, da je bila habsburška monarhija v Evropi 19. stoletja v bistvu »antimoderen in anahronističen politični sistem«. A hkrati je trdil, da ta sistem ni bil obsojen zgolj na branjenje; bil je sposoben oblikovati tudi alternativo tedanjim, v Evropi prevladujočim državnim modelom. Alternativa geslu »svoboda – enakost – bratstvo« je bila po Rumplerjevem mnenju triada »Pax – Securitas – Justitia«. Po eni strani je bila habsburška monarhija »reakcionarna država«, a hkrati »liberalna trdnjava sredi poplave iracionalnega nacionalizma«, celo »trdnjava humanosti«. Razvoj dogodkov v Srednji Evropi po njenem razpadu Rumplerjeve teze samo potrjuje.

Veliko časa je Rumpler posvečal tudi koroški deželni zgodovini. Ob njegovem slovesu bi rad poudaril, da so koroški Slovenci imeli v njem velikega zagovornika. Že kmalu po prihodu v deželo je zbudil pozornost z izjavami, ki so povzročale precej nejevolje med zagovorniki brambovskih razlag konfliktnega dogajanja v letih 1918–1920. Svojemu pokončnemu stališču se ni nikoli odpovedal; med drugim je bil leta 1989 organizator mednarodno odmevnega simpozija o koroškem plebiscitu.

Rumplerja je tudi pri obravnavanju koroške deželne zgodovine vodila vse-skozi raziskovalna želja, da spozna stvari takšne, »kot so v resnici bile«. To sem lahko doživiljal tudi pisec teh vrstic, ko sem v letih 1994/95 pod njegovim mentorstvom študiral v Celovcu. Profesorja smo slovenski študenti zgodovine kot zgovornega in razgledanega predavatelja imeli priložnost spoznati leto prej, ko je gostoval na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Nikoli ne bom pozabil njegovih besed na uvodnem predavanju, ko nas je vprašal, kako gledamo na slovensko zgodovino v tem obdobju: Ali se ta zgodovina končuje na mejah Vojvodine Kranjske in morda še kakšne kronovine? Ali pa nanjo vendarle gledamo v nekem širšem, srednjeevropskem okviru pripadnosti mnogonarodni državi, ki je imela tudi pomembno vlogo v mednarodni politiki tedanje Evrope? Rumpler nas je s svojimi predavanji znal prepričati, da smo večinsko izbrali drugo opcijo.

Poleg rednega članstva v Avstrijski akademiji znanosti se je Rumpler od leta 1993 lahko pohvalil tudi z dopisnim članstvom SAZU, na katerega je bil še posebej ponosen. To je bilo razvidno tudi ob njegovi 80-letnici leta 2015, ki jo je praznoval – v njegovem stilu delovno, s predavanjem – v družbi avstrijskih zgodovinarjev. V imenu slovenskih kolegov sva ga prišla pozdravit skupaj z akademikom dr. Petrom Štihom. Že leta 2010 je Rumpler prejel avstrijski *častni križ I. reda za znanost in umetnost*. Svojih odlikovanj in priznanj ni nikoli obešal na veliki zvon. Tudi po upokojitvi ga raziskovalna vnema ni minila. Do konca je živel skromno, predan svojemu delu, pri čemer mu tako poklicno kot zasebno marsikaj ni bilo prihranjeno.

Naneslo je, da sem imel s profesorjem Rumplerjem letos januarja na celovški univerzi daljši sestanek. Kot običajno sva izmenjala poglede na aktualna dogajanja na zgodovinskem področju in rekla tudi kakšno o prihodnjih načrtih. Še zlasti sva govorila o bližajoči se dvestoti obletnici ljubljanskega kongresa in kako jo obeležiti. Metternich je bil priljubljena Rumplerjeva tema, zato je pokazal velik interes. Pridružila sta se nama tudi njegova nekdanja asistenta dr. Ulfried Burz in dr. Werner Drobesch, ki ju poznam še iz svojih študentskih časov v Celovcu, danes pa sta oba predavatelja na univerzi. Za nekaj trenutkov smo se ob obujanju spominov vsi skupaj vrnili v stare dobre čase, ko je Rumpler s svojimi iskrivimi predavanji polnil predavalnice univerze, o njih pa je bilo zanimive komentarje slišati tudi izven njenih zidov. Čeprav smo imeli tisti dan vsi trije še

precej obveznosti, smo slovo od našega profesorja kar nekako odlagali. Kot bi slutili, da ga že čez dva tedna ne bo več med nami.

Andrej Rahten

PRIMOŽ SIMONITI

(1936–2018)

Ko je Primož Simoniti leta 1955 maturiral na mariborski klasični gimnaziji in se vpisal na ljubljansko Filozofsko fakulteto, se je v paleti znanosti, ki so se takrat na tej fakulteti predavale, odločil za študij klasične filologije. Kaj mu je narekovalo to odločitev v okoliščinah, ki tej stroki niso bile naklonjene, saj je njen obstoj visel na nitki, pogoji za študij ali poglobljeno delo v njej pa skoraj nemogoči: knjižnica je bila med vojno uničena, sredstev za njeno obnovo, niti za osnovne študijske pripomočke, ni bilo, kaj šele za naročanje tujih znanstvenih revij, izgledi za zaposlitev nični? Sam predstojnik je v svojih moralnih dilemah vpisanim študij odsvetoval in priporočal, naj si premislijo; če ne, pa od njih skoraj zahteval, da se kot na rešilno bilko vpišejo še na kak dodaten predmet, najrajši na angleščino.

Kaj je torej nadarjenega in razgledanega Primoža gnalo, da se je odločil za to avanturo? Verjetno neka gosposka ključavnica, pa tudi prepričanje, da je žar antike in njeno poslanstvo močnejše kot temni oblaki, ki se trenutno zgriinjajo nad njo. Zato je vztrajal pri tej odločitvi tudi potem, ko so ga ravno takrat zadeli še drugi udarci, med njimi tragična smrt očeta zdravnika v prometni nesreči. Vsemu navkljub je sledil notranjemu klicu. V vsem drugem je poslušal svoje akademske učitelje, le v tem ne, da bi za skrajno rezervo iz previdnosti vpisal dodaten študij. Po diplomi je sicer dobil delo na novomeški gimnaziji, kjer pa je bilo med njegovimi obveznostmi latinščine komaj za vzorec.

Zato je službo na novomeški gimnaziji kmalu pustil in se ob prvi priložnosti, ki se mu je ponudila, odpravil v München, kjer se je preživljal s skromno štipendijo. Študijsko leto v Münchnu je bilo zanj, kot je pozneje pripovedoval, velikega pomena: tam se je naučil brskati pa knjižnicah in arhivih, se poglobljal v paleografijo in branje rokopisov. Ob skromni štipendiji si je grotne skrbi skušal olajšati s kakim občasnim poslom, npr. z raznašanjem božične in novoletne pošte. Ni mu bilo žal, saj je od tega imel dvojno korist: spoznaval je zanimive mestne četrti na robu bavarske prestolnice, kamor drugače najbrž ne bi zašel, in se seznanjal z ostenki bavarskega narečja. Ob tem pa ni zatajil svojega gosposkega ponosa. Če mu je kdaj kaka prijazna gospodinja ponudila kovan drobiž

za napitnino, se je vljudno zahvalil z besedami: „Nein, danke, ich bin schon bezahlt.“

Oborožen s tako pridobljenim znanjem in izkušnjami je nato leta 1959 dobil zaposlitev kot asistent na novoustanovljenem Inštitutu za sociologijo in filozofijo pri ljubljanski univerzi. Po treh letih pa je našel še bolj zaželeno službo, ko je na oddelku za klasično filologijo Filozofske fakultete dobil mesto lektorja, kmalu za tem pa tudi asistenta za latinski jezik. Pozneje je bil na isti fakulteti izvoljen za docenta (1979), izrednega (1981) in rednega profesorja (1987); vmes pa je bil trikrat po več let tudi predstojnik oddelka za klasično filologijo.

Po odmevnih prevodih nekaterih zahtevnejših filozofskih besedil iz poznejše latinščine (Spinozova *Etika*, Descartove *Meditacije*), zlasti pa zaradi razgledanosti po starih knjižnih fondih sta ga Milko Kos in Milan Grošelj vključila v medakademijski projekt evidentiranja vseh latinskih tiskov v Jugoslaviji, objavljenih od inkunabul do leta 1848. V tem projektu je med prvimi leta 1978 izšla njegova izčrpna bibliografija latinskih tiskov, ki obsega 1720 naslovov knjig, nastalih ali natisnjenih na ozemlju današnje Slovenije ali tudi drugje, če so bili njihovi avtorji slovenskega rodu: *Sloveniae scriptores Latini recentioris aetatis* (Zagreb-Ljubljana 1972).

Ob delu za ta projekt pa se je hkrati intenzivno posvečal zbiranju gradiva za doktorsko disertacijo *Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede 16. stoletja*, ki jo je zagovarjal leta 1978 in je že naslednje leto v knjižni obliki izšla pri Slovenski matici in kmalu po izidu dobila nagrado Sklada Borisa Kidriča. Zbudila je pozornost ne le doma, kjer je spodbudila premike v periodizaciji in prevrednotenju naših starejših slovstvenih obdobj, ampak je naletela na odmeve tudi v tujini, tako da jo je npr. Avstrijska akademija znanosti uvrstila v svoj knjižni program. Trideset let pozneje je – razširjena in dopolnjena – pod naslovom *Humanismus bei den Slovenen* izšla kot publikacija Avstrijske akademije znanosti v prevodu Jožeta Wakouniga in v redakciji Marije Wakounig.

Simoniti je nato nadaljeval s podrobnimi raziskavami in predstavitvami naših pomembnejših humanistov, in ob tem zlasti članov nekdanje Academiae Operosorum, predhodnikov naše Akademije. Ob poglobljanju v stare knjižne fonde na Dunaju, v Gradcu, Würzburgu in Vatikanu se je dokopal do presenetljivih odkritij; tako je npr. v vatikanski biblioteki odkril Trubarjev osebni izvod prvega dela Novega Testamenta z več kot 200 Trubarjevimi lastnoročnimi vpisi in glosami. Vsa ta odkritja je povezal v knjigi z naslovom *Med humanisti in starimi knjigami* (2007).

Mednarodno najbolj odmevno pa je bilo odkritje prepisa teološke razprave, usmerjene proti humanistu Filipu Melanchthonu, ki je užival sloves kot *praeceptor Germaniae*. Gre za polemičen odgovor na Melanchthonovo *Apologijo Augsburgske veroizpovedi* (*Apologia Confessionis Augustanae*), ki ga je z naslovom *Responsio contra Apologiam Philippi Melanchthonis* napisal avguštinec Barto-

lomej Arnoldi de Usingen, nekdanji Luthrov učitelj, nato pa njegov kritik. Simoniti je edini ohranjeni prepis te polemične teološke razprave, ki je veljala za izgubljeno, odkril v rokopisni zbirki ljubljanske NUK, kjer je bil že dolgo registriran s signaturo MS 73 in kamor je prišel iz bivše licejske knjižnice, tja pa ob koncu 18. stoletja iz gornjegrajske poletne rezidence ljubljanskih škofov. Simoniti je tekst tega traktata, ki je velikega pomena za preučevanje najstarejših protestantsko-katoliških polemik, z izčrpnimi komentarji in s tekstnokritičnim aparatom objavil v seriji Cassiciacum (Würzburg 1978, 720 strani). Delo je doživelo vrsto ocen v kompetentnih strokovnih glasilih. Ugodnim odmevom pa so sledila tudi vabila za gostujoča predavanja na tujih univerzah (Milano, Padova, Dunaj) in na mednarodnih kongresih in simpozijih.

Na osnovi omenjenih in drugih objav in odkritij je bil Primož Simoniti 7. junija 2001 izvoljen za izrednega, šest let pozneje pa za rednega člana SAZU, kjer je v letih 2009–2012 opravljal tudi funkcijo tajnika II. razreda.

Simoniti pa ni bil samo znanstvenik, ampak tudi umetnik, virtuoz slovenske besede. Njegovi prevodi antičnih in srednjeveških literarnih umetnin niso samo filološko točni in zanesljivi, ampak tudi polnokrvne besedne umetnine. To velja zlasti za njegove prevode treh najlepših primerov antičnega romana, te pri nas dotlej skoraj še nepoznane literarne zvrsti. Ni slučaj, da je za dva od svojih treh prevodov antičnih romanov prejel naše najvišje prevajalsko priznanje – Sovretovo nagrado: leta 1974 za Petronijev *Satirikon*, leta 1983 za Apulejev roman *Zlati osel*.

Vendar Simoniti ni mojstrsko oblikoval samo leposlovne proze. Njegov talent besednega umetnika se je še bolj razživel ob prevajanju poezije, kjer je prav tako oral ledino, saj se ni loteval že večkrat prevajanih klasikov antične poezije, ampak je segel na področje pri nas slabo poznane in vse preveč podcenjevane srednjeveške lirike, ki jo je leta 2000 v obsežni antologiji z naslovom *Srednjeveški cvetnik*, objavljeni pri Slovenski matici, predstavil v vsem razkošju njenih raznolikih žanrov, od Boetijevih globokoumnih meditacij in vznesenih sekvenc Tomaža Akvinskega do radoživih in navihano igrivih pesmi iz zbirke *Carmina Burana*. Ob tej se je še posebej domiselno razživel in *Carmina Burana* sama pozneje objavil v bibliofilski izdaji. Marsikje je v razgibani ritmiki, blagozvočni igri rim in polnokrvni sproščenosti bohotnega izrazja prekosil bogastvo latinskega izvirnika in s tem prispeval, da so uglasbitve pesmi iz te zbirke pri naši publikli postale tako zelo priljubljene in z veliko odmevnostjo izvajane. Vse to je delal še s toliko večjim veseljem in zadoščenjem, ker je vedel, da s tem ruši globoko zakoreninjene predsodke o »mračnem srednjem veku.«

Tudi kot univerzitetni predavatelj je oral ledino, saj je ne samo med filologi, ampak tudi med zgodovinarji in študenti drugih usmeritev širil obzorja predavanj in študijskih raziskav prek meja klasične antike, tako da so cikluse njegovih predavanj in vaj ob programih podiplomskega študija obiskovali in upoštevali

tudi študentje zgodovine, slavistike, filozofije in drugih humanističnih smeri. Ko je Sovrè pred skoraj sto leti napisal predgovor k svojemu prvencu, prevodu Sofoklovega Kralja Ojdipa – napisal ga je kot poglavje iz romana bližnje prihodnosti z vprašljivim naslovom *Poslednji humanist* – si najbrž ni predstavljal, da bo ta naslov prevrednotil in mu vdahnil novo vsebino in dal svež sijaj njegov nekdanji učenec Primož Simoniti.

Ob vsej zagledanosti v stare knjige in stara besedila pa Simoniti ni bil zaprt kabinetni učenjak, ampak je prisluhnil tudi sodobnemu vrenju in sledil aktualnim družbenim dogajanjem. Bil je kritično angažiran mislec, ki se je s povezovalnostjo zlasti uveljavil in izpostavil kot predsednik Slovenske matice v prelomnih letih 1988–1994. Na njegovo pobudo je takrat to naše najstarejše laično kulturno in znanstveno združenje prispevalo nezanemarljiv delež k premikom v zgodovinskih okvirih nacionalnega osamosvajanja in demokratizacije. Njegove kritične ocene in pogledi so bili zlata vredni, njegove besede vedno skrbno pretehtane in dobronamerne. Še bolj kot takrat jih pogrešamo danes, v negotovih časih, ki so pred nami.

Kajetan Gantar

ERICH PRUNČ

(1941–2018)

V letu 2018 je odšel od nas koroški jezikoslovec, slavist, pionir prevodoslovja, literarni zgodovinar, pesnik in kulturni delavec akad. prof. dr. Erich Prunč (*15. oktobra 1941, † 28. maja 2018). Doma je bil iz Straše vasi pri Škocjanu v Podjuni, rojen kot zadnji, trinajsti otrok v veliki družini. Po vztrajnem prigovarjanju domačega kaplana so starši privolili, naj gre študirat.

Maturiral je leta 1960 na slovenski gimnaziji v Celovcu, nato se je vpisal v bogoslovje, od koder se je preusmeril v študij slavistike v Gradcu. Tam je leta 1968 doktoriral z disertacijo o kalkih v slovenščini (*Das innere Lehngut im Slowenischen*). Leta 1968 je postal tudi asistent in lektor na Inštitutu za slavistiko graške univerze. Leta 1984 se je habilitiral za področje slovanske filologije z raziskavo o Urbanu Jarniku, ki je vse do danes ostala temeljno delo o tem slovenskem pesniku, duhovniku in narodopiscu (*Urban Jarnik. Textologische Grundlagen und lexikologische Untersuchung seiner Sprache*, v treh knjigah, Celovec 1988). Toda Erich Prunč je bil zaradi izjemne zagnanosti in umskih darov znanstveno dejaven na več področjih. Približno sočasno, v letih 1975 do 1988, je postal skupaj z dr. Stanislavom

Hafnerjem vodja velikega raziskovalnega projekta, katerega namen je bil popis besedja slovenskega ljudskega jezika na Koroškem (*Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten*). Iz te obsežne raziskave je nastalo šest knjig znamenitega Tezavra slovenskega jezika na Koroškem (*Thesaurus der slowenischen Volkssprache in Kärnten*, Dunaj, 1982–2009), ki je izhajal pri avstrijski akademiji znanosti. Sprva ga je izdajal skupaj z dr. Hafnerjem, nato je urejanje kmalu prevzel dr. Ludvik Karničar, ki je tudi poskrbel, da je bilo dragoceno jezikoslovno gradivo na listkih in posnetkih, iz katerega je Tezaver nastajal, po prekinitvi izhajanja izročeno v last in hrambo SAZU, kjer je na voljo za nove raziskave in predvsem za dokončanje tega obsežnega jezikoslovnega dela o koroškem ljudskem jeziku. Tako je dr. Prunč z eno od svojih iniciativ, ne da bi se tedaj tega zavedal, poskrbel tudi za zametek dragocene jezikoslovne zbirke koroškega narečnega gradiva, ki zdaj bogati Biblioteko SAZU. Kmalu po zasnutku svojih osrednjih jezikoslovnih pobud je dr. Prunč razvijal že novo, obsežno področje raziskav, namreč prevodoslovje kot posebno aplikacijo jezikoslovnega in tekstološkega študija: slovenščino je vključeval med enakopravne jezike pri študiju prevajanja in tolmačenja na Inštitutu za prevodoslovje na graški univerzi; od leta 1988 je bil njegov predstojnik ter redni profesor vse do upokojitve leta 2009. V tem času je njegov inštitut postal vodilni prevodoslovni inštitut v nemškem govornem področju. Prunčeva monografija *Einführung in die Translationswissenschaft* (2001) velja za eno temeljnih del te discipline in je v mednarodnem merilu njegova najbolj znana knjiga.

Toda Erich Prunč je bil ob vsem znanstvenem delu na prvem mestu koroški Slovenec in zato angažiran slovenski ustvarjalec in navdihovalec kulturnega dela. Leta 1965 je izdal pesniško zbirko *Tihožitja*; v tem času je bil med soustanovitelji literarne in kulturne revije *Mladje* ter vodja gledališke skupine *Oder mladje*. Bil je celo predsednik slovenske Krščanske kulturne zveze na Koroškem (1968–1970); v tej vlogi je znana zlasti Prunčeva vloga velikega mediatorja za sodelovanje med obema slovenskima kulturnima organizacijama na Koroškem, pa tudi za sodelovanje z matično Slovenijo. Prunč je bil med pobudniki Koroških kulturnih dnevo v Celovcu, ki so jih v letih od 1969 do 1991 organizirale kulturne in politične organizacije koroških Slovencev v sodelovanju s priznanimi strokovnjaki z obeh strani meje. In ne nazadnje je bil Erich Prunč tudi eden od pobudnikov, da je Krščanska kulturna zveza leta 1983 ustanovila svoj etnološki oddelek, iz katerega je nato leta 1992 nastal Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik.

Koliko idej in pobud, koliko zasnov, načrtov in dela! Ob tem pa suverena slovenska kulturna zavest, ki jo je izražal tudi kot znanstvenik. Njegov naslednik na graški slavistiki dr. Ludvik Karničar se spominja intenzivnega Prunčevega delovanja v 70-ih letih in pozneje: »V tistih strupenih časih nas je navduševal s svojo prepričljivo retoriko in argumentacijo v prid slovenščine. Manjšinsko

pravo je imel v malem prstu, tako da mu tudi najhujši nasprotniki – in takih tedaj ni bilo ravno malo – niso mogli do živega. Občudovali smo ga, ko je v nabito polni veliki predavalnici graške univerze na razpravi o Koroški povozil vse do zadnjega. Bili smo ponosni nanj in njegovega opozicijskega duha in na tako moralno zmago.«

Njegovo zadnje veliko delo je bila znanstvenokritična izdaja *Kapelskega pasijona*, rokopisa obsežne koroške baročne pasijonske drame, ki ga je odkril sredi 80-ih let, a zanj prej ni imel časa. Ko je bil v pokoju, se je leta 2009 dela lotil; zame je bila posebna sreča in milost, da sem smel pri izdaji sodelovati. Ker se je v tem času že bojeval z neozdravljivo pljučno boleznijo, je izdaja nastajala sedem let in naposled izšla leta 2016. Erichova neodjenljivost in vztrajnost pri tem delu sta bili ob operacijah in kemoterapijah vredni občudovanja. Videti je bilo, da mu prav želja po dokončanju pasijona daje moč za bojevanje z boleznijo in smrtjo. V tem boju mu je bilo dano zmagati: sam je lahko z globokim veseljem predstavil elektronsko kritično izdajo *Kapelskega pasijona* na simpoziju Obdobja 2016, nato v postu 2017 sveže natisnjeno knjigo v *Železni Kapli*, Celovcu, Ljubljani in Škofji Loki. Ob nekem obisku sem Ericha previdno vprašal, ali ne bi morda originalnega rokopisa *Kapelskega pasijona* po izidu kritične izdaje izročil SAZU ali NUK-u. Erich je odgovoril: »Moja koroška duša mi ne da, da bi rokopis šel iz Koroške«. Mislim, da sem ga dobro razumel. Rokopis je nato predal v dobre roke – Slovenskemu narodopisnemu inštitutu Urban Jarnik v Celovcu.

Za sklep še ena misel Erichovega tesnega prijatelja in sodelavca dr. Ludvika Karničarja: »Dragi Erich, hvala ti za svetel zgled dela, za kritičen pristop k stvarjem, za kvalitetno uveljavljanje slovenstva in za vse petdesetletno prijateljstvo. Naj se tvoje avguštinovsko nemirno srce spočije v Gospodu, kjer koli že te bodo položili k zadnjemu počitku. Prepričan sem, da boš pri Njem, v katerega si zaupal, končno srečen, še bolj kot si bil v mladih letih sredi preprostega koroškega ljudstva, iz katerega si izhajal in kateremu si vse življenje vlival spoštovanje do jezika, naše skupne dobrine, o kateri pravi Miklošič, da je prevelik dar božji, kakor da bi ga posamičen človek smel onegaviti.«

Matija Ogrin

ČRTOMIR ZUPANČIČ

(1928–2018)

28. septembra je umrl eden slovenskih pionirjev fizike jedra akademik Črtomir Zupančič, profesor emeritus univerze Ludwiga-Maximiliana v Münchnu. Rodil se je 28. novembra 1928 v Ljubljani kot sin znanega novinarja in politika Jožeta Zupančiča in romanistke Milene Zupančič, rojene Pirc. Po maturi na Klasični

gimnaziji v Ljubljani se je 1947 vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani in si kot glavni predmet izbral fiziko (in kot stranskega matematiko).

Po diplomi je konec leta 1952 dobil dansko štipendijo in preživel eno leto in pol v znamenitem Institutu za teoretsko fiziko – današnjem Niels Bohr Institutu. Tu naj bi pridobil izkušnje za delo pri elektrostatičnem pospeševalniku z energijo 2 MeV, katerega gradnja je bila načrtovana v Ljubljani. V Københavnu je leta 1953 sodeloval s Torbenom

Huusom pri odkritju in prvih raziskavah električnega (coulombskega) vzbujanja jedrskih stanj s počasnimi nabitimi delci. Odkrili so tudi prvo družino rotacijskih stanj v liho-sodih jedrih, kar je dokončno utemeljilo kolektivni jedrski model A. Bohra in B. Mottelsona, ki sta pozneje leta 1975 skupaj z L. J. Rainwaterjem dobila Nobelovo nagrado. To delo je opisano v članku, ki ga je Črt Zupančič skupaj s Huusom objavil v Danski reviji za matematiko, fiziko in medicino.

Z izkušnjami, ki jih je pridobil v najpomembnejšem evropskem središču za fiziko jedra, se je 1954. vrnil v Ljubljano, kjer je leta 1959 doktoriral. Sodelovanje s poznejšima Nobelovima nagrajenca Bohrom in Mottelsonom je imelo odločilen vpliv na njegovo znanstveno pot. Po vrnitvi na Institut »Jožef Stefan« je pri betatronskem pospeševalniku vodil prve meritve dipolne veleresonance v lahkih in srednje težkih jedrih, pri katerih je sodelovala skupina študentov diplomantov. Njegov kolega Darko Jamnik je že prej priredil betatron za fizikalne namene (Comptonski spektrometer, na katerem so potekale meritve, je zgradil Uroš Miklavžič). Šlo je za meritve absorpcije zavornih žarkov gama v območju energij do 31 MeV. Rezultati meritev so zbudili precej pozornosti v znanstvenih krogih, saj je bila to prva predstavitev veleresonance jedra pri absorpciji žarkov gama. Pomen teh meritev lahko razumemo, če vemo, da deset let prej ni bilo v Sloveniji nikakršnih raziskav s področja fizike jedra. Za omenjene meritve je leta 1960 Črt Zupančič skupaj s šestimi sodelavci prejel nagrado Borisa Kidriča.

Zanimiv je pripetljaj, ki se je zgodil leta 1959 po prihodu novega političnega direktorja na Institut »J. Stefan«. Ta se je odločil, da mora napraviti red. Odredil je, da se morajo vsi uslužbenci držati delovnega časa med 7. in 16. uro, kar se ni dobro ujemalo z urnikom raziskav na pospeševalniku: potekala so popoldan in ponoči ter v soboto in nedeljo – dopoldnevi so bili namenjeni obsevanju pacientov Onkološkega inštituta. Črt je zbral zjutraj kolege fizike pred vhodom na Institut, da so točno ob 7.00 prikorakali na delo. Zaradi tega bi skoraj izgubil službo.

Spoznal sem ga prav v obdobju, ko so potekale meritve absorpcije žarkov gama. Imel sem srečo, da je bil moj mentor pri diplomi. Njegova razgledanost, skromnost, družabnost in smisel za skupinsko delo so mi bile najboljša popotnica za poznejše raziskovalno delo.

Od leta 1959 do 1966 je bil Črt Zupančič zaposlen na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani, sprva kot docent, pozneje kot izredni profesor. V tem času je sodeloval pri vpeljavi podiplomskega študija fizike. Vmes je dve leti preživel na študijskem dopustu v Brookhaven National Laboratory (BNL) v ZDA.

Leta 1966 je zapustil Ljubljano in bil dve leti kot znanstveni sodelavec na obisku v CERN-u v Ženevi. Priključil se je skupini Georgesa Charpaka in bil ključni sodelavec pri začetnih poskusih z večžičnimi proporcionalnimi komorami. Šlo je za nov pristop merjenja poti nabitih delcev, katerih princip delovanja je še danes prisoten v eksperimentih fizike osnovnih delcev. Trije članki (s štirimi oziroma petimi avtorji), katerih soavtor je bil Črt Zupančič, so bili osnova za Nobelovo nagrado Georgesu Charpaku 1992.

Konec leta 1968 je Zupančič sprejel ponudbo za redno profesuro na Univerzi Ludwiga-Maximiliana v Münchnu, ki mu je omogočila nadaljevanje raziskav v fiziki jeder in osnovnih delcev v zunanjih laboratorijih. Tako je leta 1976 začel delati v skupini 80 fizikov, ki jo je vodil Carlo Rubbia v CERN-u. Raziskovali so inkluzivno globokoneelastično sipanje mionov na pospeševalniku SPS (superprotonsinhrotronu) z energijo 400 GeV, ki je bil takrat v gradnji. Mioni imajo podobne lastnosti kot elektroni, le da imajo večjo maso. Z njimi lahko raziskujemo prisotnost kvarkov v nukleonih. Dve leti pozneje je CERN odobril uporabo pospeševalnika tudi kot trkalnika protonov in antiprotonov. Vodenje eksperimenta na trkalniku je bilo zaupano Carlu Rubbiji pod pogojem, da se odpove vodenju meritev z mioni. Vodstvo raziskav je tedaj namesto njega prevzel Črt Zupančič. Bavarska vlada mu je v ta namen odobrila triletni dopust. V treh letih je kolaboracija, ki jo je vodil, dogradila eksperimentalno aparaturo (NA4) in opravila zahtevno primerjavo med globoko neelastičnim sipanjem pozitivnih in negativnih mionov (z energijami do 300 GeV) v ogljiku. Izmerjena asimetrija reda velikosti 1 % med pozitivnimi in negativnimi mioni je bila v skladu z elektrošibko teorijo Glashowa, Salama in Weinberga, ki so jo kmalu potem dokončno potrdili poskusi eksperimentov pri trkalniku.

Izkušnje pri meritvi asimetrije med μ^+ in μ^- so narekovale bistvene izboljšave spektrometra (NA4), ki je bil dograjen še pod Zupančičevim vodstvom. Na javnem predavanju pred vrnitvijo v München je napovedal, da je spektrometer po dograditvi v takem stanju, da se bo dalo z njim izmeriti vsebnost kvarkov v nukleonu. Uspelo mu je prepričati odgovorne, da so odobrili podaljšanje obratovanja spektrometra. Njegova napoved se je pozneje tudi uresničila. S tem se je njegov triletni dopust v Ženevi končal in vodstvo kolaboracije je predal mlajšemu kolegu iz Münchna. Med tem je Carlo Rubbia s sodelavci začel meritve na trkalniku. Za rezultate meritev sta on in Simon van der Meer leta 1984 dobila Nobelovo nagrado za odkritje vektorskih bozonov – posrednikov šibke interakcije.

Po vrnitvi iz Ženeve v München se je Zupančič ukvarjal predvsem z raziskavami anihilacije nizkoenergijskih antiprotonov v vodik in devteriju, tj. s spektroskopijo lahkih mezonov na posebnem pospeševalno-zaviralnem sistemu v CERN-u, ki je proizvajal nizkoenergijske antiprotoni. Na njegovo pobudo je septembra 1994 na Bledu potekala mednarodna konferenca pod naslovom *Tretja bienalna konferenca o fiziki nizko energijskih antiprotonov*. V njej so predstavili svoje rezultate raziskav tudi slovenski sodelavci kolaboracije, ki je merila kršitev simetrije CP v CERN-u.

Črt Zupančič je pri večini svojih raziskav sodeloval s poznejšimi Nobelovimi nagrajenci: Bohrom in Mottelsonom v Köbenhavnu ter Georgesom Charpakom in Carlom Rubbio v CERN-u. Največ pa mu je pomenil njegov prispevek pri izdelavi prve brezžične proporcionalne komore, za katero je pozneje prejel Nobelovo nagrado Georges Charpak.

Po upokojitvi se je ukvarjal z optimizacijo prilagajanja simuliranih podatkov merskim podatkom z uporabo statističnih metod. Članki, ki sta jih objavila z mlajšim kolegom Oliverjem K. Kortnerjem, so pogosto citirani v publikacijah, ki obravnavajo analizo merskih podatkov.

Po izvolitvi leta 2005 za člana SAZU se je Črtomir Zupančič kljub obveznostim na svoji univerzi udeleževal sej razreda. Njegova navzočnost je bila zaradi njegovih izkušenj pomembna obogatitev razprav zlasti ob izboru novih kandidatov za sprejem v Akademijo. Leta 2006 je prejel priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije. Ves čas – pred upokojitvijo in po njej – je vzdrževal stike s raziskovalci v Sloveniji in se udeleževal njihovih znanstvenih srečanj.

Gabrijel Kernel

DRAGO GRDENIĆ

(1919–2018)

Dne 7. septembra 2018 je v Zagrebu umrl dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti Drago Grdenić.

Dr. Drago Grdenić se je rodil l. 1919 v Križevcih. Diplomiral je na filozofski fakulteti v Zagrebu iz kemijske skupine predmetov. V partizanih je bil od leta 1942. Po osvoboditvi je bil profesor kemije na višji pedagoški šoli v Splitu, nato pa asistent na naravoslovno-matematični fakulteti v Zagrebu. Od 1946 do 1948 je bil na specializaciji na Inštitutu za organsko kemijo Akademije znanosti SSSR pri akademikih Nesmejanovu in Kitajgorodskem, kjer se je izobrazil v metodah rentgenske strukturne analize.

Doktorat znanosti je pridobil na zagrebški univerzi z disertacijo o kristalni in molekularni strukturi nekaterih organskih spojin živega srebra (1951).

L. 1952 je bil izvoljen za docenta, l. 1956 za izrednega, l. 1960 pa za rednega profesorja. Vmes (1955–56) je sodeloval z Dorothy C. Hodgkin (Oxford) pri določanju strukture feroverdina. Na njegovo pobudo je bil osnovan na PMF v Zagrebu Zavod za splošno in anorgansko kemijo. Imel je pomembno vlogo pri ustanovitvi Inštituta Ruđer Bošković, kjer je do l. 1962 vodil oddelek za strukturno in anorgansko kemijo.

Od l. 1960 je bil direktor Univerzitetnega inštituta za anorgansko in analizo kemijo. Bil je član številnih zveznih in republiških teles za znanstveno in pedagoško dejavnost. L. 1966 je dal pobudo za ustanovitev Jugoslovanskega centra za kristalografijo JAZU. L. 1959 je bil izvoljen za dopisnega, l. 1973 pa za rednega člana JAZU. Od l. 1973 do 1975 je bil glavni tajnik JAZU, od l. 1975 pa je član predsedstva JAZU. Tega leta je bil izvoljen za dopisnega člana ANU BiH, l. 1976 pa za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Dr. Grdenič je bil l. 1961 odlikovan za znanstveno dejavnost z republiško nagrado »Ruder Bošković«. Je nosilec odlikovanj Zasluge za narod II (1952), Bratstva in edinstva II (1952), reda dela II (1957), dela z rdečo zastavo (1961) in republike s srebrnim vencem (1969). Prejel je nagrado mesta Zagreb (1975), republiško nagrado za življenko delo (1985), nagrado AVNOJ (1988) in medaljo »Božo Težak« Hrvatskega kemijskega društva (1990).

Področje ožjega znanstvenega dela dr. Grdeniča je kristalna in molekularna struktura organometalnih, zlasti živosrebrnih spojin. Za te vrste raziskav je kot prvi pri nas vpeljal metode uklona rentgenskih žarkov na kristalih. Z njegovim prizadevanjem in navdušenjem mladih znanstvenikov sta se razvili v Zagrebu dve močni skupini, na Inštitutu Ruđer Bošković in na univerzitetnem Inštitutu za anorgansko in analizo kemijo, kjer se je uporaba rentgensko kristalografskih metod razširila tudi na druge skupine spojin. Pomembni rezultati dela prof. Grdeniča in sodelavcev so uvrstili Zagreb med svetovno pomembna središča strukturnih raziskav.

Dela prof. Grdeniča in sodelavcev so naletela na močan in pozitiven odziv po svetu. Odras tega je pobuda uredništva *Quarterly Review* angleškega kemijskega društva za pregledni članek strukturnih pravilnosti živosrebrnih spojin. Napisal je študijo *The Structural Chemistry of Mercury*, ki je bila objavljena l. 1965. Ker so kriteriji o značilni in efektivni koordinaciji atoma živega srebra splošno sprejeti in veljajo kot osnova za oceno značaja kemijskih vezi o spojinah živega srebra, je bil prof. Grdenič povabljen, da napiše pregled kristalokemije živega srebra tudi za »Handbook of Geochemistry« (Springer Verlag).

Prof. Grdenič je imel vedno žive stike z našimi anorganskimi kemiki, zlasti s skupino naših rentgenskih in strukturnih kemikov, ki se zelo aktivno udeležujejo tudi v Jugoslovanskem centru za kristalografijo. Izvolitev za dopisnega

člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bila zelo primerno priznanje prof. Dragu Grdeniću ne le za njegove znanstvene dosežke na področju določanja kristalne in molekularne strukture ter anorganske sinteze, temveč tudi za njegovo pionirsko delo na uvajanju strukturne analize v Jugoslaviji in uspešno povezovanje raziskovalnega dela na tem področju v vsem jugoslovanskem prostoru.

Skupščina SAZU ga je izvolila dne 25. marca 1976 za dopisnega člana. Bibliografijo del akad. Grdenića, obsegajočo 68 enot, hrani arhiv SAZU.

Branko Stanovnik

ALOJZ REBULA

(1924–2018)

S slovesom od akademika Alojza Rebule je umolknil glas nepozabnega umetnika, ki je v svoje ustvarjalne besede prestrežal vse, kar je mogoče zaznati s človeško dojemljivostjo. Z zemeljskih potovanj duha se je vrnil k svojemu izviru kot nadsvetovljan, saj je bil njegov pogled usmerjen iz zemeljske stvarnosti v kozmično onstranskost.

Izhajal je iz neposrednega človeku in lepotam narave predanega stika z resničnostjo v lastnem času in prostoru, a nič manj iz globokega poznavanja antične tradicije, se vživljal v arheološka in mitična svetopisemska obdobja in se razpiral v najširša kulturna prostranstva, vselej osvetljen s transcendentalne perspektive v luči večnosti. Trdil je, da »umetnost meri na neskončnost«, in napisal, da človek potrebuje večnost kakor njegova pljuča kisik. Ob tem pa je bil kot zvest Slovenec ukoreninjen v domačo zemljo, na kateri je živo občutil in spremljal usodo njenih otrok, ter postal s svojim zavzemanjem za slovensko kulturo pravcati apologet slovenstva, vendar ne kakorkoli zakotno samozadostnega, ampak tudi v umetnosti podvrženega merilom, veljavnim za Evropo in ves svet. A je vendar tudi zapisal, da na zemlji domovine ni, ker imamo na njej le »minljivo šotorišče«, nad katerim je pastirica Zgodovina razgrnila platno minljivosti.

Vedno znova nam je oživljal podobo, duha, zgodovino, običaje in usodo Slovencev. Že sprva je pisal o težavah pod italijansko zasedbo trpečih primorskih rojakov in kot edino etično poudarjal nujnost narodne zvestobe, ki naj bi segala vse do človekovih najintimnejših osebnih odločitev, tja do erotičnih. Snoval je besedila o tamkajšnjih osebnostih, posebno narodno zavednih mučeniških primorskih duhovnikih in Srečku Kosovelu. Razglabljal je o pomenu naših duhovnih prvakov, posebno Slomška, spremljal usodo Slovencev med 2. sve-

tovno vojno in ustvarjalno dokumentiral življenjske poglede naših izseljenskih rojakov v Severni Ameriki, kjer jih je obiskoval, ko je romal po Baragovih poteh, se z vzhičeno besedo odzval na čudež naše državne osamosvojitve in hkrati ves čas opeval vonje, arhitekturo, oblike in zelenilo domače zemlje, posebno barvite rodne Primorske z milimi oljkami in zelene gozdove na robu Štajerske, kjer je prebival po upokojitvi v letu 1989 in od koder je lahko gledal tudi mehki hrbet Gorjancev in prisluhnil zvonovom blage Dolenjske. Že v prvih delih pa je upodabljal tudi veličastje Alp z »okamenelim slovenskim hrepenenjem« Triglavom, ki jih je spoznal v stiku z vseživljenjskim študijskim prijateljem akademikom Stanetom Gabrovcem, čigar spominu je posvetil lani izdano knjigo *Korintski steber*. A pri vsem tem nikakor ni postal običajen pisatelj, ki bi skušal dogajanja rekonstruirati le kot zgodbar in moralist, kljub kaki večerniško zasnovani povesti; niti ni bil le kronist ali pisateljski žanrski slikar, marveč je postal univerzalen umetnik, zazrt v neskončnost.

Z močjo besede je zmožel priklicati najtanjša in najgloblja človeška občutja ter se spraševati o zadnjih vprašanjih, in tako skozi vsakršne pojave in protislovja človeškega življenja, ki se mu je odkrivalo kot »eno samo nenehno prese-nečenje«, prodiral v duhovno počelo človeškega bivanja na zemlji. Umetnost je dojemal kot izrecno duhovni in ne le estetski pojav, svoje pisanje pa kot razgiba-vanje človekove transcendentalne razsežnosti, njegovega »gona po absolutnem«.

Spričo temeljite izobrazbe in s smislom za prodiranje v človeške značaje se je zmožel intuitivno vživeti v daljave antičnih in romanja srednjeveških časov, vse skozi doživljanje vsakokratnih ljudi, ki so navezani na svoj svet in hkrati v vseh časih iščejo neskončnost in si vsak po svoje odgovarjajo na v temelju ista vprašanja. Prav ta pa so bila zanj bistvena in merilo za vsakršno ustvarjalno relevantnost, saj je najzanesljivejše znamenje pesniškega talenta videl v odprtosti za »skrivnost, v kateri se giblemo in smo«. Umetnik se po njegovem prepričanju razlikuje od drugih nič manj občutljivih ljudi le z dano mu milostjo, da lahko to tudi izrazi, pisatelj z besedami napiše. Jezik, v katerem nam je pripovedoval, je izenačeval s samim življenjem in samo s takim jezikom življenja je zmožel v bralcih živo prebuditi tudi slutnje o največjih očem nevidnih in neubesedljivih življenjskih skrivnostih. Abecedo, iz katere je svoja črkovna znamenja zajemal, pa je z besedami slepega opata iz enega svojih romanov označil za »božje oko iz našega jaza v veselje duha«.

V enem izmed spisov celo opisuje, kako je med pisanjem, ko je skušal spravi-ti »na papir reč, ki je neopisljiva«, zaslišal glas: »Če kdo vzame pero v roke, ne sme poznati besede neopisljivo. Manjvredno je zatekati se k njej. Vse je opisljivo. Vse se lahko pretoči v besedo!« In to je bil gotovo glas nadvse zahtevne muze njegove Umetnosti, ki ji je zvesto služil in hkrati vse bolj kraljeval. Na vprašanje, kako naj piše, pa mu je taisti notranji glas odgovoril: »Po resnici.« In mu naročil: »Samostalnik in glagol, to naj bosta tvoji peroti: bit in njeno gibanje!« Zato so

mu vsi, ne glede na različen odnos do njegovih misli in prepričanj, vse bolj priznavali izjemno ustvarjalno moč. Tudi v časih, ko celo odnos do umetnikov in njihove ustvarjalnosti, najsibo na katoliški ali nekatoliški strani, vse prepogosto izhaja iz svetovnonazorske pripadnosti, je marsikateri umetnik o Rebuli izrecno dejal: »Idejno sicer nisva istega mišljenja, vendar je bil nesporno zelo velik umetnik.« Že s samo sugestivnostjo svoje besede pa je bralce neustavljivo pritegoval v svoj duhovni svet, saj je bil njegov toliko občudovani slog, označevan celo za briljantnega, ob vsej svoji omamni lepoti do kraja sprijet s skrivnostnim vonjem pomenov, usmerjenih v iskanje bistva in smisla, in ni nikoli le esteticistično zvenel v prazno.

Alojz Rebula je napisal več kot 50 knjig, bil je romanopisec, novelist, popisec, dramatik, pisec dnevnikov, predavanj, radijskih iger in prevajalec slovenskih del v italijanski jezik, v katerega je bil tudi sam največkrat prevajan, ter antičnih in svetopisemskih besedil v slovenščino, ob tem pa se zde najlepši odlomki njegovih proznih del pravcate pesmi v prozi. Predavateljsko zavzet je bil tudi kot soustanovitelj študijskih dni v Dragi.

Kot izrazit intelektualec in mislec, ki je v številnih disputih v svojih delih najraje oživiljal večnostna vprašanja, je bil v resnici v nenehnem dialogu s samim seboj. Vznemirjali sta ga zgodovina in sodobnost, tako s svojimi duhovnim iskanji kot znanstvenimi prizadevanji in odkritji, ki jih je radovedno spremljal. V luči tehničnega napredka od indijanskega čolna v Homerjevem času do čudeža mehanike, sodobnega letala, v kakršnem je poletel v Kana-do, je v nedoumljivi zgodovinski poti človeškega dvonožca zaznal puščico, »izstreljeno v neskončnost razvoja«, toda dodal, da »tudi tehnika postulira večnost«, sicer pa je menil, da »vse univerze na svetu ne zmorejo seči do edino interesantnega«, in bil kritičen do današnjega »specialističnega poidiotenja človeštva«.

Vse človeško je pojasnjeval in presojal v luči svojih iskanj in duhovnih prepričanj ter je v izpovedi namenjenih zvrsteh ta prepričanja vedno tudi pogumno javno oznanjal. Z ustvarjalnim priklicevanjem lepote je sledil resnici, ki sije v kraljestvu večnosti, in še više od lepote postavljajl dobroto, ki »postulira večnost«. V predstavah o človeku in Bogu je doživel kot najbolj čudežno postavo Kristusa kot Boga in človeka v enem in je ves čas in najraje razpravljajl prav o božjih vprašanjih, tako o sporočilu evangelistov kot svetnikov, še posebno svetega Pavla, in je zato leta 1991 kot spoštovan gost spremljal celo sinodo evropskih škofov v Vatikanu, o čemer priča posebna dnevniška knjiga *Koraki apostolskih sandal*.

Svojo pripadnost krščanski veroizpovedi in njenemu temeljnemu postulatu, zaupanju v nesmrtnost, je utemeljeval iz globoko osebnega prepričanja in doživljanja, odprtega za skrivnosti, kot resničen mistik. A je svojo zavestno odločitev zanj tudi miselno utemeljeval in celo izjavljajl, da je kot vernik v nepre-

stanem boju. Argument za božje bivanje pa mu je bila v človeka vsajena »sla po neskončnem, ki melje /človeške/ možgane in srce«.

Ker je ob vsem poznavanju poganske antike spoznal svojo duhovno osmišlitev v krščanstvu, v veri v odrešenje, se je profiliral v izrazito katoliškega pisatelja, primerljivega z največjimi krščanskimi misleci evropskega oziroma svetovnega formata, ki jih je tudi intenzivno preučeval, med njimi posebno Maritain; širše odmeven pa je postal tudi zaradi *Credov*, ki jih je skoraj desetletji vse do zadnjega pisal, a nazadnje lahko le še narekoval, za verski časopis *Družina*.

Človeško nezadostnost in hrepenenje je občutil kot hrepenenje po paradizu, zato je človekov izgon iz raja v razglabljanju o času doumel kot padeč v čas, ki je v bistvu naše izgnanstvo. Kot spomin na izgubljeni raj, ki se v njegovi prozi večkrat obuja, je imenoval tudi vso umetnost, poezijo pa dojel kot »roso iz nebes«. V svoji prozi je slikovito ubesedil celo dileme Adama in Eve, ki nosita s sabo usodo minljivosti, a tudi sen o večnosti in večni lepoti, ki se izpričuje skozi ljubezen; ta pa je zanj, kadar spregovori o njej z usti svojih romanesknh junakov, močna kakor usoda. Kot prizorišče ljubezenskega, poročnega obreda je nekje označil tudi slovensko deželo z njenim srečanjem Juga in Severa, kjer srce »v čudežni samovolji pomeče skupaj Alpe in oleandre, oljke in gorske slapove«.

Daljni potomec prvega človeka Alojz Rebula, ki ni pozabil na raj in je videl tudi skozi grozote sveta višji smisel ter verjel v novo nebo in novo zemljo, očitno ni bil povsem od tega sveta. A je ta svet v njegovi kompleksnosti in grozotah poznal in ga občutil ter imel neizmerno rad, kajti kako naj bi nam ga drugače zmo-gel s svojo navdihnjeno besedo v omamnih besedilih vedno na novo približevati tako živo prepričljivo in doživeto, zamišljeno, muzikalno in slikarsko hkrati, kot portrete, krajine, kraška tihožitja in misterije gozdnih katedral, a tudi prešinjene-ga z ekstatičnim ognjem, ki je razžarjal njegovo notranjost, ponekod v duhu sorodno transcendentalni glasbi akademika Lojzeta Lebiča. Prepuščal pa se je zlasti Bachovemu, Beethovnovemu, Mozartovemu ali Chopinovemu glasbenemu zvenenju, z besedami svojih književnih junakov prepričan, da druge umetnosti trkajo na absolutno, glasba pa je že v njem.

Z vsestransko razgledanostjo klasičnega filologa je Rebulov ustvarjalni pogled samoumevno segal h koreninam evropske kulturne zavesti, v neizčrpno bogastvo antike. Še posebno ga je vznemiril rimski poznoantični čas, ko so se ljudem začele obračati oči navzgor in so ugledale odrešitev od minljivosti v izročilu in nauku Kristusa. Zato je svoj veliki roman *V Sibilinem vetru* zasidral v čas nastopajočega zgodnjega krščanstva, v 2. stoletje. Zanj je leta 1969 prejel nagrado Prešernovega sklada in ta knjiga poslej velja za epopejski dosežek v naši literaturi in ostaja osrednji sinonim njegove umetniške moči in gledanja na svet. Kot že klasično delo slovenske proze je videti brezčasna, v času nastanka pa je bila v družbi, ki še bolj kot danes ni bila naklonjena religioznim temam, sprejeta kot pravo razkritje, ob katerem so se napajale generacije ljubiteljev lepe besede

in iskalcev življenjskega smisla. Nastajanje romana je zavzeto spremljal akademik France Koblar, o duhovnih in estetskih razsežnostih knjige pa je večkrat priznavalno pisal in predaval tudi častni član SAZU akademik France Bernik, ki si je tudi prvi in odločilno prizadeval, da je Rebula počastil Akademijo s svojim članstvom. Član SAZU Zorko Simčič je po pisateljevem slovesu za časopis Delo izjavil, da je presunjen obstal, ko je v Argentini prebral to knjigo, in je na njenega avtorja nemudoma naslovil pismo; pisatelja pa je označil za velikega človeka, velikega Slovenca in velikega kristjana, ki je do konca življenja ostal miselno naravnost izzivalno živ. Tega se še v svojem mnogo poznejšem dnevniku spominja tudi Rebula, ki imenuje Simčičevo pismo kar razpravo, njenega pisca pa označuje kot »Evropejca v zmeraj vaški Ljubljani«.

Akademik Rebula je zmožgal na dogajanje iz daljne preteklosti, tako kot tudi na dogodbe iz novejšega in sodobnega življenja, pogledati z očmi stvarniškega ustvarjalca, ki vse presoja glede na zadnji smisel, svoj lasten pogled pa projicira v poglede najrazličnejših književnih junakov. V zgodnji povesti *Klic v Sredozemlje*, ki je izšla z lesorezom akademika Lojzeta Spacala na naslovnici, na primer v pogled železničarskega kmeta na Tržaškem – železničar je bil tudi pisateljev oče – pred drugo svetovno vojno in po njej. Spet drugje se je na svetovno prizorišče ozrl s pogledom mogočnega perzijskega vladarja Kserksesa, ki zre na zgodovinski prehod svoje vojske narodov in jezikov iz Azije v Evropo z vzpetine nad Helespontom, naslikan kot na zgodovinskem platnu, in se, potem ko se povpraša, kje bo vsa ta zanosna množica čez sto let, nepotešeno prepustil turobnemu razmišljanju o človeški minljivosti.

Z močjo upodobitvenega duha je Rebula znal oživiti domišljijko zamišljene situacije in prizorišča in ljudem pogledati v duše, v katerih se ob intimnih drhtljajih soočajo usodni impulzi prelomnih dob ter vsakokratna sedanost. Njegovi starodavni junaki potujejo prek današnje slovenske zemlje, kjer srečujejo slovensko ljudstvo, vsaj v zgodbah iz poznejših časov pa se že lahko sprašujejo o temeljnih vprašanih slovenskega naroda in kulture, si prizadevajo za ohranitev in veljavo narodne identitete v soočanju s tujci in razglabljajo o vlogi pisateljevih predhodnikov od Trubarja naprej. Skoznje pa je moč razbrati tudi avtorjeve poglede, še posebej na vse, kar je povezano s slovenstvom, v katerega smisel in preživetveno moč je pisatelj vztrajno zaupal, ker ni v ničemer, tudi ne v svoji slovenski pripadnosti, videl zgolj naključja, ampak zavezujoč božji načrt.

Eno od očarljivih pripovedi je posvetil življenju »od lepote ranjenega« tržaškega škofa Eneja Silvija Piccolominiya, poznejšega papeža Pija II., ki je imel pod »jurisdikcijo« pisateljevo domačo kraško pokrajino, in je njegovo usodo posredno povezal tudi s svojo, ko jo je kot mož peresa zajel z značilno besedo »peresarjenje«. Spet drugje je upodobil značaj razgledanega Slovenca iz Zoisovega in Kumerdejevega kroga kot razsvetljenkega nadaljevalca Academie operosorum, ki se je, navdušen nad gesli francoske revolucije, napotil na Francosko in končal pod

giljotino, ker se je udeležil cerkvenega pogreba. Pogosto je prikazoval neusmiljenost kolesja zgodovine, ki jo je dodobra poznal tudi iz doživljanja svojega lastnega časa, in jo inventivno oživiljal in komentiral, a vselej le s podobami in prikazi človeških dogajanj in usod, skozi žive zgodbe in dialoge. V *Panorami slovenskih stoletij* pa je iz zgodovinskega arhipelaga mozaično osvetlil otoke najznačilnejših dogajanj od zgodnjekrščanskih časov prek rojstva Brižinskih spomenikov, Gubčevega kronanja in štiftarskih skakačev vse do opozorila na današnjo neosveščeno mladino, ki se otepa slovenskega jezika in ji manjka narodne zavesti.

Ob takih podobah zgodovinske slovesnosti, okrutnosti in minljivosti, teološko obarvanih duhovnih iskanj, človeških značajskosti, karakternih posebnosti in omahljivosti je umetnik z dušami svojih junakov predvsem sam iskal in predpostavljajl višji smisel, ki ga zanj pozna le Bog, in si tega zaupanja ni dal odvzeti; zato je bil v svojih pogledih, kadar jih je razglašal neposredno in v lastnem imenu, odločno kritičen tako do agnosticizma kot do razglašane vitalizma, ki se slepo predaja občutenju kipečega življenja, ne da bi uvidel smisel onkraj njegove končnosti. Tega se je v svojem *Credu* nekoč dotaknil tudi v zvezi z mojim komentarjem o umetniškem delu akademika Franceta Miheliča, ki so ga prav tako kot pisatelja Rebulo ves čas vznemirjala zadnja vprašanja in se je prav tako kot pisatelj spraševal, ali ni življenje le sen; a v nasprotju z Rebulo ni mogel zaupati v nesmrtnost, ker se mu je zdela vsaka vera le slepa. Tudi Rebula je bil, tako kot njegov idejni antipod Mihelič, s svojo mogočno fantazijo ob vsem smislu za dihanje realnosti odprt za fantastiko. Zapisal je celo, da mu gre realizem na živce, a se hkrati vprašal, le kako bi brez njega. Tragična simbolika slikarjevih kurentov mu je bila, kot je zapisal v dnevniku, po svoje celo blizu, ker je v njej videl »izrisavanje naše izvirne obsodbe«. Ubesedil je celo fantastičen bolnišnični prizor, v katerem se v rokah duševnih bolnikov privlačita knjiga in kitara in se ob poslednjem, zadnjo sodbo napovedujočem vetru iz kraterjev biblijskih trobent nad vsemi pokopališči sveta oglasijo besede: »Velika farsa je končana, pokonci!« In tudi sicer v njegovih besedilih, v katerih se kajkrat zazremo tudi na pokopališča ali sprehodimo skoznje, nasploh večkrat zazveni pokojnikom namenjena obujenjska beseda o vstajenju.

A ob vsem smislu za transcendentalnost, ki pisatelju vsak pogled že kar sproti usmerja v duhovni svet onstranstva, je bil Rebula vendar tako ljubeče povezan z zemljo, njenimi tlemi in oblaki, polnimi latniki, ciklamni, hortenzijami in posebno drevesi, da je znal kot najbrž nihče drug oživiti vonj, svetlobo, meglice, kraške skale, dišeče rastlinje po kamnitih ogradah in jesensko barvitost tamkajšnjih gmajn po vaseh okrog Trsta, kjer se je med pašo prvič seznanjal tudi z literaturo. Prav take podobe in prizore je oživil tudi še v enem zadnjih spominskih besedil, objavljenih skupaj s spominsko literaturo svoje soproge in »zlate kritičarke« ter »hišne varnostnice« Zore Tavčar v knjigi, posvečeni njuni ljubezni že s prelepim naslovom *Dve mladosti – ena ljubezen*. Iz njune ljubezni

se je rodila tudi človeška in ustvarjalna občutljivost njunih nadarjenih hčera in prav zaradi ljubezenske povezanosti v dvojico bitij si je njegov človek, kot bremo, posebej želel »druge, nove in večne zemlje, kjer bi ju nič ne ogrožalo, kjer ne bi bilo bolezni, staranja, smrti ...«. V knjigi o letu 999, ko so številni čakali na konec sveta, pa pisateljev junak celo pesniško izjavlja, da je ob zvesti ženi, od katere je odpotoval, ker ga je poklical Sion, zato ker jo je čezmerno ljubil, imel čezmerno rad tudi »ta vidni svet, čeprav je bil v Edenu preklet«.

Ko je razglabljal o podobi severnjaške in mediteranske zemlje, je pisatelj razkrival njuno bistvo že skozi detajle in odtenke in se izkazoval kot izvrsten opazovalec, skrajno občutljiv za vse dimenzije stvarstva. Življenje in svet je lahko dojemal v totalnosti tudi ob najdrobnejših pojavih, ki jih je spoznal in zaslutil v njihovi otipljivosti in skrivnosti hkrati, prav v duhu Vergilijevega izreka V majhnih rečeh velike ti čudeže gledaš, morda po svoje podobno kot nekoč v slikarstvu sicer bolj poganski, prav tako v gozdove in gobane zagledani gozdni mož Ferdo Vesel.

V tesni sprijetosti s slovensko resničnostjo, v katero je vključeval tudi simp-tomatične osebnosti in prizore iz naše zgodovine, tako ustoličevanje koroških vojvod kot skrivnostne noči med notranjskimi polharji ali na primer robustnega Martina Krpana, je bil Rebula primerljiv in duhovno povezan s starejšimi slovenskimi klasiki, ki jih je dobesedno vsrkal vase. Hkrati pa lahko njegovo pronicljivo razmišljanje vzporejamo z razglabljanji svetovnih ustvarjalcev, ki jih je kot nadvse izobražen profesor poznal, ne le starejših, od najljubšega mu Dan-teja, iz katerega je v Rimu doktoriral, in Dostojevskega do Joycea, marveč tudi sodobnih, od katerih je prav tako najbolj sprejel tiste, ki prodirajo v duhovno globino, imajo odprto srce za mistično in se upirajo nihilizmu ter vsakršnemu etičnemu razkroju.

Z mislimi svojih junakov ali dneviških sogovornikov je rad lucidno pre-sojal zgodovinski pomen in značilnosti naših nekdanjih ustvarjalcev in se ne-utrudno prepuščal razglabljanju o našem kulturnem razmahu, o rasti in usodi slovenstva. Po Trubarju, ki nas »je pripeljal iz puščave«, je videl njegov nesporni temelj v Prešernu in zatem čustvenem Cankarju ter je slikovito razbiral nju-ne razlike in zgodovinsko vlogo; razodetje o bleščeči lepoti slovenskega jezika pa je doživel ob poeziji akademika Otona Župančiča, ki je pisatelja, kot je ta izjavil, kulturno krstil za Slovenca. Primož Trubar je bil skozi usta njegovega avtoportretnega literarnega junaka orač in dialoško je posebej popisal tudi svoje fantazijsko »srečanje z gospodom Primožem« v gošči nad domačo Loko. Jurčič je bil zanj rapsod, talent za snov, iz katere je življenje, Levstik gladiator in Stritar, ki zakliče v grob Prešernu: »Vstani«, je zanj lepotnik; zavračal pa je njegovo romantično idejo, da je pesnik kot človek drugačen od drugih ljudi. Pri možatem Ketteju ga je najbolj prevzela pretresljivost soneta *Na očevem grobu* in v »prepadni psihiki« Josipa Murna pesem *Ko dobrane se mrače*. Finžgarju

je priznal največjo jezikovno pristnost, največji duhovni genij po Prešernu in najbolj evropski pa je bil zanj Srečko Kosovel, čigar človeško podobo je oživil že v svojih zgodnjih novelah, tako kot tudi hrepenenja in bedo velike četverice iz cukrarne. Na Prešerna pa se je skliceval, tudi ko je govoril o našem odnosu do slovenstva, ki bi ga morali sprejeti tako naravno, »kakor sprejemamo obzorje dreves in hribov pred lastno hišo«.

S svojimi velikimi predhodniki in prav tako slovenstvu zavezanimi sodobniki je bil Rebula duhovno povezan tudi ne glede na njihovo nazorsko gledanje na svet, še posebno s primorskimi, ki so morali prav tako kot on sprva hoditi v potujočevalne italijanske šole in so zato še toliko bolj ljubili materni jezik, tako kot je veljalo tudi za akademika Saša Vuga in Cirila Zlobca, ki sta nas zapustila nedolgo pred njim. Najvnetejšega razmišljevalca o slovenstvu v naši kulturi po Edvardu Kocbeku pa je razpoznal v akademiku Zorku Simčiču. Četudi ni mogel prihajati na seje umetniškega razreda SAZU in zato že dolgo nismo imeli sreče, da bi ga videvali med sabo, nas je, kot je bilo razvidno že iz njegovih komentarjev v tisku, s svojim afirmativnim odnosom do slovenskega jezika (jezika, »ki se je prebil do nas skozi kamen in les zgodovine«, jezika »brez usedline gosposkih leporečij in diplomatskih hinavščin«, jezika »ponižanih in razžaljenih, a tudi potokov in gora, celote naše človeške minljivosti«, skratka, »jezika pristnosti«) več kot zanesljivo in brezkompromisno podpiral in smo ga imeli v svoji zavezanosti umetnosti kljub fizični nenavzočnosti v živi, vselej zelo spoštljivi zavesti. Zavzetost slovenskih pisateljev za ohranitev in vsestransko uveljavljanje slovenščine, s katero so tako usodno sprijeti, da jim ta pomeni alfo in omego naše narodne eksistence, več kot spodbudno pojasnjuje že njegovo prepričanje, da je samo delavec s slovenščino »lahko resničen upornik, antikonformist do herojstva«.

Ob razjasnjevanju slovenske zgodovine je Rebula sodeloval tudi s članom naše Akademije, zvestim tržaškim znancem Borisom Pahorjem, s katerim sta leta 1975 objavila zgodovinsko odmevno pričevanje Edvarda Kocbeka o poveljnih pobojih domobrancev, in je bil zato v domovini sprva nezaželen. Tudi zato je postal v kulturni Sloveniji še poseben pojem, saj so ga radi obiskovali kritični kulturni ljudje, kar je dobro razvidno iz njegovih lapidarnih dnevnikov, ki jih je pozneje objavljajl v revijah in knjigah. Iz njih je tudi moč razbrati, kako se je s svojimi presojami odzival na vsa svetovna in slovenska dogajanja, posebej tudi na nekdanji jugoslovanski nedemokratski politični režim, kako je kritično gledal na književne pojave in z veliko lucidnostjo in občutkom za človeka komentiral tudi najbolj vsakdanje človeške geste in poteze; iz njegovih zapisov je tudi ves čas razvidno, kako je za njim vohljala Udba. Pred dvema desetletjema pa si je v dnevniku duhovito zamislil celo grotesko *Kardelj, Kidrič in Maček na obisku razstave »Temna stran meseca«*.

Tudi ko je še živel v italijaniziranem Trstu, kjer je bil štiri desetletja profesor latinščine in grščine na tamkajšnjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom,

oz. na bližnjih Opčinah, Rebula v svojem delu ni bil nikoli odtrgan od domovine in se je nenehno v duhu vračal v Slovensko primorje onkraj državne meje. Ker je v ustvarjalni harmoniji s pisateljsko soprogo Zoro Tavčar nazadnje dolgo živel v Trubarjevi Loki pri Zidanem mostu, pa je po prvotnem Krasu naravno z vso močjo stopila v njegovo prozo in našo literarno kulturno zakladnico tudi njena okolica s pogledom na starodavno cerkev v Brunku ali na ustvarjalno navdihujoči ga s freskami okrašeni Čelovnik ter z neimenovanimi čudovito poslikanimi samotnimi cerkvicami in lipami ter polji in gozdovi, ki jih je dojemal kot najbolj božjo stvar na planetu.

Na svojih gozdnih poteh je z neizmernim poslušom prodiral v tamkajšnjo toplo domačnost, v pravo arhaičnost, ki se je, kot je napisal, spustila v atomsko dobo. Slovensko doživljanje našega izročila je znal prikazati tako s srcem, da se mu je kaka starodavna cerkev skozi spominski zastor lahko prikazala »siva in slovesna od stoletij in košenin, pa tako domovinska, ko da je vsak njen kamen izpod naših reber«. V tem si je bil soroden z akademikom Emilijanom Cevcem, vsaj kadar se je ta odprl umetniškemu doživljanju in hote pozabil na suho znanost, od članov Akademije pa mu je bil blizu vsaj še pesnik Jože Udovič, eden »preredkih ljubljanskih kulturnikov«, ki jih je, kot je napisal, »od časa do časa obiskoval«.

Medtem ko nam je v Zasavju razgrinjal z besedami prislikane poglede na slikovito utripajoče gozdno življenje, je pogosto meditiral in se čudil skrivnostim stvarstva tudi med odkrivanjem gob, kar je besedno oživil v posebno očarljivem *Gobarjevem* pa tudi *Koloradskem dnevniku* in še marsikje. Med gobami, ki pogosto poženejo iz podrasti njegovih tekstov in ki so ga dobesečno začarale, je v trenutkih fantastično misterioznih prebliskov kot na svojo gobo mogoto čakal na gobo usodnico, gobo proti umiranju, ki jo v škratovsko skrivnostni goščavi napoveduje burja. V poltemi in gozdnem trohnenju je nekoč naletel na gobo mrtvaško trobento in od tam »spet padel v sonce, na brezmejnem sinjem prtju. In si zaželel spanja – morda spanja, v kakršno je za vselej potonil v letošnjem poznem sončnem oktobru. In je pri tem vzdihnil: »Spati, nahranjen od septembra. / Spati iz hrastov v hraste. / V zamolklost iz zlata in iz listja. / Ne, v samo čisto zamolklost.« Na teh svojih skrivnostnih gozdnih poteh pa je tudi vzkliknil: »Kakšna slast stopiti v neznanu!« In ob misli na pošumevanje meniške kute v nadčasovni svečanosti v *Vrtu bogov* občutil: »Tako nežno je živeti, tako nežno bo zaspati.«

V takih doživljajih, ki so hkrati vselej pomenljiva znamenja nevidnega, je vse, tudi najbolj konkretno in le navidez naključno in prigodno, v njegovi umetnosti mogoče dojemati tudi kot metaforo, kot sporočilo o neznanem, in sleherno lepoto vsakič občutiti kot blaženo prisposodbo izgubljenega raja. Spraševal se je, ali ni vse, kar je in kar je bilo, samo prisposoda. V življenjskem pragozdu je odkrival Dolino spomina in Dolino slutnje in še kadar je na domačem vrtu

zamahnil z motiko, da bi izkopal kifelčar, mu je motika zapela: »V prah se povrneš.« A v prepričanju, da smrti ni, je celo ob nizanju zgodovinskih prizorov iz že zdavnaj minulih časov lahko začutil, da so ti še vedno žive in da je vse na svetu le »večni sedanjik«.

Slovenstvu kot v svetovnih razmerah številčno neznatnemu, a nepogrešljivemu svetovnemu pojavu, je bil ob že omenjenih akademikih, med katere sodita tudi pokojna France Bevk in Ciril Kosmač, med Primorci neizprosno zavezan že pisatelj Ivan Pregelj, ki je videl obstoj slovenskega naroda kot v kozmosu nepogrešljiv; prav takó živo in nanovo pa je njegovo navzočnost doma in tudi na drugih kontinentih, njegovo usodo in razmah v literaturi utemeljeval in spremljal Alojz Rebula, ki je celo napisal, da ni nič pristnejšega, bolj kozmičnega kot pisati v slovenščini. Kot izrazit romanopisec je v enem svojih del celo razmišljal o romanu o slovenstvu oziroma o slovenskem romanu, sam roman pa je od vseh literarnih umetnostnih zvrsti razpoznal kot najbolj kompleksno literarno možnost.

Zavedal se je, da more biti »več od statistike, bližji vročemu srcu sveta od filozofije, v svojih koordinatah širši od fizike, realnejši od politike«. Ob pisanju romana se je čutil še najdlje od nevarnosti, da mu »pero zdrkne v objest takšne ali drugačne stroke, takšne ali drugačne akademske usekanosti ali nesmrtnе slepote«, in da roman »ne izključuje prav ničesar od tega, kar je«. »V matematični razpravi ne moreš opisati oblaka,« je napisal. »V političnem govoru ne moreš podati zaljubljene atmosfere. V sociološkem eseju ne more zadišati po rožmarinu. Vse te možnosti pa ima roman s svojo vsestransko sposobnostjo, da seže v zgodovino in domišljijo, v individualno in družbeno, v esejistično in lirično. Kaj vse lahko počenjaš v romanu: v njem lahko razgrinjaš gozdove in cefraš ideje, z isto pravico se znajdeš pri okencu turistične agencije ali pri obhajilni mizi, z isto bivanjsko zakonitostjo čakaš na operacijski mizi ali se razgovarjaš o astronomiji.« V romanu je upravičeno videl eno »od zadnjih oblik celostnega pristopa duha, ki se je rešila v naš necelostni čas«, in je v njem svojo življenjsko celovitost tudi v resnici izživel. To, kar daje umetnosti veličino, pa je, kot je zapisal, »čim totalnejši vpogled v to naše bivanje, ki uhaja vsakršni katalogizaciji«. Zato je bil prepričan, da nobena druga literarna zvrst razen romana »nima takih možnosti, da bi se utelesila kot 'eksaktna fantazija', kot spoj med mero in med fantazijo«. Seveda pa se je tudi zavedal, koliko romanov je bilo v zgodovini že napisanih, a je, ognjevit predan ukazu ustvarjalnega genija, vseeno moral pisati in priložiti na kres v nekropoli papirusov, na pokopališče črk, tudi »nekaj v mladem jeziku med Muro in Jadranom«. V takem nenapisanem slovenskem romanu bi mu, kot je zapisal, stilno zadoščal en sam glagol: biti, in en sam samostalni: luč. V njem pa naj bi gotovo zajel tudi vse, kar je bilo kakorkoli in kdajkoli povezano s slovenstvom, tako kot je skušal v verzih v predsmrtni pesniški zbirki prav tako povezati vso našo zemljo in zgodovino z njenimi junaki klasični filolog Jože

Kastelic. Kot poglavja takega velikega slovenskega romana lahko beremo prav vsa Rebulova dela.

Alojz Rebula je bil velik umetnik, velik Slovenec in velik, zelo dosleden in pokončen človek. Pred njegovimi ustvarjalnimi očmi se je kot na dlani razprostrla človeška zgodovina, ki jo je doumeval s popolnim zaupanjem v njen višji smisel. Kot luč je lahko sijal prav zaradi prepričanja o smislu in je o tem tudi dobesedno napisal: »Če obstaja smisel, če smo v smislu, potem obstaja samo vedrina. Vse, prav vse je v soncu.« In še sunkovito dodal: »Vedro razsajaj, burja!«

Kot luciden um in rojen mistik je v svoja dela projiciral poleg očaranosti nad bogastvom pojavov sveta zlasti dvome in iskanja, ki se rojevajo v ljudeh, ki nenehno iščejo resnico, a jo slutijo le onstran zemeljske resničnosti, v še nevidnem. Zato je bil duhovno nadvse dinamičen, morda kdaj celo res razborit kot kraška burja, a s svojim neomajnim zaupanjem v večno luč vselej strogo premočrten, ob vsej humani ljubeznivosti celo strogostno neizprosni, prav kot kak biblijski prerok ali svetnik.

Njegovi ustvarjalni pogledi so razvidni skozi njegove v številne pripovedi vtokane razmisleke, ki so sami del ustvarjalnega sporočila. Pisanju se je predajal po ustvarjalnem nareku duše in uma, a s peresom ljubečega srca, v objemu ustvarjalne sreče pa je najbolj trpel predvsem spričo stanja sveta oziroma duha, v katerem je, kot je zapisal, »beseda postala prostitutka v krznenem plašču in z bančnim računom, kjer nihče več ne čuti, kjer nihče več ne verjame« in v katerem »tisočero peče to, biti človek in držati pisalo v roki in čutiti se križanega sredi razvodij, s katerih nikamor nič ne teče«. Sam pa je strmel v biblijske in druge plodonosne izvire, reke, slapove ter četverorečja, v nemir vodnega elementa, ob katerem se je čutil blizu dihu samega življenja. Vodo je imenoval »mnogoobrazna podoba vsega živega« in zato se pretaka skozi dinamično tkivo njegovih del in se oglašča celo v njihovih naslovih, vse od ljube mu podzemne Timave pri domačem Štivanu iz njegovega prvega romana *Devinski sholar* do daljnih Niagarskih slapov, pisateljeve vodne »Knjige kraljev«.

Z Rebulovimi lastnimi pogledi na svet je pretkan ves pisateljev opus, posebej pa jih je zgostil v zapisih o stanju duha v prvih letih po slovenski osamosvojitvi, zbranih v knjigi *Na prepihu časa*. Najbolj neposredno in ognjevitno pa se je na kulturne rojake obrnil leta 1996 z govorniškega odra po podelitvi Prešernove nagrade za življenjsko delo. Tedaj nam je spregovoril o vlogi kulture, ki naj »ji ne bo prva skrb, kako importirati zadnji krik neke že deevropeizirane Evrope, ampak kako izraziti globljo bit svojega prostora v času, v ljubeči sklonjenosti nad tradicijo, v ostrem posluhu za kvaliteto vsebine in oblike, v jasnem razločevanju med pristnim in nepristnim, med doživetim in preračunljivim, med vrednostnim in modnim, med umetniškim in pornografskim, med preroškim in manijaškim«. Tudi ob tem pa je najbolj poudarjal potrebo po naši pritrditvi smislu, se pravi po zaupanju »v neki temeljni logos v veselju, v zgodovini našega

planeta, v zgodovini narodov in tudi v naši lastni osebni zgodovini«, ter potožil, da je smisel za resnico v našem času zamenjal smisel za »neskončno manj žlahtno vrednoto, za uspešnost«.

Sam Alojz Rebula je v svojem smislu za resnico dobesedno gorel – v duhu še slišim njegov energično slovesni in nadvse strastni in sunkovito preroško, izpod strmega čela malone apokaliptično zveneči, a vendar tudi toplo človeški glas, ki je pozival k zavzetosti za slovenstvo in etičnost v življenju. In tak glas, pretopljen v zapisano besedo, tudi v še tako mnogovrstnem kulturnem in nekulturnem hrupu nikakor ni mogel biti preslišan, tudi če bi si kdo pred njim skušal zamašiti ušesa. Poleg Prešernove nagrade in kresnika ter cele vrste domačih in tujih priznanj je umetnik zanj prejel tudi visoki odlikovanji iz rok slovenskega in italijanskega državnega predsednika, vse to pa je najbrž vdano sprejemal kot potrdilo o moči slovenskega ustvarjalnega duha, manifestiranega skozi umetnost, ki jo je s svojim pisateljskim delom nadvse žlahtno potrjeval. A je vselej poudarjal, da mu bolj kot častni nazivi »imponira samo človek, kolikor je zares človek, začeniši z njegovim etičnim profilom«.

Največje zadoščenje je gotovo občutil v neusahljivo razraščajočem se razmahu svoje ustvarjalnosti. Njegovega pisanja ob vsej avtorjevi neprestani delavnosti ne občutimo kot prisiljen napor, ampak kot nenehno cvetenje v neizgubljenem ustvarjalnem raju, kot samoumevno nepretrgan spev in jasno usmerjen ter slikovito prepleten besedni tok pisateljevih spoznanj, iskanj, občutenj in misli, ki ga doživljamo tudi kot pretok čutnega zemeljskega, v naravnih in zgodovinskih pojavih minevajočega in prerajajočega se sveta v duhovne sfere, usmerjene v višji smisel. Vse te razsežnosti sveta je Alojz Rebula z besedami vtikal v poetične prikaze, ki kot vilinske tančice, spletene iz mreže besed, zaobjemajo celoten svet, naraven in nadnaraven, oba pa se pri njem nenehno zlivata v eno. V tej kozmični Enosti je z največjo pisateljsko ljubeznijo obsijana luč slovenstva, iz katere je vzniknila in kot po čudežu obstala naša beseda, katere pri Bogu zapriseženi veliki svečenik je bil Alojz Rebula.

Od njega se poslavljamo s ponosom, da je bil med nami, s hvaležnostjo, da nas je obdaril z lepoto in spoznanji ter uvidi svojega duha, in z mislijo na tisto »neko veliko slovo«, ki bi, kot je napisal, »moralo odmevati v njegovem slovenskem romanu«. Na slovo »s pihalno godbo vetrov. Z banderi rumenečih platan. S salvo golobov v vzletu«. Na »slovo od nečesa neskončno milega, svežega in dobrega, kar leži zaklano v srcu zemlje«. Na slovo, v katerem naj bi odmevala »neka velika prerokba«, na slovo »z okusom po lovorju in po ognju, po cimetu in po žveplu«. Njegova biblijsko skrivnostna prerokba pa se glasi, »da se bo nekaj okroglega in sinjega, brezmejno žalostnega, kakor junec s konopca strgalo s svoje tirnice in izplulo v novo galaksijo«, torej v novo prihodnost, ki so se ji prepuščali njegovi junaki in jo je sam videl onkraj vseh naših predstav, onstran časa in prostora. Z zemlje, ki jo je ljubil, je gledal navzgor, med zvezde, tako kot

njegov Menezian v Sibilinem vetru. Po življenjskem slovesu od Alojza Rebule je njegovo umetniško delo dopolnjeno in postaja na novo živo, v njem zajeto pričevanje o zanosu drzno nemirnega duha postaja nesmrtno.

Milček Komelj

(govor na žalni slovesnosti 8. novembra v dvorani SAZU)

CIRIL ZLOBEC

(1925–2018)

SLOVO CIRILA ZLOBCA

Ciril Zlobec: Nebo z ograjo

Glej, nebo je ograjeno,
rekla si in zajokála.

Vidim: ograjeno, pregrajeno
v neenake je kvadrate,
vsak od njih je tesni nebes sanj
nekoga izmed nas.

Jaz svoj nebes iščem,
ti svoj nebes iščeš,
jaz svojega ne najdem,
ti trepečeš v tujem.

Vsi svoj nebes iščemo,
dokler nas ne premaga strah,
da je kvadratov manj kot nas,
in zbegani zajokamo.

Bom jaz našel kdaj svojega?
Boš ti, iz tujega pregnana,
imela še dovolj moči,
da šla boš svojega iskat?

Glej, nebo je ograjeno,
rekla si in zajokála:

na tvoje róke, v zadnjem upanju
grabeče za ograjo tujih sanj,
je stopil brezobzirni zbogom
nekega slovesa.

- - -

Nastopil je »brezobzirni zbogom« slovesa akademika Cirila Zlobca od samega sebe, njegovih dragih in vseh nas. Poslovil se je eden najbolj spoštovanih in priljubljenih Slovencev, vsem znan pesnik in moder mož, čigar misli so bile nešteto krat dokumentirane, a je bil, kot sam upesnjuje, hkrati včasih neznanec celo samemu sebi, zato se lahko ob njegovem vseobsežnem opusu in spričo nepozabnih spominov nanj samo sprašujemo, kdo je bil, in občutimo in raziskujemo, kdo je še vedno in kdo s svojo poezijo še bo.

Gotovo je bil Ciril Zlobec znamenit pesnik, iskalec samega sebe in svojega nébesa, a v živi pesmi našega skupnega življenja tudi javni delavec, zavzet za kulturno in politično afirmacijo slovenstva. Oboje je bilo lahko videti pri njem v neskladju, a se je hkrati povezovalo, ker ga je v vsem temeljno usmerjala ljubezen. Kot primaren lirik je opeval ljubezen, svojo že v osnovi srečno »ljubezen dvoedino«, in to je počel vse življenje. V tem je bil edinstven in bil je najbolj ponosen, ker je bil vključen v italijansko antologijo svetovne ljubezenske lirike.

Upesnjeval je ljubezen do žene, s katero je bil nerazdružljiv, in skoznjo svojo ljubezensko pripadnost življenju. Kot strasten vitalist je bil vedno poln življenja, vse do zadnjega, ko se je iz sončne polnosti, v kateri se je kot ruda v razbeljeni peči sproščal svojih oblik in se počutil kot zemlja, sonce in zrak, neopazno spreminjal v »ugašajoč ogorek dneva«. In bil je tako zvest svojemu rodu in domu s pesmijo murna in jutranje zarje, z gmajnami in travniki, da je v moških letih odkupil in prenovil rojstno hišo v Ponikvah na Krasu in se poslej vanjo, v tisti »najbolj daljni, / najbolj davni svet, / ki vanj ne moreš se vrniti«, ustvarjalno zatekal za spomini izgubljenega, a v njem večno živega, bolj izsanjanega kot doživetelega brezskrbnega otroštva.

V tej zvestobi je bil izviren nadaljevalec primorskega očaka akademika Alojza Gradnika, kajti vse, kar je bilo zanj temeljnega, je bilo povezano s primorstvom, natančneje rečeno, s Krasom in kraško domačijo, ki mu je preraščala v metaforo zanesljive trdnosti, a tudi trpkosti. Kras ali Krās, kot je imel navado reči, je našel v njegovi poeziji prvič po Kosovelu svoje moderno utelešenje, podobno kot v slikarstvu Vladimirja Makuca ali akademika Lojzeta Spacala, ob katerem nam v spominu najprej zazveni Zlobčev verz: »Od nekdanj me vznemirjajo zidovi.« Pri barvitom Silvestru Komelu, ki ga je prav tako občudoval, ga je najbolj privlačil »problem svetlobe, v kateri sta zajeta lirska eksaltiranost in utišana lepota«. V zanj najboljši primorski umetnosti, tako pri slikarjih kot v temperamentni primorski zborovski pesmi (kakršna se je s primorsko himno od njega zadnjič poslovila ob odprtem grobu), pa je, kot mi je pripovedoval, občutil »posebno življenjsko intenzivnost, ki nas želi resnično prepričati in ne samo estetsko učinkovati«. Prav to pa je veljalo tudi zanj. Njegova poezija ni mehko spevna kot dolenska Pavčkova, marveč trša, nekako zidana, premišljeno grajena, hkrati strastna in miselna, tako da je akademik Janko Kos njen ustvarjalni prijem povezoval celo z mediteranskimi manierizmi. Naš dopisni član Tonko Maroevič pa je v njej ob mediteranski plastičnosti zaznal tudi posebno grafično simetričnost.

Ciril Zlobec je bil kot pesnik izrazno moderen in hkrati arhaičen, saj je kamnito prvinskost Krasa lahko zajel prav v nemelodično, čvrsto, svobodno

grajeno formo, v katero je zajel njegovo prvinsko fiziognomijo: arhitektoniko domače hiše, vrat, postelje, senika ali kleti-velike kocke iz teme, pa »prazačetnega« kamna ali silhueto drevesa, in že kar mitično mogočnost ljudi, kot jih je iz spomina na otroštvo doživljal, posebno očeta, in ob vsej trdnosti tudi njihovo kraško kljubovalnost; v tak izraz pa je zmožel zajeti tudi stalno dinamično napetost, ki šele ohranja pravo živost ljubezenskega razmerja. Zato je lahko njegov monumentalni glas zazvenel kot nezamenljivo izrazit že v pesniški zbirki *Pesmi štirih*, ki je četverico mladih povojnih pesnikov intimistov združila v kulturno-zgodovinski pojem in jih hkrati za vselej prijateljsko povezala; vsi štirje so drug za drugim postali tudi člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti, on pa je bil vrsto let tudi njen podpredsednik.

Ciril Zlobec je nazadnje v pogovorih na sejah njenega umetniškega razreda zaskrbljeno poročal o zdravstvenem stanju oziroma nesrečni usodi prijatelja Kajetana Koviča. Še ko se nisva dobro poznala, pa mi je pred več kot štirimi desetletji vnaprej odklonil objavo ocene antologije *Pesmi dolenske dežele*, ki jo je uredil Janez Menart, prepričan, da bom tovrstno starožitno knjigo, ki izpričuje pokrajinsko pripadnost, kot mladenič gotovo zavrnil, ker prijatelja Menarta kot urednik *Sodobnosti* ni hotel prizadeti. Ko je uvidel, da sem Menartov poslušnik za pokrajinski utrip dežele dojel naklonjeno, pa naju je zblížalo tudi načelno zaupanje v genius loci; in potem sem še ničkolikokrat doživljal, da je izražal in razlagal svoje osebno bistvo, tudi strastno naravo ljubezni in lasten značaj, prav skozi pripadnost rodnemu Mediteranu, kraški pokrajini, ki po njegovem prepričanju blagodejno mehča Sloveniji ostrino alpske Gorenjske. V kraški naturi je dojel svoj nepremakljivi dom, in prav zato je izpričal poslušnik tudi za drugačne pokrajine, tudi melodično dolensko, vsaj kadar je na slovesnostih na primer večkrat govoril o akademiku Božidarju Jakcu, ki mu je bil s svojim javnim statusom celo nekako soroden, saj je vedno izhajal iz sebe ter svoje pokrajine in bil živo navzoč tudi v celotni slovenski kulturni zavesti.

Svet je lucidno opazoval in o njegovih pojavih razmišljal že kot mlad novinar, ko je pisal o raznovrstnih ustvarjalcih in se zanje zavzemal, in že tedaj je imel o vsakomer izvirno jasno stališče, ki je izpričevalo čvrsto osebnost. Bil je vedno živahno družaben, posebej pa je oživel na penovskih ali drugih ekskurzijah na Kras, kjer so pesmi, ki nam jih je prebiral, zazvenele še v pravem, naravnem ambientu, ali ko nam je v domačo ubrani cerkvi s Kraljevimi poslikavami v Avberju spregovoril o spominu na domoljuba Virgila Ščeka. Usodna zvestoba tej pripadnosti pa je bila najbolj nerazdružno povezana z njegovim ljubeče spoštljivim odnosom do maternega jezika, zaradi katerega je bil v otroštvu, ko je živel in se šolal pod Italijo, zaničevan. Ničkolikokrat je pripovedoval, kako se je v njem vzbudilo uporništvu, ko mu je na železniški postaji uradnik pljunil v obraz, ker je spregovoril slovensko, in ko so ga zaradi pisanja v slovenščini vrgli iz koprskega malega semenišča. Zato je toliko bolj živo občutil, kako nas dela

samonikle oziroma samobitne prav pripadnost slovenskemu jeziku, in je začel v njem pesniti tudi iz žive kljubovalnosti in življenjske strasti ter postal za vse življenje zavezan slovenstvu, ki ga najbolj definira jezik. Sam narod je v pesniškem *Triptihu o narodu* celo imenoval »edino našo trdnost«.

Že ime Ciril je dobil, kot mi je pripovedoval, izrecno zaradi materinega domoljubnega odnosa do sv. Cirila in njegovega slovanskega kulturnega poslanstva. A zaradi zavojujočega nas italijanstva ni zasovražil italijanskega jezika in umetnosti, ker je razločil politiko in ideologijo od narodne kulture, in je bil prav ponosen, da je pozneje s svojimi prevodi Italijanom pokazal, kako je mogoče njihovo kulturo enakovredno prevesti tudi v naš jezik, od Petrarca in Danteja prek Leopardija in Carduccija do Ungarettija in Quasimoda, pa tudi sodobnih italijanskih prozaistov. Ob tem delu se je zblížal z duhovnim krogom mediteranskih in italijanskih ustvarjalcev, ki so vse raje prevajali tudi njegovo poezijo in mu izražali vse večje spoštovanje, tudi s prestižnimi nagradami, zato je bil posebej upoštevan v italijanskem kulturnem okrožju in celo počaščen z najvišjim italijanskim državnim odlikovanjem, ki ga lahko prejme neitalijanski umetnik. Posebej blizu mu je bila tudi bogata ruska literatura, prevajal pa je tudi najvidnejše pesnike narodov nekdanje Jugoslavije. Še na zadnjem nedavnem javnem nastopu v Društvu slovenskih pisateljev so ga počastili pesniki in pisci iz drugih držav, republik nekdanje Jugoslavije, ki so ga močno spoštovali kot umetnika in narode povezujočo izrazito kulturno osebnost.

Prav zaradi neprestane zgodovinske ogroženosti našega naroda se je Zlobec iz privrženosti in ljubezni do slovenstva zavzeto vpletel tudi v zavzemanje za našo vsestransko kulturno uveljavitev in zato se je, nazadnje na sejah razreda za umetnosti, ob vprašanju slovenščine kot ogroženega jezika na slovenski Univerzi nadvse ognjevitno in neizprosno zavzemal za popolno ohranitev njene veljave na vseh ravneh. Prav tako pa se je zavzemal tudi za večjo veljavo zavesti o umetnosti na Akademiji, ki se mu je zdela spričo razraščajočih se področij znanosti vse manj upoštevana in je zato pozval celo v »boj za staro pravdo«. Znotraj razreda pa je, četudi se je zavedal pomena vseh zvrsti umetnosti, poudarjal prav poseben pomen literature kot umetnosti slovenske besede, pri čemer je imel v mislih duhovni status književnikov, ki so pogosto bolj kot drugi ustvarjalci tudi sinonim za našo celotno kulturo in, ker so usodno vezani na slovenski jezik, tudi največji bojevniki za njeno ohranitev in zato tudi izstopajoče narodne avtoritete, včasih celo že pravcate svetinje, kakršen je danes zlasti akademik Boris Pahor in za kakršno se je v najsvetlejši luči izkazal tudi on sam.

V času Jugoslavije je bil prav Ciril Zlobec skupaj z Menartom največji upornik proti vsiljevanim nam skupnim šolskim jedrom, pri čemer je pokazal največjo odločnost, tudi na tedaj nezavidljivem položaju predsednika jugoslovanskih pisateljev. Zato se ga je tam oprijela oznaka o trdomehkem Zlobcu, ker je bil po naravi mehak in odprt, a v za nas odločilnih stvareh vendar povsem neizpro-

sen. V tako ognjevitom odnosu do slovenstva je bil ob za slovenstvo zavzetem akademiku Zorku Simčiču in mlajših kolegih v umetniškem razredu Zlobec še posebej uglašen s Sašem Vugom, s katerim sta najglasneje poudarjala tudi usodni pomen povojne priključitve Slovenskega primorja Jugoslaviji, brez katere bi bila današnja Slovenija najbrž nepopravljivo invalidna.

Zlobčeva že pregovorna ljubezen kot temeljna tematika njegove ustvarjalnosti se je razraščala od ljubega mu človeka, ljubljene žene Veronike, vse do ljubljene naroda, in to njegovo prežetost osebnega in skupnostnega so že povezovali s Prešernovim pesniškim pojmovanjem, tako kot tudi njegov prešernovski odnos do »hiše očetove« oziroma hiše njegovega očeta. Sam je bil v osnovi eksistencialen intimist, vselej poglobljeno vrtajoč vase, in zato bolj refleksiven kot razpoloženski pesnik. Ob vsej javni dejavnosti, ki se ji je posvečal, pa se je brezpogojno imel najprej za pesnika in je želel biti v življenju in ostati v spominu predvsem pesnik.

Sprva je v duhu povojnega zapovedanega kolektivizma začel s kolektivističnimi pesmimi iz mladinskih delovnih brigad, napisal je celo vzneseno pismensko pismo brigadirskega udarnika očetu, a se je kolektivismu, v katerem je začela odločati ideologija, kaj kmalu uprl, saj je spoznal, da »resnična misel ni nikoli kolektivna«. Njegova poezija je bila izraz njegovega osebnega, individualnega, notranjega sveta, ljubezenskega občutenja in zvestobe otroštvu in Krasu, s svojim uporništvom pa je že mlad kot urednik revije *Beseda* ob zavzemanju za ogroženega vrstnika, poznejšega akademika Lojzeta Kovačiča izkazal velik državljanski pogum, o čemer je rad pripovedoval in tudi pisal in kar potrjuje v svoji avtobiografiji tudi njen sourednik akademik Janko Kos. Ker do življenja skupnosti ni bil nikoli brezbrizen, se je s sangvinično živahnim temperamentom, odločnim značajem, dejavno strastjo in posluhom za pravičnost samoumevno, brez kakršnihkoli pretenzij po oblastniških položajih, dejavno vpel v obstoječi politični sistem, v katerem pa si je prizadeval predvsem za razmah in ohranitev kulture in jezika. Sam je dejal, da si je kot politik (četudi se je štel bolj za »polpolitika«) prizadeval, »da bi kultura proniknila čim globlje v naše življenje«. V danih okoliščinah je delal le v prid slovenstvu, v kritičnem obdobju naše osamosvajanja pa je bil zaradi svojega ugleda celo z največ glasovi izvoljen za člana slovenskega državnega predsedstva. A je ves čas ostajal predvsem pesnik.

Kot javni delavec je bil v razkrajajoči se Jugoslaviji nadvse nevhvaležno izpostavljen tudi udaru celotne jugoslovanske k državni centralizaciji stremeče javnosti. S svojimi pogledi na narod in jezik pa se je toliko bolj prikupil najširšim slovenskim narodnozavednim množicam, predvsem pa se je ljudem približal z veliko dobrohotnostjo in življenjsko modrostjo. Ta modrost se je zavedala nevarnosti in trdoživosti vseh ideologij in ni rinila skozi neprebojen zid, ampak si je v danih razmerah prizadevala za človeško dostojanstvo in spoštovanje individualnosti, ki mu je bila sveta, s tem pa za čim večji mogoč razmah življenjske

svobode. Zato je Zlobec ostal vseskozi svetel lik naše zdaj že polpretekle kulturne zgodovine. A ker je imel v nekdanji enopartijski državi vidne funkcije, so ga posamezniki tudi že apriorno zavračali, še posebno nekdanj politično zatirani kulturni ustvarjalci, in že zaradi pripadnosti nekdanji nomenklaturi včasih a priori dojemali za prilagodljivega zagovornika nedemokratskega režima. Hkrati pa se je sam lahko kdaj počutil znotraj istega sistema tudi kot nekakšen disident, ki mu niso preveč zaupali, še posebno zaradi dejavnosti njegovega sina Jaše Zlobca, na katerega požrtvovalnost in značajsko drznost je bil prav ponosen. Takega položaja se je jasno zavedal, saj je izrecno izjavil, da otežuje njegovo individualno človeško usodo. Zavedal pa se je, da mora »v tej dvojni poziciji«, kot jo je označil, ohraniti predvsem svojo človeško individualnost in nikoli storiti ničesar proti svoji vesti, zato je s čistim srcem ostajal prepričan, da je pri vseh dejavnostih in v vseh življenjskih vlogah vselej ohranil moralno integriteto in da se ni nikoli razdelil na dvoje ali več osebnosti z različnimi pogledi. A nezadovoljen je ostal tudi še v času po osamosvojitvi, ko se zde njegova mukotrpna nasprotovanja jugoslovanski centralizaciji oziroma uniformiranosti po več kot četrto stoletja že povsem odmaknjena, četudi na poti do našega državnega samozavedanja nikakor niso bila brez haska. Sicer pa morda tudi zanj velja, ker je napisal v spremnem besedilu k prevodni knjigi o Carducciju: da je bil pesnik »resda upornik, nepomirljiv nasprotnik vsakršne ponigliivosti in majhnosti svojega časa, hkrati pa mu je prav ta čas določal tudi obseg in intenziteto tega uporništva, ki je počasi prehajalo v inštitucionalnost tedanje / ... /družbe«. »A kot pesnik ni sprejemal stihije življenja, verjel je v vzvišene cilje in ideale, za katere so se bojevali narodi in posamezniki v zgodovini človeštva.«

Razočaranja nad sleherno družbeno realnostjo je ves čas premagoval z neuklonljivo vero v utopijo s hrepenenjem po nedosežnem, in v tej luči je razumljiv tudi njegov mitično spominski odnos do lastnega partizanstva, ki je bil, tako kot misel na otroštvo, eden neusahljivih virov njegove ustvarjalnosti. Kakršnokoli že utopijo, torej zazrtost v neuresničljive ideale, pa je pogrešal tudi v današnjem temeljnem odnosu do življenja, brezbriznem za duhovne kulturne vrednote, kar mi je kot nekdanji novinar velikokrat ponazarjal že z dejstvom, kako simptomatično kažejo na naše zgolj še pragmatično pojmovanje življenja že vsakodnevna množična občila, ki postavljajo namesto vzvišenih stvari duha na prva mesta stanje na borzah.

Ciril Zlobec je med svojim prostovoljnim, a zanj samoumevnim služenjem slovenskemu narodu o vseh zapletenostih vsakokratnega družbenega življenja in lastnega položaja v njem nenehno razmišljal, o čemer pričajo njegove neštete dokumentirane izjave, in je celo trdil, da je tudi samo življenje do neke mere umetnost. Prav zato pa ni ljudi, ki niso vsi pravšnji umetniki in so lahko z življenjem tako obdarovani kot kaznovani, nikoli obsojal, ampak je skušal slehernega človeka pozorno poslušati in razumeti. Gledal jih je predvsem v luči njihove in

svoje človečnosti in se lahko prijateljsko družil z vsemi ne glede na prepričanja, in tudi zato je bil vsesplošno razpoznan kot izrazito svetla osebnost. Kot javni oziroma družbeni delavec si je prizadeval delovati v prid slovenstva in slovenske kulture v osnovi diplomatsko, a gotovo tudi s tugomerskim uporništvom, kadar je šlo za naš jezik oziroma narodni obstoj, v vseh časih pa je v Cankarjevem duhu predvsem neutrudno poudarjal nujno potrebo po naši večji, danes vse preveč opešani narodni samozavesti in spoznaval, da je biti Slovenec težko, a tudi lepo. Naši kompleksi manjvrednosti oziroma samozaničevanje, temelječe »na trpnem, samoobrambnem sprejemanju trpljenja in ponižanja«, se mu je vselej zdelo povsem neprimerno in neproduktivno, zato je rojake spodbujal k »aktivni držbi«, k ustvarjalnosti na vseh življenjskih področjih in k samozavestnemu, ustvarjalnemu dialogu s svetom. Zaupal je v svoj lasten etični credo in zato je bil, kljub odločnosti, ki jo je premogel, za dnevnapolitično dejavnost, vsaj kot jo gledamo danes, vse preveč neuklonljivo prežet z ljubeznijo, z zaupanjem v ljudi in morda tudi s simpatično in nepreračunljivo naivnostjo, ker ni poznal in razumel sovraštva, ampak je izžareval samo prisrčno ljubeznivost in prijaznost. Zato je že sam poudarjal, da tako delovanje ni v skladu z njegovo naravo, kar je bilo najbrž precej res, saj je bila ta v resnici samo ljubezenska in je idealistično sanjala o svetu brez sovraštva in agresije. Ko sem ga po slovesni razglasitvi slovenske neodvisnosti, ko smo šli takoj zatem obiskat še bližnjo razstavo aktualnih karikatur Boruta Pečarja, povprašal, kaj pa, če nas bo zdaj JLA napadla, me je namreč blago pomiril, da se tega ni bati, a naslednje jutro so bili tanki že na cestah.

V ljudi je očitno kljub razočaranjem zaupal, kajti bil je v temelju optimist, četudi so mu včasih zaradi bolj črnogledih napovedi očitali tudi pesimizem. In četudi je bil kot pesnik v osnovi samotar, je bil hkrati tudi živo vpleten v nenehne javne ali prijateljske osebne stike s številnimi soljudmi, do katerih je bil zaupljiv in prisrčno prijazen, a se je o njih tudi vselej spraševal in v svoji pristni življenjski radovednosti skušal prodreti v njihove posebnosti ali človeško bistvo. Zanje se je iskreno zanimal, jih jasno presojal in komentiral in rad vanje s svojo prodornostjo tudi nevsiljivo zavrtal, kot bi se hkrati skoznje spraševal tudi o sebi. Ob prvih srečanjih me je na primer vedno zelo zavzeto spraševal, če resnično lahko vidim naš konfliktni svet samo tako idilično lep in svetel in če se lahko v njem resnično počutim tako srečnega, kot naj bi razbiral iz mojega menda vedno nasmejano sijočega pogleda. Ko sem se pozneje nenadoma strahovito zredil, pa ga je začelo resnično, a obzirno zanimati, kako se vendar človek počuti, ko nenadoma postane mogočen, in tako je živo strmeč in s pristnim zanimanjem, a dobrohotno, najbrž gledal na vse ljudi okoli sebe, ne da bi gledal skoznje, in morda ga je prav zaradi upodabljanja človeških značajev tako pritegovalo tudi gledališče, saj je bil, kolikor vem, tudi reden gost na gledaliških premierah in ne le na otvoritvah likovnih razstav.

Prav stiki s soljudmi, tudi z neznanci, ki so ga na prireditvah in slovesnostih vedno radi poslušali, pa so očitno prebujali njegovo neizčrpno živahnost in mu krepili življenjsko energijo. Le tako si lahko razlagam, da je s tako požrtvovalnim veseljem neštetokrat nastopal, izbrano govoril na vseh mogočih razstavah in prireditvah po vsej državi, kar pa je nesebično štel tudi za narodno odgovornost. Velikokrat mi je dejal, kako se med govori, ki si jih ni pisal, ampak raje pripovedoval na pamet, najraje zazre v katerega od poslušalcev, ker ga stik z njim, ko se mu zazre v oči, izrecno navdihuje, in da se tedaj prepušča toku govorjenja nekako naravno, a vselej zgovorno, tako kot se je prepuščal marsičemu v življenju, a hkrati vedno premišljeno in v smeri, ki je bila tudi v nespodbudnih okoliščinah obrnjena v dobro. Kadar ga je kdo napadal, pa je nanj odreagiriral s soneti, namenjenimi Obrekljivcem, kot nekdanj Stritar, s katerim je bil vsaj med pesniškimi pogovori zaradi svoje vsestranske kulturne dejavnosti tudi že primerjan; napisal pa je, tako kot Stritar Dunajske, tudi *Slovenske sonete*. Ljubeča žena pa ga je potolažila s tem, kar so ji tolikokrat dopovedovali njegovi številni občudovalci: da ga nekateri, a redki nenaklonjeni posamezniki, ne marajo predvsem zato, ker ne prenesejo, da ga imajo ljudje tako zelo radi; in to, da ga imajo ljudje zares radi, kar je tudi sam občutil in velikokrat od njih jasno slišal, je bilo zanj mnogo več kot samo kompliment. Bil je resnično zelo priljubljen, vsepovsod, ne le na rodnem Krasu, kjer je bila počastitev njegove osebnosti ob prejemu najvišjega državnega odlikovanja v mnogo premajhni dvorani kulturnega doma v Sežani spremenjena v nepozabno ljudsko slavje, na katerem so bili ob množici Primorcev tudi njegovi umetniški kolegi. To sem spoznal vsakič, ko sem kjerkoli že imel čast, da sem se znašel v njegovi družbi, in prav to danes potrjujejo tudi zelo prizadeti in mnogoštevilni javni odzivi na njegovo slovo, ki se zavedajo velike izgube za ves naš narod.

Nekoč so ga nemudoma začeli obravnavati kot prav posebno dragocenega gosta celo v disku, kamor so po neki prireditvi peljali njegovo družbo, ker so bili vsi drugi bližnji lokali zaprti. On pa je dogajanje v ambientu, kakršno je prvič videl, le pozorno prijazno opazoval in mi govoril, da se čudi, kako lahko mladi ljudje samo prazno ždijo ali poplesujejo, ker mu je bilo to spričo njegove nenehne delavnosti povsem tuje. A zanimala so ga vsa dogajanja, vsi človeški in drugi pojavi in duhovna stanja, in zato je bilo že samo dejstvo, da se je moral zaradi oslabeledosti ne dolgo tega odpovedati javnim nastopom in nazadnje tudi razrednim sejam umetniškega razreda, zlovešče znamenje, da se približuje brezobzirni zbogom njegovega slovesa.

Na Cirila Zlobca se je bilo mogoče vedno zanesti in opreti, vselej se je oglašil z modro, odločno, a hkrati pomirjujočo besedo, življenjsko izkušen in po naravi dialoški. S prijatelji se je rad tudi posvetoval, ko se je na primer obrnil za mnenje o umetniku, ki naj bi mu opremil pesniško zbirko, ali se nanje obračal z vedno prav specifičnimi vprašanji, kadar je kaj prevajal; nazadnje, ko je bil že

bolan, ga je na primer zanimalo slovensko poimenovanje Marije od zdravja. Bil je nasploh zelo širokosrčen ter prijatelj ljudi najrazličnejših nazorov in človeških usod ter starosti. Svoje prepričanje, ki ga je vodilo k odločitvi za partizansko bojevanje, pa je ohranil in ga ni nikoli zanikal, četudi se je zavedal neuresničenosti utopije ter zablod sistema, ki je življenje podredil ideologiji, čemur je sam že v osnovi nasprotoval. A ni nikoli ničesar obžaloval, kaj šele preklical, ampak je ohranil popolno iskrenost in zvestobo svojim pogledom, ki je združevala tako upornišvo kot življenjsko modrost, ter zase značilno poudarjal, da ne želi svojih sanj umazati s kakršnokoli stvarnostjo.

Ves čas po vojni, ko se je zavzeto izobraževal in literarno razmahnil, je postal s svojo človeško tolerantnostjo in prizadevanjem za naš kulturni razmah in širitev ustvarjalnih obzorij tudi imeniten revijalni urednik, najprej skupaj z Jankom Kosom revije *Beseda* in nato *Revije 57*. Celih 30 let pa je krmaril revijo *Sodobnost*, kot tedaj, do vznika *Nove revije*, osrednjo slovensko kulturno revijo poleg časopisnih *Naših razgledov*, in bil dojemljiv tako za vsa iskanja kot za tradicionalnejša literarna pojmovanja, tolerantno neizključujoč, in najbolj vesel in celo ponosen, ko je odkril kak nov talent; zato je bil prijateljsko in včasih tudi pokroviteljsko ali malone očetovsko povezan z vsemi generacijami ustvarjalcev, kar v njegovi zadnji zbirki izpričuje na primer poklon pesnika Iva Svetine, pristrčno pa je prijateljeval tudi še z mnogo mlajšimi od njega, zato me je z njim ob vsakem srečanju na novo tako rekoč družinsko povezala tudi njegova naklonjenost do mojega pesniškega sina Miklavža, ki mu je brez pomisleka 15-letnemu objavil prve pesmi, podobno hvaležnost pa mu je gotovo dolžan še marsikateri današnji pesnik.

Svojo življenjsko večnost je stavil samo na poezijo, dvojen odnos do svojega delovanja pa je doživljal tudi na pesniškem področju, kot popisuje tudi sam in kar kaže na njegovo izrazitost in posebnost, saj je bil tako zavračan in podcenjevan kot občudovan, a v zelo številnih in najbolj kompetentnih slovenskih in tudi tujih kritičskih očeh največkrat visoko ocenjen kot živi klasik.

Mnogokomu se je že a priori zdelo nemogoče opevati vse življenje ljubezen do enega in istega bitja, ali misliti, da je Sizif lahko srečen, a njegova poezija je, četudi zaradi svoje izpovednosti po svoje avtobiografska, v svoji večkrat mitični metaforičnosti ali predmetnostni konkretnosti, soočeni z reflektivno podlago, hkrati univerzalna, skozi plastično mediteransko konkretnost zaobsegajoča človeški univerzum. Zlasti tematika ljubezni pa lahko odzvanja človeškim občutenjem številnih bralcev, ki njegove pesmi cenijo prav zato, ker v njih odkrivajo tudi reflekse lastnih doživljanj, in prav v takih odzivih bralcev in morda še bolj bralk je videl največji življenjski smisel svojega umetniškega delovanja, tako kot je videl odrešitev človeške samote v dvoedini ljubezni.

Četudi njegova poezija ni blago spevna in s svojimi upesnjenimi protislovji ne tako preprosta, kot je včasih videti na prvi pogled, so postale nekatere njene

sintagme ali sentence malone pregovorne, če že ne ravno ponarodele, tako kot njegova »kratka večnost«, »čudovita pustolovščina«, »najina oaza« ali »pobeglo otroštvo«.

Ciril Zlobec je bil pesnik žgočega življenjskega sijaja, in ne sestre smrti. Nekoč je celo izjavil, da mu je sleherna misel na smrt skrajno boleča in da ga bega. Bil je pesnik razglabljanj in odločnosti, sonca in poletja, lahko bi celo rekli, da je bil pesnik življenjske sreče, dojete kot človeški zenit ognjenega sonca. Pa vendar je bil tudi samotni in je v življenju moral prestati najhujše nesreče prav ob mnogo prezgodnji smrti najbližjih, ob slovesu obeh otrok, pri čemer se je marsikdo začudil njegovemu vitalizmu in se vprašal, kako je sploh lahko preživel. O teži tovrstne samote in težkih ur mi je njegova ljubeča ga žena nekoč ob srečanju vpričo njega celo dejala, kako sta pred spanjem, leže v postelji in držeč se za roke, kdaj v obupu celo pomislila, da bi se najraje kar skupaj poslovila od sveta. A ga je reševala umetnost, poezija, ki jo je nazadnje posvečal ljubezni do pokojnih otrok in s tem oživiljal spomin nanju, v znamenju njegovi hčerki Varji ljube cvetoče kraške češnje, ki jo je posebej zanj naslikala zdaj žal tudi že pokojna Metka Krašovec; doživel pa je tudi skupno knjižno izdajo svoje in sinove poezije.

Ciril Zlobec, avtor množice pesniških zbirk, zadnja je zajela izbor ljubezenske poezije, cele vrste antologij, knjižnih zbirk esejev in polemik, posebej o slovenskem narodu in slovenstvu, brezštevilnih intervjujev ter tudi dveh romanov, ljubljeneck kritikov in občinstva, večkratni kulturni nagrajenec in državni odlikovanec, je bil gejzir ljubezni in pesniški iskalec in klesar besed, s katerimi je zapolnil globino lastne samote s samim sabo, spremenjenim v pesniški glas. Tako kot naj bi bil po njegovem gledanju vsakdo, je bil v svetlobi in temini sveta tudi on »sam sebi svetlo jedro«. Živel je v strastnem dialogu s kraško naravo in živimi ter pokojnimi ljudmi in postal pričevalec in oznanjevalec slovenskega duha, v katerega je kljub kritičnosti neomajno zaupal, razočaranje pa je v neki pesmi imenoval »naše bistvo, ne slabost«, ter menil, da nam je v dokaz, »da znamo sanjati, / v dokaz, da še prenašamo udarce«. Bil je poštenjak, modrijan in hkrati do zadnjega otroško odprta duša in poln neuničljive ljubezni do sebe in sveta, ki se je zrcalil v njem. Kot zelo markantna osebnost je dominiral že s svojim ljubezen izžarevajočim videzom: širokim nasmehom izrazitih mediteranskih ustnic ter bleščočim sijajem oči izpod kljubovalno košatih obrvi. Bil je edinstven Zlobec z emblematično razpoznavno zlobčevsko brado, ki pa ni bil niti najmanj zloben, ampak je bil že sam po sebi prav po zlobčevsko kontrasten, tako kot v poeziji, kjer je posebno rad soočal nasprotja, kot bi tudi v njih dojemal dinamične ljubezenske pare, in je to, kar je izrekel, rad nemudoma problematiziral s protipomenom, kar je morda najlepše razvidno iz njegove pesmi *Kot da nisem*.

V vsem in vse sem,
hkrati kot da nisem,
kar v resnici sem:
kot gora, prispodoba kamna,
ki v gozdove se obláči
in je sama gozd;
kot zrno, v trdnost dozorelo,
ki ga nežna kal razpolovi,
in je samo še seme,
kaj sem? kdo sem?
sem ljubimec ali ljubljen?

sem plodilec ali zaplojen?
sem oče ali sin,
samo naključje,
slabo zagozdano med obema?
oboje hkrati
komaj v skriti misli,
zagotovo pa ves v muki:
celota nedeljiva sem,
a krušim se, razpadam,
se drobim, razsipam
in odtekam si skoz prste.

Tako in podobno je Ciril Zlobec skozi konstrukcijsko trdnost izražal tudi intenziteto dinamične napetosti in protislovnosti ter minljivosti življenja, življenje pa je želel tudi skozi ruševine, radostne hipe ali cvetoče drobce dojemati v celoti in ga v svojem intenzivno ljubezenskem razmerju z njim izživeti do kraja.

Zlobčevo slovo, med katerim se je pesnik iz svoje kratke večnosti preselil v neznano in neskončno večnost, o kateri si ni bil na jasnem (imenoval se je skeptika), nam potrjuje spoznanje – in nas vendar preseneča –, da je tudi najbolj vitalen in strasten človek samo smrten. A vzbuja upanje, da lahko žlahtno življenje pušča tudi rodovitne sledove, ki se širijo v nesmrtnost. Vanjo je šel, kot nekoč že v svojem verzu, iskat deželo večnega poletja. Naj mu v njej sije večno sonce.

Milček Komelj

(govor na žalni seji 30. avgusta v dvorani SAZU)

Cirilu Zlobcu v slovo, s težkim in hvaležnim srcem

In spet je tu *obred slovesa*, eden najtežjih. Umetnost spominjanja na mrtve je Ciril Zlobec lucidno in elegično upesnil v sonetu *Živim hlastaje* iz zbirke *Dvom, upanje, ljubezen* (2005):

*(...) rad se vračam, kot domov, v spomine:
v njih je vse manj ljudi, vse več v temò
minljivosti izpisanih besed.*

Pesnik, pisatelj in prevajalec Ciril Zlobec je bil glas Krasa. Svoji rojstni pokrajini je posvetil velik del svojega liričnega pesniškega navdiha (zbirki *Vrača-*

nja na Kras, 1974, in Kras, 1976). Njegova navezanost na Kras pa je bila že od otroških let zaznamovana s senco zgodovine: italijanski fašisti so prepovedali rabo slovenskega jezika, kar je na lastni koži izkusil tudi Ciril, saj je bil zaradi pisanja v slovenščini izključen iz malega semenišča.

Kot mladenič se je med drugo svetovno vojno vključil v Osvobodilno fronto, po kapitulaciji Italije pa tudi v partizansko vojsko. Po vojni je študiral slavistiko v Ljubljani ter nato delal na Radiu Ljubljana. Pomembno je njegovo uredniško delo: skupaj z Jankom Kosom pri družbenokritični reviji *Beseda*, ki je orala ledino družbene kritike v trdih petdesetih letih, ter nato kar trideset let pri reviji *Sodobnost*. Kljub dejstvu, da je bil član Centralnega komiteja Zveze komunistov, je izkazoval solidarnost in simpatijo s preganjanimi pisatelji (npr. Lojzetom Kovačičem ali Tomažem Šalamunom). Velikodušno je bil naklonjen mlajšim pisateljskim generacijam, tudi takrat, kadar mu te poetike niso bile najbližje.

Med njegovimi angažmaji velja še posebej izpostaviti ogorčen in nadvse učinkovit odpor, ki ga je na začetku 80. let Zlobec s pisateljskimi kolegi organiziral zoper hud politični pritisk zveznih jugoslovanskih oblasti; te so z vsiljevanjem t. i. »skupnih programskih jeder« izobraževalnim sistemom posameznih republik hotele doseči večjo kulturno in politično kohezijo sila različnih prostorov nekdanje skupne države, kar bi pomenilo črtanje mnogih slovenskih avtorjev iz slovenskih šolskih kurikulumov in čitank. Ta spopad je naznanil čedalje bolj srdite politične konflikte osemdesetih let, ki so nazadnje pripeljali do agresije Jugoslovanske »ljudske« armade na Slovenijo. Na predvečer tega zgodovinskega izziva se je Ciril Zlobec odločil, da ponovno in na drugačen vstopi v aktivno politično življenje: na prvih svobodnih parlamentarnih volitvah spomladi 1990 je bil prepričljivo izvoljen v predsedstvo tedanje Republike Slovenije.

Kulturnim in etičnim prioritetam je sledil tudi pri svojem delovanju v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kjer je bil v 90. letih podpredsednik.

Izjemno pomembno je bilo njegovo prevajalsko delovanje. Prevajal je italijansko klasično poezijo (za nas je posebej pomemben prevod Dantejevega *Novoga življenja*), romantično (Leopardi) in moderno liriko (Montale, Quasimodo, Ungaretti itn.), vrsto pesnikov iz srbsčine (Davičo, Popa), hrvaščine (Mihalić) in drugih južnoslovanskih jezikov.

S pesniškimi tovariši Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Tonetom Pavčkom je l. 1953 izdal zbirko *Pesmi štirih*, ki jo je literarna zgodovina ocenila kot pomemben nastop intimizma zoper ideološko estetiko socialističnega realizma. Kar zadeva ritmiko in evfonijo, se je Zlobec sprva večinoma izražal skozi prosti verz, ki je s svojimi spreminjastimi oblikami kot jezikovni barometer odčitaval erotične impulze, poglavitni vir Zlobčevega pesniškega navdiha. Njegov naravno zveneči verz je pomagal preseči zarjavele kalupe tradicionalnega stihoklepstva in socrealistične estetike ter je pomembno prispeval k odpiranju

novih poti slovenskega pesniškega izraza. V petdesetih letih se je Zlobec boril v prvi fronti boja za uveljavitev prostega verza; ostal mu je zvest tudi v šestdesetih in sedemdesetih letih. Zato je toliko bolj nenavadno in pomenljivo, da je sredi osemdesetih let, ko je prosti verz suvereno vladal med izraznimi sredstvi slovenske poezije, pesnik začutil potrebo po formalno strožjem pesniškem jeziku: soneti so se sporadično pojavljali v njegovem opusu že prej, v *Novih pesmih* (1985) pa sonetna oblika postane nosilka Zlobčevega izrekanja sveta. Od tedaj naprej se ta naravnost k sonetni vizuri čedalje bolj krepi: v *Moji kratki večnosti* (1989) so soneti še pomešani med pesmi v prostem verzu, v zbirkah *Ljubezen dvoedina* (1993) in *Stopnice k tebi* (1995) pa se sonet povzpne do statusa privilegirane forme Zlobčevega pesniškega izražanja. Kot bi sonetna oblika postala ritem pesnikovega dihanja. Formalne omejitve, značilne za sonet, pesnika očitno ne motijo: naravnost njegove pesniške dikcije daje občutek, kot da je v sonetni formi doma.

Najbrž je ta naravnost k sonetu v zrelem obdobju Zlobčevega ustvarjanja tudi posledica njegove navezanosti na mediteransko kulturo, predvsem na italijansko pesništvo. Navajeni smo misliti, da je poezija dar mladosti, k predstavi o tesni, usodni povezanosti mladosti in poezije pa so v slovenski literarni zgodovini nedvomno prispevale tudi tragične smrti mnogih mladih pesnikov. Nasproti tej romantični predstavi je Hegel v *Estetiki* postavil tezo, da bi najboljšo poezijo pravzaprav morali pisati starejši pesniki, če bi jim psihosomatska konstitucija omogočala mladostno svežino; kot primer je navajal Goetheja. Ciril Zlobec je odličen primer upravičenosti te Heglove presenetljive teze: najboljše pesmi je napisal v zadnjih desetletjih svojega življenja, močne pa so prav zaradi sinteze življenjske modrosti in mladostne svežine videnja sveta, kjer je bila bistvena tudi še zmeraj živa erotična energija.

Temeljne značilnosti Zlobčeve ljubezenske lirike in v tem okviru še posebej sonetistike izkazujejo svojevrstno ponotranjanje in osebno, izvorno ponovitev celotnega razvoja sonetne forme od sicilske šole v 13. stoletju do njegovih moderniziranih inačic v 20. stoletju, kot bi Zlobčev sonetni fenotip ponovil celotno zgodovino sonetnega genotipa.

V tem kontekstu je bistveno dejstvo, da so prvi nam znani soneti nastali na sicilskem dvoru Friderika II. pod vplivom provansalskih trubadurjev. A že prvi sonetist in po vsej verjetnosti izumitelj soneta Giacomo da Lentini (oz. Lentino) je v enem svojih sonetov kritiziral trubadurski kult daljne ljubezni do nedosegljive, celo nikoli videne Izvoljene gospe, kar je vzpostavil predvsem trubadur Jaufrés Rudèls s *Pesmijo o ljubezni iz daljave*. Takole pravi Giacomo (v prevodu podpisanega):

*Ljubezen je želja, ki iz srca
privre, ki je z uživanjem navdano;*

*je v zamaknjenih očeh doma,
še le nato pa ji srce da hrano.*

*Zna včasih nas pretresti vse do dna,
ne da bi videli oboževano;
ljubezen pravo, ki je strast in sla,
pa le oko rodi, lepoti vdano.*

Prav kult oči, podobe in svetlobe je temeljna inovacija italijanske lirike v odnosu do provansalskih impulzov: erotično hrepenenje je še zmeraj idealizirano, vendar temelji na vidu dostopni, čutni podobi; oči postanejo ne le pooblaščen organ za zaznavanje lepote, temveč tudi okno duše, svetloba pa pridobi božanske atribute. V ljubezensko liriko se naseli čutnost, najprej skrajno sublimirana. Temu dispozitivu sledijo pesniki gibanja *dolce stil nuovo*, Dante in Petrarca, daljna dediča tega koncepta ljubezni pa sta Prešeren in Zlobec.

Zlobčeva sonetistika torej sledi prastaremu kanonu evropske ljubezenske lirike. Dober primer je sonet *Sveta mesta tvojega telesa* iz zbirke *Stopnice k tebi* (1995):

*V ljubezen verujoč kot plah kristjan
v boga nad sabo ves čas mislim nate,
z zaupanjem vse stiske, vse zagate
srca in duše predte dan na dan*

*razgrinjam in te strastno molim:
v telo s poljubi vžigam ti svoj križ
pripadnosti, in ti pod njim goriš,
jaz dogorevam, vendarle nikoli*

*ne ugasnem v medel romarski spomin
na sveta mesta tvojega telesa,
še zmerom vabijo me iz višin*

*nečesa lepega, globin nečesa,
kar je kot čudež čudežev. Morda
spet stara vrtoglavica srca.*

Zlobec ostaja zvest temeljnim zakonitostim sonetne forme, a se njegovo mojstrenje sonetne forme dogaja znotraj sodobnega pesniškega jezika.

Del zavestnega prevzemanja in razvijanja sonetne tradicije (pri nas kljub Prešernu vse premalo znane) je tudi plodna Zlobčeva raba srednjeveške ciklične

sonetne oblike, znane pod imenom *corona* (*venec*). Iz *corone* se nato v Sienski akademiji razvijejo pravila sonetnega venca (*corona di sonetti*), ene najbolj zahtevnih pesniških oblik, ki ji je znotraj slovenske, evropske in svetovne književnosti prav Prešeren izbral umetniško veljavo in višino.

Za *corono* (*venec*) je značilno, da se zadnji verz vsakega soneta ponovi kot prvi verz naslednjega soneta, zadnji verz zadnjega soneta pa je pogosto odmev prvega verza prvega soneta; krog torej, *venec*. *Corone* so lahko poljubno dolge. Vodja toskanske pesniške šole Guittone d'Arezzo (ok. 1235–1294) je napisal *venec* sonetov o sedmih smrtnih grehah, to temo pa je v 14. stoletju z vencem upesnil tudi Fazio degli Uberti. Član toskanske šole Folgore di San Gimignano, ki je živel na prelomu 13. in 14. stoletja, je napisal dva venca: prvi upesnjuje dneve v tednu, zato je naslovljen *Sonetti della semana*, sedmim sonetom pa je dodano posvetilo, tako da ta *venec* obsega osem sonetov; drugi obravnava mesece v letu, zato je naslovljen *Sonetti de' mesi*, dvanajstim sonetom pa sta dodana uvodni in zaključni sonet, skupaj torej štirinajst sonetov. V poznejši italijanski poeziji sta *corone* pisala Carducci, ki ga je Zlobec prevajal, in d'Annunzio. Nemara najvišjo umetniško realizacijo pa je forma doživela v angleškem baroku, s ciklom religioznih sonetov *Holy Sonnets* (*Sveti soneti*) Johna Donna, ki *lovorjev venec*, *krono pesnikov* sooča s Kristusovo *trnovo krono*. Donne okrepi in poglobi simbolični pomen zvrstnega izraza *venec* – *corona*, ki so ga poudarjali že prvi italijanski sonetisti, ki so uvajali to ciklično formo: da so soneti v tovrstnem ciklu razpostavljeni kakor cvetni listi v venčni čaši oziroma kakor rože v vencu; tvorijo torej krožno, ciklično celoto.

Na Prešernovi sledi je na Slovenskem v dveh stoletjih nastalo nenavadno veliko sonetnih vencev, *corone* pa sva pisala le Ciril Zlobec in podpisani. Zlobec je to formo večkrat realiziral: gre za cikle *Ljubezen dvoedina* iz istoimenske zbirke (1993), *Drug v drugem* iz zbirke *Stopnice k tebi* (1995), *Zaliv* iz zbirke *Samo ta dan imam* (2000), *Dvom* in *Triptih o Janezu Menartu* iz zbirke *Dvom, upanje, ljubezen* (2005) ter *Ah, ti moji kraški bori* in *Golo življenje* iz zbirke *Tiho romanje k zadnji pesmi* (2010). Pri Zlobcu venci večinoma spletajo deset sonetov, v *Triptihu* seveda le tri. Tudi pri Zlobcu ponavljanje prvih in zadnjih verzov poudarja sklenjenost kroga, kar nedvomno izžareva sporočilo o doživljanju časa in življenja kot krožne celote.

Inovativna sta njegova cikla *Spletanje soneta* in *Razpletanje soneta* iz zbirke *Dvom, upanje, ljubezen*, kjer gre za sonetna venca, v katerih so mnogi verzi posameznih sonetov izbrisani.

Ljubezen dvoedina je Zlobčev neologizem, osebna pesniška skovanka, ki bo ostala zapisana v slovarju slovenskega pesniškega jezika. Vrsta drugih podob iz jezikovne dediščine Svetega pisma in liturgičnih ritualov kaže, da je krščanska vera najbrž globoko prenetla otroka in mladeniča Cirila. Podobno učinkuje skovanka *telovzetje* iz istoimenskega soneta, objavljenega v zbirki *Dvom, upanje, ljubezen*:

*Drug v drugega prelila sva se v eno,
zdaj sva kot dva zamaknjena kristjana,
zazrta onstran z dušo, presvetljeno*

*od mistične skrivnosti Razodetja:
drug z drugim zemeljsko obdarovana
strmiva v ta svoj čudež telovzetja.*

Ta dragocena in izvirna plast Zlobčeve jezikovne in pesniške invencije torej po vsej verjetnosti izvira iz zgodnje Cirilove vere in čustvene navezanosti na krščanski imaginarij. To bodi povedano zoper poenostavljene predstave o Zlobcu kot partizanu in politiku. Z absurdnimi, žaljivimi in krivičnimi napadi nanj se v tem trenutku ne bomo ukvarjali, saj ne povedo ničesar o Cirilu, in vse o majhnih, umazanih, podlih dušah, ki jih pljuvajo.

Literarno vedo še čaka podrobnejša analiza Zlobčeve metaforike. Naj le omenim, da v Zlobčevem pesniškem slovarju na ploden in osebno presvetljen način odmeva ena izmed ključnih značilnosti Petrarkove sonetistike. Podobno kot pri velikem italijanskem klasiku je tudi pri Zlobcu pesniško podobe na naraven način zasidrano v ritmični podstati in sintaktični logiki verza, pogosto pa temelji na dihotomiji uporabljenih pojmov. Prisluhnimo v tem smislu Zlobčevemu antologijskemu VI. sonetu corone *Ljubezen dvoedina*:

*In je skrivnost kot troedini Bog
ta najina ljubezen dvoedina,
od sanj nabrekla, bolna od spomina,
zavezanih oči in rok in nog,*

*svobodna v ječi, ki jo sama straži,
deviška v bokih, ki zorijo v greh,
se skriva in je rada na očeh,
resnici vdana, nedosežna v laži.*

*Je dom miru in večni izvor nemira,
z jutranjo in večerno zarjo vzide,
vso pot pozna od jutra do večera,*

*v najgloblji noči, zvezda, ne zaide,
opoldne žge in sveti nam z neba.
Ljubezen – svetlo sonce in temà.*

Treba bo korigirati preveč simplificirano podobo o Zlobčevi ljubezenski liriki kot zgolj hvalnici. Za današnjo usodo poezije skrajno nenavadna priljubljenost Zlobčevih pesmi je med drugim imela tudi to negativno posledico, da se je v javnosti uveljavila poenostavljena podoba Zlobčeve ljubezenske lirike, ki je šla v smeri sentimentalnega klišeja. Naj zelo jasno poudarim: ta recepcijski kliše ne zdrži resnega branja Zlobčeve lirike! Zlobec ni zgolj pesnik Svetlobe, ampak tudi sence; prav dejstvo, ker tudi v najbolj vznesenih pesmih kaže medsebojno pripadnost svetlobe in sence, daje njegovi pesniški besedi čustveno avtentičnost in prepričljivost.

V svojem jedru je Zlobčeva pesniška beseda hvalnica. Če naj uporabimo starogrško izrazoslovje, je napisal vrsto ljubezenskih od. Stari Grki so razlikovali med dvema vrstama hvalnic: *oda* je bila posvetna hvalnica, *himna* pa je bila religiozno zaznamovana, bila je hvalnica bogovom. (Edini ostanek tega razumevanja himničnosti v našem modernem, sila ubožnem svetu je pojem *državne himne*.) Glede na naslonjenost Zlobčevega pesniškega podobja na krščansko dediščino in verske rituale najbrž smemo reči, da imajo Zlobčeve hvalnice, njegove ljubezenske ode tudi močan nadih himničnosti. Ta himničnost pa je prepričljiva prav zato, ker vsebuje sence elegičnosti.

Temeljni vrednostni sistem zahodne ljubezni so vzpostavili trubadurji. Šlo je za največjo kulturno revolucijo evropske civilizacije. Njihova ljubezen je bila načelno nedosegljiva in neuresničljiva, s čimer se je trubadurski kult ljubezni, ki je prvi zahteval ekskluzivno erotično zavezanost dveh ljubimcev, vzpostavil kot tragična ljubezen. Na tej sledi pesni tudi Petrarka. Kaj bi dali trubadurji, kaj bi dal Petrarka, kaj bi dal Prešeren za milost, ki je bila podeljena Cirilu Zlobcu – milost zemeljske uresničitve ljubezni z ljubljeno soprogo Veroniko!

Medtem ko je v zgodnejših fazah njegova poezija, pisana v prostem verzu, bila ukoreninjena v preprostem jeziku življenjske prakse in čutno nazornih, konkretnih podobah, je njegova poznejša poezija, večinoma zaznamovana s sonetistiko, bistveno spremenila jezikovno lego: tu je slovar pesniškega jezika pogosto sestavljen iz pojmov z dolgo in bogato, tudi filozofsko in teološko zgodovino. Raba velikih besed v poeziji utegne biti nevarna, saj odpira nevarnost pretirane racionalizacije in odmika od naravnega, konkretnega sveta, izgube stika z zemljo. Eden izmed mojstrov rabe velikih besed je bil Prešeren: »*Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi.*« Podobno velja za Zlobca: njegova raba velikih besed je taka, da jim podeli karseda oseben, specifičen pomen, ki oddalji te besede od uveljavljene, konvencionalne rabe ter jih poglobi in obogati z vrsto simboličnih pomenov. Ni naključje, da Zlobec v ključnih trenutkih uporablja besedo *skrivnost*; tako je intoniran že začetek njegove pesniške poti, razlaga lastne poetike, ki uvaja izbor njegovih pesniških besedil v *Pesmih štirih*: »*Do poslednje skrivnosti poezije ne bom prodril nikoli, kakor ne bom nikoli doumel poslednje tajne ljubezni.*« Sledi prva pesem njegovega prispevka k tej prelomni pesniški zbirki s preprostim, a pomenljivim naslovom *Poet*:

*In me obsojate, ker nisem tak kot vi,
ker sem otrok, ki mu v temi,
če pade mu kresnica v dlan,
ves strah skopni,
ker misli, da je dan ...*

*Ste kdaj že šli v poletnem soncu prek poljane,
ko zdi se, da narava spi,
ko travna bilka, hrastov listič se ne zgane,
a topol šelesti? ...*

Ujel je sapo, ki je ni.

Tukaj je nedvomno na delu postsymbolistična poetika. Zlobec – na sledi Baudelaira – vidi korespondenco med dogajanjem v naravi in v skrivnostni duhovni stvarnosti.

V osebnem življenju je Ciril Zlobec doživel nepopisne tragedije, ki jih je prenašal z globoko modrostjo, vero v življenje in spoštovanja vrednim dostojanstvom. Pokopal je oba svoja otroka, hčer Varjo in sina Jašo, kar je najhujša usoda, ki lahko doleti človeško bitje. Nedvomno je tolažbo črpal iz tesne in ganljive povezave s svojo vseživljenjsko ljubeznijo, soprogo Veroniko, ter od vnukov.

Tudi podpisani imam močne razloge za hvaležnost Cirilu Zlobcu. V sedemdesetih in na začetku osemdesetih let, ko je bilo zaradi založniške krize izjemno težko objavljati in ko sem pisal poezijo, ki se je razlikovala tako od tradicionalnih poetik kot od avantgardističnih eksperimentov, mi je na stežaj odprl strani *Sodobnosti*. Pri političnih vprašanjih se nisva zmeraj strinjala, a sva vselej ohranila spoštljiv in topel medsebojni odnos. To velja tudi za obdobje, ko sem deloval v okviru *Nove revije*, vključno z nadvse dramatičnim letom 1987, ko sem po izidu sporne 57. številke prevzel vlogo glavnega in odgovornega urednika publikacije, ki ji je zvezno tožilstvo grozilo s pregonom.

Zaradi vsega tega me ob njegovem odhodu navdaja občutek nenadne, nezaceljive praznine. Zase ter za svoje kolegice in kolege, ki zdaj počasi postajamo starejša in bomo še prekmalu najstarejša pisateljska generacija, lahko le upam, da bomo zmogli zlobčevsko modrost in moralno moč ter da bomo kos zgodovinskih izzivom, ki našo družbo neizogibno čakajo.

V pomoč nam bo Zlobčeva poezija, med drugim in predvsem njegova človeška in umetniška vednost o tem, da je ljubezenska intima ključ za smisel življenja ter širše družbene in zgodovinske razsežnosti.

Naj se za konec tega nekrologa poslovim od Cirila Zlobca kot pesnik od pesnika, s pesmijo:

CIRILU ZLOBCU V SLOVO: ELEGIJA, HVALNICA IN ZAHVALA

*Kar pomnim, si bil tukaj, Ciril Zlobec.
Star partizan in večno mlad ljubimec.
Vse zgodovinske in intimne zime
si zdržal z dostojanstvom, mag zvestobe.*

*Od nekdanj si bil tu, Ciril, poet ljubezni
dvoedine, glas Krasa, čuječ stražar jezika.
Avantgardisti, nekoč mladi in blazni in tako jezni,
se te hvaležno spomnimo kot urednika.*

*Kar pomnim, si bil tukaj in povsod.
Ker bil si gora. In nepopustljivo nežno
si varoval prostost tega krhkega prostora.*

Tovariš in gospod ...

A celo ti si moral stran od tod.

Neizbežno.

Odslej se boš oglašal tihoma.

Stihoma.

Le v stihu.

*Nad nami ni več gore. Varuha dobrote.
In vsi mi smo se znašli na prepihu.
Sami. Brez očetovske varnosti. Sirote.*

*V tem hudem hipu čutim silo nuje.
Na tvoji sledi moramo zgraditi novo goro.
Naj se sliši še tako obupano in noro,*

Ti to dolgujemo, Ciril. To Ti dolgujem.

Boris A. Novak

METKA KRAŠOVEC

(1941–2018)

Metka Krašovec je bila izjemna ustvarjalka, ki ni bila povsem od tega sveta. Začudena je bila nad vidnimi lepotami, a je živela v prostranstvu duhovnih sfer. Ker je njen oče akademik Stane Krašovec deloval v tujini, se je še kot otrok s starši nenehno selila, zato se ni nikjer, kot je poudarjala, počutila zares doma. Vse življenje je bila popotnica ne le med Slovenijo in Ameriko, kjer je preživljala otroštvo, marveč tudi skozi raznolike čase in kulture, in je vsrkavala življenjski zrak, ki jo je ustvarjalno oplajal, le iz umetnosti in živega odnosa do ustvarjalnih pojavov.

Zmožna je bila nenehnega navdušenja, v življenju se je predajala presenečenjem in odprta je bila tudi za vse nevidno. Pojave v svetu je dojemala kot znamenja in pričevanja skritih pomenov in ti so jo lahko s svojim barvnim izžarevanjem dobesedno uročili. V Ljubljani jo je očaral že pogled na praznično osvetljeno fasado frančiškanske cerkve in iz tega doživetja so nastale njene danes že znamenite podobe tišine, skrivnostno zveneče v magiji rdeče barve. Ko so nekoč pozneje hoteli konservatorji cerkev prebarvati na belo, je temu prizadeto javno oporekala in vedno poudarjala, da daje taka barvna živahnost Ljubljani tudi radoživ mediteranski karakter. V svojem duhu je hrepenela po Mediteranu in vselej so jo pritegovale intenzivne, s svetlobno energijo nabite barve. O tem nadvse nazorno govori tudi v svoji avtobiografiji *Zrcalo, čas*, ki je izjemno pričevanje o njenem duhovnem svetu, njenem življenju, dožemanju umetnosti in pedagoškem poslanstvu, ki ga je s tolerantnostjo do osebnih pogledov dojela kot spodbujanje avtentičnosti v talentih. To duhovito in malone sentenčno lapidarno besedilo je za njene ljubitelje izpovedni brevir, zato ji je bilo prav, da sem za njeno samopredstavitev v katalogu letošnje jubilejne razstave slikarjev in kiparjev akademikov v Narodni galeriji izbral kar odlomke iz teh besedil, ne da bi jih želela preoblikovati na novo. Njene tam zapisane besede se glasijo:

»Kar pomnim, sem bila outsider. Kar pomnim, sem bila drugačna in od drugod. Nikjer nisem pognala korenin, zelo lahko bi živela kjerkoli. Konstanta je hrepenenje po Mediteranu, vendar nisem tam doma.

Obsojena sem na hrepenenje, ves čas se iščem in našla sem se v nekaterih ljudeh, pokrajinah, mestih in slikah.

Strast za potovanji imam po očetu. Potrebna so mi zaradi občutka svobode in zaradi barve.

Vse bistvene stvari v življenju so se mi zgodile same po sebi, brez moje volje. Ali pa so se zgodile, ko sem jih nehala hoteti.

Gonilna sila v mojem slikarstvu ni raziskava jezika, ampak eksistencialna izkušnja, notranja nuja, ljubezen in iskanje Boga. Intenzivnosti sporočila skušam najti ustrezno formo, ustrezen jezik.

Ni sistema, zanašam se na intuicijo. Kadar se stvari res zgodijo, sem prevodnik procesa.

Dobra slika je tista, za katero ne veš, niti od kod je prišla, niti kako je nastala, in veš, da je nisi zmožen več ponoviti.

Teorija mi je najbolj koristila, kadar sem jo narobe razumela.

Ob pravem času pridejo pravi ljudje in prave knjige.«

Bila je popolna intuitivka, hkrati pa luciden um, s katerim se je najbolje zazrla sama vase in razpoznala ustvarjalnost, ki ji je bila dana, kot skriti ukaz in popolno skrivnost.

Tako kot frančiškansko fasado z arhitekturno-spomeniškim kompleksom ljubljanskega Prešernovega trga – ostro, geometrijsko pregledno, a barvno usklajeno in magično – je slikala v začetku tudi drugo arhitekturo in predmete, posebno interiere s pohištvom ali prazno posteljo z živo vzvalovano posteljnino, ob materini bolezni pogosto tudi bolniško posteljo in po njeni smrti njene plašče na obešalnikih in oblačila v garderobnih omarah. To slikarstvo je bilo sicer usmerjeno v predmetnost, vendar je bilo občuteno docela metafizično, kot njena lastna duhovna izpoved. Odložena oblačila so postala v metafizični svetlobi živa ogrinjala nevidne duše in bolniško posteljo je magično ožarila s toplino duhovne luči, v kateri je utapljala žalostne slutnje in užaloščeno ljubezen. Na magično ožarjenih in barvno usklajenih, monumentalnih in prefinjeno razčlenjenih slikah ji je ljubezen do matere skozi obstoj stvari, ki so po njej ostale, ohranjala materino navzočnost, sijočo iz oddaljenosti onstranstva.

Pomenljiva globlja sporočila in usodnost je spoznavala tudi v navideznih naključjih. Prepuščala se je impulzom duhovnega iskanja in živela pesniško intuitivno. Na potovanju v Mehiki je na vrhu piramide srečala Tomaža Šalamuna in se nato z njim poročila. Spomin na ljubezenske sanje in na to eksotično deželo so njene živobarvne grafike z izsanjanimi prizori narave z oblaki, drevesi in dvojicami, razpotegnjenimi v tanko plapolajoče ritmične oblike ali zgoščeni v magične tantrične obrazce; življenjski eros in vitalizem, privzdignjen iz čutnosti v poetične sfere duha, pa sije že iz samih njenih barv. Nad barvno

sproščenostjo in ustvarjalno svobodo se je navdušila že kot šolarica v ateljeju barvitega in življenjsko vedrega Mihe Maleša, ki ga je lahko spoznala zaradi prijateljstva z njegovo hčerko, sošolko Travico Maleš; vseživljenjsko prijateljstvo pa je gojila tudi s študijskima kolegicama barvito Irino Rahovsky - Kralj, ki je gracilno Krašovčevo večkrat naslikala, ter Jelko Reichman, s katero jo je zbliževala afiniteta do otroškega sveta, na poznejša potovanja v eksotične dežele Južne Amerike pa se je odpravljala tudi skupaj s slikarko Alenko Gerlovič.

Umetnosti je bila popolnoma predana, a je vedno prisluškovala le sebi oziroma svetovom v sebi, ki so se v njej prebujali zlasti med srečevanji z miti in literaturo, saj je nenehno brala in tudi izrecno zapisala, da je stopila v slikarstvo »skozi umetnostno zgodovino, se pravi, skozi kulturo«. Krize, o katerih je poročala, pa so bile le vmesne postaje med novimi odkritji.

Največji, če že ne usodni prelom je doživela v osemdesetih letih 20. stoletja, ko se je v znamenju t. i. nove podobe usmerila v ekspresijo in so se v njene likovne ploskve v skrivnostnih povezavah naselile figure iz arhaike, posebno grške glave, demoni, piramide in skrivnostne maske. Poslikane liste je sestavljala v velike formate, napolnjene z ekspresivnimi in simbolnimi prizori, ki izpričujejo njene selitve in duhovna potovanja. Vanje so intenzivno vtisnjena le njena občutja in duhovne predstave, tudi ekspresivni prizori figur z iztrganim srcem, kot bi jih priklicevala iz podzavesti oziroma iz soočenj s svetom nekdanjih časov, ki se je v njej obujal kot živa resničnost, v kateri se je iskala.

Nadvse nenavadni prizori pa so vstopili tudi v njene ekspresivne in poetično pretanjene drobne risbe, v katerih se preraja spomin na srednjeveške fantazmagorije, angele in demone, sfinge, piramide, egiptovska in grška božanstva, smrt in ljubezen. Njeni v racionalne besede neprevedljivi prividi izvirajo iz neizčrpnih, vanjo vsajenih arhetipov, med katerimi prepoznamo na primer Ledo, Luno boginje Diane ali spomin na Minotavra in umetnici drage Velike matere, rojstvo Venere v cvetlični školjki ali melanholičnega angela pod tehtnico z znamenji Jezusovega trpljenja. Napajajo pa se tudi iz subtilnih likov in »pesniških«, pogosto sinjih in vijoličnih predmetov, kot so rože in čolni, človeške figure in živali, vzkipele v rdečem jelenjem, tigrovskem ali zajčje poželjivem erosu, ali ždeče lisice, vpletene v Erosov poljub s pozornim pogledom in priostrenim sluhom, kot bi se skozi razkrivala njena podzavest ali podzavest sveta, ki ga je vsrkala vase kot spomin na nekdanja življenja; ali pa so ji taki prividi prihajali iz nadzavesti, zato se je upravičeno počutila kot medij, ki se v ustvarjalni meditaciji voljno predaja le pretakanju nevidnega sveta v njene risbe.

Figure na takih risbah se lahko izvijajo tudi iz človeške glave, podobno kot bogovi v antičnih mitih ali kače na baročnih freskah, ali priraščajo v svoje čudenje in hrepenenje iz magičnih rožnih cvetov. Na belini lista se ji risarski prividi razmeščajo kot otoki na morju, na katerem se največkrat podajajo v izsanjane, hrepenenjske daljave proti rajskim otočkom jadrnice ali čolniči kot simboli hrepenenja.

Ti otoki so, odzrcaljeni v lastnem odsevu, lahko videti tudi podoba ustnic, torej znanilci ljubezni, sijoči v vabeči praznini neznanega prostranstva. Tovrstne risbe je v Torinu prvič izdala v knjigi *Sound* s podobo antičnega Hermesa na naslovnici, ki nosi v roki ogromno oko. Take risbe so poezija v sliki in pozneje jim je pričela dopisovati kot organski del celote tudi verze slovenskih in predvsem svetovnih pesnikov, na primer Césarja Valleja, Emily Dickinson, pa tudi mističnega Janeza od Križa. Njena domovina je bila v poeziji in brezčasju, v katerem so se menjale barve in oblike, ne da bi jih historistično povzemala, ampak so se zgodovinski časi v njeni imaginaciji prerajali povsem na novo in se vrstili kot utripi njenega doživljanja. Po sredi desetletja pa so jo na velikih akrilnih platnih presenetile še iz morja priraščajoče monumentalne ženske oziroma dekliske glave.

Ta mogočna obličja so se ji na prvi pogled porodila iz zazrtosti v klasično, ne več predvsem arhaično antiko, skoznje pa se je izkristaliziral tisti pol njenega ustvarjalnega zrenja, ki je stremel k popolnosti in harmoniji.

Vsa taka obličja so angelska podoba lepote, tišine in hrepenenja, v njih je utelešena slikarkina ljubezen do lepote, ki jo že same po sebi najlepše utelešajo obrazi žensk. Ti na njenih slikah predvsem sò in strmijo onkraj sebe ali vase z zaprtimi očmi in zato jih je nasloвила kot *Prisotnosti*. Dvigajo se iznad obzorij večnosti, iz morske gladine kot otoki, samozadostni, predani strmenju v večnost ali nemo soočeni v medsebojnih razmerjih in vsi predani neizrekljivemu zrenju; včasih pa se ob njih pojavi nevidna roka nekoga tretjega, najbrž nevidnega božanstva. Take podobe so slike na slikarkinih oltarjih večnosti, umetnica mi je nekoč dejala, da bi z veseljem naslikala tudi cerkveno Marijino podobo, a so v svoji sakralnosti izrazito ezoterične; figuram, ki so bile angelske že od vsega začetka, pa so sčasoma z ramen prirasla tudi krila. Po takih obrazih je Metka Krašovec danes najširše znana, njeno slikarstvo je postalo pojem in je v resnici videti klasično, tako v klasični obliki in harmoniji kot v popolnosti izdelave. Njena bitja so videti, kot bi nastala iz enega liva, a so naslikana s pretanjenimi potezami, kajti umetnica je bila med sledenjem svoji intuiciji z veliko disciplino in temeljitostjo predana tudi dolgotrajnemu in postopnemu delu, kar potrjuje že sam njen monumentalni opus.

Njeni ženski obrazi so s svojim pogledom živi, hkrati pa živijo le kot ideje lepote in popolnosti, zato jih je interpret Andrej Medved povezal s Platonovimi idejami, med študenti umetnostne zgodovine, ki so jo vedno radi obravnavali, pa so jo imeli najraje lirični zamaknjenci in filozofski premišljevalci. Ob razstavah v galeriji Eqrna, kamor smo hodili komentirat njene razstave, se je bila vedno pripravljena takih seminarjev udeležiti tudi sama, a je decentno, raje, kot da bi svoja dela razlagala, z veseljem prisluhnila, kaj vidijo v njej mlade duše, in to s pristno radovednostjo, ne zaradi utrjevanja lastne veljave.

Ko so se ji taki obrazi pojavili dobesedno sami od sebe, je bila presenečeno vznemirjena, če že ne prestrašena, tudi sama ustvarjalka. Ničkolikokrat je

pojasnjevala, da si jih dolgo ni upala nikomur pokazati. Zaupala je le pesniški intuiciji in najožjim družinskim prijateljem, žal prav tako že pokojni prijateljici galeristki Taji Brejc, na katere se je zanesla. Presenečeni, že kar šokirani, pa so bili tudi dotedanji kritiški spremljevalci in nekateri slikarji. Iz njihovih največkrat ustnih komentarjev pred več kot tridesetimi leti se še živo spominjam velike razdvojenosti, tako redkejših navdušenj kot pogostejših zanikanj ali zmedene neopredeljenosti, kaj naj sodobna umetnost sploh počne s takimi obrazi. Nekaterim se je slikarka zazdela klasicistka, ki anahronistično obuja ali celo posnema tradicijo, od antike in renesanse prek Ingresa do Delvauxa, in so táko delo šteli za mrtev klasicizem; a je bil največkrat mrtev le njihov pogled, ker je bil nedostopen za transcendenco, kajti za doumevanje bistva njenih del je nujno, da je gledalčeva dojemljivost odprta tudi za transcendentalno razsežnost.

Slikarkina plastična in zaokrožena forma, ki se ne bremeni z nadrobnostmi, gotovo sloni na temeljih tradicije, ki je umetnica ni nikoli zanikala, saj je vedno poudarjala ljubezen do italijanske renesanse, še posebno do matematično preciznega in hkrati metafizičnega Piera della Francesca, ki ga je oboževala. Tisto, kar vdihuje tem podobam novo živost, je njihov nezemeljski izraz, posebno pogled, ki pa ni le posredovalec običajnega človeškega čustva, ampak dobesedno metafizičnega zrenja v neznanost, saj njene jasno izrisane obraze duhovno oživlja in jih iz shematično posplošene konkretnosti dviga v posebno, ne psihološko, marveč že kar nadčloveško, da ne rečem božansko sfero. Pri tem pa ostajajo njena bitja že kar kiparsko otipljiva, toda kot vizualno, če že ne čutno utelešene ideje. V taki obliki so jim najlaže prisluhnili zlasti pesniki, med prvimi Ivo Svetina. Razpoznala se je že v razlagi Tarasa Kermaunerja in prav tako v mojem zapisu o njenem domotožju po popolnosti. Besedilo za monografijo pa je (ko je bila založba razpeta med menoj in Andrejem Medvedom) pravilno zaupala Andreju Medvedu, ki je lahko njen neoplatonizem, zajet v neoklasicistično obliko, temeljiteje filozofsko razčlenil ne le kot umetnostni zgodovinar in estet, marveč tudi kot pesnik in pristen filozof; ob zadnjih predstavitvah pa se je zaupala analitično pesniškemu pogledu Miklavža Komelja.

Vsega tega in vedno prijetno vznemirljivih srečanj z njo se v tej žalostni uri, ob njenem odhodu, ko je ne bomo več videli, a ostaja živa v vsakem od svojih naslikanih obličij, spominjam še posebej zato, ker je postala po nenadnem rojstvu svojih angelov tudi del mojega najbolj intimnega in domačega duhovnega obzorja, njeni angelski obrazi pa celo nekakšna skrivna ljubezen, ker so se mi v njih razkrivala hrepenenja po popolnosti onstranstva; a gotovo tudi zato, ker nam lahko to onstranstvo z njeno umetnostjo oživi pred telesnimi očmi in je torej živo že tukaj, na tem svetu, četudi zajeto le v hrepenenjskem cilju naslikanega pogleda. Zato sem se kot v nekakšen sanjski ideal nekoč dobesedno zaljublil v eno njenih največjih tovrstnih podob, naslovljeno *Hrepenenje*. Vanjo pa ni zajet le angelski obraz, ampak je pod njim tudi teman ležeč ženski profil, napol

potopljen v morsko vodovje, ki ga v večne daljave zazrti rilkejevsko lepi angel nežno varuje s svojimi rokami; zato lahko podobo razumemo kot hrepenenje po svetlobi večnosti, ki se ji lahko zunaj umetnosti prepustimo šele v smrti, ko potonemo v ocean večnega sna.

Ta slika otožno hrepenečega obličja me je začela tako vznemirjati, da sem si jo želel posvojiti in sem jo od umetnice tudi kupil. Prek njene posrednice Taje Brejc sva se dogovorila za odplačevanje na obroke. Še preden sem sliko dobil, pa se je na razstavi v tujini vanjo zagledal svetovno znameniti operni tenorist Neil Shicoff, ki si je zelo želel kupiti prav to podobo, seveda za večji denar, a mu je slikarka ni bila pripravljena prodati; a ne le zato, da bi slika ostala v dostopnejši bližini, marveč si predvsem ni mogla dopustiti, da bi preklicala obljubo, kar že samo po sebi kaže na njen izjemno plemenit značaj, ki sem mu bil še večkrat priča. Tudi če ji je bila ponujena priložnost, da bi kako literarno delo opremili z njenimi slikami, se je temu odrekla, če je mislila, da bi bil zanj primernejši kak drug umetnik, in je raje predlagala njega.

Svoja svetla obličja na takih slikah je slikarka ponekod soočila tudi s temnimi obrazi, ne le, ker bi želela v svoj univerzalen prototip zajeti človeške rase in z njimi vse človeštvo, marveč je z njimi pridružila svoji angelski nebeškosti tudi zemeljsko človeškost. Včasih učinkujeta v svojem soočenju ožarjeni svetla in temna figura kot Luna in Sonce, nekatera obličja pa nosijo tudi pridih slikarčinih lastnih potez in njenega skrivnostnega smehljaja. Na izjemni sliki *Trojno ogledalo*, ki krasi naslovnico njene monografije, je umetnica svetlolasemu angelskemu bitju posadila v roke medaljon s temnim avtoportretom in takó svojo zemeljsko podobo tudi dobesedno prepustila varstvu nadzemskega božanstva. V času, ko zaradi bolezni ni več mogla sama priskrbeti slik za jubilejno razstavo akademikov v Narodni galeriji, si je zaželela, da bi bila na razstavo uvrščena prav ta slika, ki zdaj res žari na osrednji steni galerijske dvorane. V *Trojnem ogledalu* se skozi umetničin pogled na platnu projicira njena navzočnost v svetu onstranskih sfer in angelov, ki jih je umetnica zaslutila že v mladosti, sprva celo v ne do kraja naslikani lebdeči krilati draperiji.

Pozneje je slikarka ugledala tudi angelske figure, kako stoje med cipresami ali stopajo, potopljene v sveta jezera ali morje. V njihovih rokah se prižigajo obredne sveče, z drobnimi angelskimi postavami pa so obljudena tudi krajinska prizorišča, vodna gladina in somračni vrtovi s cipresami med otoki, ali geometrijsko razčlenjeni aristokratski parki, v katerih nemo bivajo bitja kot angeli, z ljudmi bratovsko objete živali ali neznane svečenice; v njihovem občutju pa je vse bolj slutiti zagrobni molk s temačnimi pridihi findesièclovskega slovesa. A tudi začudeno strmenje angelov v barvite, z živo lučjo obsijane eksotične pokrajine z vulkanskimi gorami.

Tako je umetnica vse življenje uresničevala intimne sanje svojega duhovnega sveta in slikala magično lepoto narave, slutnje, strahove in pričakovanja,

skoraj vselej brez krčevite groze in z veliko, že kar arhitektonsko urejenostjo, v kateri domuje ezoterična mistika – njena tesnobna napetost pa je bolj raznovrstno izrazita v risbah, na katerih je pogosta značilna razpetost med nebo in podzemlje. Ljudje na njih se vedno znova, z vedno novimi mavričnimi čolniči podajajo proti rajskim otokom iz poetičnih in tudi bolj srhljivih neznanih pravljic ali se pod narisanimi lobanjami in zasneženimi ali večerno ožarjenimi gorami skrčeni predajajo predsmrtnemu snu. Njene monumentalne akrilne slike pa so vseskozi apolonične, vedre ali elegične, zazrte v obredno posvečeno slovesnost klasične popolnosti, po kakršni so v preteklosti, posebno v 19. stoletju, hrepeneli že nekdanji romantično simbolistični slikarji, med njimi Arnold Böcklin.

Tako kot on je tudi Metka Krašovec s svojega Severa hrepenela po Mediteranu, zato je sredozemski svet z brezčasnimi angeli najraje slikala na Bledu, od koder se je z duhovnimi očmi zazirala v oceansko nedosežnost. Samega Bleda, ki jo je pritegnil s srebrnino ozračja in barvitostjo oblakov, pa tako rekoč ni narisala, kvečjemu na neki risbi, ki jo je še nedavno zaman iskala, da bi jo lahko pri Slovenski matici reproducirali za *Blejsko knjigo*.

Njene krajine so bile ne glede na precizno naslikane značilnosti mediteranskih in eksotičnih južnoameriških dežel v bistvu povsem onkraj zemeljske topografije, njihova topografija je bila izrecno pesniška. Svoje drobcene figure pa je na novo naselila tudi še v nadvse nežnih akvarelih. Z njimi je igrivo poetično simbolizirala človeško samoto ali ljubezen in njihove silhete na peščenih obalah in v pesniških zalivih razgibala v gracilnih plesnih gestah kot emanacijo čiste lirike, zasajene v medčloveška razmerja. Zato so lahko postale tudi idealna spremljava pesniških zbirk, posebno ljubezenske poezije akademika Cirila Zlobca. Sličic zanje ni naslikala na novo, a so se z njo skladale zaradi svoje imanentne poetičnosti. Ko me je še pred tem Ciril Zlobec zaprosil, da mu za opremo pesniške zbirke poiščem ustrezno sliko z motivom cvetočega češnjevga drevesa, ki ga je najbolj ljubila njegova pokojna hči Varja, se je po pregledu slovenskih del izkazalo, da bi bilo za tako poetično krhko podobo najbolje, ko mu jo naslika kar poetično krhka Metka Krašovec, in zato njena razkošno izsanjana cvetoča češnja, rastoča z mediteranske rdeče zemlje, krasi naslovnico njegove knjige.

Prav njene slike pa nam s svojo skrivnostjo na knjižnih platnicah najlepše odpirajo tudi tridelna *Vrata nepovrata* člana Akademije Borisa A. Novaka. Umetnici, ki je intimno živela s poezijo, so verze pesnikov njene risbe največkrat priklicale k sebi kar same, še posebno temnejše bolj lunarne, objavljene v knjigi *Nox portentis gravida*. Prav nazadnje pa je umetnica v knjigi *Šepetanje* svoje risbe na novo uskladila s pesmimi akademika Tomaža Šalamuna in njuno usodno ustvarjalno in življenjsko sožitje v njej orisala tudi z besedo, z ljubečo požrtvovalnostjo pa je lani še sama poskrbela za ureditev njegove knjižne zapuščine v Centru Tomaža Šalamuna.

Ko je prihajala, če je le mogla, na akademijske seje razreda za umetnosti, ni nikoli omenila težav z zdravjem, četudi je morala včasih po končani seji spet k zdravnikom ali v bolnišnico. V njenih besedah in živahnem videzu z vedno živim pogledom ni bilo niti sledu skrivnosti o njeni bolezni. Ta ni bila več skrivnost, a je ni nihče nikoli izrekel, tako da občutim, kot bi se, četudi se je dostojanstveno neopazno poslavljala, le nenadoma in brez slovesa preselila v svojo posvečeno krajino in med svoje angele, od koder se bo poslej z nami pogovarjala in smejala le še prek svojih očarljivih slik, kot bujno črnolas, a izjemno svetel in luciden ter tudi v morebitni prikriti žalosti ljubeznivo veder, brezčasen in metafizično lep angelski obraz. Ob tem nas pomirja verz njenega Tomaža Šalamuna: »Smrt naju štiti« in vznemirjajo njegova pesniška spoznanja: »Domovina je, od koder smo. Živi smo samo za hip. Dokler se lak suši«, »Večnost je / kruta in kristalna. / Izniči // živo.«

Njeno zaupanje v lepoto in idealni, z ljubeznijo in daljavami prežeti harmonični svet, ki nam ga je pošiljala skozi sijaj oči v naše lastne sanje, jo je približalo tudi zelo številnim neznanim ji ljudem, o čemer pričajo za današnji čas izjemno številni odmevi ob njenem prezgodnjem odhodu, polni obžalovanja in občudovanja. Kak umetnik pa bi ji lahko očitil le še to, da je njena umetnost že kar prelepa. A očitno je vse bolj zaupala prav v lepoto kot popolno harmonijo in zato je k eni izmed risb pripisala verze Emily Dickinson, ki se v slovenskem prevodu glasijo: »Lepota me preplavlja, dokler ne umrem. / Lepota, bodi mi usmiljena. / Toda če izdihnem danes, / naj bo to, ko tebe zrem.«

Skozi uglajenost oblik je vstopala v tihoto notranje lepote in blaženosti in si – ob vsem razraščanju drugačnih pogledov na umetnost – nikakor ni pustila vzeti lastne vere v poslanstvo lepe umetnosti, ki lahko svet, ob tem ko nam kaže njegove izsanjane skrivnosti, tudi lepša in spreminja v poezijo, ker ga dojema v njegovi najbolj apolinično idealni poetični podobi; zato so njene slike v taki luči lahko videti v krutem svetu ob vsej bolečini tudi pravljicne in predvsem neizmerno lepe.

Tudi ko se je umetnica predajala čustvom, so se ji skozi čustvovanje izrazile ideje kot utelešen, učlovečen pojem, kot živa bitja v podobi čuječnih angelov. Ti so na videz hladni in nedostopni, a vendar usmiljeno motreči, tudi ko so dvignjeni nad ljudi, skozi katere gledajo v neznana nam prostranstva, v kakršna se je Metka Krašovec s potujočim čolnom svojega življenja izpred naših oči dokončno preselila.

Umetnica ni bila v slovenski ustvarjalnosti z nikomer primerljiva in je bila v SAZU sprejeta kot doslej druga likovna ustvarjalka. Njene podobe večnostnih obrazov je lahko ustvarila le mistikinja umetnosti, plemenita dama, kakršno je v duhu zlahtnega španskega slikarstva portretiral Gabrijel Stupica, in za vse neznano odprta otroška duša, igriva in v svoji ljubezni smrtno resna pesnikova nevesta, ki ji je bila že za živega upesnjena tudi balada. Bila je vedra in hudomušno duhovita – med stvarmi, ki bi jih v življenju ne mogla pogrešiti, je

poleg ljubezni, slikarstva, Mediterana, odprtih prostorov, barve, Mozarta, kroga prijateljev in knjig navajala tudi smeh – a jo ob njenem slovesu občutimo kot elegično in samotno.

S svojo umetnostjo se je pojavila nad zemeljskim obzorjem kot skrivnosten privid iz neznanih časov in dežel in tudi sama postala naša nepogrešljiva Prisotnost. Kot Metka iz pravlјice je bila sanjska vila sijoče barve, jasne oblike in svetlobe, zvena in tišine, otroška deklica z barvnimi svinčniki in krhka, a energično zagrizena mojstriteljica velikih platen, v katera je potrpežljivo prebujala podobo sveta, ki je večni, uzrt skozi pogled njenih naslikanih božanstev in zato resničnejši od videza, ki z migetajočo pojavnostjo zastira pravo bistvo. Skoznjo nam oznanja večno lepoto, nesmrtnost in popolnost, v katero se je zdaj tudi sama potopila. A nad njo varovalno pridržuje dlani njen lepi angel. Njeno slovo nas navdaja z veliko žalostjo, njeno delo nas tolaži s popolno spokojnostjo, v katero so dokončno pretopljene vse bolečine, pričakovanja in veselja. V zrcalu svojih angelov se je nepozabna Metka Krašovec izkristalizirala v očarljiv spomin, ki ga oživlja neizrekljiv smehlјaj večnega hrepenenja.

Milček Komelj
(govor na žalni slovesnosti v dvorani SAZU 8. maja)

VILL GRIMIČ

(1925–2016)

Znani ukrajinski pisatelj, esejist, prevajalec in književni raziskovalec Vill Grimič (Vil Hrymyč) se je rodil 7. junija 1925 v Moskvi. Prvih osem let je živel v starodavnem ukrajinskem mestecu Vorožba, od 1933 do 1943 se je šolal v Taškentu, glavnem mestu Uzbekistana, kjer se je naučil azijskih jezikov. Od polnoletnosti 1943 pa do konca vojne je preživel kot podporočnik in zatem poročnik protitankovskega topništva na frontah v Ukrajini, Belorusiji, Poljski in Nemčiji. Za zasluge je bil odlikovan z redom rdeče zastave in redom domovinske vojne. Po demobilizaciji je na Kijevski univerzi Tarasa Ševčenka obiskoval pet letnikov slavistike (1948–1953), po diplomi pa bil na istem zavodu še štiri leta aspirant pri katedri za slovansko filologijo. L. 1957 se je zaposlil v uredništvu *Literaturne gazete* kot vodja oddelka za tujejezične književnosti (1957–1960). V naslednjih letih je bil namestnik glavnega urednika časopisa *Molod Ukraјine* (1961–1962), potem revije *Dnipro*. Od tam je 1965 prešel k založbi Molod, kjer je bil glavni urednik do 1969, ko je zaradi suma, da je ukrajinski nacionalist, padel v politično nemilost, odpuščen je bil iz službe in

se je moral preživljati s priložnostnimi deli. Zadnje desetletje pred upokojitvijo 1986 je delal pri književni reviji *Vsesvit* kot vodja oddelka za prozo Azije, Afrike in Latinske Amerike. L. 1985 je postal član uprave Kijevske podružnice, od 1989 do 2011 pa je bil član predsedstva Zveze pisateljev Ukrajine. Prejel je več državnih nagrad in odlikovanj. Med drugim naslov zaslužnega kulturnega delavca Ukrajine, najvišjo ukrajinsko prevajalsko nagrado Maksima Rilskega.

Po študiju je filolog, vendar je znan tudi kot avtor literarnokritičnih člankov, raziskav, ocen in esejev ter kot nadvse ploden prevajalec poezije, proze in dramatike iz petnajstih jezikov (slovanskih, zahodnoevropskih, azijskih in ugrofinskih). V njegovih prevodih so bila v ukrajinskih gledališčih predvajana pomembna dela iz francoske, nemške, italijanske in španske dramatike. Toda v njegovem bogatem prevajalskem opusu imata nedvomno najvidnejše mesto slovenščina in njena književnost. O slovenski književnosti je napisal več deset študij in esejev, preučeval je slovensko-ukrajinske kulturne stike in sestavil nekaj deset slovenskih literarnih gesel za pet ukrajinskih enciklopedij od 1976 do danes. V knjižni obliki so izšli Grimičevi prevodi Prešernove poezije in dela C. Kosmača, A. Ingoliča, T. Seliškarja, I. Potrča, L. Suhodolčana; folklorna dela: *Slovenski pregovori in reki, beneško-slovenska pravljica Boter Petelin in njegova zgodba* (zapis Ivana Trinka). Številni njegovi prevodi iz slovenskega pesništva so bili objavljeni v ukrajinskih književnih revijah in časopisih (Župančič, Glazer, Kosovel, Bor, Destovnik - Kajuh idr.); v njih je izšla tudi dolga vrsta kritičnih poročil, izčrpnih uvodov in esejistično zasnovanih spremnih besed (tako na primer o Francetu Prešernu in Antonu Ingoliču), prikazov o slovenskih leposlovnih in širših kulturnih dosežkih.

Skupščina SAZU ga je 30. maja 1991 izvolila za dopisnega člana.

Ciril Zlobec

(članek za Biografski zbornik ob 75-letnici SAZU, Ljubljana 2013)

MATEJA MATEVSKI

(1929–2018)

Mateja Matevski se je rodil 13. marca 1929 v Istanbulu (oče pečalbar), vendar se je družina kmalu vrnila v Makedonijo. Osnovno šolo je obiskoval v Gostivarju, gimnazijo v Tetovu in Skopju, kjer je tudi diplomiral na tamkajšnji Filozofski fakulteti. Pozneje (šolsko leto 1962/63) je svoje znanje izpopolnjeval v Parizu na Inštitutu za gledališke študije. Oboje, literatura in gledališče, sta ostali temeljni preokupaciji na vsej njegovi življenjski in poklicni poti.

Matevski je bil v svoji bogati in uspešni karieri v različnih obdobjih urednik, glavni urednik in direktor najprej radia, potem pa še RTV, urednik pri

založbi Kočo Racin, celo desetletje predsednik makedonske republiške komisije za kulturo, soustanovitelj in tudi predsednik svetovno znanega pesniškega festivala Struški večeri poezije, hkrati pa tudi član predsedstva republike, na skopski univerzi je kot njen redni profesor predaval zgodovino svetovne dramatike in gledališča. L. 1979 je bil izvoljen za izrednega, štiri leta pozneje (1983) za rednega člana Makedonske akademije znanosti in umetnosti, v mandatu 2001–2004 je bil tudi njen predsednik.

Ob vsej tej pisani biografiji javnega delavca in kulturnega organizatorja je nič manj impresivna njegova umetniška bibliografija, Matevski sodi med najbolj plodovite makedonske pesnike druge polovice prejšnjega stoletja. Nič manjši ni njegov prevajalski opus.

Literarna kritika je že njegovo prvo pesniško zbirko *Doždovi* (Deževja) iz 1956 ocenila kot prelomno, delovala je, kot vsa njegova poznejša lirika, kot nekakšen kažipot in spodbuda mlajšim generacijam makedonskih pesnikov, saj je odločilno prispevala, da je bil v makedonski poeziji prehod iz tradicionalizma v umirjen modernizem domala nekonflikten, brez večjih notranjih lomov, tako značilnih za vse nacionalne kulture v naši bivši skupni državi. Matevski je namreč ves čas z uspehom vgrajeval v svoji moderni (tudi modernistični) formo in metaforiko pomembne in odmevne eksistencialne dileme in stiske svojega časa in sebe v njem. V simbiozi intelekta in čustva je z navdihom zapisoval nepremagljiv razcep med objektivno danostjo in neuresničljivostjo temeljnih človeških aspiracij. Glavni postulat vsega njegovega pisanja pa je bila in ostaja lepota, v tem primeru poezija, edino orožje, s katerim razpolaga pesnik.

Doslej je izdal 19 samostojnih pesniških zbirk, več kot deset izborov svoje poezije, pet knjig literarne in gledališke kritike in esejistike, več kot petdeset pesniških in knjižnih prevodov iz različnih jezikov (francoščine, španščine, italijanščine, slovenščine, srbsčine, ruščine, albanščine). Pa tudi v tujini njegova poezija ni ostala brez odmeva, saj je v knjižni obliki izšlo v 22 jezikih več kot štirideset njegovih del. Dve knjigi njegove poezije sta izšli v slovenščini.

V Makedoniji je dobil vse nacionalne nagrade.

Tako kot prevodi v druge jezike so številne (16) tudi literarne nagrade in priznanja v tujini za njegov poetski opus. Francozi so ga počastili z legijo časti, bil je tudi dopisni, redni ali častni član šestih tujih akademij. Prejel je Mednarodno nagrado Jan Smrek v Bratislavi (2010) in mednarodno nagrado Zlaten venec na Struskite večeri na poezijata (2011).

Dobršen del svoje dejavnosti je posvetil slovenski literaturi. S prevodi iz slovenske poezije se je oglasil že tri leta (1953) pred svojo prvo pesniško zbirko. Slovensko poezijo je objavljajl tako rekoč nepretrgoma in izkoristil sleherno možnost za njeno popularizacijo, tako v revijalnem tisku kot na radiu in

v raznih antologijah, nekatere avtorje pa je izdal tudi v samostojnih zbirkah, poezijo Ivana Minattija je v samostojnih in različno urejenih zbirkah predstavil kar trikrat, po eno knjigo je namenil Prešernu, Gradniku, Pavčku in Zajcu, dve knjigi Cirilu Zlobcu, zadnjo (2012), *Pesmi ljubezni in bolečine*, v zelo obsežnem, antologijskem izboru. Prevod poezije Cirila Zlobca je kot druga knjiga poezije v njegovem prevodu izšla 2012. Mateja je segal tudi po prozi in mladinski literaturi, med imeni najdemo Prežihovega Voranca, Miška Kranjca, Ivana Potrča, Bratka Krefta, Elo Peroci idr.

Njegovo posredovanje slovenske literature makedonski kulturni javnosti je še posebej pomembno, saj je Matevski imel do vsakega svojega prevoda, tudi do tistega, ki je izšel samo v revijalnem tisku ali bil predvajan na radiu, enak odnos kot do lastne poezije, ves čas zvest svojemu idealu lepote kot edinemu pesniškemu orožju »v spopadu z zlom v veselju, času in v nas samih«.

Izvolitev Mateja Matevskega za dopisnega člana SAZU (1. junija 2007) ni bila le utemeljena oddolžitev za vse, kar je storil za slovensko literaturo, ampak tudi obogatitev naše ustanove.

Ciril Zlobec

(članek za Biografski zbornik ob 75-letnici SAZU, Ljubljana 2013)

IV.
BIBLIOTEKA IN PUBLIKACIJE
SASA LIBRARY AND PUBLICATIONS

Jubilejno leto Slovenske akademije znanosti in umetnosti je Biblioteka počastila z izdajo jubilejne *Bibliografije publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015*. Tako je bilo veliko našega časa in dela v tem letu usmerjenega prav v urejanje te obsežne monografije, ki je zajela dolgo četrstoletno obdobje. Kljub temu je temeljno delo Biblioteke, tj. obdelava gradiva, pa tudi delo na večini drugih področij, potekalo nemoteno in bilo opravljeno brez zaostankov. Nekateri bistveni poudarki iz našega dela za preteklo leto so:

Pridobili in obdelali smo 7683 enot tiskanega gradiva, odpisali pa 6166 enot monografskih in serijskih publikacij; celotni knjižnični fond je konec leta obsegal skupaj 562.078 enot.

V bibliografsko bazo podatkov COBIB smo prispevali 6613 novih bibliografskih zapisov, s čimer se je skupni prispevek Biblioteke SAZU v bazi povzpел na 227.349 bibliografskih zapisov. V bazi normativnih osebnih imen CONOR smo kreirali 1256 zapisov, prevzeli 537 zapisov ter verificirali 1984 zapisov. Skupni prispevek Biblioteke v bazi CONOR je bil konec leta 30.301 zapisov.

Kreirali smo 3120 zapisov za namen bibliografij članov Akademije in raziskovalcev ZRC SAZU.

Na področju obdelave starejšega gradiva smo mdr. obdelali in vnesli v bazo COBIB 643 enot iz zapuščine Milka Matičetovega in 438 enot iz zapuščine Marjana Drnovška ter 232 iz zapuščine Ivana Jagra, ki so bile dotlej obdelane na klasičen način. Prejeli smo tudi gradivo iz zapuščine pokojnega akad. Primoža Simonitija, ki pa bo dokončno obdelana v letu 2019.

V zadnjih mesecih leta smo prevzeli ureditev Izbrane bibliografije pokojnega člana Akademije Lojzeta Vodovnika, katere objava je predvidena v jubilejnem zborniku v letu 2019.

V okviru sodelovanja pri OSICH smo pregledali, potrdili ali dopolnili 2935 bibliografskih zapisov, kar je v petletnem obdobju od 2013 do 2018 zneslo skupno 14.525 zapisov.

V knjižni zbirki *Biblioteka/Bibliotheca* smo izdali tri nove zvezke: *Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015* avtorice Mateje Švajncer s sodelavkami, *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti: Arhiv Republike Slovenije* avtorice Nataše Golob ter *Alfabetarij k Tezavru slovenskega ljudskega jezika na Koroškem* avtorjev Ludvika Karničarja in Andrejke Žejn.

Na področju digitalizacije lastnih publikacij za načrtovani sistem digitalne knjižnice je številka konec leta presegla 600 digitaliziranih enot.

Biografsko bazo podatkov *Slovenska biografija* smo dopolnili s 389 novimi gesli *Novega Slovenskega biografskega leksikona*; ob tem smo kontinuirano redigirali že obstoječe strukturirane podatke, ki so bili nepopolni ali napačni.

Tako je ob koncu leta *Slovenska biografija* obsegala več kot 9800 oseb in 116 rodbin.

Udeležili smo se treh delavnic v okviru mednarodnega projekta *Framework of Digital Infrastructure in the Region* (DARIAH), h kateremu nas je že v preteklem letu povabila knjižnica Hrvaške akademije znanosti in umetnosti na podlagi izkušenj pri projektu *Slovenska biografija*. Projekt se je v letu 2018 tudi zaključil.

Naše sodelavke so bile dejavne tudi v nekaterih strokovnih telesih: v Komisiji za katalogizacijo pri NUK, v Osrednjem specializiranem informacijskem centru za humanistiko (OSICH) in v Svetu članic COBISS.

V sodelovanju z Galerijo Prešernovih nagrajencev iz Kranja smo pripravili razstavo *Akademiki – Prešernovi nagrajenci* (Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj, 8.–28. 11. 2018). Razstavljene so bile grafike iz zbirke *Zakladi slovenske grafike*, ki smo jo predhodno dopolnili s šestimi grafikami in eno mapo z 12 grafičnimi listi.

PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V Biblioteki smo obdelali 7683 enot tiskanega knjižničnega gradiva. Prirast po posameznih vrstah gradiva in načinu nabave prikazujeta naslednji preglednici:

	Nakup	Zamenjava	Dar	Lastne izdaje	Stari fond	Skupaj
Monografske publikacije	1161	901	3418	371	59	5910
Serijske publikacije	187	980	487	118	1	1773
Skupaj	1348	1881	3905	489	60	7683

Od tega obsega neknjižno gradivo 174 enot:

	Nakup	Zamenjava	Dar	Lastne izdaje	Stari fond	Skupaj
Kartografsko gradivo	0	4	49	5	25	83
Slikovno gradivo	1	2	10	0	5	18
CD, DVD, (video)kasete	4	0	63	6	0	73
Skupaj	5	6	122	11	30	174

V primerjavi s preteklim letom smo v letu 2018 pridobili in obdelali za dobrih 500 enot več gradiva. Med načini nabave lahko ugotovimo ponoven porast darovanih publikacij, število publikacij ostalih načinov nabave ostaja primerljivo v prejšnjim letom.

Hvaležni smo darovalcem za zapuščine in darove, s katerimi so obogatili našo Biblioteko: skoraj 800 enot smo obdelali v sklopu zapuščine Milka Matičetovega, skoraj 500 enot, ki jih je Inštitutu za izseljenstvo ZRC SAZU zapustil Marjan Drnovšek, dobrih 200 smo jih prejeli v dar od Staneta Grande, več kot 160 od Jurija Senegačnika. Posebej se zahvaljujemo hčerki pokojnega akademi-ka Primoža Simonitija Veroniki Simoniti, ki je Biblioteki darovala očetovo knjižnico in arhiv. Zahvala gre tudi posameznim ustanovam, ki so nam v večjem številu podarile svoje izloženo gradivo, denimo Semeniški knjižnici, Salezijan-ski knjižnici na Rakovniku in knjižnici Zavoda sv. Stanislava.

CELOTNI KNJIŽNIČNI FOND

Prirast gradiva v letu 2018 obsega 7683 enot, kar predstavlja 6117 naslovov, od tega 5094 naslovov monografskega in neknjižnega gradiva ter 1023 naslovov se-rijskih publikacij, skupaj več kot 8000 zvezkov. Odpis je bil v letu 2018 precejšen, zlasti zaradi selitve gradiva v novo skladišče na Ig, pri čemer so se zlasti inštituti odločili, da določenega gradiva ne bodo več obdržali. Skupno smo tako odpisali 6166 enot, od tega 3481 monografij in 5637 zvezkov serijskih publikacij. Korpus rokopisov se v tem letu ni povečal. Efektivni prirast po upoštevanem odpisu je torej 1517 enot. Celotni fond Biblioteke SAZU je tako ob koncu leta obsegal 562.078 enot. Iz preglednice so razvidni podrobnejši podatki:

knjig in letnikov revij	544.110
rokopisnih zapuščin	150
mikrofilmov	856
kartografskega gradiva	4806
slikovnega gradiva	9735
plošč, CD, DVD, (video)kaset	1713
multimedialnega gradiva, rač. dat.	708
Skupaj enot	562.078

KATALOGI IN BAZE PODATKOV

V bibliografsko bazo COBIB smo v letu 2018 prispevali 6613 novih bibliograf-skih zapisov, kar je 600 zapisov več kakor v preteklem letu. Skupni prispevek Biblioteke SAZU v bazi se je tako povzpел na 227.349 bibliografskih zapisov. Za namen bibliografij smo kreirali 3120 zapisov, z namenom dopolnjevanja in popravljanja baze smo vstopili v 3169 zapisov.

V bazi normativnih osebnih imen CONOR smo kreirali 1256 zapisov in prevzeli 537 zapisov ter verificirali 1984 značnic. Skupni prispevek Biblioteke v bazi CONOR.SI šteje 30.301 zapisov, pri čemer opažamo znaten porast, skoraj 2000 več kakor v preteklem letu.

Zamenski program za evidenco aktivnosti na področju zamenjave publikacij s pridom uporabljamo in obenem dopolnjujemo z vsakodnevnimi aktualnimi podatki o gradivu, ki ga z zameno pridobimo, tako da imamo vsak trenutek možnost vpogleda v recipročnost zamenske dejavnosti.

LASTNE PUBLIKACIJE – ZAMENA, DAROVI, RECENZIJE

Število lastnih publikacij, ki smo jih v letu 2018 razposlali znotraj in izven domovine, se je bistveno zmanjšalo glede na preteklo leto, zlasti pošiljke v tujino za ok. 2000, doma za ok. 200 in tudi darovali smo ok. 700 izvodov manj. Razlogov je več, zlasti varčevanje pri izdajanju publikacij – veliko število sozaložniških projektov, pri katerih ne sodelujemo z distribucijo, varčevanje pri poštadini in bolj smiselna adrema.

Zamena – tujina	2416
Zamena – Slovenija	593
Dar	1151
Prodaja	193
Recenzija	76
Lastni knjižni fond	74
Skupaj	4503

IZPOSOJA

Število članov se je v letu 2018 povečalo za 90, tako da je bilo skupno število članov ob koncu leta 3843.

Izposoja je potekala na oba načina, klasični listkovni in avtomatizirani prek sistema COBISS. Članarine in zamudnin nismo zaračunavali.

Avtomatizirana izposoja je štela 1895 enot, kar je primerljivo s prejšnjimi leti. Klasično izposajo ocenujemo na ok. 2000 enot, kar pomeni skupno skoraj 4000 izposojenih enot. Rokopisno in trezorsko gradivo je v raziskovalne name-ne pregledovalo 17 uporabnikov.

Na področju medknjižnične izposoje smo zabeležili 407 naročil (enot) za gradivo drugih knjižnic, kar je bistveno več kakor v preteklem letu. Med naročili drugih knjižnic za naše gradivo je bilo evidentiranih 122 enot. Storitev medbibliotečne izposoje še vedno nismo zaračunavali.

Biblioteka je v svojih prostorih omogočala dostop do naslednjih baz podatkov: ScienceDirect, SpringerLink, SAGE Journals Online, Scopus, JSTOR in Academic Search Complete. Dostop do posameznih baz podatkov je mogoč s spletne strani Biblioteke (<http://www.sazu.si/biblioteka>), kjer je naveden tudi seznam raznih drugih prosto dostopnih relevantnih spletnih virov.

DIGITALIZACIJA

Slovenska biografija

Portal *Slovenska biografija* smo dopolnili z novimi gesli in uredili njihove strukturirane podatke oz. redigirali podatke pri že obstoječih geslih:

- 46 novih gesel in strukturiranih podatkov za 2. zvezek NSBL (B-Bla);
- 277 novih gesel in strukturiranih podatkov za 3. zvezek NSBL (Ble-But);
- 66 novih gesel in strukturiranih podatkov, ki so objavljeni samo v spletnem NSBL;
- popolna redakcija strukturiranih podatkov pri 12 geslih v PSBL;
- sprotna redakcija strukturiranih podatkov v vseh treh leksikonih: SBL, PSBL in NSBL;
- odgovorili smo na 66 komentarjev uporabnikov portala in jih smiselno upoštevali ter ustrezno redigirali bazo strukturiranih podatkov.

Spletni abecedno-imenski listkovni katalog Biblioteke SAZU – e-AIK SAZU

Z digitalizacijo abecedno-imenskega listkovnega kataloga in njegovo postavitvijo na splet v obliki, ki omogoča kvalitetno iskanje po celotnih besedilnih podatkih, se je pokazalo, da smo dosegli rezultat, ki smo ga želeli: odzivi uporabnikov so zelo pozitivni, iskanje in razvrščanje zadetkov iskanja je relevantno, tako da je zadovoljstvo uporabnikov upravičeno. Uporabnik ima tako možnost od koderkoli, kjer ima na voljo spletno povezavo, dostopati do podatkov o tem, ali neko publikacijo, ki ga zanima, hranimo v naši Biblioteki ali ne; ne glede na to, da še ni obdelana v sistemu COBISS.

E-AIK SAZU predstavlja prvo fazo v večjem projektu, kjer načrtujemo polavtomatski retrospektivni vnos še neobdelanega gradiva Biblioteke v COBISS, za kar so pogovori in usklajevanja med partnerji že stekla v letu 2018.

Digitalna knjižnica SAZU

Nadaljevali smo s skeniranjem lastnih publikacij SAZU, tako da je skupno število skeniranih publikacij do konca leta naraslo na več kot 600; to obenem pomeni, da je bil pri teh publikacijah opravljen tudi postopek optične razpoznavne znakov (OCR).

Poleg lastnih publikacij smo opravili tudi skeniranje posameznih dokumentov iz nekaterih rokopisnih zupuščin, upošteva je potrebe, ki so jih izrazili naši uporabniki. Tudi to gradivo bo v prihodnje lahko na voljo uporabnikom v digitalni obliki.

SODELOVANJE PRI MEDNARODNEM PROJEKTU V OKVIRU DARIAH

V letu 2018 smo se udeležili treh delavnic v okviru mednarodnega projekta *Framework of Digital Infrastructure in the Region* (DARIAH), h kateremu nas je že lani povabila knjižnica Hrvaške akademije znanosti in umetnosti na podlagi

izkušenj pri projektu *Slovenska biografija*. Delavnice so bile posvečene vzpostavitvi modela mednarodnega portala, posvečenega znamenitim osebam iz regije, njihovim biografskim podatkom in digitaliziranim delom. Projekt se je v letu 2018 tudi zaključil.

OSREDNJI SPECIALIZIRANI INFORMACIJSKI CENTER ZA HUMANISTI-KO, OSICH

Tudi v letu 2018 smo v katalogu COBISS.SI spremljali znanstveno dejavnost raziskovalcev na področju humanistike, preverjali ustreznost razvrstitve bibliografskih zapisov in redigirali njihove bibliografske zapise. Pregledali, potrdili in/ali ustrezno dopolnili smo 2935 bibliografskih zapisov, v obdobju od 2014 do 2018 pa kar 14.525. Zahtevnost redakcij posameznih bibliografskih zapisov je naraščala tudi v preteklem letu. Znatno se je povečal obseg svetovanja posameznim raziskovalcem pri vrednotenju raziskovalnih dosežkov in bibliotekarjem pri katalogizaciji.

OSICH je tudi v letu 2018 poleg osnovnih del in nalog izvajal še verifikacijo znanstvenih slovarskih del (tipi 1.26, 2.26 in 2.27) in znanstvenokritičnih izdaj vira (tip 2.28). To je posebna naloga OSICH, ki od uveljavitve novega Pravilnika *Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS* dalje spremlja in preverja znanstvena slovarska dela, ne samo na področju humanistike, temveč tudi na področju biotehnike, družboslovja, medicine, naravoslovja in tehnike. Torej na vseh raziskovalnih področjih znanstvenega slovaropisja in znanstvenokritičnih izdaj vira.

S sistematičnim delom smo tudi v preteklem letu pripomogli k izboljšanju obstoječega sistema vrednotenja raziskovalnega dela.

RAZSTAVNA DEJAVNOST

V sodelovanju z ZRC SAZU smo pripravili priložnostno razstavo ob *Simpoziju o dediščini družine Tönnies* (Župančičeva dvorana SAZU, 21. 6. 2018).

V sodelovanju z Galerijo Prešernovih nagrajencev iz Kranja smo pripravili razstavo *Akademiki – Prešernovi nagrajenci* (Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj, 8.–28. 11. 2018). Razstavljene so bile grafike iz zbirke *Zakladi slovenske grafike*.

MUZEJSKA DEJAVNOST

Iz zapuščine Ivana Jagra smo za razstavo *Ivan Cankar in Evropa* izposodili osnutek za prvo izdajo knjige Ivana Cankarja *Za narodov blagor* (Cankarjev dom, Ljubljana, 19. 6. 2018–28. 2. 2019).

V mesecu juniju smo pridobili 6 grafik in eno mapo z 12 grafičnimi listi, s čimer smo dopolnili zbirko *Zakladi slovenske grafike*.

V mesecu oktobru smo pridobili grafiko akad. Janeza Bernika (dar naše sodelavke Brede Pajsar).

V mesecu decembru smo prevzeli likovno zbirko iz zapuščine advokata Jožeta Škerka in njegove soproge, slikarke Zore Koren Škerk (Škerkova domačija, Trnovca, Italija). Popis zapuščine bomo izvedli v letu 2019.

BIBLIOGRAFIJE

Urejanje bibliografije za člane Slovenske akademije znanosti in umetnosti in za zaposlene Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU je stalnica našega dela. Statistični podatki iz sistema COBISS kažejo, da smo kreirali 3120 zapisov za namen bibliografij. Pri tem je pomembno sodelovanje pri Osrednjem specializiranem informacijskem centru za humanistiko (OSICH), saj smo vedno seznanjeni z novostmi in aktualno problematiko, kjer tudi aktivno sodelujemo s strokovnimi rešitvami glede vrednotenja znanstvenoraziskovalnega dela.

V tem letu smo se še posebej intenzivno posvetili pripravi jubilejne bibliografije lastnih publikacij za obdobje 1991–2015, ki je v knjižni obliki izšla kot 16. zvezek v zbirki *Biblioteka/Bibliotheca*.

Ohranili smo tudi sodelovanje s *Komisijo za delo zgodovinskih krožkov pri Zvezi prijateljev mladine Slovenija*, ki vsako leto izda publikacijo *Zbornik strokovnih prispevkov za mentorje zgodovinskih krožkov s prispevki področnih strokovnjakov*. Biblioteka je v bazo COBIB vpisala tudi zbornik za leto 2018, in s tem simbolno podprla dejavnost ZPMS.

ZBIRKA BIBLIOTEKA/BIBLIOTHECA

V letošnjem letu smo v zbirki pripravili tri nove zvezke:

- Mateja Švajncer et al. *Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015*. 2018. (Biblioteka; 16)
- Nataša Golob. *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti: Arhiv Republike Slovenije*. 2018. (Biblioteka; 17; Manuscripta et fragmenta; 1)
- Ludvik Karničar, Andrejka Žejn. *Alfabetarij k Tezavru slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*. 2018. (Biblioteka; 18)

BIBLIOGRAFIJA OSEBJA BIBLIOTEKE SAZU

Marjana Benčina

“*Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015: 1938–2018: 80*” (Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018): XII, 563 str. (Biblioteka / Slovenska akademija znanosti in umetnosti = Bibliotheca / Academia scientiarum et artium Slovenica; 16) (Mateja Švajncer v sodelovanju z Marjano Benčina, Simono Frankl in Mojco Uran).

Dušan Koman

Umetnostna kronika. Ljubljana: ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, 2003–.

(urednik rubrike Napovedi razstav 2003–)

Biblioteka. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1952–.

(član uredniškega odbora 2013–)

Simona Frankl

“*Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015: 1938–2018: 80*” (Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018): XII, 563 str. (Biblioteka / Slovenska akademija znanosti in umetnosti = Bibliotheca / Academia scientiarum et artium Slovenica; 16) (Mateja Švajncer v sodelovanju z Marjano Benčina, Simono Frankl in Mojco Uran).

Mojca Mlinar Strgar

Slovenska biografija [Elektronski vir]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2013–.

(Ročna redakcija TEI 2013–)

Biblioteka. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1952–.

(Članica uredniškega odbora 2013–)

Breda Pajsar

“*Publikacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti za leto 2017 (z dodatkom za leto 2016)*”, *Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti* 68 (2017): 309–12.

Nena Škerlj

“*O realističnem, modernističnem in abstraktnem na fotografijah Tihomirja Pintera: retrospektivna razstava Tihomir Pinter: Kemija podobe, Galerija Jakopič v Ljubljani, 28. 11. 2017–4. 3. 2018*», *St'art* [Elektronski vir] 10 (2018).

»*Galerija senc Marka Uršiča: sence bivajočega v štirih dvoranah filozofskih esejev: Marko Uršič: Shadows of being: four philosophical essays, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2018*«, *St'art* [Elektronski vir] 11 (2018).

Mateja Švajncer

»*Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015: 1938–2018: 80*” (Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018): XII, 563 str. (Biblioteka / Slovenska akademija znanosti in umetnosti =

Bibliotheca / Academia scientiarum et artium Slovenica; 16) (Mateja Švajncer v sodelovanju z Marjano Benčina, Simono Frankl in Mojco Uran).

Biblioteka. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1952–. (članica uredniškega odbora 2013–)

Mojca Uran

»*Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015: 1938–2018: 80*» (Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018): XII, 563 str. (Biblioteka / Slovenska akademija znanosti in umetnosti = Bibliotheca / Academia scientiarum et artium Slovenica; 16) (Mateja Švajncer v sodelovanju z Marjano Benčina, Simono Frankl in Mojco Uran).

Petra Vide Ogrin

Erjavec, Tomaž, Joh Dokler in Petra Vide Ogrin. "Slovenian biography [Elektronski vir]«, v Proceedings of the Second Conference on Biographical Data in a Digital World 2017, Linz, Austria, November 6-7, 2017 (Linz : CEUR-WS, cop. 2018): 16-21. (CEUR workshop proceedings; vol. 2119).

»*Biblioteka SAZU v letu 2017*«, Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti 68 (2017): 299–309.

Slovenska biografija [Elektronski vir]. Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti : Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2013–. (Urednica zbirke podatkov 2013–)

Biblioteka. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1952–. (Glavna urednica knjižne zbirke 2013–)

KNJIGOVEZNIKA

Tudi v letu 2018 smo se ob dobrem delu naše knjigovезnice ponovno zavedli, kako izjemno pomembna je za uspešno delo celotne Biblioteke. Brez nje bi bili prikrajšani za številne nove vezave in prevezave, popravljene in obnovljene zvezke, in to zlasti slovenike ali starejšega gradiva, torej tistega, kar je v Biblioteki najbolj dragocenega. S to možnostjo hišne knjigovезnice nam je v Biblioteki dano, da skrbimo za kontinuirano obnavljanje gradiva, ki je v slabšem stanju, in s tem seveda za njegovo ohranjanje za prihodnje rodove.

OSEBJE

Število zaposlenih v Biblioteki se v letu 2018 ni spremenilo in je še naprej štel 18 zaposlenih, od tega dve osebi s polovičnim delovnim časom in ena s krajšim delovnim časom. Glede na dinamiko dotoka gradiva in načina nabave nekoliko variirajo delovne naloge zaposlenih, tako da je včasih več oseb dejavnih na področju inventarizacije, včasih manj, podobno tudi v segmentu katalogizacije. Načeloma lahko povzamemo, da so imeli posamezni oddelki naslednje zaposlene:

- oddelk za inventarizacijo: 3 osebe, od katerih je ena obenem katalogizatorica serijskih publikacij, ena pa tudi katalogizatorica monografskih publikacij;
- oddelk za katalogizacijo: pet oseb, od katerih so tri tudi redno inventarizirale;
- oddelk za klasifikacijo: tri osebe, od katerih je ena občasno delala tudi na izposoji;
- oddelk za izposajo: dve osebi, ki sta občasno tudi klasificirali oz. se ukvarjali z zapuščinami in rokopisnim gradivom;
- področje digitalizacije ter urejanja in redakcije podatkov: ena oseba;
- področje verifikacije bibliografskih zapisov: ena oseba, ki je urejala tudi bibliografije članov SAZU;
- ekspedit: štiri osebe, ki so intenzivno delovale tudi na področjih zamene, prodaje in odpisa publikacij, inventure gradiva, izdelave prevzemnih seznamov gradiva ter urejanja listkovnega kataloga;
- knjigoveznica: ena oseba;
- poslovna sekretarka, ki je intenzivno sodelovala tudi na področjih digitalizacije lastnih publikacij, koordinacije nabave gradiva in odpisa.

Sedem oseb se je udeležilo desetih tečajev v NUK in IZUM, dve osebi pa dveh strokovnih srečanj, in sicer *Dneva specialnih knjižnic: Spremembe – naš vsakdanjik* ter *Novosti v knjižničarstvu*.

Delovali smo tudi v strokovnih skupinah na nacionalni ravni, in sicer Ma-teja Švajncer kot članica v *Komisiji za katalogizacijo pri NUK* ter Simona Fran-kl v *Svetu članic COBISS* ter *Osrednjem specializiranem informacijskem centru za humanistiko (OSICH)*. Marija Banjac je kot tajnica sindikata SAZU in ZRC SAZU urejala sindikalne zadeve.

Mag. Petra Vide Ogrin, vodja Biblioteke SAZU

PUBLIKACIJE SAZU ZA LETO 2018

Publikacije SAZU

- Avsenik Nabergoj, Irena: Podobe resničnosti, resnice in ljubezni v Svetem pismu in literaturi, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 745 str.
- Biografski zbornik pokojnih članov, Slovenska akademija znanosti in umetnost ob osemdesetletnici, 1938–2018, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 459 str.
- Časovnost razlage zakona, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 190 str. (Razprave / Razred za zgodovinske in družbene vede, 34)
- Folia biologica et geologica. Vol. 59, no. 1-2, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018
Dostopno tudi na: https://ojs.zrc-sazu.si/foolia_bio_geo
ISSN 1855-7996
- Karničar, Ludvik, Žejn, Andrejka: Alfabetarij k Tezavru slovenskega ljudskega jezika na Koroškem, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 290 str. (Biblioteka, 18)
- Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Knj. 68/2017, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018
ISSN 0374-0315
- O mojstrih in muzi, zgodovinopisje Boga Grafenauerja in Ferda Gestrina, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 274 str. (Razprave / Razred za zgodovinske in družbene vede, 35)
- Prebujanje plemenitosti in modrosti. Slovenski jezik v gibanju, 2. letno srečanje članic in članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti z mladimi, Ljubljana, 15. marec 2018, Evropski dan znanosti za mlade, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Slovenska znanstvena fundacija, 2018, 33 str.
- Simpozij Akademijški pogledi na Cankarja, simpozij ob stoletnici Cankarjeve smrti in osemdesetletnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana, 15. 11. 2018, SAZU, Akademijška dvorana, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 20 str.
- Švajncer, Mateja: Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, XII, 563 str. (Biblioteka, 16)

Dodatek za leto 2017

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Knj. 67/2016, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2017
ISSN 0374-0315

PUBLIKACIJE SAZU V SOZALOŽNIŠTVU Z ZRC SAZU

Acta carsologica = Krasoslovni zbornik. Letn. 47, št. 1–2/3, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Postojna, Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, 2018

Dostopno tudi na: <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:spr-MWCGR-4RQ>

ISSN 0583-6050

Acta geographica Slovenica = Geografski zbornik. Letn. 58, št. 1–2, Ljubljana, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018

Dostopno tudi na: <http://ags.zrc-sazu.si>

ISSN 1581-6613

Arheološki vestnik = Acta archaeologica. Letn. 69, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2018

Dostopno tudi na: <http://av.zrc-sazu.si/>

ISSN 0570-8966

Cultural heritage of the great war = Kulturna dediščina prve svetovne vojne, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 247 str. (Traditiones, letn. 47, št. 1)

Giesemann, Gerhard: Teologija reformatorja Primoža Trubarja, Ljubljana, Založba ZRC, 2018, 441 str. (Apes academicae, 2)

Kozak, Primož: Zbrano delo. Knj. 5: Dramski spisi IV ; Kongres, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018, 477 str. (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, 276)

Kveder, Zofka: Zbrano delo. Knj. 5: Dramatika ; Članki ; Feljtoni, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018 (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, 275)

Novi Slovenski biografski leksikon. Zv. 3: Ble-But, Ljubljana, Založba ZRC, 2018, 522 str.

Dostopno tudi na: <http://www.slovenska-biografija.si/>

Pravni terminološki slovar, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018, 418 str. (Zbirka Slovarji)

Traditiones, zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopi-

snega inštituta. Letn. 47, št. 1-3, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018
Dostopno tudi na: <http://isn.zrc-sazu.si/traditiones>.
ISSN 0352-0447

Vnuk, Branko: Ptujski dominikanski samostan, Ljubljana, Založba ZRC, 2018, 73 str. (Umetnine v žepu, 15)

Dodatek za leto 2017

Arheološki vestnik = Acta archaeologica. Letn. 68, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2017
Dostopno tudi na: <http://av.zrc-sazu.si/>
ISSN 0570-8966

PUBLIKACIJE SAZU V SOZALOŽNIŠTVU Z DRUGIMI ZALOŽBAMI

Drzne ptice sanj, poezija in grafike Prešernovih nagrajencev, članov SAZU 1947-2018 = Daring birds of dreams, poetry and graphic art of Prešeren award winners, members of The Slovenian Academy of Sciences and Arts 1947-2018, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Kranj, Galerija Prešernovih nagrajencev, Zavod za turizem in kulturo, 2018, 180 str.

Golob, Nataša: Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Arhiv Republike Slovenije, 2018, 291 str. (Biblioteka, 17. Manuscripta et fragmenta, 1)

Gozdarski vestnik, slovenska strokovna revija za gozdarstvo. Letn. 76, št. 1-10, Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, 2018
ISSN 0017-2723

Hart, H. L. A.: Dve razpravi o pravu in morali, Ljubljana, Lexpera, GV založba, 2018, 149 str. (Zbirka Pravna obzorja. Mali format, 3)

Hribar, Tine: Nesmrtnost in neumrljivost. Knj. 3, Sodobna teologija, filozofija in znanost, Ljubljana, Slovenska matica, 2018, 403 str. (Razprave in eseji, 73)

Juvanec, Borut: Ledenica, Ljubljana, i2, Fakulteta za arhitekturo, SAZU - Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 183 str.

Komelj, Milčec: Življenje z umetnostjo, eseji, spisi, stihi, Novo mesto, Kulturno društvo Severina Šalija, Ljubljana, Slovenska matica, 2018, 2 zv. (523; 381 str.)

Kos, Janko: Misliti Cankarja, Ljubljana, Beletrina, 2018, 312 str.

- Lebič, Lojze: Božične zgodbe, kantata za solista, dva zbora in orkester = Christmas fables, cantata for soloists, two choirs and orchestra, Ljubljana, Društvo slovenskih skladateljev, 2018, 1 partitura (IV, 70 str.) (Edicije DSS, št. 2170)
- Likovni umetniki SAZU, ob 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Narodna galerija, 12. april - 3. junij 2018, Ljubljana, Narodna galerija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2018, 160 str.
- Matičič, Janez: Résonances, op. 34, za klavir = pour piano = for piano, Ljubljana, Društvo slovenskih skladateljev, 2018, 1 partitura (13 str.) (Edicija DSS, št. 2182)
- Matičič, Janez: Toccata - fantasia, op. 59, za klavir = pour piano = for piano, Ljubljana, Društvo slovenskih skladateljev, 2018, 1 partitura (7 str.) (Edicije DSS, št. 2181)
- Radbruch, Gustav: Zakonsko (ne)pravo, Ljubljana, Lexpera, GV založba, 2018, 87 str. (Zbirka Pravna obzorja. Mali format, 2)
- Stanonik, Marija: Čebela na cvetu in v svetu, čebela v naravi in gospodarstvu, slovenski kulturni zgodovini, slovstveni folklori in literaturi, ob prvem svetovnem dnevu čebel in 80-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana, Slovenska matica, 2018, 296 str.
- Šalamun, Tomaž: Jutro, šest zbirk iz zapuščine, Ljubljana, Beletrina, 2018, 597 str. (Knjižna zbirka Beletrina)
- Vidmar, Milan: Spomini, Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Elektroinštitut Milan Vidmar, Fakulteta za elektrotehniko UL, 2018, 2 zv. (320 str.; 352 str.)
- Zwitter, Matjaž: Pogovori o zdravniški etiki, Ljubljana, Cankarjeva založba, 2018, 202 str.
- Ženske in kriminaliteta, značilnosti ženske kriminalitete in družbeno odzivanje nanjo, Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, 2018, 208 str. (Razprave / Razred za zgodovinske in družbene vede, 36).

Pripravila Breda Pajsar

V.
SUMMARY

Presidential Address at the SASA Assembly, February 2019

2018 will be remembered predominantly for the 80th anniversary of the Slovenian Academy of Sciences and Arts and, at the same time, the 325th anniversary of its predecessor, *Academia Operosorum*. Both anniversaries were predominantly marked by the arts. In the spring, the Academy jubilee was commemorated with an art exhibition of painters and sculptors – academy members at the Ljubljana National Gallery. In the autumn, the anniversary was celebrated with a blend of poetry and the fine arts at the Prešeren Award Winners Gallery in Kranj. The festive jubilee session was enriched by the excellent address of Jože Straus, our own Corresponding Member, accompanied by music from Academy Members – composers. Four books remain as lasting reminders of SASA's 80th anniversary: The catalogue accompanying the National Gallery Exhibition, poetry and graphic arts book *Drzne ptice sanj* (*Daring Birds of Dreams*), Biographies of deceased Academy members and an impressive bibliography volume, encompassing the Academy publications from the last couple of years. The anniversary was accompanied in the media with three radio interviews, television reports and a double page article in the *Delo* newspaper's *Saturday supplement*.

Last year was also rich in terms of international relations. A visit from a strong delegation from the Chinese Academy of Sciences was followed by the signing of a mutual bilateral agreement. Shortly afterwards, Vice-President Robert Zorec participated in a conference of the International Silk Road Academy (ISRAS), a conference of a newly established association of academies from countries along the Silk Road. As part of bilateral cooperation, a new super-computing laboratory was established at the Faculty of Computer Sciences, financed by the Chinese Academy of Sciences. As a symbol of friendship between both nations, the Chinese Academy has gifted the Slovenian Academy of Sciences and Arts a small replica of Hallerstein's armillary sphere. The Academy continues cooperation with the association of Danube Academies, and remains active in the Western Balkans process. This year, we were first invited to participate at the meeting of Central - European - Višegrad academies meeting. We discussed the success in attracting EU projects and the representation of women in our academies. I prepared a PPT presentation on the activities of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. The Austrian Academy of Sciences and Arts was also invited to the meeting. Henceforth, both our academies will be invited to annual meetings. We used the opportunity of the festivities commemorating the 75th anniversary of the Armenian Academy of Sciences to sign

a formal bilateral agreement on scientific co-operation, particularly in the fields of geology and geophysics. I also spoke on the participation of national academies in treating global issues at the meeting, organised by The Royal Society of Edinburgh. As part of international activities, it is worth noting that Academy Member Andrej Kranjc succeeded in transferring some activities of the international academies association EASAC to the Great Hall of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. With other members of the Council for Environmental Protection, Professor Kranjc organised a conference on food safety, followed by two comprehensive articles in the daily newspaper *Delo*.

2018 was also the year of Ivan Cankar. We honoured his memory twice, first with the spring presentation of two new books, *Podobe iz sanj*, illustrated by Academy Member Janez Bernik and *Misliti Cankarja* by Academy Member Janko Kos, followed by an interesting and informative autumn symposium entitled *Akademijski pogledi na Cankarja*, (*SASA's Views on Cankar*) with presentations of Academy members, considered leading Cankar experts from the fields of the humanities and social studies, as well as artists, who draw inspiration for their art or music from his work.

The Slovenian Academy of Sciences and Arts has, as is becoming, remained extremely active. I would like to refrain from boring the audience with enumerating all the meetings, conferences, round tables and lectures organised in the previous year. All the events are presented in detail at the Academy website and will also be marked accordingly in the Academy Yearbook. Nevertheless, allow me to mention several, most importantly, the 2nd annual meeting of Academy members with secondary school students. The meeting, entitled *Slovenian Language in Motion* was organised by Professor Marko Snoj. The morning lecturers by prominent Slovenists were followed by the afternoon presentation of the Web dictionary portal Fran. The meeting also hosted students from the Slovenian Gimnazija in Klagenfurt, who penned a warm thank you note to the Academy on their website. The 2019 meeting will feature elementary particle physics, and will be prepared by scientists currently researching at CERN, making the occasion a traditional, annual Academy event.

2018 began with a symposium on *the Timeliness of Law Interpretation*, organised by Academy Member Marijan Pavčnik. Symposium proceedings were published soon after. Last year, Section I published two other publications, namely on the *Historiography of Bogo Grafenauer and Ferdo Gestrin*, and on *Women and Criminality*. SASA members Bojan Čerček and Marko Noč brought an international atmosphere to the Academy through a symposium on *Acute Myocardial Infarction*, introducing Professor Jan Nilsson from Lund University, Sweden. The symposium *Od staranja k dolgoživosti (From Ageing to Longevity)*, moderated by Academy Member Slavko Splichal and Dr. Božidar Voljč, Adviser to SASA, was covered by an extensive article in the *Delo* daily newspaper. The

two-day symposium, conceptualised and hosted by Associate Member Marija Stanonik shed new light on the life and work of the “father of the Slovenian homeland,” Janez Bleiweis. Clearly outlined conclusions from the symposium on *Slovenian Archeological Heritage*, prepared by Academy Member Biba Tržan in cooperation with the President of the Archaeological Society of Slovenia, Professor Bojan Djurić, were dispatched to the Minister of Culture. *Physiology Day*, organised for the second consecutive year by Vice-President Robert Zorec has also become a traditional Academy event. Guest lecturers spoke about topics concerning the Nobel Award in Physiology and Medicine, awarded for discoveries in the field of cancer therapy through inhibition of immune regulation.

The Academy hosted a number of events. The January premiere of a film portrait of Academy Member *Matija Gogala, prisluškovalec svetov* opened the season, and continued with captivating and varied introductory lectures of new associate and corresponding members. One of last year’s more prominent lecturers was Dr. Karin Kneissl, the Austrian Minister of Foreign Affairs. A lecture by Professor Katja Franko *Nihče ni ilegalen: krimigracija in kriminalizacija prehodov meja* (*No one is illegal: Crimmigration and Criminalisation of Border Crossings*) received unnecessary negative public response in advance. No Academy Member in attendance, regardless of age, questioned the relevance of the lecture by Associate Member Marko Noč entitled *Acute Myocardial Infarction and Sudden Cardiac Arrest*. 2018 closed with a lecture by Full Member Rajko Bratož, making history-related lectures a traditional December feature. The joint number of lectures and other Academy events, divided by 10 (excluding the summer months), translates to roughly one event a week.

The SASA pays particular attention to the organisation of scientific research in Slovenia, also by annually hosting symposia or round tables in cooperation with the Slovenian Research Agency. In 2018, we prepared an extended meeting of the Scientific Council, attended by Council and Executive Board Members as well as Presidents of the Scientific Councils of Sciences, and SASA Academy Members. The debate mainly focused on the entry criteria in public tenders. The audience was familiarised with the manners of execution of similar tenders with other agencies, which might in the end lead to an improvement of the present procedures. The selection of reviewers and evaluators remains rather challenging. Since there are few quality reviewers, the number of proposed research projects must be brought to a minimum. The meeting also exposed the difficulties arising from a great fragmentation of the Slovenian research sphere.

Monday Executive Board meetings were often devoted to discussing two Academy properties, namely the Škerk Estate in Trnovca, Italy and the Finžgar Villa in Trnovo. As both geographical names suggest, the Academy will go down a thorny path before both properties will be granted new life. In addition to regular communication with attorney at law Damijan Terpin, Executive

Board Members have held meetings with Ms Lara Carlot, a representative of the Friuli-Giulia State Government and State Councillor, Mr Igor Gabrovec. We have also informed Mr. Peter Česnik, the acting Minister for Slovenians Abroad on the developments regarding the Škerk Estate. All movable assets are safely stored, partly in the National Gallery, SASA depots or at the Trnovca Gallery facilities. We have yet to negotiate the arrangements regarding the ownership of the Škerk Estate. The only certainty remains, that the Academy is organising an exhibition of the artwork by painter Zora Koren, who had willed to the Academy her half of the Estate. In her renovation plans for the Finžgar Villa, architect Ms Mimi Suhadolc envisaged apartments for foreign scientists and artists visiting Ljubljana, an art club named *Pod svobodnim soncem* and an exhibition area for estates of deceased Academy members, bequeathed to the Academy, such as the estate of late Academy Member, architect Ivan Jager. The Academy also owns the plot (but not the artefacts) under the Ancient Roman Necropolis in Šempeter near Celje, and continues to endorse the Municipality in its endeavours to acquire financial means for the protection of the archaeological park.

In 2018, two new Academy bodies were founded, namely The Slovenian Language Commission and the Development Council. The Slovenian Language Commission already issued two very prominent public statements, the first one regarding the discontinued financing of the online Web portal Fran and the other on the use of feminine language forms. Like *Academia Operosorum*, the SASA chose to maintain the worker bee as a symbol of its diligence. In regard to the activities of the Slovenian Language Commission, we are reminded bees also sting. Members of the Development Council are assembled from all six of SASA sections. It is therefore reasonable to expect from them to organise symposia and meetings relevant for Slovenia, where the cooperation of several sections is required.

Throughout the entire year, the preparations for the symposium on the *Centennial of Reunification of Prekmurje with Central Slovenia* continued under Vice-President Peter Štih. The said symposium will be one of the most prominent Academy events in 2019. In the end of 2018, we gifted the President of the Republic of Slovenia, the Prime Minister as well as Presidents of the National Assembly and the National Council, selected ministers and the Mayor of Ljubljana, the *Biographies of Late Academy Members* and the proceedings from the round table on hate speech. We thus proved the Academy activities precede national politics by 2 years.

The most prominent visitors to the Academy in 2018 include the Nobel Award winner Duncan Haldane, physics professor at Princeton University. I later asked Professor Haldane, of Slovenian descent on his mother's side, whether he would consider corresponding membership to the Slovenian Academy of Sciences and Arts. He replied he would be honoured to become a member of

the SASA, and thanked me in Slovenian. We also hosted the newly elected heads of the University of Ljubljana and the Slovene Society, Dr. Dmitri Dragun, Vice President of the Russian Academy of Cosmonautics. The Academia Europea commission, presided over by Professor Aleksej Verkhradski, held a working meeting at the Slovenian Academy of Sciences and Arts. Towards the end of the year, a strong delegation from Nanjing, China, visited the SASA for a working visit. Their objective for coming to Slovenia was the establishing of research and education cooperation. The delegation was led by Ms Miao Xiu Mei, Vice-Governor of the Nanjing Jiangning Region.

The Academy received a number of invitations for honorary speeches at important events, and has, as much as possible, accepted the responsibility. As honorary speaker, I addressed the audiences at the opening of the central exhibition of painter Ivana Kobilca, marking the centennial of the National Gallery, the retrospective exhibition of monumental sculptures by Academy Member Drago Tršar at the Modern Gallery, as well as the welcome speech at the conference *Rajko Nahtigal in 100 let slavistike na Univerzi* at the University of Ljubljana, and at the very first *Dan ARRS – Podpiramo odličnost*. I contributed my expert opinion at the conference on the preparation of a new science and research act, organised by the National Council of the Republic of Slovenia. I also addressed the staff of the Elektroinštitut Milan Vidmar (EIMV) on the 70th anniversary of the Institute, and my fellow roboticists on the opening of the Collaborative Robotics Centre at the Faculty of Electrical Engineering of the University of Ljubljana. I also congratulated, via a pre-recorded message, the National radio and television house on the 50th anniversary of Slovenian language daily news programme.

As is normally the case, members of the Slovenian Academy of Sciences and Arts received an impressive number of awards in the previous year. Poet Boris A. Novak was awarded the Prešeren Award and musician Uroš Rojko the Kozina Award. 2018 was marked by several outstanding exhibitions of sculptor Drago Tršar and reprints of works by writer Drago Jančar, also the 2018 Kresnik Laureate. Architect Stanko Kristl was decorated by President Borut Pahor with the Silver Order of Merit, while painter Jožef Muhovič was awarded the Majski salon Award by the Slovenian Association of Fine Arts Societies. SASA members also received international recognition. Writer Florjan Lipuš was the first Slovenian to receive the Grand Austrian State Prize for his opus written in the Slovenian language, while SASA's own architects were very well presented with a memorable exhibition at the famous New York Museum of Modern Arts.

SASA members also won a number of science awards: Academy Member Boštjan Žekš won the Zois Lifetime Achievement Award for his work in theoretical physics, Associate Member Professor Marko Noč was awarded the Zois Award for excellent achievements in intensive internal medicine, and Corre-

sponding Member Bogdan Povh was named Science Ambassador of the Republic of Slovenia. Academy Member Peter Fajfar was the first Slovenian to be inducted in the American Academy of Engineering, Academy Member Igor Emri was awarded the Lifetime achievement award from the Association of Mechanical Engineers of Slovenia, and the Faculty of Mechanical Engineering paid homage to late Academy Member Janez Peklenik with the unveiling of a relief commemorative plaque.

In 2018, the Academy bade farewell to six members: Alojz Rebula, Primož Simoniti, Ciril Zlobec, Janko Pleterški, Veljko Rus and Črtomir Zupančič, and much before her time, also Metka Krašovec. We will remember our departed members respectfully. Corresponding Members: Helmut Rumpler, Erich Prunč, Mateja Matevski and Drago Grdenić also passed on, while we also received belated news of the passing of Vill Grimič in 2016.

The Academy year ended on 26 December, when I, for the sixth consecutive time, together with Branko Stanovnik, Head of Department for International Relations and Scientific Co-ordination, welcomed members of the VTIS Association, an association of Slovenians educated abroad. VTIS counts over 1.300 well organised young undergraduates, PhD students, researchers and employed graduates. We noticed they have established excellent ties with Slovenian enterprises and pay particular attention to activities aimed at returning to Slovenia.

Tadej Bajd

A) THE PRESIDENCY

President: Tadej Bajd

Vice-Presidents: Robert Zorec, Peter Štih

Secretary-General: Uroš Skalerič

SECTION ONE Historical and Social Sciences

Secretary: Slavko Splichal

SECTION TWO Philological and Literary Sciences

Secretary: Marko Snoj

SECTION THREE Mathematical, Physical, Chemical and Technical Sciences

Secretary: Franc Forstnerič

SECTION FOUR Natural Sciences

Secretary: Tatjana Avšič - Županc

SECTION FIVE Arts

Secretary: Milček Komelj

SECTION SIX Medical Sciences

Secretary: Gregor Serša

Members of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA: Peter Fajfar, Lojze Lebič, Jože Mencinger

Boštjan Žekš, former SASA President, Branko Stanovnik, Head of Department for International Relations and Scientific Coordination, and Zoran Mezeg, Managing Director, are also invited to the Presidency meetings.

B) SASA ORGANIZATIONAL UNITS

1. Library
2. Department of International Relations and Scientific Coordination
3. Cabinet of Academician France Bernik

C) COUNCILS, COMMITTEES AND COMMISSIONS

1. Environment Council
2. Council for Energetics
3. Council for Slovenian Spatial Culture And Identity
4. SASA Development Council
5. Committee for Ethnic Minorities Studies
6. The Orthography Commission
7. Committee for Printing and Publications
8. Commission for Statutory Issues

9. The Human Rights Commission
10. Commission for Advancing Slovenian Language in Public Use

D) FOUNDATIONS

1. Dr. Bruno Breschi Foundation
2. The Ivan Vidav Foundation

E) SASA MANAGEMENT

SECTION ONE

Historical and Social Sciences

FULL MEMBERS

Bratož, Rajko, D. Sc., born on February 17, 1952. Emeritus Professor of Ancient History, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001.

Home: Malgajeva 6, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 231-18-14, Mobile + 386 31-268-395.

Office: Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 241-11-92, 231-18-14, Fax: +386 1/ 425-93-37, E-mail: rajko.bratoz@guest.arnes.si.

Hribar, Valentin, D. of Political Sciences, born on January 28, 1941. Professor of Phenomenology and Philosophy of Religion, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001.

Home: Tomišelj 31 a, SI-1292 Ig, Phone: +386 059-939-439, E-mail: valentin.hribar@siol.net.

Office: Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 241-10-06, Fax: +386 1/ 425-93-37.

Mencinger, Jože, Ph. D., Full Professor of Economic System and Politics, Statistical Methods of Humanist Research, International Economic Relations and Law and Economics at the Faculty of Law of the University of Ljubljana. Born on 5 March 1941 in Jesenice, Associate Member since 5 May 2011, Full Member since June 1, 2017. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA since May 8, 2017.

Home: Bratov Učakar 4, 1000 Ljubljana, e-mail: joze.mencinger@eipf.si

Office: Faculty of Law, Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana.

Mlinar, Zdravko, Ph. D., born on January 30, 1933. Emeritus Professor of Spatial Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Ljubljana. Associate Member since April 24, 1981, Full Member since April 23, 1987

Home: Pod topoli 93, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/28-31-032.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-64-23, Fax: +386 1/ 425-34-23, E-mail: zdravko.mlinar@fdv.uni-lj.si.

Mlinarič, Jože, Ph. D., born on March 13, 1935. Emeritus Professor of History of Feudalism, Faculty of Pedagogy, University of Maribor, retired. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001.

- Home:* Ljubljanska 3 a, SI-2000 Maribor, Phone: +386 2/ 331-13-94.
- Pavčnik**, Marijan, D. Sc., born on December 8, 1946. Professor of Legal Theory and Legal Philosophy, Faculty of Law, University of Ljubljana. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009.
Home: Poljanski nasip 28, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 232-26-90 or +386 1/ 232-58-62.
Office: Faculty of Law, Poljanski nasip 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 420-31-97, Fax: +386 1/ 420-31-15, E-mail: marijan.pavcnik@pf.uni-lj.si.
- Pirjevec**, Jože, Ph. D., born on June 1, 1940. Professor of Contemporary History at the Faculty of Humanities, University of Primorska, Koper. Corresponding Member since June 6, 1995, Associate Member since May 5, 2005, Full Member since May 21, 2009.
Home: Trg 28. avgusta 6, SI-6210 Sežana, E-mail: pirjevecj@gmail.com.
Office: University of Primorska, Faculty of Humanities, Titov trg 5, SI-6000 Koper, Phone: +386 5/ 663-77-40, Fax: +386 5/ 663-77-42, E-mail: info@fhs-kp.si or joze.pirjevec@fhs.upr.si.
- Splichal**, Slavko, D. Sc., born on June 14, 1947. Professor of Communication, Faculty of Social Sciences, University of Ljubljana. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009.
Home: Pot na Golovec 1, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 515-20-80, E-mail: slavko.splichal@guest.arnes.si.
Office: Faculty of Social Sciences, Kardeljeva ploščad 5, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386/ 1 580-52-42, Fax: +386 1/ 580-51-06, E-mail: slavko.splichal@fdv.uni-lj.si.
- Šelih**, Alenka, Ph. D., born on October 2, 1933. Emeritus Professor of Criminal Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, Researcher at the Institute of Criminal Law. Associate Member since May 27, 1997, Full Member since June 12, 2003. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts since May 5, 2005. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from April 22, 2008 to May 6, 2014.
Home: Pod bukvami 40, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 283-47-01 or SI-4260 Bled, Grič 7a.
Office: Faculty of Law, Institute of Criminal Law, Poljanski nasip 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 420-31-93, Fax: +386 1/ 420-32-45, E-mail: alenka.selih@pf.uni-lj.si.
- Štih**, Peter, Ph. D., born on November 27, 1960. Professor of Medieval History and Auxiliary Historical Sciences, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts since May 8, 2017.
Home: Bratovševa ploščad 36, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/059-018-908, E-mail: peter.stih@siol.net.

Office: Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/241-11-98, Fax: +386 1/425-93-37, E-mail: peter.stih@guest.arnes.si.

Teržan, Biba, D. Archaeol. Sc., born on July 25, 1947, Emeritus Professor of Prehistoric Archaeology, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since June 7, 2001, Full Member since June 1, 2007.

Office: Faculty of Arts, Dept. of Archaeology, Zavetiška 5, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/241-15-54, Fax: +386 1/423-12-20, E-mail: biba.terzan@ff.uni-lj.si.

Žizek, Slavoj, Ph. D., born on March 21, 1949. Professor of Philosophy and Theoretic Psychoanalysis, researcher at the Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since February 21, 2013.

Home: Metelkova 7 B, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 431-70-16, E-mail: szizek@yahoo.com.

Office: Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 241-10-00.

ASSOCIATE MEMBERS

Höfler, Janez, born on December 11, 1942. PhD, Musicology; PhD, Art History; Distinguished Professor, University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana; Phone: + 386 1/ 241 12 10; E-mail: janez.hoeffler@ff.uni-lj.si.

Salecl, Renata, born on January 9, 1962, Full Professor, Research Councillor at the Institute of Criminology of the Faculty of Law of the University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, Poljanski nasip 2, 1000 Ljubljana, Phone: 01 4203246, E-mail: renata.salecl@pf.uni-lj.si.

CORRESPONDING MEMBERS

Feil, Arnold, born on October 2, 1925. Professor of Musicology, Institute of Musicology of the University of Tübingen, retired. Corresponding Member since May 30, 1991.

Home: Schützenstrasse 22, D-72070 Tübingen-Hirschau, Phone: +49 70/ 71-791289.

Flotzinger, Rudolf, born on September 22, 1939. Director of the Institute of Musicology, University of Graz. Corresponding Member since May 23, 1985.

Home: Hans-Mauracher-Str. 81, AT-8044 Graz.

Gleirscher, Paul, born on October 7, 1960. Head of the Department of Prehistory and Early History at the State Museum of Carinthia in Klagenfurt, Austria. Corresponding Member since June 18, 2015.

- Office:* Landesmuseum Für Kärnten, Abteilung für Ur- und Frühgeschichte, 9021 Celovec - Klagenfurt am Wörthersee, Museumgasse 2, Austria
- Gombocz**, Wolfgang L., born on September 28, 1946, Retired (since 2010) Professor of History of Philosophy, University of Graz, Corresponding Member since June 7, 2001.
Home: Riesstrasse 362, AT-8010 Kainbach bei Graz, Phone: +43 316/ 302-324. E-mail: wum@utanet.at.
Office: Institut für Philosophie, Karl-Franzens-Universität Graz, Heinrichstrasse 26, AT-8010 Graz. Fax: +43 316/ 380-9705, Phone: +43 316/ 380-2302, E-mail: gombocz@uni-graz.at.
- Klingemann**, Hans-Dieter, born on February 3, 1937, Hans-Dieter, Ph.D., Emeritus Professor, Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB). Corresponding Member since June 1, 2017.
Office: BAU International Berlin, University of Applied Sciences, Heinrich-Heine-Strasse 15, D-10179 Berlin, Germany, Phone: +49-30-8105808-0, E-mail: lingemann@bauinternational-berlin.de.
- Košak**, Silvin, born on March 10, 1942, Ph. D. in Archaeology. Associate Professor of ancient orientalistics and hittitology, retired. Scientific co-worker of the Academy of Literature and Science in Mainz, Germany. Corresponding Member since May 21, 2009.
Home: Berliner Strasse 27, D-55131 Mainz, E-mail: silvin.kosak@adwmainz.de
- Madžar**, Ljubomir, born on September 30, 1938, Ph.D., retired Professor of Economics and President of the Academy of Economic Sciences at the University of Belgrade Faculty of Economics. Corresponding Member since June 1, 2017.
Office: Alfa BK Univerzitet, Palmira Toljatija 3, 11070 Novi Beograd, Serbia, Phone: 381 11 2 609 754.
- Menis**, Gian Carlo, born on December 10, 1927. Professor of History, Archaeology and Art History. Corresponding Member since May 27, 1997.
Home: Via Ursinis Grande 179, IT-33030 Buja (Udine).
- O'Loughlin**, Niall, Ph. D., born on September 30, 1941. Musicologist, Senior Lecturer in Music and Director of the Arts Center at the Loughborough University, retired. Corresponding Member since June 1, 2007.
Home: 350 Beacon Road, Loughborough, GB-Leicestershire, LE 11 2RD, E-mail: niall.oloughlin@hotmail.co.uk.
- Perović**, Slobodan, born on September 10, 1932. Professor of Obligational Law, Faculty of Law, University of Beograd. Corresponding Member since April 23, 1987.
Home: Miročka 6/25, SER-11000 Beograd, Phone: +381 11 / 324-48-15.
Office: Udruženje pravnika Srbije, Krunska 74, SER-11000 Beograd, Phone: +381 11/ 244-69-10, E-mail: upj@eunet.yu or: jperovic@beotel.rs.

- Scalon**, Cesare, born on November 20, 1939. PhD., retired Latin Paleography at the Udine Faculty of Arts. Corresponding Member since June 1, 2017.
Office: Istituto Pio Paschini per la storia della chiesa in Friuli, Via Treppo 5/B, 33100 Udine, Italia, tel: + 0432 414585, e-mail: info@istitutopiopaschini.it.
- Stefanović**, Dimitrije, born on November 25, 1929. Head of the Institute of Musicology, retired. Secretary General of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Beograd, Corresponding Member since April 23, 1987.
Home: Džordža Vašingtona 28a, SER-11000 Beograd, Phone: +381 11/ 3221-985.
Office: SANU, Knez Mihailova 35, SER-11000 Beograd, Phone: +381 11/ 3342-400, E-mail: dimitr@eunet.rs.
- Straus**, Jože (Joseph), born on 14 December 1938, Title Full Intellectual Property Law Professor at the Faculty of Law of the University of Ljubljana, Professor Honoris Causa in Patent Law at the Munich Ludwig Maximilian University, Director Emeritus of the Max Planck Institute for Innovation and Competition (formerly The Max Planck Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law, Munich). Doctor Honoris Causa, University of Ljubljana and University of Kragujevac. Corresponding Member since June 6, 1995.
Office: Max-Planck-Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law, Marstallplatz 1, D-80539 München, Phone: +49 89/ 24-246-410, Fax: +49 89/ 24-246-506, E-mail: joseph.straus@ip.mpg.de.
- Supičić**, Ivan, born on July 18, 1928. Professor at the Music Academy, University of Zagreb. Director of the Institute for Musicological Research, Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb, retired. Corresponding Member since April 24, 1981.
Home: Boškovičeva 9, HR-10000 Zagreb, Phone: +385 1/ 487-32-73.
Office: Croatian Academy of Sciences and Arts, Zrinski trg 11, HR-10000 Zagreb, Phone: +385 1/ 489-51-11.
- Tavano**, Sergio, born on March 13, 1928. Professor of Early Christian and Byzantine Archaeology, University of Trieste. Corresponding Member since June 7, 2001.
Home: Via Margotti 9, IT-34170 Gorizia.
Office: Dipartimento di Storia e Storia dell'arte, Università degli studi di Trieste, Via Economo 4, IT-34123 Trieste, Phone: +39 040/ 676-7617.
- Wakounig**, Marija, born on 19 March 1959. Historian, Associate Professor at the Institute for Eastern-European History at the University of Vienna. SASA Corresponding Member since May 5, 2011.
Home: Klopstockgasse 49/9, A-1170 Wien, Avstrija.
Office: Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, Spitalgasse 2, Hof 3 (Campus), 1090 Wien, Avstrija.

Wolfram, Herwig, born on February 14, 1934. Emeritus Professor of Medieval History and Historic Auxiliary Sciences at the University of Vienna, former Director of the Institute for Austrian Historical Research. Corresponding Member since June 18, 2015.

Home: Sommeregg 13, 5301 Eugendorf, Austria. Phone: +43 664 73392522, E-mail: herwig.wolfram@univie.ac.at.

SECTION TWO

Philological and Literary Sciences

FULL MEMBERS

Bernik, France, Ph. D., D. h. c. University of Maribor, born on May 13, 1927. Scientific Adviser at the Institute of Slovenian Literature and Literary Sciences, SASA Scientific Research Centre, retired. Associate Member since June 6, 1983, Full Member since April 23, 1987. President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 14, 1992 to April 25, 2002, Honorary Member of the Slovenian Academy of Sciences nad Arts since June 12, 2003.

Home: Židovska ulica 1, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 425-03-65.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-51, Fax: +386 1/ 425-34-23, E-mail: ana.batic@sazu.si.

Gantar, Kajetan, Ph. D., born on October 11, 1930. Emeritus Professor of Latin Language and Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since May 27, 1993, Full Member since May 27, 1997. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 1999 to May 5, 2005. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from April 22, 2008 to May 5, 2011.

Home: Rusjanov trg 6, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 540-90-60, E-mail: kajetan.gantar@siol.net.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-44, Fax: +386 1/ 425-64-92, Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 241-14-14, Fax: +386 1/ 425-93-37.

Kmecl, Matjaž, D. Sc., born on February 23, 1934. Professor of Slovenian Literary History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired. Associate Member since May 27, 1997, Full Member since June 12, 2003.

Home: Pot v Čezelj 14, SI-1231 Ljubljana - Črnuče, Phone: +386 1/ 537-40-14.

Kos, Janko, Ph. D., born on March 9, 1931. Emeritus Professor of Comparative Literature and Literary Theory, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since March 10, 1977, Full Member since June 6, 1983.

Home: Pleteršnikova 1, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 436-80-99.

Krašovec, Jože, Sc. B. D., Ph. D., Th. D. and Anth. Rel. D., born on April 20, 1944. Professor of Biblical Sciences, Faculty of Theology, University of Ljubljana. Associate Member since May 30, 1991, Full Member since June 6, 1995. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 2014 to May 8, 2017.

Home: Dolničarjeva 1, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 434-01-98, Fax: +386 1/ 433-04-05.

Office: Faculty of Theology, Poljanska 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 434-58-10, Fax: +386 1/ 434-58-54, E-mail: joze.krasovec@guest.arnes.si.

Orešnik, Janez, Ph. D., Emeritus Professor, born on December 12, 1935. Professor of Germanic Comparative Grammar and General Linguistics, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since April 23, 1987, Full Member since May 27, 1993.

Home: Janežičeva 21, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 51/622-732, E-mail: janez.oresnik@sazu.si.

Office: Faculty of Arts, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 241-14-22, Fax: +386 1/ 425-93-37, E-mail: janez.oresnik@sazu.si.

Paternu, Boris, Ph. D., born on June 5, 1926. Emeritus Professor of Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana. Associate Member since March 29, 1979, Full Member since May 23, 1985.

Home: Videmska 5, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 505-46-28, E-mail: pirjevec.paternu@gmail.com.

Zorko, Zinka, D. Sc., born on February 24, 1936, Emeritus Professor of History and Dialectology of the Slovenian Language, Faculty of Pedagogy, University of Maribor. Associate Member since June 12, 2003, Full member since May 21, 2009.

Home: Spodnja Selnica 3, SI-2352 Selnica ob Dravi, Phone: +386 2/ 671-91-18.

Office: Faculty of Pedagogy, University of Maribor, Koroška cesta 160, SI-2000 Maribor, Phone: +386 2/ 229-36-34, Fax: +386 2/ 261-81-80.

ASSOCIATE MEMBERS

Jesenšek, Marko, born on March 14, 1960, PhD in linguistic sciences, Full Professor of Slovenian Language at the Faculty of Arts of the University of Maribor. Associate Member since June 1, 2017. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Filozofska fakulteta, Koroška cesta 166, 2000 Maribor, Phone: +386 2 22 93 630,+ 386 51 324 250, E-mail: marko.jesensek@um.si; marko@jesensek.si

Snoj, Marko, born on April 19, 1959. Comparative linguist, etymologist, lexicographer at the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language, SRC SASA, Professor at the Department of Comparative and General Linguisti-

cs at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana. Associate Member since June 18, 2015.

Office: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Novi trg 4, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1 4706 162, E-mail: marko.snoj@zrc-sazu.si

Stanonik, Marija, born on May 23, 1947 literary historian, literary folklorist, ethnologist; retired scientific advisor; Professor at the Department of Slovenian Studies at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana. Associate Member since June 18, 2015.

Office: Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU, Novi trg 5, 1000 Ljubljana; Phone: + 386 1 519 88 64, E-mail: stanonik@zrc-sazu.si

CORRESPONDING MEMBERS

Cooper, Henry R. Jr., born on September 30, 1946. Professor and Head of Department of Slavic Languages and Literatures, University of Bloomington, Indiana. Corresponding Member since June 6, 1995.

Home: 2420 720 W. Gordon Terrace, Apartment 19L Chicago IL 60613.

Office: Indiana University, Department of Slavic Languages and Literatures, Ballantine Hall 502, 1020 E. Kirkwood Avenue, Bloomington, US-Indiana 47405-7013, Phone: +1 812/ 855-2608, Fax: +1 812/ 855-2107, E-mail: cooper@indiana.edu.

Dimnik, Martin, born on 6 October 1941, CSB, B. A., M. A. (Toronto), M. Div. (Toronto School of Theology), D. Phil. (Oxford), Senior Fellow at the Pontifical Institute of Mediaeval Studies Kievan Rus, 9th to 13th century; History of Medieval Slavs in the Balkans, (PIMS), Toronto. Corresponding Member since 5 May 2011.

Office: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 59 Queen's Park Cr. E., Toronto, Ontario, Canada M5S 2C4, Phone: (416) 926-7137.

Giesemann, Gerhard, born on July 14, 1937. Professor of Slavic Languages and Literature, Institute for Slavic Studies, The Justus Liebig University, Gießen. Corresponding Member since May 18, 1989.

Home: Paul-Hutten-Ring 31, D-35415 Pohlheim 5, Phone: +49 6403-63802.

Greenberg, Marc Leland, born on November 9, 1961, Ph. D., Professor of Slavic Languages & Literatures, Department of Slavic Languages & Literatures, School of Languages, Literatures & Cultures, University of Kansas, USA. Director, School of Languages, Literatures & Cultures, University of Kansas. Corresponding Member since June 1, 2017.

Home: 4209 Wheat State St., Lawrence, KS 66049-3585, USA, Phone: +1-785-218-4767; +1-785-218-4767, E-mail: mlg@ku.edu.

Office: Dept of Slavic Languages & Literatures, School of Languages, Literatures & Cultures; University of Kansas; 1445 Jayhawk Blvd., Rm. 2080, Lawrence, KS 66045-7594, USA.

- Hannick**, Christian, born on September 3, 1944. Head of Department of Slavic Philology at Julius-Maximilians-Universität in Würzburg. Corresponding Member since June 1, 2007.
Home: Am Trimmelter Hof 70, D-54296 Trier.
Office: Ostkirchliches Institut an der Universität Würzburg, D-97082 Würzburg, Steinbachtal 2a, Phone: +49-931-7841973, fax: +49-931-7841979, E-mail: hannick@uni-wuerzburg.de.
- Karničar**, Ludvik, born on August 23, 1949, retired Associate Professor (Graz University), Slavist, dialectologist and lexicographer. Corresponding Member since June 1, 2017.
Home: + 43 664 870 33 18, E-mail: ludwig.karnicar@uni-graz.at.
- Kurkina**, Ljubov Viktorovna, born on February 17, 1937. Professor of Slavic Studies, etymologist, lexicographer, leading Research Associate at the Institute of Russian Language V. V. Vinogradova at the Russian Academy of Sciences in Moscow, Russia. Corresponding Member since June 18, 2015.
Office: Hhcthtyt pyckKoro H3BIKA HM., B. B. BnhorpajioBa Pocchhckoh 11901 MocKBa, yji. BojixoHKa, a- 18/2, Russia.
- Lauer**, Reinhard, born on March 15, 1935. Head of Seminar of Slavic Philology and Professor at the Georg-August University in Göttingen. Associate Member since June 12, 2003.
Office: Seminar für slawische Philologie, Georg-August-Universität Göttingen, Humboldtallee 19, D-37073 Göttingen, Phone: +49 551/ 394-702, Fax: +49 551/ 394-707, E-mail: rlauer@gwdg.de.
- Martinović**, Juraj, born on May 24, 1936. Professor of Slovenian Literature, Faculty of Arts, University of Sarajevo. Corresponding Member since May 23, 1985.
Home: Bolnička 30, BA-71000 Sarajevo.
Office: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Račkog 1, BA-71000 Sarajevo, E-mail: jumar@bih.net.ba.
- Moskovich**, Wolf, born on April 7, 1936. Professor at the Department of Russian and Slavic Studies of The Hebrew University of Jerusalem. Corresponding Member since May 5, 2005.
Home: POB 7823, Jerusalem 91078, Izrael, E-mail: wmoskovich@yahoo.com.
- Neuhäuser**, Rudolf, born on June 17, 1933. Professor of Slavic Philology, Institute of Slavic Languages and Literature, University of Klagenfurt. Corresponding Member since June 6, 1995.
Home: Italienerstrasse 39/10, AT-9500 Villach.
Office: Institut für Slawistik, Universität Klagenfurt, Universitätsstrasse 65-67, AT-9010 Klagenfurt, Phone: +43 463/ 270-03-18, Fax: +43 463/ 270-03-22.

Pohl, Heinz Dieter, born on September 6, 1942. Professor of General and Diachronic Linguistics, University of Klagenfurt. Corresponding Member since May 5, 2005.

Home: Limburggasse 21, AT-9073 Klagenfurt, Phone: +43 463/ 913-001, +43 664-433-5436, Faks: +43 463/ 281-330, El. pošta: heinz.pohl@chello.at.

Office: Universität Klagenfurt, Universitätsstrasse 65-67, AT-9020 Klagenfurt, Phone: +43 463/ 270-028-12 / 2802, Faks: +43 463/ 270-028-99.

Rothe, Hans, born on May 5, 1928. Professor of Slavic Philology, Head of Slavic Seminar at the Friedrich Wilhelm University in Bonn, Germany, retired. Corresponding Member since May 21, 2009.

Home: Giersbergstrasse 29, D-53229 Bonn-Roleber, Phone: +49-228/481 841,

Fax: +49-228/486 086.

Office: Patristische Kommission, NRW Akademie der Wissenschaften, Arbeitsstelle, Lennéstr. 1, D-53113 Bonn, Phone: +49 228/737-217, E-mail: h.rothe@uni-bonn.de.

Tokarz, Bożena, born on October 17, 1946. Literary Theorist, Professor of Polish and Slovenian Studies, comparativist, Full Professor at the University of Silesia in Katowice, where she is Head of Chair of Literary theory and Theory of Translation at the Department of Slavic Philology at the Faculty of Arts at the University of Silesia in Katowice, Poland, editor in Chief of the periodical *Prevajanje slovanskih književnosti*. Corresponding Member since June 18, 2015.

Home: Ul. Zamknięta 5/1, 41-205 Sosnowiec, Poland, Phone: + 48 / 32 266 66 06; 739 33 34 26, E-mail: tokarzbozena@gmail.com

Office: Ul. Gen. Grotta-Roweckiego 5, p. 4. 15, 41-200 Sosnowiec, Poland, Phone: + 48 / 32 364 08 19; + 48 / 32 364 09 12, E-mail: filslow@us.edu.pl

Woschitz, Karl Matej, born on September 19, 1937. Professor at the Faculty of Theology, University of Graz, retired. Corresponding Member since June 7, 2001.

Home: Treffelsdorf 28, AT-9064 Pischeldorf, Phone: +43 4224/29-569 or: AT-8010 Graz, Geidorfgürtel 28.

Office: Karl-Franzens-Universität Graz, Institut für Religionswissenschaft, Attemsgasse 8, AT-8010 Graz, Phone: +43 316/ 380-3164, Fax: +43 316/ 380-9315.

FULL MEMBERS

Bajd, Tadej, D. Sc., born on January 19, 1949, Professor of Robotics, Faculty of Electrical Engineering, University of Ljubljana. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 5, 2011 to May 6, 2014. President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts since May 6, 2014. *Home*: Bobenčkova 12, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 256-23-80, E-mail: tadej.bajd@robo.fe.uni-lj.si.

Bratko, Ivan, D. Sc., born on June 10, 1946. Professor of Computer and Information Science, Faculty of Computer and Information Science, University of Ljubljana. Associate Member since May 27, 1997, Full Member since June 12, 2003.

Home: Podrožniška 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 251-39-11.

Office: Faculty of Computer and Information Science, University of Ljubljana, Tržaška 25, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 476-83-93, 476-83-87, Fax: +386 1/ 426-46-47, E-mail: bratko@fri.uni-lj.si.

Emri, Igor, D. Sc., born on May 22, 1952. Professor of Mechanics, Faculty of Mechanical Engineering, University of Ljubljana. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since February 21, 2013.

Home: Grampovčanova 17, SI-1125 Ljubljana, Phone: +386 1/ 257-27-52, E-mail: ie@emri.si.

Fajfar, Peter, D. Sc., born on May 27, 1943. Professor of Structural and Earthquake Engineering, Faculty of Civil and Geodetic Engineering, University of Ljubljana. Associate Member since May 18, 1989, Full Member since May 27, 1993. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA since May 6, 2014.

Home: Puharjeva 6, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 251-98-52.

Office: Faculty of Civil and Geodetic Engineering, Jamova 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 476-85-92, Fax: +386 1/ 425-06-93, E-mail: peter.fajfar@ikpir.fgg.uni-lj.si.

Forstnerič, Franc, D. Math. Sc., born on May 1, 1958. Professor of Mathematical Analysis, Faculty of Mathematics and Physics, University of Ljubljana. Associate Member since April 8, 1999, Full Member since May 5, 2005.

Home: Pot v Hrastovec 8, SI-1231 Ljubljana - Črnuče, Phone: +386 1/ 561-17-87.

Office: FMF, Jadranska 19, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 476-65-56, 476-65-00, Fax: +386 1/ 251-72-81, E-mail: franc.forstneric@fmf.uni-lj.si.

Globovnik, Josip, D. Math. Sc., born on December 6, 1945. Retired Professor, Professor Emeritus of Mathematical Analysis, Faculty of Mathematics and

Physics, University of Ljubljana. Associate Member since May 23, 1985, Full Member since May 18, 1989.

Home: Trnovska 2, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1 283-50-11.

Office: Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko, Jadranska 19, 1111 Ljubljana, Phone: + 386 1 476-65-48, + 386 1 476-65-00, Fax: + 386 1 251-72-81; E-mail: josip.globevnik@fmf.uni-lj.si.

Gosar, Peter, D. Phys. Sc., born on October 15, 1923. Emeritus Professor of Physics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana. Associate Member since February 7, 1969, Full Member since March 25, 1976. *Home:* Mirje 21, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 426-55-57, E-mail: peter.gosar@siol.net.

Grabec, Igor, D. Sc., born on November 17, 1939. Professor of Physics, Faculty of Mechanical Engineering, University of Ljubljana, retired. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001. *Home:* Kantetova 75, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 256-37-18, E-mail: igor.grabec@fs.uni-lj.si.

Hadži, Dušan, D. Chem. Sc., Ph. D. h. c. (Uppsala), born on August 26, 1921. Professor of Structural Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired. Associate Member since February 7, 1967, Full Member since March 21, 1974. *Home:* Teslova 21, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 425-47-59, E-mail: du-san.hadzi@ki.si.

Kernel, Gabrijel, D. Phys. Sc., born on September 14, 1932. Emeritus Professor of Physics, Faculty of Mathematics and Physics, University of Ljubljana. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001. *Home:* Bičevje 2, 1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 425-96-61.

Office: Faculty of Mathematics and Physics, Jadranska 19, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 477-37-95, Fax: +386 1/ 425-70-74, E-mail: gabrijel.kernel@ijs.si.

Kralj, Alojz, D. Sc., born on March 12, 1937. Emeritus Professor of Biomedical Engineering, Biomechanics and Robotics, Faculty of Electrical Engineering, University of Ljubljana. Associate Member since May 27, 1993, Full Member since May 27, 1997. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 1999 to April 25, 2002. *Home:* Planinska 26, SI-1231 Ljubljana - Črnuče, Phone: +386 1/ 537 4825, E-mail: alojzkralj7@gmail.com.

Levec, Janez, D. Sc., born on October 23, 1943. retired Full Professor of Chemical Engineering at the Faculty of Chemistry and Chemistry Technology of the University of Ljubljana, and Researcher Emeritus of the National Institute of Chemistry. Associate Member since May 27, 1997, Full Member since June 12, 2003.

Home: Pod brezami 32, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 59 800 298.

Office: Kemijski inštitut, Hajdrihova 19, 1001 Ljubljana, tel: 476 0280, fax: 476 0300;

E-mail: janez.levrec@ki.si, *www:* <http://www.ki.si/en/departments/d13/>.

Pirc, Raša, D. Phys. Sc., born on June 15, 1940. Professor of Physics and researcher at the Jožef Stefan Institute, Ljubljana, Dept. of Theoretical Physics. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015.

Home: Jamova 52, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 256-57-20.

Office: Jožef Stefan Institute, Dept. of Theoretical Physics, Jamova 39, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 477-35-88, Fax: +386 1/ 251-93-85, *E-mail:* rasa.pirc@ijs.si.

Stanovnik, Branko, D. Chem. Sc., born on August 11, 1938. Professor of Organic Chemistry, Faculty of Chemistry and Chemical Technology, University of Ljubljana. Professor Emeritus of the University of Ljubljana. Associate Member since May 30, 1991, Full Member since June 6, 1995. Head of the SASA Department for International Relations and Scientific Coordination since September 21, 1999.

Home: Tičnica 26, SI-1360 Vrhnika, Phone: +386 1/ 755-11-40, *E-mail:* branko.stanovnik@fkkt.uni-lj.si.

Office: Faculty of Chemistry and Chemical Technology, Večna pot 113, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 4798 567, *E-mail:* branko.stanovnik@fkkt.uni-lj.si; SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-34, Fax: +386 1/ 425-53-30, *E-mail:* international@sazu.si.

Tišler, Miha, D. Chem. Sc., D. h. c. University of Ljubljana, born on September 18, 1926. Emeritus Professor of Organic Chemistry, Faculty of Chemistry and Chemical Technology, University of Ljubljana. Associate Member since February 5, 1970, Full Member since March 10, 1977.

Home: Pod Gradom 32, SI-1351 Brezovica pri Ljubljani, Phone: +386 1/ 365-75-80, Fax: +386 1/ 365-75-85, *E-mail:* miha.tisler@fkkt.uni-lj.si.

Tomazevič, Miha, D.Sc., born on September 19, 1942. Scientific Adviser at Slovenian National Building and Civil Engineering Institute, Ljubljana, Professor of Earthquake Engineering and Masonry Structures at Faculty of Civil and Geodetic Engineering, University of Ljubljana, retired. Associate Member since June 7, 2001, Full Member since May 21, 2009.

Home: SI-1000 Ljubljana, Kvedrova 1, Phone: +386 41/667-497

Office: Slovenian National Building and Civil Engineering Institute, SI-1000 Ljubljana, Dimičeva 12, Phone: +386 1/ 280-44-00, Fax: +386 1/280-44-84, *E-mail:* miha.tomazevic@zag.si.

Turk, Vito, D. Chem. Sc., born on June 27, 1937. Professor of Biochemistry. Scientific Adviser at the Jožef Stefan Institute, Dept. of Biochemistry and Molecular Biology. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since February 21, 2013.

Home: Lamutova 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 519-96-51.

Office: Jožef Stefan Institute, Dept. of Biochemistry and Molecular Biology, Jamova 39, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 477-33-65 or +386 1/ 477-39-25, Fax: +386 1/ 477-39-84, E-mail: vito.turk@ijs.si.

Žekš, Boštjan, D. Sc., born on June 26, 1940. Professor of Biophysics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since April 23, 1987, Full Member since May 30, 1991. President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from April 25, 2002 to May 6, 2008.

Home: Poštna 4, SI-1360 Vrhnika, Phone: +386 41 741-898.

Office: Inštitut za biofiziko Medicinske fakultete, Lipičeva 2, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1 543-76-18, + 386 1 543-76-00, Fax + 386 1 431-51-27 E-mail: bostjan.zeks@mf.uni-lj.si; SAZU, 1000 Ljubljana, Novi trg 3.

ASSOCIATE MEMBERS

Brešar, Matej, born on September 26, 1963. PhD, Full Professor of Mathematics at the Faculty of Natural Sciences and Mathematics of the University of Maribor and at the Faculty of Mathematics and Physics of the University of Ljubljana. Associate Member since June 18, 2015.

Home: Kosarjeva 47b, 2000 Maribor, Phone.: + 386 2 251 47 34.

Office: Fakulteta za matematiko in fiziko, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, tel. + 386 1 476 66 23, faks: + 386 1 251 72 81, or: Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Koroška c. 160, 2000 Maribor, Phone: + 386 2 229 36 91, Fax: + 386 2 251 81 80; E-mail: matej.bresar@fmf.uni-lj.si ali matej.bresar@um.si.

Knez, Željko, born on the August 26, 1954. Dr. Sci., Full Professor of Chemical Engineering at the Faculty of Chemistry and Chemical Technology of the University of Maribor. Associate Member since June 1, 2017.

Home: Aljaževa 15, 2000 Maribor; Phone: + 386 2 320 3000, + 386 41 672 545; E-mail: zeljko.knez@guest.arnes.si.

Office: Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Univerza v Mariboru, Smetanova 17, 2000 Maribor, Phone: + 386 2 22 944 31, 041 371 666; E-mail: zeljko.knez@um.si.

Križan, Peter, born on May 21, 1958. PhD of Physical Sciences, Full Physics Professor at the Faculty of Mathematics and Physics of the University of Ljubljana, Research Councillor at the Jožef Stefan Institute, Visiting Professor at Nagoya University, Japan. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Fakulteta za matematiko in fiziko, UL, Jadranska 19, 1000 Ljubljana, E-mail: peter.krizan@ijs.si.

CORRESPONDING MEMBERS

Boldyreva, Elena Vladimirovna, born on February 4, 1961, Chief Researcher at the Institute of Solid State Chemistry and Mechanochemistry, Siberian Branch of Russian Academy of Sciences, Novosibirsk and Head of the Chair of Solid State Chemistry of Novosibirsk State University. Corresponding Member since June 1, 2017.

Office: Institute of Solid State Chemistry and Mechanochemistry, Siberian Branch of Russian Academy of Sciences, ul. Kutateladze, 18, Novosibirsk, 630128, Russian Federation

Phone: +73833321550, E-mail: boldyrev@solid.nsc.ru.

Bratos, Savo, born on July 28, 1926. D. h. c. University of Wroclaw. Professor of Physics, Laboratory of Theoretical Physics of Liquids, University of Pierre and Marie Curie, Paris. Corresponding Member since April 23, 1987.

Office: University of Pierre and Marie Curie, Laboratory of Theoretical Physics of Liquids, Tour 24, 2e étage, Boîte 121, 4, Place Jussieu, FR-75252 Paris Cedex 05, Phone: +33 1/ 4427-4878, Fax: +33 1/ 442-74-952, E-mail: bratos@lptmc.jussieu.fr.

Carbonell, Ruben G., born on rojen December 27, 1947. Ph.D., Professor of Chemical and Biomolecular Engineering, North Carolina State University. Corresponding Member since June 1, 2017.

Home: 5217 Hartfelt Drive, Garner, NC 27529, Mobile: 919-971-2815, E-mail: ruben@ncsu.edu.

Office: Kenan Institute for Engineering, Technology & Science, North Carolina State University, 1070 Partner's Way, Hunt Library, Suite 5100, Raleigh, NC 27606; Phone: 919-515-5118 or 919-513-0050, Mobile: 919-971-2815, E-mail: ruben@ncsu.edu.

Geiger, Manfred, born on June 13, 1941. Ph. D. in Mechanical Engineering. Professor of Manufacturing Technology, University Erlangen-Nürnberg, Germany. D. h. c. University of Ljubljana. Member of Berlin Brandenburg Academy of Sciences. Corresponding Member since May 21, 2009.

Office: Lehrstuhl für Fertigungstechnologie, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Egerlandstr. 13, D-91058 Erlangen, Germany. Phone: +49-9131/85-28599, Fax: +49-9131/85-27141, E-mail: geiger@lft.uni-erlangen.de.

Hajdin, Nikola, born on April 4, 1923. Professor of Statics, Faculty of Civil Engineering, University of Beograd, retired. Corresponding Member since April 23, 1987.

Home: Tetovska 72, SER-11000 Beograd, Phone: +381 11/ 304-60-48.

Lehn, Jean-Marie Pierre, born on September 30, 1939. Director of Laboratory of Supramolecular Chemistry at the Institute of Supramolecular Science and Engineering of the University of Strasbourg. Professor at the University of

Strasbourg Institute of Advanced Study (USIAS). Nobel Prize for Chemistry, 1987. Corresponding Member since June 12, 2003.

Office: ISIS, University of Strasbourg, 8, Allée Gaspard Monge, F-67000 Strasbourg, Phone: +33 368 / 85-51 45, Fax: +33 368 / 85-50 40, E-mail: lehn@unistra.fr.

Mavretič, Anton, born on December 11, 1934. Professor and Researcher at the Center for Space Physics at Boston University. Corresponding Member since June 1, 2007.

Home: 34 Liberty St., MA 01760, US-Natick, Phone: +1 508/ 655-6579.

Office: E-mail: mavretic11@gmail.com.

Müller, Karl-Alexander, born on April 20, 1927. Professor of Solid-State Physics, University of Zurich. Nobel Prize for Physics, 1987. Corresponding Member since April 23, 1987.

Office: University of Zurich, Institute of Physics, Winterthurerstrasse 190, CH-8057 Zurich, Phone: +41 1/ 635-57-49, Fax: +41 1/ 635-57-04.

Povh, Bogdan, born on August 20, 1932. Scientific Member, Member of Collegium, and Director of the Max-Planck Institute for Nuclear Physics, Heidelberg, and Professor at the Heidelberg University. Corresponding Member since March 10, 1977.

Office: Max-Planck Institut für Kernphysik, p. f. 103980, D-69029 Heidelberg, Phone: +49 622 1/ 516-272-270, Fax: +49 622 1/ 51-65-40, E-mail: bogdan.povh@ampr-hd.mpg.de.

Rao, Chintamani Nages Ramachandra, born on June 30, 1934. Professor of Chemistry, President of the Jawaharlal Nehru Center for Advanced Scientific Research, Bangalore. Corresponding Member since April 24, 1981.

Office: Indian Institute of Science, IN-Bangalore 560012, E-mail: cnrrao@incasr.ac.in.

Scott, James Floyd, born on 4 May 1942. Full Professor of Physics, Director of research at Cavendish Laboratory, Physics Department at Cambridge University. Fellow of the Royal Society of London since 2008, SASA Corresponding Member since 5 May 2011.

Home: Thorndyke, Huntingdon Road, Cambridge CB3 0LG, U. K. Phone: 44(0)1223-277793 (home), E-mail: jfs32@hermes.cam.ac.uk

Office: Department of Physics (QM), Cavendish Laboratory, Cambridge University, J. J. Thomson Avenue, Cambridge CB3 0HE, U. K.

Villadsen, John, born on June 12, 1936. Professor of Biotechnology, Technical University of Denmark, Lyngby. Corresponding Member since June 7, 2001.

Home: Phone: +45 49/ 707-709.

Office: BioCentrum-DTU, Søtofts Plads, Building 223, DK-2800 Kgs. Lyngby, Phone: +45 45/ 25 668, Fax: +45 45/ 88 4148, E-mail: jv@biocentrum.dtu.dk.

FULL MEMBERS

Avšič - Županc, Tatjana, D. Sc., born on July 11, 1957. Professor of Microbiology and Immunology, University of Ljubljana, Medical Faculty, Institute of Microbiology and Immunology. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015. Head of Laboratory at the Institute of Microbiology and Immunology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015. *Home*: Močilnikarjeva 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 529-20-87.

Office: Institute of Microbiology and Immunology, Medical Faculty, Zaloška 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 543-74-50, Fax: +386 1/ 543 74 01, E-mail: tatjana.avsic@mf.uni-lj.si.

Gogala, Matija, D. Sc., born on December 11, 1937. Retired Scientific Adviser and Director, Slovenian Museum of Natural History, Ljubljana; Professor of Animal Physiology, Biotechnical Faculty, University of Ljubljana. Associate Member since May 30, 1991, Full Member since April 8, 1999. Secretary-General of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from April 25, 2002 to May 6, 2008. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 2008 to May 5, 2011. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from May 5, 2011 to May 8, 2017.

Home: Pot na Tičnico 6, SI-1351 Brezovica, Phone: +386 1/ 756-55-39.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-26, Fax: +386 1/ 425-64-92, E-mail: matija.gogala@guest.arnes.si.

Kiauta, Boštjan, D. Sc., born on January 20, 1937. Emeritus Professor of Cytotaxonomy and Cytophily of Invertebrates, State University in Utrecht, the Netherlands. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015.

Home: Murnikova 5, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 425-87-73; Callunastraat 6, NL-5853 GA Siebengewald, The Netherlands, Phone: NL-(0)485-442772, E-mail: mbkiauta@gmail.com.

Kranjc, Andrej, D. Sc., born on November 5, 1943. Scientific Adviser, retired. Emeritus Professor of Karstology, University of Nova Gorica. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001. Secretary-General of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 2008 to May 6, 2014. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 2014 to May 8, 2017.

Home: Cesta v Podboršt 12, p. p. 4959, SI-1231 Ljubljana – Črnuče.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-28, Fax: +386 1/ 425-64-92, E-mail: kranjc@sazu.si.

- Kreft**, Ivan, D. Sc., Dr. h. c., born on November 23, 1941. Emeritus Professor of Genetics, Biotechnical Faculty, University of Ljubljana. Associate Member since May 27, 1997, Full Member since June 12, 2003.
Home: Kremžarjeva ulica 36, 1000 Ljubljana, Phone: +386 1 517-44-29, E-mail: ivan.kreft@guest.arnes.si.
Office: Biotehniška fakulteta, Jamnikarjeva 101, 1001 Ljubljana, Phone: +386 1 320-32-61.
- Maček**, Jože, D. Agr. Sc., D. Econ., D. Hist. Sc., born on October 28, 1929. Emeritus Professor of Phytopathology and Phytopharmacology, Biotechnical Faculty, University of Ljubljana. Associate Member since May 18, 1989, Full Member since June 6, 1995, Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from November 27, 2003 to April 22, 2008.
Home: Jerančičeva 12, SI-1133 Ljubljana - Brod, Phone: +386 1/ 512-35-31.
- Sket**, Boris, Ph. D., Full Professor, scientific Consultant at the Department of Biology at the Faculty of Biotechnology at the University of Ljubljana. Born on July 30, 1936. Associated SASA Member since 5 May 2011, Full Member since June 1, 2017.
Office: Department of Biology, Faculty of Biotechnology, p. o. BOX 2995, 1001 Ljubljana, Phone: 320-33-63, e-mail: boris.sket@bf.uni-lj.si.
- Turnšek**, Dragica, D. Sc., born on August 6, 1932. Palaeontologist, Scientific Adviser at the Ivan Rakovec Institute of Palaeontology, SASA Scientific Research Centre, Ljubljana, retired. Associate Member since May 23, 1985, Full Member since May 27, 1993.
Home: Tugomerjeva 4, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 505-59-17.
Office: Ivan Rakovec Institute of Palaeontology, Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-63-73.
- Zorec**, Robert, D. Sc., born on January 23, 1958. Professor of Pathophysiology, Institute of Pathophysiology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since June 7, 2001, Full Member since June 1, 2007. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts since May 8, 2017.
Home: Brdnikova 31, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 256-13-84.
Office: Institute of Pathophysiology, Faculty of Medicine, Zaloška 4, SI-1104 Ljubljana, Phone: +386 1/ 543-70-80, Fax: +386 1/ 543-70-21, E-mail: robert.zorec@mf.uni-lj.si.
- Zupančič**, Mitja, D. Sc., born on December 25, 1931. Phytocoenologist, Scientific Adviser at the Jovan Hadži Institute of Biology, SASA Scientific Research Centre, Ljubljana, retired. Associate Member since May 27, 1993, Full Member since June 7, 2001.
Home: Trubarjeva 61, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 432-41-66.
Office: Jovan Hadži Institute of Biology, Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-63-24, +386, Fax: +386 1/ 425-33-24.

ASSOCIATE MEMBERS

Anderluh, Gregor, born on July 15, 1969, PhD. in Biological Sciences, Full Biochemistry Professor at the Faculty of Biotechnology of the University of Ljubljana, Research Councilor at the Institute of Chemistry. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Kemijski inštitut, Hajdrihova 19, 1000 Ljubljana, Phone: 01 476 02 61, E-mail: gregor.anderluh@ki.si.

Gabrovšek, Franci, born on October 20, 1968. PhD in Physics, Associate Karstology Professor at the University of Nova Gorica, Scientific Advisor at the Karst Research Institute of the Scientific Research Centre of SASA in Postojna. Associate Member since June 18, 2015.

Home: Stara Vrhnika 79, 1360 Vrhnika, Phone: + 386 31 530 711, E-mail: gabrovsek@zrc-sazu.si.

Office: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Titov trg 2, 6230 Postojna, Phone: + 386 5 700 19 07.

CORRESPONDING MEMBERS

Bosák, Pavel, born on August 14, 1951. Karstologist, Geologist, Sedimentologist, Professor of Earth Sciences. Corresponding Member since May 5, 2005.

Office: Institute of Geology of the ASCR, v.v.i, Rozvojová 269, 165 00 Praha 6, CZ-16502 Praha 6, Lysolaje, bosak@gli.cas.cz.

Ceulemans, Reinhart, born on January 15, 1954. Full Professor of Ecophysiology and Ecology of Vegetation at the Department of Biology, Head of Research of the group Plant and Vegetation and Ecology Director of the Research Center of Excellence ECO at the University of Antwerp, Belgium. Corresponding Member since June 18, 2015.

Home: Oosterveldlaan 51, B-2610 Wilrijk (Antwerp), Belgium, E-mail: Reinhart.Ceulemans@uantwerpen.be

Office: University of Antwerp, Department of Biology, Universiteitsplein 1, B-2610 Wilrijk (Antwerp), Belgium, Phone: + 32 / 3265 2256 Mobile: ++32 478790696, E-mail: Reinhart.Ceulemans@uantwerpen.be

Ford, Derek Clifford, born on April 24, 1935, Doctor of Philosophy, Professor Emeritus of Geography and Earth Sciences at McMaster University (Canada). Corresponding Member since June 1, 2017.

Home: 187 Cedar Island Road, Orillia, ON L3V 1T2, Canada, Phone: 17053263057, Mobile 17059550150, E-mail: dford@mcmaster.ca

Haydon, Philip G., born on April 11, 1958. Ph. D. in Neurosciences, Head of Department for Neuroscience, University Tufts, Boston, USA. Corresponding Member since May 21, 2009.

Office: Annetta and Gustav Grisard Professor and Chair Department of Neuroscience, Tufts University School of Medicine, 136 Harrison Avenue,

Boston, MA 02111, USA. Phone: +1-617/636 2190, Fax: +1-617/636-2413. E-mail: philip.haydon@tufts.edu.

Ilijanić, Ljudevit, born on September 27, 1928. Emeritus Professor of Geobotany, Plant ecology, Phytocoenology and Plant morphology, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Zagreb. Corresponding Member since June 12, 2003.

Home: Savska cesta 1 a, HR-10000 Zagreb.

Neher, Erwin, Ph. D., born on March 20, 1944. Professor of Physics, Director of the Max-Planck Institute for Biophysical Chemistry, Göttingen. Nobel Prize for Physiology and Medicine, 1991. Corresponding Member since June 1, 2007.

Office: Max-Planck Institut für biophysikalische Chemie, Am Fassberg 11, D-37077 Göttingen, Phone: +49 551/ 201-1630, Fax: +49 551/ 201-1688, E-mail: eneher@gwdg.de.

Nicod, Jean, born on March 25, 1923. Emeritus Professor of Physical Geography and Karst studies, University Aix-Marseille. Honorary doctor of Silesian University. Corresponding Member since June 12, 2003.

Home: Florida 1, 35 Avenue du 24 Avril 1915, FR-13012 Marseille, Fax: +33 491/ 930-026.

Noble, Denis, born on November 16, 1936, CBE FRS FRCP held the Burdon Sanderson Chair of Cardiovascular Physiology at Oxford University from 1984 to 2004. Appointed Professor Emeritus and co-Director of Computational Physiology at Oxford University. SASA Corresponding Member since May 5, 2011.

Office: University of Oxford, Department of Physiology, Parks Road, Oxford, OX1 3PT, UK, denis.noble@dpag.ox.ac.uk.

Parpura, Vladimir, born on December 5, 1946. MD, PhD (co-major in Zoology and Neuroscience), Professor of Neurobiology at University of Alabama at Birmingham, Birmingham, AL, USA. Corresponding Member since June 1, 2017.

Office: 17196th Avenue South, CIRC429, University of Alabama at Birmingham Birmingham, AL 35294-0021, Phone: +1-205-996-7369, Mobile: +1-951-288-4970, E-mail: vlad@uab.edu.

Pignatti, Alessandro (Sandro), born on September 28, 1930. Botanist, Phytocoenologist, Ecologist, Professor at the La Sapienza University in Rome. Corresponding Member since May 5, 2005.

Home: Via Angelo Tittoni 4, IT-00153 Roma, Phone: +39 06 5812398, E-mail: sandro.pignatti@gmail.com.

Poldini, Livio, born on September 7, 1930. Professor of Plant Ecology, University of Trieste. Corresponding Member since June 6, 1995.

Office: Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Via A.

SECTION FIVE

Arts

FULL MEMBERS

- Bernard**, Emerik, painter, born on September 22, 1937. Professor of Painting, Academy of Fine Arts and Design, University of Ljubljana, retired. Associate Member since June 7, 2001, Full Member since June 1, 2007.
Home: Gorenjska cesta 13A, SI-1370 Logatec, Phone: +386 1/ 754-26-78.
- Grafenauer**, Niko, poet, story-writer, essayist, translator, publicist, born on December 5, 1940. Editor-in-chief of the publishing house Nova revija, retired. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009.
Home: Bratovševa ploščad 21, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 534-26-27, Mobile: +386 41/ 632-072, E-mail: nina.grafenauer@nova-revija.si.
- Jančar**, Drago, writer, born on April 13, 1948. Secretary and editor-in-chief of Slovenska matica (Slovenian Society), Ljubljana. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001.
Home: Velika čolnarska 8, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 283-50-31.
Office: Slovenska matica, Kongresni trg 8, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 422-43-42, Fax: +386 1/ 422-43-43, E-mail: drago.jancar@siol.net.
- Jemec**, Andrej, painter, born on November 29, 1934. Professor of Drawing and Painting, Academy of Fine Arts and Design, University of Ljubljana, retired. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from April 22, 2008 to May 6, 2014.
Home: Zabreznica 40 b, SI-4274 Žirovnica, Phone & Fax: +386 4/ 580-21-66.
Studio: Prešernova 12, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 425-56-76, E-mail: andrej.jemec@siol.net.
- Komelj**, (Bogomil) Milček, born on November 16, 1948. Ph. D., retired Associate Professor at the Department of Art History at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana. Associate Member since 5 May 2011, Full Member since June 1, 2017.
Home: Glinškova ploščad 20e, 1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 537 18 83, Mobile: +386 41/ 737 863, E-mail: nada.sumi@ljubljana.si
- Kristl**, Stanko, architect, born on January 29, 1922. Lecturer for landscape architecture at the Biotechnical Faculty, University of Ljubljana. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since May 5, 2011.
Home: Borsetova 19, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 283-88-14, E-mail: s.kristl@biro-arcus.si.

Lebič, Lojze, composer and conductor, born on August 23, 1934. Professor of Music Theory Subjects and Composition, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired. Associate Member since May 30, 1991, Full Member since June 6, 1995. Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA since May 6, 2014.

Home: Ulica bratov Učakar 134, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 518-31-55.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-64-29, Fax: +386 1/ 425-34-23.

Matičič, Janez, composer, born on June 3, 1926. Professor of Musical Forms and Harmony Analysis, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired. Corresponding Member since April 23, 1987, Associate Member since June 7, 2001, Full Member since June 1, 2007.

Home: Lepi pot 10, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 252-23-05, Mobile: +386 31/ 401-531.

Mihelič, Milan, architect, born on July 20, 1925. Associate Member since April 24, 1981, Full Member since April 23, 1987.

Home: Peričeva 22, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 436-26-87.

Office: Studio AB, Dunajska 29, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 436-14-48.

Mušič, Marko Marijan, architect, born on January 30, 1941. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since June 1, 2007. Vice-President of the Slovenian Academy of Sciences and Arts from May 6, 2008 to February 27, 2014; Deputy President from December 17, 2013 to February 27, 2014; President from February 27, 2014 to May 6, 2014.

Home: Stari trg 11a, SI-1000 Ljubljana, Phone & Fax: +386 1/ 425-52-90, E-mail: info@ateljemarkomusic.si.

Office: SASA, Novi trg 3, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 470-61-27, Fax: +386 1/ 425-64-92.

Pahor, Boris, born on August 26, 1913. Writer and publicist, Professor of Slovenian and Italian language, Slovenian Secondary School, Trieste, retired. Corresponding Member since May 27, 1993, Full Member since May 21, 2009.

Home: Salita a Contovello 71, IT-34136 Trieste, Phone: +39 040/ 410-880.

Simčič, Zorko, writer, playwright, born on November 19, 1921. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since May 5, 2011.

Home: Metelkova 7/B, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 431-11-03, Mobile: +386 1/ 31-200-866.

Tršar, Drago, sculptor, born on April 27, 1927. Emeritus Professor of Sculpture, Academy of Fine Arts and Design, University of Ljubljana. Associate Member since May 30, 1991, Full Member since June 6, 1995.

Home: Cesta na Rožnik 25, SI-1000 Ljubljana, Phone: + 386 1/ 251-39-28.

Studio: Svetčeva 1, SI-1000 Ljubljana.

ASSOCIATE MEMBERS

Dekleva, Milan, born on October, 17, 1946. BA in Comparative Literature and Literary Theory, poet, author, playwright, essayist, translator. Associate Member since 1 June 2017.

Home: Aljaževa 13, 1000 Ljubljana, E-mail: milan.dekleva@gmail.com.

Muhovič, Jožef, born on December 22, 1954. Fine Artist (painting, graphic art), Doctor of Philosophy, Full Professor of Art Theory at the Academy of Fine Arts and Design, University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2017.

Home: jozef_muhovic@t-2.net.

Office: Akademija za likovno umetnost, Erjavčeva 23. 1000 Ljubljana; E-mail: muhovicjo@aluo.uni-lj.si.

Novak, Boris A., born on December 3, 1953. Poet, playwright, translator and author of youth literature, Full Professor at the Department of Comparative Literature and Literary theory at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana. Associate Member since June 1, 2017.

Office: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1/ 241-13-88, E-mail: boris-a.novak@guest.arnes.si.

Rojko, Uroš, born on September 9, 1954. Full Professor of Composition at the Ljubljana Academy of Music of the University of Ljubljana, composer and clarinetist. Associate Member since June 18, 2015.

Home: Tbilisijska 8, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1/ 256 71 74, E-mail: rojkour@gmail.com, uros-rojko.de.

CORRESPONDING MEMBERS

Globokar, Vinko, born on July 7, 1934. Composer, Paris. Corresponding Member since June 1, 2007.

Home: 82 Rue de Crimée, F-77019 Paris, Phone: +33 1/420-108-66, E-mail: vinkoglobokar@wanadoo.fr.

Haderlap, Maja, born on March 8, 1961. PhD, poet, writer, playwright; Celovec/Klagenfurt, Austria.

Corresponding Member since June 1, 2017.

Hamano, Toshihiro, born on December 6, 1937. Painter, graphic artist, sculptor, Takamatsu, Japan. Corresponding Member since June 18, 2015.

Office: 1-13-14 Matsushima-cho, Takamatsu, Kagawa, 760-0068 Japan.

Handke, Peter, born on December 6, 1942. Writer, playwright and translator, Salzburg. Corresponding Member since April 23, 1987.

Home: Mönchsberg 17/A, AT-5020 Salzburg.

Konstantinovski, Georgi, born on July 29, 1930. Architect, Professor at the Faculty of Architecture in Skopje, retired. Corresponding Member since June 1, 2007.

Home: Ul. 6, br. 15, s. Bardovci, MK-1000 Skopje, Phone: +389 2/ 309-5864, GSM: + 389 70-338269; E-mail: g.konstantinovski@yahoo.com.

Lipuš, Florjan, born on May 4, 1937. Writer. Corresponding Member since May 23, 1985.

Home: Sele/Sielach 52, AT-9133 Miklavčevo/Miklauzhof.

Maroević, Tonko born on October 22, 1941. Scientific Consultant – Institute of Art History, Zagreb, retired Professor at the Department of Art History at the Zagreb Faculty of Arts, poet, comparativist, critic, essayist, translator. SASA Corresponding Member since 5 May 2011.

Home: Gundulićeva 36, HR-1000 Zagreb, Phone: + 385 1 / 485-60-38.

Office: Institut za povijest umjetnosti, Ul. grada Vukovara, 68/III, HR-1000 Zagreb, Phone: + 385 1/ 611-20-48.

Neidhardt, Velimir, born on October 7, 1943. Architect, Zagreb, Croatia. Corresponding Member since June 18, 2015.

Office: Neidhardt Arhitekti d.o.o., Ilica 26, 10000 Zagreb, Croatia; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, zrinski trg 11, Zagreb, Croatia.

Oman, Valentin, born on December 14, 1935. Painter, Finkenstein/Bekštajn, Austria. Corresponding Member since June 18, 2015.

Home: Villacher Weg 19, 9584 Finkenstein, Österreich, Phone: 0676 / 425 82 36 0676 / 425 82 35, E-mail: elisabeth@oman-valentin.com.

Paljetak, Luko, born on August 19, 1943. Poet, translator and essayist. Editor-in-chief of the magazine Dubrovnik. Corresponding Member since June 7, 2001.

Home: Gorica sv. Vlaha 155, HR-20000 Dubrovnik, Phone: +385 20/ 332-490.

Podrecca, Boris, architect, born on January 30, 1940. Director of the Institute Raumgestaltung und Entwerfen, Technical University, Stuttgart. Corresponding Member since April 23, 1987.

Home: Architekturatelier Podrecca, Jörgerbadgasse 8, AT-1170 Vienna, Phone: +43 1/ 427-210, Fax: +43 1/ 427-21-20, E-mail: boris.podrecca@podrecca.at.

Ugljen, Zlatko, born on September 15, 1929. Architect and designer. Professor at the Technical Faculty and Academy of Fine Arts in Sarajevo, retired. Corresponding Member since June 1, 2007.

Home: Hazima Šabanovića 3, BA-71000 Sarajevo, Phone: +387 33/ 212-413, E-mail: nnug5@bih.net.ba.

SECTION SIX

Medical Sciences

FULL MEMBERS

Čerček, Bojan, Ph. D., born on September 20, 1949. Cardiologist, Professor at the University of California, Los Angeles, and Director of the Coronary

Care Unit at the Cedars-Sinai Medical Center, L. A. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015.

Home: 4319 Manson Avenue, Woodlandhills, CA 91364, USA.

Office: Cedars-Sinai Medical Center, 8700 Beverly Boulevard, Division of Cardiology, Room 5534, Los Angeles, CA 90048, USA, Phone: + 1/ 310-423-38-36, Fax: +1/ 310-423-02-45, E-mail: bojan.cercek@cshs.org.

Dolenc, Vinko V., D. Sc., born on June 29, 1940. Professor of Neurosurgery, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since April 23, 1987, Full Member since May 27, 1993.

Home: Barvarska steza 7, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 282-18-00.

Office: University Medical Centre, Clinic of Neuro-Surgery, Zaloška 7, SI-1525 Ljubljana, Phone: +386 1/ 522-53-57, E-mail: vinko.dolenc@kclj.si.

Ferluga, Dušan, D. Sc., born on May 28, 1934. Emeritus Professor of Pathology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since May 27, 1993, Full Member since May 27, 1997.

Home: Komenskega 20/II, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 232-21-36.

Office: Institute of Pathology, Faculty of Medicine, Korytkova 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 543-71-37, 543-71-03, Fax: +386 1/ 543-71-04, E-mail: dusan.ferluga@mf.uni-lj.si.

Kordaš, Marjan, D. Sc., born on August 17, 1931. Emeritus Professor of Pathophysiology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001.

Home: Ilirska 8, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 232-24-96.

Office: Institute of Pathophysiology, Faculty of Medicine, Zaloška 4, SI-1104 Ljubljana, Phone: +386 1/ 543-70-83, Fax: +386 1/ 543-70-21, E-mail: marjan.kordas@mf.uni-lj.si.

Lamovec, Janez, D. Sc., born on April 14, 1941. Researcher at the Institute of Oncology in Ljubljana. Associate Member since June 1, 2007, Full Member since June 18, 2015.

Home: Ul. Bratov Učakar 132, SI-1000 Ljubljana.

Office: Onkološki inštitut, Zaloška 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 587-97-19, E-mail: jlamovec@onko-i.si.

Peterlin, Matija, D. Sc., born on July 4, 1947. Professor of Medicine, Microbiology and Immunology, University of California, San Francisco. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since February 21, 2013.

Home: 14 Hill Point Avenue, San Francisco, US-CA 94117. Phone: +1 415/ 665-2071.

Office: University of California San Francisco (UCSF), Box 0703, 3rd and Parnassus Aves., San Francisco, US-CA 94143-0703. Phone: +1 415/ 502-1902, +1 415/ 502-1905, Fax: +1 415/ 502-1901, E-mail: matija.peterlin@ucsf.edu.

- Rozman**, Blaž, MD, Ph. D., born on September 29, 1944. Professor of Internal Medicine, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since May 5, 2005, Full Member since February 21, 2013.
Home: Dermastjeva 17, SI-1235 Radomlje, Phone: +386 1/ 534-65-66.
Office: University Medical Center, Clinical Department of Rheumatology, Vodnikova 62, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 522-55-33, Fax: +386 1/ 522-55-98, E-mail: meta.rozman@siol.net.
- Skalerič**, Uroš, D. Sc., born on April 9, 1945. Professor at the Chair of diseases of oral cavity and parodontology of the Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Expert director of the Clinic of Stomatology in Ljubljana. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009. Secretary-General of the Slovenian Academy of Sciences and Arts since May 6, 2014.
Home: Ul. bratov Jančar 25, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 510-82-28.
Office: Department of Stomatology, Faculty of Medicine, SI-1000 Ljubljana, Hrvatski trg 6, Phone: +386 1/ 300-21-10, Fax: +386 1/ 522-25-04, E-mail: uros.skaleric@mf.uni-lj.si.
- Sketelj**, Janez, D. Sc., born on June 23, 1947. Professor of Pathophysiology, Head of the Institute of Pathophysiology. Associate Member since June 7, 2001, Full Member since June 1, 2007.
Home: Jesihov štradon 47, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 427-56-26.
Office: Institute of Pathophysiology, Faculty of Medicine, Zaloška 4, SI-1104 Ljubljana, Phone: +386 1/ 534-70-46, Fax: +386 1/ 543-70-21, E-mail: janez.sketelj@mf.uni-lj.si.
- Strle**, Franc, D. Sc., born on February 18, 1949. Professor of Infectology at the Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Head of the Clinic of Infectious Diseases and Febrile Illnesses and Chairman of the Research Council of the University Medical Centre in Ljubljana. Associate Member since June 12, 2003, Full Member since May 21, 2009.
Home: Kmečka pot 20, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 517-12-91.
Office: Clinic of Infectious Diseases and Febrile Illnesses, Japljeva 2, SI-1525 Ljubljana, Phone: +386 1/ 522-26-10, Fax: +386 1/ 522-24-56, E-mail: franc.strle@kclj.si.
- Svetina**, Saša, D. Sc., born on October 16, 1935. Professor of Biophysics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana. Associate Member since June 6, 1995, Full Member since June 7, 2001, Member of the Presidency pursuant to Art. 22 of the Law on the SASA from November 4, 2004 to April 22, 2008.
Home: Gradišče 6, SI-1000 Ljubljana, Mobile: +386 41/ 778-235.
Office: Institute of Biophysics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Vrazov trg 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: +386 1/ 543-76-19, Fax: +386 1/ 543-76-01, E-mail: sasa.svetina@mf.uni-lj.si.

ASSOCIATE MEMBERS

Noč, Marko, born on March 6, 1963. Specialist of Cardiology, Vascular and Intensive Care Medicine. Head of the Intensive Care and Internal Care Medicine Department of the Ljubljana University Clinic, since 2001. Full Professor of Internal Medicine at the Faculty of Medicine of the University of Ljubljana since 2007. Associate Member since 1 June, 2017.

Office: Center za intenzivno interno medicino, Univerzitetni klinični center, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, Phone: + 386 1/ 522 37 90, Mobile: + 386 41 723 807; E-mail: marko.noc@mf.uni-lj.si.

Serša, Gregor, born on March 4, 1956. Doctor of Sciences, Full Professor of Molecular Biology and Radiobiology at the College of Health of the Faculty of Health Sciences of the University of Ljubljana and Head researcher at the Department of Experimental Oncology at the Ljubljana Institute of Oncology. Associate Member since June 18, 2015.

Home: Goce Delčeva 78, SI-1000 Ljubljana, Phone: + 386 31 648 015

Office: Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, SI-1000 Ljubljana, Phone: + 386 1 58 79 434, E-mail: gserasa@onko-i.si

CORRESPONDING MEMBERS

Cardesa, Antonio, born on March 23, 1939. Professor of Pathology, University of Barcelona. Corresponding Member since June 7, 2001.

Office: Hospital Clínico, Universidad de Barcelona, Villarroel, 170, ES-08036 Barcelona, Phone: +34 93/ 227-54-50, Fax: +34 93/ 227-57-17, E-mail: acar-desa@clinic.ub.es.

Dimitrijević, Milan R., born on January 27, 1931. Professor of Neurology, Head of Department of Physical Medicine and Rehabilitation, Baylor College of Medicine, Houston, Texas. Corresponding Member since April 24, 1981.

Office: Baylor College of Medicine, S-821, Houston, One Baylor Plaza, US-77030 Texas, Phone: +713/ 664-22-60, Fax: +713/ 664-01-58, E-mail: naisus@cs.com.

Hausen, Harald zur, born on March 11, 1936. Virologist and Nobel Laureate, Heidelberg, Germany. Corresponding Member since June 18, 2015.

Office: Im Neuenheimer Feld 280, 69120 Heidelberg, Germany, Phone: +49 / 6221 42 3850.

E-Mail: zurhausen@dkfz.de

Lajtha, Abel, born on September 22, 1922. Professor of Psychiatry, New York University School of Medicine and Center for Neurochemistry, the N. S. Kline Institute, Orangeburg, N. Y. Corresponding Member since May 18, 1989.

Office: The N. S. Kline Institute, 140 Old Orangeburg Road, Bldg. 39, Orangeburg, US-NY 10962-2210, Phone: +1 845/ 398-55-30, Fax: +1 845/ 398-55-31, E-mail: lajtha@nki.rfmh.org.

Milič-Emili, Joseph, born on May 27, 1931. Professor of Physiology and Experimental Medicine, Director of the Meakins-Christie Laboratories, McGill University, Montreal P. Q. Corresponding Member since June 6, 1983.

Home: 4394 Circle Road, Montreal P. Q. CA- H3W1Y5.

Office: Meakins-Christie Laboratories, Mc Gill University, 3626 St. Urbain Street, Montreal Q. CA-H2X2P2, Phone: +1 514/ 398-3864, Fax: 1 514/ 398-7483.

Shoenfeld, Yehuda, born on February 14, 1948. Appointed Professor of Medicine, Head, Department of Medicine 'B' and Center for Autoimmune Diseases, Sheba Medical Center, Incumbent of the Laura Schwarz-Kipp Chair for Research of Autoimmune Diseases, Tel-Aviv University, Israel. Corresponding Member since May 21, 2009.

Home: Phone: +972-3/ 534-48-77.

Office: Tel-Hashomer 52621, Israel. Phone: +972-3/-530-26-52, Mobile: +972-52/ 666-61-20, Fax: +972-3/-535-28-55, E-mail: shoefel@post.tau.ac.il.

Stålberg, Erik Valdemar, born on April 21, 1936. Emeritus Professor of Clinical Neurophysiology, University Hospital Uppsala. Corresponding Member since May 27, 1997.

Home: Rorbaksvagen 40, Vilan, S-752 57 Uppsala.

Office: Department of Clinical Neurophysiology, University Hospital, S-751 85 Uppsala.

Unger, Felix, born on March 2, 1946. Cardiologist, Head of the Clinic of Cardiac Surgery, Salzburg. President of Academia Scientiarum et Artium Europaea. Corresponding Member since June 6, 1995.

Office: Academia Scientiarum et Artium Europaea, St-Peter-Bezirk 10, AT-5020 Salzburg, Phone: +43 662/ 841-345, Fax: +43 662/ 841-343, E-mail: felix.unger@european-academy.at.

Wernig, Anton, born on October 14, 1944. Professor of Neurophysiology, University of Bonn. Corresponding Member since June 7, 2001.

Home: Wernig Anton, D: Odertalweg 6, D-76275 Ettlingen, Germany, anton.wernig@ukb.uni-bonn.de, E-mail: anton.wernig@ukb.uni-bonn.de.

The Library marked the jubilee year of the Slovenian Academy of Sciences and Arts with the publication of the volume: *Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991-2015*. A considerable amount of our work and time was thus directed at the completion of this elaborate monograph, covering a period of one quarter of a century. In addition to this, the Library continued providing regular library material processing services uninterruptedly and without delays. The most important highlights concerning our activities for the previous year thus were:

The acquisition and processing of 7.683 printed units, while 6.166 monograph units and serial publications were written off; the complete Library fund at the end of 2018 counted 562.078 units in total.

The Library enriched the COBIB bibliography database with 6.613 new bibliographic entries, increasing the joint SASA Library contribution to the said database to 227.349 bibliographic entries. 1.256 entries were newly created for the normative personal names database CONOR, while 537 entries were adopted and 1.984 verified. The total Library contribution to the CONOR database rose to 30.301 entries by the end of 2018.

3.120 entries were newly created for the purpose of SASA members' and SRC SASA researchers' bibliographies.

Processing old material continued with 643 new entries from the estate of Milko Matičetov into the COBIB 643 database, 438 units from the estate of Marjan Drnovšek and 232 units from the estate of Ivan Jager, previously only processed in the classical manner. The Library has also been gifted materials from the estate of the late Academy Member Primož Simoniti, which will have been processed in entirety in 2019.

In regard to inventory procedures, the Library continued regularly adding new entries of new purchasing data for monograph publications of all SRC SASA institutes C SAZU, adding the purchasing data for all serial publications by the same publisher in the previous year.

In the final months of 2018, the Library accepted editorial tasks in regard to the selected bibliography of the deceased SASA Member, Professor Alojz Vodovnik, the publication of which in book form is planned for 2019.

Within the OSICH cooperative framework, the Library checked, verified or completed 2.935 bibliographic entries, reaching a total of 14.525 entries in the five year period from 2013 to 2018.

Three new folios were published in the collection *Biblioteka/Bibliotheca: Bibliografija publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letih 1991–2015* authored by Mateja Švajncer et al., *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti : Arhiv Republike Slovenije* by Nataša Golob ter *Alfabetarij k Tezavru slov-*

enskega ljudskega jezika na Koroškem by authors Ludvik Karničar and Andrejka Žejn.

In the field of digitalisation of own Library fund for the envisaged digital library system, the number of digitalised units amounted to over 600 by the end of 2018.

The Library added 389 new items from the *Novi Slovenski biografski leksikon* to the Web portal *Slovenska biografija*; while continuing with the revision of the existing structured items, which either proved incomplete or inaccurate. Thus, the web portal *Slovenska biografija* offered information concerning over 9.800 individuals and 116 families.

SASA Library staff participated in three workshops within the international project *Framework of Digital Infrastructure in the Region* (DARIAH), which we were invited to participate in by the Library of the Croatian Academy of Sciences and Arts due to our valuable experience with work on the Web portal *Slovenska biografija*. The project was completed in 2018.

Library staff also actively participated in certain expert professional bodies: *The National University Library Catalogisation Committee*, the Centralised Specialised Humanities Information centre (*OSICH*) and *the Council of COBISS Members*.

Together with the Prešeren Award Winners of Fine Art Gallery from Kranj, the Library prepared the exhibition *Academy Members – Prešeren Award Winners* (Prešeren Award Winners of Fine Art Gallery from Kranj, 8.–28. November 2018). Works from the collection *Treasures of Slovene Graphic Art*, to which 6 prints and one folio with 12 prints were added before the event, were on display.

Petra Vide Ogrin
Head of SASA Library

A

- Anderluh, Gregor 29, 53, 92, 133, 164,
175–179, 399
Andolšek-Jeras, Lidija 37, 263
Andrić, Ivo 263
Apostolski, Mihailo 263
Avšič-Županc, Tatjana 29, 31, 55, 64, 82,
162, 179–181, 250, 251, 252, 379, 397

B

- Bajd, Tadej 9, 11, 29, 31, 36, 37, 45, 51, 52,
56, 57, 59, 60, 64, 81, 82, 83, 92, 99,
106, 124, 125, 132, 143, 156, 182, 205,
241, 261, 378, 379, 391
Bajec, Anton 263
Bajt, Aleksander 263
Balenović, Krešimir 256, 263
Barton, Derek Harold Richard 263
Bartoš, Milan 263
Batis, Janez 37, 263
Bedjanič, Milko 264
Beier, Friedrich-Karl 264
Belić, Aleksandar 264
Benac, Alojz 264
Benhart, František 264
Bergles, Arthur E. 264
Berkopec, Oton 264
Bernard, Emerik 8, 9, 29, 56, 57, 58, 165,
182, 203, 220, 401
Bernik, France 8, 29, 31, 35, 36, 79, 112,
113, 115, 116, 117, 118, 153, 182, 316,
379, 386
Bernik, Janez 8, 9, 42, 56, 59, 61, 113, 121,
143, 203, 204, 206, 220, 264, 362, 374
Bevk, France 215, 264, 321
Bezljaj, France 264
Blinc, Robert 36, 261, 264
Bogdanović, Milan 264
Boldireva, Jelena Vladimirovna 29, 161, 395
Bole, Jože 265
Borisevič, Nikolaj A. 265

- Boršnik, Marja 265
Bošák, Pavel 29, 86, 164, 209, 399
Brajdič, Ivan 265
Brajković, Vladislav 265
Bratko, Ivan 29, 33, 50, 52, 53, 75, 83, 157,
183, 391
Bratos, Savo 29, 161, 395
Bratož, Rajko 29, 33, 43, 48, 72, 92, 140,
149, 183–184, 375, 381
Bravničar, Matija 113, 121, 265
Brecelj, Bogdan 265
Brešar, Matej 29, 34, 50, 79, 92, 160, 184,
394
Breznik, Anton 113, 123, 196, 265
Brodar, Srečko 258, 265
Broz - Tito, Josip 265
Brzin, Miroslav 265
Bujas, Zoran 265
Butozan, Vaso 265

C

- Cankar, Izidor 113, 114, 118, 265
Carbonell, Ruben G. 29, 161, 395
Cardesa, Antonio 29, 171, 407
Ceulemans, Reinhart 29, 164, 399
Cevc, Emilijan 266, 320
Cigoj, Stojan 266
Cilenšek, Johann 266
Cooper, Henry R. jr. 29, 155, 388
Cronin, James W. 266
Cvetko, Dragotin 266

Č

- Čamo, Edhem 266
Čelešnik, Franc 242, 266
Čerček, Bojan 29, 42, 63, 108, 109, 169, 184,
185, 374, 404
Černigoj, Avgust 8, 9, 57, 203, 266
Čop, Bojan 266
Čubrilovič, Vasa 266

D

Deanović, Mirko 266
Dekleva, Milan 8, 9, 29, 32, 57, 58, 60, 63,
69, 70, 133, 167, 185, 403
Demus, Otto 267
Despić, Aleksandar 267
Dimitrijević, Milan R. 29, 171, 407
Dimnik, Martin 29, 155, 388
Djordjević, Jovan 267
Djordjev, Branislav 267
Djuričić, Ilija 267
Dolar, Davorin 267
Dolenc, Metod 253, 267
Dolenc, Vinko V. 29, 169, 185, 405
Dolinar, Lojze 8, 113, 120, 121, 203, 267
Drovenik, Matija 37, 258, 267
Drujan, Boris 267
Dyggve, Ejnar 267

E

Elsner, Norbert 267
Emri, Igor 29, 32, 45, 51, 52, 69, 70, 82, 92,
132, 157, 185–186, 378, 391

F

Fajfar, Peter 29, 31, 32, 38, 45, 51, 92, 157,
186–187, 378, 379, 391
Feil, Arnold 29, 152, 383
Ferluga, Dušan 29, 169, 405
Fettich, Janez 267
Finžgar, Alojzij 268
Finžgar, Fran Saleški 203, 268
Fischer, Kurt von 268
Flaker, Aleksandar 268
Flotzinger, Rudolf 29, 152, 383
Ford, Derek Clifford 29, 164, 399
Forstnerič, Franc 29, 31, 50, 53, 92, 157, 187,
379, 391
Franchini, Aldo 268
Frangeš, Ivo 268
Fučić, Branko 268

G

Gabrovec, Stane 47, 104, 105, 268, 313
Gabrovšek, Franci 29, 32, 64, 92, 106, 164,
187, 188, 399

Gams, Ivan 268
Gantar, Kajetan 29, 33, 36, 37, 73, 78, 153,
188–189, 305, 386
Gaspari, Maksim 8, 113, 121, 203, 268
Gavazzi, Milovan 268
Geiger, Manfred 29, 161, 395
Geršković, Leon 268
Gestrin, Ferdo 48, 72, 253, 254, 255, 268,
367, 374
Geyer, Otto F. 269
Giesemann, Gerhard 29, 73, 155, 368, 388
Gleirscher, Paul 29, 152, 383
Gligorić, Velibor 269
Globevnik, Josip 29, 32, 33, 34, 51, 52, 73,
79, 93, 106, 157, 189, 391
Globokar, Vinko 29, 168, 403
Gogala, Matija 29, 32, 33, 37, 38, 42, 53, 75,
87, 136, 144, 162, 189–190, 199, 375,
397
Golia, Pavel 203, 269
Golič, Ljubo 269
Gombocz, Wolfgang L. 29, 152, 384
Goričar, Jože 37, 269
Gosar, Peter 29, 92, 158, 392
Grabec, Igor 29, 33, 51, 93, 158, 191, 392
Grad, Anton 269
Gradnik, Alojz 203, 269, 325, 354
Grafenauer, Bogo 48, 72, 253, 254, 255, 269,
294, 367, 374
Grafenauer, Ivan 246, 269
Grafenauer, Niko 8, 9, 29, 33, 57, 61, 165,
191–192, 227, 230, 401
Grafenauer, Stanko 258, 269
Grdenič, Drago 45, 51, 269, 310–312, 378
Greenberg, Marc Leland 29, 155, 388
Grickat-Radulović, Irena 269
Grimič, Vill 45, 55, 270, 351–352, 378
Grošelj, Milan 270, 303
Gubensšek, Franc 270
Gušić, Branimir 270
Gyergyek, Ludvik 270

H

Haderlap, Maja 29, 168, 403
Hadži, Dušan 29, 158, 192, 392
Hadži, Jovan 270, 398
Hafner, Stanislav 77, 270, 306
Hahn, Erwin Louis 270

Hajdin, Nikola 29, 92, 161, 395
Hamano, Tošihiko 8, 29, 168, 203, 403
Handke, Peter 29, 168, 403
Hannick, Christian 29, 156, 389
Hauptman, Ljudmil 270
Hausen, Harald zur 29, 171, 407
Haydon, Philip G. 29, 92, 164, 399
Hegedušič, Krsto 8, 203, 270
Herak, Milan 270
Hieng, Andrej 270
Höfler, Janez 29, 151, 192, 383
Horvat, Matija 270
Hottinger, Lukas Conrad 270
Hribar, Valentin 29, 33, 72, 73, 113, 118,
149, 193, 369, 381

I

Ibrovac, Miodrag 271
Ilešič, Svetozar 271
Ilijanić, Ljudevit 29, 92, 165, 400
Ingolič, Anton 203, 271, 352
Inkret, Andrej 271
Ivić, Milka 271
Ivić, Pavle 271

J

Jakac, Božidar 8, 9, 113, 120, 203, 206, 271,
326
Jakopič, Rihard 8, 120, 203, 271
Jakopin, Franc 271
Jama, Matija 8, 120, 203, 271
Jančar, Drago 29, 45, 56, 57, 58, 92, 93, 165,
193–194, 230, 377, 401
Jemec, Andrej 8, 9, 29, 32, 33, 37, 56, 57,
58, 61, 62, 63, 73, 113, 166, 194, 203,
220, 401
Jesenšek, Marko 29, 32, 33, 50, 75, 77, 107,
113, 123, 124, 126, 155, 195–198, 387
Jovčić, Dimitrije 271
Jurančič, Janko 271

K

Kahl, Hans-Dietrich 271
Kalin, Boris 8, 203, 271
Kalin, Zdenko 8, 121, 203, 272
Kambič, Vinko 272
Karamata, Stevan 272

Kardelj, Edvard 25, 114, 272
Karničar, Ludvik 29, 77, 156, 306, 307, 357,
363, 367, 389, 410
Katritzky, Alan R. 256, 272
Kenk, Roman 272
Kermauner, Taras 113, 118, 272, 347
Kermavner, Dušan 272
Kernel, Gabrijel 29, 158, 310, 392
Kiauta, Boštjan 29, 162, 198–199, 397
Kidrič, Boris 25, 26, 272, 284
Kidrič, France 36, 272
Klingemann, Hans-Dieter 29, 48, 139, 140,
152, 384
Klopčič, Mile 8, 203, 272
Kmecl, Matjaž 29, 32, 112, 115, 154, 199, 386
Knez, Željko 29, 32, 93, 200–202, 394
Koblar, France 113, 118, 272, 316
Kochansky-Devidé, Vanda 273
Kogoj, Franjo 273
Komelj, Milček 8, 29, 31, 33, 57, 58, 59, 61,
63, 73, 75, 92, 93, 113, 120, 143, 144,
166, 202–208, 205, 227, 324, 334, 351,
369, 379, 401
Koneski, Blaže 273
Konstantinović, Zoran 273
Konstantinovski, Georgi 30, 168, 403
Kordaš, Marjan 29, 32, 33, 63, 75, 111, 169,
405
Korošec, Viktor 273
Kos, Božidar 273
Kos, Gojmir Anton 8, 203, 273
Kos, Janko 29, 42, 50, 59, 112, 113, 117, 118,
143, 154, 208, 325, 328, 332, 335, 369,
374, 386
Kos, Milko 37, 254, 273, 303
Kosmač, Ciril 273, 321, 352
Kossack, Georg 273
Kostrenčič, Marko 273
Košak, Silvin 30, 152, 384
Košir, Alija 273
Kovačič, Lojze 273, 328, 335
Kovič, Kajetan 9, 203, 274, 326, 335
Kozak, Juš 203, 274
Kozina, Marjan 113, 121, 122, 274
Koželj, Venčeslav 274
Kralj, Alojz 29, 32, 36, 51, 66, 93, 158, 392
Kranjc, Andrej 29, 31, 32, 37, 41, 65, 83, 84,
92, 106, 108, 162, 209, 374, 397

Kranjec, Miško 203, 274, 354
 Krašovec, Jože 8, 29, 33, 37, 73, 154,
 209–210, 387
 Krašovec, Metka 8, 9, 45, 55, 56, 61, 93, 143,
 182, 203, 204, 206, 274, 333, 343–351,
 378
 Krašovec, Stane 274
 Kratochvíl, Josef 274
 Kravar, Miroslav 274
 Krbek, Ivo 274
 Kreft, Bratko 36, 274, 354
 Kreft, Ivan 29, 33, 108, 163, 210–211, 398
 Krek, Gregor 37, 274
 Krek, Uroš 274
 Kretzenbacher, Leopold 275
 Kristl, Stanko 29, 32, 45, 55, 56, 62, 93, 94,
 166, 211, 377, 401
 Križan, Peter 29, 92, 161, 211–214, 394
 Krklec, Gustav 275
 Krleža, Miroslav 275
 Kuhelj, Anton 36, 275
 Kühn, Othmar 275
 Kumbatovič, Filip Kalan 275
 Kuret, Niko 275
 Kurkina, Ljubov Viktorovna 30, 156, 389
 Kušej, Gorazd 22, 37, 231, 275
 Kušej, Rado 275
 Kyovsky, Rudi 275

L

Lajovic, Anton 275
 Lajtha, Abel 30, 171, 407
 Lamovec, Janez 29, 33, 73, 169, 214, 405
 Laroche, Emmanuel 275
 Lauer, Reinhard 30, 156, 389
 Lavrač, Ivan 276
 Lavrič, Božidar 36, 276
 Lavrin, Janko 276
 Lebič, Lojze 29, 31, 32, 38, 58, 73, 166,
 215–216, 315, 370, 379, 402
 Leeming, Henry 276
 Lehn, Jean-Marie Pierre 30, 161, 395
 Lenček, Rado L. 276
 Levec, Janez 29, 92, 159, 216, 392
 Lipuš, Florjan 30, 45, 56, 93, 137, 138, 168,
 231, 377, 404
 Lobe, Feliks 276
 Logar, Janez 276

Logar, Valentin 276
 Lorkovič, Zdravko 276
 Luckmann, Thomas 276
 Lukić, Radomir 276
 Lukman, Franc Ksaver 188, 276
 Lunaček, Pavel 277

M

Maceljjski, Milan 277
 Maček, Jože 29, 37, 163, 216, 398
 Madžar, Ljubomir 30, 92, 152, 384
 Majer, Boris 277
 Maksimović, Desanka 277
 Mansfield, Peter 277
 Mardešič, Sibe 277
 Maroevič, Tonko 30, 61, 168, 325, 404
 Martinović, Juraj 30, 156, 389
 Matevski, Mateja 45, 55, 277, 352–354, 378
 Matičetov, Milko 49, 246, 277, 357, 359, 409
 Matičič, Janez 29, 56, 57, 73, 93, 166,
 217–218, 370, 402
 Matjašič, Janez 277
 Mavretič, Anton 30, 161, 396
 Mayer, Ernest 37, 277
 McLaren, Anne 277
 Mekuli, Esad 277
 Melik, Anton 277
 Melik, Vasilij 278, 294
 Menart, Janez 9, 278, 326, 327, 335, 338
 Mencinger, Jože 29, 31, 32, 33, 38, 73, 75,
 149, 218, 379, 381
 Menis, Gian Carlo 30, 152, 384
 Merchant, Mylon Eugene 278
 Merhar, Boris 113, 119, 248, 278
 Merku, Pavle 278
 Micevski, Kiril 278
 Michie, Donald 278
 Mihajlovič, Mihajlo Lj. 256, 278
 Mihalič, Slavko 278
 Mihelič, France 8, 9, 203, 278, 317
 Mihelič, Milan 29, 32, 56, 94, 166, 402
 Milčinski, Janez 36, 278
 Milčinski, Lev 279
 Milič-Emili, Joseph 30, 171, 408
 Minatti, Ivan 9, 203, 279, 354
 Mlinar, Zdravko 29, 32, 47, 68, 92, 111, 149,
 219–220, 298, 299, 381
 Mlinarič, Jože 29, 150, 381

Mohorovičić, Andre 279
Molè, Vojeslav 279
Moravec, Dušan 79, 113, 118, 279
Moskovich, Wolf 30, 156, 389
Moszyński, Leszek 279
Muhovič, Jožef 8, 29, 32, 45, 56, 57, 58, 93,
138, 167, 203, 220–221, 377, 403
Müller, Karl-Alexander 30, 161, 396
Müller-Karpe, Hermann 279
Murko, Matija 49, 279
Mušič, Marjan 203, 279
Mušič, Marko Marijan 29, 32, 36, 37, 56, 59,
60, 62, 70, 94, 167, 221–225, 402
Mušič, Zoran 8, 9, 61, 203, 279

N

Nahtigal, Rajko 36, 44, 94, 245, 247, 279,
377
Negovski, Vladimir A. 279
Neher, Erwin 30, 165, 400
Neidhardt, Velimir 30, 92, 168, 404
Nejedly, Zdenek 279
Neubauer, Robert 280
Neuhäuser, Rudolf 30, 92, 156, 389
Nicod, Jean 30, 92, 165, 400
Nitsch, Kazimierz 280
Noble, Denis 30, 165, 400
Noč, Marko 29, 42, 43, 45, 63, 64, 92, 93,
98, 108, 109, 140, 171, 225–227, 374,
375, 377, 407
Nougayrol, Jean 280
Novak, Boris A. 8, 9, 29, 33, 45, 49, 55,
57, 58, 59, 60, 61, 75, 76, 77, 92, 93,
94, 95, 96, 134, 144, 167, 191, 193,
227–230, 342, 349, 377, 403
Novak, Franc 280
Novak, Grga 280

O

Ocvirk, Anton 113, 119, 248, 280
O'Loughlin, Niall 30, 152, 384
Olszak, Waclaw 280
Oman, Valentin 8, 9, 30, 168, 203, 404
Orešnik, Janez 29, 33, 109, 110, 154, 230,
387
Oštir, Karel 280

P

Pahor, Boris 29, 92, 167, 230, 231, 319, 327,
402
Paljetak, Luko 30, 92, 168, 404
Panteleev, Dimitr 280
Parpura, Vladimir 30, 165, 400
Paternu, Boris 29, 32, 112, 113, 154, 231,
387
Paulin, Alfonz 280
Pavček, Tone 9, 37, 215, 280, 335, 354
Pavčnik, Marijan 11, 12, 13, 29, 32, 33,
42, 47, 48, 72, 73, 99, 142, 150, 231,
231–232, 374, 382
Pavičević, Branko 280
Pavlov, Todor 281
Pavšič, Vladimir – Bor Matej 9, 203, 281
Pécsi, Márton 281
Peklenik, Janez 29, 45, 94, 281, 378
Perović, Slobodan 30, 152, 384
Persianinov, Leonid Semenovič 281
Peterlin, Anton 281
Peterlin, Matija 29, 169, 232, 405
Pignatti, (Sandro) Alessandro 30, 165, 400
Pirc, Raša 29, 159, 233, 393
Pirjevec, Jože 29, 32, 150, 233–234, 296, 382
Pitamic, Leonid 22, 25, 26, 231, 232, 281
Plečnik, Jože 55, 94, 281
Plemelj, Josip 281
Pleničar, Mario 258, 281
Pleterski, Janko 32, 45, 47, 92, 281, 293–296,
378
Podrecca, Boris 30, 168, 404
Pogačnik, Jože 188, 281
Pohl, Heinz Dieter 30, 156, 390
Poldini, Livio 30, 165, 400
Polec, Janko 282
Popov, Andrej Vladimirovič 282
Potrč, Ivan 203, 282, 352, 354
Povh, Bogdan 30, 45, 93, 161, 378, 396
Prelog, Vladimir 256, 282
Pretnar, Stojan 282
Prevoršek, Dušan C. 282
Prokop, Otto 282
Prunč, Erich 45, 49, 77, 282, 305–307, 378
Pusič, Eugen 282

R

Rajičić, Stanojlo 282
 Rakovec, Ivan 258, 282, 398
 Rammelmeyer, Alfred 282
 Ramovš, Fran 36, 37, 283, 387
 Ramovš, Primož 37, 283
 Rant, Zoran 283
 Rao, Chintamani Nages Ramachandra 30, 161, 396
 Ravnikar, Edvard 56, 94, 283
 Rebula, Alojz 45, 55, 188, 207, 235, 283, 312–324, 378
 Rechinger, Karl Heinz 283
 Regen, Ivan 283
 Rigler, Jakob 283
 Rojko, Uroš 29, 32, 45, 56, 57, 58, 93, 168, 235–237, 377, 403
 Rothe, Hans 30, 92, 156, 390
 Rozman, Blaž 29, 33, 73, 170, 237, 406
 Rumpler, Helmut 45, 283, 299–302, 378
 Rus, Veljko 45, 47, 219, 237, 283, 297–299, 378, 388

S

Saeverud, Harald 283
 Safar, Peter 283
 Salecl, Renata 29, 47, 48, 137, 152, 237–239, 383
 Salopek, Marijan 284
 Samec, Maks 256, 284
 Savić, Pavle 284
 Scalon, Cesare 30, 48, 138, 152, 385
 Scott, James Floyd 30, 162, 396
 Seidl, Ferdinand 258, 284
 Serša, Gregor 29, 31, 64, 82, 171, 239–241, 379, 407
 Sever, Savin 56, 94, 284
 Severn, Roy Thomas 284
 Shoenfeld, Yehuda 30, 92, 171, 408
 Simčič, Zorko 29, 58, 59, 60, 167, 316, 319, 328, 402
 Simoniti, Primož 32, 33, 45, 49, 77, 188, 206, 241, 254, 284, 302–305, 357, 359, 378, 409
 Sirotković, Jakov 284
 Skalerič, Uroš 29, 31, 37, 170, 242, 379, 406
 Sket, Boris 29, 32, 163, 242–243, 398

Sketelj, Janez 29, 32, 170, 406
 Skok, Petar 284
 Slodnjak, Anton 112, 115, 284
 Snoj, Marko 29, 31, 32, 33, 42, 50, 58, 60, 70, 75, 76, 90, 107, 125, 141, 155, 243–244, 374, 379, 387
 Sovrè, Anton 188, 284, 305
 Spacal, Lojze Luigi 8, 9, 203, 284, 316, 325
 Splichal, Slavko 29, 31, 32, 42, 47, 48, 49, 69, 70, 82, 93, 111, 150, 244–245, 374, 379, 382
 Stålberg, Erik Valdemar 30, 172, 408
 Stanković, Siniša 284
 Stankowski, Jan 285
 Stanonik, Janez 285
 Stanonik, Marija 29, 42, 50, 73, 93, 113, 119, 124, 126, 155, 245–249, 370, 375, 388
 Stanovnik, Branko 29, 31, 32, 33, 34, 45, 51, 73, 79, 81, 82, 83, 85, 88, 92, 110, 159, 249–250, 312, 378, 379, 393
 Stefanović, Dimitrije 30, 152, 385
 Stelè, France 285
 Stern, Pavao 285
 Stevanović, Petar 285
 Straus, Jože (Joseph) 5, 9, 11, 30, 41, 48, 92, 153, 373, 385
 Strle, Franc 29, 32, 82, 170, 179, 180, 181, 250–252, 406
 Stuhlpfarrer, Karl 285, 294
 Stupica, Gabrijel 8, 203, 285, 350
 Supičić, Ivan 30, 92, 153, 385
 Svane, Gunnar Olaf 285
 Svetina, Saša 29, 37, 170, 252, 406
 Szentágothai, János 285

Š

Šalamun, Tomaž 9, 73, 203, 285, 335, 344, 349, 350, 370
 Šašel, Jaroslav 285
 Šeligo, Rudi 203, 285
 Šelih, Alenka 29, 33, 36, 38, 49, 50, 73, 74, 75, 84, 92, 104, 141, 142, 150, 252–253, 382
 Šercelj, Alojz 285
 Šidak, Jaroslav 285
 Škerjanc, Lucijan Marija 113, 121, 122, 286
 Škerlj, Milan 286
 Škerlj, Stanko 286

Šlebinger, Janko 286
Šnuderl, Makso 286
Štampar, Andrija 286
Štih, Peter 29, 31, 32, 33, 37, 44, 48, 73, 81,
82, 93, 125, 126, 151, 253–255, 301,
376, 379, 382
Šuklje, Lujo 286

T

Tavano, Sergio 30, 92, 153, 385
Tavčar, Alois 286
Tavčar, Igor 286
Taylor, Alan John Percival 286
Teržan, Biba 29, 32, 42, 47, 105, 126, 131,
151, 255–256, 383
Tesnière, Lucien 286
Teune, Henry 286
Tišler, Miha 29, 159, 256, 393
Todorović, Kosta 286
Tokarz, Božena 30, 156, 390
Tolstoj, Nikita Iljič 287
Tomažević, Miha 29, 32, 159, 256, 393
Tomović, Rajko 287
Toporišič, Jože 123, 196, 287
Trofenik, Rudolf 287
Trontelj, Jože 9, 36, 287
Trstenjak, Anton 287
Tršar, Drago 8, 9, 29, 44, 45, 56, 57, 61, 94,
120, 121, 167, 203, 220, 256–257, 377,
402
Turk, Vito 29, 160, 257–258, 393
Turnšek, Dragica 29, 163, 258, 398

U

Udovič, Jože 9, 203, 287, 320
Ugljen, Zlatko 30, 168, 404
Unger, Felix 30, 172, 408
Ušeničnik, Aleš 25, 26, 287

V

Vavilov, Sergej Ivanovič 287
Vavpetič, Lado 287
Veber, Franc 25, 26, 287
Vidav, Ivan 34, 35, 52, 79, 85, 106, 288
Vidmar, Josip 26, 36, 113, 114, 115, 288

Vidmar, Milan 36, 288, 370
Vilfan, Sergij 254, 288
Villadsen, John 30, 162, 396
Vodovnik, Lojze 37, 288, 357
Volkov, Mstislav Vasiljevič 288
Vouk, Vale 288
Vratuša, Anton 196, 288
Vrišer, Igor 288
Vučenov, Dimitrije 289
Vuga, Saša 55, 58, 129, 203, 289, 319, 328

W

Wakounig, Marija 30, 153, 303, 385
Waugh, John S. 289
Wernig, Anton 30, 172, 408
Wolfram, Herwig 30, 153, 254, 386
Wollman, Frank 113, 119, 120, 289
Woschitz, Karl Matej 30, 156, 390
Wraber, Maks 289

Z

Zadnikar, Marijan 289
Zadravec, Franc 113, 116, 117, 289
Zajc, Dane 9, 203, 215, 289, 354
Závada, Vilem 289
Ziherl, Boris 36, 113, 114, 289
Zlobec, Ciril 9, 32, 36, 37, 45, 55, 58, 203,
206, 229, 258–259, 289, 319, 324–342,
349, 352, 354, 378
Zorec, Robert 29, 31, 32, 37, 41, 42, 82, 83,
92, 108, 125, 132, 163, 180, 259–260,
373, 375, 379, 398
Zorko, Zinka 29, 94, 155, 261, 387
Zupančič, Črtomir 45, 50, 289, 307–310, 378
Zupančič, Mitja 29, 32, 33, 73, 164, 261, 398
Zupančič, Rihard 25, 26, 290
Zupanec-Sodnik, Anica 8, 203, 290
Zwitter, Fran 290, 293, 294

Ž

Žekš, Boštjan 29, 31, 32, 34, 36, 45, 51, 79,
94, 97, 98, 160, 261, 377, 379, 394
Žižek, Slavoj 29, 113, 118, 151, 261–262, 383
Župančič, Andrej O. 290
Župančič, Oton 120, 191, 203, 290, 318, 352

Fotografije: arhiv SAZU in osebni arhivi posameznih članov SAZU

ISSN 0374–0315

LETOPIŠ
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI
69. KNJIGA
2018

Uredniški odbor:
Tadej Bajd, Robert Zorec, Peter Štih

Glavni in odgovorni urednik:
Uroš Skalerič

Zbiranje gradiva in urejanje:
Veronika Simoniti

Jezikovni pregled:
Vladka Tucovič Sturman

Prevod:
Špela Truden

Izdala:
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
v Ljubljani

Prelom:
Medija grafično oblikovanje, d. o. o.

Tisk
Abo Grafika, d. o. o.
Ljubljana, 2019

15 €

ISSN 0374-0315